Cursus 7.3. Elementen van religiefilosofie

Situering:
7. Cursussen van 1993 tot 1996
7.1. Elementen van ontologie, 1993-1994, (EO1-EO27, 309 p.)
7.2. Harmologie 1993-1994 (HA1-HA33, 109p.)
7.3. Elementen van religiefilosofie 1994-1995, (ER1-ER440, 514p.)
7.4. Elementen van wijsgerige retoriek, 1994-1995, (EWR1-EWR31, 37p.)
7.5. Elementen van cultuurfilosofie, 1994-1995 (C0F1-CF75, 212p.)
7.6. Elementen van huidige filosofie, 1995-1996 (HF1-HF7, 77p.)

Opmerking: *Deze cursus werd van een grotere spatiëring voorzien dan de tekst van de oorspronkelijke cursus. Verwijzingen in de oudere versie van deze tekst stemmen dus niet overeen met de huidige paginering van 'word'. Daarom wordt de oorspronkelijke paginering telkens weergegeven met de letters 'ER'. Ze staan voor 'Elementen Religiefilosofie', en worden gevolgd van het oude paginanummer.*

Voorwoord: *Onze 'krachtidee' is om 'het heilige', het onderwerp van religie, in al zijn vormen te ontdekken. We willen hierbij de vooropstellingen van de religieuze mens delen en veronderstellen dat het heilige zich toont als we er maar aandacht voor hebben. Concreet vragen we ons af of er feiten zijn waarbij God zich openbaart, en wel zo dat de afloop van onze levensopgave lukt. We willen nagaan of en in hoeverre religie in staat is onze levensproblemen op te lossen.*

Inhoud: *Klik op de tekst die je wenst te lezen.*

Cursus 7.3. Elementen van religiefilosofie 4
Voorwoord. (01/16) 4
1. Steekproeven 1 21
1. "Al wat heilig is" (17/21) 21
2. De fenomenologische methode (22/26) 27
3. De wichelarij (37/42) 44
4. De magie (toverkunst). (43/49) 51
5. Structuren van magie. (50/53) 59
6. De man in wiens hart het nacht is (54/57) 63
7. De 'werkelijkheid' van religie. (58/59) 67
8. De bloedziel en bloedzielestof. (60/62) 70
2. Steekproeven 2 73
9. Spermaziel en spermazielestof). (63/67) 73

10. De werkelijkheidswaarde der vervoering (68/73) 79
11. De 'concentratie' van de zien(st)er (74/78) 86
12. Samenwerking van geneeskunde en bezwering. (79/80) 91
13. Vruchtbaarheidsriten I (81/86) 93
14. Vruchtbaarheidsriten II (87/89) 100
15. Dema-eredienst (90/91). 103
16. Fetisjisme (92/96) 105
3. Steekproeven 3 111
17. Het magnetiseren (97/99) 111
18. Similia similibus (het gelijke d.m.v het gelijke) (100/104) 115
19. Animisme als zielsgeloof 105/110) 121
20. Animisme als eenheid van ziel en godheid (111/117) 128
21. Animisme als geloof aan de zielelichamen (118/122). 135
22. De structuur van de ziel als zielelichaam (123/128) 141
23. Vuurenergie (129/132). 148
24. De ziel als aura (133/138) 153
4. Steekproeven 4 160
25. Jezus' gedaanteverandering (verheerlijking) (139/142) 160
26. De buitenlichamelijke ziel(estof) (143/146) 164
27. Het buitenlichamelijke zielelichaam: voorbeelden (147/152) 169
28. De heelalziel(estof) tantristisch (153/161) 176
29. Wat een geestrijke drank eigenlijk dekt (162/164) 186
30. Energiepunten en -lijnen in en rond het zielelichaam (165/170) 190
31. De mens als microkosmos ("nei kung"). (171/171b) 197
32. De energiestromingen in het lymfestelsel (172/172b) 203
5. Steekproeven 5 205
33. De energieën mesotherapeutisch gezien (173/174) 205
34. De ' akasja' als animisme (175/182) 208
35. Snellezen (183/184) 217
36. kleurenharmonie (185/189) 219
37. Het etherische en het astrale zielelichaam (190/192) 225
38. Het animistische zielenmeervoud (193/199) 229
39. Een fallusreligie (200/205) 237
40. Telestiek (inwijdingstheorie) (206/215) 243
6. Steekproeven 6 255
41. Van protowetenschap naar wetenschap (216/218) 255
42. Gedachten en gedachtevormen (219/223) 259
43. Werk- en weerwerk (weerbots) (224/228) 265
44. Larvae (occulte kopvoeters) (229/235) 270
45. Wezens in het onzichtbare (het astrale) (236/239) 278
46.De dubbelgang(st)er (240/242) 283
47. De kunstmatige elementaal (243/246) 286

48. Een helpster en haar meisjeshorde (247/252) 291
7. Steekproeven 7 297
49. Freud's 'oerhorde' (253/258) 297
50. Een 'goëtie' : de Russische chlysti 's (259/269) 304
51. Het dier in het animistische systeem (270/277) 317
52. Spiritisme (278/282) 327
53. "Ontwaken in het hiernamaals" (282b/286) 332
54. Vampirisme (287/296) 338
55. De weerwolf als uittreding (297/301) 350
56. Indringing (302/304) 356
8. Steekproeven 8. 360
57. Theürgie. (305/309) 360
58. Indringende, ingedrongen vooroudergeesten (310/314) 366
59. De geheime genootschappen (315/320) 371
60. De harmonie der tegengestelden (321/325) 378
61. Leven in het animistisch systeem (326/334) 384
62. Het christelijk bidden (335/341) 394
Capita selecta. 402
63. "Andranga, de 'wotsi' (342/353) 403
64. Een satanist over de tempeliers (354/356) 416
65. "De man wiens hart gestolen werd" (357/359) 419
66. De tragiek vaneen 'masikini' (arme drommel) (360/363) 423
67. Magie d.m.v. Tovervoorwerpen (364/376) 427
I. -- Het toverei. (366/369) 430
II.-- De mogelijke symptomen (370) 434
III.-- Het ei aan de voet van een boom begraven. (371/372) 435
IV.-- Het hart van een kalf. (372/373) 436
V.-- Een wassen bol in twee ijzerdraden. (373/376) 437
VI.-- Een geelachtige wassen bol (375/376) 439
9. De kumo mens 441
68. De kumo-mens, inleiding (377/379) 441
69. De aretalogische benadering (379/380) 444
70. Kumo en gewone magieën (381/385) 446
71. Symptomen van een kumo-aanval (386) 452
72. Een meervoud van kwaadstichtende elementen (387/388) 453
73. Het onthullen van kumo-aanvallen (389/391) 455
74. Kumo-lieden zijn danig anders (392/395) 459
75. Drijfveren en beweegredenen der kumo-lieden (396/399) 463
76. Het 'binnenste' (400/403) 468
77. Beschadiging (404) 472
78. Nog eens: kumo en gewone magieën (405) 473
79. Contactmagie (406/409) 474

80. Kumo-inwijding (410/411) 479
81. Het kumo- of heksendier (412/416)..... 481
82. Heksenfakkels (417/419) 487
83. Heksenliefdeliederen (420/422) 490
84. De geesten der doden (423/426)..... 494
85. Kumo en totemisme (427/428) 498
86. Het uitgediepte wezen van kumo (429/435) 500
87. Het verweer (436/440)..... 508

Cursus 7.3. Elementen van religiefilosofie

ER1

Voorwoord. (01/16)

Het eerste jaar begint met het zich inwerken in de ontologie, het voor alle wijsbegeerte die naam waardig doorslaggevende vak. - Sedert Puthagoras van Samos (Lat.: Pythagoras (-580/-500) is 'theoria' (lat.: speculatio, doorzien) het uitdiepend ingaan op al wat men waarneemt. Platon Van Athene (-427/-347), in pythagoreisch spoor, heet de dialectiek (de naam voor zijn filosoferen)) "theorètikè tou ontos", het uitdiepend waarnemen van al wat is.

Waarneming (fenomenologie) en redenering (uitgebreide fenomenologie).

Dr. Max Apel, Philosophisches Wörterbuch, Berlin, 1948-2, zegt dat de (vooral husserliaanse) fenomenologie of weergave van al wat is, neerkomt op "zur gegebenheit bringen" (tot gegevenheid brengen). (*O.c. , 178).*

Welnu, tweeërlei is de wijze waarop, sedert de antieke Grieken vooral, de denkende mensheid "tot gegevenheid brengt" (of tot 'a.lètheia' (blootgetrokkenheid)).

a. *Waarneming*.

Ik zie een kat lopen, - blijkbaar achter iets achteraan. Dat zij loopt en hoe zij loopt (existentie en essentie), -- dat zie ik. Dat is onmiddellijk - direct - gegeven of 'fenomeen' (in de taal van de fenomenologen). Meteen duikt iets op dat niet-onmiddellijk en dus middellijk of indirect gegeven is, nl. dat achter wat zij aanloopt. M.a.w.: het achter iets aanlopen is onmiddellijk gegeven, maar het 'object' daarvan (het 'iets') is niet direct te vatten.

b. *Redenering.*

Aangezien ik - hetzij door zelf waar te nemen (in herodoteïsche taal 'autopsia', letterlijk: zelf zien) hetzij door horen zeggen - weet dat meestal een jagende kat muizen vangt, redeneer ik: "Het zal wel een muis zijn waarachter

zij aanloopt". In de aloude termen van de wiskunde: het gegeven (verkort: GG) is het (zien) lopen achter iets aan; het gevraagde (gezochte; verkort: GV of GZ) is dat 'iets' (voorlopige of lemmatische naam) waarachter de kat aanloopt. -- Dat zij achter iets aanloopt, is GG; dat het een muis is, is GV. -- Ziedaar de opgave! Want de term 'opgave' of 'taak' omvat steevast twee termen: het gegeven of fenomeen en het gevraagde.

Besluit .-- Denkend leven: is van een opgave of taak uitgaan.

ER2

Fenomenologie

Fenomenologie is dus fenomeenweergave of -beschrijving, resp. -verhaal. Wat zich toont aan de blik van onze geest (gemoed en wil inbegrepen), wordt beschreven, -- ja, gedefinieerd. Want enkel het fenomeen en wel het hele fenomeen wordt weergegeven.

Redenering

Redenering is aantonen - wat ook tonen is - zo dat wat zich aanvankelijk slechts indirect of helemaal niet toont, zich uiteindelijk - doorheen een aantal stappen of 'algoritme' - toont aan de blik van onze geest.

Platonisch gezien is zowel fenomenologie als redenering 'theoria', uitdiepend ingaan op wat zich, in de directe of indirecte waarneming, toont. -- Aangezien in de redenering iets zich toont en weergegeven wordt, is redeneren ook "zur Gegebenheit bringen" (zoals M. Apel zegt), -- maken dat iets dat om te beginnen niet gegeven is, gegeven wordt. Men maakt het tot gegeven! -

Besluit:

in de grond is redeneren uitgebreide of amplificatieve fenomenologie.

Het begrip.

Een begrip, al of niet in een term weergegeven, is een 'zijn(de)' of werkelijkheid voor zover dit/ deze in onze geest tot begrip of afbeelding komt, -- tot weergave in 'denktekens' zoals Ch.S. Peirce zegt.

Eén der definities van 'filosofie' luidt: tot begrip brengen. Indien mogelijk tot volle begrip brengen.

Levensfilosofen - in de lijn van b.v. de (Duitse) romantiek - zeggen, met Hegel (G.Fr.W. Hegel (1770/1831; Duits of 'absoluut' idealist)), dat 'filosoferen' is het leven tot (indien mogelijk volle) begrip brengen.

Terloops: die formule “tot begrip brengen” is nauw verwant met de (fenomenologische) formule “tot gegevenheid brengen”. Tot ‘alètheia’ of blootgetrokkenheid, onthuldheid,-- ‘waarheid’ brengen (uitdrukking in Heidegger’s geest).

Zei Socrates van Athene (-469/-399; vader van wat heet “de klassieke filosofie” in Hellas) niet dat enkel het doordachte, - tot gebeurlijk volle begrip of gegevenheid gebrachte leven de moeite waard is?

Zei St.-Augustinus van Tagaste (354/430; grootste kerkvader van het westen) niet: “Men moet, natuurlijk, leven om te begrijpen. Maar hoe meer ik begrijp des te meer leef ik”? Men ziet dat Hegel zich schaart in de machtvolle lijn van de grote westerse traditie! Wij zien geen enkele geldige reden om onze godsdienstfilosofie anders aan te pakken.

ER3

Het lemma (de werkhypothese).

Volgens Diogenes Laërtios 3:24 was Platon de eerste die het onderzoek - theoria - door middel van ‘analyse’ de thasiër Leodamas bijbracht.

Men doet alsof het gevraagde reeds gegeven is, waaruit men dan deducerend b.v. analyseert wat dat gevraagd zou kunnen zijn.

Volgens *O.Willmann, Geschichte des Idealismus, III* (*Der ldealismus der Neuzeit*), Braunschweig, 1907-2, 48, zou men beter van ‘prolepsis’ (voorafname) of “lemma-tische methode” spreken dan van ‘analyse’ omdat de analyse of onderzoek pas de tweede stap is na het doen alsof het gezochte (onbekende) reeds gegeven (gekend) was.

‘Lemma’ kan vertaald worden - en juist vertaald worden - door ‘werkhypothese’. Dit is een veronderstelling die voorlopig onbewezen is maar waarmee men toch werkt. -- De wellicht beroemdste toepassing in de loop der moderniteit is die van François Viète (lat.: Vieta (1540/1603) die de traditionele cijferwiskunde verrijkt met de letterwiskunde die met ‘onbekenden’ (lemmata als x, y, z of a, b, c) werkt i.p.v. met 3, 5, 7 b.v.)

Religie (‘godsdienst’).

Wij verkiezen de term ‘religie’ omdat deze breder is (woordelijk genomen) dan ‘godsdienst’ (die de term ‘god’ omvat).

Religie komt van het latijn ‘re-ligio’, letten op, -- tegengestelde van ‘neg-ligere’, niet letten op (verwaarlozen). Het loopt parallel met ‘re-spectus’, achting (eerbied), -- tegengestelde van ‘de-spicére’, minachten.

De vraag - het gezochte - luidt: wat juist eerbiedigt de religieuze mens? Op wat juist let hij/ zij? -- Het antwoord der recentere religiefenomenologen luidt: de religieuze mens let op, eerbiedigt “al wat sacraal of heilig is”. Terwijl het tegenmodel - de a.religieuze of zelfs religievijandige mens, het heilige niet ernstig opneemt.

Hoe werkelijk - existentie - is religie? Hoe is religie werkelijk - essentie - ? Ziedaar de vraag of het probleem. Uiteindelijk staat of valt religie als op werkelijkheid betrokken act van de mens met de werkelijkheid van het heilige. Indien ‘al wat heilig is’ niet bestaat, dan is het object van de bewustzijnsintentionaliteit die de religieuze mens definieert, een ‘niets’! Een ‘illusie’ (zoals een S. Freud, de atheïstische materialist, religie betitelt).

ER4

Een definitie.

Ch. Lahr, S.J., Logique, Paris, 1933-27, 496, zegt dat een definitie is “een zin (oordeel, uitspraak, ‘propositie’) waarin de begripsinhoud van het onderwerp (het origineel) in termen van het gezegde (het model) wordt verwoord”.

De wet die het definiëren beheerst, heet Lahr, in middeleeuws-scholastische termen, “omni et solo definitio”: het gezegde of model moet passen bij al wat het onderwerp (definiendum) is en enkel bij dat onderwerp. Anders uitgedrukt: de definiërende zin moet ‘wederzijds’ zijn (onderwerp en gezegde moeten omwisselbaar zijn).

E.W. Beth, De wijsbegeerte der wiskunde (*Van Parmenides tot Bolzano*), Antwerpen/ Nijmegen, 1944, 63vv., zet kort uiteen hoe Aristoteles van Stageira (-384/ -322; leerling van Platon) de axiomatisch-deductieve methode opvat.

Twee kenmerken zijn beslissend:

1. Er is een ‘gebied’ der werkelijkheid - b.v. het gehele positieve getal en de bewerkingen waarvoor het vatbaar is - b.v. de religie - ;

2. Dat gebied wordt gedefinieerd in een eindig aantal ‘stellingen’ (definiërende oordelen).--

Terloops: Aristoteles noemt deze stellingen 'ware' stellingen, in die zin dat het gedefinieerde domein erin 'afgebeeld', 'weergegeven, d.i. tot gegevenheid of begrip gebracht wordt.

Opm.: -- Het axiomatisch systeem (samenhangend geheel) wordt deductief zodra de axiomata tot voorzinnen worden gemaakt waaruit, logisch streng, gededuceerd wordt,-- in nazinnen, die de amplificatie of uitbreiding zijn van de axiomata.

Het is meteen duidelijk dat "het domein" eigenlijk, spraakkundig, het onderwerp (origineel) is waarvan "de ware stellingen of axiomata" op de keper beschouwd het gezegde (model) zijn. Deze laatste zijn echt definiërend of het wezen bepalend in de mate dat zij geheel (omni) het domein of gebied en enkel dat domein of gebied weergeven.

Welnu, bestaat er een axiomatiek (definitie) van al wat religie is?
Dat is de vraag - het gevraagde - waarop deze cursus een antwoord wil zijn. -- Lemmatisch luidt die axiomatiek: "Is religie al wat ingaat, met ernst (letten op en dus eerbiedigen), op al wat heilig (sacraal) is". --

Wij doen alsof 'heilig' reeds gekend is (lemma) en deduceren daaruit een aantal steekproeven (= inductieve methode) die het lemma ofwel bevestigen ofwel weerleggen (i.p.v. woordelijke definitie zakelijke definitie.)

ER5

Men ga heel even na: de aandacht - in husserliaans-fenomenologische termen: intentionaliteit - van een religieus mens gaat, vooreerst, zoals ieder mens dat doet, naar "het profane" (het seculiere of aardse).

Maar, daarbij "houdt hij/ zij rekening met" (= re-ligere, re-spicere) het heilige dat misschien in, in ieder geval boven het profane of wereldse uitreikt. -- Deze oppervlakkige steekproef valt op!

Dus: gesteld dat wij reeds weten (lemma) wat religie is, -- wat heilig is, wat vloeit daaruit voort? Dit is: wat is daaruit voorspelbaar of afleidbaar? Experimenten - steekproeven uit het domein van het religieuze en het heilige - die ofwel bevestigen ofwel weerleggen wat het lemma vooraf neemt. -- Doorheen die inducties of steekproeven wordt de religie (en met haar het heilige) tot gegeven, fenomeen in de amplificatieve of uitgebreide zin.

Het mee voltrekken van religie.

Religie is, in feite, altijd leven, - religieus leven.

Opm. -- *Ch. Lahr, Logique*, 604ss., sprekend over de biologische wetenschappen, legt er de nadruk op dat "het object" (= domein) bestaat uit levende materie (radicaal onderscheidbaar van de levenloze of anorganische stof) en wel uit levende wezens! De 'feiten' of steekproeven uit het domein van het biologische leven eisen een eigen aanpak of methode.

Opm. -- *Wilhelm Dilthey* (1833/1911) staat bekend om zijn *Einleitung in die Geisteswissenschaften* (1883). Hij legde er de nadruk op dat mensen levende wezens zijn op een hoger peil dan **a**. levenloze materie, **b**. planten en **c**. dieren. De mens is geest (geesteswetenschap) of ziel of innerlijkheid die zich uit in 'tekens' of 'symptomen' (door de gedragswetenschappers 'gedrag' of 'behavior' geheten).

De verklaring van dat soort gedrag is meer dan louter natuur- en scheikundig! Zij is zelfs meer dan louter biologisch. Hij heet ze 'historisch'.-- Welnu, zo'n 'historisch' gedrag verstaat men slechts indien men het mee voltrekt. Vandaar de term "verstehende" verklaring" (= comprehensieve verklaring).

Weliswaar verviel Dilthey in een soort over nadruk op de 'subjectieve' doorleving! Toch belet dit euvel niet dat hij met klem een basiswaarheid "tot gegevenheid of begrip bracht", nl. de medemens verstaan' of 'begrijpen' wij (vandaar "begrijpende methode") slechts indien wij, zoveel mogelijk, zijn leven mee voltrekken.

ER6

Gevolg: indien de religieuze mens respectueus is t.o.v. heilige dingen - godheid (godheden), riten, dogmata b.v. - , dan, indien wij hem in een spoor als dat van Dilthey (zonder de nadruk op het te subjectieve der beleving, 'Erlebnis') willen begrijpen (begrijpende methode) of verstaan ('verstehende' methode), dan behoren wij even respectueus te zijn als hij/ zij t.o.v. al wat hij/zij 'heilig' heet! Ook wij delen dan in zijn 'ervaring' (die meer is dan het te subjectieve 'Erlebnis' van een Dilthey). Pas dan!

Reeds een Arthur Schopenhauer (1788/1860) wees erop dat wij de medemens - in Bijbelse termen "de naaste" - op o.m. twee grondig verschillende wijzen kunnen 'verstaan' (in de zin van 'duiden'): voor de koel-afstandelijke kritische geest is de medemens "ein nicht Ich" (een niet-ik); voor de warm-begrijpende, begripvolle mens is dezelfde medemens "Ich-noch-einmal", (ik-nog-een-keer).

Zo ook inzake de religieuze medemens. -- De stalinistische uitroeier der godsdienst ziet in de religieuze medemens “ein nicht-Ich”! De nazi die ‘Rome’ wil uitroeien, ziet in de religieuze medemens “ein nicht-Ich”!

Maar de begripvolle atheïst die niet oordeelt vooraleer grondig de zin gevat te hebben van ‘religie’ en “wat heilig is”, benadert diezelfde religieuze medemens allereerst als “Ich-noch-einmal”, ik-nog eens, maar met gedeeltelijk andere vooropstellingen (en ervaringen). Deze laatste tracht de oerervaring (waarneming van het heilige) te vatten en de deducties daaruit, door de religieuze mens voltrokken, mee te voltrekken.

Wie het leven van de medemens niet, tot op zekere, ‘begrijpende’, hoogte, mee voltrekt - “participating observation” o.m. -, -- hem/ haar ontsnapt wat enkel dat mee voltrekken kan geven, nl. dat fenomeen of gegeven dat het voltrekken van een opgave (gegeven/ gevraagde) is.

In het geval van de religie: het uitvoeren van een taak (= opgave) in het licht van “al wat heilig is”.

Besluit.

Een Thorndike (1874/1949) of een I. Pavlov (1849/1936) - behavior/ voorwaardelijke reflex - voltrekt wel mee, maar veel te weinig diepgaand, -- te afstandig-kritisch. Te wetenschappelijk (pseudowetenschappelijk) wantrouwig! Een Dilthey weet dat, in dat uitwendig gedrag of reflex, een ziel (‘geist’) schuilgaat, die zin geeft aan de dingen, de werkelijkheid (o.m. het heilige).

ER7

‘Synaxiomatiek’

Het mee voltrekken steunt zich allereerst op zoiets als ‘synaxiomatiek’. Dit is: minstens voorlopig dezelfde axiomata (basisdefinities) delen.

Ch. Lahr, Logique, 578, zegt dat het vermogen om ‘hypothesen’ (die dan als lemmata dienstdoen) te vinden “de hogere vorm van wetenschappelijke verbeelding is die, dankzij een of ander plotseling in- en doorzicht - in platonische termen: ‘theoria’ -, ons doet vooraf voelen dat wat volgt - het vervolg - zich zal voordoen op een welomschreven manier”.

In die context haalt Lahr *Francis Bacon of Verulam* (1561/1626) *Novum organum scientiarum* (1620) aan, die de nadruk legt op “un flair spécial”, aan

bijzonder aanvoelingsvermogen, -- in het toenmalige latijn van Bacon "venatica quaedam sub-odoratio", zoiets als een jagersinstinct.

Inderdaad: een jager gaat uit van een (jagers)axioma nl. "Er zit wild"! Juist daardoor is zijn, 'intentionaliteit' of aandacht zo dat hij sterk en met gemak "let op al wat wild is". Zonder dat axioma of vooropstelling - een lemma want hij weet nog niet of er in feite wel zit - onthult zijn geest net zoveel als de niet-jagersgeest. Zijn superioriteit dankt hij aan het axioma.

Anders gezegd: een axiomatiek - een stel axiomata - opent het bewustzijn voor het domein (object) waarop die axiomatiek slaat, -- dat zij "tot gegevenheid of begrip brengt".

Hier toegepast: wie de axiomata van de religieuze mens niet deelt - althans inchoatief (beginmatig) - , vindt niets dat religieus of sacraal is! Dat is de immanente sanctie (de in de afwezigheid van mede-axiomatiek gelegen afstraffing) van degene die louter als radicaal buitenstaander de religie en de religieuze mens als "ein nicht-Ich" vooropstelt.

Dat verklaart waardoor zgn. kritische geesten zo weinig snappen van religie, van religieus leven, van het heilige. Zij missen de "religioasa quaedam subodoratio", het religieuze lucht hebben van al wat met religie uitstaans heeft.

Religie wordt, door die verkeerde axiomatiek, een blinde vlek in hun waarnemingsvermogen. Net zoals de niet-geoefende jager niets ziet waar de jager allang iets gemerkt heeft. Het wild is hem een blinde vlek.

Daarom houden wij staande: zonder syn-axiomatiek verstaat men van een domein waarin de medemens thuis is, niets of veel te weinig.

ER8

De 'werkelijkheid' of 'oplossingsvermogen' der religie.

1. 'Werkelijk(heid) is, in de ontologie, allereerst "al wat aantrefbaar, bevindbaar is".

2. Maar, vooral in hegeliaanse taal, betekent 'werkelijk(heid)' het vermogen om een probleem op te lossen.

Fr. Engels (1820/1895, met *Karl Marx* de vader van het dialectisch materialisme), *Ludwig Feuerbach und der Ausgang der klassischen deutschen Philosophie* (1888-1), wijst op het eigenaardige van *Hegel's* spraakgebruik,

waar deze beweert: "*Alles, was wirklich ist, ist vernünftig und alles, was vernünftig ist, ist wirklich*" (*Grondlinien der Philosophie des Rechts*, 3: 270).

In hegeliaans taalgebruik is iets dat louter feit is, nog niet 'werkelijk' (althans waar het om historische actoren gaat). Zo is een regering die wel feitelijk regeert maar de hangende problemen niet oplost, "unwirklich, unvernünftig".

Zo is een leerkracht die, ouderdomsverschijnselen vertonend, haar taak - opdracht, opgave (= gegeven + gevraagde) - niet meer aankan, onwerkelijk en niet rationeel verantwoordbaar. In zo'n geval beantwoordt de oplossing wel enigszins aan het gegeven maar niet aan het gevraagde. Die oplossing gelijkt op het eerste gedeelte van het bewijs uit het ongerijmde of absurde: het absurde beantwoordt wel enigszins aan het gegeven maar niet aan het gezochte of gevraagde. Juist daarom wordt naar een 'werkelijke' en "rationeel verantwoordbare" oplossing gezocht.

De zo begrepen 'werkelijkheid' van de religie (en het heilige) zal dan ook een van onze grootste zorgen wezen, wanneer wij dankzij inducties (steekproeven in de totaliteit van de religie) zullen nagaan: wezen en - ook - levenswaarde (oplossingsvermogen van problemen der religie.

Ontologie kweekt, dankzij het axioma dat "al wat (zo) is, (zo) is", zin voor werkelijkheid aan: "ontologica quaedem subodoratio", instinctmatig werkelijkheids-vatten. Religiefilosofie, als ontologie van het religieuze domein, kweekt eveneens instinctmatig werkelijkheidsvatten inzake het domein der religie aan.

Indien religie - vooral sedert de moderniteit (1450+) - onze problemen (GG + GV) niet oplost, dan is religie - hegeliaans-ontologisch - "unwirklich" en "unvernünftig", en dus iets waarmee wij niets (meer) kunnen aanvangen.

Lost religie echter wel onze problemen op, dan overleeft zij zeker haar crisis.

ER9

Positief denken.

De term "positief denken" kan drie onderscheidbare betekenissen dekken.

1. Fr.W. Schelling (1775/1854; romantisch Duits idealist), in een bepaalde periode van zijn denkleven, stond een "positive Philosophie" voor: in de

heidense mythologie en in de Bijbelse openbaring meende hij 'God' (in zijn betekenis) in zijn 'ontwikkeling' te ontdekken; m.a.w.: religie is openbaring van 'God'. Het feit der religie is hem de basis (vandaar de term 'stellig' of 'positief') .-

2. *A. Comte* (1798/1857: sociologistisch positivisme), bekend om zijn *Cours de philosphie positive* (1830/1842), vindt in een feit een toepassing van een rationele wetmatigheid (die door 'stellig' of 'positief', versta: inductief, onderzoek kan onthuld worden in de geest van het moderne rationalisme).

3. New Age (Nouvel Age, Nieuw Tijdperk) kan gedefinieerd worden als de doorbraak, sedert 1950+ van een neo-sacralisme, d.i. een vernieuwd, geactualiseerd of hersticht vatten van "al wat sacraal is". In die zin is New age zeer 'religieus' (alhoewel niet in b.v. de louter Bijbelse zin). Welnu, in die middens van neo-sacralisme overheerst duidelijk een "positief denken".

Wij typeren het aan de hand van één der voorgangers, nl. Rabindranath Tagore (1861/1941; mystisch dichter). Deze heeft ons een perfecte formule - axiomatiek - achtergelaten inzake New-Age positief denken: "Ik sliep en droomde dat leven vreugde was. -- Ontwakend zag ik: het leven is een opgave. -- Ik sloeg aan het werk: die taak werd vreugde".

M.a.w. : het feit van ons dagdagelijks leven - met al zijn narigheden, grote en kleine - wordt geduid als iets goeds, iets waardevols. En wel zo dat de opgave (gegeven + gevraagde) 'werkelijk' opgelost wordt. Vooral naar de toekomst toe - de toekomst is het grote lemma of onbekende - denkt men in New-Agemiddens 'positief', d.i. men ziet stelselmatig de toekomst alsof zij reeds gekend en wel als gelukt gekend was. Dat gaat in tegen ieder huidig negativisme (nihilisme), tegen ieder doemdenken.

Wij gaan zien of religie in die drieledige zin 'positief' is. Positieve feiten (Comte), waarin 'God' (het heilige) zich onthult (Schelling) en wel zo dat het uitvoeren van onze levensopgave reeds als gelukt (New Age) mag opgevat worden.

ER10

De "idée-force", de krachtidee. (A. Fouillée). (10/11)

Alfred Fouillée (1838/1912) staat gekend als "idealistisch denker", die het evolutionisme van zijn tijd in zijn 'systeem' opnam.

a. Voor hem is filosofie 'metafysiek' of ontologie. In zijn *L'avenir de la métaphysique fondée sur l' expérience* (1889), zegt hij dat "het wezen der metafysiek bestaat in het onderzoek naar al wat werkelijk is, welke ook de natuur ervan zij" (o.c., 41). Meer nog: het eigenlijke object ervan is "la réalité complète", de totaliteit van de werkelijkheid.

b. Merkwaardig is echter in Fouillée's denken de hoofdrol van wat hij heet "l' idée-force", het krachtdenkbeeld.

(1) De wiskundigen - zegt hij, o.c., 75 - stellen een denkbeeldige oplossing van het vraagstuk voorop (doen alsof het gevraagde al gevonden en bekend is) en deduceren daaruit gevolgtrekkingen.

(2) Hij haalt *Cl. Bernard* (1813/1878; *Introduction à l'étude de la médecine expérimentale* (1865)) aan: de proefondervindelijke of experimentele methode heeft "une idée directrice" (een leidraad of lemma) nodig (al is deze nog niet bewezen).

"Het 'empirisme' (versta: het experimenteren zonder leidende gedachte) dient wel tot het opstapelen van de feiten, maar is onbruikbaar voor de opbouw van wetenschap. Want de experimentator die niet weet wat hij zoekt - het gezochte - , verstaat niet wat hij als feit aantreft. Een echte waarneming wordt allereerst in het denken opgevat om daarna aan toetsing onderworpen te worden". (O.c., 74).

Besluit.

Zowel de wiskunde als de experimentele wetenschap stelt een nader te toetsen lemma voorop; zo niet ontaardt onderzoek in lukraak te werk gaan (wat echte wetenschap nu juist niet doet). Zo ook, in *Fouillée*'s opvatting, de metafysiek of ontologie, die, in zijn ogen, "steunt op waarneming".

De volle nadruk echter krijgt het krachtdenkbeeld (wat hij in zijn *Psychologie des idées-force* (1899) nader uiteenzet): ieder denkbeeld reeds - zegt hij - draagt in zich de tendens tot verwerkelijking, -- is drager van een hem eigen toekomst.

Maar de wetenschapper of metafysicus - indien zij werkelijk iets willen bewerkstelligen - zijn gedreven door een leidraad, een "idée-force", een "idée directrice".

Zelf haalt hij Chr. Columbus (1450/1506) aan die een leidraad of krachtdenkbeeld koesterde (Indië westwaarts te ontdekken) en die zo in1492 Amerika ontdekte.

ER11

Een model.

Men kent wellicht de geschiedenis van Heinrich Schliemann (1822/1890).-- De kleine Heinrich luisterde graag naar de oude sagen en legenden die zijn vader, een dominee, vertelde. Als zevenjarige kreeg hij een geïllustreerde wereldgeschiedenis: zijn aandacht viel op een plaat die het brandende Troje afbeeldde.

"Waren die muren dan echt zo dik, vader?" -- "Zeker, jongen". – "Dan is het onmogelijk dat van die stad, Troje, niets overschiet. Als ik groot ben, ga ik daar nog opgraven."

Eens veertien werd hij in een kruidenierszaak loopjongen. Daar maakte hij kennis met een dronkaard die de verzen van Homèros, de dichter die Troje bezong, uit het hoofd kende, en ze voordroeg. Heinrich werd klerk in Amsterdam en leerde daar Engels, Frans, Nederlands, Spaans, Portugees en Italiaans. Werd, zo veeltalig, handelscorrespondent in een firma. Daar leerde hij Russisch.

In 1846 vestigt hij zich in Petrograd, -- wordt er een rijk zakenman. Leert daar nog Latijn, Arabisch, Zweeds en Pools. 1850+: hij reist naar de VSA, Rusland, Egypte, Palestina, Syrië. Leert antiek Grieks.

1868: hij trekt naar Turkije nabij het dorp Hissarlik, waar hij vermoedt dat Troje's getuigenresten te vinden zijn. 1870/1873: met zo'n honderd arbeiders doet hij aan archeologie. Negen vergane steden - Allemaal Troje's - komen bloot. Later, juist voor zijn dood, verneemt hij dat niet de tweede maar de zesde het Troje moet geweest zijn van koning Priamos (-1500/-1200).-- Ziedaar een schitterend voorbeeld van Fouillée's krachtdenkbeeld: het dreef Schliemann letterlijk voorwaarts tot wanneer hij het jaren later even letterlijk "waar maakte".

Welnu, de religie behoort men te bestuderen - te begrijpen, met St.-Augustinus - gedreven door een krachtdenkbeeld, nl. alleen op eigen houtje of samen met religieus levenden het heilige in al zijn vormen ontdekken.

Het domein der positieve feiten der religie is zo over-ingewikkeld. - "zo complex" zegt men nu - dat men zeer vlug van het danig aantal bomen het bos niet meer ziet! Zonder een drijfveer die sterk genoeg is, geeft men het op.

Tweede kenmerk: de religieuze feiten zijn dermate 'bizar' (onverwacht en bevreemdend), voor een modern en postmodern mens vooral, dat het opgeven zeer vlug de bekoring wordt.

ER12

Duidingsleer (hermeneutiek). (12/13)

Ch. S. Peirce (1839/1914; pragmaticist), stelde dat de mens "an interpretant", een duid(st)er, is. Volgens *W.B. Gallie, Peirce and Pragmatism*, New York, 1966, 116, is het duidingsschema drieledig ('triadisch'): "A betekent B voor (de duid(st)er) C".

De term 'hermeneutiek' komt, allereerst, uit het Duitse denkmilieu. *H. Arvon, La philosophie Allemande*, Paris, 1970, 116ss. (*L' herméneutique*), zegt dat traditioneel de 'hermeneutiek' of theorie omtrent het interpreteren of duiden een onderdeel van iedere tekststudie was: de theoloog die de schriftuurtekst duidt, de jurist die de wettekst duidt, gebruikt die hulpwetenschap.

Maar D. Schleiermacher (1768/1834; romantisch denker) verbreedt de hermeneutiek tot een kennisleer. De inhoud van een tekst - latent of duidelijk - wordt vitaal, levensfilosofisch in de stijl der romantiek, pas echt begrepen indien hij het leven van de duid(st)er mee beïnvloedt, -- een deel van zijn/ haar leven wordt.

In Schleiermacher's spoor wordt, in de Historische school (F.K. von Savigny (1779/1861)), de hermeneutiek een onderzoeksmethode die doorheen een maximaal aantal details het verleden tracht weerom tot leven te brengen.

In hetzelfde spoor wordt de hermeneutiek - met W. Dilthey (1833/1911; zie *E.RF. 05*) - de methode der geesteswetenschappen. *H.-G. Gadamer* (1900/2002), in het spoor van R. Bultmann en voordien M. Heidegger (twee existentiële denkers), in zijn *Wahrheit und Methode* (1961) werkt ze verder uit.

Het meest bruikbare schema echter biedt ons *A. Ellis/E. Sagarin, Nymfomanie (Een studie over de hyperseksuele vrouw*), Amsterdam, 1965, 137 vv.. -- Stellers betitelen het als "het ABC- schema",

'A' is het gegeven. 'B' is het stel vooropstellingen waarmee de duid(st)er A tegemoet treedt. 'C' is de eindreactie of duiding (wat overeenkomt met 'B' in het schema van Peirce, hierboven).

Ellis/ Sagarin geven een tweeledig voorbeeld.

1. Het gezonde verstand (verwar niet met 'gemeen' verstand) verwerkt pijnlijke en teleurstellende situaties vanuit het axioma "Alleen of, desnoods, met anderen kan ik zoiets wel aan".

2. Het neurotische of in alle geval gestoorde verstand verwerkt teleurstellingen vanuit het axioma. "Zoiets is zo erg dat zelfs met de hulp van medemensen ik zoiets nooit zal aankunnen".

ER13

In dit laatste geval valt op hoe de interpretant(e) het gegeven zelf niet eens duidelijk wil snappen! Dermate zit hij/ zij a.h.w. opgesloten in de 'innerlijke' wereld.

Applicatief model.

Men kent wellicht Friedrich Hölderlin (1770/1843), een filosofisch dichter (bevriend met Schelling en Hegel) en een typisch ziekelijk romantische figuur.

Fr. Nietzsche is de eerste die in hem een - ofschoon met groot voorbehoud te nemen - figuur van waarde zag. Iemand die hem goed kende en van nabij, Waiblinger, typeert zijn 'onwerkelijkheid': "Reeds deze ononderbroken verstrooidheid, dit met zichzelf bezig zijn, dit totaal gebrek aan medeleven en belangstelling voor wat zich "buiten hem" voordoet, deze afgekeerdheid en onmacht op een medemens in te gaan, hem ernstig op te nemen, hem te verstaan, hem aan bod te laten komen, -- reeds deze kenmerken maken een nauwkeurige communicatie met Hölderlin onmogelijk". (O.c., 56).

P. Friedrich, o.c., 7, zegt: "Afgezien van een paar vluchtige landschapsschilderingen en die - voor mij - ondraaglijk bombastische mensheidshymnen hebben zijn gedichten het enkel over zijn onzalig, eeuwig elegisch (droefgeestig-melancholisch) ik (…)".

Nietzsche geeft elders toe dat Hölderlin aan "falscher Idealismus" lijdt, net als een Shelley of Leopardi.

Hölderlin vertoonde in zekere zin 'autistische' trekken. Men ziet dat hij als axioma huldigde: "Ik geraak nooit boven mijn frustraties uit".

Maar hij projecteerde dit axioma in filosofische poëzie (waartoe hij zeer begaafd was, overigens) die zijn boodschap uitmaken aan de wereld.

Opm:. -- Wij halen ietwat uitvoeriger het gestoorde levensaxioma aan omdat in religie meermaals gestoorden een hoofdrol spelen (wat het bizarre der religie mede uitmaakt). Gestoorden hebben, indien zij een beetje sociabel blijven, soms een grote weerklank bij heel wat mensen. Het zelfzekere, het extreme, het bevreemdende e.d.m., eigen aan zo'n wezens, fascineert niet zelden menig mens. -

Vooral het 'ander wereldlijke' en meteen mysterieuze in religies wekt meermaals een interesse die - voor het gezonde verstand - onbegrijpelijk, ja, verwerpelijk is: hoe onbegrijpelijker sommige dingen zijn, des te meer fascineren zij. -

Dat zullen wij nog ontmoeten.

ER14

De structuur van de rest van de cursus (14/16)

Om die structuurbehandeling te verantwoorden staan wij even stil bij *Mircéa Eliade, Traité d'histoire de religions*, Paris 1953, 39s.

Éliade, een uitstekend kenner, vat samen. -- Wat hij heet "de complexiteit" van de religie, vertoont. nl. vier kenmerken.

1. Ofschoon het heilige of sacrale zich, in de op zich genomen profane kosmos, toont en dit om het even waar of wanneer en om het even hoe, toch verschilt het wezenlijk van datzelfde profane.

Terloops: het zich tonen of onthullen van wat heilig is, heet 'hiërofanie' (wanneer dat heilige een godheid is, heet dat 'theofanie').

2. Deze stand van zaken - hiërofanie - treft men aan in alle religies, vanaf de zogenaamde 'primitiefste' tot de meest 'geëvolueerde'. Zo: de levenskracht van een "heilige plaats" (een bron, een boom b.v.) waar genezingen plaats vinden, vereren,-- Jezus als de mensgeworden tweede persoon der H. Drie-eenheid (God de Zoon) aanbidden en dienen,-- zich als 'channel' (medium of tussenpersoon, middelaar/ middelares) opstellen tussen een hoge kosmische entiteit en deze wereld-in-volle- crisis zoals men in New Age doet,-- dit alles vertoont, niettegenstaande het feit dat - voor een buitenstaander - dit alles 'profaan' lijkt (en zelfs bedrog, hetzij zelfbedrog hetzij "opium voor het volk"), éénzelfde grondstructuur, het zich tonen van het heilige.

3. Het onderscheid tussen zogezegde 'hogere' en 'lagere' fenomenen en religies is zeer bedenkelijk. -- *D. Szenes, Symboles et pouvoirs du taoïsme*, Genève/ Paris/ Montréal, 1993, zegt dat - voor buitenstaanden - het taoïsme, voor zover het aan magie doet, overkomt als een ontaarding ervan. Toch (zegt hij) vergissen dezen zich: de aan magie doende priesters, de tovenaars-genezers of de taoïstische alchemisten huldigen juist dezelfde axiomata als de - schijnbaar 'verheven' - denkers van het taoïsme. En omgekeerd de taoïstische 'filosofen' twijfelden niet aan de doeltreffendheid van de magisch-genezende voorschriften, van de elixers voor het lange leven, van de bezweringen. "Allen behoren tot éénzelfde familie. Leerling-tovenaars en meesters in het denken weten van elkander en sluiten elkander niet uit". (o.c., 5).

4. Overal toont zich een systeem dat de hierboven vermelde elementen tot een samenhangend geheel verbindt. Monografieën over juist één religie bevestigen het.

ER15

Het 'algoritme' (plan) van de cursus. (15/16)

Op een gegeven (fenomeen: GG) en een gezochte (gevraagde: GV/GZ) gaat men zo goed als altijd in doorheen een reeks stappen die gezamenlijk een 'algoritme' vormen. -- Zo'n uiteenzetting-in-stappen- of - rubrieken heeft een structuur.

Met Eliade is het duidelijk :

a. één religie is in de grond een (axiomatisch) systeem, -- een totaliteit die een sacraal (gewijd, heilig) verband vertoont (en niet enkel een psychologisch, sociologisch of culturologisch verband);

b. een veelheid van religies wordt op de planeet aangetroffen, waarin het 'systeem' in variaties zich toont:

a. In platonische vaktaal: **a/** geheel de religie (systeem) en
b/ alle religies (verzameling).

b. In middeleeuws-scholastische taal:

a/ het totum physicum der religie (totaliteit der natuur of zijnswijze, eigen aan religie) en

b/ het totum logicum der religies (totaliteit der exemplaren).

In huidige taal: systeemleer en verzamelings- of klassenleer toepasselijk op religie(s).

Hoe behandelt men nu én het systeem én de klasse (verzameling)? Door de inductieve methode, de grote erfenis van Socrates van Athene, toe te passen.

Associatie, waarop o.m. de troop (trope) en de synecdoche steunen, blijkt de slagader van steekproeven nemen te zijn. Een woordje uitleg.

De associatie of gedachteverbinding.

Een denkverbinding heeft als formule: "Indien men bij a aan b denkt (o.g.v. gelijkenis ('paradigma') of samenhang ('syntagma'), dan is b een denkverbinding of associatie van a". Gelijkenis en samenhang, de twee hoofdtypes van verband, zijn identitieve gegevens: men ziet, al vergelijkend, identiteiten en wel deelindentiteiten of analogieën.

De troop of overdracht.

De traditionele tropologie onderscheidt twee tropen, metafoor en metonymie, en twee types van synecdoche, de metaforische en de metonymische. -- Wij leggen even uit.

a.-- *Troop.* -- Bij mevrouw x denkt men aan haar zwak karakter dat gemakkelijk doorbuigt en brengt meteen de plooibaarheid van riet-in-de-wind tot gegevenheid. Dus zegt men, verkort vergelijkend: "Mevrouw x is een riet". Merk op: de identiteit onder oogpunt van (karakteriele en fysicale) plooibaarheid.

ER16

Bij het geneesmiddel x denkt men aan de werking ervan die gezondheid sticht (verband tussen oorzaak of althans factor en gevolg). Dus zegt men, verkort vergelijkend: "Dat gezonde geneesmiddel".

In het eerste, het metaforische geval, draagt men de plooibaarheid van het riet-in- de-wind over op de mevrouw in-de-maalstroom-van-het-leven. In het tweede, het metonymische geval, draagt men het gevolg (gezondheid) over op de oorzaak (de gezond makende factor).

Die overdracht is gebaseerd op de associatie. Die associatie is zelf weer gesteund op de comparatieve of vergelijkende methode die de basis uitmaakt van alle mogelijke methoden. Let wel: 'vergelijken' - hier - betekent niet 'gelijkstellen'! Vergelijken is meer dan één gegeven in een omvattend verband bekijken om én gelijkenis/ samenhang én verschil/ kloof te zien en tot begrip te brengen.

Terloops: dat is de kern der 'stoicheiosis!

b.-- *Synecdoche.*

De 'medebetekening' of synecdoche vertoont twee types.

1.-- *De metaforische synecdoche.*

Bij de zin "Een riet van een mens kan ook nooit beslissen" (gezegd door iemand die er nerveus van wordt) denkt men doorheen één exemplaar aan alle (mogelijke) exemplaren. Het kan ook omgekeerd: "Plooibare mensen kunnen telkens weer niet beslissen", gezegd n.a.v. juist één mevrouw!

2.-- *De metonymische synecdoche.*

Bij de uitspraak "Een goed geneesmiddel is de hele gezondheid" denkt de synecdoche doorheen een onderdeel of aspect aan alle (mogelijke) onderdelen of het systeem (geheel).

Het kan ook omgekeerd: "De (hele) gezondheid staat of valt met het geneesmiddel", gezegd n.a.v. het thema 'gezondheid' (gezien doorheen een aspect).

De inductie.

Induceren is steekproeven nemen. Maar dan zo dat ofwel die steekproef een exemplaar is uit een verzameling (klasse) ofwel een aspect (onderdeel, subsysteem) is uit een systeem.

In het eerste geval toont de steekproef - synecdochisch - de hele verzameling; in het tweede geval toont de steekproef - synecdochisch - het gehele systeem. -

De eerste inductie heten wij 'veralgemening' (van één of meer exemplaren naar alle (mogelijke)), de tweede heet 'veralgeheling' (van één of meer onderdelen of aspecten naar alle (mogelijke)).

Meestal vergeet men het tweede type dat nochtans alle kenmerken van steekproeven nemen vertoont die kennisuitbreiding (extrapolatie, amplificatie) beogen.

ER17

1. Steekproeven 1

1. "Al wat heilig is" (17/21)

Het object van religie is, althans volgens de strekking die wij hier volgen, "het heilige", -- Kunnen wij dat begrip even omschrijven, -- al was het maar als lemma (voorlopige definitie)?

Beginnen wij met de oud-Griekse termen terzake. -- Zij kunnen, grosso modo natuurlijk, als volgt geordend worden.

I. -- *Al wat (eerder) objectief 'heilig' is.*

'Objectief' betekent "op zich".

A.I. *'Hiëros', heilig.*

Zo zijn "ta hiëra", de heilige dingen, b.v. heiligdommen, erediensten, offergaven, want, in verband met de godheden) zijn zij 'augusta', dermate machtvol en dus verwondering en bewondering afdwingend dat zij desnoods ritueel, d.i. in een gewijde handeling, integreerbaar zijn, -- Zo is de 'Hiëreus', wijman priester eveneens 'onschendbaar'.

Terloops: een hiëreus was geen voltijds ambtenaar want een clerus, in onze zin, hadden de oude Grieken niet.

A.II- '*Hagios', heilig.*

Vooral van voorwerpen en dingen uitgezegd. -- Zo is een aan de godin der minne toegewijde tempel 'hagios', onschendbaar (d.i. wat niet mag geschonden worden).-- Heiligdommen, riten, voorwerpen, offergaven zijn aan profaan gebruik onttrokken en dus 'heilig'.

A.III. - - '*Katharos', rein.*

'Katharsis', lat.: purificatio, is reiniging. -- Behalve in de profane zin ("propere kleren") is 'katharos' op sacraal of religieus terrein 'onbevlekt' en dus respectabel, heilig,

De term 'miasma',

vlek (schandvlek), is het tegengestelde. -- Zo is 'miaifonia' het zichzelf schandvlekken door moord te begaan. Een moordenaar dient dus, als bevlekt, 'gereinigd' (door 'catharsis') te worden om zo weerom in het domein van het heilige opneembaar te zijn. -- Zo is bloed dat op zich noch rein noch onrein is, maar dat bij de moord b.v. vergoten wordt, onrein (miaron). -- Zo zijn de dagen aan de doden gewijd "miarai hèmerai': onreine, ja, onheilbrengende dagen. -- Zo is een 'miastor' een onreine, kwaadstichtende geest.

A.IV. -- *'(H)agnos', al wat uitgeboet dient te worden.*

Zo is een heiligschennis (misdaad tegen een godheid b.v.) '(h)agnos', te mijden, 'onrein', taboe.

Zo zijn de chthonische (= tellurische of aard)-godheden '(h)agnoi', met grote omzichtigheid te benaderen, 'taboe'.

ER18

B. *'Hosios': al wat volgens godgegeven wet is.*

Verwant met het aloude 'themis', al wat volgens de oerreligie is.

De verhoudingen tussen mensheid en godheid alsook die tussen de mensen onderling zijn het domein ervan. -- Zo is eredienst - cultus - 'hosion', menselijke plicht tegenover de godheid.

Opm.-- In beginsel te onderscheiden van 'dikaios', al wat volgens menselijke - polisgebonden - wet is. -- Zo zegt *Platon, Wetten 663d*, "dikaios kai hosios bios", een leven dat recht laat wedervaren aan menselijke en goddelijke wetten.

II.-- *Al wat (eerder) subjectief 'heilig' is.*

'Eusebès', vroom, d.i. 'religieus' of wat al wat heilig is, recht laat wedervaren. -- 'Asebès', onvroom.-- Heiligschennis plegen is teken van 'asebeia', (goddeloosheid). Het is duidelijk dat wat de Grieken met zo'n termen aanduiden, ook bij andere volkeren en culturen aantrefbaar is. De namen zullen wel enigszins verschillen en de accenten die gelegd worden, zullen schakeringen invoeren. Maar substantieel (naar de wezenskern beschouwd) zullen de basisbegrippen identisch zijn.

Het begrip 'hiëro-analyse',

De Belgische graaf Eugène *Goblet d'Alviella* (1846/1925, van adel, Belgisch liberaal politicus, vrijmetselaar, hoogleraar), in zijn *Croyances, rites, institutions*, 3 vol., Paris, 1911, herhaalt wat hij in 1908, op het Derde internationaal congres voor godsdienstgeschiedenis te Oxford, zei m.b.t. de termen "hiërografie/ hiërologie en hiërosofie". -- Wij lichten even toe.

A.-- Vakwetenschap.

Vakwetenschappelijke religiestudie beperkt zich tot de axiomata (vooropstellingen) der stellige of positieve wetenschap. (*E.RF. 09*: positieve feiten),- kan, volgens Goblet d'Alviella, als volgt ingedeeld worden.

A.I.-- *Hiërografie.*

De religieuze feiten worden aanvankelijk louter passief weergegeven samen met de aardrijkskundige verspreiding ervan. -- Dit is vergelijkbaar met de louter descriptief - narratieve fenomenologie van Edmund Husserl (1859/1938). Men beschrijft en verhaalt wat men inzake religieuze feiten zien en horen kan. Men situeert ze geografisch, d.i. in tijd (diachronisch) en ruimte (synchronisch).

A.II.-- *Hiërologie. —*

De eerst verzamelde materialen - 'historiè' bij Herodotos - worden daarna - of tezelfdertijd - geordend 'logos' bij Herodotos - :

(i) synchronisch volgens klassen (typologie) en

(ii) diachronisch volgens tijdperken (liefst vanaf de vroegste oorsprongen).

ER19

(i) Typologisch ordenen herinnert aan de eidetische of universeel-begrippelijke fenomenologie van E. Husserl.

(ii) Cultuurhistorisch ordenen herinnert aan de (cultuur)historische fenomenologie van G. Fr. W. Hegel (1770/1831).

Opm.-- uit de losse materialen der hiërografie kan men b.v. het volgend abstracte schema bloottrekken, -- de kenmerken van het wezen der religies samenvattend. -

(A). *De axiomata.*

1. *Het heilige.*

Al wat de wereld en het leven in de wereld tot (oer)grond of grondslag dient: 'Urheber/ Urheberinnen" (Söderblom), d.i. veroorzakers/veroorzaaksters als goden/ godinnen, helden/ heldinnen (heilbrengers/ heilbrengsters), ja, een opperwezen (Bijbels: Jahweh, H. Drie-eenheid), -- als tegenvoeters wezens als Satan of de helle-godin.

Opm.-- Pantheïstisch: de onpersoonlijke grond van het heelal. Nihilistisch: het 'niets' waaruit alles lijkt voort te komen.

2. *De onthulling van het heilige.*

Men zegt gewoonlijk '(zelf)openbaring'. Het heilige, in één of meerdere van zijn types, hierboven even geschetst, toont zich, hoe dan ook.

Twee graden daarin:

a. aretalogie, d.i. het aanhalen, beschrijvend-verhalend van "wonderlijke feiten" (die, juist doordat zij ongewoon zijn, lijken te wijzen op een "veroorzakende macht": denk aan de wonderen te Lourdes of in antieke, niet-Bijbelse heiligdommen);

b. apocalyptiek d.i. de weergave van 'reizen' in de "andere wereld" (waarin al wat heilig is, thuishoort).

(B). ***De deducties.***

1. ***Het geloof.***

'Geloven' is het heilige dat zichzelf onthult doorheen wonderen en "reizen-in-de-andere-wereld", als werkelijk beamen.

2. ***Het geloofssysteem.***

2.1. ***De gelovige wereld- en levensbeschouwing.***

Uit het waargenomen en gelovig beaamde heilige vloeien - logisch - stellingen voort omtrent dat heilige zelf en zijn zelfopenbaringen, omtrent de wereld en het leven. Men denke aan de moraal - de decaloog of "tien geboden" (Mozaïsch openbaring) - en aan de "gewijde of heilsgeschiedenis" - van boek Genesis tot boek Apocalyps (Bijbelse geschiedenisopvatting)

2.2. ***De vereringsvormen.***

Deze maken een apart benadrukt deelsysteem uit van het hele geloofssysteem: gebeden, offers, -- 'devoties' allerhande zijn immers bijzonder onthullend voor religies.

ER20

Tot daar de vakwetenschappelijke benadering. En nu de filosofisch-ontologische.

B. -- ***Ontologie.***

Goblet d'Alviella staat niet stil bij de louter positieve feiten. -- Hij stelt zich, onderwijl al maar zeker op het einde van het vakwetenschappelijk onderzoek, de tweeledige vraag:

a. Welke werkelijkheidswaarde - nogal vaak "epistemologische of zelfs kennis-leerstellige vraag' geheten - heeft het heilige en meteen het geloof?

b. Welke levenswaarde - meestal "axiologische of waardeleerstellige vraag" genoemd - heeft het heilige en de beaming ervan?

Dit tweeledige waardeoordeel of 'evaluatie' zal ons, in deze cursus "filosofie der religie" heel bijzonder bezighouden. -- Deze stap in het onderzoek heet steller 'hiërosofie'.

"Gewijd of sacraal".

Menswetenschappers durven nogal eens de termen 'sacraal' en 'sacralisering' gebruiken voor psychologische, sociologische en culturologische doeleinden.

Zo ‘sacraal’: dat is al wat ‘heilig’ is op grond van sacralisering, d.i. de act van de (autonome) mens die, zelfs als iets op zich (in werkelijkheid) niet heilig is, dit toch ‘heilig’ heet.

Zo ‘sacralisering’: de act waarbij een op zich neutrale of zelfs profane werkelijkheid ‘heiligheid’ toegekend krijgt in louter axiologische of waardeleerstellige zin. Dit geldt dan als een geval van ‘projectie’: vanuit de eigen vooropstellingen of ervaringen duidt de mens iets als heilig. Denken wij heel vooral aan degenen in de VSA en Europa die - na de “dood van God” d.i. na de grote crisis der kerken en religies - i.p.v. het traditioneel heilige “de waarden” stellen.

Dit komt dan praktisch neer op dingen die door louter mensen-op-aarde “absoluut ernstig” genomen worden. In een linkse terreurgroep b.v. geldt wat de menner zegt, als “absoluut ernstig”, als hoogste of hoge waarde. Sommige menswetenschappers duiden zelfs al wat de traditionele religies als ‘heilig’ bestempelen als louter product van sacralisering zonder enige werkelijkheid op zich”.

“De mens is wat hij/ zij gelooft”.

Dilthey leerde het ons: het uitwendig gedrag ‘onthult’ de ziel (geest).- De slagzin komt van Anton Tsjechov (1860/1904; Russisch satirisch schrijver).-- In onze context bedoelt hij de beperktheid der vakwetenschappen.

ER21

Een voorbeeld van “een (wetenschappelijk) mens die is wat hij (louter wetenschappelijk) gelooft” is Stephen Hawking (1942/2018), de gevierde en gehandicapte Britse theoretisch-natuurkundige (“big bang”).

Volgens *M. White/ J. Gribbin, Génial Stephen Hawking*, in: *Reader’s Digest (Sélection*), Zurich 1993: mai, 131/158, verliep de ontmoeting tussen hem en de Amerikaanse actrice Shirley MacLaine (°1934), boegbeeld van New Age (Nieuw Tijdperk, een sterke stroming in sacrale zin) als volgt.

Shirley MacLaine vroeg hem wat hij dacht over “een God die zijn schepping leidt”.-- Hawking: wij bevinden ons op een kleinere planeet, de Aarde, van een zeer middelmatige ster, de Zon, en dan nog in de buitenwijken van één der honderd miljard melkwegstelsels; het is moeilijk te geloven dat “een god” zich met ons zou bezighouden.

Terloops: een Bijbels-gelovige glimlacht bij de beperktheid van zo'n uitspraak! -- Gelukkig heeft Hawking er - maar daarmee overschrijdt hij het louter vakwetenschappelijk standpunt - aan toegevoegd: "Het is heel en al mogelijk dat God handelt op een wijze die niet in termen van "gemeenschappelijke wetten" kan beschreven worden" (o.c., 148).

De meeste religieuze mensen heden zijn dat enge wetenschappelijke standpunt - laat ons zeggen 'axioma' - der natuurwetten allang voorbij!

Het is hier dat wij de onschatbare waarde van Platon's kritiek op de wiskunde van zijn tijd: zij stelde axiomata voorop - zonder ze verder aan grondig onderzoek te onderwerpen - en deduceerde daaruit. Platon echter onderzocht de axiomata zelf. Dat onderzoek heette hij 'analus', analyse (grondslagenonderzoek).

Het is in die zin dat wij de term 'hiëro-analyse' bedoelen: vakwetenschap, ja; maar ook grondslagenonderzoek der vakwetenschap of ontologie der religie.

Wilhelm Schmidt (1868/1954), S.V.D., (Societa Verbi Divini, vereniging van het heilig woord) ooit directeur van het door Pius XI gestichte Pauselijk etnologisch museum (Rome), *Origine et évolution de la religion*, Paris, 1931, 18s., vindt dat, ofschoon hij er persoonlijk niet erg op gesteld is, "er inderdaad veel te zeggen valt ten gunste van d'Alviella's studie van het heilige".

Ook *H. Pinard de la Boullaye, S.J.* (Societas Jesu) *L'étude comparée des religions, 11*, Paris, 1929-3, neemt de drieledige methode van d'Alviella over.-- Wat ons twee gezagsargumenten verschaft!

ER22

2. De fenomenologische methode (22/26)

P.D. Chantepie de la Saussaye, Lehrbuch der Religiongeschichte (1887) bevatte reeds een hoofdstukje met als titel "*Phänomenologie der Religion*". Waarmee hij een nieuwe weg opende, -- de weg der godsdienstfenomenologie. -

Wij staan even stil bij *G. van der Leeuw, Phänomenologie der Religion*, Tübingen, 1956-2.

Terloops: *C.J. Bleeker, De structuur van de godsdienst (Hoofdlijnen ener fenomenologie van de godsdienst*), Den Haag, s.d., 20v., vat samen wat Van der Leeuw uitvoerig uiteenzet. Bleeker doet dit ook in zijn *Het geheim van de*

godsdienst, Wassenaar, Servire, 1973-3, 153/196. -- Van der Leeuw onderscheidt zeven fasen - versta : zeven aspecten - van fenomenologie.

Doch vooraf een opmerking.

De fenomenologie zoals van der Leeuw ze opvat, stelt twee axiomata voorop.

1. ***De fenomenologische 'reductie'*** (beperking).

Deze vorm van 'reduceren' of herleiden behelst dat men 'epoche', oordeelsop-schorting, beoefent omtrent de werkelijkheidsvraag. De vraag: "Steunt religie al dan niet op de werkelijkheid van het heilige?" wordt onbeantwoord gelaten. Noch het atheïstische noch het godgelovige (theïstische) antwoord wordt gegeven. Men laat de kwestie open. Of religie ware of valse religie is, wordt onbeantwoord gelaten.

Enkel - men begrijpt niet zo goed hoe - de vraag "echte religie" of "onechte religie" wordt beantwoord. Wat Goblet d'Alviella 'hiërosofie' heet, filosofie, resp. ontologie der religie, valt buiten het onderzoek. Men beschrijft 'oppervlakkig' als men wil.

2. ***De eidetische of ideatieve reductie*** (beperking).

Men staat niet stil bij de losse materialen in beschrijvingen en verhalen (hiërografie): men wil ordenen zo dat het wezen (Grieks: 'eidos' of 'idea') van al die losse materialen bloot komt (hiërologie).

De zeven stadia (aspecten).

In zijn *Phänomenologie der Religion*, 768/777, schetst *Van der Leeuw* zijn methode als volgt.

"De fenomenologie zoekt het fenomeen (verschijnsel). Het fenomeen echter is dat wat zich toont. Dat behelst drie dingen:

1. het is een 'iets';

2. dit 'iets' toont zich;

3. fenomeen is het juist daardoor dat het zich toont. Dat zich tonen echter omvat zowel dat wat getoond wordt als diegene aan wie het zich toont". (O.c., 768).

ER23

Waarom voegt van der Leeuw het laatste zinnetje toe? Omdat hij wil benadrukken dat dat wat zich toont, het fenomeen of verschijnsel, niet het algehele of totale object - religie b.v. of godheid of wat ook - is maar enkel wat er zich van toont (een 'schijf' ervan als men wil). Omdat hij benadrukken wil

dat degene aan wie het fenomeen zich toont, niet het totale subject is, hijzelf b.v. of wij als wij met hem, aan fenomenologie doen, maar enkel het subject voor zover het wat zich toont, waarneemt.

Anders gezegd: niet ontologie van het object en niet psychologie van het subject worden bedreven maar enkel 'fenomenologie', d.i. het weergeven in beschrijving en desnoods verhaal van wat zich toont en voor zover het zich toont. -- M.a.w.: van der Leeuw bedrijft 'reine fenomenologie".

'Momenten'.

Men versta 'moment' in de streng filosofische zin van "element dat beweegt" (waarbij 'bewegen' 'veranderen' betekent).

1. *Taalkundig moment.* (17/18)

Aan het fenomeen - b.v. een magische handeling die hij meemaakt; een mis die hij meeviert - geeft de fenomenoloog een naam (term). Of dit nu een naam is die louter voorwetenschappelijk is (Commonsenseterm) of niet, heeft - voorlopig - geen belang.

2.A. *Begrijpend (= comprehensief) moment.* (23/26).

De fenomenoloog/ fenomenologe schakelt het fenomeen in zijn eigen/ in haar eigen intiem leven in.

Opm.-- Vooral sedert Wilhelm Dilthey en Eduard Spranger (1882/1963) heet zoiets 'begrijpen' ('verstehen') of 'verstaan'. Noch naïef-gelovig noch al te kritisch-afstandig wordt het fenomeen benaderd maar - de antieke Grieken heetten het zo - met 'sumpatheia', medelijden, -- meeleven.

Opm.-- Structuurtypes.

H. Pinard de la Boullaye, S.J., L'étude comparée des religions, II (Ses méthodes), Paris, 1929-3, onderscheidt volgende types inzake religie.

a.1. Basisstructuur is de godsdienstige of religieuze mens.

a.2. Aanverwante structuur is de occultist(e), (magiër magiërin, spiritist(e) e.d.m.).

a.3. Eveneens aanverwante structuur is de mens van New Age, heden.

Tegengestelde structuren zijn:

b.1. de structuur van de profane mens (de industriearbeider, de politica, de prof e.d.m.), zonder echt tegenstrijdig te zijn met de religieuze en aanverwante structuren;

b.2. de structuur van de agnostieker(in), die beweert "het niet te weten" wat religie is;

b.3. de structuur van de atheïst (godloze, godloochenaar/ godloochenares). —

ER24

Beide laatste types komen in hoofdzaak uit de verlichting (Enlightenment, Lumières, Aufklärung), sedert ± 1715 de overheersende mentaliteit, vooral in wetenschappelijke middens.

Om op gemakkelijke wijze te weten wat 'structuur' (in de structuurpsychologie (E. Spranger)) betekent: "Zeg mij welke (hoofd)waarde(n) gij levend-in-deze-wereld nastreeft, en ik zal u zeggen welke structuur (ziel) gij vertoont".

Een voorbeeldje.

S. Grossu, Maîtresse, Dieu existe (Les enfants dans l'étau de l'athéisme soviétique), Paris, 1988, geeft ons een massa getuigenissen die op onweerlegbare wijze onthullen wat Godsgeloof (vooral in christelijke zin) en agressief atheïsme als ziele-structuur kunnen zijn: kinderen, geterroriseerd door de atheïstisch-humanistische ideologie, getuigen toch, op soms heldhaftige wijze, voor hun Godsgeloof … met alle gevolgen vandien zowel voor zichzelf (verlies van beroepsmogelijkheden b.v.) als voor hun naastbestaanden (die soms in dodelijke kampen hun leven lieten). De westerse pers zwijgt dit tragisch gebeuren zo goed als dood!

'Structuur' is meer dan iets oppervlakkigs: uit de diepten der ziel stijgt iets op dat op één of andere waarde richt - in dit geval op de hoogste - Bijbels gezien - waarde, God (Jahweh, H. Drie-eenheid), -- niettegenstaande ontberingen allerhande.

Maar ook de religievervolgers handelen vanuit hun zielediepten die ze oriënteren naar andere waarden, -- 'aardse' waarden dan (vertolkt in de materialistische dialectiek).

Beide types van structuur zijn betrokken in éénzelfde leefwereld: toch reageren zij diametraal tegengesteld! Wie religie bestudeert, is in religie betrokken. Maar die betrokkenheid ('begrijpen') gaat meestal tegengestelde richtingen uit of, minstens, zeer gevarieerde.

Daarom schakelden wij het lijstje van Pinard de la Boullaye in als een soort waaier of differentiaal van reacties op éénzelfde gegeven. De "inschakeling in het leven", waarover van der Leeuw het heeft, is niet éénduidig.

Of men leze *CREA, Le défi magique (Esotérisme, occultisme, spiritisme), vol. I, J.-P. Martin/ Fr. Laplantine,* Textes, Presses universitaires de Lyon, 1994. Daarin gaat het over esoterisme in Europa en de VSA, spiritisme in Frankrijk en Brazilië, nationaal getinte fenomenen in Rusland, Nederland en Israël, New Age ('Nouvel Age, Nieuw Tijdperk).

ER25

De titel zelf van het werk zegt het 'défi', uitdaging! Mensen die hoegenaamd niets weten van esoterie, occultisme en Nieuw tijdperk, zijn verrast en ervaren al die fenomenen als een 'uitdaging' doordat zij niet over de noodzakelijke en voldoende axiomata beschikken om:

a. ze te ervaren - waar te nemen - en

b. ze te duiden op de wezensgetrouwe manier.

Dit begon met Galileo Galilei. (1564/1642), de stichter van de moderne exacte natuurwetenschappen! Weliswaar werd hij, gedeeltelijk ten onrechte, door de kerkelijke overheden veroordeeld (gedeeltelijk doordat hij pas achteraf gelijk had (inzake heliocentrisme), maar - wat de rationalistische geschiedschrijving meestal bewust verzwijgt - hij is ook gekend als degene die, in zijn rabiate strijd tegen de astrologie van zijn tijd, even rabiaat loochende dat de maan ook maar enige invloed kon uitoefenen op de aarde (de oceaanwateren), waarbij hij zo ver ging dat hij die mogelijke invloed niet eens wilde onderzoeken,-- zo zeker was hij van zichzelf!

De mens is wat hij gelooft (Anton Tsjechov)! Cfr *E.RF. 20*. -- Wat de door Eduard Spranger blootgetrokken '(ziele)structuur' met haar waardestrekkingen toch doen kan!

Het moderne en recente maanonderzoek heeft Galilei radicaal ongelijk gegeven.

Axiomatiek.

'Geloof' is aanhangen van axiomata. Die axiomata doen zien, d.i. openen de blik van oog en geest voor al wat zich toont, het fenomenale. Zonder de noodzakelijke en voldoende axiomata ziet men gewoon niet het domein der fenomenen dat eraan beantwoordt.

In een brief aan een jong agnosticus haalde Franz Brentano (1838/1917; stichter der Oostenrijkse school) het beroemde gezegde van *Francis Bacon* (Of Atheism;-- stichter der moderne inductieve methode in zijn *Novum Organum*

scientiarum (1620)) aan: “Het is waar dat weinig filosofie de mens tot atheïsme doet neigen. Maar grondige filosofie brengt ‘s mensen geest tot religie terug” (*A.J. Burgess, Brentano as Philosopher of Religion*, in: *Internat. Journal for Philosophie of Religion* V: 2 (Summer 1974), 87).

Dit houdt in dat ‘filosofie’ - of liever: filosoferen - eveneens tweesnedigheden behelst… o.g.v. de zuilenstructuur van de denkende mens.

ER26

Besluit.

Aan fenomenologie doen, d.i. weergeven wat zich toont, is zonder enige twijfel onderhevig aan de vooropstellingen van degen die de ogen opent op al wat “werkelijk zich toont”. Een ‘epochè’ of zo radicaal mogelijke opschorting van alle mogelijke ‘voor.oordelen’ is een volstrekte noodzaak.

2.B. *Ideatief (eidetisch) moment*. (26/29)

Dat wat ‘geschouwd’ (gezien) wordt, wordt doorheen een inductie of reeks steekproeven herleid tot de ‘idea’, het algemene begrip, of tot het ‘eidos’, het algemene begrip, dat in alle steekproeven aanwezig is.

M.a.w.: men bant, uit de empirische gegevens, die in het intieme contact met het gegeven (het fenomeen) blootkomen, al wat niet - wezenlijk, niet - essentieel, is, uit,-- om enkel en alleen de algemeen voorkomende kenmerken (gemeenschappelijke eigenschappen) over te houden.-- Dit proces of moment of ook deze bewerking heet men ‘ideatie’.

Opm.-- Zo b.v. is een telkens weer terugkerend kenmerk van al wat heilig is, dat het “iets werkelijks” is.

Rudolf Otto (1869/1937), in zijn *Das Heilige* (nederl. vert.: *Het heilige (Een verhandeling over het irrationele in de idee van het goddelijke en de verhouding tot het rationele*) Hilversum, 1963), -- eerste uitgave: 1917, haalt William James (1842/ 1910; godsdienstpsycholoog), aan: “*William James* b.v. zegt - in zijn *The Varieties of Religious Experience* (1902-1) - , als hij in het voorbijgaan het ontstaan van de Griekse godenvoorstellingen bespreekt, bijna naïef: “Op de vraag naar de oorsprong der Griekse goden- kunnen wij hier niet ingaan. Maar de hele reeks van onze voorbeelden brengt ons ongeveer tot de volgende conclusie : het is alsof - in het menselijk bewustzijn - de gewaarwording leeft van iets reëels, -- een gevoel van iets dat objectief bestaat, -- een voorstelling van iets dat werkelijk voorhanden is.

Deze is dieper en algemeen-geldiger dan de ene of andere enkele of bijzondere gewaarwording waardoor - naar de opvatting van de huidige psychologie - de realiteit wordt bewezen". (*Het heilige, 16*).

Let in de aangehaalde tekst op wat inductief 'bewezen' wordt: iedere steekproef behelst "dat het heilige werkelijk is". De veralgemening of ideatie - men zegt, in de aristotelische traditie, ook 'abstractie' - steunt op individueel onderzoek dat achteraf in een summatieve of samenvattende inductie vastgelegd wordt.

ER27

Wat is werkelijk. (27/36)

Van der Leeuw legt er de nadruk op: "De fenomenologie bekommert zich slechts om fenomenen, d.i. om al wat zich toont. Er bestaat geen iets dat 'achter' al wat zich toont, zou bestaan". (O.c., 774).

Dat is natuurlijk de fenomenologische reductie. En deze is algeheel verantwoord. -Maar kijk: juist diezelfde fenomenologische herleiding tot het pure fenomeen behelst, bij nader toezien, o.m. dat dat fenomeen "werkelijk bestaat" in de niet louter fenomenologische zin!

M.a.w.: tot het pure fenomeen behoort dat het meer dan puur fenomeen is. Want, wanneer William James het over 'werkelijkheid' - b.v. der antiek-Griekse godheden - heeft, dan heeft hij het over wat "psychologisch bewijsbaar" is.

Opm.-- O.c., 775, zegt Van der Leeuw: "Al wat bijeen hoort, moet bijeengevoegd worden… Deze samenhang trachten wij dan in een omvattender totaliteit van zingeving te situeren".

Daarbij vermeldt hij, natuurlijk, Ludwig Binswangel (1881/1966; Binswangel voerde Heidegger in de "existentiële psychiatrie" in). Ook vermeldt hij, even natuurlijk, *Ed. Spranger, Lebensformen*, Halle, 1921. Beide auteurs blijven binnen de psychologie. Maar wat Van der Leeuw niet schijnt te zien, is de veralgeheling in de grondig-brede zin (*E.RF. 16*). Dat is de inductie die van het deel naar het geheel concludeert.

Dat juist blijkt in de paradox van zo-even: het puur fenomenale bevat het meer dan fenomenale. Het geheel waarin het pure fenomeen zich situeert, is de meer dan puur fenomenale werkelijkheid. Deze komt letterlijk door binnen de structuur van het zich tonende zelf.,-- Ook dat is 'samenhang' en zelfs "omvattender totaliteit van zingeving".

2.C. *Axiologisch (waardeleerstellig) moment.*

De fenomenoloog/ fenomenologe tracht de zin, de levenswaarde, van het bij naam genoemde, in het leven ingelijfde, in zijn wezen begrepen fenomeen te begrijpen of te verstaan. Weerom: Spranger! Maar wij verstaan breder: gewoon ontologisch.

Opm.-- Ed. Spranger omschrijft b.v. de zielestructuur van twee types.

(1) ***De gelovige***. -- In de 'gezonde' zin deze, indien hij Godgelovig is, als levenswaarde - waarde waarvan en waarvoor hij/ zij leeft - God. Alle andere (levens)-waarden - economie, maatschappelijk leven, politiek, wetenschap en filosofie, de rest van de cultuur - bezitten, voor de grondig religieuze ziel, slechts een waarde voor zover zij gelijken op (metaforisch) of samenhangen met (metonymisch) God als hoogste, ja, absolute waarde.

ER28

Vgl. *E.RF. 16* (Synecdoche). Dat complex heten de structuurpsychologen 'structuur' of zelfs 'gestalt'.

Volgens Spranger doet deze zich voor in vele vormen. Zo b.v. in het leven van de bekende heiligen: Franciscus van Assisi, Theresia van Avila, Thomas Van Aquino, Vincentius a Paulo.

(2) *De bijgelovige.*

In Spranger's ogen is bijgeloof "een ontaarding". Maar in die ontaarde religie zit 'structuur' of 'gestalt': de bijgelovig leeft immers om zijn praktijken te dienen of om ervan te leven. Zo ongeveer alsof het, bij die bijgelovige praktijken, telkens weer ging om de 'enige', ja, 'hoogste' waarde! Hij/ zij legt de zin van leven in die gedragingen die zijn zielestructuur blootgeven.

Zeg mij waarvoor gij leeft, en ik zal u zeggen wie (welk type van zielestructuur) gij zijt! Dat is structuurpsychologie. -- Deze is duidelijk bruikbaar om religie te beschrijven. Kern ervan is de waardestrekking die in de diepten der ziel de mens drijft. Structuurpsychologie is zodoende waardenpsychologie.

Opm. -- *M. Éliade/ Ioan P. Couliano, Dictionnaire des religions*, Paris, Plan, 19901990. --liano, in het nauwe voetspoor van de ondertussen overleden Eliade (1907/1986), heeft het over religie als systeem (o.c., 17/21). Daarbij hanteert hij het begrip 'fraktaal' (een begrip dat de Franse wiskundige Benoit Mandelbrot invoerde bij de weergave van natuurlijke dingen in wiskundige

termen). Een fraktaal is een eindeloze vertakking die aan welomschreven axiomata onderworpen is.

“Mijn leven - aldus Couliano - is een systeem, een zeer ingewikkeld systeem, van fraktalen, -- een systeem dat zich tegelijkertijd beweegt in vele domeinen” (o.c., 1). --- Zo is hij prof (Chicago), collega van de andere profs, -- gebuur (van zijn buren), -- iemand die liefheeft, leest, aan muziek doet, in de keuken actief is, -- enz., enz., enz.

De opsomming zou eindeloos zijn. Toch is die vertakking van zijn levenstotaliteit - systeem - niet chaotisch: zij vertoont structuren die onderdelen zijn van de totale structuur van zijn leven.

ER29

Couliano voert, meteen, ook het wiskundig begrip ‘Hilbertruimte’ in. Dit is een ruimte waarvan het aantal dimensies onbeperkt is.

Couliano ‘brodeert’: “Met de Amerikaanse wiskundige Rudy Rucker kan ik mijn leven definiëren als “een fraktaal in de Hilbertruimte” (o.c., 18). Zo is ook het verloop van vandaag in de stad Chicago “een fraktaal in de Hilbertruimte”. Couliano past dan dit koppel toe op al wat geschiedenis, o.m. religiegeschiedenis is.

Zo is, in die perspectief, het geschiedenisverloop van Antwerpen, België, Europa, -- van de hele planeet Aarde, ja, van de hele kosmos het verloop van evenzovele fraktalen in de Hilbertruimte. Reden: al die geschiedenissen lopen ineen, maar zijn tegelijk eindeloze vertakkingen die een onbeperkt aantal dimensies vertonen.

Men ziet het: Couliano verbindt én o.g.v. gelijkenissen (metaforisch) én o.g.v. samenhangen (metonymisch) al wat gebeurt met iets dat (door vooropstellingen) definieerbaar is. Dit geeft dan een eigen opvatting van al wat geschiedenis is.

Toegepast op de religie.

Hoe is de religie een systeem? Zij is, in de Hilbertruimte, één der vele fraktalen! Daarvan zijn de feitelijk vaststelbare - inductie - religies slechts onderdelen, -- gekozen door de aanhang(st)ers ervan, -- binnen de religieuze axiomata (‘dogmata’ genoemd) ervan. Ja, binnen de axiomata die religie zonder meer definiëren.

Zo is de katholieke kerk, van haar begin (+/- 33) tot heden, enkel een onderdeel - één dimensie - van de fraktaal - katholieke kerk" (het samenvattend begrip "katholieke kerk").

Er zijn, in de toekomst, fraktaaltheoretisch gezien, nog vele andere dimensies "katholieke kerk" mogelijk, -- steeds uitgaande van de axiomata die ze definiëren (haar dogma's).

Zo kan het boeddhisme tot op heden gezien worden en alle andere religievormen.

Besluit.

Er is analogie tussen de structuur van Ed. Spranger en die van Couliano. Alleen is deze laatste i.p.v. op waardenpsychologie te steunen, op een wiskundig model gebaseerd.

Maar beide structuren tekenen leven, -- religieus leven. Het sprangeriaans opgevatte leven dat op waarde(n) gericht is, - het leven dat Couliano's model volgt: leven dat kiest uit een stel mogelijkheden.

ER30

Algemeen besluit.

1 (terminologie), **2A** (begrijpen), **2B** (ideatie), **2C** (waardeschatting),-- ziedaar de momenten of actieve aspecten van de begrijpende of comprehensieve methode.

Wij hebben gezien dat alle de aspecten - vooral echter het zich begrijpend inleven (2A) - Zware problemen kunnen stellen om reden o.m. van de vooroordelen (eigen meestal on- of onderbewuste axiomatiek van de onderzoekende). Dit kwam acuut tot uiting bij het pure fenomeen dat meer dan puur fenomeen (volle werkelijkheid, domein der ontologie en niet der fenomenologie), toont!

3. *Medemenselijk moment.* (30/33)

Van der Leeuw heeft de moeilijkheid duidelijk gevat. -- De vraag luidt: "Hoe toegankelijk voor inleving is de medemens?". Indien de medemens wel degelijk toegankelijk is, dan luidt de vraag: "Hoe toegankelijk is de medemens voor inleving? " Men herkent de tweeledigheid "existentie - essentie" der ontologie.

Inderdaad:

a. De medemens uit een ver verleden - b.v. de antieke Egyptenaar - zal wel, indien direct gecontacteerd zoals onze buur, even toegankelijk en begrijpelijk zijn als onze gebuur, maar, indirect, d.i. via getuigeresten waarop de geschiedschrijving zich steunt, gecontacteerd, wordt de medemens soms zeer moeilijk te begrijpen;

b. De gestoorde medemens is voor zijn naastbestaanden, -- voor de psychiater en de neuroloog, -- voor de psychotherapeut(e) soms zeer ontoegankelijk en ondoorzichtig: men leeft zich wel in zijn leefwereld in, maar staat voor raadsels.

Terloops: een serieus aantal ongelovigen van moderne structuur (atheïsten, humanisten, agnostiekers) doorleven - meestal o.g.v. opvoeding - de religieuze mens als een mens uit een ver achterhaald verleden of zelfs als een gestoorde.

Het signifisch of verstandhoudingsprobleem.

Op zekere dag is een (agressief) humanist bezig uit te vallen tegen de religies: “Kijk eens hoe de kerken en de religies in naam van haar godheden de andersdenkenden vervolgd, ja, gefolterd en levend verbrand (de heksen door de inquisitie werden zo behandeld) hebben!”.

Waarop een katholiek: “Inderdaad. Maar kijk eens hoe, in naam van atheïstisch Humanisme dat de mens centraal stelt, in het Sovjetsysteem miljoenen mensen vervolgd werden, gevangengezet, gedood werden!”. Toen werd het de humanist duidelijk dat men hem op zijn universiteit alleen maar over de religies en haar vervolgingsdriften had gesproken en hem zo onvolledige axiomata had aangezet waardoor hij slechts een gedeelte van het hele domein der vervolgingen kon zien.

ER31

Daaruit blijkt dat twee mensen met niet-gelijke vooropstellingen (d.i. met een verschillende ‘bril’ waardoorheen zij slechts zien wat die bril wil tonen) toch gemeenschappelijk deelhebben aan éénzelfde fenomeen dat zich toont (in dit geval: in naam van axiomata vervolgen).

Beiden leven zich in de feiten in en verbeteren desnoods de axiomata die de feiten definiëren, -- om de feiten recht te laten wedervaren. Om ‘objectief’ te zijn, in andere woorden. Zo toont zich aan beiden hetzelfde fenomeen.

Dit op zich zou al voldoende zijn om het medemenselijk moment der begrijpende methode te verantwoorden.

Opm.-- De term 'significa' dateert van einde verleden eeuw. -- Te midden van de toen reeds volop rijzende postmoderne en postchristelijke verwarring en misverstanden op wereld- en levensbeschouwelijk terrein zag Lady Victoria Welby (1837/ 1912) heil in een grondig onderzoek omtrent de verstandhouding. Vooral de taal als middel tot opbouw of afbouw (deconstructie) van verstandhouding tussen mensen trok de aandacht.

Onze Frederik van Eeden (1860/1932) gaf in Londen, in 1892, een lezing over psychotherapie, leerde n.a.v. die lezing Welby kennen en stond aan de wieg van de signifische groep in Holland (Mannoury, De Haan, Brouwer, Van Ginneken, Godefroy, Clay e.a.).

Ook met Ch. Peirce correspondeerde Lady Welby.-- 'Significance', verstandhoudingsmiddel, in al zijn vormen, stond centraal. In dat kader kwam o.m. de taaldaad ter sprake: de taal als middel - pragmatisch - om verstandhouding te stichten. De begrijpende methode kan van de significa leren.

Bibl. st.:

-- *H.W. Schmitz, ed., Essays on Significs*, Amsterdam/ Philadelphia, 1990.

-- *id., De Hollandse significa* (*Een reconstructie van de geschiedenis van 1892 tot 1926*), Assen/ Maastricht, 1990.

Opm.-- Gewezen zij ook op *J.K. Habermas, Theorie des kommunikativen Handelns* (1981).-- Zijn hoofdbezorgdheid ('structuur') is: "Bestaan er maatschappelijke voorwaarden zo dat dialoog mogelijk is die enkel door de rede, in de moderne zin der verlichting, beheerst wordt? Indien ja, welke zijn die voorwaarden?".

Weerom: existentie en essentie. Hij reageert daarmee tegen het postmoderne betwijfelen ervan.

ER32

Verwezen zij ook naar zijn *Vorstudien und Ergänzungen zur Theorie des kommunikativen Handelns*, Frankfurt a.M., 1984, en zijn *Der philosophische Diskurs der Moderne (Zwölf Vorlesungen*), Frankf. a.M., 1985, waarin hij i.p.v.

een begrip 'rede' dat subjectgebonden is (Descartes), een ander begrip 'rede' dat hij "kommunikative Vernunft" heet, tracht in te voeren.

In de plaats van het door de postmodernen voorgestane "slechte verstandhouding" (misverstand) tracht Habermas, in de geest van de Frankfurter Schule, een "goede verstandhouding" o.g.v. modern rationalisme te verantwoorden.

Men ziet dat het probleem van het zich inleven in de medemens zoals de structuur-filosofie en de fenomenologie van Van der Leeuw ze vooropstellen, heel ingewikkeld is.

Het axioma van de (goede) verstandhouding.

Philip Kohnstamm, Persoonlijkheid in wording (Schets eener christelijke opvoedkunde), Haarlem, 1929, 11/21 ('Begrijpen' als wetenschappelijke methode), pakt ons probleem op een grondige manier aan. Wij vatten samen.

1.-- *Feit*

"Wanneer ik schrijf "17 x 19 = 313", moet de lezer/lezeres eerst begrepen hebben wat ik bedoel, -- dus in zekere zin mijn gedachten meegedacht hebben, voor hij/zij kan zeggen of het juist of fout is.

Alle gebruik van taal is een min of meer helder bewuste poging om anderen onze doorlevingen mee te doen beleven" (o. c., 14v.) .-- "Er moet iets zijn waaraan twee mensen deelhebben - verschillende individuen - op gemeenschappelijke wijze, -- zowel wanneer zij het eens zijn als wanneer zij het oneens zijn" (o.c., 14)). --Ziedaar gegeven en gevraagde.

2.-- *Belichtingen*.

Kohnstamm licht toe. -- Steller neemt als voorbeeld de toenmálige dans der jongeren -- denk aan het New-Orleanstype van jazz (1914/1918) -- : "Ik begrijp niet waarom/ waardoor merendeels jonge mensen … beiderlei kunne … zich op de tonen van een lugubere muziek … gedurende aanmerkelijke tijd heen en weer bewegen". (O.c., 13).

Wat ik werkelijke doe, als het probleem van de naoorlogse dans (jazz en foxtrot) mij interesseert, is met die jonge mensen praten, -- om te weten te komen waarom/ waardoor hun gedrag dit voor mij vreemde stempel vertoont. Ik tracht m.a.w. met hen in innerlijk contact te komen, hun doorlevingen mee te beleven om aldus na te gaan onder welke omstandigheden ik zelf tot gelijksoortig gedrag zou kunnen komen. (O.c., 14).

ER33

Besluit. -- Het solipsisme ("ik alleen ben werkelijk") van *Max Stirner* (1806/1856; *Der Einzige und sein Eigentum* (1844)) is "een bewering die zich niet van haar eigen onderstellingen bewust is geworden" (aldus Kohnstamm, o.c., 15).

Voor de wetenschappelijk ingestelde onderzoeker/ onderzoekster is er geen twijfel: er is een gezamenlijk beleven van meer dan één individuen. Enkel de begrensdheid van dit axioma komen in het geding.

Correctieven.

1. Is elk begrijpen gebaseerd op een type van meebeleven, dan is daarmee geenszins gezegd dat begrijpen hetzelfde zou zijn als "dezelfde doorlevingen hebben".

Zo heeft het weinig zin van twee mensen die samen in de sneeuw lopen, te beweren dat zij elkander begrijpen doordat zij beide de kou beleven. -- Zij moeten eerst op elkander letten (*E.RF. 06*: Ich noch einmal). Zij moeten eerst erop letten dat zij beide kou hebben en dat de andere ook kou heeft. Die intentionaliteit is wezenlijk.

2. Begrijpen is ook niet synoniem met meebeleven in de zin van "sympathiseren met", "partij trekken voor", "zich op die toegeeflijke wijze solidariseren met". Het is niet "tout comprendre, c'est tout pardonner". Ook degene die afkeurt, getuigt van mee beleven maar met andere axiomata, althans gedeeltelijk.

Vandaar het andere waardeoordeel. "Ik kan begrijpen dat iemand iets voor waar houdt of prettig of mooi vindt, zonder dat ik die waardering deel" (o.c., 16). Integendeel: iemand die afkeurt, kan gebeurlijk beter begrijpen dan de begrepene.

Volgens Spranger veronderstelt echt begrijpen dus dat ik thuis ben - uit eigen aanschouwing - in het waardegebied waarop de doorleving van de medemens slaat: de jazz en foxtrot dansen, behelst een genieten van waarde. Wanneer ik die waarde eveneens geniet, 'begrijp' ik met Kohnstamm de dansers/ danseressen (beter).

Het iets dat wij gemeenschappelijk hebben, is dus de waarde en haar waardering. Dat op zijn beurt veronderstelt dat er een minimale en wezenlijke wezensgelijkheid bestaat tussen mij als begrijpende en de begrepene. Cfr

Kohnstamm, o.c., 18/19. Deze wezensgelijkheid is onbetwijfelbaar maar zij heeft grenzen: de verschillen tussen de mensen (met hun culturen b.v., met hun individuele kenmerken b.v.) zijn daar om het te bewijzen. Verstandhouding is dus, tot op zekere hoogte, mogelijk.

ER34

4. *Interdisciplinair moment.* (34-35)

Van der Leeuw zegt het duidelijk, o.c., : 776 “immerwährende Korrektur” (altijddurende verbetering). Zelf geeft hij als voorbeeld de archeologie (oudheidkunde) en de filologie (geschiedenis- taal -, en litteratuurwetenschappen), die dankzij vergelijkende methode - de resultaten zijn vergelijkbaar - ‘Korrektur’ aanbrengen.

1.-- *Prehistorie.*

M. Eliade/ I. Couliano, Dictionnaire des religions, Paris, 1990, 263/266 (*Religions de la préhistoire*), geeft enig uitsluitsel.-- “Praktisch gesproken kunnen de oudste sporen van de prehistorie die in termen van religie kunnen geduid worden, gedateerd worden rond -60.000”. (o.c., 263). -- Dat betekent dat religie oeroud is!

Axiomatiek.

1. Als vooropstelling huldigt men vooreerst dat iedere typisch menselijke handeling - b.v. het begraven van gestorvenen - een ‘zin’ (zingeving, d.i. noodzakelijke en voldoende reden of grond) had.

2. Men past analogische inductie toe.

a. Men stelt vast dat én primitieven van heden én prehistorische mensen dezelfde praktijken vertonen.’

b. Men veronderstelt - hypothese - dat analoge overtuigingen (axiomata) gepaard gingen én bij hedendaagse primitieven én bij prehistorische mensen.

M.a.w.: Van bij huidige primitieven vastgestelde praktijken en denkbeelden besluit men tot gelijkaardige vaststelbare praktijken en denkbeelden bij vroegere culturen.

Welnu, volkenkundig (etnologisch) beschikken wij over een heel stel basisbegrippen (axiomata) die het domein van het begraven betreffen. -- Zo begraaft men opdat een nieuw levend wezen mogelijk zij,-- opdat in één of ander hiernamaals overleving mogelijk zij,-- op dat verrijzenis zeker gesteld worde e.d.m.. -- Men veronderstelt dat vroegere mensen hetzelfde deden en dachten.

2.-- *Filologie.*

Filologie, althans traditioneel, is én studie van de geschiedenis én studie van taal- en - letterkunde.

Appl. model. *-- H. Pinard de la Boullaye, S.J., L'étude comparée des religions, II (Ses méthodes*), Paris, 1929-3, 153/194 (Méthode philologique).-- Steller neemt de Latijnse term 're.ligio'.

A-- 1. Masurius Sabinus, P. Servius Sulpicius, in de Romeinse oudheid, zien het als 're.linquo' (ik verlaat, ik laat); meteen betekent 'religio' alle voorbehoud in acht genomen t.o.v. al wat heilig (gewijd) is.

ER35

2. St.-Augustinus, de grote kerkvader, ziet er 're.eligo' (ik verkies opnieuw) in: religie zou dus betekenen "terugkeer (bekering) tot God".

3. St.-Augustinus (later), Lactantius (250/325) duidt het als 're.ligo' (ik bind): religie is dan "binding (verplichting, verhouding) aan al wat heilig is". Deze duidingen - aldus steller zijn wel vroom maar filologisch onhoudbaar.

B.-- Streng taalkundig is 'religio' de daad of act van 're-lego' (ik behandel omzichtig, eerbiedig). Meteen is religie - wij zagen het al - "omzichtige, ja, angstvallige omgang met al wat heilig is".

Opm.-- Van der Leeuw houdt het bij oudheidkunde en filologie. Maar 'Korrektur' wordt ook door andere vakwetenschappen verschaft.

Appl . model.

Bibl. st.: *Mystères* (Paris/TF 1), 14 (1994 : août/ sept.) 21.

La bactérie du miracle.

Zo luidt de titel.

1. 1263: in Bolsena, vlak voor de consecratie, ziet een priester de hostie bloeden. Dit gaf aanleiding tot Corpus-Christifeest. -- Sedertdien zijn vele verhalen in omloop omtrent bloedvlekken op eetwaren.

2. Verleden eeuw zonderde een Italiaans apotheker uit zo'n rode vlekken serratia marcescens af. Deze bacterie vertoont zo'n tiental types in haar

gepigmenteerde (= niet - pathogene) vorm: in warme vochtige klimaten verwekt zij rode vlekken.-.

Onlangs nog toetste een Amerikaanse onderzoekster aan Fairfax University (Virginia) deze bacterie op polenta (een maïsproduct) die opzettelijk bereid was met het oog op een proefneming. Na vierentwintig uren vormde zich de bloedvlek.

Opm. **--** Het artikel insinueert dat alle mogelijke bloedvlekken - ook die van Bolsena - herleidbaar zijn tot een bacterieel 'mirakel'.

a. Louter fenomenologisch - voortgaande op het pure fenomeen - is de kwestie onoplosbaar: desnoods keiharde wetenschap alleen kan doorslag geven.

b. Bewijzen, streng wetenschappelijk dat alle dergelijke bloedvlekken - o.m. die te Bolsena - het resultaat zijn van serratia marcescens, is ondoenlijk, -- onbewezen. Wel is er gelijkenis - louter fenomenologisch -en dus verdenkbaarheid. Meer niet!

Besluit. **--** De fenomenologie is hoofdwetenschap. De oudheidkunde, de filologie, -- de biochemie e.d.m. zijn hulpwetenschappen. Zo is de fenomenologie à la van der Leeuw een multi- of interdisciplinaire aanpak.

ER36

5. *De tekst.*

Van der Leeuw, Phänomenologie, 777, zegt dat zijn fenomenologie - in het spoor van b.v. Heidegger die hij vermeldt - postmodern is: "Zij staat ver af van het moderne denkbeeld dat ons wil wijsmaken dat de wereld - *opm.:* als geheel van alle mogelijke gegevens - een vormloze materie is waarin pas wij 'vorm' invoeren, -- dat wij ons als "die Herren der Welt" (als beheersers der wereld) dienen voor te doen" (*Emil Brunner, Gott und Mensch*, 1930, 40).

Wat wil zijn fenomenologie dan wel? "Deze ganse, schijnbaar ingewikkelde methode heeft tenslotte geen ander doel dan de reine zakelijkheid, …. Zij wil de toegang vinden "zu den Sachen selbst" (tot de gegevens zelf)". "Fenomenologie wil slechts één ding: getuigenis afleggen van wat haar getoond werd". (O.c., 777).

M.a.w.: de moderne rede meent dat de wereld op zich redevrij is en dat zij er 'redelijkheid' in invoert. Wat, terloops gezegd, rein nominalisme is.

De postmoderne rede stelt zich open voor “de dingen - versta: gegevens - zelf”. Wat tenslotte een soort realisme is.

Natuurlijk is het resultaat een tekst. Deze bevat uiteindelijk een ‘reconstructie’ (de term zelf komt van Van der Leeuw), -- een weerspiegeling in woorden, zinnen, redeneringen e.d.m..

Opm.-- Men hoeft maar het artikel ‘*Phénoménologie*’ te lezen in *G. Thinès/ Agn. Lempereur, Dictionnaire général des sciences humaines*, Paris, 1975, 722 / 726, om in te zien dat én het woord ‘fenomenologie’ én de zaak ‘fenomenologie’ in vele duidingen in omloop is.

Om te beginnen: Kant, in een brief aan Lambert, in 1770, vermeldt reeds de term. Voor Kant was fenomenologie “een wetenschap die inleidt tot de metafysiek” (doordat zij de begrensde geldigheid van de kennis onzer zintuigen omschrijft).

Sedertdien is meer dan één variante in omloop, natuurlijk: waarin - dat valt op - het bewustzijn toch op een of andere wijze centraal staat. Wat nog modern, want cartesiaans, aandoet.

Wat het standpunt van deze cursus betreft, kan verwezen worden naar de duiding van Ch.S. Peirce. Voor hem was ‘fenomenologie’ **a/** een methode, **b/** die, vrij van ieder vooroordeel, vrij ook van iedere theorie, gegevens onderzoekt. -- Dit lijkt, ons althans, de houdbaarste definitie.

ER37

3. De wichelarij (37/42)

Steekproef 4 : De Wichelarij

Het is hoogtijd dat wij een bad nemen in al wat religie(s) is! Na de (al te) theoretische inleiding is het dringende taak steekproeven te nemen die concreet zijn. -

Daarom een uittreksel uit een degelijk werkje, *G. Welter, Les croyances primitives et leurs survivances (Précis de paléopsychologie*), Paris, 1960, 177/188 (*La divination*).

De term ‘divination’ wordt nog het best vertaald door ‘wichelen’, d.i. informatie opzoeken. Praktisch geschiedt ‘wichelen’ echter steevast in religieus-magisch verband.

Opm.-- Een geleerde term is ‘mantiek’. Van het antieke Grieks ‘mantikos’, wat eigen is aan wichelen. Wij gebruiken dan ook liever die term.-- Doch treden wij nu het domein der mantiek binnen.

Welter begint met te situeren.

De waarzeggerij - andere term - is de zuster van de magie (toverkunst). Maar, terwijl magie de toekomst verwekt (veroorzaakt), stelt mantiek zich ermee tevreden ze te voorspellen.

Toch is het zo dat magie noodzakelijkerwijze mantiek omvat: de magiër(in) is tegelijk maker/ maakster van het komende lot en voorspeller/ voorspelster ervan.

Lotskunde, d.i. inzicht in wat ons overkomt, is het domein bij uitstek en van mantiek en van magie.

Appl. modellen.

In Chaldea (gewoonlijk bedoeld is daarmee Babylonië tussen de Tigris en de Eufraat, -- zowat het huidige Irak) legden de tovenaars er zich op de eerste plaats op toe de invloed van de hemellichamen op het lot te achterhalen. Meteen werden zij astrologen, sterrenwichelaars. Hun astrologie veroverde geleidelijk landen als Egypte, Griekenland, Rome (waar ‘Chaldeeër’ gelijkstond met ‘astroloog’).

De antieke Romeinen koesterden voor de mantiek een waarlijk ‘archaïsche’ (oeroude) eerbied. Nog in de klassieke tijd b.v. raadpleegden de ‘augures’ (auguren) - de meest geachte wijmannen of ‘priesters’ - in de ernstige situaties van het imperium romanum o.m. de vlucht van de valk, de eetlust van de kip.

Hun ‘aruspices’, een andere categorie van mantiekers, haalden hun voorspellingen uit het onderzoek van ingewanden der dieren die zij eerst ‘wijdden’ door ze als slachtoffers aan te bieden aan een of andere godheid of godheden; - verder duidden zij de ‘prodigia’, opvallende fenomenen zoals donderslagen, aardbevingen, eclipsen.

ER38

Een detail: Octavius (de eerste voornaam van de latere keizer Augustus (-63/+14)) loopt langs de oever waar een vis zich op wierp, -- wat door hem geduid werd als een goed voorteken met het oog op zijn overwinning in de zeeslag die hij wou leveren in de Siciliaanse zee.

De droom.

De droom gold steevast als een "heilige waarschuwing". Dermate zelfs dat E.B. Tylor (1832/1917), godsdienstwetenschapper, de vergissing beging - zij is begrijpelijk - te menen dat de droom de basis van het animisme (geestengeloof) is.

In de verslagen van jezuïeten in la Nouvelle-France (Canada) luidt het: "De droom is het orakel (godsspraak) dat alle volkeren raadplegen en waarnaar zij luisteren".

Een indiaan aldaar zag een pater geknield in zijn hut. Hij vroeg hem God te vragen dat Hij hem een gelukte jacht zou bezorgen. De missionaris weigerde. Waarop de indiaan: "Ik beschik over meer 'macht' dan gij want, in een droom, heeft God mij de plaats onthuld waar het wild zich bevindt".

Indien op Kamtsjatka (groot vulkanisch schiereiland in Siberië) een jongeman de liefde van een meisje wil 'veroveren', dan zegt hij tot haar dat hij ze in een droom doorleefd heeft. In beginsel mag het meisje dan niet weigeren want, daar hij de ziel van het meisje 'bezit', zou hij ze kunnen doen sterven.

Sjamanisme. (38/41)

Sjamanisme is tegenwoordig in.

Bibl. St. :

-- *Gary Doore, La voie des chamans*, J'ai lu / New Age, 1989 (// *Shaman's Path*, 1988);

-- *M. Eliade, Le chamanisme et les techniques de l'extase*, Paris, 1951 ;

-- *H. Kalweit, De wereld van de sjamaan (Ontdekkingsreis in het onbekende land-schap van de ziel*), Utrecht/Antwerpen, Kosmos/ New Age, 1990 (// *Die Welt der Schamanen (Traumzeit und innerer Raum,* Bern/ München, 1984).

Wij beperken ons tot wat Welter schrijft.

Mantiek heeft meer dan één oorsprong. Zo o.m. kan zij uitgelokt worden door een ertoe inleidende inname van drugs of door welomschreven handelingen (riten). -- Zo bij de sjamanen/ sjamanes.

Opm.-- De term 'sjamaan/ sjamane' slaat allereerst op de magiërs/ magiërinnen bij de oerbewoners van Siberië en Mongolië. Maar - in uitgebreide zin - wordt hij gebruikt om aan te duiden "al wie dankzij een aangeboren of uitgelokte ziekte tot magie en mantiek in staat is".

ER39

In Delfoi (lat.: Delphi) - in het antieke Hellas - kauwde de puthia (lat.: pythia) of waarzegster laurierbladeren, zetelde boven een kloof in de aarde waaruit een giftige geur opsteeg, trad in vervoering - typisch ook voor ieder sjamanisme - en sprak "godingegeven woorden" uit.

De antieke Hindoes reeds hadden een gewijde en bedwelmende drank, sôma, die de Iraniërs, in de buurt, haoma heetten. Volgens de denkbeelden ermee gepaard gaande "kon men daardoor met de godheid één worden".

Amerikaanse indianen in Noord- en Zuid-Amerika wendden tabak aan, die zij "wijkkruid" heetten (sacrale plant). -- Zo bezegelden zij een overeenkomst door "de vredespijp te roken".

Op de Antillen ook schatten de magiërs van een stam de tabak hoog als middel ter vervoering.

Om kort te gaan: de hasjiesj uit hennep (Arabieren), de peyotl, giftige werkstof uit een kleine cactus (Mexicaanse oerbewoners), de kava uit de wortels van een bedwelmende peper (oceanische volkeren) dienden tot gelijkaardige doeleinden.

Opm.-- ***Terloops:*** indianen uit la Nouvelle-France (Canada) vastten gedurende een aantal dagen, waardoor zij lichamelijk verzwakten maar konden 'bezocht' worden door voorspellende dromen.

Sjamanen/ sjamanes. -- Sommige Siberische stammen zijn ervan overtuigd dat de rol van sjamaan/ sjamane erfelijk is, binnen een familie. Andere stammen zien aan het feit dat een kind dat opvallend zenuwachtig, opvliegend of dromerig is, -- dat hallucinaties (mentale beelden) of 'epileptische' aanvallen vertoont, dat het mettertijd "meester der geesten" zal worden. Eens groter geworden moet het alleen gaan leven, in het woud, en zich lenen tot oefeningen in "gestreng leven" en "eenwording met de geesten". Soms gebeurt dit o.l.v. een oudere sjamaan/ sjamane.

Om in vervoering te geraken trekt de sjamaan/ sjamane speciale kledij aan, heel en al bestikt met amuletten (voorwerpen waarmee men zich afschermt tegen onheilen, o.m. zwarte magie). Aanvankelijk rookt hij intens. Daarna slaat hij steeds sneller op zijn sjamanentrommel, schudt een paardenstaart heen en weer, danst en zingt, -- dit alles zo luidruchtig mogelijk. Hij gelijkt in zekere zin op een bezetene.

Wanneer de vervoering op die wijze duidelijk wordt, krijgen de aanwezigen angstgevoelens. Wat zijn "verwonderlijk gezag" nog versterkt.

ER40

Het Aziatisch sjamanisme - terloops gezegd - verspreidde zich tot bij de Eskimo-zen en tot bij een aantal indianenstammen in Noord-Amerika.

Opm.-- Wij halen nu een tekst aan die ons naar een filosofie verwijst die ons een welomschrijfbaar begrip van één aspect van het sjamanisme kan bijbrengen.

H. Kalweit, De wereld van de sjamaan, 17, zegt wat volgt. -- "'Dood' betekende voor Platon 'lusis', losmaking, en 'chorismos', scheiding. -- 'Filosofie' definieerde hij ronduit als "faischeiding. --thanatou", een 'prettige' - beter vertaald: serene - voorbereiding op de dood. Dankzij de kennis van wijsgeren was de dood voor hen minder verschrikkelijk dan voor andere mensen. Zo dacht Platon.

Men zegt zelfs dat een vriend van Platon die naar zijn sterfbed kwam, hem vroeg zijn filosofie in één eenvoudig zinnetje samen te vatten. Platon zou geantwoord hebben: "Oefen u in het sterven".

Een sjamaan onderhoudt nauwe contacten met het sterven, de dood zelf en het leven na de dood. Dat en daarbij zijn geestelijke technieken die hem tot aan de grenzen van het leven voeren, maken hem tot een uitstekende vertegenwoordiger van Platon's wijsbegeerte". - Tot daar Kalweit.

1. 'Faidros' vertalen door 'prettig' is duidelijk te lichtzinnig! Platon giechelde niet als hij het over de dood had. Wel integendeel. Daarom hebben wij, om een totaal verkeerde indruk drastisch te weren, onmiddellijk de vertaling verbeterd door 'sereen' ('hemels').

2. Wij leggen er de nadruk op: juist één aspect in het sjamanisme komt hier van pas, nl. de grenservaringen.

Deze waren voor alle archaïsche Griekse denkers - zeker voor de pythagoreeërs - een centraal gegeven. Wellicht heeft Dodds gelijk wanneer hij Puthagoras van Samos (-580/-500) ergens met een sjamaan tracht gelijk te stellen. Platon, mettertijd steeds meer pythagoreisch, zit in dezelfde traditie.

3. Kalweit's boek wordt ingeleid door niemand minder dan Elisabeth Kübler-Ross, de stichteres van de wereldbeweging Shanti Nilaya en schrijfster van werken over bijna-dood-ervaringen. Haar stelling luidt: "Mensen die - misschien al vroeg - zware moeilijkheden te verwerken hebben, ondergaan een 'transformatie' of geestelijke omvorming en zullen, juist daardoor, wellicht tot de "begaafdste onder hun medemensen behoren"(o.c., 8).-- Dat is een sjamanistisch axioma.

ER41

Opm.-- Een ander aspect van sjamanisme is het levend contact met 'geesten'-- Kalweit, o.c., 176.

"In vele inwijdingsbeschrijvingen verzet de uitverkorene zich tegen de wensen van de geesten. Hij weigert aan een loopbaan als sjamaan te beginnen, zelfs al staat zijn leven op het spel. Voor mensen die toch al lange perioden van leed, ziekte en bijna- dood-ervaringen achter de rug hebben, betekent een weigering van de krachten van "gene zijde" (versta: de andere, bovenzinnelijke wereld) een verdere verlenging van de ellende (…). Het kan zelfs een eindeloos voortduren van hun ziekte betekenen en zelfs krankzinnigheid of de dood".

M.a.w. : ook al zijn het meestal 'primitieven' of 'archaïsche mensen', toch getuigt de weerstand tegen de anderwereldlijke wezens - 'geesten' - van hoge graad van inzicht. Het is niet omdat zij primitief zijn, dat zij geen zelfbewustzijn en zin voor aards geluk zouden hebben. Het 'wereldlijke' ('seculaire', 'seculiere') is hun welbekend.

Datzelfde evenwicht treft men overigens ook bij de oude pythagoreërs en platoniekers aan: hun grenservaringen ontnemen hun niet hun zin voor een gelukt aards leven.

Het godsgericht. (41/42)

Welter, o.c., 187/188 (*L'ordalie*). -- De term wordt nu eens als voortkomend van het Germaanse 'ordal' (Urteil, oordeel) dan weer als afgeleid van het Angelsaksische 'ordale' verklaard.

Het is een gerechtelijke krachtproef die d.m.v. materieel tast- en zichtbare toetsingen moet onthullen of openbaren of iemand schuldig is of niet.

Het godsgericht is bij vele primitieve volkeren bekend.

Afrika.

Gewoonlijk bestaat het ordale (tweede Nederlandse term) erin de betichte een zeer bittere drank te doen drinken: spuwt betichte hem uit, dan is dit een teken van het feit dat hij/ zij onschuldig is.

In Guinea

In de West-Afrikaanse kuststreek - doorsteekt men degene die beschuldigd wordt van zwarte magie, d.i. gewetenloze magie, de tong met de pen van een kip: gaat deze er gemakkelijk doorheen, dan is dit teken van onschuld. Maar onschuld blijkt ook wanneer de ogen niet rood worden en niet ontsteken.

Geldt de verdenking een louter burgerlijk misdrijf, dan kan beschuldigde zich, bij het godsoordeel, laten vervangen door een hond, een haan, een kip aan wie men een of ander reagens (= toetsingsproduct) te drinken geeft.

ER42

Terloops: het onderscheid tussen een wereldlijk - louter 'burgerlijk-misdrijf en een anderwereldlijk - zwart-magisch - misdrijf bij de mensen in Guinea bewijst dat zij niet zomaar alles aan het buitenwerkelijke - het heilige - toeschrijven. -- Iets dat sommige westerlinge niet schijnen op te merken.

Einde XIX-de eeuw, langs de oevers van de Niger - een grote stroom in West-Afrika - , diende men ooit vergif toe aan zestig concubines van een gestorven koning. Zij waren ervan verdacht zijn dood gewild te hebben. Eenendertig stierven; de andere braakten en ontsnapten zo aan de dood.

In Noord-Europa was godsoordeel gewoonterecht: gloeiendheet ijzer, kokend water, ijskoud water werden als toetsingsmiddelen aangewend.

Soms was de krachtproef tweeledig: én aangeklaagde én aanklagenden moesten erdoorheen.

Opm.-- De clerus was aanvankelijk gunstig gestemd tegenover het godsoordeel aldaar. Doch vanaf de XIII-de eeuw veroordeelde hij het gebruik,

Opm.-- In overeenstemming met de burgerlijke overheden verving diezelfde clerus het godsoordeel door foltering als ondervragingsmiddel. In het Frans heet dat “la question”!

Noteren wij dat gerechtelijke foltering - bij primitieven - onbekend is.

De antieke volkeren - rond de Middellandse zee en in het Oosten - kenden ze niet. -Zij is blijkbaar een laatmiddeleeuwse uitvinding. De eerste inquisitoren - de kerkelijke inquisitie wendde de foltering als ondervragingsmiddel aan dateren van 1198 (einde twaalfde eeuw): twee monniken van de abdij van Citeaux! Deze waanzinnige methode bleef gangbaar tot in de XVIII-de eeuw.

Terloops: de Azteken - Mexicaans Amerika - die nochtans aan hun godheden gevangenen en jonge mensen - in onvoorstelbare aantallen - offerden, waren diep geschokt toen zij de Spaanse inquisitoren degene die zich niet wilden bekeren, aan foltering onderwierpen.

Tot daar een al te kort overzicht inzake mantiek (wichelarij).-- De wichelarij, in al haar diverse vormen (bovenstaand overzicht is slechts een miniem gedeelte), beantwoordt aan een gegeven, nl. onwetendheid. Het gevraagde is steevast: inzicht. In dit geval door aftastend zoeken of ‘wichelen’. Iets waardoor religie ‘werkelijk’ was, d.i. problemen oploste!

ER43

4. De magie (toverkunst). (43/49)

Er zijn natuurlijk talloze teksten over de magie of toverkunst. Wij beperken ons voorlopig tot het uitstekende inleidende werkje *G. Welter, Les croyances primitives et leurs survivances (Précis de palépsychologie*), Paris, 1960, 66/92 (*La magie*). -

Terloops: het antiek Griekse ‘mageia’ betekent:

a. de religie der magiërs, die, volgens Herodotos, 7:37, de wijmannen - ‘priesters’ - waren, droomduiders bij de Meden (in het huidige Noord-West-Iran, rond de toenmalige stad Ekbatana);

b. de vaardigheid der magiërs, tovenaars (tovenaressen). -- Nog dit: volgens Herodotos 1:101 waren de magiërs ook één der zes volkeren die samen het medische volk uitmaakten. -- De oude Romeinen hebben de term overgenomen als ‘magia’.

Volgens Welter zijn er, grondig gezien, twee hoofdtypes.

A.-- ***De bewust-actieve magie.*** (43)

Deze zelf is tweeledig.

1. ***De 'offensieve' of 'positieve' (Frazer) magie***

Deze is de vaardigheid om, d.m.v. geëigende handelingen - 'riten' - , levenskracht ('mana', Grieks: 'dunamis' en Latijn: 'virtus') te 'dynamiseren' (actiever maken) om zo op iets in te werken. -- Dat 'iets' kan zijn: het levens- en arbeidsgeluk (zo: de vruchtbaarheid van plant, dier, mens), het lot over het algemeen (= het verloop der gebeurtenissen). Ook - dat zagen wij in vorig hoofdstukje - inzicht (mantiek is één der magische activiteiten).

2. ***De 'defensieve' of 'negatieve' (Frazer) magie***

Deze magie bestaat in de vaardigheid om zich af te schermen tegen iets dat onheilstichtend inwerkt. -- Zo b.v. - wat de culturen heten - "het kwade oog" (het onbewuste vermogen om rondom zich, meestal geconcentreerd in de ogen, onheil te stichten). Dit kwade oog kan een landschap, een voorwerp (voedsel b.v.), een persoon of een groep zijn. -- In sommige streken in Zuid-Frankrijk heet men zo'n onheilbrengende dingen "des choses néfastes".

Opm.-- (43/47) Eén der axiomata bij uitstek inzake magie luidt: het magisme.-

Het heelal of kosmos is vol van een fijne of ijle, - fluïdieke - stof. Deze heet men o.m. 'mana' (naar een term uit de Stille Zuidzee) of 'zielestof' (soms ook - metonymisch - 'ziel'; denk aan de term 'bloedziel', d.i. de levenskracht in het bloed aanwezig). In het evangelie (*Luk 8: 46*) heet die energie 'dunamis'.

ER44

Opm.-- *Salomon Reinach, Cultes, mythes et religions,* III, Paris, Leroux, 1913-2, 293/301. -- De titel van het artikel luidt: "*Les arétologues de l' antiquité*": de wonder-vertellers van de oudheid.

Een boekje daarover: *R. Bloch, Les prodiges dans l'antiquité classique*, Puf,1963, waarin de wonderen in Griekenland, Etrurië (het land der Etrusken, -- zowat het huidige Italiaanse Toscane), Rome, kort weergegeven worden.

O.c., 13ss. -- Termen als 'semeion', wichelteken, -- 'oionos', wichelteken,- - 'fasma', weerkundig wichelteken, -- 'teras', zeer indrukwekkend wichelteken, liepen, bij de antieke Grieken, ineen. De Griek, in tegenstelling tot de Romein, maakte geen radicaal onderscheid tussen de eigenlijke voorspelling die uitkwam, en het (natuur)-wonder.

Beide types immers golden als tekens die inzicht verschaffen, vooral in de wil van een aantal godheden (Zeus, de oppergod, -- Athene, Demeter, Persefona, Poseidon) en dit wat betreft een min of meer nabije toekomst. Toch wordt het natuurwonder hoger geschat dan de voorspelling.

Let wel: zelfs voor de (bij)gelovige antieke Grieken zijn zo'n dingen - vooral dan natuurwonderen - eerder zeldzaam. Geen sprake dus van "in wonderen zwemmen", zoals sommige naïeve rationalisten ons willen doen geloven.

Een applicatief model.

O.C. 19.- De zons- en maansverduisteringen trokken, natuurlijk, de aandacht van natuurdenkers als Anaximandros van Miletos (-610/-547) of Anaximines van Miletos (-588/-524): zij trachtten een 'natuurlijke' verklaring te doen ingang vinden. Maar de doorsnee-Griek van de zevende - zesde eeuwen voor Christus bleef het oeroude geloof aanhangen: een eclips kon - let wel: kon - de ondergang, ja, de dood van iets én aankondigen én met zich brengen.

O.g.v. lotsgelijkloop (gelijkenis en samenhang) tussen model (zon(sverduistering), maan(sverduistering)) en origineel (b.v. een vooraanstaande, ja, een leger of een hele stad) voorspelde zo'n natuurwonder het lot en bewerkte het zelfs.

Opm.-- Dat ineenlopen van metafoor (gelijkenis) en metonymie (samenhang) inzake lot wijst op een basisaxioma dat wij nog zeer vaak zullen tegenkomen.

Keren wij ons nu tot S. Reinach. -- De 'aretalogos', wonderverhaler, is degene die wonderlijke fenomenen (voorspellingen, plotse geluiden als ongewone donderslagen, wanstaltige fenomenen) onthult en duidt. De term loopt ineen met 'teratologos', verhaler van indrukwekkende wonderen. Vaak hoort men het koppel "aretalogos kai oneirokritès", wonderverhaler en droomduider (*E.RF. 38*).

ER45

Wat is aan het werk in en doorheen die wonderlijke fenomenen? De 'aretè' (lat.: virtus), de deugdelijke levenskracht, -- gelijkstelbaar met 'energeia', vermogen om iets te bewerkstelligen. De wonderen zijn "profaneis energeiai", de duidelijke - versta: zich tonende en dus voor duiding vatbare - krachten.

Zo'n teksten geven weer: "epifanestatas tes theias dunameos aretas", de allerduidelijkste tekens van de goddelijke levenskracht.

Reinach verwijst hier naar *Matth 13:58*. -- Zijn besluit: lang voor de triomf van het christendom werd de term 'aretè', virtus, deugdelijke levenskracht (vandaar: deugd, maar dan in de antieke betekenis) aangewend in de zin van 'mirakel'.

Maar daarmee zijn wij in het magisme of 'dynamisme' beland: magie is het overtuigend bewijs leveren van het feit dat men over een deugdelijke levenskracht beschikt, -- 'deugdelijk', in de zin van "deugen voor het oplossen van problemen".

In de hegeliaanse zin is dus magie "werkelijke levenskracht". 'Werkelijk' betekende, in hegeliaans taalgebruik, zoiets als "wat problemen oplost".

Meteen raken wij aan de hoofdzorg van deze cursus: het probleem van de (hegeliaans begrepen) 'werkelijkheid' en dus 'verantwoordbaarheid' ('Verünftigkeit') van iedere 'ware' (= werkelijke, probleemoplossende) religie.

Opm.-- *H. Reeves, M. Cazenave, M.-L. von Franz, K. Pribram, P. Solié, H. Etter, La synchronicité, l'âme et la science*, 92210 La Varenne Saint-Hilaire, Ed. Séveyrat, is een werk dat o.m. de spitswetenschappen rangschikt rond het begrip 'synchroniciteit' (gelijkloop), ingevoerd door Jung-Pauli.

Het axioma luidt: in/ achter/ boven de zichtbare fenomenen is een geheimzinnige programmatie (ordening der gebeurtenissen) aan het werk die de fenomenen afbeelden (metaforisch: gelijkenis) en waardoor zij bewerkstelligd worden (metonymisch: samenhang).

Deze onderliggende synchroniciteit toont zich regelmatig in een opvallende - wonderlijke - samenloop van omstandigheden.

Helderzienden - mantisch begaafden - b.v. merken zoiets eerder op dan de doorsnee mens. -- Wij vermelden dit even omdat het één der mogelijke verwoordingen van magie is en wel als bewerking van 'opvallende' dingen.

ER46

Terloops: het begrip 'gelijkloop' op 'occult' of onzichtbaar terrein gelijkt sprekend op het antiek-Egyptische begrip 'maat' zoals *A. Volten, Der Begriff der Maat in den Aegyptischen Weisheitstexten*, in: *Fr. Wendel e.a., Les sagesses du Proche-Orient ancien*, Puf, 1963, 73/101. Wat de oude

Egyptenaren 'god' heten, is "de mysterieuze kracht die zich als 'wereldziel' in zon, maan en hemellichamen toont". (A.c., 74).

'Wereldziel' moet begrepen worden als "wereld- of heelalzielestof" of fluïdum, d.i. een oerstof die gesmijdig, alle mogelijke vormen aannemend, is.

Volten gaat verder: "God bestuurt het heelal o.g.v. een "eeuwige wetmatigheid" die alles vooraf bepaald heeft". Deze wetmatigheid is de goddelijke Nemesis, d.i. die energie-en-informatie die alles programmeert: zij vergeldt b.v. iedere zonde met de erbij horende, immanente sanctie of straf. Haar zinnebeeld is de weegschaal van de god der gerechtigheid, Thoth.

Welnu, die 'gerechtigheid' of ordening der werkelijkheid is Maat of maat. Zij is zowel transcendent, boven het zichtbare fenomeen uit stijgend, als immanent, in het zicht- en tastbare fenomeen zich tonend.

De Griekse term 'Nemesis' betekent, eigenlijk, "verdelende of distributieve rechtvaardigheid". In de Griekse wereld der godheden is zij die godin die de 'hubris' of grensoverschrijding, b.v. inzake geluk hebben op aarde, tot de ware, door de godheden o.g.v. gerechtigheid gewilde, maat herleidt.

Wanneer men nu op die twee, de Egyptische maat/ Maat of de Griekse nemesis/ Nemesis grondig ingaat, ontdekt men dat zij de mysterieuze synchroniciteit zijn die parallel loopt met de zichtbare wereld der fenomenen, maar met het accent op gerechtigheid.

Welnu, de magie beweegt zich op het vlak der synchroniciteit. Zij verhandelt - manipuleert - de oerstof(fen) die het heelal tot grondslag dient (dienen).

"Preanimisme/ Animatisme".

Zoals *G. Van der Leeuw, Phänomenologie der Religion*, Tübingen, 1956-2, 8, terecht zegt: de term 'dynamisme' is te verkiezen voor 'animatisme' ('Allbelebung', d.i. het feit dat het heelal iets levends is, -- wat waar is dankzij het heelalfluïdum) en 'preanimisme' (wat zou behelzen dat het dynamisme of geloof in de magische energieën zich voor het geloof aan ziel en dergelijke zou situeren).

ER47

Tot daar wat uitleg omtrent magisme (= dynamisme, animatisme, preanimisme).

Ritus.

Een ritus of magische handeling staat centraal in de bewust-actieve magie. Onder 'ritus' of 'wijhandeling' verstaat men b.v. zingen (de antieke Griekse magiërs/ magiër-innen zongen veelal, zoals *A. Bernand, Sorciers Grecs*, Paris, Fayard, 1991, 117ss., het verduidelijkt in de term 'epoidè' b.v.), dansen, gebaren maken, mime en dergelijke meer, die bedoeld zijn om de mysterieuze levenskrachten, op zeer strenge wijze, op te roepen en te richten.

Bibl. st.: *M. Hope, De psychologie van het ritueel (Verschijningsvormen, historie en betekenis van een wereldwijd fenomeen*), Amsterdam, Bres, 1990 (// *The Psychology of Ritual* (1988)). Wij trekken de aandacht op o.c., 131/147 (*Psychische en somatische bijverschijnselen*): riten kunnen zeer gevaarlijk zijn en dit gevaarlijke uit zich in, soms drastische fenomenen in het autonoom zenuwstelsel, de hersenen, het mentale stelsel, de interne secretie (met in acht name van de occulte wervelkanalen, gewoonlijk 'chakra's' geheten).

Met magie experimenteren zonder deskundige leiding is gewoon af te raden: niet zonder reden worden b.v. de houngan's of wijmannen, in het vodoesysteem (Haiti), mettertijd dement of zelfs gewoon krankzinnig.

B.-- *De onbewust-actieve magie. (47/48)*

Wij hebben dit thema reeds enigszins aangeraakt, *E.RF. 43* ("*Het kwade oog*").-- In het Frans bestaat een term "porte-poisse': onheilbreng(st)er.

De hele verschijningswijze, lichaam en geest of ziel, stralen iets uit dat in de omgeving onheil - kwalen, ziekten, ongelukken, mislukkingen allerhande - sticht.

Het ongelukkige van dergelijke dingen - want behalve mensen kunnen ook dieren, planten, gesteenten (de fameuze stenen die nu zo'n opgang maken), landschappen, ja, het heelal als geheel onheilstichtend inwerken - is dat dit on(der)bewust gebeurt.

Zeker voor personen is dit dramatisch: zij stralen ongeluk uit en weten niet hoe! -- Het kwade oog is maar één enkele vorm van onbewust - actieve magie.

Gelukkig bestaat ook het omgekeerde: mensen, -- voorwerpen, planten, dieren, enz. stralen geluk uit.

Welter haalt een paar voorbeelden aan uit een enorme massa.-

ER48

Wie, in archaïsche (oeroude) culturen b.v. een epidemie overleeft, -- degene wiens veldgewassen lukken terwijl die van de anderen opvallend minder lukken of zelfs verrotten, -- degene die al zijn tijdgenoten overleeft, kan - let op kan, want zelfs primitieven maken onderscheid tussen natuurlijke en 'buitennatuurlijke' of paranormale gegevens - van "kwaad oog" of onheilstichting verdacht worden.

Opm.-- Wij zoeken steeds het axioma. -- Hier luidt dit: "Al wat uitzondering (iets onverwachts, iets nieuws, iets abnormaals) is op een "algemene regel", stemt tot nadenken omtrent de misschien occulte- bewust - of onbewust - actieve - magie die erachter schuilt".

De figuur van de magiër/ magiërin (48/49)

Welter haalt het Russisch aan: 'viësjtsjii' is magiër; 'viëdma' is magiërin.-- Deze Indo-Europese termen dekken een taalwortel die 'weten' (// het Indische 'veda' en het Angelsaksische 'witch) betekent.

Is magiër/ magiërin degene die weet, die inzicht heeft niet enkel in het door iedereen kenbare fenomeen maar ook in wat erin/erboven 'synchronisch' is, verborgen. Degene dus die dat verborgene kan onthullen, 'openbaren', die de 'a.letheia' of de (volle) waarheid kent, openbaart, die tot 'apokalupsis' in staat is.

Prestige.

Degene die toont dat hij/ zij geheimzinnige energieën 'mana' - meer en beter beheerst dan de doorsneemens zo dat hij/ zij:

1. raad kan geven (door b.v. te voorspellen),

2. kan genezen (door b.v., aanraking of handoplegging of kruidenenergieën),

3. kan bezweren (door krankzinnig gedrag gezond te maken b.v.), -- verder het weer voorspelt en - wat meer is - beheerst (regenmaker/ regenmaakster) of goochelen (illusionisme) kan - want ook dat behoort tot de traditionele magieën en vele andere vakkundigheden aan de dag legt, die man of die vrouw verwent, zeker in archaïsche culturen, hoog gezag. Meteen schept hij/ zij een afhankelijkheid bij de anderen uit zijn omgeving.

Hoogmoed. -- Dion Fortune, een befaamde occultiste, zegt dat men de (zwart- of gewetenloze) magiër/magiërin herkent aan een zelfingenomenheid die zeer eigenaardig overkomt.

Welter: een missionaris ontmoette een opperhoofd op de Trobriand-eilanden (Papoeasië/ Nieuw-uinea). Hij vroeg hem: “Wie schept de wind, de oogst en de regen in uw land?”. De missionaris: “God!”. Waarop het opperhoofd: “Uw god schept deze dingen voor uw volk zoals ik dat doe voor het mijne. Hij en ik zijn gelijken”.

ER49

De gewijde of sacrale heerser(es).

Aangezien de magiër/ magiërin de leden der samenleving beheerst, is het normaal dat, in een cultuur die oog heeft voor al wat magische kracht of energie is, de magiër/ magiërin als heersende personen macht uitoefenen. Dat dit zo is in primitieve culturen, is geweten. Maar, zoals de titel van Welter’s boekje het zegt, er zijn ‘survivances’, getuigeresten.

Zo b.v. hadden Frankrijk en Engeland koningen-genezers “bij genade Gods” die o.m. door handoplegging b.v. klierziekte genazen. Dit tot in de verlichte XVIII-de eeuw.

Doch kijken wij naar wat voordien te zien was. -- In het antiek-Griekse Sparta waren het de koningen die de liturgie - de openbare offers - verzorgden (om reden van hun sacraal, d.i. magisch geladen wezensaard).

In het archaïsche China mocht enkel de vorst, “de hemelzoon”, de liturgie leiden t.e.v. de mythische voorouder der dynastie. Weerom om reden van de hoge magische levenskrachten die de hemelzoon in zich droeg en rond zich uitstraalde, -- in de mening van de toenmalige chinezen op weldadige (landschap, plant, dier, mens geluk bezorgende) wijze.

Bij sommige negro-Afrikaanse stammen werd het opperhoofd of ‘koning’, indien, niettegenstaande de toveractiviteiten die hij aan de dag legde, b.v. een natuurramp - een droogte - zich toch bleef handhaven, hetzij afgezet hetzij weggejaagd hetzij zelfs gedood. Want zijn falende levenskracht maakte dat hij de problemen niet (meer) oploste waardoor hij onwerkelijk werd en zijn aanblijven onverantwoordbaar werd.

Volgens het archaïsche axioma “Al wat onwerkelijk is of wordt, is of wordt onredelijk, d.i. niet meer door de rede verantwoordbaar”.

Bij de Khazaren van de Wolga (Rusland) kwam het voor dat de ‘koning’ gedood werd ofwel omdat zijn ambtstermijn uit was ofwel ook omdat een de samenleving teisterende ramp - droogte, hongersnood, krijgsnederlaag - door

haar voortduren bewees dat zijn levenskracht, fundament van het geluk van zijn volk, onwerkelijk geworden was.

Een opmerking. -- Sommigen beweren dat magie een type van 'wetenschap' (wetmatigheden kennende en toepassende kennis) was en is.

Hier wordt gespeeld met de term 'wetenschap': in onze verlicht-rationele sfeer is wetenschap seculier en kent zij geen occulte fenomenen.

ER50

5. Structuren van magie. (50/53)

Staan wij nu stil bij de structuren.

Vooraan een systechie of tegenstellingspaar dat *J.G. Frazer, The Golden Bough (A Study in Magic and Religion*), 12 dln., London, 1912, klaar - zo klaar mogelijk althans - uit de doeken deed.

Basisaxioma: "Alle magische riten gehoorzamen aan de sympathiewet. Dat betekent: de dingen - voorwerpen, personen, landschappen, woningen, enz. - werken op elkander in o.g.v. een onzichtbaar fluïdum, de alom aanwezige levenskracht".

Twee hoofdtypes.

De 'sumpatheia' of wisselwerking - sympathie - vertoont twee hoofdvormen. De 'resonantie' (weerklank) is tweeledig.

A.-- ***De gelijkeniswet.***

Welter, o.c., 76/84. -- Reeds de oude Grieken kenden de regel "het gelijke gaat samen met het gelijke".

Homeros, Odusseia 17: 218 : "Altijd drijft de godheid de gelijke - ton homoion - tot de gelijke - ton homoion- ". In het Frans : "Qui se ressemble, s' assemble". *Platon, Gorgias 510b*, vermeldt de aloude regel. -- De Latijnen hebben deze in de formule "similia simlibus" vastgelegd.

Magisch: door middel van iets dat gelijkenis vertoont met iets kan de magie op dat iets inwerken. -- Frazer heet dit type: 'imitatieve' of zelfs 'homeopathische' magie.-- Men zou kunnen spreken van metaforische magie.

B.-- ***De samenhangswet.***

Welter, o.c., 84/86. -- Door middel van samenhang van iets met iets kan de magie op dat iets inwerken. Zo b.v. is aanpaling - aan elkander raken - één type daarvan.

Frazer spreekt van 'contagieuze' magie of 'contactmagie' -- Men zou kunnen spreken van metonymische magie.

In feite lopen de twee altijd ineen. Door gelijkenis schept de magie een gelijkenis-contact. Door contact schept magie een gelijkenis. "similitudo participata", gelijkenis die deelname is. Weliswaar valt de gelijkenis meer op in een aantal gevallen terwijl samenhang meer opvalt in andere.

De offermagie.

Het 1atijnse adagium "do ut des" ("Ik geef opdat gij geeft") lijkt het axioma. -- Sacrificiële magie staat een goed (een offer b.v.) af aan een onheilstichtende macht om de situatie te redden.

Welter, o.c.,86, 90.-- Het geheel wordt gered door het deel te offeren: de hele clan b.v. door het slachtofferen van een baby.

ER51

Wij geven nu concrete modellen van gelijkenis-, samenhangs- en offermagie.

1A.-- *Gelijkenismagie.*

Kosmisch. -- N.a.v. de zomerzonnewende steekt de groep vuren aan. Zo het Sint- Jansvuur waarbij men ter herinnering aan een 'holocaust' (de naam komt van een joods gebruik waarbij men het slachtoffer heel en al (= holo-) door het vuur liet opbranden (-caust)) van mensenoffers - een ritus uit voorbije dagen - rondhuppelde. -- Men bootste een vroeger rauw-magisch gebruik na om het weer tegenwoordig te stellen en er zo contact mee te hebben. Contact dat de levenskracht van de slachtoffers overdroeg op de rondhuppelenden.

In Rusland bij de winterzonnewende: buitenmensen lopen het dorp rond met een groot wiel uit papier gemaakt. -- Men bootst de zon na als rond fenomeen (wiel); door ermee rond te lopen wekt men de zon zo dat de lente er komt. De zon wordt zo het contact gewaar en keert terug.

Weerkundig. -- Dit geldt vooral het -- soms al te droge -- Afrika. -- De vrouwen van een dorp gaan 's nachts in de velden plassen: zo - door vallend water na te bootsen raken zij de regenbronnen, de wolken, die daarop wakker

worden en doen wat voorgedaan is.-- Of men neemt een stuk hout dat brandt en gloeiend is, men identificeert het met de bliksem: door erop te blazen schieten vonken uit het hout. De bron van de bliksem wordt dit gewaar (contact) en schiet 'vonken', de bliksem (metonymisch voor het hele regen schenkende onweer),-- ter nabootsing van wat de mensen doen.

In het soms al te regenrijke Azië is het omgekeerd .- Op Java, om regenovervloed te temperen, onthoudt de magiër/ magiërin zich, als plaatsvervanger/ plaatsvervangster van de groep voor wie hij/ zij 'werkt', van drank of sappige eetwaren: hij/ zij denkt aan de bron van nattigheid, contacteert ze zo en doet voor wat hij/ zij verlangen. nl. ophouden met 'nattigheid' (regenovervloed).

Jachtgeluk. -- De vrouw van iemand die op jacht is, laat zich de haren niet knippen of met oliën zalven, zo niet zou het wild uit de netten ontsnappen. -- Zij onthoudt zich van 'genot' om de levenskracht van haar man, in de vorm van jagersgeluk, kracht bij te zetten: zij offert een stukje van haar 'goed' om haar echtgenoot te redden bij het gevaarlijke jagen. -- Hier komt de sacrale opvatting van gehuwd zijn bloot.

ER52

Men ziet het: Welter, in navolging Van Frazer, rangschikt de voorbeelden onder de rubriek 'gelijkenismagie' maar, in feite, bij nader ontleden, blijkt dat de types ineenlopen.

1B.-- *Samenhangsmagie.*

Weerom: gelijkenis, samenhang en offeren lopen ineen.

Gezondheid. -- Een jichtlijder begeeft zich naar een oude eik in het grote woud (een bosje is geen geëigende plek) waar hij in de bast van de eik stukjes van zijn nagels en haren van zijn benen inwerkt zo dat, via het gedeelte van zijn ziek lichaam, het geheel van zijn ziek lichaam aan de liefst oude en dus kwetsbare boom overgedragen wordt, om zo te genezen. -- De boom wordt geslachtofferd. Het deel der ziekte vertegenwoordigt het geheel (contact). Zoals het gedeelte geneest, zo het geheel van het lichaam (voordoen/ nabootsing).

Liefde. -- Afrika: een meisje 'lokt' de liefde van een jongen door - in alle geheim - enkele druppels van haar maandstondbloed (een gedeelte van haar geslachtelijk leven) in diens eten te doen. -- Haar bloed, komend van haar geslacht (deel/ geheel) wordt geofferd (opgegeten) zo dat de jongen, mèt het sexy aangevoelde bloed, het hele (verliefde) meisje 'inneemt'. Zoals hij een

gedeelte van haar sexy leven deelt, zo zal hij, indien de magische act lukt, het geheel delen (voordoen/ nabootsing).

Huisdier. -- In Rusland. -- Men knipt een plukje haar uit de vacht van de huishond. Via dat gedeelte heeft men contact met de hele hond (contactmagie). Zoals men het plukje thuishoudt, zo 'bindt' men de hond aan de woning waarnaar hij steevast terugkeert: met het deel doet men voor wat het geheel moet nadoen.

Magische voorzorgen. -- Deze structuren verklaren waarom/ waardoor primitieven en sensitieven (die magie sterk aanvoelen) erop letten geen enkel lichaamsdeel los te laten. Stukjes vinger- en voetnagel, afgevallen of bij de kapper/ kapster afgeknipt hoofdhaar, een uitgetrokken tand, -- ja, vlooien die zich aan uw bloed vol gezogen hebben, kunnen in de handen van iemand die magisch onderlegd is, vallen: via die gedeelten kan hij/ zij u, de gehele persoon, contacteren, volgens wat hij/ zij met dat gedeelte voordoet, beïnvloeden (tot nabootsing dwingen).-

ER53

Men ziet het: het primitieve 'denken' gaat streng logisch te werk maar vaak vanuit magische axiomata.

2 - *Offermagie*

Hier blijkt het duidelijkst hoe wreedaardig religie zijn kan.

Stadsstichting. -- Het kanaänitische opperhoofd doodde ritueel zijn oudste en jonge zoon om de stad Jericho, die doorgaat als de oudste ter wereld, te 'stichten'. De levenskracht der jongeren diende als offer zo dat de bevolking kon 'leven' in zo'n stad.

Bij de oude Slavische volkeren betekent 'diëtinets' - 'op sexy wijze leefkrachtig' zowel de jongeman die men geslachtofferd had, als de burcht die dankzij de jongeman 'leefkrachtig' was. Zij werd immers op zijn ritueel lijk gebouwd. Zodoende was zij betrouwbaar. -- In het Frans vertaalt men 'diëtinets' door 'gaillard(e)': Brive-la-Gaillarde is een Franse stad die zeer moeilijk in te nemen bleek.

Wijding. -- India, in 1952.-- Een jongen wordt ritueel onthoofd zo dat een nieuw altaar in een tempel t.e.v. Sjiva, de derde god in een Indiase 'drie-eenheid', die de vernietiging als eeuwige bron van leven vertegenwoordigt, met zijn bloed kon 'gewijd' worden.-worden. --nskracht van de jongen, een gedeelte

van de vereerders/ vereersters, wordt geofferd om het altaar (met wat erop/ er rond gebeurt) te 'stichten', d.i. bron van levensgeluk te maken.

Doding van echtgenotes. -- Weduwen van gestorven mannen, doordat zij "de ziel" (én onsterfelijke ziel én levenskracht) van de overledene in zich dragen (door de huwelijksband), worden geslachtofferd. In India werden zij zelfs in de brandstapel die het lijk van haar man ritueel verbrandde, mee verbrand.

In de andere wereld leeft immers de echte 'heersende' man voort van de levenskracht van zijn echtgenote. Waaruit blijkt dat een magisch huwelijk, zoals in zo'n gevallen opgevat, eigenlijk op het durend zichzelf slachtofferen, op fluïdieke gebied, van de vrouw opgebouwd wordt rond de figuur van de man.

Opm.-- Later, wanneer de offerpraxis vermenselijkt wordt, wordt het doden vervangen door

1. dieren als vervangstukken te doden,

2. castratie (een lichaamsdeel wordt gesacrifieerd), lichaamsvervorming (lippen, borsten), inkerving (tatoeage van ingewijden), inlegging (in de neus of oren b.v. van een gesteente of zo).

Let wel: mensen en dieren maar ook planten worden geofferd. Telkens weer als levenskrachtdragende werkelijkheden: het magisme is en blijft de sleutel.

ER54

6. De man in wiens hart het nacht is (54/57)

Iedereen heden kent wel het onderscheid tussen 'zwarte' en 'witte' magie, d.i. tussen gewetenloze en gewetensvolle magie. -- Wij staan nu stil bij een getuigenis, d.i. het verslag van iemand die nog leefde in een samenleving waar de levenskracht nog centraal staat. Een samenleving die 'magistisch' of 'dynamistisch' denkt en leeft. Niet enkel de vereenzaamde magiër/ magiërin van heden, maar de hele gemeenschap gelooft erin. Deze sociale inslag is wezenlijk. Maar hij is niet de verklaring zoals sommige naïeve rationalisten - dat heten zij "de sociologische verklaring der magie" - dat geloven.

Onze tekst komt uit *I. Bertrand, La sorcellerie*, Paris, s.d. (rond de eeuwwisseling), 12ss … Zelf haalt steller een Gougenot des Mousseaux, Magie au XIXe siècle, aan, -- iemand die de missionaris die wij aan het woord laten, persoonlijk ontmoette.

De titel. -- Zwarte magie heeft met de nacht te maken. -- Dat leert ons een wel te begrijpen tekst uit *Johannes' evangelie: 13:2/30*. De evangelist verhaalt de voetwassing. Meteen vertelt hij hoe Jezus Satan in Judas lokt door hem een stukje voedsel, in een saus gedoopt, toe te dienen. -- "Na het hapje trad Satan in hem (= Judas). (…). Onmiddellijk nadat Judas het hapje innam, ging hij naar buiten. Het was nacht." (*Joh 13:26; 13:30*). -- Welnu, indianen noemen de zwart-magiër "de man in wiens hart het nacht is". Dat lijkt poëtisch! Maar wie het zo verstaat, is naïef: de term vertolkt een barre werkelijkheid.

Gebed. -- Eigenaardig: Welter, die een uitstekend kenner is van magie en religie, besteedt ook maar geen aandacht aan het bidden. Onze verlicht-rationalistische wetenschappers lijken die macht - bidden is macht - niet eens te kennen. -- Let erop hoe, wanneer de zwart-magiër als magiër te werk gaat, bidt, een smeekgebed dan nog. -- Wij zijn ver af van de hogervermelde hoogmoed der magie (*E.RF. 48*). Hoe hoogmoedig de magie ook is t.o.v. de medemensen, des te nederiger is zij t.o.v. wat St.-Paulus heet "de elementen van de kosmos" (*Galat 4:3; 4:9; Koloss 2:8; 2:20*). Missionarissen kennen hun missiegebied vaak zeer goed, en kennen over het algemeen ook de zeden én de oorspronkelijke religie - ze zijn zelf gelovigen - veel beter dan etnologen die soms niet eens de taal kennen.

ER55

Als gelovigen, ofschoon andersgelovig, kunnen zij "het medemenselijk moment" (*E.RF. 30*) veel beter aan dan b.v. een ongelovige. -- Doch laat ons nu gewoon luisteren.

Wij bevinden ons, midden XIX-de eeuw, te midden van een indianenvolk (Mennomonis). De missionaris: "In iedere stam draagt het opperhoofd een naam: "boze genezer" of 'gifmenger'. Deze werkt immers onder de ingeving van boze manitoe's, d.i. boze geesten". Vgl. *E.RF. 49* (*De gewijde heerser*).-- De "goede genezer" behandelt kwalen o.g.v. zijn kundigheid inzake planten (fytotherapie). Hij beperkt er zich toe de levenskracht - la vertu - der kruiden aan te wenden.-- De "boze genezer" echter stelt poeders, toverdrankjes en "magische mengsels" samen.

Uitgerekend in het stoffelijk overschot van de wreedaardigste dieren - in de huiden van wilde katten, van de grijze beer - bewaart zo'n magiër de ingrediënten die hem tot tovermiddel dienen.

Opm.-- Waarom in het stoffelijk overschot van “de wreedaardigste dieren”? Omdat dat overschot, door contactmagie, geladen is met de tot wreedheid neigende levenskrachten van roofdieren. De zwart-magiër vertoont daardoor juist veel gemakkelijker ‘roofdierlijk’ gedrag. Levenskracht bepaalt mede de moraal.

Verkleding.

Om een ritus - *E.RF. 47* - (veel) beter te kunnen voltrekken verkleedt de magiër/ magiërin zich ‘liturgisch’. Welter, o.c., 75, zegt: “Het axioma is steevast de verkleding. Men moet het gelaat veranderen, -- ook het hele lichaam en de stem. Men moet ‘ongewoon’ zijn, -- zowel om het smeekgebed uit te spreken tot de “mysterieuze machten” (“puissances mystérieuses”) - denk aan Paulus’ elementen van de kosmos - als om indruk te maken op degenen die niet verkleed zijn”.

Onze missionaris: “Wil hij zijn zwarte magieën uitoefenen, dan ziet men hem weldra het hoofd bedekken met en zich uitdossen met bovengenoemde huiden die hem tot wijkledij dienen”.

Figuur. -- De boze genezer is iemand die én angst én misprijzen uitlokt. Ten andere: de indianen stellen vast dat het sterven van zo’n mannen bijna altijd gewelddadig en onheilvol is”.

Gezag. -- Niettemin, aangezien hij van tijd tot tijd de onbetwijfelbare tekens ten beste geeft van een macht die buitennatuurlijk is, neemt men tot hem zijn toevlucht in noodsituaties.

ER56

Een magische ‘liturgie’.

De trommel of magisch klanksysteem is het oproepinstrument. Zodra hij een smeekgebed tot zijn boze manitoe richt, snelt hij zijn tent binnen en sluit zich op. Mettertijd zingt hij een monotoon lied en herhaalt hij eindeloos zijn toverformules.

Wanneer de magische bewerking op het punt staat te lukken, hoort men zoiets als de val van een zwaar iets. Men hoort ook het geluid van een bevende en stotterende stem. Tenslotte ziet men de zware tent - zij is meer dan vijftien voet hoog - rijzen, overhellen nu eens naar de ene kant dan weer naar de andere kant. Soms lijkt zij op het punt helemaal te kantelen.

Opm.-- De missionaris vergelijkt deze bewegingen met de “sprekende tafels” der toenmalige Europese spiritisten. Waarvan het overigens vaststaat dat zij, althans in een klein aantal gevallen, werkelijk buitennatuurlijk bewegen.

Op dat ogenblik - aldus letterlijk onze zegsman - spelen zich mysterieuze gesprekken af tussen de boze genezer en de demon die blijkbaar aan de oproep gehoor verleent.

Opm.-- Hier tast men de zeer zakelijke zin voor ‘efficiency’ bij de magiër/ magiërin: wetend dat bidden, smekend dan, effect heeft, passen zij de toveract die bidden hier is, toe. - Tot daar de achtergrond. En nu feiten.

1.-- *Liefdestover.*

De priester toont twee beeldjes of houten popjes. Zij heten bij de indianen ‘liefdestover’ -- “Ik was meermaals ooggetuige van de schrikbarende uitwerkingen”. -- Zij zijn ongeveer twee duim lang en verbeelden man en vrouw. Zij zijn aan mekaar gesnoerd en aan de rug verbonden met een zakje uit textiel, dat volgepropt is met ingrediënten.

“Toen de boze genezer dit tovermiddel aanwendde om welomschreven gevoelens te wekken in het hart van een indiaanse vrouw alsook om de gekende weerstanden te overwinnen in haar, zag men, -- zag ik zo’n vrouw - gegrepen door een erotische oerdrang - als een pijl uit de boog weggaan om mannen in de wouden te volgen en op te sporen, -- dagenlang. -- Daarbij heb ik het niet over een eenmalig feitje: ik had meermaals voorbeelden van dit hatelijk type van bezetenheid te betreuren”.

2. *Regen maken.*

Deze naam is metonymisch voor “beheersing van alle weer”. -- “Het gebeurde soms dat de stam, op het einde van de winter, aan de oevers van een stroom kwam, diep dichtgevroren: ijs van zes tot acht voet dik!

ER57

Bij het teken om te vertrekken had men gerekend op een dooi vooraf: de verrassing was pijnlijk. Hun handelsader lag muurvast. Nu vereist de povere huiden-handel der indianen dat men, op de vloeiende stroming, koopwaren kan laden, -- die men overigens met veel moeite op de rug aandraagt en dit van op enorme afstanden. “Kritiek moment voor onze ongelukkige ‘wilden’.

Opm.: -- In de eerste moderne tijden hield "de beschaafde wereld" andere, vooral primitieve culturen, voor het werk van 'wilden'.

"Maar triomfdag voor de boze genezer".

Aldus de missionaris. Want - zo gaat hij verder - de stam weifelt, in zo'n omstandigheden, tussen zijn goede inborst en de noodsituatie. Hij richt zich dan toch maar tot de, magiër: "Kom! Vlug! Begin eraan! En roep uw manitoe op!".

Opm.-- De doorsnee-indiaan weet dus dat zijn zwart-magiër bidt: "En roep uw manitoe aan!".

"De man in wiens hart het nacht is, richtte zich onmiddellijk met een smeekgebed tot zijn manitoe.-- Indien hij verhoord werd, ziet men ogenblikkelijk de storm opkomen als uit de diepten van de lucht, men hoort hem schuifelen en loeien! Het ijs breekt. De ijsbrokken worden met de stroming meegesleurd. Zij verzwinden". -- Het water van de stroom is bevaarbaar.

Tot daar het verslag van een ooggetuige die als Bijbelgelovige geleerd heeft niet in magieën allerhande te geloven.

Op grond van *Deuteronomium 18:9/ 12!* "Al wie zo'n - versta: heidense magische - dingen bedrijft, is een gruwel voor Jahweh uw God". Het boek *Exodus 22:17* zegt: "Gij zult de magiërin niet in leven laten". Op grond van *1 Samuel 15:23*: "Een zonde van toverkunst, -- dat is opstand (tegen God)". Wat *1 Samuel 28:9* herhaald wordt: koning Saul heeft de dodenoproependen en de waarzeggers/ waarzegsters het land uitgejaagd!

Deze aanhalingen om aan te tonen dat een rooms-katholiek missionaris niet zo geneigd zal zijn om de magieën der 'heidenen' au sérieux te nemen. Maar, zoals zovele missionarissen (als zij het willen bekennen), heeft onze zegsman het ondervonden: de *magieën der 'volkeren'* ('heidenen') die de elementen van de wereld (Paulus) aanroepen, verrichten op tijd dingen die hun de schrik op het lijf jagen.

ER58

7. De 'werkelijkheid' van religie. (58/59)

Herlezen wij *E.RF. 08* - de 'werkelijkheid' of 'oplossingsvermogen' der religie - om op het volgende in te gaan.

Een wellicht apocriefe maar betekenisvolle anekdote zegt wat volgt: Albert Einstein (1879/1955; natuurkundige bekend om zijn twee relativiteitstheorieën) bezoekt Niels Bohr (1885/1962; natuurkundige) in zijn woning op de buiten. Einstein merkt het hoefijzer boven de deur - het gold in de streek als gelukbrengend voorwerp - op en erop wijzend zegt: "Gelooft gij als natuurkundige dat zoiets werkt en dus werkelijk geluk sticht?". -- "Natuurlijk geloof ik als natuurkundige daar niet in. Maar in de streek beweert men dat, ook wanneer men er niet in gelooft, het toch werkt". -

Werkt 'het' of werkt 'het' niet? That's the question! Werkt het niet, dan is het onwerkelijk ('unwirklich')! Werkt het wel, dan is het werkelijk ('wirklich').

In een prachtig, wetenschappelijk gehouden boek over de Batuque, een 'sekte' - een verkeerde naam, overigens - in de Braziliaanse stad Belém, zetten *Seth* en *Ruth Leacock*, beiden profs in etnologie, godsdienstwetenschap en geschiedenis, uiteen wat 'werkelijkheid' kan betekenen in een 'werkelijke' religie.

De titel: *Spirits of the Deep (Drums, Mediums and Trance in a Brazilian City*) (New York, 1972). Trommels om het magisch ritme te verwekken, media, d.i. mensen - op de eerste plaats vrouwen - die één of meer geesten, d.i. onzichtbare wezens, in zich kunnen opnemen, thuis of in een 'tempel', 'trance', d.i. vervoering, -- ziedaar waarover "*the Study of an Afro-Brazilian Cult*" het heeft.

Op ons eerste gezicht zo onwerkelijk als maar mogelijk is! Doch lees, o.c. 250: "De Batuque staat erop gericht het buitennatuurlijke te beheersen zo dat "menselijke doeleinden" bereikt worden. -- Voor de leden van de Batuque zijn deze doeleinden niet (eeuwig) heil, onsterfelijkheid of 'nirvana' (*opm.*-- In het boeddhisme hoogste geluks- of zaligheidsvorm bereikbaar door wie zich uit de keten der wederbelichamingen weet los te weken), maar de oplossing van de moeilijkheden waarmee de sterfelijke mens op deze aarde belast is.

ER59

Aangezien de leden arm, ongeschoold en maar minimaal opgevoed zijn, draaien vele van de problemen waarmee zij geconfronteerd worden, rond broodwinning en tewerkstelling.

Aangezien zij in overbevolkte woningen leven met slechts pover sanitair, -- in een tropische omgeving, zijn zij onderhevig aan een grote waaier van ziekten. -- Aangezien er in Belém weinig georganiseerde welzijnszorg is, zijn de

enkelingen uiterst afhankelijk van het gezin, -- vooral in crisistijd, en wordt het uiteenvallen van het gezin (en de hele familie) geduid als een ramp.

Welnu, Batuqueleden geloven dat het mogelijk is al dergelijke problemen aan te pakken door op een 'cantado' (*opm.*-- een geest die via media-in-vervoering raad geeft, geneest, bezweert) beroep te doen. -- Pogingen om de problemen op die wijze op te lossen heten 'cura', 'behandeling'.

Opm.: -- Men kent het liedje dat zegt dat al dergelijke religies "maar fopspenen zijn". Toch is de problematiek van zo'n religies zo goed als dezelfde als die van onze syndicale en sociale werk(st)ers! Wat ons allen, gelovigen en ongelovigen van alhier, liefst tot grote voorzichtigheid zou moeten aanzetten wanneer het erom gaat zo'n religies te 'evalueren' (naar waarde de schatten).

Appl. model. -- Hernemen wij nu *E.RF. 56/57*. -- De 'feiten', aangehaald door de Bijbels denkende missionaris, zijn liefdestover en regenmakerij.

1. ***Liefdestover***. -- De missionaris spreekt van een "hatelijk type van bezetenheid". Wat juist is. Maar kijken wij naar de doeltreffendheid van de zgn. 'fopspenen ' waarmee "de man in wiens hart het nacht is', 'werkt': zij 'werken', ook al is de act van magie 'zwart', d.i. gewetenloos.

2. ***Regenmakerij***. -- "Indien hij verhoord werd", dan 'werkt' de 'fopspeen' uiterst efficiënt! De stam, met zijn handelsprobleem, een kwestie van overleven voor … armen als die indianen, is gered.

Het gegeven - GG - is:
a. een vrouw moet verliefd, razend verliefd worden,
b. het ijs van de stroom moet smelten.

Het gevraagde - GV- is:
a. een (tover)middel dat werkt, d.i. werkelijk verliefd maakt,
b. een (tover)middel dat werkt, d.i. werkelijk ijs doet smelten.

De oplossing - OPL:
Deze geeft én wat de tovenaar van zijn kant doet én zijn gebed tot zijn 'manitoe', zijn 'geest' (de parallel van de encantado), die doorheen hem 'werkt: d.i. bewerkt wat de 'oplossing' heet.

Zij zijn er alle drie: GG/ GV/ OPL. Dat is de werkelijkheidsstructuur der religies die naam waardig.

ER60

8. De bloedziel en bloedzielestof. (60/62)

Men kent wellicht *Spreuken 30:15*: “De ‘aluka’, bloedzuiger, heeft twee ‘dochters’ “Breng maar aan! Breng maar aan!”

Ps 12 (11):9 heeft als parafrase (targoem) “als een ongedierte dat het bloed der mensen uitzuigt”.

Ps 53 (52):5 zegt: “Beseffen zij het, -- de kwaaddoeners? Zij vreten mijn volk uit. Dat uitgerekend is “het brood” dat zij ‘eten’. Want God roepen zij niet aan”. Met dit laatste lijkt de Bijbel het ‘uitzuigen’, resp. ‘uitvreten’ te wijten aan gebrek aan contact met God zo dat Gods levenskracht elders dan in het contact met hem - denk aan gebed - moet gezocht worden, nl. in het wegzuigen van de levenskracht van schepselen, o.m. mensen. -- Dit ter inleiding.

Beginnen wij met *G. Welter, Les croyances primitives et leurs survivances*, Paris, 1960, 117/157 (*La loi du sang*). -- O.c., 119 : “Al wat uit een menselijk lichaam komt of ervan afkomstig is, bevat de ziel of de zielestof of levenskracht van de enkeling en, bijgevolg, meteen de ziel of zielestof van de sibbe (clan)”. -- Men ziet het: bloed, individueel of collectief, bevat energie. -- Ziedaar het axioma.

Opm.-- Steller situeert. -- “Of het nu, in de strikte zin, afscheidingen zijn - bloed, sperma, -- zweet, speeksel, -- urine, uitwerpselen - of afvalstoffen - nagelfragmenten, haren - of nog de schaduw die een lichaam afwerpt, -- dat alles is manageladen. Dus kan dat alles o.m. kwaad stichten in de betrokkene of in iemand anders”. -- Maar hij voegt er onmiddellijk aan toe: “De op magisch terrein meest machtgeladen afscheidingen zijn het bloed van een vrouw en het sperma van een man”. (Ibid.).

Staan wij even stil bij het bloed.
Bibl. st.:

-- *I. Bertrand, La sorcellerie*, Paris, s.d., 28/29.

-- *Erwin Rohde, Psyche (Seelencult und Unsterblichkeitsglaube der Griechen*), Tübingen, 1/11, 1925-9 / 10, 55/56.

-- *Homèros*, onder meer *Odusseia* xi: 34/156, verhaalt de ‘nekuia’ of beter ‘nekuia’, het offer van Odysseus met het oog op ‘nekuomanteia’, wichelarij dankzij doden-oproeping. Hij wil immers “in de onderwereld (hades)

neerdalen" (een mantische daad) om de ziener Teiresias (lat.: Tiresias) te raadplegen. Rohde: "Het bloed-drinken geeft zielen in de onderwereld voor een tijdje haar 'bewustzijn' terug. De herinnering aan de 'bovenwereld' komt opnieuw in haar op. Haar 'bewustzijn' is dus (…) niet 'dood' het slaapt maar". (O.c., 55f.).

ER61

Bloedverzadiging ('haimakouria').

Kirke (lat.:Circé), de aartsmooie magiërin, geeft Odysseus aanwijzingen: aan "de ingang van de hades", d.i. daar waar Odysseus de doden wil oproepen, moet hij een groeve, een laagaltaar, graven; hij moet een 'wijgroet' (sacrale groet) voor alle doden uitgieten: eerst een mengsel van melk en honing, daarna wijn, water; daarop wordt meel gestrooid. Daarna moet hij een ram en een ooi, beiden zwartharig, slachten".

Rohde, o. c., 56: "steeds is de als offer voor de onderwereldse godheden en zielen bestemde ram zwart"- : hij moet de kop ervan "eis Erebos", naar de duisternis, gericht in de groeve duwen. De lichamen van de dieren worden verbrand.

Resultaat: rondom het bloed komen zielen uit de onderwereld opdagen.

Odysseus. -- "Wanneer ik met mijn smeekbeden en geloften - *E.RF. 56*: de man in wiens hart het nacht is, doet evenzo - de zwerm der doden heb aangesproken - aldus Odysseus bij de Faiaken, bij wie hij verblijft - komen de zielen van "degenen die niet meer zijn", aangelopen. Jonge vrouwen, -- jongemannen vol leven, -- oude mensen door het lijden getekend, -- zachte maagden het hart boordevol van de recente smarten, -- soldaten, ooit door bronzen speren getroffen, met wapens waaraan het bloed nog kleeft. Allen verdringen zich in grote aantallen rond de offergroeve, -- met huiveringwekkend gemurmel". -- Aldus vertaalt Bertrand.

Het rituele zwaard. -- "Toch, het zwaard in de hand, laat ik de energieloze koppen der doden niet toe het bloed te benaderen voordat ik Teiresias geraadpleegd heb". -- Aldus Odusseus. -- Inderdaad: de heidense oudheid was ervan overtuigd dat geesten - zelfs verschijnende uittredingen van levenden - geterroriseerd worden indien men ze met een ritueel zwaard bedreigt. -- Bertrand, o.c., 28; 30.

Nekromanteia, dodenraapleging. -- Bertrand. -- Eindelijk toont de ziel van de ziener Teiresias zich, herkent Odysseus en zegt: "Zoon van Laërtes (=

Odysseus), listige Odysseus, met welke bedoeling nu verlaat gij het licht der zon om de doden en hun klaaglijk verblijf te bezoeken? Maar ondertussen: verwijder u van de offergroeve, keer toch uw snijdend zwaard af, laat mij dit bloed drinken en ik zal u "ware dingen" meedelen.

ER62

Opm.: -- Onze hedendaagse spiritisten roepen ook doden op, -- zielen. Maar zonder de uiterst nauwkeurige, magische voorzorgen. Men beelde zich toch maar niet in dat Homeros' Kirke de wetmatigheden van dodencontactering niet goed kende!

Het verwaarlozen van dergelijke voorzorgen, die slechts één doel hebben, de levenskracht én van de opgeroepenen én vooral die van de oproependen gaaf te houden, heeft als natuurnoodzakelijk gevolg dat uitputtingen allerhande volgen, vroeg of laat (meestal laat), die zich uiten in depressies b.v. of in nog erger narigheden. Archaïsche culturen hebben een echt weten inzake occulte fenomenen.

Odysseus' moeder.

Bertrand. -- Odysseus, blijkbaar mantisch begaafd, ziet op zeker ogenblik de schim (de verschijningswijze van een ziel) van zijn moeder dwalen. Wij zeggen wel 'dwalen', -- wegens het gebrek aan levensenergieën allerhande in de hades of onderwereld (bewustzijnsvernauwing b.v. is het gevolg). -- "Leer mij - zo vraagt hij aan de ziener Teiresias - hoe zij mij kan herkennen".

De ziener antwoordt met het grote axioma der dodenraadplegingen: "Diegenen onder de doden die gij van dit bloed laat drinken, zullen u de waarheid zeggen. Degenen die gij afstoot, zullen zich onmiddellijk uit de voeten maken".

Een bevestiging.

I. Bertrand, o.c., 16s.. -- Ten tijde van de beginnende Spaanse veroveringen in Mexico bestond bij indianen het nagualisme (= nahualisme). -- Een nagual is een beschermgeest met levensgelijkloop, o.m. in dierengedaante, van een enkeling. -- Daar de indianen gedoopt werden onder druk van de Europeanen, trachtten zij het effect van het doopsel te niet te doen, -- om in alle geheim hun aloude religie te redden.

Volwassenen. -- Na de doop vervloekten zij Christus, Maria, de heiligen, waarna de wijman de gewijde katholieke oliën 'afwreef' door de plekken waar zij het lichaam hadden aangeraakt, te bewerken.

Pasgeborenen. -- Om het effect, reeds voor het doopsel, te breken trok de wijman een beetje bloed uit tong of oor van de baby om het te offeren aan de individuele nahual of levensbeschermgeest.

Opm.-- Door dit offer had, immers, de nahual deel aan de levenskracht van de baby en kon hij - zoals Homeros het zegt - "ware dingen" verwekken in de levensloop van degene met wie hij de levenskracht of mana deelde.

ER63

2. Steekproeven 2

9. Spermaziel en spermazielestof). (63/67)

G. Welter, o.c., 119, zei het - *E.RF. 60* -: "De op magisch terrein meest machtgeladen afscheidingen zijn het bloed van een vrouwen het sperma van een man".

Ter inleiding. -- Kurt *Leese, Recht und Grenze der natürlichen Religion*, Zürich, 1954, 305, vat prachtig samen: de openbaring van al wat heilig is, in/ doorheen de kosmos, in zonderheid in/ doorheen al wat natuur is in en rondom ons, mensen op aarde, is de Bijbelse mentaliteit iets vreemds.

De natuur, in en rondom ons, als middelares van sacrale werkelijkheid allerhande herontdekt te hebben is" het religieuze charisma (*opm.*-- genadegave in dienst van de gemeenschap) van de - uitgerekend door theologen zo vijandig bejegende - romantiek.

Leese, o.c., 42, zegt dat die religieuze revolutie der romantici haar oorsprong vindt in Joh. Gottfr. von Herder (1744/1803; uit een piëtistisch gezin geboren), in zijn Bückeburgerperiode (1771/1776; cfr. *H. Stephan, Herder in Bückeburg*, Tübingen, 1905) en in *Friedr. Ernst Dan. Schleienmacher* (1768/1834; de man van de hermeneutiek), in zijn werk "*Reden über die Religion*" (1799).

Niet enkel wet, zedenwet, en verstandelijk redeneren, -- niet aangeboren begrippen en algemene waarheden alleen, maar openbaring die zich, in de loop der cultuurgeschiedenis, voordoet in het religieuze leven van enkelingen, -- wezens met een echt lichaam, met seksualiteit, met gevoel en intuïtie, met paranormale gaven.

Besluit. -- Niet enkel 'natuurlijke religie" (versta: religie gesteund op buitenbijbelse openbaringen), maar ook - in Leese's duiding: zeer sterk - 'natuurreligie' (versta: religie gesteund op de natuur in en rondom ons).

'Tôledôt' (afstammingsgeschiedenis).

In het Hebreeuws betekent 'tôledôt' 'afstamming' en, metonymisch, 'afstammingsgeschiedenis' (al wat voorvalt met een voorouderskoppel en zijn nakomelingen).

ER64

"Ziedaar de tôledôt, geschiedenis, van de hemel en de aarde, wanneer zij geschapen werden" zegt *Genesis 2:4* (ook : *Gen. 6:9; 25:19; 37:2*).-- Het begrip is van heidense, voorbijbelse oorsprong.

Lees b.v. *Fleurs du Népal*, Genève, Nagel, 1970, 9. Daar wordt gezegd wat volgt: "De uitbeeldingen - in alle iconografische scholen, hindoeïstische of boeddhistische - vertonen vaak een mannelijke godheid hetzij begeleid door zijn 'sjakti' (= shakti), d.i. zijn vrouwelijke godheid, eigenlijke draagster van de levenskracht of mana, hetzij ermee in parings- en bevruchtingsdaad".

De vrouwelijke energie, immers, is een zo goed als onuitputtelijke, alom aanwezige, scheppende (= verwekkende) en reinigende (= cathartische) levenskracht.

Opm.-- Eigenaardig: het Bijbelse begrip 'geest' (roeah) is eveneens vrouwelijk en zo goed als onuitputtelijk, alom aanwezig en scheppend en/ of reinigend.

De oorsprong van het heelal.

In dat denkkader wordt al wat was, is, zal zijn, geduid als verwekt in/ doorheen het liefdespel van goddelijke oorsprongsparen of als verwekt in/ doorheen de splitsing van een oerbeginsel of -werkelijkheid in twee 'entiteiten' weerom dankzij sjakti. --

Tot daar een uitweiding die een schril licht werpt op de Bijbelse term 'toledot' en 'roeah'.

Sigmund Freud *(1856/1939; stichter der psychanalyse*). (64/65).

Wij zijn januari 1897: Freud heeft *Malleus maleficarum, Heksenhamer*, van *Jacob Sprenger* (editie 1486) en van *Heinrich Institoris* (editie 1498) doorgemaakt, -- het klassiek geworden handboek van het Europese antisatanisme. In een brief aan zijn vriend - arts Fliess schrijft hij: "Kon ik toch maar te weten komen waardoor/ waarom, in haar bekentenissen, de

heksen nooit nalaten te zeggen dat het sperma van de duivel (= Satan) 'koud' is'.

Opm.-- *Tobie Nathan, Le sperme du diable (Éléments d'ethnopsychothérapie*), Puf, 1988, vermeldt op de kaft Freud's bezorgdheid.

Onnodig te zeggen dat wij hiermee volop in het onderwerp van dit kapitteltje zijn!

Terloops. -- *Jean Durand, Les sorcières,* Pont-Saint-Esprit, La Mirandole, 1990, overloopt, dikwijls amusant, een hele reeks geschiedenissen van heksen in Zuid-Frankrijk.

O.c., 36, zegt hij: "Daar, onder de brug, heeft de duivel 'Robin' mij in een paringsdaad genomen. Ik het hem niet enkel mijn lijf geschonken. Mijn ziel ook. En ik heb mijn katholiek geloof afgezworen".

Zo sprak een zekere Martiale, 'sorcière', niet ver van Uzès. Zij werd aangeklaagd in 1479 door twee gefolterde heksen. -- Détail: heksen beweren dat "de duivel" regelmatig de vorm van een dier aannam. Zo b.v. die van een grote haas, -- een zwarte haas.

ER65

Cfr. o.c., 63/67 (*Catherine Peyretone*). De heks, 1490/1495 (proces), zegt: een grote zwarte haas, omgevormd in een naakte man, bezat mij, -- anaal dan nog. Zodoende "behoorde zij, lijf en ziel, aan de zwarte haas". Aldus het verslag.

Waaruit blijkt dat de heksen het niet zozeer hebben over de biologische erotiek op zich maar over erotiek waarbinnen zij, in geest en verbeelding, zich laten bevruchten. Door een fijnstoffelijk sperma, natuurlijk. -- De biologie is het uitwendig teken van een sacraal gebeuren.

O.c., 108/111 daar is sprake van weerwolverij, 'lycanthropie', waarbij iemand in een levensgrote kat, hond, varken b.v. verandert, -- gedurende "de sacrale tijd", d.i. gedurende de magische activiteit op haar toppunt.

O.c., 104. -- In le Vivarais, 1645. -- "Deze duivel stelt de paringsdaad opeenvolgend met de vier heksen. Daarbij laat hij Isabeau Cheyné heel en al hijgend-lillend achter. Dermate zelfs dat zij hem de gelofte deed voortaan nooit meer betrekkingen te hebben met een mannelijk wezen buiten hem".

Opm.-- Men ziet:

a. het is erotiek, -- sterke erotiek zelfs,

b. maar "in geest en verbeelding" copulerend met een onzichtbare geest, die desnoods een lichamelijke verschijning (= van b.v. een grote hond) aanneemt.

Vodoe (vaudou, 'vodoen').

Y. Verbeek, La sexualité dans la magie, Genève, 1975-1, 1994-2, 241. -- De vodoenreligie komt uit Dahomey, het huidige Benin (W.-Afrika). Op Haïti leeft de vodoe voort. -- Verbeek: "Het valt voor dat, in de loop van een vodoeritus - *E.RF. 47; 55* - een vrouw 'bereden' wordt door een 'loa' (spreek uit 'lwa'), een onzichtbare geest, -- in vervoering komt, -- een diep orgasme doorleeft dat doorgaat als het toppunt der vervoering. -- De omstaanden zeggen dan: "Zij werd bereden".

Herlees nu even *E.RF. 58* (Vervoering).-- Wie dergelijke dingen uit ervaring kent, weet immers dat er een "occulte bevruchting" plaats grijpt.

Magie d.m.v. sperma. (65/67). Verbeek, o.c., 242s. (*Pour séduire une belle*).-- Seksuele magie treft men o.m. - aldus steller - aan op Haïti en meteen op alle Antillen (Caraibische zee).

Wanneer een meisje b.v. een jongen afwijst, zoekt hij een magiërin op om van haar een ouanga, een lotsworp, los te weken. Op zeldzame uitzonderingen na is een ouanga het werk van vrouwen, doordat op Haïti een soort axioma in omloop is dat beweert dat "de vrouw" op occult gebied eerder huiveringwekkend is.

ER66

In de creoolse taal bestempelt men sommige vrouwen althans als "vretende vagina". Wat betekent dat sommige vrouwen uw levenskracht wegzuigen.

***Terloop*s:** de ouanga vertoont honderden varianten. Verbeek geeft er twee aan.

1.-- ***Eerste algoritme.***

De magiërin zet, zij aan zij, twee gelijk lange naalden rechtop. -- Terwijl zij de geëigende formules én scherp denkt én op bijzondere toon uitspreekt, 'doopt' zij de twee naalden met de namen van de jongen en van het weigerige

meisje. -- Daarop voegt zij de ene naald met het oog rond de punt van de tweede naald.

Modellen: oog van naald is vagina; punt is penis. Zij denkt sterk en geconcentreerd niet zozeer de modellen maar wel de magisch te bereiken originelen, natuurlijk. -- Daarna perst zij de twee naalden, zo in elkaar gevoegd, tussen de helften van een bijzondere plantenwortel. Daarna wordt het geheel stevig samengesnoerd met een draad.

2.-- *Tweede algoritme.*

Gegeven: de eerste formule mislukt (b.v. doordat het meisje een typisch magische natuur heeft en dus de meerdere is op occult gebied). Gevraagd: wat zal de teleurgestelde jongen doen? -- Hij schaft zich een "oiseau-mouche" - (een kolibrie) aan. Doodt hem. Brengt het krengetje van het vogeltje bij de magiërin.

Deze doet het krengetje uitdrogen en verpulvert het tot poeder. Aan de geest van de kolibrie - smeekgebed (*E.RF. 54; 56; 61*) - vraagt zij liefdesbode te willen zijn van de jongen -- terwijl zij de nodige en voldoende magische formules én denkt én op bijzondere wijze uitspreekt, en in het hart van het meisje te willen indringen. Cfr *E.RF. 56* (Liefdestover).

Aan het zo opgeladen poeder voegt zij daarna andere energiegeladen ingrediënten toe:

a. een weinig bloed (*E.RF. 62*: "Ware dingen verwekken"),

b. Het sperma van de jongen,

c. Het stuifmeel van wilde bloemen.

Opm.-- De bloemen zijn de geslachtsdelen van de plant: de bestuiving mimeert de bevruchting van het meisje.

Slotact: het geheel wordt zo hermetisch mogelijk van de buitenwereld afgesloten door het in de huid van de teelballen van een bok te wikkelen. Zo dat niemand, maar dan ook niemand het ziet (zo niet werkt het tovermiddel niet).

De rest is het huiswerk van de jongen. Hij gaat naar een Congo-dans, komt in de onmiddellijke nabijheid van het begeerde object en gooit de inhoud van het teelbal-zakje naar het meisje.

ER67

Eerste reactie: woede. Tweede reactie de nacht - *E.RF. 54* ("Het was nacht" zegt S. Jan) - daarop volgt zij de jongen tot in het bos.

Tot daar twee applicatieve modellen van liefdesmagie. -- De vraag rijst waarom een Congo-dans? - Steller, Verbeek haalt *W. Seabrook, L'île magique*, Famot, 1976, aan.

De Congo-dansen komen uit Afrika: tamtamgeroffel, rinkelbelletjes, rammelaars of chapas en liederen. Iedereen kan komen kijken, -- blanken inbegrepen. -- "Natuurlijk - aldus Seabrook - zijn het seksuele dansen.

a. Toch omhelzen de paren mekaar niet. Wie Congo danst, beweegt nauwelijks de voeten. Enkel met het lichaam gaat hij/ zij in op het muzikale ritme. -- Zoiets doet enigszins denken aan oosterse dansen. Doch hier is er een eigen vertoon.

b. Maar alle fasen van de geslachtsdaad, orgasme inbegrepen, worden dansend uitgebeeld .

Seabrook: "Dergelijke vieringen - gezien het hoofdige tamtamritme en het grote aantal volle glazen rum - komen nogal orgiastisch over".

In het oude Grieks betekent 'orgiasmos', viering van 'mysteriën'. Een 'orgias', orgiade, is een vrouw die 'bereden' wordt door een geest en die dus geïnspireerd is door die geest.

'Mustèrion', mysterie(religie), betekende bij de antieke Grieken:
a. iets geheimzinnigs,
b. een geheimzinnige religieuze bijeenkomst.

Deze zijn in Hellas oeroud, -- althans sommige mysteriereligies. Zij bevatten zeker een erotisch magisch element, doch, gezien de geheimhouding, kent men niet veel details.

Seabrook heeft gelijk: de Congo-dans is een mysteriedans, want hij verwekt 'orgiasmos', in min of meer sterke graad. Doch let erop: de bewegingen zijn meditatief! Niet het wilde dansen is de zaak. Het diep, en grondig denken van wat men doet, is de inzet. Zoals in alle echte magie, ten andere.

Besluit. -- Er zijn aanwijzingen voor het feit dat de orgiasmen prehistorisch zijn (*E.RF. 34*). -- De grotschilderijen van Lascaux, van Altamira en elders

tonen ons geseksueerde figuren, mensen en dieren. Met als vertoon o.m. dierenhuiden.

Kende men reeds toen seksuele magie? Het is niet uit te sluiten. -- In alle geval: wij hebben in dit kapitteltje een staaltje van nabij leren kennen waarin het sperma, een bijzonder geladen materie (aldus Welter), nog heden aangewend wordt.

ER68

10. De werkelijkheidswaarde der vervoering (68/73)

Is 'werkelijk':
a. al wat o.g.v. waarnemen als gegeven duidelijk wordt,
b. al wat o.g.v. het waarnemen van een gegeven en een gevraagde dat gevraagde oplost.

Hoe staat het onder dat tweevoudig-ontologisch oogpunt met de vervoeringen (zoals wij er in het voorgaande al enige aan het werk gezien hebben)?

Wij staan stil bij *Platon* van Athene, die ons in zijn *Faidros* 244/245 een overzicht geeft.

Terloops: Platon weet dat er ontaarde vormen van vervoering of mania bestaan. Maar hier gaat hij in op de waardevolle vormen ervan. - Zie hier hoe *L. Robin, trad., Platon, Phèdre*, Paris, Belles Lettres, 1947, lxxvi / lxxvii, de moeilijke tekst samenvat.

Platon's stelling luidt: "Het is een feit dat onder al wat voor ons een goed is, de grootste goederen die zijn die ons geworden "dia manias", in/ doorheen de vervoering, die juist daardoor een geschenk der godheid blijkt te zijn".

1.-- *De Apollinische waarzeggerij (wichelarij).*
Platon trekt vooreerst de aandacht op het feit dat er waarzegsters (wichelaarsters) zijn, -- vrouwen die over meer dan een gewone geest beschikken wanneer zij niet in vervoerde toestand zijn, maar die ertoe in staat blijken in de toekomst te zien wanneer zij door de godheid van wie zij de wijvrouwen ('priesteressen') zijn, geïnspireerd worden.

Tweede redenering. -

Het taalgebruik bevestigt dit. Inderdaad: wie de ontaardingen die het taalgebruik, in de loop der eeuwen, opliep, buiten kwestie laat, kan tot de oorspronkelijke termen doorstoten. Dan stelt men vast dat “de ouden” (d.i. degenen die indertijd het dichtst bij de goede godheden stonden) in de vervoering (van de zienster) het onmiddellijke vatten van werkelijkheid, eigen aan al wie waarzegt, zagen. Maar in de middellijke waarzeggerij van b.v. een vogelwichelaar voor zover deze zich op louter tekens moet verlaten, zagen de ouden een louter denken dat zich van gegevens moet bedienen om enig inzicht te bereiken.

Dit toont aan dat de ouden in hun wijsheid de ‘mania’, geïnspireerdheid, hoger schatten dan het logische redeneren.

Opm.-- Indien men weet welke enorme nadruk, in Socrates’ spoor, Platon legt op streng logisch waarnemend redeneren, dan kan men de verrassende draagwijdte van wat hij in de *Faidros* zegt, enigszins meten.

ER69

2. *De dionysische inwijding.*

Wil men verstaan wat Platon hier zegt, dan denke men aan de bezweringen (exorcismen) die b.v. Jezus, ten getale van zo’n vijftien, tijdens zijn publiek optreden ten beste gaf.

De tweede vorm van mania is religieus. Daaraan dankt men de ontdekking van die inwijdingen (initiaties), van die reinigingsriten (= bezweringen of exorcismen), van die gebeden die als uitwerksel vertonen - voor de mens die deze ontdekking doet of deed - dat hij/ zij zich kan loskopen uit de gezamenlijke of collectieve verdoemenis die op zijn geslacht weegt, -- als straf voor een of andere oeroude misdaad die door een lid van dat geslacht begaan werd.

Zo’n verlossing strekt zich ook uit in de toekomst hetzij de toekomstige lotsbestemming van het geslacht in kwestie hetzij de toekomstige lotsbestemming van het lid ervan na de dood, -- zoals in het orfisme voorgestaan wordt.

Opm.-- De orfiekers (in hun spoor de pythagoreeërs en later de platoniekers) hadden het over de ziel en haar wederbelichamingen. Dankzij ascese, versterving, en cathartische (reinigende of exorciserende) riten dachten zij zich uit de keiharde kringloop van sterven-en-wederbelichaming los te maken.

3.-- *De musische (aan de muzen te danken) dichtkunst.*

Het derde type van vervoering of mania is de poëtische inspiratie. Zonder inspiratie, d.i. zonder 'enthousiasmos', enthousiasme (= goddelijke gegrepenheid), is poëzie niet echt. De loutere woordentechniek - hoe handig ook - geeft geen ware dichtkunst.

Wat daar nog bijkomt, is dat het noodzakelijk is dat de zo geïnspireerde ziel zelf 'rein' (zonder occulte belasting) zij, zo dat zij voor een ingeving vatbaar wordt die als echt van hoger komend kan geduid worden.

Opm.-- Platon verwijt de dichters-literatoren -
a. ficties, onwerkelijkheden, en
b. onzedelijke inhouden.
Maar dit belet niet dat hij echte literatuur zeer hoog schat.

4. *De erotische (o.m. van Afrodite en Eros afkomstige) vervoering.*

Verre van altijd een kwaad te zijn is de mania integendeel, in haar drie vermelde, 'hogere' (anagogische) vormen, een groot goed voor de mensen en dus blijkbaar een geschenk der (goede) godheden.

Dat laat vermoeden dat 'eros', erotische liefde ('minne'), indien zij een vierde vorm van mania is, "een voorrecht is dat de godheid ons schenkt".

Tot daar de grote ontoloog der oudheid, Platon.

ER70

De juiste formulering van *Jamblichos van Chalkis* (250/333; een neoplatonieker).-In zijn *Over de geheime leerstelsels* 3:7 zegt hij: "De vervoerde toestand is niet zomaar een opgewondenheid maar wel een verheffing (op hoger vlak) en een overgang naar iets volmaakters".

Herlezen wij nu de passages, hierboven, waar de vervoering ter sprake komt, dan zal duidelijk worden dat minstens een gedeelte der vervoeringen van zo'n aard is als Jamblichos er omschrijft.

F.E. Farwerck, De mysteriën der oudheid en hun inwijdingsriten, I, Hilversum, Thule, 1960, 104, schrijft: "De extase, het enthousiasme, de geestvervoering behoorde ook tot de meest opvallende verschijnselen bij de verschillende mysteriën en wij horen zowel van 'priesters' als van ingewijden

die in deze toestand gebracht werden. -- Naar het schijnt was de extase voor de betrokkenen een toestand tussen waken en slapen.

Jamblichos, Over de geheime leerstelsels 3:2, zegt: “Als de slaap ons weer verlaat en wij juist beginnen wakker te worden, kunnen wij een korte uitspraak vernemen die ons over datgene wat te doen is, onderricht. Of wij horen stemmen als wij ons tussen waken en slapen bevinden”.

Volgens Farwerck, o.c., 104, heeft Jamblichos het hier niet direct over vervoeringen bij inwijdingsriten. Maar het staat vast dat de kandidaten/ kandidates gedurende het inwijdingsritueel dergelijke paranormale weernemingen beleefden.

Aristeides, de deuterosofist (117/189), in zijn *Hiëroi logoi* (Gewijde toespraken) 2, spreekt over zijn eigen ervaring gedurende zijn inwijding:

“Het leek mij of ik hem (de bij zijn inwijding aanwezige god) aanraakte en voelde alsof hij er zelf was. Alsof ik tussen een soort ‘waken’ en ‘slapen’ zweefde en hem wilde zien en bevreesd was voor het feit dat hij te vroeg zou verdwijnen, -- alsof ik mijn oren spitste en luisterde, -- deels als in een droom deels als in waaktoestand. Mijn haren rezen te berge.

Ik weende van vreugde. -- En welk mens zou ertoe in staat zijn dit met ‘woorden’ weer te geven? Als iemand tot de ingewijden behoort, dan heeft hij daar weet van en begrijpt hij het”. Cfr *E.RF. 26*: “iets werkelijks”

ER71

Men ziet dat deze ontwikkelde man uit waarnemingen spreekt. -- Farwerck voegt daaraan toe “Wat Aristeides hier zegt, slaat waarschijnlijk op de Isismysteriën, want, hoewel hij zelf een priester van Asklepios (lat.: Aesculapius; de archaïsche genezer, later als god vereerd) was, stond hij met de Egyptische priesters op goede voet en vereerde hij hun godheden (*Hiëroi logoi 1*).

Hij beweerde dan ook dat Isis en Serapis hem “in een droom” verschenen waren en hem orakels (godsspraken) hadden verleend (Hiëroi logoi 3)”.

Wij beschikken zelfs over een merkwaardig getuigenis. -- Synesios van Kurene (378/431; denker en hymnendichter), Dion, 7, schrijft: “Het is zoals Aristoteles meent: mensen die ingewijd worden, hebben geen lessen te leren maar een ervaring door te maken en in een toestand te worden gebracht voor

zover zij daar namelijk voor geëigend zijn". -- Als men weet hoe droog-wetenschappelijk Aristoteles zijn kon, dan meet men de draagwijdte van die aanhaling.

Wat ons ertoe doet besluiten dat menig antiek denker de werkelijkheid van wat in vervoering ervaren werd, niet in twijfel trok, -- ook al was die werkelijkheid tot op zekere hoogte niet voor de alledaagse vormen van waarneming toegankelijk.

Aretalogie. *E.RF. 19.*-- In de eredienst van de Syrische Atargatis speelde de vervoering een belangrijke rol.

Apuleius van Madaura (125/180), Metamorfosen (*De gouden ezel*) 8:27, geeft het optreden weer van de ingewijden van deze godin: "Nadat zij aan vele hutten waren voorbijgegaan, kwamen zij aan een groot landgoed. Met de eerste stap die zij daarop zetten, geraakten zij in een onbeheerste razernijtoestand, hieven een vals klinkend gehuil aan en maakten het vreemdste geraas. Zij draaiden lang en met omlaag hangend hoofd in een kring rond, waarbij zij de hals op de vreemdsoortigste wijzen wendden en draaiden en het loshangende haar schudden. Soms beten zij zich in de gezwollen spieren en tenslotte sneden zij zich met hun tweesnedige zwaarden in de armen".

Opm.-- Dat hier de lagere godheden aan het werk zijn, hoeft wel geen betoog. Maar opgelet: juist zulke bizarre riten zijn meer dan eens de bron van ongevoeligheid voor pijn (anesthesie). De Atargatisaanhangers leken meermaals de pijn die normaal met bijten en snijden gepaard gaat, niet eens te voelen,-- althans in vervoerd bewustzijn.

In alle geval: van ingewijden in verschillende mysteriën wordt bericht dat zij pijnongevoelig werden.

ER72

De reeds aangehaalde *Jamblichos, Over de geheime leerstelsels* 3:4, zegt: "Velen krijgen, ook als men hen met vuur in aanraking brengt, geen brandwonden. (…). Velen merken het in het geheel niet als zij werkelijk gebrand worden, doordat zij, in deze toestand, niet het leven van een (gewoon) levend wezen leiden. Anderen weer voelen het niet als zij met spiesen doorstoken worden, -- als zij zich met bijlen in de rug slaan of zich de armen met messen ver wonden.

Opm.-- Nog heden zijn dergelijke krachttoeren te zien. Sinds oeroude tijden zijn zij gekend als werkelijke en niet ingebeelde 'dunameis', tekens van kracht of energie.

Besluit. -- In de oudheid reeds was de vervoering zeer gevarieerd. Nu eens getuigend van lagere maar energierijke 'goddelijke' wezens, dan weer tekens van hogere wezens - "goede godheden" zou Platon zeggen - die veel beheerster optreden, -- dermate zelfs dat de 'vervoering' zich beperkte tot "een aandachtige stemming" (zoals Farwerck, o.c., 106, het beweert).

Een tweeledig aspect is steeds vaststelbaar:

a. een zich aan de aardse, dagdagelijkse levenssfeer onttrekken - 'wereldvlucht' (volgens rationeel denkers)- ;

b. bewustzijnsverruiming, "altered states of consciousness" geheten door recente psychologen, "gewijzigde bewustzijnstoestanden".

Vergelijkbaar met wat antieke Grieken soms verstonden onder 'mnèmosunè', verruimd bewustzijn, of 'anamnèsis', eveneens verruimd bewustzijn. Te onderscheiden van de gewone 'mnèmè', het geheugen.

Een hedendaags waardeoordeel. -- *Seth and Ruth Leacock, Spirits of the Deep*, New York, 1972, 170/217(Possession). Cfr. *E.RF. 58.*-- Stellers gebruiken de term 'bezetenheid'. Goed maar dan in een zeer brede zin zodat het over vervoering gaat.

1.-- *Vervoerdheden*.-- Zoals in de (late) oudheid, zoo ook in het huidige 'diepe' Brazilië: vervoering is gevarieerd! De meesten herinneren zich iets. Sommige media zelfs zeer veel (vooral daar waar een andere religie, de Umbanda, haar invloed doet gelden die onderscheidt tussen onbewuste en bewuste mediums).

2.-- *Normaal/ paranormaal/ abnormaal*. -- Het paranormale gedrag dat steevast met 'mania' verruimd bewustzijn, gepaard gaat, vertoont normale en niet-normale, soms ook abnormale trekken.-- Stellers vatten samen.

ER73

a. Er is blijkbaar een nogal vanzelfsprekende gelijkenis tussen de Batuque-vervoering en hypnose.

Toch is er grondig verschil: er is iemand die hypnotiseert en de media, de orgiasten, doen niet slaperig. Het waarschijnlijkst lijkt beide stellers een soort - wij zeggen wel - een soort zelfhypnose, doordat de media te allen prijze meestal (er zijn ook uitzonderingen) “zich concentreren” zo dat de geesten der Batuquereligie ze kunnen ‘berijden’.

De gelijkenis wordt verder gesuggereerd doordat én gehypnotiseerden én media beiden zeer actief zijn in de verruimde toestanden. Zelfs zo dat ervaren hypnotiseurs niet kunnen uitmaken of de gehypnotiseerden ‘slapen’ of ‘waken’. Die twijfel wekken ook sommige media.

b.-- Sommigen bestempelen, lichtvaardig oordelend, vervoering als psychotisch (zielsziekte) of althans als neurotisch (zenuwziekte), vooral dan ‘hysterisch’.

Stellers wijzen deze duiding af om een tweeledige reden.

a. Het gedrag der media is en blijft ‘zinnig’ (‘rational’), ook en zelfs vooral in vervoerde toestand.

b. Zij blijven in levend contact met de omgeving. Het enige dat men kan aanmerken - aldus stellers - is dat, voor wie niet vertrouwd is met media, het gedrag ‘ongewoon’ overkomt. Meer niet.

Besluit. -- De media zijn niet ziekelijk (‘pathological’). Zij zijn ook niet abnormaal. -- Zij zijn “simply concentrated” (zoals zij zelf zeggen; o.c., 213).

Opm.-- Men zou hier ook kunnen uitgaan van wat men heet “de suggestologie”.

Bibl. st. : *Jean Lerède, Qu’est-ce que la suggestologie*?, Toulouse, Privat, 1980. -- Dit lijkt ons het beste handboek ter inleiding.

‘Suggestie’-- Deze term kan vernederlandst worden door “iemand iets inboezemen”. Het magnetisme van Fr. Ant. Mesmer (1734/1815) en Armand de Puységur (1751/1825), dat ‘inboezemt’ o.g.v. een kosmisch) alom aanwezige ‘energie’, “dierlijk magnetisme” geheten, is de eerste aanloop.

Het hypnotisme van de schotse chirurg James Braid (1795/1860), die in 1841 het magnetisme zelf uitprobeerde, maar tot hypnose omvormde, is de tweede aanloop.

Charles Baudouin (1890/1963; kinderpsychoanalyticus) is de eerste suggestietheoreticus.

L. Vassiliev en G. Lozanov zijn de uitwerkers in sovjetcommunistisch denkkader.

ER74

11. De 'concentratie' van de zien(st)er (74/78)

Farwerck spreekt van "een aandachtige stemming" (in de mysteriën), -- de Leacock's hebben het over "simply concentrated" (in de Batuque), -- in vorig hoofdstuk.

Wij gaan het anders uitdrukken. De stichter der Oostenrijkse school, *Franz Brentano* (1838/1917), in zijn *Psychologie vom empirischen Standpunkt* (1874), ontwikkelt, in het spoor van St.-Augustinus en de Scholastiek (800/1450), een ziele-opvatting die de 'intentio(naliteit)' centraal stelt. Onze aandacht waardoor wij op iets letten, -- dat is 'intentionaliteit'.

Welnu, geschepte, geconcentreerde aandacht is de 'mantische' vorm van aandacht. Daarover gaat het hier. Om het vorige hoofdstuk duidelijker te maken staan wij stil bij een tekst van een - overigens geen volmaakte (want dat bestaat niet) maar toch - uitstekende zienster. Het uittreksel dat volgt, komt uit *Julia Pancrazi, La voyance en héritage*" Paris, 1992, 153/157.

Daarin geeft zij haar eerste optreden, als leerlinge - waarzegster, weer o.l.v. haar moeder (wier stamboom inzake 'zien' teruggaat tot 1851). Het verhaal komt neer op een korte fenomenologie van het 'zien'.

Haar moeder, Clémence, ontvangt één van haar 'getrouwe' cliëntes'. "Zij is ongeveer vijfendertig. Een mooie jonge vrouw. (…). Zelfzeker is zij het kabinet van mijn moeder binnengekomen. (…). Ik vat het: het is een 'habituée'.

Plots merkt zij mij, Julia, op. Ik zit stil in mijn hoekje. Zij staat stil verwonderd. Maar mijn moeder heeft reeds de deur gesloten: "Ik stel u mijn dochter, Julia, voor. Ik leer haar mijn beroep en - zo dacht ik - het zal u niet hinderen indien zij onze raadpleging bijwoont". De cliënte bekijkt mij met een moederlijke blik: "Is zij niet een beetje jong?" zegt zij simpelweg. "Ik begon indertijd nog vroeger dan zij" antwoordt mijn moeder. "Wees maar niet ongerust: zij mag alles horen" voegt mijn moeder, als iemand die een beetje medeplichtig is, daaraan toe".

Opm.-- Het leren 'zien', d.i. in dit geval kaartlegster zijn, komt nooit uit boeken. Het is een werk van 'overlevering (Gr.: paradosis,-- Lat.: tradi̲tio) of 'traditie' die "van hand tot hand" (versta: van levende persoon tot levende persoon) iets doorgeeft.

Het theoretiseren komt dan wel vanzelf en zeker achteraf. -- Dit zij gezegd ter intentie van 'rationelen' die menen dat het met cerebrale activiteiten gaat!

ER75

Weliswaar zijn er die eerst een handboek instuderen en o.g.v. die 'studie' zien(st)er spelen. Dat lukt wel maar pas dan wanneer, mèt die 'studie', een of meerdere ingeefsters/ ingevers de 'studerenden' 'berijden' (*E.RF. 65; 58* ("in zich opnemen"). "'Van persoon, die ingeeft en (be)geleidt, tot persoon die de ingevingen doorkrijgt". Zo geschiedt dat dan.

De 'raadpleging'-- "Mijn moeder wisselt, alvorens te beginnen, met de cliënte, enkele terloopse zinnetjes. Over haar leven, over de tijd waarin wij leven, over de gebeurtenissen.

Opm.-- Dit inleidend gesprek dient ertoe het contact, in het kader van de 'mania' of concentratie, op gang te brengen.

"De raadpleging begint. -- In een zware stilte. Na enkele ogenblikken zijn beide vrouwen mij al vergeten. Ik sta overigens nog steeds recht, op enkele meters, in de hoop haar concentratie niet te storen door een geluid of een gebaar. (...).

Opm.-- In de diepe stilte snapt men enigszins het sacrale of heilige karakter van de bewerking. Want een 'bewerking' of 'operatie' is het: de zienster, doorheen een infrastructuur (le support), nl. het systeem der kaarten - er zijn er vele van dergelijke systemen die telkens weer lotgevallen vertolken -, werkt in op de situatie of lot van de cliënte. Zien is lotskunde.

"Mijn moeder legt haar kaartspel op tafel. De cliënte deelt het onmiddellijk op in vier nauwkeurig afgemeten hoopjes. Mijn moeder schuift er één van op zij, neemt het eerste, neemt de drie eerste kaarten en legt ze, de ene na de andere, zeer rustig voor haar. -- Nog steeds heerst de stilte. De cliënte beweegt niet. Haar met een zwarte handschoen omgeven hand rust op de tafel. Na een korte blik op de drie kaarten (...) kijkt de jonge vrouw met een vorsende blik het gelaat van mijn moeder aan.

Mijn moeder lijkt elders te zijn. Toch heeft zij de glimlach op haar gelaat. Zij wil niet dat men erachter komt dat zij in volle concentratie is. “Vooral niet tonen dat men het lastig heeft, dat men zich inspant” zei zij altijd bij herhaling”.

Opm.-- In de geconcentreerde toestand kunnen ingevingen doorkomen.

“Met een bevreemdende stem begint zij te spreken. De toon is zacht. Met zorg spreekt zij de woorden uit, -- brengt korte zinnetjes met zeer nauwkeurig gemeten inhoud uit.

ER76

Zij heeft het over het gezin en de familie, over de financiën. -- Is de spanning te groot, dan voegt zij er een hartelijk of plezierig woordje dat de cliënte ontspant, tussen.

Opm.-- Sommigen ‘rationelen’ menen dat ‘zien’ ‘vaag’ is.’ Niets van! Indien er ergens met - wat antieke Grieken heten - ‘akribeia’, nauwkeurigheid, te werk gegaan wordt, dan in een ‘séance’ van een zien(st)er. De inzet is immers de eer van de zien(st)er, -- die er zijn/ haar eer op zet het lot juist te duiden. Iedere fout bouwt zijn/ haar gezag af.

Een wending. -- “De raadpleging duurt nu al een half uur. Tot nog toe is er niets buitengewoons gebeurd. -- Drie nieuwe kaarten. -- “Zoals ik u heb aangeraden, hebt gij een geneesheer opgezocht” zegt mijn moeder. -- “Inderdaad. Maar de arts vond dat ik niets mankeerde”! -- Ik sla de cliënte gade: terwijl zij zo antwoordt, ontspant zij zich ongemerkt. Alsof zij gekomen was om juist dat antwoord te geven, -- alsof de rest geen belang had -- Maar als ik mijn moeder bekijk, onderga ik een schok: zij is buitengewoon beklemd (‘oppressée’). Maar de cliënte ziet het niet”.

De tussenkomst van de dochter. -- Let nu goed op, op wat de dochter zienster-in-de -maak, doet om het contact met de cliënte en haar lot te verwerven, want dit legt de structuur der ‘mania’ of concentratie goed bloot.

“Plots ervaar ik ook iets abnormaals”. Want, in mijn hoekje, was ook ik niet passief gebleven. “J’ai fait le vide” (“Ik heb alle andere bewustzijnsinhouden buitengestoken”). Sedert de aanvang van de raadpleging tracht ik ‘de golven’ (‘ondes’) die die vrouw uitzendt - zij was iemand die ik nooit eerder ontmoet had-, op te vangen (‘capter’).

Opm.-- Aangezien, vooral sedert de natuurkunde het heeft over 'golven' of 'trillingen' in de natuur, het taalgebruik in occulte middens de term 'golven'/ 'trillingen' aanwendt om dat wat iemand uitstraalt, aan te duiden, gebruikt de jonge zienster de term 'golven' en de term 'opvangen'. Een kwestie van afspraak. Meer niet. Want iets natuurkundigs moet men er niet in zoeken. De term 'contact' (via paranormale wegen) is in de grond veel beter.

ER77

Een probleem. -- Herlees *E.RF. 08* ('*Werkelijkheid*'); *58*. - "Er is daadwerkelijk een probleem". -- Mijn moeder staat zachtjes op, verontschuldigt zich en, met een knikje van het hoofd, vraagt zij mij haar te volgen.

Eens buiten het kabinet begint zij, zonder een woord te zeggen, rond te draaien. De vuist drukt zij tegen de mond, prevelt enkele woorden die ik niet kan verstaan. -- Plots staat zij stil: "Wat denkt gij ervan?" vraagt zij mij brutaal.

Ik was verlamd, want het was niet mijn moeder die zich tot mij keerde doch de zienster - la voyante - in volle concentratie. Zij wou mijn oordeel. Ik mag mij niet vergissen! Een ogenblik aarzel ik. Dan waag ik het maar: "Ik heb de indruk dat die vrouw ziek is. Niet erg ziek. Maar in alle geval ziek."

Mijn moeder verroert geen vin: haar ogen zijn uitgegroeid tot twee zwarte maar fonkelende punten die dwars door mij heen gaan: "Gij hebt gelijk, kom mee". Zo zegt zij. Meer niet.

Wanneer zij weerom op haar stoel plaats neemt, ziet zij er bijna blij uit: de verandering tussen het korte moment buiten het kabinet waar zij heen en weer liep, aan hevige innerlijke woeling ten prooi, en het moment waarop zij spreekt met haar geruststellende stem, komt mij verwonderlijk over.

Opnieuw verdiept zij zich in de kaarten. Rechtover haar wacht de jonge vrouw af. De zogenaamde gezinszorgen waarmee mijn moeder zich zo-even verontschuldigde vooraleer zich buiten het kabinet te begeven (op een plezierige toon overigens) maken dat zij niets vermoedt. Mijn moeder kijkt op: "En toch denk ik dat het oordeel van een tweede geneesheer wenselijk zou zijn. Let wel: ik zie niets ergs. En toch: de waarneming die ik doormaakte bij onze vorige raadpleging, is niet heel en al verdwenen".

“Gij zijt ervan overtuigd dat het echt noodzakelijk is?” antwoordt de jonge vrouw, -- ongerust en ook teleurgesteld. Mijn moeder, -- op een geruststellende toon: “Gij riskeert er toch niets bij! Twee beoordelingen zijn toch meer waard dan één!”. De jonge vrouw kijkt haar eventjes aan: een kort ogenduel tussen de cliënte en de zienster.

“Goed. Ik zal het doen zoals gij zegt. - “Maar behalve dat ziet uw kaart er uitstekend uit”, zegt mijn moeder. Terwijl zij de kaarten bijeenraapt. Op een toon alsof de jonge vrouw die voor haar zit, haar dochter was. Deze, op haar beurt, lacht vertrouwelijk. “In ieder geval tot nog toe hebt gij u nooit vergist. Ik zou mij dan niet goed voelen indien ik uw raad niet volgde”. “Dank u” zegt mijn moeder die opstaat en haar uitgeleide doet”.

ER78

Opm.-- Men hoort de zienster spreken van ‘waarneming’. -- Welke waarneming? Een waarneming door identificatie. Door zich - intentioneel - in te stellen op de cliënte-en-haar-mogelijke-problemen, versta goed: niet de cliënte maar de cliënte voor zover zij problemen vertegenwoordigt) dringt zij a.h.w. door tot in haar en haar situatie. Dat is het (metonymische) contact.

Maar door dat contact komt er in de zienster een afbeelding van de cliënte en haar problematiek (gezin/ familie, gezondheid, financiën e.d.m.). Dat is dan het (metaforische) waarnemen.

Besluit. -- En contact èn afbeelding: èn metonymie èn metafoor. Vgl. *E.RF. 15* (Troop).

Wij hernemen het verhaal. -- “Eens dat de deur gesloten was, zag ik mijn moeder onmiddellijk terugkomen. Haar gelaatsuitdrukking was opnieuw veranderd: gedaan met de zachtheid! Haar blik was hard. Zenuwachtig grijpt zij de kaarten. “Wel?” zegt zij zonder mij zelfs aan te kijken. “Ik ben er zeker van: zij is ziek”. “Natuurlijk!” zegt zij”.

Enkele dagen later belt de jonge vrouw aan. Ik doe open. Haar gelaat ziet er niet meer blij uit of rustig. Ik voel aan dat zij zenuwachtig is, -- gekweld, ten prooi aan grote zorgen. Ternauwernood groet zij mij. -- “Uw moeder is thuis?”. “Natuurlijk. Maar gij hebt niets aangevraagd”. “Ik weet het. Ik weet het. Maar ik zou juist één woordje willen zeggen”. (…). Mijn moeder verschijnt enkele minuten later (…).

De jonge vrouw neemt mijn moeder bij de hand: “Ik wou u bedanken (…). Ik ben een andere dokter gaan opzoeken (…). Deze stelde analyses voor die de vorige arts niet nodig vond. Vandaag kreeg ik het verslag. (…). Hij ontdekte een klein gezwel aan de rechterborst. Hij zei dat men mij ging opereren”. Waarop mijn moeder: “Nu ben ik er gerust in. Maar gij zult zien: alles verloopt opperbest. In uw kaarten zag ik iets dat goed uitvalt. (…)”. - Tot daar.

De zedenles luidt: men zegge niet te gemakkelijk dat ‘irrationele’ (versta: met de axiomata van de wetenschap - minstens voorlopig - niet te vatten) methoden nonsens zijn! De eerste arts zag niets. De zienster zag iets! Maar het zien van de ene verschilt van het zien van de andere.

Laat ons besluiten: zijn wij open van geest en aanvaarden wij dat er meer dan juist één manier van de werkelijkheid ‘zien’ is.

ER79

12. Samenwerking van geneeskunde en bezwering. (79/80)

Wij zagen reeds hierboven - *E.RF. 63/67* (*Spermazielestof*) - de seksuele inslag der magieën allerhande. Ja, er zijn er die beweren dat er geen magie bestaat die niet, in haar geheimste wezenskern, seksuele magie is.

Ter voorbereiding van een hoofdstukje over vruchtbaarheidsreligie, geven wij wat volgt, ten beste.

Bibl. st. : *A. Roux/ St. Krippner/ G. Solfvin, La science et les pouvoirs psychiques de l’homme,* Paris, Sand, 1986, 213/242 (*Les guérisons paranormales*). -- Stellers zijn strenge wetenschappers. - Maar zij houden hun axiomata open voor wat de keiharde wetenschap te buiten gaat. O.c., 221/222 vertellen zij wat volgt. Wij geven weer.

“Vermelden wij een welomschreven voorbeeld van een genezing die schril afsteekt tegen de andere types in die zin dat de ‘zieke’ behoorde tot een type van personen die gewoonlijk niet op (paranormale) genezers/ genezeressen beroep doen (*Barlow, Abel & Blanchard*, 1977).

Sedert zijn prilste jeugd had John zichzelf als van het vrouwelijk geslacht beschouwd. Toen zijn adolescentie naar haar einde liep, vertoonde hij al de kenmerken - de secundaire geslachtskenmerken - van een meisje, de welontwikkelde borsten inbegrepen.

Sedert lang had men hem erop voorbereid dat een ingreep in zijn geslachtsorganen van hem een ‘echte’ vrouw zou maken. Alle tests waaraan men hem op geregelde tijdstippen had onderworpen in een kliniek die hem van nabij volgde, vormden gezamenlijk een onbetwijfelbaar bewijs: John - of liever ‘Judy’ - was wel degelijk “van het vrouwelijk geslacht”.

Kwam het ogenblik dat men geschikt oordeelde om hem te opereren: men stuurde hem naar een gespecialiseerde afdeling in een andere stad in de VSA. Voor de artsen van die kliniek was het een uitgemaakte zaak en werd het dossier gesloten”.

De verrassing. -- “Meer dan een jaar verliep. Op zekere dag kwam één der artsen der kliniek ‘Judy’ per toeval tegen in een restaurant. Een ‘Judy’ die - het was overduidelijk - nu een man was. Met grote bereidwilligheid keerde ‘Judy’ naar de kliniek terug om er zijn geschiedenis te vertellen.

Kort voor de dag voorzien voor de operatie besloot ‘Judy’ - op aandringen van een vriend - een andere arts - de zoveelste - te raadplegen.

ER80

Na een volledig onderzoek stelde deze als diagnose dat ‘Judy’ een geval was van “bezetenheid door boze geesten”. Daarop had de geneesheer een lange reeks ‘exorcismen’ (bezweringen) op John uitgevoerd. Om hem te bevrijden van “de tweeëntwintig demonen” die hem tot een ontaard wezen maakten. -- Sedertdien droeg John geen vrouwenkleren meer, liet hij zijn haren kort knippen en gedroeg hij zich als een man.

Enkele weken later werd deze behandeling door een zeer gekend mystisch genezer nog verder afgewerkt. -- John vertelde de artsen van de kliniek dat - na de therapie d.m.v. bezweringsriten, gedurende dewelke hij het bewustzijn had verloren - de laatste getuigeresten van vrouwelijkheid van ‘Judy’ (zijn borsten inbegrepen) voorgoed verzwonden waren.

Men kan het raden: John werd opnieuw aan een massa onderzoeken onderworpen. Op onbetwijfelbare wijze bleek daarbij dat John alle kenmerken van mannelijkheid verworven had. Blijkbaar voor altijd: geen enkele terugval werd, gedurende de twee jaren na zijn geslachtsomvorming, vastgesteld”.

Het oordeel van de artsen. -- “Wat ons, in dit geval, als belangrijk overkomt - zo beweren de verslaggevers - is dat de geslachtsverandering niet kan toegeschreven worden aan een of andere psychotherapeutische methode

waarin ‘suggestie’ of ‘overreding’ voorkomen. Enkel het gedrag lijkt, in dit geval, te zijn beïnvloed”. (*Barlow, Abel & Blanchard,* 1977, P. 394)”. - Tot daar het bizarre verhaal. Het is een zuiver voorbeeld van aretalogie (*E.RF. 19*).

Opm.-- Men zou kunnen ingaan op de juiste structuur der geslachtsomvorming. Uit wat meegedeeld wordt, kan blijken dat materialisering en hermaterialisering heeft plaats gevonden.

1. Door de ‘berijdende’ geesten wordt John, biologisch, vanuit zijn ziel(estof), tot een vrouw omgevormd.

2. Door de bezweringen wordt dezelfde John, in zijn ziel(estof) hervormd, waardoor zijn biologisch lichaam, dat die ziel(estof) weergeeft, hervormd wordt.

Materialiseringen en hermaterialiseringen zijn ofschoon zeer zeldzaam (men gelove niet te gemakkelijk verhaaltjes) toch soms goed getoetste feiten.

Opm.-- Wat men heet “hysterische zwangerschap” is een aan het zo-even beschreven feit verwant fenomeen. Vrouwen, soms mannen vertonen schijnzwangerschaps-verschijnselen.

ER81

13. Vruchtbaarheidsriten I (81/86)

Het leven als centrum van de religies.

-- Leest men *Charles Lancelin, L’occultisme et la vie*, Paris, 1928, 21 (“Het leven is alles. Het leven is in alles. Het leven is overal”), of

-- *Michaelle Small Wright, Al het leven is goddelijk* (Ecologie voor de Nieuwe Tijd), Deventer, 1985 (// *Behaving As If the God In All Life Mattered (A New Age Ecology*)), Va. USA, 1983, 185 (“Alle levenloze, fysieke vorm om ons heen bevat energie. Alles. Niet alleen mineralen”) of nog

-- J. *de la Foye, Ondes de vie, ondes de mort*, Paris, 1975, 13 (“De radiësthesie laat ons toe door te dringen in de trillingswereld (“monde vibratoire”), waarin al wat leeft, zijn wortels heeft, -- de wereld van de vormgolven”), dan tast men drie steekproeven van wat *Kurt Leese, Recht und Grenze der natürlichen Religion*, Zürich, 1954, 42, zegt: “de mystiek der vitale machten”. Zij was de grote religieuze ontdekking der romantiek.

De voorbijbelse religies, in tegenstelling tot wat specialisten graag noemen “de hoge religies” (jodendom, christendom, islam), hebben één groot axioma: het hoge geheim van het leven is zo heilig, onschendbaar (‘taboe’) en object van eredienst dat men de oorsprong ervan en zijn ontwikkeling als niets anders zag dan als begeleid, ja, verwekt door een godheid die er - om het met Söderblom te zeggen - de ‘Urheberin’ (= veroorzaakster) van is. Uit dat axioma deduceerden diezelfde religies dat leven verwekken iets heiligs, iets goddelijks is.

Laat ons nu nagaan hoe dat praktisch uitgewerkt kan worden. Natuurlijk is een exhaustieve weergave van al de riten ter zake ondoenlijk, -- zo talrijk zijn zij. Maar enkele steekproeven geven tenminste een duidelijker begrip.

Leven en economie. -- *P. Schebesta, Oorsprong van de godsdienst (Resultaten van het prehistorisch en volkenkundig onderzoek*), Tielt/ Den Haag, 1962, 39/44 (*Cultuur, economie en godsdienst*), zegt, o.c., 43, wat volgt:

“Opmerkelijk is dat volken met dezelfde economische structuur ook in het type godsdienst dat zij kennen, doorgaans veel overeenkomst vertonen”.

Steller gaat even in op de volgorde “verzamelaars - en jagers/ herders/ landbouwers (= akkerbouwers en veetelers)” om erop te wijzen dat religie mee - evolueert met de economie.

ER82

Natuurlijk is er de marxistische stelling dat de economie de ‘Unterbau’ (infrastructuur) van de ‘Ueberbau’ (superstructuur), die o.m. de religie is, uitmaakt. -- Dat is een marxistisch cerebraal schema. Meer niet.

In feite is de ketting “gegeven/ gevraagde/ oplossing” het ware schema terzake. Verzamelen en jagen dient om te overleven en, indien mogelijk, te leven. Verzamelen en zeker jagen vooronderstellen leven. Herders gaan dagelijks om met levende wezens, de kudden. Deze leven op haar beurt van al wat aan planten aantrefbaar is. Akkerbouw en veeteelt gaan om met planten en dieren, -- levende wezens.

Zodoende maakt al wat leeft, een reusachtig systeem uit. -- Daarin rijst een gedeelte der problemen op dat niet met dagdagelijkse, ‘natuurlijke’ middelen oplosbaar is. Om het gevraagde, d.i. de oplossing van het probleem van die buitennatuurlijke aard, te bereiken nemen verzamelaars en jagers, herders, akkerbouwers en veetelers hun toevlucht tot vruchtbaarheidsriten.

Zo simpel is het (indien men tenminste ervan uitgaat dat religie 'wirklich' (*E.RF. 08; -- 58; 76*), d.i. echt probleemoplossend, is).

1.--*Totemisme.* (82/83). Totemisme is een tamelijk verspreide religievorm. -- Volgens *A.P. Elkin (Studies in Australian Totemism*, in: *Oceania* 4:1 (1933/1934; --, *Studies in Australian Totemism (The Nature of Australian Totemism*), in: *Oceania* 4:2 (1933/1934) vertonen totemismen drie aspecten:

a. een structuur (enkeling/ enkeling; enkeling/ groep; -- groep/ enkeling; groep/ groep, -- waarbij de eerste termen van de systechieën of tegenstellingsparen de totem (voorwerp, plant, dier) en de tweede termen de mensen die de totem vereren, vertegenwoordigen);

b. een 'betekenis', d.i. de rol die de totem speelt in het leven der betrokkenen (helpen, beschermen, begeleiden, ethische regels voorschrijven, vruchtbaarheid occult bijwerken e.d.m.);

c. een 'functie', -- een maatschappelijke rol, dan (kinderrijkdom verschaffen, huwelijken stichten e.d.m.).

M.a.w.: een niet-simpel systeem! Aldus vat *Cl. Lévi-Strauss, Le totémisme aujourd'hui*, PUF, 1969, 51 ss., samen.

James Frazer (1854/1941).

Bibl. st. : *M. Besson, Le totémisme*, Paris, 1929, 69/70. -- Frazer, o.g.v. een merkwaardig-uitgebreide reeks steekproeven, werkte zijn "conception(al)istische theorie" inzake totemisme uit.

ER83

Frazer heet 'totemisme' "een merkwaardige identificatie (vereenzelviging) van mensen met voorwerpen, planten, dieren". Inderdaad: wie tot een totem 'behoort', heet zichzelf 'totem' ("Ik ben een leeuw").

Hij schrijft dat de oorsprong - versta in de grond: het wezen - van dat gebruik "nog steeds zeer omstreden" is. Maar zijn persoonlijk oordeel is dat het wezen van ieder totemisme te vinden is in het archaïsch Australisch geloof bij de 'Aborigines' (inboorlingen).

Hun axiomata inzake 'ontvangenis' (vandaar: 'conceptionisme') en 'wedergeboorte' (reïncarnatie) verraden een proces. Oud-Australische vrouwen

zijn de overtuiging toegedaan dat zij haar baby ontvangen buiten de biologische geslachtsdaad om.

a. Deze vrouwen - zij daar terloops aan toegevoegd - kennen natuurlijk het natuurlijk-biologische geslachtsverkeer.

b. Maar de sacrale oorsprong van de ontvangen baby situeren zij in de wezenseigen levenskracht van haar totem.

Evenzeer terloops: om een kind te ontvangen gaan zij wel naar welomschreven 'heilige' plekken, waar de 'geesten' ze bevruchten.

Frazer: uit voorgaand axioma deduceren die vrouwen het totemisme of totem-verering. Om de intiem-mystische band tussen de totem en het leven (in haar schoot) - leven dat, meteen, het leven van de sibbe (clan) is - in stand te houden.

'Leven' in de schoot van de vrouw is, behalve leven op deze aarde, te gelijk 'leven' vanuit "de andere wereld" (der geesten). De totemgeest of -geesten situeren zij in een voorwerp (b.v. de totempaal), in een plant of in een dier. Waardoor? Doordat de vrouwen die sensitief en/ of mantisch begaafd zijn, de onzichtbare wezens die zij als totem duiden, ze 'zien' of 'voelen' als een voorwerp, een plant of een dier die leven, -- sacraal of gewijd of 'heilig' leven dan -, geven.

Tot daar een kort verhaal over vruchtbaarheidsreligie.

2. *Regenmagie.* (83/85) Het is zoals *Th. van Baaren, Doolhof der goden (Inleiding tot de vergelijkende godsdienstwetenschap*), Amsterdam, 1960, 217, zegt: "De betekenis van de regen voor de vruchtbaarheid van het land heeft geleid tot vele religieuze ceremoniën tot het verkrijgen of soms tot het afwenden van regen".

Vandaar de hoge rol van de regenmagiërs/ regenmagiërinnen.-- Wij staan even stil bij één voorbeeld omdat er seksuele magie mee gemoeid is.

ER84

Bibl. Steekproef: *Balsan, Le capricorne noir*, Paris, 1968, 147.-- Steller, met anderen, doorreist met scherp waarnemend oog en zelfs met een etnologische kijk, zuidelijk Afrika.

Op gegeven moment arriveert hij bij de mambukush (mamboekoesj) die langs de Okavango wonen, een rivier die zich situeert in Zuid-Angola en de noordelijke Kalahari-woestijn. De Portugezen heten de streek “het einde van de wereld” (wat veel zegt). Daar situeren zich nogal eens uitgedrevenen. -- Ziehier wat steller zegt.

Rond 1900 gaf Worthington een oeroude gewoonte weer. “Men zegt mij - aldus Worthington - dat om wijregen (= sacrale regen) te verwekken de plaatselijke vorst geslachtsgemeenschap behoort te hebben met zijn zuster of, indien er geen zuster is, met zijn nicht (‘cousine’)”.

Terloops: volgens Balsan is dit een getuigerest van matriarchaat, een systeem waarin de vrouw eigenlijk de macht - versta de occulte of sacrale macht op de eerste plaats - bezit terwijl de mannelijke regeerder eigenlijk de praktijk uitoefent o.g.v. de levenskracht van zijn gade.

Worthington: “De baby die zo verwekt wordt, wordt bij zijn geboorte ritueel gedood. Zijn lijfje wordt aangewend om “het ingrediënt” te bereiden. Namelijk: het wordt versneden, gedroogd, verpulverd - *E.RF. 66* - (zowel gebeente als vlees) in een vijzel (mortier waarin men graan maalt). Soms wordt er zand (*opm.--* : metonymisch voor de gehele moederlijke aarde) in een welomschreven verhouding bijgevoegd. Met zorg word deze aarde ermee vermengd.”

Balsan: de verzoeningswaarde van zo’n baby ligt in het feit dat hij:
a/ vanwege zijn vader - de vorst - het hele volk vertegenwoordigt en
b/ vanwege zijn moeder - de matriarche - de dynastie vertegenwoordigt.

Opm.-- Herlees even *E.RF. 52*: samenhansmagie (deel/ geheel). Alsook *E.RF. 53*: offermagie.

‘Werkelijkheid’. -- Eén der betekenissen van ‘pragmatiek’ is “die levenshouding die het doel met (desnoods rauwe) middelen wil bereiken”. De structuur “gegeven + gevraagde” wordt dermate aangevoeld bij de Mambukush dat het gevraagde (het doel) desnoods met rauwe middelen bereikt wordt (iets, waarin zij de geesten van de stam involgen, natuurlijk).

Het vitaal overlevingsprobleem wordt in ieder geval opgelost!

ER85

Het zo verkregen mengsel was indertijd een gegeerde koopwaar in het hele Zambezi-bekken. Begrijpelijk: regen in woestijnachtige streken is een

overlevingskwestie! Het 'product' lost het overlevensvraagstuk op! Gevolg: een snufje ervan werd geruild tegen een groot aantal ossen b.v..

Toepassing. -- Gedurende een rampspoedige droogte b.v. wierp de regenmaker/ regenmaakster - "rain doctor" - van de bedreigde groep die de koopster was, het magische poeder in de lucht waarvandaan de regen gewoonlijk kwam.

Opm.-- Steller, o.c., 228s., zegt dat de Ndebele (het noordoosten van Transvaal) hun koningin 'regenheerseres' heten. Zij leeft zeer teruggetrokken, -- denk aan onze kloostervrouwen. Maar in tijden van droogte treedt zij, op aanvraag van de bedreigden, als regenverwekster op. Zij geeft gewoon bevel aan de wolken. Maar zonder de ritus der mambukush.

Vergelijk dit weerbeheersen met wat "de man in wiens hart het nacht is" doet in tijden van (economische) nood: *E. RF 56*.

3.-- ***De nordische magie.*** (85/86)
Bibl. st.:

-- *G. Dumézil, Les dieux des germains* PUF, 1959 (let op: de ondertitel is breder dan de door ons gebruikte term 'germanen', want hij luidt: *Essai sur la formation de la religion scandinave*).

-- *R. Boyer/ Éveline Lot-Falck, Les religions du nord de l'Europe*, Paris, 1974. -- In dit laatste werk wordt, o.c., 373/437 (*La théogonie des Eddas*), een stukje vikingerreligie uit de doeken gedaan.

De alfen zijn één type van sacrale wezens. Zij worden door de specialisten op meer dan één wijze gesitueerd. Eén daarvan zegt dat de alfen, die vaak in groep optreden, met de god Freyr, die in, alfheim (alfenheem) woont, één zijn. Meteen treden zij op als vruchtbaarheidswezens. De alfen beheersen jol (= ons 'joel') of alfablot (wat met ons kerstdag samenvalt), de grootste heidense viering van het hele jaar, -- het grote vruchtbaarheidsfeest.

Terloops: de Scandinavische mythologie onderscheidt tussen asen, die gerecht, oorlog en navenante magieën beheersen en wanen.

Onder deze laatsten zijn Njörd (Tacitus' Nerthus, een biseksuele godheid), Freyr en de godin Freyja de voornaamsten.

Stellers, o.c., 375, zeggen: de wanen zijn 'amorele' (*opm.:* -- versta: zowel goed als kwaad bedrijvende) godheden.

ER86

Hun eredienst of 'cultus' wordt - let erop - vaak door vrouwen verzekerd, 'hofgydjur'. Die eredienst gaat dan ook gepaard met orgieën (*ERF. 67*), wijprostitutie (= sacrale prostitutie), vervoeringen (*E.RF. 71*), offerriten.

De wanen zijn veel mensnabijer, versta: veel dichter bij de praktische problemen van het (economische) leven, dan de asen.

'Tôledôt'. -- Herlees *E. RF 63*. -- O.c., 413. -- Njörd van Nd413. ---= zijn verblijf) of 'botenomheining', verwekte - afstammingsgeschiedenis - twee nakomelingen, -- een zoon, Freyr, en een dochter, Frnakomelingen, --n zij van uitzicht. Machtvol. -- Hij Freyr, beheerst, als 'Urheber '(veroorzaker, -- term van Nathan Söderblom), de regen en de zonneschijn, de plantenwereld ook.

Uit dat axioma deduceren de nordische mensen de plicht tot hem een smeekgebed (*E.RF. 54*; 66) te richten met het oog op oogst en vrede. Meteen beheerst hij ook het wel en wee der bezittingen der mensen (godheid van de rijkdom). - Cfr. Gylfaginning 23.

Stellers besluiten: de wanengod Freyr is dus bij uitstek de vruchtbaarheidsgod. Ten tijde van de Vikingen was hij de gevierde god. Het varken en de hengst zijn zijn "geliefde dieren". Zo gebeurde het dat b.v. een hengst aan Freyr werd gewijd. Wie daarvan misbruik maakte, riskeerde zwaar.

"Zeer onzedige elementen behoren tot de eredienst". -- Zo luidt een zinnetje van stellers. -- Het is steeds hetzelfde: westerse, puriteinse geleerden duiden het 'obscene' als 'obsceen' in onze huidige zin. Maar zulks is een vergissing: sacrale onzedigheid is geen verwereldlijkte porno! Ons aanvoelen van geslachtelijk leven is tweeledig verschoven t.o.v. het archaïsche:

a. Het Bijbelse christendom bande iedere seksuele ritus als doodzonde uit.

b. Het moderne rationalisme, vooral in zijn Frans-materialistische versie (de XVIII- d'eeuwse Franse materialisten), ontheiligde alle riten, de seksuele inbegrepen, waardoor zij tot profane porno werden.

Indien wij - *E.RF. 30* (*medemenselijk aspect*) - rein fenomenologisch iets willen vatten, moeten wij er de axiomata van delen (*E.RF. 25*: *axiomata doen*

'zien'). Onze vooropstellingen vallen slechts gedeeltelijk samen met die der archaïsche religies. Indien wij daar geen 'aandacht' aan besteden, dan interpreteren wij verkeerd. Laat ons op fenomenologisch terrein althans zo "open van geest" zijn!

ER87

14. Vruchtbaarheidsriten II (87/89)

*G. Welter, Les croyances primitives et leurs survivance*s, Paris,1960, 73s., vermeldt een Russisch folklorist, Ioeri Sokolov. Deze onderscheidt vier soorten magische riten:

1. drie negatieve (apotropische of afweerriten, zoals door tegenmagie een magische aanval afweren; cryptische of zedigheidsriten, zoals het hoofd(haar) van de bruid bedekken; exopathische of mijdingsriten, zoals een omweg maken om iets te mijden of zoals bepaalde termen niet uitspreken) en

2. een positieve (karpogonische of vruchtbaarheidriten).

Deze indeling werpt, natuurlijk, een licht op de duistere wereld der magische riten. Maar zij verbergt dat enkel de vruchtbaarheidsriten echt iets verwezenlijken. Zo zelfs dat zonder onderliggende of voorafgaande vruchtbaarheidsriten de drie eerste 'onvruchtbare' of vruchteloze pogingen blijven. -- Dat ter inleiding.

1. *Imitatieve riten*.

Dansen waarin men het vrijen en/ of de eenwording (*E.RF. 67*: Congodans) weergegeven wordt. Volgens Welter 'overleven' zij in de buikdans der Arabische vrouwen en, misschien, in de borstendans der Russische vrouwen of in het heupwiegen der Spaanse dansers.

Een vrouw die onvruchtbaar is, ontleent de kledij van een moeder van kinderen en maakt zich een beeldje van een baby in hout dat zij "de borst geeft". -- Dit bevordert de vruchtbaarheid.

De magiër legt zich bij een vrouw op de grond (Moeder-Aardeverering) en beweegt een grote steen (baby) langs de eigen buik om het baren van de vrouw nevens hem te vergemakkelijken. -- Zoiets bevordert het baringsproces.

Op de Russische buitens houden huwenden/ gehuwden de voeten op een schapenvacht, gedurende het huwelijksmaal. Of zij brengen hun eerste nacht door in de nabijheid van de stal van hun vee, -- zo dat de dieren nadoen/ delen

in het liefde - en bevruchtingsproces. -- Zoiets bevordert de vruchtbaarheid van het vee.

Op Java plegen boer en boerin, wanneer de rijstvelden bloeien, 's nachts liefdespel in het rijstveld.

In de Oekraïne, wanneer het koren begon te groeien, rolden de pasgehuwden zich in het veld. -- Dit bevordert het levensproces der planten.

Besluit. -- Gegeven: mensen, dieren en planten; gevraagd: de vruchtbaarheid. Oplossing: een ritus.

ER88

Tot daar de metaforische magie (E.RF. 50). En nu de metonymische magie. Cfr. *E. RF. 50.*

2. *Contagieuze riten.*

De vrouw van al wie op jacht gaat, gaat niet met een andere naar bed of laat zich zelfs niet eens aan hem zien; zo niet zou zij de levenskracht (dunamis, virtus) van haar man tijdelijk verzwakken.

Opm.-- Hieruit blijkt duidelijk dat (jacht)geluk van een gehuwd man mede bepaald wordt door het (erotisch) gedrag van zijn echtgenote. Meer nog: wie grondig thuis is in magie, weet dat het eigenlijk de vrouwelijke levenskracht is die het (jagers)geluk van de man grondvest.

Terloops: de vrouw past mijdings- en zedigheidsriten toe, zoals de rus Sokolov ze onderscheidde (*E.RF. 87*), want zij mijdt een andere man en toont zich niet eens.

Een Bijbels model.

Gen. 24:2; 24:9; -- 47:29; 47:31.

Wij lezen. - *Gen. 24*. -- Abraham was op dat ogenblik een hoogbejaard grijsaard. Jahweh had hem in alles gezegend. Tot de oudste onder zijn onderdanen, de waarnemer inzake al zijn goederen, zei hij: "Leg uw hand op mijn teelballen (*opm.*--: meestal vertaalt men puriteins: "onder mijn heup"). Ik doe u zweren gij Jahweh, de god van de hemel en van de aarde, dat gij voor mijn zoon (Isaak) geen vrouw zult kiezen uit de meisjes van Kanaän, het land waarin ik woon. (...). De onderdaan legde de hand op de teelballen van zijn heer Abraham. Hij legde voor hem de eed af m.b.t. die aangelegenheid.

Gen. 47. -- Toen voor Israël (= Jakob) het stervensuur naderde, riep hij Jozef, zijn zoon, en zei "Indien ik uw genegenheid waard ben, leg uw hand op mijn teelballen, toon mij zo uw welwillendheid en goedheid en begraaf mij niet in Egypte. (…). Jozef legde de eed af terwijl Israël zich aan het hoofdeinde van zijn eed neerboog.

Tot daar de gewijde tekst.

Opm.-- De teelballen, het geslacht (of, zoals menig ouder volksmens in Vlaanderen zegt "het gemacht" zijn sacraal gezien dermate 'heilig' en dus onschendbaar dat zij als een soort 'waarborg' golden op plechtige, voor het leven beslissende momenten. Zoals hier waar het over een toekomstige vrouw of over een begraaf plaats gaat.

Spijtig: de puriteinse vertaling bedekt de ware, d.i. sacrale, draagwijdte van al wat geslachtelijkheid is. De onverbreekbaarheid van de eed deelt in (metonymie) de onverbreekbaarheid van al wat geslachtelijkheid is.

ER89

Let goed op de Bijbelse tekst: het leggen van de hand op het geslacht komt neer op het zweren, -- niet bij de elementen van de kosmos (*E.RF. 54*),-- ook niet bij Satan (*E.RF. 54*), maar bij "de god van hemel en aarde".

M.a.w.: in zo'n tekst wordt al wat geslachtelijk leven is (het magisch aspect inbegrepen), nog niet 'verduiveld'.

"Het is dankzij een soort 'contagion' (versta hier: contactmagie) dat men een eed kan onderbouwen" zegt G. Welter, o.c., 85.

Steller legt er de nadruk op dat de teelballen, in het oude Latijn, 'testi<u>c</u>uli' (= kleine getuigen) heten. Het woord 'testis', in het Latijn, betekent inderdaad 'getuige': de teelballen golden dermate als eedgetuigen dat zij gewoon dagdagelijks "getuigen-in-het -klein" heetten.

Welter vermeldt een tweede, puriteinser vorm, van hetzelfde magisch procedé, o.c., 86. -- Men kan immers i.p.v. de teelballen, een teer orgaan dat zedigheid vereist, vervangen door keien of een steen (wat op gelijkenis- of imitatieve magie neerkomt).

De twee samen, én teelballen én keien, komen nog voor in onze uitdrukking "steen en been klagen" (waarbij 'been' staat voor 'geslacht'-tussen-de-benen), d.i. de hoogste en heiligste 'getuigen' (t<u>e</u>stes, t<u>e</u>sticuli) erbij

roepen. -- In het Duits bestaat een analoge uitdrukking: “Stein und Bein schwören” (steen en been zweren, -- een metonymische uitdrukking voor “bij steen en been (= geslacht zweren).

De antieke Romeinen hadden een analoge uitdrukking: “Jovem lapidem iurare”, letterlijk: “Jupiter (en) steen zweren” (= bij Jupiter en steen zweren). Jupiter nu was de oppergod der Romeinen!

Opm.-- Welter, o.c., 134. -- De antieke perzen (± het huidige Iran), in hun heilige boeken (= Zend-Avesta), lezen dat degene die onvrijwillig zaadverlies beleeft, veroordeeld wordt met tweeduizend zweepslagen. Als men weet dat wie een moord beging, er met achthonderd van afkwam. -

Welter: de afwezigheid van bedoeling is uitgerekend het ‘bewijs’ van de occulte wezensaard van de inbreuk op de sacraliteit van het geslacht.

Besluit. -- Wij zijn rein fenomenologisch te werk gegaan. Een morele - laat staan Bijbelse - of kerkelijke beoordeling komt pas nadat men de fenomenen heeft blootgetrokken zoals zij zijn. Vandaar het feit dat wij religieuze feiten in hun rauwheid hebben weergegeven.

ER90

15. Dema-eredienst (90/91).

Bibl. st.:

-- *A. Jensen, Mythes et cultes chez les peuples primitifs*, Paris, 1954 (// *Mythos und Kult bei Naturvölkern*, Wiesbadén, 1951).

-- *P. Schebesta, Oorsprong van de godsdienst*, Tielt/ Den Haag, 1962, 235/238 (Demagodheden).

Wij staan nu stil bij een ophefmakende vorm van vruchtbaarheidsreligie, de dema-religie.

Jensen leerde de dema-eredienst kennen in het gebied van de Stille Zuidzee.-- De term ‘dema’ is afkomstig van de taal der Marind-Anim (op Nieuw-Guinea) en betekent ‘oerwezenlijk voorouder”, -- een voorouder, mannelijk of vrouwelijk, die tot de wezens van “in den beginne”, de oertijd, behoort.

1.-- *Mythologische beschrijving.*

Men vindt deze mythen bij een aantal landbouwvolkeren: de Marind-Anim (Nieuw-Guinea), de Wemale (West-Ceram), bepaalde stammen in Zuid-Rhodesië, de Khond (India), de Oeitoto, de Mexicanen, de Peruvianen.

1. Het oergebeuren.-- Een mythe vertelt een of ander magisch oergebeuren (cultueel archetype dat 'origineel' is).-- Er waren van "in den beginne" een veelheid van oerwezens (voor iedere stam en voor iedere cultuurverworvenheid). Welnu, "in den beginne" wordt één der dema's gedood en opgegeten. Uit de overgebleven resten van het lichaam worden:

a. (cultuur)planten, b.v. de kokospalm,

b. (cultuur)dieren verwekt.

2. De eredienst.-- Het oergebeuren wordt jaarlijks herdacht (want het vergeten is een 'heiligschennis'). Het wordt zichtbaar tegenwoordig gesteld. Zo voor de kokospalmboom .-- Een mens - gewoonlijk een meisje - wordt eerst door middel van seksueel misbruik (in onze puriteinse taal uitgedrukt) magisch voorbereid: het ondergaat het gebruik vanwege alle deelnemenden.

Opm.-- Inzonderheid Melanesische stammen houden er op dat gebied en op andere rauwe praktijken op na.

De lichaamsresten - de beenderen - worden onder een jonge palmboom "aan de aarde toevertrouwd".

2.-- ***Structuur.***-- Gegeven: een jonge palmboom; gevraagd zijn vruchtbaarheid, nodig voor het menselijk leven van de stam. Oplossing: het misbruiken en slachtofferen van b.v. een jong meisje.

Steeds weer diezelfde rauwe pragmatiek of "het doel wettigt de middelen".

ER91

Jensen's theorie staat of valt met het begrip 'dema-godheid'. Het gedode en opgegeten oertijdwezen is dermate 'god(heid)' dat het zelfs het opperwezen verdrongen heeft.

Schebesta beklemtoont dat 'dema's' wel voorouders zijn die, behalve stamvaders/ stammoeders, ook 'helden', resp. heilanden ('Kulturbringer') zijn. Dit is: zij veroorzaken een stuk cultuurverworvenheid. Maar 'god(heid)' in de zin van Schebesta zijn zij geenszins.

Opm.-- Het begrip 'god/ godin' is dermate rekbaar dat de discussie een beetje woordentwist lijkt.

Voorouderlijke ethiek.-- In de Franse vertaling van zijn werk, o.c., 225, zegt Jensen terake: "De ware heiligschennis bestaat in het verwaarlozen (*E. RF. 03*: neg.ligere) van het goddelijk feit.

Opm.--: Het oergebeuren - dat prototype is van alle menselijke gedrag.-- Een inbreuk plegen b.v. op een 'holine' gebod (bij de Wemale, West-Ceram) komt in feite erop neer dat men niet 'indachtig' is geweest dat de huidige gedragsvorm van de mensheid - b.v. de maandstonden van een vrouw - de weergave van een goddelijk oerfeit is dat meteen geldt als een goddelijk gebod dat het menselijke bestaan beheerst.

Logisch is het dan dat men de heiligschennis die erin bestaat te 'vergeten', uitboet door zich bijzonder intens te herinneren.-- Zo is - door zijn wezenseigen betekenis - het bloedig offer (*E.RF. 50*) een bijzonder intense vorm van niet vergeten".

Opm.-- Wat Jensen hier zegt, geldt, natuurlijk, eerst en vooral voor de dema-moraal. Maar het geldt evenzeer voor alle religieuze, d.i. zich heilige plichten herinnerende moraal. De louter profane gedragsregels missen het 'goddelijk' (versta: sacraal) fundament of axioma.

Let op Jensen's term: "Logisch is het dan". De religieuze mens deduceert logisch uit religieuze axiomata.

Bijbels denkenden en modern-rationelen achten zich torenhoog verheven boven b.v. de dema-moraal.

Maar een westerse cultuur die o.m. twee wereldoorlogen ontketent, niet zelden "in naam van "Gott mit uns" of andere kerkelijke of religieuze axiomata": is die zoveel verhevener'?

Dergelijke morele vergelijkingen brengen de termen "lagere religies' en "hogere religies" in het gedrang. - Wij zagen dat zelfs atheïsmen (*E.R.F. 06*) "in naam van hun axiomata" oorlogen en vervolgingen ontketenen.

ER92

16. Fetisjisme (92/96)

Bibl.st.:

-- *G. Welter, Les croyances primitives et leurs survivances*, Paris, 1960, 171/176 (*Le fétichisme*).

-- *P. Schebesta, Oorsprong van de godsdienst*, Tielt/ Den Haag, 1962, 67/68 (*Fetisjisme*),-- 167/172 (*De fetisjisten en hun god*),-- 215/216 (*Comte en Lubbock*).

De term 'fetisjisme' of 'fetisjgeloof' dateert van *Charles de Brosses, Du culte des dieux fétiches*, Paris, 1760. Daarin heeft hij het over "dingen begaafd met een goddelijke kracht" ("vertu divine"), zoals godsspraken (orakels),-- amuletten, talismans.

Terloops: de positivistische denker Auguste Comte (1798/1857; *Catéchisme positiviste* (1852)) duidde verkeerdelijk de Brosses' werk als een eerste religieus stadium.

Laat ons onmiddellijk zeggen dat het fetisjisme slechts één element is in zo goed als iedere niet-rationalistische religie. De religie als systeem vereenzelvigen met fetisjgeloof is gewoon pure eenzijdigheid.

'***Feitiço***'. -- Dit Portugese woord is de stamvader van onze term 'fetisjgeloof'. Het betekent gemaakt (voorwerp)" Inderdaad: een fetisj is een product van sacrale akten.-

Men kan het omschrijven als "een voorwerp waarin - dankzij magisch-mantische bewerking (b.v. het inwerken van een machtgeladen werkstof; b.v.: het opvangen van een (natuur)geest in een voorwerp) - levenskracht opgestapeld is". Als men wil: een magisch-mantisch gedynamiseerd voorwerp.

Wie is de maker/ maakster? -- Enkel een magisch-mantisch bevoegde kan een echte fetisj maken. Meer nog: enkel zo iemand kan hem verantwoord aanwenden.

Het Siberische fetisjgeloof.-- Ofschoon de term 'fetisj' oorspronkelijk - via de Portugezen en hun eeuwenoud contact met centraal West-Afrika: "de klassieke streek van het fetisjisme") tot ons gekomen - west Afrikaans is, toch is, volgens Russische etnologen, Siberië een land bij uitstek van fetisjisme.

Onderscheiden wij vooreerst twee dingen:

a. de ongon of eigenlijke fetisj, die hoofdzakelijk genezend werkt, en

b. de lekan of afbeelding van de ongon,-- waarmee men zelfs de kinderen laat spelen.

Ons interesseert natuurlijk de ongon. Doordat hij tevens een klassiek voorbeeld is van een basisfenomeen der religies, nl. de harmonie der tegengestelden, door o.m. W.B. Kristensen sterk belicht.

ER93

De ongon. -- De vormgeving grijpt plaats in materialen als hout, steen textiel, papier, dierenhuid, -- metaal.-- Daarin vangt men een veelheid van 'dieren' - versta: dierenzielen - op: viervoetigen, kruipdieren, - vissen,-- insecten (let op de 'elementen' aarde, water, lucht).

Deze dierenzielen gelden als èn veroorzaaksters èn tegenveroorzaaksters inzake gezondheid/ ziekte.

De antiek-Griekse spreuk der genezers/ genezeressen luidde: "Ho trosas iasetai", degene die de kwaal veroorzaakt heeft, zal ze herstellen.-- Dat is het fameuze axioma der genezing op occult of sacraal terrein: de harmonie (= ineenvoeging) van goed (= gezondheid) en kwaad (= ziekte) of van kwaad-en-goed zoals in het geval van genezing.

Inderdaad cybernetisch gezien is ieder dier - in de brede zin - én de oorzaak van ziekte doordat het als indring(st)er te werk gaat. Het dringt in lijf en ziel van de gezonde mens b.v. en meteen verwekt het fluïdiek (ijl- of fijnstoffelijk) de ziekte. Maar het is tegenoorzaaak doordat het - geholpen door de levenskrachten in de ongon - weerom als indring(st)er te werk gaat. Om "similia similibus', het gelijke door middel van het gelijke (dit laatste als tegenoorzaak, natuurlijk), te herstellen.

Meteen zit hier een cybernetisch of stuurkundig element in: de afwijking (veroorzaking) wordt door 'tegenkoppeling' (tegenveroorzaking) hersteld.

De magische basis.-- De hoger vermelde materialen op zich vertegenwoordigen reeds elk een specifieke levenskracht (metaal is koud en winterachtig b.v.; hout, dierenhuid vooral is warm en zomerachtig). Maar er is meer noodzakelijk: een ongon - zegt men in Siberië - moet 'gevoed' worden.

Op o.m. twee wijzen:

a. men offert hem werkstoffen als melk, bloed, -- vet;

b. men 'berookt' (eigenlijk: bewierookt) hem door vethoudende werkstoffen te verbranden (wat eigenlijk een brandoffer is).

Herlees nu even *E.RF. 93* (Offermagie).

De maakmethode. (*93/96*) De religiespecialisten staan gewoonlijk niet stil bij de methode. Laten wij iemand aan het woord die fetisjen maakt.

Bibl. st.: *Julia Pancrazi, La voyance en héritage*, Paris, 1992, 90; 164. Ziehier hoe de zienster - fetisjmaakster het vertelt.-- De fetisjen, of talismans werden - bij ons thuis - in het geheim gemaakt: de deur werd keihard voor onze neus toegesmakt.

Gedurende uren in diepe stilte (*E.RF. 75*) deden mijn moeder en haar zuster haar fluïdum (levenskracht) in de voorwerpen, die moesten dienen om geluk te stichten of kwaad af te weren, trekken.

ER94

Eén enkele keer kon ik als kind deze mysterieuze voorwerpen zien. Ik was - geloof ik - zo'n jaar of tien. Ik waagde het, op een namiddag, de schuiflade open te trekken. Ik zag slechts enkele grijze keitjes met witte adertjes erin. Voor mij persoonlijk niets bijzonders!

Later vernam ik dat deze stenen uit Saoedi-Arabië en Jemen kwamen. De vrouwen immers van mijn familie vonden sedert altijd een filière via de zeelui in de haven (van Marseille). Aan ieder man die naar de oorlog vertrok - familielid of naastbestaande - werd door mijn moeder en haar zusters een fetisj of talisman meegegeven.

Natuurlijk dreven allen er de spot mee. Nochtans heeft niemand onder hen zijn steentje thuisgelaten! En: allen zij teruggekeerd. In 1914 werd Raphael met de mobilisatie opgeroepen. Mijn moeder maakte voor hem fetisjen en talismans. Dat zijn kleine zakjes vol steentjes en poeders. Hij naaide ze in zijn jasje.

Mijn moeder zag hem slechts terug in december 1918, een maand na de wapenstilstand.

Iedere brief die zij hem stuurde, overstelpte zij met kussen en droeg zij een hele nacht lang op haar hart. Om hem op te laden met haar fluïdum. Op die wijze vernieuwde zij de fetisj. -- Deze heeft hem geen ogenblik verlaten gedurende vier jaren. Hij werd slechts één keer gekwetst en dan nog lichtjes aan de rechter voet.

Opm.-- Men ziet dat én zakjes met “gri-gri” (werkstoffen) erin én zelfs een brief (de omslag niet, natuurlijk, want die komt in aanraking met jan en alleman, maar de inhoud) fetisjwaarde kunnen hebben.

Dat schrijfster als kind de steentjes zag, is fout. Waardoor? Doordat een fetisj-materiaal niet mag gezien worden, tenzij door degenen die fetisjen maken en door degenen die ze dragen. Het kind was echter ook zelf begaafd als latere zienster - fetisjmaakster: dat redt de onvoorzichtige kijk.

Terloops: hoe meer men zo’n ‘schat’ aan anderen laat zien, des te meer verliest een talisman zijn levenskracht, natuurlijk. Herlees *ERF. 87*: de negatieve werkingen gelden zeker voor een fetisj.

ER95

Let op de diepe stilte: de ‘mania’ (*E.RF. 72*: tweeledig aspect) is de voorwaarde! Degene die een fetisj voor iemand maakt, moet eerst ‘zien’ waar en wanneer er b.v. levensgevaar dreigt. Dan pas begint de aan dat “waar-en-wanneergevaar” aangepaste levenskracht in te dringen in de materialen.

Zien, ja. Maar ook magie: degene die een fetisj aanmaakt, moet onvoorwaardelijk over zeer veel levenskracht - dunamis, virtus, ‘mana’ - beschikken.

Een uitgeputte zienster (ziet niets en) kan niet een object opladen.-- Nu verstaat men beter waarom een fetisj een mantisch-magisch object heet!-

Let op de tweesnedige reactie der mannen: hun manneneer belet hen te bekennen dat zij, in hun binnenste, er ergens aan geloven. Deze handelwijze - ambivalentie - komt wel meer voor bij modernen b.v..

Het verhaal gaat door.-

Let erop dat zienster - schrijfster ‘ziet’ wat er gaat gebeuren.-- Ik wist dat Bastien van de oorlog zou terugkeren.-- Om te beginnen vervoegde hij zijn legereenheid op Corsica. Nadien hoorde van hem niets meer. Voor zijn vertrek had ik mijn eerste fetisj voor hem gemaakt. Twee van die steentjes - bij mijn moeder in voorraad - om ze b.v. aan zeelieden te tonen. De naam echter kende ik niet. Ik deed er enkele zoutkorrels en stukjes eikeblad bij. Dingen die gekend zijn om hun weldadige inwerkingen.

Ik herinnerde mij toen de raadgevingen van mijn moeder Julia: dit alles naaien in een zakje, heel klein. Maar vooral geen nylon of gekleurde stof, want

die beletten dat de 'golven' (*opm.*-- levenskracht) er doorheen komen.-- Ik koos dus het simpelste, een klein stukje wit katoen. Vertrouwde het geheel aan Bastien toe. Opdat hij het met zorg zou inwerken in zijn jasje.

Om te beginnen spotte hij ermee.

"Hij geloofde niet in zien(st)ers! In zgn. "occulte wetenschappen" in het algemeen! Naar de oorlog gaan met een talisman was hem 'sorcellerie' (hekserij)!". -- Ik heb mij moeten weren om hem de talisman te doen aanvaarden.

Maar de feiten!

Veel later liet hij mij weten dat zij de talisman nooit had gelost. Al die lange jaren gedurende dewelke hij aan het front streed, is die fetisj voor hem tot een obsessie geworden! Zonder ophouden betastte hij de revers van zijn boord om er zich van te vergewissen of de talisman er nog was.

ER96

Op zekere dag - één enkele keer - trof hij hem niet onmiddellijk aan. Hij keerde heel zijn tank onderste boven, van de vloer tot de toren, doorheen de opslagplaats der obussen. Onder het gelach van zijn kameraden! Daarna keerde hij zijn vest om de keerzijde van zijn boord te doorsnuffelen.

De fetisj was er in feite nog. Maar hij kon hem maar enkele uren later te pakken krijgen in de kliniek. Want gedurende de enkele minuten dat hij 'treillis' had verlaten, waren verscheidene Duitse obussen gevallen. Eén ervan trof zijn tank. Binnenin de tank vlogen stukken staalplaat in alle richtingen. Eén ervan kwetste hem aan de rechter voet. net zoals mijn vader dertig jaar te voren.

Tot daar het tweede verhaal.

Opm.-- Schrijfster is niet alleen om 'erfelijkheid' vast te stellen in de lotgevallen. Een psychanalist als Szondi, leerling van Freud, verdiepte er zich jaren lang in. O.m. n.a.v. Goethe's denkbeelden terzake. Men stelt immers vast dat, binnen een familie-(stamboom), geregeld analoge vriendschappen, huwelijken, beroepen, ziekten voorkomen. Meer nog: de recentere geneeskunde stelt analoge feiten vast.

Opm.-- *Lukas 8:43* vertelt dat de aan bloedverlies lijdende vrouw de zoom van Jezus' kleed vastneemt om van haar kwaal te genezen. In *Luk. 8:46* zegt

Jezus dat hij een 'dunamis', een dosis levenskracht, van hem heeft voelen uitgaan. Hij vroeg dan ook wie hem had aangeraakt.

In *Handelingen 19:11/12* staat te lezen "God bewerkte, doorheen Paulus' handen, opvallende wonderen, zo zelfs dat het volstond de doeken en het linnen die zijn lichaam aangeraakt hadden, op de zieken aan te brengen. De ziekten trokken eruit en de boze geesten gingen weg.

Opm.-- Wie het aanmaken van een fetisj kent, verstaat waardoor Jezus' kleren en Paulus' doeken en linnen (die zijn lichaam hadden aangeraakt - contactmagie -) levenskracht - niet buitennatuurlijke maar wel Bijbels-bovennatuurlijke levenskracht - afgeven. De kleren worden 'besmet' a.h.w. of doortrokken van het mana van beide zeer krachtgeladen mensen.

Handelingen 20:7/12 ziet Paulus welbewust contactmagie plegen: hij legt zich, met zijn warm lichaam, op de neergevallen jongen! Zoals de profeet Elias (*1 Kon. 17:21*) en de profeet Elizeüs (*2 Kon. 4:34; 4:35*) hem voordeden. Een lange traditie van contactmagie dus.

ER97

3. Steekproeven 3

17. Het magnetiseren (97/99)

Zoals de titel van G. Welter's werkje het zegt: "et leurs survivances".

Staan wij dus stil bij zo'n getuigerest, nl. het magnetisme. Het axioma bij uitstek van iemand die magnetiseert, luidt: "Ik beschik over (het noodzakelijke en zelfs voldoende) magnetisme, d.i. levensenergie - dunamis, virtus - om hetzij kwalen te verlichten hetzij ze volkomen weg te nemen".

Wij beschikken over een suggestief verhaal, nl. *Josiane Cabanas, Médecines parallèles: Le bon 'fluide'*, in: *L'Indépendant catalan* (Perpignan) 13.08.1991.

I.-- ***Yves Gourault is 39***.

Na jaren circusanimator geweest te zijn huwt hij en vestigt zich als "attaché commercial" in Perpignan (Pyrenees orientales).

Op ***11 april*** ontvalt hem een sigaret. Hij buigt zich om ze op te rapen, -- verliest het evenwicht, valt. Een uur later wordt hij naar een kliniek gevoerd met een 'verlamd' been.-- Een hele reeks klassieke onderzoeken volgen.

Op ***23 april*** wordt hij ontslagen. Met een vage diagnose. Ondertussen doodt hij de tijd in een rolstoel. Hoogstens kan hij zich met krukken even bewegen. Zeer zeer moeizaam.--

Meer nog: sommige organische functies vallen uit: ternauwernood kan hij b.v. nog plassen.

Op ***25 april*** wordt hij naar le Centre de rééducation du Barcarès gevoerd.-- En … dààr spreekt men hem over een zekere Guy Semper, een 'magnetiseur'. "Waarom niet?".

Op ***22 mei*** - naar de avond toe - voert een vriend hem naar het kabinet van Guy Semper. Deze 'bewerkt' het zgn. dode been.

Het reageert door 'kriebelingen', door 'warmten'. -- Anderhalf uur later begint Yves Gourault te kunnen gaan. -- Na een volgende séance mag hij de krukken laten.

II.-- Guy Semper

Hij ontvangt ons, maar met zeer duidelijke tegenzin. Hij schuwt publiciteit. Weigert gefotografeerd te worden.-- Het kabinet: kraaknet. Met een behandelingstafel, een bureel met steekkaarten, enkele tijdschriften. Semper zelf: doodsimpel. Als om het even wie.

Maar 'magnetiseur' wil hij niet heten. Wel 'magnétopathe'. Waarom? Omdat - zo oordeelt hij - de term 'magnetiseur' van alles en nog wat dekt.

M. Durand, eveneens magnetiseur, heeft hem indertijd op zijn begaafdheid gewezen.-- Durand behandelde hem n.a.v. en verzakking ('tassement') van wervels,-- ten gevolge van een val.

ER98

Eerst wilde hij van niets weten. Werd zelfs angstig.-- Maar het werd geleidelijk toch belangstelling. Hij las erover. Om het op zichzelf en naastbestaanden uit te proberen. Wat stelde hij vast? De eigen pijnen, de pijnen van anderen verzwonden! Door ze 'weg te nemen'.

Hij sluit aan bij le Groupement national pour l'organisation de la médecine auxiliaire, die osteopaten, acupunctuurbeoefenaars, magnetiseurs en sommige alternatief werkende artsen verenigt. Pas op die achtergrond durft hij buiten zijn dagdagelijkse leefkring gaan.

T.o.v. de gevestigde geneeskunde is Semper zeer waarderend ingesteld. -- “Ik ondervraag eerst en vooral streng nauwkeurig elke patiënt(e) omtrent de toegepaste behandelingen. Nooit doe ik de bestaande behandelingen onderbreken. Ik acht mij ‘auxiliaire’, aanvullend genezer”.

Waarop let hij dan? Hij let op de energiepunten en de energiebanen. (‘meridianen’). Zoals de acupunctuur der chinezen ze opvat.-- Wat doet hij dan? Hij plaatst de vinger(s) op die punten en/ of die lijnen.

In sommige gevallen beperkt hij zich echter tot minder: hij legt de handen op (“zonder te bidden” zegt hij).

Terloops: Semper is gelovig. Maar hij acht zijn geloof een te intieme aangelegenheid om ze (aan een journaliste) bloot te geven. Waarmee werkt hij dan? Met zijn persoonlijke energie, zijn “fluïde rnagnétique”.

Opm.-- Sinds oeroude tijden zijn alle genezenden die even nadenken over de vooropstellingen van hun activiteiten als genezers/ genezeressen, ervan overtuigd dat een (godgevene) energie doorheen het hele heelal stroomt,-- levenskracht die de genezende door de macht van zijn denkende concentratie (*E.RF. 68*: in/ doorheen de vervoering) kan richten. Op wat? Op punten die zwart zien, op lijnen die zwart zien. Die zwartheid (of een andere donkere ontaardingaanduidende kleur) wijst op een leemte. Die zij aanvullen. Met hun fluïdum.

Welk domein bestrijkt hij dan? Zona, artrose, lumbago, ischias, spasmofilie (neiging tot spasmen), artritis (slagaderontsteking). Ook stress.-- Maar multiple sclerose en suikerziekte kan hij niet aan. Maar, in die twee gevallen, neemt hij wel de ermee gepaard gaande vermoeidheid weg.-- Wanneer na ten hoogste drie séances blijkt dat hij niets kan, dan zegt hij dit eerlijk.-

Slotsom: drie types (ja, ja/ neen, neen).

ER99

Wel wil Semper zich telkens weer inlichten en zijn vermogen verder ontwikkelen.

III.-- Zijn oordeel over het geval van Yves Gourault.

“Het snelle verloop van de genezing heeft mij verrast.-- Zijn been reageerde eerst niet. Ik trachtte nl. in te werken op de meridiaan VB 41. Niets trok erin. Ik probeerde het punt V8 43. Dàt reageerde! Yves Gourault voelde daarop zeer veel pijn. Maar meteen voelde ik dat ik op dat been moest inwerken.-- Na een tijdje trilden de tenen (zonder dat hij het besefte) en bewogen de spieren. Zijn been “werd wakker”.

Een uur later kon ik Gourault’s vriend die hem tot bij mij gevoerd had, roepen om als eerste ooggetuige vast te stellen”.

De prijs die de magnetiseur betaalt, voor zover hij ‘autonoom’ werkt.
Semper: “Ik was stomverbaasd.-- Maar … zoiets heeft mijzelf dermate geraakt en uitgeput dat ik vijf dagen lang aan slapeloosheid leed, gedeeltelijk geheugenverlies vaststelde! Wel moet ik daaraan toevoegen dat ik in die junimaand vijf andere moeilijke gevallen heb geïncasseerd”.

Besluit.-- Het blijkt van langs om meer dat genezers/ genezeressen werkelijk problemen oplossen. Dat brengt ons terug naar *E.RF. 08* (‘*Werkelijkheid*’).

Herneem ook even *E.RF. 58; 76; 82*. Ook dààr bleek dat religieuze, d.i. het heilige of sacrale beheersende, methodes ‘werkelijk’ zijn, d.i. de oplossing bieden voor een ‘gevraagde’ dat aan een ‘gegeven’ verbonden is.

Dat is de reden waarom niet enkel primitieven - Jagers/ plukkers, herders, landbouwers (veetelers/ akkerbouwers) - maar modernen en vooral postmodernen (die het geloof in de moderniteit verloren hebben), in onze grootsteden zich tot ‘alternatieven’ wenden.

Dat verklaart, voor een gedeelte, het succes van New Age, het Nieuwe Tijdperk dat ‘carrément’ de weg van het (neo)sacrale opgaat. Was er geen enkele probleem-oplossende macht aan het werk, hoe zouden dan modernen en vooral postmodernen zich laten bedotten door … kwakzalverijen allerhande?

De getuigeresten zijn daar als een inductieve steekproef die ons inzage geeft in wat het in de prehistorie (*E.RF. 34*) geweest is (analogische inductie),-- wat het in de resten van primitieve of archaïsche culturen nog steeds is.

ER100

18. Similia similibus (het gelijke d.m.v het gelijke) (100/104)

O. Willmann, Geschichte des Idealismus, I (Vorgeschichte und Geschichte des antiken Idealismus), Braunschweig, 1907-2, 282, haalt een tekst aan van Sextos Empeirikos (Tegen de mathèmatikoi), waarin een oeroude magisch-religieuze formule in wijsgerig verband (de paleopythagoreeërs) vermeld wordt: "hupo tou homoiou to homoion"(lat.: simi<u>i</u>libus simi<u>i</u>lia), door middel van het gelijke (kent men, bereikt men) het gelijke.

In termen van huidige modeltheorie: d.m.v. het model (kent men, bereikt men) het origineel.-- Dit axioma komt nu bloot in volgend verhaal.

Fr. Balsan, Le capricorne noir, Paris, 1968, 109.-- De zedenles is een genezing, resp. bezwering of raadgeving is - indien met occult kwaad geconfronteerd - steeds 'uitdrijving' van dat kwaad, maar de doeltreffendste 'uitdrijving' geschiedt d.m.v. opslorping van het kwaad.

Wij bevinden ons in de Kalahari-woestijn, in "de rode steppe", in zuidelijk Afrika. Wij maken een genezingspoging mee van T'omako, een moemba of genezer-tovenaar. Een ongeval overkwam Cami, een halfbloed. Bij een van een paard had hij de hand verzwikt, misschien gebroken. De arts tracht er iets aan te doen. -- Maar Cami richt zich tot T'omako. Deze gaat op zijn aanvraag in. Op voorwaarde dat het gedurende de nacht geschiedt.

Opm.-- De voorliefde voor de nacht zagen wij ook *E.RF. 54*: "*de man in wiens hart het nacht is*".

In dichte duisternis arriveert het groepje tot bij T'omako, doorheen het struikgewas. Tot aan een open plekje waar een dertigtal Ma'gon ons opwachten rond een smeulend vuur.

1.-- Zodra wij aankwamen, wakkerden zij het vuur aan.-- de vrouwen begonnen te zingen,-- met snijdende stem. Gedurende korte perioden van stilzwijgen gaf een duegne een solo ten beste. Waarna het koor hernam.

De mannen op hun beurt trappelden rond een kring rondom ons. Wimpels uit cocon, gevuld met korrels of met silexsteentjes

Opm.-- *E.RF. 94*: "gri-gri"-, waren rond hun benen gewikkeld: deze onderstreepten met hun geluid het ritme.

“De gezichten kregen een uitdrukking van vervoerdheid (*E.RF. 68; 98*) T’omako zelf danste om de vervoering, noodzakelijk voor zijn magie te bereiken”.

Opm.-- Wij zagen hoger dat ‘vervoering’ niet samenvalt met zinsverbijstering. Zij is gespannen concentratie.

Ondertussen bleef Cami rustig.-- T’omako verlaat, op zeker ogenblik, de rondedans die stilvalt. Hij gaat op Cami af.

ER101

2.-- Hij betastte, streelde de gekwetste huid en rekte ze uit.

Opm.-- Vergelijk met *E.RF. 98*: “Wat doet hij dan?”. - Ondertussen kwamen rauwe woorden van tussen zijn eerder toegeknepen lippen gevloeid, als pijngeladen zuchten.

Opm.-- Let nu op het axioma dat T’omako’s gedrag beheerst. “Waarmee hij - zoals hij het te verstaan had gegeven - genezend inwerkte door het kwaad uit de hand te rukken en het in het eigen lichaam op te slorpen waarin het zou verzwinden”.

Aldus letterlijk de tekst van Balsan.-- “Cami, die met deze methode vertrouwd was, had ons vooraf verwittigd: “Indien hij erin gelukt mijn hand te genezen, dan zal hij met mijn pijnen gedurende tenminste één dag gestraft zitten”.

Opm.-- Vergelijk met *E.RF. 99*: ‘uitgeput’. Soms hield de massage op: de moemba liet daarbij enkele noten horen van een lied ter ere van “de duistere machten” (“les forces obscures”). -- Vergelijk met *E.RF. 54; 66; 86* (*Smeekgebed*).

Opm.-- Of de machten tot dewelke T’omako zich richt, nu zo ‘duister’ waren, blijkt in alle geval niet uit zijn methode. Het kan zijn dat Balsan interpreteert.

Uitgeput kwam T’omako op zeker ogenblik recht,-- druipend van het zweet. Maar met een gebaar zette hij de dans en het koor weerom in gang. Indien hij met ondervragende blik Cami aankeek, kende hij het antwoord al vooraf: T’omako was mislukt. “De reden is dat iemand anders het al geprobeerd heeft voor mij” zuchtte hij.

Welnu, dàt hadden wij hem niet gezegd. Zo'n helderziendheid vergoedde in onze ogen zijn mislukking. Tot daar het verhaal.

Eén opmerking: men denke niet dat T'omako een foefje uitspreekt, wanneer hij zijn mislukking, minstens gedeeltelijk, toeschrijft aan het feit dat iemand voor hem mislukt is. Ervaren genezers/ genezeressen zullen hetzelfde zeggen. Hoe meer mensen een (occulte) kwaal aanpakken en mislukken, des te moeilijker wordt het hele geval.

Het is alsof boze machten zich opstapelen en de vorige mislukking toevoegen aan de volgende poging.

Zoiets bevat misschien de 'verklaring' van het feit dat sommige mensen jarenlang van de ene naar de andere tussenkomst lopen en … verergeren.

ER102

Opm.-- Bibl. st.: *A.C. Kruyt, Oogstlitanie der Possoërs (Celebes*), in: *J. Gouda, inl., Letterkunde van de Indische archipel*, Amsterdam/ Brussel, 1947, 51.

De voorzanger leidt de litanie, die slechts gezongen wordt indien de rijstoogst gelukt is en minstens duizend bossen rijst van de akker zijn binnengehaald.-- De inleiding is een bede (*E.RF. 54; 66; 86; 101*) dat geen onheil voor hem, de voorzanger, mag voortkomen uit de oogstlitanie (motawanggoe): "Dat ik niet in mijn levenskracht geschaad word, nu ik de oogstlitanie ga uitroepen. Dat ik er mij niet de dood mee op de hals hale door de godin van de rijst aan te roepen".

Kruyt legt uit.-- "Wanneer de Toradja met "het heilige" in aanraking komt, vreest hij de automatische uitwerking daarvan voor zijn gestel (ndapoboeto).-- Deze uitwerking openbaart zich in slepende ziekte, tering, anemie (bloedarmoede), lichaamszwakte e.d .. -- Daarom bezweert hij deze werking voordat hij de heilige handeling begint".

Opm.-- Wij zagen, in het geval van Perpignan (*E.RF. 99:* '*autonoom*'), dat de reden van uitputting ligt in het autonome of zelfstandige te werk gaan met de eigen levenskrachten. Maar hier blijkt dat het heteronome te werk gaan eveneens uitputtend werkt: niet op eigen krachten vertrouwend roept hij "de godin van de rijst" aan, in een smeekgebed! Dit behelst dat de godin, minstens gedeeltelijk, de voorzanger met de hem eigen levenskrachten laat werken.

Daardoor is de voorzanger autonoom, tot op zekere hoogte. Maar hij boet ervoor! -- Wij zagen het hoger dat riten - "heilige handelingen" - gevaren met zich kunnen brengen: wij hebben nu een feit èn een stukje uitleg.

Similia similibus.

Het doorslaggevende axioma! Het werkt overal en altijd waar magie (en mantiek) kwaad aanpakt. -- Herlees nu *E.RF. 23*: *begrijpend moment*. En *E.RF. 30*: *medemenselijk moment*.

Bibl. st.: *H. Gris/ W. Dick, Les nouveaux sorciers du Kremlin*, Paris, 1979,126.

De gewezen communistische gezagsdragers waren niet zo gesloten als men in het naïeve Westen dacht, voor paranormologie in de rein atheïstisch-wetenschappelijke zin.

Er bestond zelfs een officiële commissie die zogezegde 'paranormalen' toetste. Waren zij geldig, dan konden zij werken met een soort diploma. Waren zij plus minus geldig, dan mochten zij in amusementsprogramma's optreden. Konden zij niets, dan konden zij zich stil houden!

ER103

Varvara Ivanova.

Zij vertelde ons hoe zij genezeres geworden was.

a.1. "Ik wou ergens wel medemensen 'geneze'. Uit al mijn krachten. Ik heb mij op die taak voorbereid: door lezing van werken daarover, door dieet, waarin een vasten voorzien was, door meditatie. -- Doch, zelfs na jaren, had ik er de moed niet toe om iemand te genezen".

a.2. ***Verstehende methode***.-- Sedert Dilthey kennen wij de term. Maar hier wordt hij sacraal (paranormaal) verdiept. -- "Soms doorleefde ik de kwaal van degenen die zich in mijn nabijheid bevonden, in mijzelf.

Degenen die 'genezen', heten dit 'weergalm' ('echo').-- Mijn vrienden zeiden mij dat dit vermogen een teken is van de mogelijkheid om, telkens wanneer een zieke niet op de vragen van de arts kan antwoorden, toch een diagnose te stellen.

Ik ging op hun raadgevingen in en begon een loopbaan van 'genezeres' door, voor onbewust zieken, een diagnose te stellen".

Opm.-- Vergelijk met *E.RF. 78.*

b.1. 'Zoals menig genezende ontdekte ik toevallig dat mijn handen een genezende kracht bezaten.-- Op zekere dag had ik schele hoofdpijn tegelijkertijd met één van mijn leerlingen. Ik vroeg hem waar juist hij pijn had. Terwijl ik zijn hoofd aanraakte uitgerekend daar waar ik zelf een erge pijn voelde.

Hij antwoordde: "Ja! juist! daar en daar!". -- Plots riep hij: "Oh! De pijn is weg! Ik voel niets meer!". Doch ik had daarop nog erger koppijn: ik had de pijn opgeslorpt. Wat later echter verdween ieder pijngevoel". -- Vergelijk met *E.RF. 99; 101.*

b.2. Daarop zocht ik mensen te genezen.-- In het begin slorpte mijn lichaam de pijnen van de patiënten/ patiëntes op. Dat maakte mij ziek.

Doch nu valt het nog zelden voor dat ik een of andere pijn doorleef, wanneer ik aan het praktiseren ben.

Slotsom.- Wij hebben een paar gevallen van echte genezingsbegaafdheid zeer kort geschetst.-- Zij vertonen, met varianten, alle dezelfde verstehende structuur en dezelfde energieoverdracht. Deze twee kenmerken treft men aan vanaf de primitieven tot de new-agers.

Terloops: de homeopathie kent ook - op haar wijze - het similia similibus, "de gelijkeniswet" geheten. Gezonde mensen die minieme doses van iets innemen, vertonen symptomen die men terugvindt in zieken. Juist die doses bezitten genezende waarde.

ER104

Ethnopsychiatrie.

Bibl. st.:

-- *R. Fourasté, Introduction à l' ethnopsychiatrie*, Toulouse, 1985 (algemene inleiding, sterk Frans gericht)

-- *Tobie Nathan, l' Influence qui guérit*, Paris, Odile Jacob, 1994 (in het spoor van Devereux)

-- *Charles J. Wooding, Geesten genezen (Etnopsychiatrie als nieuwe richting binnen de Nederlandse antropologie*), Groningen, Konstapel, 1984 (met behandeling van concrete gevallen).

De persoonlijkheid van de traditionele genezer(es).

Wooding vat samen.

1.-- De "tovenaars/ tovenaressen", "de zwart-magiërs/ magiërinnen" (en dergelijke minachtende termen) hadden geen goede (rationalistische) naam.

-- *P. Radin, Primitive Religion*, New York, 1967, vond dat zij een "neurotisch-epileptoide" persoonlijkheid vertoonden

-- *G. Devereux, Mohave Ethnopsychiatry and Suicide*, Washington, 1961, zegt dat de traditioneel-genezende is "a genuinely ill person", psychiatrisch gezien. Wellicht staarde hij zich blind op zijn studie van gestoorden in de Mohave- en Apache culturen.-

2.-- Maar reeds *T. Nathan*, bekend o.m. om zijn *Psychananalyse païenne (Essais ethnopsychanalytiques*), Paris, 1988, zegt dat de methoden der traditioneel-genezenden - sjamanisme, bezetenheidsbezwering, zien(st)ersmethode (wichelen), allerlei 'syncretismen' inzake genezen (mengeling van archaïsch en modern) - veel 'werkelijker' zijn, d.i. veel beter genezen dan de westerse psychiatrie.

Dit voor wellicht - zo schrijft hij, in *Le sperme du diable*, Puf, 1988, 13 - 80 % van de aardbevolking!

Maar de psychiaters M.K. Opler en A.J. Hallowell (in: *M.K. Opler, ed., Culture and Mental Health*, New York, 1959) zien geen 'correlatie' tussen traditioneel-genezen en gestoorde persoonlijkheid. Zij zeggen: "De traditioneel-genezer in tribale samenlevingen is degene die bij uitstek de ethnopsychiatrie toepast" (Wooding, o.c., 20).

Een analoge herziening van de plompe rationalistische minachting zagen wij *E.RF. 58* (*Spirits of the Deep*); *72* (*Normaal/ paranormaal/ abnormaal*).

Twee opmerkingen.

1. S. Freud, die van zichzelf bekende dat hij neuroticus was, was juist daardoor goed gesitueerd om neurosen bij medemensen te begrijpen.

2. Wij zien dat traditionele genezers het kwaad in zich verwerken. Het zou ons niet verwonderen dat wie dat jarenlang doet uiteindelijk zelf 'ziek', 'neurotisch', ja, 'psychotisch' wordt, doordat geen 'catharsis' (reiniging) geschiedt.

ER105

19. Animisme als zielsgeloof 105/110)

De term 'animisme' is sedert *E.B. Tylor* (1832/1917), *Primitive Culture, I en II*, London, 1903, misleidend. 'Religie' bepaalt hij als "het geloof in numineuze wezens" ("the belief in spiritual beings").

Opm.-- In het antieke Latijn stond 'numen' gelijk met 'wenk'. Aangezien de wenken der godheden en andere 'spirituele' (= buitenaardse) wezens in zeer sterke mate lotsbepalend waren, heette men al dergelijke wezens 'numina' (laat ons zeggen: wijwezens of sacrale wezens).

Twee axioma's.

Deze beheersen volgens Tylor, de stichter van het animisme als theorie omtrent (de oorsprongen van) de godsdiensten, het primitieve heelal- en mensbeeld.

1. *De individuele zielen*

Souls, zijn het eerste type van numineuze wezens. Waardoor zijn zij numineus? Doordat zij:

a. verborgen ('occult') zijn en pas dankzij onthulling - apokalupsis, 'openbaring' (versta: bloottrekking) - kenbaar worden.

b. na de dood van het organisme waarin zij geleefd hebben, voortleven in "een andere (weerom verborgen) wereld.-

2. *De geesten*

O.m. godheden, helden, demonische entiteiten,-- door magie geschapen 'entiteiten' e.d.m. - zijn het tweede type: spirits.

Tylor schijnt o.m. geleid te zijn geworden door het feit dat hij, n.a.v. zeer goede etnologische en folkloristische onderzoekingen, de ziel als 'soul' en de ziel, voor zover uit het lichaam losgekomen, als "ghost-soul" onderscheidde en toch liet ineenlopen.

Het zij dus klaar: voor ons is 'animisme' allereerst het geloof in het bestaan en de werkingen van de ziel.

Het primitieve of archaïsche begrip 'ziel'.

G. Welter, Les croyances primitives et leurs survivances, Paris, 1960, 51/65 (*L'animisme*), geeft voorbeelden.

Wanneer de animist(e) droomt dat hij (zij) - gedurende een zielereis - op jacht gaat, dan is hij (zij) ervan overtuigd dat zijn (haar) ziel werkelijk -

ofschoon niet grofstoffelijk - uit het lichaam 'uitgetreden' is om b.v. op wild te jagen.

Meer nog: met die uitgetreden ziel vereenzelvigt de animist(e) het eigen ik. "Ik ging in mijn (uittredings)droom op jacht" staat gelijk met "Mijn ziel ging in mijn (uittredings)droom op jacht". M.a.w.: het ik, het dieper gelegen ik dan (want in de droom onthult zich een (on- of onderbewust) ik dat verschilt van het dagdagelijkse-bewuste- ik), is in zekere zin de ziel.

ER106

Het is duidelijk dat de ziel, als uitgetreden entiteit, i.p.v. soul "ghost-soul" is. Ofschoon zij dezelfde ziel is.

Ander model.-- Een zwaar ziek primitief voelt dat zijn ziel of geest - in de vorm van waarneembare en wel zintuiglijk waarneembare ziel of 'schim' - geleidelijk of zeer vlug het lichaam aan het verlaten is.

Maar (en hier knopen wij aan al de kapittels over magie en mantiek weer even aan), dankzij de magische ingreep van een machtvol genezende (zie weerom even hoger), kan de het lichaam (stilletjes aan of erg vlug) aan het verlaten zijnde ziel of geest - weerom als schim mantisch (zie hoger over wichelarij) waarneembaar - in het lichaam teruggeroepen worden.

Dat is dan een soort 'verrijzenis' uit een nakende dood'. Nog heden kunnen etnologen of missionarissen dergelijke fenomenen horen vertellen in de niet-westerse landen.

Opm.-- *Carlo Ginzburg, De Benandanti (Hekserij en vruchtbaarheidsriten in de 16-de en 17-de eeuw*), Amsterdam, Bakker, 1986 (// *Benandanti (Stregoneria e culti agrari tra cinquecento e seicento* (1966)), beschrijft aan de hand van historische documenten hoe, vanaf 1575, in Noord-Italië de heksen en de tegenstanders ervan juist dezelfde zielereizen ervaren.

Op blz. 48 zegt Ginzburg : "Ook al neemt slechts de geest (*opm.*--: ziel) eraan deel, toch geldt de zielereis als volkomen 'werkelijk'". De heksen echter plegen dergelijke zielereizen n.a.v. de heksensabbat, d.i. het gelijktijdig uittreden van een hele groep heksen, 's nachts (*E.RF. 54; 67; 100*), in de richting van juist één plek, waar orgiastische riten plaats grijpen. Onderwijl ligt haar lichaam - ook wel hun lichaam want soms zijn heksen als mannen belichaamd - a.h.w. roerloos-versteven prijsgegeven aan een soort kataleptische koude.

Het feit dat sommige erg naïeve (want met het fijnstoffelijke niet bekende) “waarnemers/ waarneemsters” slechts het grofstoffelijke kennen, geeft ertoe aanleiding dat men staande meent te moeten houden dat de heksen ‘fantaseren’ of zelfs gewoon vulgair liegen. Wat o.m. Ginzburg ontkent.

Ten andere: hoe zouden zij dergelijke dingen staande houden tot in de folterkamer en op de brandstapel toe, indien zij er niet grondig van overtuigd waren dat het, ofschoon niet grofstoffelijk, toch ergens erg werkelijk is, nl. die - over de hele planeet bekende - zielereizen?

ER107

De magnetische slaap. (107/109).

Webb, Hypnose, in: *R. Cavendish, J.B. Rhine e.a., Elseviers encyclopedie van het occultisme en de parapsychologie*, Amsterdam/ Brussel, 1995, 134, zegt: “Uit de experimenten van De Puységur (1751/1825; leerling van Mesmer en een van de eersten die proeven deed met hypnose) ontwikkelde zich het begrip “magnetische slaap”, een toestand die al spoedig bekend stond als ‘somnambulisme’, waarop onderzoekers zoals de Duitse experimentator Jung-Stilling hun aandacht begonnen te richten”.

-- Herlees nu even *E.RF. 73* (*Suggestologie*).

Bibl. st.: -- *Par Gérard, L’art de magnétiser ou de se guérir mutuellement*, Paris, 1858-1, Nimes, 1992-2.

Steller zet eerst uiteen wat magnetiseren is, nl. het doen instromen - o.g.v. zeer aandachtig te werk gaan (*mania*: *E.RF. 68/73; 74vv.; 98, 100*) - van levenskracht in iets. Daarna heeft hij het over het ‘somnambulisme’ of magnetische slaap, een verschijnsel dat door magnetiseren kan verwekt worden, maar dan een magnetiseren dat hypnose veroorzaakt.

Definitie: Men heet “hypnotisch slaapwandelen” (een andere vertaling van somnambulisme) het feit dat iemand door magnetiseren in suggestiebele slaaptoestand gebracht wordt maar zo dat hij/ zij ziet, gaat, hoort en spreekt op een krachtige wenk - l’ordre - van de magnetiserende. Aldus Gérard, o.c., 28. M.a.w.: magnetiserend doen hypnotisch slapen en, in die suggestiebele toestand, activeren.

Wie magnetisch slapend actief is, ziet niet d.m.v. de eigen ogen,-- hoort niet d.m.v. de eigen oren. Blinden beschikken - aldus Gérard - over een soms groter sensitief (helderwaarnemend of wichel)vermogen dan niet-blinden. Wat

ons aan de beroemde “blinde ziener” in de Griekse mythologie doet denken, Teiresias (lat.: Tiresias).

Concentratie.

(a) De magnetisch slapende richt zijn/ haar denken slechts op het object dat door de hypnotiserende - scherp omlijnd - aangeduid wordt.

M.a.w.: het toegenomen vermogen van de magnetisch slapende wordt verwekt door de inboezeming van het vermogen van de bewerker/ bewerkster!

Terloops wijst steller op b.v. de helderziendheid van zo’n somnambulen inzake gezondheid of ziekte (vergelijk *E.RF. 76v.; 98; 103*).

(b) De (nacht)slaapwandelaar echter valt op door het zeer onhandige ervan wanneer hij iets paranormaals wil (?) bereiken.

Meer nog: de nachtslaapwandelende - zodra hij/ zij toegesproken wordt - valt, letterlijk, uit het mengsel van nachtslaap en magnetische slaap, waarbij het vermogen, voor zover het er al is, verzwindt.

ER108

De individuele verschillen.

Ieder slaapwandelend gemagnetiseerde blijkt een zeer individuele deskundigheid aan de dag te leggen.

a.-- De ene vertoont een (soms uiterst bekwame) geneeskundige vaardigheid. Een andere treedt uit tot op (soms zeer grote) afstanden, waarbij de dingen in de onmiddellijke omgeving niet eens opgemerkt worden.

Opm.-- Hier vervoegen wij de ervaringen van uittredende primitieven (al of niet in de droom) en van de uittredende heksen. Wat erop wijst dat de Puységur een oeroud fenomeen op nieuwe wijze blootgetrokken heeft.

b.-- De meesten echter op wie d.m.v. magnetische slaap geëxperimenteerd wordt, ‘zien’ slechts al wat hen/ haar persoonlijk of de hypnotiserende aangaat in wat zij ervaren. Of nog: de horizon beperkt zich tot de persoon/ personen met wie zij, in de loop van het experiment, direct geconfronteerd worden.

Opm.-- De individuele verschillen worden divers ‘verklaard’.

a1. ***De animistische verklaring.***

“Il faut que l’ âme y soit pour quelque chose” (De ziel moet er voor iets tussen zitten). Zo Gérard, o.c., - 33). De ‘spiritualisten’ (zo heet steller ze) beweren dat de magnetische slaap slechts dankzij de vermogens der ziel tot ‘zien’ uitgroeit.

a2. *De somatische verklaring.*

Steller acht het persoonlijk mogelijk dat de verscheidenheid inzake structuur der lichamelijkheid een rol speelt (waarbij naar Mesmer verwezen wordt).

b1. *De animistische verklaring.*

Mesmer moet over een perkament beschikt hebben van de hand van een hindoe wijze. Deze stelt de rol van numineuze wezens uit de hindoe mythologie voorop.

“Indien gij bezield zijt door het heilige verlangen van het geloof van onze goden, dan zult gij in een gedeelte van hun vermogens delen zo dat gij zowel kunt de dood aandoen als het leven schenken”. O.c., 36.

De hindoe voegt daaraan toe: het is de volstrekte wenk - volonté - der goden nooit de geheimen terzake te onthullen.

Opm.-- Hier stoten wij weerom op “de harmonie (ineenvoeging) der tegengestelden”, eigen aan magie.

ER109

Terloops: Deze (hindoe) verklaring is typisch tyloriaans-animistisch in de tweede zin (spirits).-

Wanneer Platon - *E.RF. 68* - het over vervoering in de zin van ‘mania’ onder goddelijke leiding heeft, haalt hij godheden aan: Apollon (mantiek), Dionusos (bezwering), Mnèmosunè en de Muzen (haar begeleidsters) (letterkunde), Afrodite en Eros (erotiek)

Dit blijkt ook uit het smeekgebed dat wij telkens weer ontmoetten (*E.RF. 54; 66; 86; 101; 102*).

b2. *De theïstische verklaring.*

Godgelovigen, in de zin van degenen die aan het Opperwezen geloven (niet-Bijbels of Bijbels), stellen voorop dat God direct de verschillen, in de zielen, geschapen heeft.

Opm.-- Deze verklaringswijze is kenmerkend voor een zeker supernaturalisme dat alle buitennatuurlijke fenomenen niet aan het schepsel maar aan de Schepper rechtstreeks toeschrijft.

Men ontmoet deze ook bij de verklaring van het feit dat Jezus, voor zover hij in de evangeliën ter sprake komt, alle kenmerken van de mantisch begaafde (helderziende) vertoont. Want hij ziet zonder erbij te zijn; hij weet vooraf; hij voelt een dunamis of levenskracht uit hemzelf gaan. Men zegt dan, supernaturalistisch, dat hij dit als God vertoont,-- niet als overbegaafd mens.

Besluit.-- De vier 'verklaringen' hoeven elkander niet uit te sluiten. Wel integendeel.

Axiomatiek. -- Steller, o.c., 40/46, heeft het over "Principes à suivre".- Zo wijst hij o.m. op een zekere kwakzalverij terzake die wel veel belooft maar weinig geeft! (o.c., 40). -- Onder de axiomata treffen wij het volgende aan: "Magnetiseer vrouwen altijd duidelijk afgesproken en in de aanwezigheid van getuigen. Want het valt voor dat een nare misrekening zich voordoet. In zo'n geval is een onmiddellijke hulpverlening welkom".

Opm.-- O.c., 43: Het magnetiseren kan tot vervoering leiden dermate dat zelfs (gedeeltelijke) katalepsie (versteven spieren, bewustzijnsverlies (meestal), willoosheid) volgt.

Besluit.-- Volgens Gérard kunnen enkel echt deskundigen die met strenge spelegels te werk gaan, veilig hypnotiseren in de zo-even omschreven zin. Maar zoiets zagen wij met de regelmaat van een klok wanneer het over 'numineuze' of 'sacrale' zaken gaat (denk aan wat Kruyt, *E.RF. 102*, zegt van de Toradja b.v. of aan wat *E.RF. 92* (*magisch-mantisch bevoegden*) gezegd is).

ER110

Opm.-- Wat in klinieken mensen die onder chemicaliën allerhande uittreden (b.v. gedurende een heelkundige bewerking), verhalen aan dingen die dokters als volstrekt juist moeten aanvaarden, laten wij hier terzijde (er wordt genoeg over geschreven). Wel halen wij enkele werken aan.

-- *Sylvan Muldoon/ H. Carrington, The Projection of the Astral Body*, London, 1968-1; 1972-4, geeft uitvoerig voorbeelden en structuur van zielereizen weer.

Terloops: "astraal lichaam" is een (astraal) gedeelte van de schim en 'projectie' is het uittreden, vooral als gewild fenomeen.

-- Dezelfde auteurs: *The Phenomena of Astral Projection*, London, 1969-1; 1973-2. Volgens stellers zijn er spontane (gedurende de slaap of in waakbewustzijn) of 'experimentale' (gewilde) uittredingen. Uittredingen kunnen zich voordoen n.a.v. drugs, anesthetica,-- ongelukken, ziekten,-- stervensprocessen,-- verdrongen/ onderdrukte begeerten,-- inwerking van numineuze machten.

-- *Janet Lee Mitchell, Uittredingservaringen*, Naarden, 1985 (// *Out-of-Body Experiences*, Wellingborough, 1981). Dit fijne boekje is o.m. interessant o.c., 24/36: Vragen en antwoorden.

Als factoren vermeldt zij: slaap(dromen), vermoeidheid, drugs, ontspannings- en meditatietechnieken, levensgevaarlijke situaties, psychische spanningen, leeroefening, bezetenheid (wat de hindoe, *E.RF. 108*, bevestigt).

-- *R.A. Monroe, Uittredingen (Experimenten buiten het lichaam*), Deventer, 1977 (//*A Journey Out of the Body*, New York, Doubleday).

In dat werk wordt - wat zeldzaam is - gewezen op de rol die de seksualiteit inzake uittredingen kan spelen, nader besproken (o.c., 186/197).

Dualiteit/ dualisme.

Men kent de eeuwenlange moderne discussie terzake,-- sterk in cartesiaans spoor (ofschoon ook Platon als schuldige aangeduid wordt,-- wat met zeer veel voorbehoud moet aangenomen worden)

-- *G. Welter, Les croyances primitives*, 52: "Wanneer een missionaris uiteen doet hoe de mens uit ziel en lichaam bestaat, dan begrijpt de primitief hem perfect. Maar, indien hij de ziel als tegengestelde van het lichaam voorhoudt, dan wordt hij niet meer gevolgd. Want hij ziet 'dualisme' waar de primitief slechts 'dualiteit' ziet,-- een dualiteit overigens die aan de eenheid van de persoon (…) volstrekt geen afbreuk doet".

Wat moderne geesten tot nadenken zou kunnen stemmen.

ER111

20. Animisme als eenheid van ziel en godheid (111/117)

Tylor - *E.RF. 105* - dacht dat animisme twee axioma's verenigde: 'souls' (zielen) en 'spirits' (geesten). Het bindmiddel - zo dacht hij - was o.m. 'soul' (belichaamde ziel) en "ghost-soul" (ontlichaamde ziel).

Wij zagen - *E.RF. 108* - dat de magnetische slaap ('*somnambulisme*') o.m. twee axioma's kon, verdragen, nl. animisme als ziel en animisme als o.m. godheid. Noteren wij dat de hindoetekst wijst op de harmonie der tegengestelden in de godenwereld: "dan deelt gij in een gedeelte van hun (= goden) vermogens zo dat gij zowel de dood kunt aandoen als het leven schenken".

Opm.-- 'Dood' en 'leven' zijn hier in de archaïsche zin te begrijpen: is dood al wie niet over voldoende levenskracht beschikt (en dus magisch-mantisch beneden zijn peil leeft; leeft al wie over de noodzakelijke en voldoende levenskracht of 'dunamis' beschikt (en dus magisch-mantisch zijn levenspeil bezit).

Wij halen nu een tekst aan waarin wat wij zo-even zeggen, bewaarheid wordt.

New Age (Nieuw Tijdperk).

Er verschijnt veel over New Age,-- vaak van de hand van mensen die er niet eens in gestaan hebben maar het toch 'rationeel' of 'Bijbels' menen te weten. Toch verwijzen wij naar volger de werken:

-- *B. Franck, Lexique du Nouvel Age*, Paris, Droguet/ Ardent, 1993 (steller tracht in juist honderd 'mots-clés' (basisbegrippen of axiomata) een beeld te geven; steller is theoloog).

-- *P. Hamel, Vivre cool (Le bien-être du corps et de l'esprit*), Paris, Hermé, 1989 (de ontspanningstechnieken en andere infrastructurele praktijken om 'mania' (bewustzijnsverruiming) te bereiken; deel twee heeft het over de instrumentele infrastructuur, de hygiënische en de bewustzijn verruimende).

-- *R. König, New Age (Dwaalwegen naar een nieuwe wereld*), Vaassen, Medema, s.d. (// *Geheime Gehirngewäsche, Neuhausen-Stuttgart*, Hänssler 1986 (steller is arts en Bijbels)

-- *Sylvie Crossman/ E. Fenwick, Le Nouvel Age,* Paris, 1981 (vooral Californisch New-Age).

-- *Marilyn Ferguson-, Les enfants du Verseau (Pour un nouveau paradigme*), Paris, 1981 (// *The Aquarian Conspiracy*. (1980)) (Jung, Teilhard de Chardin, Ghandi hebben een spoor getrokken dat, o.m. in Californië, tot de volle ontplooiing kwam in wat nu "New Age" heet).

Kort gezegd: New Age is herstichte oerreligie. Hersticht, ja, vanuit een postmoderne wereld .

ER112

Bibl. st.: -- *D. Logan, America Bewitched (The Rise of Black Magic and Spiritism*), New York, W. Morrow, 1973, 65/71 (Vaughn). Steller is een bekend helderziende die o.m. zich verdiepte in de 'zwarte' zijde van New Age.

Het uittreksel is een uitdaging voor sommige zeer gevoelige zielen. Toch geven wij het, als fenomenologie, d.i. als de zo objectief mogelijk gehouden beschrijving van wat zwarte magie als eenheid van ziel-en-godheid kan zijn.

Men overdrijve niet: mensen als Vaughn lopen er niet zo talrijk op onze huidige aardbol. Maar … zij zijn er. Steller had indertijd een vriend, Justin. Deze bracht hem in contact met iemand die Bafomet, één der vele gestalten van Satan, opriep. Wij bevinden ons op de Amerikaanse oostkust. In een 'college'. Vaughn was achttien toen hij er aankwam. Voor de studenten en studentinnen leek hij van meet af aan' anders', 'bevreemdend'.

1.-- *Meisjes.* (112/113). Marie was een goeie kennis van Justin,-- een mede-studentin die ook Vaughn kende. Het trok Justin aan dat Marie zich met occultisme ophield: zij hield staande dat "witte magie" een vaardigheid was - een 'technè', om het in oud Grieks te zeggen - waaromtrent zij veel had gelezen,-- waar zij haar liefhebberij van maakte.

Langs Marie contacteerde Justin Vaughn. Vaughn zei dat hij fel in al wat "de onbewuste geest" en "de diepere mysteriën" was, geïnteresseerd was. "Mijn grootvader liep hoog op met de kabbala. Hij zei mij wààr juist ik mijn twee boeken kon krijgen,-- met name: de uiteindelijke boeken die ik zelf mettertijd zal moeten vinden. Geluk ik daarin, dan beschik ik over al de macht - power - nodig om te doen wat ik wil".

Opm.-- Herlees even *E.RF. 48* (*Hoogmoed*).

Opm.-- De kabbala (joods, christelijk, modern-occultistisch) was oorspronkelijk een stel joodse tradities die het oude testament duiden op

theosofische-mystisch-occultistische wijze. Zij zet het spoor van het neoplatonisme (250/600) dat theosofisch was, voort.

'Theosofia' betekent dat men filosofeert maar in eenheid naar ziel met één of meer godheden (Theos = godheid; sofia = wijsheid (filosofische wijsheid)).

Volgens Logan was de oorspronkelijke kabbala een godbevriend-Bijbels systeem dat tevens vatbaar is voor zwart-magische doeleinden.-- Eens te meer: harmonie der tegengestelden (goed en kwaad).

ER113

Mettertijd hield Vaughn zich bezig met allerlei alternatieve experimenten, waaronder hypnose. Justin vertelde dat er twee coven's - heksenkringen - bestonden op de campus. "Op zekere dag stootte ik op een groep studenten,-- van een kap voorzien, met kaarsen in de hand, zingend. Terwijl zij rond één van de ondergrondse gedeelten van de campus ronddraaiden. Het gevoel dat ik toen ervoer was er een van "veeg teken".

Ik ben er overigens zeker van dat Vaughn heel wat uitstaans had met de coven's die toentertijd van de grond kwamen". Nu was Vaughn geen aantrekkelijk figuur als jongeman. Integendeel: hij was erg lelijk en toch: het was duidelijk dat hij op meisjes een aantrekking uitoefende.

Wanneer men de meisjes daaromtrent polste, antwoordden zij dat zij het eigenlijk niet wisten. "Waardoor zij met hem uitgingen? "He simply drew them to him" (Hij trok ze gewoon naar zich toe)". Zo schrikten meisjes op wanneer zij ontdekten dat zij in Vaughn's kamer waren na middernacht.

Opm.-- *E.RF. 54 ; 67; 100; 106*. Zij konden zich maar niet herinneren hoe zij daar geraakt waren.-- Verscheidene studentinnen zeiden dat zij 's nachts wakker werden, zich aankleedden, naar Vaughn's kamer gingen en de nacht met hem doorbrachten. Daaraan voegden zij toe dat hij daarbij deed alsof hij op hen zat te wachten.

Opm.-- Vaughn kende hypnose,-- hypnose die tot magnetische slaap kan voeren (*E.RF. 107*).

Wij gaan nu nader in op de meer dan hypnotische basis waarop Vaughn steunde.

II.-- *Bafomet:* (113/117)

Een aantal studerenden waren natuurlijk danig benieuwd inzake Vaughn en zijn niet te loochenen 'macht' ('power'). Op de vragen daaromtrent herhaalde hij: "Ik ben bezig met kabbala en andere vormen van 'mystiek' (*opm.--:* occultisme). Komt liever eens af maar mijn kamer de ene of andere nacht, en ik zal u tonen wat mijn proefnemingen inzake al wat buitennatuurlijk is, tot nog toe opleveren". Een aantal ging op zijn aanbod in.

Opm.-- Volgend verhaal veronderstelt dat men weet wat een 'pentagram' is. Het is een vijfpuntige ster. Andere naam: 'pentakel'. Het stelt tegenwoordig (metonymisch) op zichtbare wijze (metaforisch) de figuur die de levenskracht van degene die ervan gebruik maakt (door er b.v. in te staan), versterkt.

ER114

De levenskracht situeert zich in de ziel. Doordat de godheid "bezit neemt van" de ziel (door indringing), versterkt zich de levenskracht.

Men ziet de vruchtbaarheid van Tylor's begrip 'animisme'.

II.1.-- *Ritus: sigaretten komen te voorschijn*. (114/115)
Ziehier wat Logan zegt.
Vaughn haalde zijn boek over de kabbala boven. -

Opm.-- Dat boek zelf, als (over Bafomet en) kabbala handelend, is geladen met een eigen dosis levenskracht. Het 'tonen' ervan doet die kracht uitstralen.

Hij zette zich gedurende een aantal minuten neer en vertelde dat hij "de mystische (*opm.*--: magisch werkende) getallen" aan het uitwerken was,-- met het oog op wat hij, die avond, wenste te doen.

Opm.-- Dat is een vorm van mania, scherpe concentratie van de gedachten. Vergelijk met *E.RF. 98* (*Waarop let hij? Wat doet hij? Waarmee werkt hij? Welk domein bestrijkt hij*?), nl. de gemeenplaatsen. nl. van het algoritme dat iedere beredeneerde handeling is.

Daarop stond hij recht en nam een tapijt weg dat op de vloer van ingelegd hout lag. Een door hem geschilderd pentagram kwam bloot.

Hij ging in het midden van het pentakel staan. Hij begon getallen uit te spreken, voor zich uit en achter hem. Hij zong een toverlied ('incantation'). Tot op de onderbroek uitgekleed, zonder onderhemd aan (*opm.*-- "ritus paganus", heidense ritus), klapte Vaughn de handen tegen elkander. Hij haalde drie

marihuanasigaretten te voorschijn. “Dat is nu de macht waarover ik beschik. Ik bereik altijd wat ik vraag” zei Vaughn fier.

Opm.-- Vgl. *E.RF. 54 (66; 86;101;102;109*). Smeekgebed. “What I ask for”.

Eerst dacht Justin dat het sigarettenexperiment de ene of andere illusionistische kunstgreep was. Maar hij - en de andere studenten - hadden hem van zo nabij gadegeslagen dat de kunstgreep onmogelijk op louter ‘fysicale’ (grofstoffelijke) manier tot stand gekomen leek.

Opm.-- Illusionisten (die zich ophouden met amusementsgoochelen - zij heten het ook ‘magie’) kunnen inderdaad “sigaretten te voorschijn toveren”. Maar zoiets speculeert op onkunde van de toeschouwers en op gezichtsbedrog.

ER115

Eens die hypothese uitgeschakeld is er sprake van materialisering: een fijn- of ijlstoffelijke, in het denken van Vaughn (en in zijn scheppende verbeelding) gedachte wezensvorm - gewoonlijk “gedachtevorm’ (of ‘thoughtform’ in het Engels) geheten - wordt, door omzetting in wat er in de grove stof aan beantwoordt, tot een fysicaal, tastbaar iets. Dat is dan ‘magie’ niet in de illusionistische maar in de magische zin!

Opm.-- Arithmologie (numerologie, getallenmagie).-- Reeds de paleopythagoreeërs (-550/-300) hielden zich met getalvormen (d.i. configuraties (meetkundig aspect) die de weergave (model) waren van getallen (getalwiskundig aspect) bezig, waaraan zij een klankensysteem (muzikaal aspect) verbonden. Maar hier gaat het over een typisch kabbalistisch procedé.

R. Cavendish, Kabbala, in: *R. Cavendish e.a., Elseviers encyclopedie van het occultisme en de parapsychologie*, Amsterdam/ Brussel,195l 152/156, zegt wat volgt.

De teksten van het oude testament werden, als een mysterieuze code, geduid als cijfers behelzend. Die methode heten de kabbalisten ‘gematria’.

Men kan iedere Hebreeuwse letter of ieder Hebreeuws zinsdeel (origineel) omzetten in een getal (model). En omgekeerd.-- Zo b.v.: *Gen. 18:2* zegt: “En zie: drie mannen stonden bij hem (Abraham)”. Welnu, “en zie” en “drie mannen” bevatten letters die opgeteld ‘701’ geven. Maar de woorden “Dit zijn Michaél, Gabriël en Rafael” leveren eens opgeteld ook ‘701’.

Besluit: de drie mannen die aan Abraham, bij de eik van Mamre, verschenen, waren de drie aartsengelen.

Het is duidelijk dat Vaughn, terwijl hij cijfers prevelt, namen zeer scherp denkt (mania, concentratie), die "drie marihuansigaretten" bedoelen, in zijn denkende geest en in zijn scheppende verbeelding. Terwijl hij bidt ("What I ask for").

II.2.-- *Ritus: Bafomet komt te voorschijn.* (115/117).

Eerst een nota over Bafonet. Volgens Logan is Bafomet een boosaardige godheid, door Arabische occultisten eeuwen geleden aangebeden. In hun ogen is Bafomet "Het Absolute" (versta: het goddelijke of numineuze) maar in zijn magische gedaante. Wij zullen straks zien hoe dat 'Absolute' er uitziet.

Terloops: volgens *Cassiel, Le livre des connaissances interdites*, Genève; Paris, Minerva, 1991, 140/141 (*Les enfants de Baphomet*), werd Aleister Crowley (1875/ 1947), bekend om zijn 'magick', het hoofd van de Britse afdeling van de Oto (Ordo Templi Orientis), de Orde der tempeliers van het oosten.

ER116

'Magick', in Crowley's taalgebruik, betekent dat zijn magie geen 'magic', illusionisme, is maar ook geen 'magic' zoals vele anderen de magie beoefenen.

Crowley heette zichzelf 'Bafomet', d.i. een soort antichrist (tegenstander van Christus). Crowley was o.m. bekend met D.H. Lawrence (1885/1930; diens schilderijen van obscene aard) en bevriend met W.B. Seabrook (*E.RF. 67*). Beiden waren, net als Crowley, danig geïnteresseerd in seks en inzonderheid in seksuele magie.

Later viel de Oto uiteen in een veelheid van (rivaliserende) afdelingen, waarvan de meeste *Crowley*'s filosofie en/ of magick, vooral in zijn *De arte magica* en zijn *Liber agapè* uiteengezet (werken over seksuele magie), als axiomatiek vooropstelden.

Wij zullen zien dat Bafomet een rol speelt in Vaughn's leven zo dat 'meisjes' en 'Bafomet' ineenlopen.

Wat later - aldus Logan - hadden Justin en Vaughn een discussie over "het kwaad" begrepen in de numineuze zin). Vaughn drukte zich duidelijk uit: "Sommigen leveren zich volkomen over aan het kwaad".

Justin zei dat toch in iedereen iets goeds stak en dat dus niemand heel en al van dat goede kon loskomen.

Waarop Vaughn fier: “Ik heb heel en al het goede afgezworen en mij op het kwaad vastgezet. (…). Ik ben grondig boosaardig. Ik heb een pakt met de duivel gesloten. Om dat aan te kunnen moest ik wel al wat goed is, laten varen en mij op het kwaad vastzetten”.

Opm.-- Wie meer wil weten over het pakt met de duivel, leze b.v. *J.P. Bayard, Les pactes sataniques*, Paris, Dervy, 1994: “What I ask for” is b.v. geld en bezit, eeuwige jeugdigheid, erotiek en seks, inzicht in “de mysteriën” e.d.m. maar dan zo dat ik een overeenkomst afsluit met Satan (of een verschijningswijze van hem) “voor de eeuwigheid” (*E.RF. 64*: de ene of andere seksuele magie bezegelt het pakt).

Andere studenten woonden dit gesprek bij. Eén onder hen vroeg hem of hij “de duivel” wel ooit gezien had.-- “Ja, ik heb hem gezien”.

Opm.-- *E.RF. 70* leerde ons dat, in de mysteriën der oudheid, godheden “zich toonden”: Vaughn staat in een lange traditie.

- “Kunt gij “de duivel” naar willekeur oproepen?” vroeg een ander septisch maar geboeid student.
- “ Ja, ik deed het meermaals”. De meesten lachten hem uit.
- “Gij gelooft mij niet? Komt: ik zal het u tonen”.

ER117

Hij ontbood ze naar zijn kamer. Waarop vijf studenten ingingen. Opnieuw stelde Vaughn zich op binnen het pentagram. Doch deze keer sprak hij meerdere toverformules uit en een veelheid van getallen. De vijf zaten in een kring rond het pentagram.

1.-- Een zwarte rookwolk dook plots op uit het middenpunt van het pentagram. De vijf waren ervan overtuigd dat het een of andere kunstgreep was,-- iets dat ieder goed illusionist aankan.

2.-- Doch een moment later verzwond hun twijfel: uit de rookwalm rees iets indrukwekkends op! Het nam traagjes in omvang toe totdat de hoogte ervan reikte van de vloer tot de zoldering. Het had zwarte vlerken - aldus

Justin - … en gespleten hoeven. Lange horens kwamen uit zijn hoofd dat de kop van een wild dier was. De vijf renden zo snel mogelijk de kamer uit.

Logan toont wat later verschillende afbeeldingen van "de duivel', uit verschillende boeken over zwarte magie. Toen hij Bafomet toonde, zei Justin dat het dat was dat alle vijf gezien hadden. De kop en de hoeven zijn die van een geit. De handen zijn mensenhanden. De borstkas en de (onder)buik zijn bedekt met de schubben van een vis. Bafomet is hermafrodiet: hij/zij heeft zowel een vulva als een penis. Op het voorhoofd prijkt een pentagram. Volgens Logan treedt hij/ zij nog heden op in verscheidene zwartmagische riten, vooral in het Midden-Oosten,

Opm.-- *E.R. Dodds, The Greeks and the Irrational*, Berkeley/ Los Angeles, Univ. of California Press, 1966, 283/311 (Theurgy), zet uiteen hoe in de late oudheid - zeker vanaf een zekere Ioulianos (onder keizer Marcus Aurelius (121/180)) die de term 'theourgia' uitdrukkelijk gebruikt - i.p.v. theologie die over de godheid spreekt, theürgie, die op de godheid inwerkt en ermee samenwerkt om problemen op te lossen, opkomt.

Wat L. Vaughn doet, is theürgie, d.i. een godheid dermate beheersen dat hij/ zij zich toont.

Dit werpt een licht op het posthypnotisch bevel dat de meisjes (*E.RF. 113*),'s nachts magnetisch doet slapen: én Vaughn én, in hem, als ingedrongen godheid, Bafomet lokken ze letterlijk.

Heeft Vaughn zijn ziel verkocht, Bafomet heeft zijn godheid verkocht. Samen vormen zij een mensdierlijke, tweeslachtige entiteit …die, juist door die animistische fusie, 'wonderen' (*E.RF. 19: aretalogie; 34; 71; 80*), verricht.

ER118

21. Animisme als geloof aan de zielelichamen (118/122).

G. Welter, Les croyances primitives et leurs survivances, Paris,1960, 51, zegt letterlijk: "Het algemene, grondige en universele beginsel van al wat primitief geloof is, is het animisme, d.i. de gedachte dat ieder lichaam - levenloos of levend - bestaat uit een materie en een 'geest' ('esprit')".

Wat verder zegt hij: "Voor de primitieve mens bestaat er niet een materie en een 'geest'. Wel bestaat er één en hetzelfde gegeven maar met twee aspecten, het ene een zichtbaar, het andere een onzichtbaar aspect. Waarbij beide aspecten even werkelijk zijn".

Welter gaat even in op zijn termen: “Om het onzichtbaar aspect te noemen gebruiken wij - bij gebrek aan iets beters - de termen ‘geest’ of ‘ziel’”.

Het ‘dynamistisch’, ‘magistisch’ aspect.

Herlees *E.RF. 45* (*Magisme of dynamisme*).

“Wat wij aanduiden met woorden als ‘geest’ of ‘ziel’, vertoont als hoofdkenmerk - aldus Welter, o.c., 52 - de macht. Ook: deze termen zouden misschien kunnen vervangen worden door het Griekse woord ‘dunamis’, d.i. de magische kracht, eigen aan de wezens en de dingen. Zo b.v. de kracht van een geneeskrachtige plant of de macht van een tovenaar.

Noteren wij terloops - aldus steeds Welter - dat in het nieuwtestamentische Grieks de mirakels van Jezus niet als ‘thauma’ (wonder) maar als ‘dunamis’ uitgezegd worden”.

Opm.-- - Jezus’ wonderen zijn tekens van een hem alleen eigen macht, natuurlijk. Maar die macht is de aanvaarding, uitzuivering en verheffing op louter bovennatuurlijk vlak van wat aan levenskracht en de eraan eigen ‘wonderen’ (aretalogie) in de buitenbijbelse wereld aantrefbaar is.

Welter: “Wat de oude Grieken met de term ‘dunamis’ aanduiden, beantwoordt aan wat de Polynesische term ‘mana’ bedoelt. Het is de (levens)kracht, het fluïdum (ijle stof), uitgestraald door een anorganisch of levend lichaam.

Nog nauwkeuriger uitgedrukt: het is dat lichaam zelf voor zover het zich ‘ontlichaamt’ (“se décorpore”, d.i. uittreedt) om in de (verre) omgeving iets uit te werken. Dit op twee wijzen: ofwel blijft het fluïdum ofwel herbelichaamt het zich in een voorwerp, een plant, een dier, een mens”.

Tot daar Welter, een kenner. Men kan de animistisch-magische wereld- en levenszienswijze niet beter typeren.

ER119

Herlees de titels, *E.RF. 60* (*Bloed(zielestof)*); *63* (*Sperma(zielestof)*), en let op de termen die ‘ziel’ en ‘stof’ ergens doen ineenlopen. De tem ‘ziel’ (‘geest’) wordt regelmatig gebruikt voor wat wij, als westerlingen, ‘ijle of fijne zielestof” zouden heten.

M.a.w. de term 'ziel' wordt metonymisch gebruikt: de stof die met de ziel gepaard gaat of ervan uitgaat, wordt met de ziel ineens vermeld. Waardoor? Doordat zij toch samenhangen.

Hetzelfde met de term 'zielelichaam'.-- Aangezien de ziel of geest niet iets grofstoffelijks, natuurlijk, maar wel ijlstoffelijks of fluïdieks is, vertoont zij een configuratie of geometrische vorm, d.i. een lichaam. Vandaar de term 'zielelichaam'.

J.J. Poortman, Ochêma (Geschiedenis en zin van het hylisch pluralisme), Assen, 1954, 107v., schrijft: "*Alb. C. Kruyt* (1869/1949), bekend Nederlands zendeling en onderzoeker, in zijn *Het animisme in de Indische archipel* (1906), stelt (…) tegenover elkander twee hoofdbenamingen die de Indonesiërs hebben voor begrippen welke wij weergeven met 'ziel' (…).

1.-- 'Ziel' is, voor de Indonesiërs, vooreerst de levenskracht die de hele natuur bezielt. Dit zielsbegrip bedoelt een fijne (*opm.*-- fijn- of ijlstoffelijke, fluïdieke,-- ook wel, in kerkelijke taal, subtiele) stof die de hele natuur bezielt.

Met *P.D. Chantepie de la Saussaye* (1848/1920), bekend om zijn *Lehrbuch* (1887), te Leiden, heet Kruyt deze 'zielestof' ook wel 'levensfluïdum'.

2.-- 'Ziel' is, voor de Indonesiërs, de nadoodse levenskracht. Kruyt verkiest voor dit aspect de naam 'ziel' en het geloof daaraan heet hij 'spiritisme'.

Opm.-- Gewoonlijk duidt de term 'spiritisme' (ook wel 'spiritualisme') de praktijk die erin bestaat zielen van overledenen te contacteren, aan.

Besluit.-- Het geloof aan een alom aanwezige, kosmisch brede levenskracht, basis van magie en mantiek, wordt ook door Kruyt, inzake de Indonesiërs, bevestigd. Wat Welter's bewering kracht bijzet.

De oudste Griekse denkers.

Mensen als Thales van Miletos (-624/-545) de eerste Griekse wijsgeer, duidde de alom aanwezige stof aan met de naam 'hudor', water (voor zover water in alles dringt).

ER120

Zijn leerling en denkgenoot Anaximandros van Miletos (-610/-547) wendt reeds een betere term aan 'a. peiron' (lat.: in.finitum), wat geen enkele configuratie vertoont maar in alle configuraties dringt. Een ander mileziër,

Anaximenes (-588/524), denkt dat 'aër', lucht, of 'psuchè', ziel(estof) in alles aantrefbaar is. Vandaar zijn 'wereld-zielgeloof'. Met name: geloof in een wereldzielestof.

Besluit.-- De mileziërs dachten 'hylisch', d.i. (ziele)stoffelijk.

Opm.-- De Griekse naam voor stof of materie is 'hulè'. Vandaar het bijvoeglijk naamwoord 'hylisch'.

J. Zafiropulo, Empédocle d'Agrigente, Paris, 1953, 35/44, bespreekt de natuurfilosofie van Empedokles van Akragas (-483/-423). Men begrijpt hem pas - aldus Zafiropulo - indien men zoiets als manaïsme (o.c. 39) vooropstelt.

Manaïsme is "deze alom aanwezige stof - uit het totemistisch tijdvak daterend - waaraan ieder ding deelneemt".

Zafiropulo: "Doordat een (…) dubbelganger ("un double") alle dingen begeleidde, drong het goddelijke (*opm.*-: de archaïsche culturen duiden de oerstof als goddelijk: tot in de elementaire materie door". (o.c., 37).

Steller verwijst naar *Aëtios, Xunagogè peri areskonton*, een antiek werk waarin de meningen van Griekse wijsgeren inzake natuurfilosofie uiteengezet worden, waaruit blijkt dat Thales duidelijk animistisch was, want, volgens Thales was al wat zichtbaar was in de natuur ('faneron'), van leven voorzien en bezat het een soort onzichtbare ziel ('afanes'). Zo zijn de planten ("ta futa) bezielde levende wezens ("empsucha zoa"). Maar zelfs b.v. de magneetsteen was ergens 'bezield' (Zafiropulo, o.c., 37).

Besluit.-- Ook na de Mileziërs blijft, bij een aantal denkers, het begrip 'heelal-zielestof' (= oerstof) doorleven. Het leeft verder door onder de naam 'apeiron', d.i. al wat smijdig is (d.i. alle vormen aanneemt zonder zelf enige vorm te vertonen) of nog fluïdieke is, vloeiend (in alles).

Hylozoïsme.

'Hulè', stof, en 'zoë', leven. De Engelse platonieker *R. Cudworth* (1617/1688; *Systema intellectuale* (1678)) voerde deze term in om zich tegen het (sterk materialistisch aandoende) atomisme van zijn tijd af te zetten (het cartesiaans mechanicisme overheerste gaandeweg meer het moderne denken).

Dat alle stof levend is, volgens Cudworth, brengt hem dichtbij de eerste Griekse denkers. En dichtbij de oude religies.

ER121

Opm.-- Het altijd levend vuur.

Herakleitos van Efesos (-535/-465), eveneens één van de eerste denkers in Hellas, schrijft, in *Fr. 30*, wat volgt: “Deze heelalordening - dezelfde voor alle wezens - heeft noch een god noch een mens gesticht. Zij was en is en zal zijn “pür aeizoön”, altijd levend vuur, dat volgens een welbepaalde maat oplaait en volgens een welbepaalde maat uitdooft”.

Nu is het een feit dat dezelfde Herakleitos - Fr. 31 (over de “tropoi puros”, de omvormingen van het vuur), 64-67 - het vuur als radicaal smijdig, d.i. zelf vormloos maar in alle vormen aanwezig, denkt.

Men ziet het wat: Thales (oer)water heet en Anaximandros smijdigheid (apeiron) noemt en Anaximenes ziel(estof) of lucht, dat heet Herakleitos vuur. Het duidt de oerstof aan, alom aanwezig.-- Maar er is telkens weer een variante.

Bij Herakleitos sluit deze aan bij een archaïsch gebruik, nl. het vuur - haardvuur - in de woningen (en in de paleizen (praalhutten) der regeerders) altijd brandend te houden.

Nu heeft o.m. *W.B. Kristensen, Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten*, Amsterdam, 1947, 291/314 (De rijkdom der aarde in mythe en cultus), vrl. 306vv., erop gewezen dat ‘vuur’ als oerstof levenverwekkend was.

Zo vereerden de vestaalse maagden, in het oude Rome, het altijd levend vuur van het Romeinse staatsapparaat, op het altaar van de godin Vesta (een verschijningswijze van Terra Mater, Moeder Aarde). Maar zegt Plinius de oudere (23/79; *Naturalis historia*) niet “fascinus qui deus inter sacra romana a vestalibus colitur” (de wijpenis of fallus die als een god te midden van de Romeinse gewijde dingen door de vestaalse maagden vereerd wordt)?

Waren de vestalinnnen niet de ‘ama.tae’ van de lar familiaris, de huislar, de huisgod die zich in het haardvuur (dat tegelijk aardvuur is) situeerde? ‘Amatae’, dat is de geliefden die zich, door maagdelijk te blijven, aan hem seksueel toewijdden.

Besluit.-- Bij Herakleitos komt de oerstof die zicht- en tastbaar tegenwoordig gesteld werd in het (h)aardvuur, door als levenwekkende oerstof die doorheen al wat was, is, zijn zal, vaart als een smijdige werkelijkheid die

zelf vormloos toch in alle levensvormen, d.i. in alle materiële dingen, vormen aanneemt,-- eindeloos vele vormen.

Besluit.-- Met Herakleitos hebben wij weerom een getuigerest van de archaïsche religie.

ER122

Opm.-- Het begrip 'levensgeesten'.

Dit begrip valt samen met het begrip '(levens)ziel(estof)'.-- Kenners van de antiek -Griekse wijsgeren leren ons dat b.v. o.m. de paleopythagoreeër Alkmaion van Kroton (-520/-450) zoiets kende.

Terloops: het begrip "spiritus animales', levensgeesten, komt nog voor bij de vader van het moderne wijsgerige denken, R. Descartes (1596/1650), alhoewel al sterk in zijn mechanicisme (de wereld en ook het levende wezen als een machine gedacht) badend.

Ook *Francis Bacon* (1561/1626; *Novum organum* (1620), de moderne hervormer der vakwetenschappen, heeft het over de "anima sensibilis", de zintuiglijke ziel(estof).

Opm.-- Volgens *W. Röd, Geschichte der Philosophie, I (Die Philosophie der Antike), 1 (Von Thales bis Demokrit*), München, 1976, 101, kan het begrip 'levensgeesten' of levensstof in verband gebracht worden met de offergebruiken wanneer men schimmen b.v. opriep door bloed te plengen waaruit occulte walmen van levenskracht (spiritus animales) opstegen die door de op te roepen onzichtbare wezens 'opgesnoven', d.i. opgenomen, werden om over de noodzakelijke en voldoende energie te beschikken om het contact door te voeren met resultaat.

Herlees dan ook *E.RF. 61,* waar sprake is van de haimakouria, de verzadiging d.m.v. de bloedziel(estof) of de "spiritus animales" in het bloed aanwezig.

Het archaïsche begrip 'ziel(estof) of ziel(elichaam).

Erwin Rohde, Psyche (Seelencult und Unsterblichkeitsglaube der Griechen), Tübingen, 1925-10, 3, zegt wat volgt.

Wat is de ziel? "Haar Griekse naam 'psuchè' kenmerkt ze - net als in de talen van vele andere volkeren de namen voor de ziel - als "ein Luftartiges,

Hauchartiges, im At(h)em des Lebenden sich Kundgebendes" (iets dat als lucht, als tocht is dat zich in de adem van al wat leeft, toont).

Niet enkel het 'psychisme' van een Anaximenes van Miletos (*E.RF. 120*) maar gewoon alle archaïsche religies inzake ziel en zielelichaam, gesitueerd in de kosmos als een totaliteit van oerstof, d.i. levende en levenwekkende zielestof, komen door in wat Rohde schrijft.

Wij zijn hiermee in het animisme maar nu niet als "ziel/ geest" opvatting maar als ziel en geest badend in een kosmische oerstof of fluïdum.

ER123

22. De structuur van de ziel als zielelichaam (123/128)

Wij zeggen wel: de structuur van de ziel-als-zielelichaam, want de ziel als b.v. in de mens als zuiver geestelijk of onstoffelijk wezen is onafscheidbaar van haar zielelichaam. De menselijke ziel, in haar wezensgrond geestelijk, is gestructureerd zo dat zij, eens belichaamd, in de onmetelijke zielestofzee van het heelal kan leven.

Typologie. (123/125)

Vooral sedert de XIX- de eeuw hebben ervaren occultisten de structuur van het menselijke zielelichaam nader ontleed.

Bibl. st.:

-- *G.R.S. Mead* (1863/1933), *The Doctrine of the Subtle Body in Western Tradition*, Solos Press (Shaftesbury, Eng./ Clayton Creek, USA), 1919-1 (een schets van wat denkers en ook christenen dachten over het fijnstoffelijke of 'subtiele' (ziele)lichaam).

-- J.J. Poortman, Vehicles of Consciousness (The Concept of Hylic Plura1ism: Ochêma), Utrecht, 1978 (vier volumes). Dit om de twee voornaamste te vernoemen.

De zielestof - "matière d' âme" in het Frans - is meervoudig.-- Er zijn laagsubtiele en hoogsubtiele zielestoffen. De laagsubtiele staan dichter bij de grofstoffelijke materie die wij allen direct ervaren, in ons lichaam en erbuiten. De hoogsubtiele zijn vaak ontoegankelijker en verder van het 'fysicale' lijf dat wij allen hebben, verwijderd.

1. *Het etherische zielelichaam.*

Dat heten wij het laagsubtiele lichaam. Waarom? Omdat sommige scholen van religie en occultisme dit etherische lichaam “het astrale lichaam” heten! Er is geen absolute eenheid inzake terminologie.

Bibl. st.:

-- *A.E. Powell, The Etheric Double and Allied Phenomena,* Adyar (India)/ Wheaton, Illinois (USA)/ London, 1925 - 1; 1969-5, (een theosofisch werk, maar dat behalve strikt theosofische axiomata zeer geldige informatie verschaft).

2. *Het astrale zielelichaam.*

Dat heten wij liever het hoogsubtiele lichaam,-- om de reden hierboven aangegeven.

Bibl. st.: -- *A.E. Powell, The Astral Body and Other Astral Phenomena*, Adyar (India)/ Wheaton, III.(USA)/ London, 1927-1; 1972-4.

Opm.-- De theosofische vereniging werd opgericht in New York (13.12.1875) door Helena Petrovna Blavatsky, Kolonel Henry Steel Olcott en William Quan Judge. Verscheidene occulte stromingen waren erin vertegenwoordigd.

Te dien tijde ontstonden overigens vele genootschappen om het onzichtbare dieper te onderzoeken.

ER124

De vier energietypes.

Situeren wij nu de etherische en de astrale energieën in een breder kader.

Bibl. st.: -- *Cassiel, Le livre des connaissances interdites*, Genève/ Paris, 1991, 136 137 (*La création de la vie*).-

Het huidige occulte denken valt altijd, doorheen soms zeer ingewikkelde theoretiseringen, op de volgende vierledigheid.

1.-- *De grofstoffelijke energie.*

Zij valt eigenlijk samen met de energieën die de natuurkunde en de biologie in de fysicale lichamen ontdekt.-- De volgende twee energieën worden blootgetrokken door hetzij occultisme hetzij meer wetenschappelijk dan paranormologie (gewoonlijk parapsychologie geheten).

2.1.-- *De etherische (laagsubtiele) energie.*

Terloops: Vergeet het maar dat deze energie iets te zien heeft met wat tot enkele decennia geleden de natuurkundigen “de ether” heetten.

Uit deze energie worden de configuraties of meetkundige vormen - modellen - gemaakt die de grofstoffelijke configuraties weergeven. Zo b.v. is een plantaardig, een dierlijk of een menselijk lichaam slechts de grofstoffelijke uitwerking van de etherische ‘schim’.

2.2.-- *De astrale (hoogsubtiele) energie.*

Deze situeert zich in het hart zelf van de vorige.

Opm.-- Vele - de meeste echte - occultisten van heden die zich met (rituele) zowel zwarte als witte magieën bezighouden, houden staande dat de magie eigenlijk het etherische en het astrale lichaam en diens energieën bedoelt. Deze zouden - volgens hen - zich vooral situeren in het bloed (*E.RF. 60*) en het sperma, resp. de eicellen van mannen en vrouwen (*E.RF. 63*).

Opm.-- Dr. Edward Berridge (frater Resurgam van de Hermetische orde van the Golden Dawn (gesticht in 1887/1888)) en Violet Mary Firth (= Dion Fortune (1891 /1946; van huis uit Christian Science)) waren ervan overtuigd - waarin zij niet alleen staan - dat wat men “occulte vampieren” (bloedzuigers/ bloedzuigsters) heet, de etherische en de astrale energieën van het zielelichaam van hun slachtoffers uitzuigen.

Volgens beiden zou de libido of (seksueel-erotische) levenslust zich uiten zowel in het fysicale of biologische als in het etherische en astrale lichaam.-- Deze gegevens wijzen op de centrale rol van de etherische en de astrale energieën.

ER125

3.-- *De rein geestelijke energie.*

De strikt immateriële ziel, althans in de mens, was wellicht de grote ontdekking van de paleopythagoreeërs en vooral van Platon van Athene die zeer zeker het strikt immateriële onderstreepte (niet uit lichaamshaat maar uit inzicht in het anagogische of op het hogere (ethisch vooral) gerichte in de immateriële ziel van de mens).

Iemand als Max Scheler (1874/1928), de grote waardenfenomenoloog, dacht, in het tweede (ontkerstende) gedeelte van zijn leven, dat de pure geest

geen 'energie' bevatte maar deze - in freudiaanse zin geduide - 'geest' kan niet door de ware occultist aanvaard worden: ook de immateriële ziel is energie.

Dat zagen wij waar er van 'mania', geestesconcentratie (*E.RF. 68),* sprake was: slechts het scherpe denken werkt, in de etherisch-astrale orde, iets ernstigs uit. Vaag te werk gaande mensen bereiken niets methodisch! De pure geest onderbouwt van binnen uit de ziel en haar ziele-lichamen (en zo het biologische lichaam).

Opm.-- De kundalini (koendalini) energie.

Bibl. st.: -- *Cassiel, o.c.,* 138/139 (*L'apparition de Lucifer*).

De kundalini energie - in India een aspect van sjakti (*E.RF. 63*) of goddelijk-vrouwelijke energie is een belangrijk onderdeel (aspect liever) van het menselijke zielelichaam. Zij is immers bron van levenskracht in de ziel en haar lichamen zelf.

Zij wordt door mantisch begaafden gezien als een slang, een vuurslang (*E.RF. 121*: Herakliteïsch altijd levend en levenwekkend vuur).-- Indien de ziel van iemand occult en/ of religieus - mystisch en - magisch weinig of niet ontwikkeld is, dan ligt deze slang opgerold aan de basis van de ruggengraat. Indien echter iemand occult en religieus actief wordt, dan rijst de slang op, langs de ruggengraat, terwijl zij 'onderweg' de chakra's (shakra's of energiewervelkanalen) oplaadt, tot boven het hoofd.

Welnu, volgens kenners/ kensters, situeert zich de vuurenergie in het etherische en astrale zielelichaam.

Meer nog: de libido of seksuele levenslust en haar uitingen loopt met de kundalini slang ineen. Zij wordt meteen als 'vuur' omschreven.

De adepten van kundalini-yoga en van het tantrisme (sinds minstens de achtste eeuw na Christus bekend) in het hindoeïsme en het boeddhisme activeren door riten en levenswijze de kundalini energie.

Een Cassiel beeldt zich in dat zij satanisch is (een katholieke mening die geen enkel ernstig bewijs kan voorleggen).

ER126

Opm.-- Vormenergieën

Bibl. st.:

-- *L.Watson, Natuurlijk of boven natuurlijk (Een nieuwe, originele benadering van vreemde verschijnselen en hun plaats in de natuur*), Baarn, 1974, 121vv.

-- *S.V. King, Manuel de l'énergie des pyramides*, Paris, 1977 *(// Pyramid Energy Book*, New York, 1977).

Let wel: de termen 'bovennatuurlijk' en 'buitennatuurlijk' worden buiten de katholieke theologie gewoonlijk dooreen gebruikt. Wat soms tot grote verwarring aanleiding leidt. 'Bovennatuurlijk' is wat strikt van Gods initiatief komt; 'buitennatuurlijk' is paranormaal.

Het fenomeen 'weergalm' (resonantie).

Reeds *E.RF. 103* zagen wij het fenomeen (Similia similibus).-- Indien een stemvork in de nabijheid van een andere wordt aangeslagen en indien de frequenties van beide gelijk zijn, dan zal de tweede vork zonder aangeraakt te zijn zacht met de eerste meetrillen. Er geschiedt dus een energie-uitwisseling.

Het fenomeen 'vormenergie'.

In de dertigerjaren bracht André Bovis, die zich met paranormologie bezighield, een bezoek aan de grote piramide (van Cheops te Gizeh). Tegen de hete zon 's middags zocht hij beschutting in de kamer van de farao, die zich in het middenpunt van de piramide bevindt, - uitgerekend op één derde van de grondlijn.

Hij stelde vast dat het dààr buitengewoon vochtig was. En toch: in de afvalbakken lagen, behalve wat toeristen achterlaten, de lijken van een kat en van een paar woestijndiertjes (in de piramide verdwaald en gestorven).

Deze stoffelijke overschotten waren niet bedorven doch als mummies uitgedroogd.-- Dat is het gegeven.

Nu het probleem: hoe de hoge vochtigheidsgraad met de mummificering verzoenen? Hier was iets anders dan balseming aan het werk.

Teruggekeerd in Frankrijk maakt hij een exact model op schaal van de piramide. Hij plaatste ze, net, als het origineel in Egypte, met de grondlijnen precies noord-zuid en oost-west.-- Daarin, op één derde van de hoogte, plaatste hij een dode kat.-- Resultaat: zij mummificeerde!

Karel Drbal, radiotechnicus in Praag, leest Bovis' verslag - dat door vele wetenschappers, omdat hij aan paranormologie deed, niet geloofd werd (zoals reeds Galilei de astrologen niet gelovend de invloed van de maan op de aarde niet eens de moeite waard achtte) - en probeert de piramide-energie uit op de snede van een scheermesje,-- met een analoog resultaat.

ER127

Algemeen resultaat:

De grote piramide en de miniatuurmodellen ervan fungeren als lenzen die energie in een hoge concentratie samenballen.

Andere toepassingen: een Duits onderzoeker stelde vast dat identisch gekwetste muizen sneller beterschap vertonen in bolvormige kooien. Canadese architecten signaleren dat schizofrene patiënten plotseling beterschap vertonen in trapezevormige ziekenzalen. Tsjechische bierbrouwers vervingen ronde biervaten door vierkantige met als effect dat de kwaliteit van het bier verminderde.

Inductie: een configuratie (meetkundige vorm) verwekt een proces dat energie- opstapeling bevat.

Opm.-- *M.E. van den Bosch*, bew., *Egyptische mysteriën (Verslag van een inwijding*), Amsterdam, Schors, s.d., 136 blz., biedt ons een type van magisch-mystisch verwerken van de piramide-energie.

Het betreft een handschrift uit de XVIII-de eeuw waarop bewerker zich steunt) dat zich - blijkbaar ten onrechte - aandient als *Jamblichos van Chalkis* (283/330; leider der Syrische neoplatonische school), *Over de mysteriën der Egyptenaren*.

Omstreeks de jaren 1780 hielden een Cagliostro (Giuseppe Balsamo (1743/1795)), de Illuminati van Beieren o.l.v. Adam Weishaupt en van von Knigge (stichting: 01.05.1776) zich met dergelijke inwijdingsriten bezig,-- blijkbaar in het kader van geheime genootschappen (loges).

Volgens de inleider Schors, o.c., ix, schrokken noch Cagliostro noch de Illuminati van Beieren terug voor geheimzinnige en zelfs rauwe beproevingen: werkelijke volgelingen werden zo geschift! Dit is de getuigerest van de kwellingen - eigen aan b.v. puberteitsriten - bij indianen en negro-Afrikanen.

Het document betrekt in de initiatie de sfinx, in de nabijheid van de grote piramide, en de drie bekende piramiden.-- Wat aantoont dat reeds vroeger dan de dertigerjaren van deze eeuw men, in occultistisch middens, … weet had van de mysterieuze uitstralingen die van de sfinx en de piramiden uitgaan.

Opm.-- Maar dat betekent ook dat, wie nu zich aan piramide-energie overlevert, althans indien hij/ zij de grote piramide als model neemt, automatisch betrokken geraakt in het beslag dat de XVIII-d' eeuwse geheime genootschappen erop gelegd hebben: men deelt in hun magisch-mystische sfeer,

Dit zou kunnen 'verklaren' hoe sommigen die de piramide-energie toepassen, allesbehalve gunstige resultaten boeken.

ER128

De chakra's (sjakra's).

Bibl. st.: -- *C.W. Leadbeater, De chakra's, Amsterdam*, s.d.. -- De zeven chakra's zijn een stel draaikolken of wervelkanalen die zich op het oppervlak van de etherische dubbelganger (en meteen de astrale ziel) bevinden.

Zoals gezegd: de etherische dubbelganger dient ervoor het ik te verbinden (via het astrale zielelichaam) met het biologisch lichaam.

Leadbeater, o.c., 14: "Voor de helderziende is de etherische dubbelganger duidelijk zichtbaar als een massa flauw lichtende-violet-grijze nevel (*E.RF. 122* (Rohde's omschrijving: lucht, tocht) die het dichtere deel (het grofstoffelijke deel) van het lichaam doordringt en zich even erbuiten uitstrekt".

De chakra's of krachtcentra zijn verbindingspunten waardoorheen een energie van het ene lichaam (men zegt ook 'voertuig') van de mens naar het andere vloeit.

a. Zijn zij nog volkomen onontwikkeld, dan gelijken zij op kringetjes van zowat twee duim middellijn (bij de niet occult of mystisch ontwikkelde mens lichten zij dof).

b. Zijn zij tot ontwikkeling gekomen (door magie en mystiek), dan zijn zij vlammende draaikolken (in doormeter toegenomen als miniatuurzonnen).

Al de chakra's zijn voortdurend actief: in de naaf (geopende mond) ervan stroomt ononderbroken - tenzij er b.v. zware ziekte of zware occulte aanval is

- een kosmische energiewaaier,-- zevenvoudig. Alle zeven werken in alle zeven de centra maar telkens overheerst één der zeven.-- Wij typeren ze nu even.-- Maar noteren wij: via de wervelkolom zijn de chakra's ook verbonden-ineenvloeiend met de kundalini-energie (*E.RF. 125*).

1.-- Stuit- of wortelchakra.-- Rood van kleur (voor een aantal zienden) Onderaan de ruggengraat.
2.-- Navelchakra.-- Geel. Zonnevlecht.
3.-- Milt chakra.-- Oranje. Voor de milt.
4.-- Hartchakra.-- Roze. Voor het hart.
5.-- Hals- of keelchakra. - - Blauw. Schildklier (voorzijde keel).
6.-- Voorhoofdchakra.-- Violet. Tussen de wenkbrauwen.
7.-- Kruinchakra.-- Goudkleurig. Juist boven het hoofd.

Zoals gezegd de kleuren hangen voor een deel af van de 'ziende' persoon.

Opm.-- *Marianne Uhl, Chakra-energiemassage*, Antwerpen, 1992, beweert dat er een duidelijk maar moeilijk te beheersen verband bestaat tussen de voetreflexpunten en de chakra's. Daarin beelden de problemen van de mens zich af.

ER129

23. Vuurenergie (129/132).

Animisme betekent o.m. dat het heelal, ook het anorganisch gedeelte, letterlijk boordevol (levens)energie steekt.-- Wij zagen al een reeks types van energie, buiten en dus ook binnen het lichaam. Staan wij nu stil bij de vuurenergie of "het vuur dat uit de hemel komt".

Bibl. st.: -- *M. Harrison, Le feu qui vient du ciel*, Paris, 1980 (// *Fire from Heaven or How Safe Are You from Burning*?), London, 1976). De ondertitel geeft perfect weer waarover het gaat: "*Étude de la combustion spontanée chez les êtres humains*", studie omtrent de spontane verbranding bij mensen.

Een eindtijdhymne, *Ps 97 (96):3/4* , brengt ons een eerste model.

"Jahweh (de Heer) treedt als vorst op! De aarde mag juichen! (…). Duistere bewolking omringt Hem. Gerechtigheid inzake rechtspraak schragen zijn troon. Een vuur voor Hem nadert zijn tegenstanders alom verschroeiend. Zijn bliksems zetten de wereld in lichterlaaie: de aarde beleeft het en lijdt schipbreuk".

Nu weten wij dat b.v. een zekere 'kritische' exegese (tekstverklaring) hierin hoogstens een staaltje archaïsche dichtkunst ziet. Maar, indien diezelfde exegese het waagt de tekst in zijn culturele context terug te plaatsen, dan geeft dezelfde tekst allesbehalve 'poëzie' weer. Klaarblijkelijk kende de steller van de tekst heel goed het fenomeen 'hemelvuur', dat, zoals Harrison zegt, al zo goed 'hellevuur' zou kunnen genoemd worden.

Andere Bijbelteksten die hetzelfde aanraken, zijn b.v. *Genesis 19:23* (de verschroeiing van Sodoma): "Jahweh deed over Sodoma en Gomorrha (en de hele vlakte, zoals *19: 28* zegt) solfer-en-vuur van Jahweh komend neerregenen". *19:28* zegt dat daarop het hele gebied als een vuuroven rookte.

Andere tekst: *1 Koningen 18:38*. De aanhangers van de godheid Baal/ Astarte (een androgyne godheid, zoals Bafomet (*E.RF. 117*)) nemen het op tegen de éne profeet van Jahweh, Elias. De beslissende tekst: "En het vuur van Jahweh regende neer en verschroeide de holocaust (brandoffer) en het hout".

Tot daar een Bijbelse inleiding. En nu de feiten. De actuele feiten.

Lily White.-- Harrison, o.c., 232. Uit de *New York Times* 25.08.1929. Wij zijn op het eiland Antigua (Antillen). Een zwarte ervaart regelmatig dat, bij haar thuis als op straat, haar kleren verschroeid worden, terwijl zij zelf, Lily, nooit brandwonden oploopt.

ER130

Welwillende buren redden ze, want haar garderobe en zelfs haar beddenlakens - boven en onder haar - verschroeiden zonder dat zijzelf enig letsel opliep. De buren zorgden ervoor dat zij én kleren én lakens had.

Nina Kulagina.-- Ditmaal gebeurt het in de atheïstisch geregeerde gewezen Sovjet -Unie.

Genady Sergeiev, sovjetparanormoloog (volgens zijn verslag in de *Sunday People* 7.03.1976) vertelt.

Nina Kulagina was medium, en wel telekinetisch medium: zij kon, louter zich concentrerend en scherp denkend en willend ('*mania*': *E.RF. 68*; *98; 100; 107; 125*), fysicale of grofstoffelijke dingen naar plaats en/ of vorm veranderen. Zij is er, op de ene of andere manier, toe in staat de energie die haar omringt, aan te trekken.

Meermaals heeft die energie die in haar lichaam drong, brandwonden nagelaten, die tot tien centimeter lang waren. Dit op de armen en de handen.-- Ik was bij haar toen haar kleren vuur vatten om reden juist van die energietoevloed. Zij schoten letterlijk in brand. Ik heb ze het vuur helpen blussen en heb enkele getuigeresten - verbrande lappen - bewaard. -Tot daar de sovjetparanormoloog.

Opm.-- Let op een radicaal verschil: Lily White, de zwarte, vertoont zonder meer een sedert alle tijden en op alle plaatsen gekend vuurfenomeen,- dat zij machteloos ondergaat. Nina Kulagina, de Russische, vertoont daarenboven de energie-opname. Waardoor zij actief kan meewerken tot op zekere hoogte.

Kosmisch kader.-- Het is waarnemers/ waarneemsters opgevallen dat, in menig geval, er, behalve de betrokken personen, zich rondom andere paranormale of minstens zeer ongewone en zelfs bizarre fenomenen voordoen.

-- *Charles Fort*, een journalist in New York, onderzocht zeer nauwkeurig dergelijke fenomenen. Zijn werk: *The Book of the Damned*, New York, 1920 (Ook: *Lo,* London, 1931; *Wild Talents*, London, 1931).

Zoals allang voor hem noteerde hij, gesteund door de moderne pers, dingen als spontane verschroeiïngen gepaard met vissenregen, mannaregen in de woestijn, rode regen,-- ongewone vermenigvuldiging van vogels, insecten, kleine zoogdieren. Wat hem daarbij opviel, is de samenhang. Samenhang die op multicausale en intercausale wijze verloopt: vele oorzaken en op elkander inwerkende oorzaken! (Harrison, o.c., 118).

ER131

Het grillig karakter.

Wetenschappers, ook diegenen die, vrij van rationalistische vooroordelen, ongedwongen maar grondig ingaan op de ware structuur van het 'goddelijk' vuur, staan telkens weer voor een volstrekt raadsel.

Zo b.v.: ene George Turner verschroeide in zijn stuurcabine van de vrachtwagen die hij voerde. Maar de olievlekken op de zetel naast hem waren onaangeroerd! Nochtans was het vuur dermate geweldig dat Turner verkoold was! (Harrison, o.c., 20).

Zo b.v.: anorganische materie, organische materie waaronder mensen verbrandt gedeeltelijk of geheel maar b.v. de kleren blijven ongedeerd; omgekeerd: b.v. de kleren branden op maar de mens of zo blijft ongedeerd!

Artsen, politiemensen, gezagsdragers staan telkens weer voor een raadsel dat tot nog toe niet in het laboratorium nagebootst is. Wat op de radicale onmacht inzake echte verklaring van de huidige wetenschap wijst.

De kenmerken van verschroeide lichamen.

Harrison, o.c. 46.- Het grondige verschil met gewone verbrandingen valt op:

1. het lichaam is telkens weer bijna geheel verschroeid; want de uiteinden -- vooral de handen en de voeten en vaak het hoofd - zijn nooit geheel verschroeid;

2. er rest altijd een vette as;

3. brandbare dingen - kleren, meubels, enz. - zelfs in direct contact met het verbrande lichaam vertonen weinig of geen tekens van beschadiging.-- Zoiets, gezamenlijk, valt nooit voor in 'natuurlijke' omstandigheden.

Mogelijke 'verklaringen'.

Charles Fort.-- Het valt op dat het vaak - niet altijd - wanhopigen zijn - "burnt-outs"- 'marginalen' en de omgeving ervan, die het slachtoffer zijn.

Charles Fort.-- "Ik geloof dat onze gegevens slaan - het domein - niet op de spontane verbranding zelf maar op dingen of wezens die - zich bedienend van het verschroeiings-proces - mannen (inzonderheid leden van een clerus) en (de meerderheid) vrouwen verteren. Dit net als de occulte weerwolven of zogezegde weerwolven die het ook vooral op vrouwen gemunt hebben".

Mogelijke 'verklaringen'. -- Harrison.-- "Miss Lily White was ongetwijfeld het mikpunt van klopgeesten ('Poltergeist', spookgeesten). Maar: wie bezorgde de energie die de kleren en/ of lakens verschroeide? Zijzelf of iemand anders? Vielen haar kleren en lakens niet in de smaak van de klopgeesten?". -- Harrison denkt aan Nina Kulagina en haar energievoorraden.

ER132

En Harrison voegt daaraan toe, o.c., 17: "(In het hoofdstuk gewijd aan de klopgeesten in hun betrekking tot "het vuur") zien wij dat in zekere zin "het

vuur" in sommige personen inwoont, er op durende wijze eigen aan is van de hyperthermische (oververwarmde) Padre Pio (in Foggia, Italië) wiens temperatuur tot bijna 49° stijgen kan, tot het Russische telekinetische medium Nina Kulagina die blijkbaar over het vermogen beschikt zichzelf "spontaan te verschroeien"".

Men ziet het: Harrison stelt zeer sterk belang in de energieprocessen,-- in de getroffen personen".

Onderwijl zegt hij: "De wezens die met "het vuur" uitstaans hebben, in de bespookte huizen, kunnen - zo lijkt het - slechts opgeroepen worden door diegenen die de juiste woorden kennen. Net zoals in de mening van onze voorouders, demonische wezens moesten door de juiste woorden opgeroepen worden".

Wij zonderden deze laatste volzin uit zijn context af om hem te belichten: Harrison wijdt de ene keer de energie toe aan buitennatuurlijk werkende geesten terwijl hij de andere keer de energie aan de aardse personen toekent.

Zou het niet de twee tegelijk zijn? Herlezen wij *E.RF. 114* (*Vaughn roept de marihuanasigaretten te voorschijn*) en *117* (*Vaughn roept, in een zwarte rookwolk, zijn bezielende geest, Bafomet, te voorschijn*)

Zo gezien zou het fenomeen "vuur-dat-verschroeit" op buitennatuurlijke wijze een animistisch fenomeen zijn, zoals Tylor het definieerde: de eenheid van soul, ziel, en spirit, geest. Cfr. *E.RF. 105*.

Of zelfs de eenheid van soul, ziel van de aardse mens, en ghost-soul, de ontlichaamde ziel van een zich aan die aardse mens vergrijpende geest (van een voorouder b.v.).

Cfr. *E.RF. 105*.-- Men kan hier ook even ingaan op het fenomeen 'theürgie' (*E.RF. 117*), d.i. inwerken op en samenwerken met een 'godheid' (of een op godheid gelijkend, hoger begaafd, machtvoller wezen als b.v. een magisch ontwikkelde voorouder).

Opm.-- Terecht verwijst Harrison naar *H. Thurston, S.J., Die körperlichen Begleiterscheinungen der Mystik*, Luzern, 1956. Levitatie (vanzelf opstijgen), stigmata (zoals bij Padre Pio), lichtfenomenen, gedaanteveranderingen, bilocatie (op meer dan één plaats te zien zijn), voedselloos leven, onbederfelijk lichaam, bloedwonderen, afwezigheid van de starheid van de dood, geur van

heiligheid, onkwetsbaarheid, -geestelijke bruidschap, mystisch huwelijk komen ter sprake.

ER133

24. De ziel als aura (133/138)

J. Prieur, L'aura et le corps immortel, Paris, 1979, 35, zegt: de Latijnse term 'aura' betekent:

a. briesje (zachte wind) als een ademtocht (vgl. *E.RF. 122: Rohde),*
b. lucht, hemelruim,
c. ziel, leven,
d. fonkeling, weerspiegeling.

Een definitie in omloop zegt: de aura is een ijl- of fijnstoffelijke stof (fluïdum) die uitgestraald wordt door anorganische lichamen, door planten, dieren, mensen.

M.a.w. een uitstralingssfeer.

Wij beschikken over een degelijke beschrijving.

Bibl. st.:

-- *Gerda Walther, Zum anderen Ufer (Vom Marxismus und Atheismus zum Christentum*), Remagen, Reichl, 1960.

-- *G. Walther, Phanomenologle der Mystik*, Olten/ Freiburg i.Br., 1955.

Gerda Walther is de directe leerlinge van Edm. Husserl alsook van Alexander Pfänder, psychologisch gericht fenomenoloog. Zij ontdekt dat zij de aura 'ziet' - een vorm van wichelen of mantiek - in 1915, toen zij omtrent achttien jaar oud was. Zij zag ze toen voor het eerst bewust, -- zonder er zich ten volle rekenschap van te geven dat het werkelijk een aura was.

Zegt zij zelf. "In het *Zeitschrift für metapsychische Forschung* Hft 5 (1938) schreef ik: "Ik wil nu, o.g.v. eigen waarnemingen bij zijzelf, trachten nader te omlijnen wat men eigenlijk ontmoet - "vor sich hat" - wanneer men aura 'ziet'".

Met haar vatten wij samen.

1.-- *De gebondenheid van de aura aan de persoon van wie zij uitgaat.*

Beide gegevens, de persoon en de aura, zijn ten nauwste onderling gekoppeld. Dermate zelfs dat dit samengaan er vele malen toe misleidt te menen dat de configuratie van het fysicale lichaam steeds aan iedereen ook die van de aura te zien geeft.

2.-- *De zichtbaarheid ook in volle duisternis.*

Mijn eigen zien der aura bewijst dat men ze zeer goed, ja beter kan zien in volle duisternis.

3.-- *Telepathische waarneming en aurisch zien.*

"Ik heb - *Phän. D.Myst. 69* - gedurende telepathische ervaringen, terwijl ik 's nachts in het donker in bed lag, de aura - in het kader van telepathische ervaringen - net zo duidelijk en, om het met een term van Husserl's fenomenologie te zeggen, 'leibhaftig' (*opm.*-- in levenden lijve, direct waarneembaar) bespeurd als indien deze mensen lijfelijk aanwezig waren geweest".

ER134

Opm.-- G. Walther, o.c., 70f., preciseert dat telepathie, d.i. het in de eigen ziel doorleven van wat anderen in hun ziel doorleven (o.c., 66f.), gradaties van bewustzijn behelst.

1. "Ik vermeld dat - bij het eerste beleven van zoiets als telepathie dat ik bij mijzelf waarnam en waarbij L. (een persoon) aan het overleggen was of hij mij zou schrijven - ik in een toestand geraakte die enigszins geleek op de toestand onmiddellijk voor het inslapen. Toch was ik mij daarbij nog van mijzelf en van mijn omgeving bewust".

2. "Gedurende telepathische belevenissen was van een op slaap gelijkende, dromerige toestand - in tegenstelling tot het geval hierboven - nauwelijks sprake.

Integendeel: ik was veeleer ten volle wakker en geconcentreerd. Wel was ik - meestal, niet altijd - van de uitwendige, zintuiglijk waarneembare gegevens op een of andere wijze afgewend en naar binnen gericht". *E.RF. 72* (*Mania vertoont sedert eeuwen dat dubbele aspect*)

3. Walther voegt daaraan toe: "Verkeerd is ook de zeer verbreide mening dat men weerloos onderhevig is aan zulke in ons binnenste spontaan opkomende belevenissen. Zulks is niet het geval (tenzij bij psychiatrische patiënten). En dit des te minder hoe vaker men zulke belevenissen doormaakt. Dit wil zeggen: hoe meer men leert ze - dadelijk bij het opduiken - te onderkennen en van iets anders te onderscheiden". -- Dit bevestigt *E.RF. 72*: bij de Batuque!

4.-- Het grondige onderscheid tussen het 'eerste' zien en het 'tweede' (= aurische) zien.

Op zekere dag - zo vertelt G. Walther verder - bij het binnengaan in het vegetarische restaurant Freya, in München, werd ik een bijzonder mooie, intensieve, blauwe aura gewaar die de ganse ruimte scheen te vervullen. Ik trachtte vast te stellen van wie deze mooie, intensieve, blauwe aura uitging. Pas dan ontdekte ik een mij volkomen onbekende Indiër als de persoon die tot de aura behoorde.

Na een tijdje zag ik bij het binnenkomen in hetzelfde restaurant opnieuw deze aura. Ik zocht dan ook weer de Indiër. Ik trof hem aan in een plaats daarnaast.

In beide gevallen dus was het zien van de aura - aan het zien van de tot die aura behorende mens voorafgegaan.-- Juist hetzelfde heb ik ook in andere gevallen beleefd.

ER135

5.-- Het gewone zien en het aurische 'zien' verschillen grondig.

"Bij het sluiten der ogen verzwindt wel het eerste, fysicale zien van de mens, maar niet "das leibhaftige spüren oder sehen der aura" (het directe waarnemen of zien der aura). Het aurische en het fysicale zien moeten dientengevolge toch onderling verschillen". (o.c., 69).

6.-- Optisch nabeeld en aurisch gezicht verschillen.

"Het optisch nabeeld, indien de waarnemende hetzij de ogen hetzij het hoofd beweegt, verandert van plaats waar het gezien wordt. M.a.w.: het verschuift mee met de ogen.

De aura is steeds verbonden met de plaats van de geziene mens van dewelke zij uitgaat en rondom hem/ haar is zij het sterkst.

Een tweede verschil ligt daarin dat, louter kwalitatief, het zien van het optisch nabeeld en het zien van de aura ongelijk zijn.

7.-- Eidetisch zien en aurisch zien verschillen.-

Opm.:

-- E.R. Jaensch, Ueber die Verbreitung der eidetischen Anlage im Jugendalter, in: *Zeitschrift f. Psychologie 87* (1921)

-- *E.R. Jaensch, Ueber den Aufbau der Wahrnehmungswelt und die Grundlagen der menschlichen Erkenntnis*, 2 Bde, 1927.

-- *E.R. Jaensch, Die Eidetik und die typologische Forschungsmethode*, 1933-3.-- Reeds *V. Urbantschisch, Ueber die subjektiven optischen Anschauungsbilder*, 1907, had het over deze vorm van tweede gezicht.

-- Wat bijzonder boeiend is ter zake, is *E. Schering, Die innere Schaukraft (Träume, Erscheinungen und Visionen des Johannes Falk*), München/Basel, 1953.

G. Walther, o.c., 200: "Ik ben niet eidetisch begaafd. Alle proefnemingen mislukten inzake eidetisme, d.i. het vermogen om vroeger (fysicaal) waargenomen fenomenen dermate helder en werkelijkheidsgetrouw in de herinnering op te roepen dat het eidetische beeld ervan a.h.w. (deze opmerking is van doorslaggevende aard want de eidetisch begaafde weet bewust dat het slechts een herinneringsbeeld is) een echte waarneming lijkt".

8.-- De aura van sterke en zwakke persoonlijkheden.

O.c., 77.-- Bij sterke persoonlijkheden die een sterke 'atmosfeer' uitstralen stelt G. Walther het volgende vast.

a. In dergelijke gevallen heeft men - heel en al voor alle vormen van bewust overleg, oordelen, redeneren, vergelijken - van dergelijke mensen het gevoel alsof hun atmosfeer, net een psychische 'wolk', in u binnenstroomt en u letterlijk omhult.

ER136

b. Zo iets is natuurlijk, vaak, vooral dan in hoge mate het geval wanneer men zelf precies van binnen moe of verzwakt is. Of wanneer men zelf niet door een sterke, aan eigen wezen ontsprongen belevenis doorstroomd is. Of ook wanneer men zelf niet met bijzonder sterke concentratie met een ander voorwerp van aandacht bezig is".

c. Ja, meermaals komt men van deze vreemde aura, dagenlang, niet los en doorleeft men alles in haar verband en als door haar zingeving belicht. Wellicht anders dan men dit zou doen louter op grond van de aard der eigen belevenisbronnen".

Opm.-- Het zien van de aura is meer dan het pure waarnemen: er gaat van een aura, vooral die van sterk uitstralende personen of voorwerpen of zo, een werking uit die overweldigend kan werken, -- dagenlang.

9.-- *Een aura is onderscheidbaar in deelaura's.*

M.a.w.: zoals alle aurisch-zienden stelt G. Walther, o.c., 117, vast dat binnen de éne aura van een mens er verschillende deelaura's zijn. Aura's zijn niet eenvormig.

10.-- *De aura van sacrale personen.*

O.c., 193.-- Steller heeft het over bemiddelaars, godsgezanten.-- Daarin onderscheidt zij:

a. het geval van Jezus en

b. dat van gewone mensen, zoals b.v. Sint Paulus na zijn bekering.

"In beide gevallen kan - ook wanneer een directe mededeling van Godswege omtrent de bemiddelingsrol niet beschikbaar is - wel vaak de echtheid van een bemiddelaar gekend worden op grond van de aard van zijn uitstraling en het goddelijk karakter ervan.

Wat de Duitsers 'Heiligenschein', aureool, heten. Dit zowel wanneer de bemiddelaar een door het goddelijke vervulde mens is als wanneer hij een godmens (zoals Jezus) is".

Opm.-- De term 'aureool' komt van het Latijn 'aureola', kleine aura,-- gewoonlijk rond het hoofd gesitueerd.

"Treedt men zo'n mens tegemoet, dan is het af en toe plots alsof men het krachtveld van een sterke magneet binnentreedt. Bijna als in het geval van onweers-spanningen voelt met het krachtfluïdum dat van dergelijke mensen uitgaande het eigen lichaam doorstroomt.

In het middenpunt van zo'n krachtveld ziet men zulke mensen lichtend omstraald door het gekende witgouden licht, dat, uit de goddelijke wezensgrond, in hen stroomt.

Want de gouden tint van een witte geestelijke aura of van een kleurige psychische ('seelischen') aura is altijd het teken van het feit dat zij doordrongen is van uitstralingen van het goddelijke wezen.

ER137

Men ervaart - bijna zou men willen zeggen: men ziet, hoewel niet met het lichamelijk-fysicale oog - hoe zo'n witgouden licht dat van hen uitgaat, het eigen zelf (*opm.*-- de diepere laag van het ik) - als een vloed - omgeeft en tot in de binnenste wortels van het eigen geestelijke en psychische grondwezen (*opm.*-- dat waardoor het ik als door een inbedding zich in het heelal situeert) vloeit".

Opm.-- Hier spreekt, natuurlijk, Gerda Walther persoonlijk, de van agressieve marxiste tot christelijke mystiekerin geworden, paranormaal begaafde vrouw voor zover zij bepaalde basisbegrippen van de psycholoog Pfänder - grondwezen b.v.- overneemt.

Fenomenologisch besluit.

Als fenomenologe beschrijft G. Walther de directe waarneming van al wat aura is. "De aura, met al haar schakeringen, is dus:

1. "etwas Selbstgegebenes", d.i. iets dat zichzelf direct toont als gegeven, onherleidbaar tot iets anders,

2. althans zij kan het zijn in ieder geval.

Meteen is de aura dan ook wat Edm. Husserl (*E.RF. 22*) "ein urphänomen", een oerfenomeen, noemt, d.i. iets dat niet uit andere gegevens afleidbaar is,-- iets dat m.a.w. niet tot andere gegevens herleidbaar is".

Opm.-- Het analogisch spreken over de aura.

O.c., 69f.- Men beweert wel eens dat de aura beantwoordt aan de gewone, zintuiglijk waarneembare kleuren met dat verschil dat de (kleur van de) aura dunner of fijner is.

Antwoord van G. Walther: zo definiëren mag maar dan enkel als tip, als analogie (deelidentiteit) doch het mag in geen geval letterlijk verstaan worden.

"Men heeft mij ooit gevraagd of een mens die b.v. een blauwe aura heeft (althans voor sensitieven, d.i. helderwaarnemenden), nu overkomt als "blauwgeverfd" of "net als in een blauwe sluier gehuld" of "als in een blauwe mist", "een blauw schijnwerperlicht".

Al dergelijke analogieën komen steeds weer op vergelijkingen - tips voor diegenen die niet zelf de aura zien - neer. Als helpende voorstellingen - in die analogische zin - zijn zij wellicht grondig bruikbaar. Met name: via dergelijke

vergelijkingen, analogieën, begrijpen niet-sensitieve medemensen, benaderenderwijze en mogelijk op weg zettend naar eigen “tweede gezicht”.

ER138

“Doch - zo gaat zij verder - dergelijke analogieën niet als analogieën begrepen zijn een volkomen vergissing.-- Meer nog: in verlicht-rationalistische middens, waar men zelfs niet het medemenselijk-analogische begrijpen kan en/ of wil beoefenen (ook niet louter vakwetenschappelijk en/ of fenomenologisch), baseert men juist op dergelijke (als weergave van waarneming onjuiste) analogieën “ganz falsche Theorien” (gans valse theorieën)”.

Opm.-- Waar niet-waarnemenden theorieën uitvinden omtrent wat zij niet eens zien, gelijkt het op een blinde die naar een ei slaat!

“Men heeft ook geloofd dat de aura zo ongeveer is als het spiegelbeeld van een licht of als een kleurig oppervlak op een doorzichtig venster, waardoorheen men de voorwerpen en de mensen kan zien alsof zij door dat licht a.h.w. overgoten zijn of door genoemd kleuroppervlak a.h.w. overgoten”.

G. Walther loochent iedere fenomenale, d.i. direct waarneembare waarde inzake zulke analogieën.

R. Steiner (1861/1925; stichter van een Midden-Europese variante van de theosofie (*E.RF. 123*)), de antroposoof, wijst erop dat de fysicaal-zintuiglijk waarneembare kleuren een “ethisch-politische” eigenschap vertonen op voorwaarde dat zij zinnebeeldig verstaan worden.

Juist deze zinnebeeldige eigenschap - aldus Steiner - beantwoordt aan dat wat de aura - op hààr fijnstoffelijke wijze - uitdrukt.

G. Walther treedt dit steineriaanse standpunt inzake kleurensymboliek voorzichtig bij: “Dat de aura uitgerekend met de namen van fysicale kleuren aangeduid wordt, heeft wel zijn oorsprong in een innerlijke verwantschap tussen fysicale en aurische kleuren”. (O.c., 70).

Opm.-- Inderdaad: aurisch-ziende mensen kunnen nogal eens verschillen inzake waarneming van hetzelfde (en inzake duiding ervan). Niet dat de ene niets ziet en de ander wel iets. Nee: beiden zien maar, gezien hun verschillende aanleg, anders.

Opm.-- Er zij gewezen op *Colette Tiret, Auras humaines et ordinateur*, Paris, Dervy, 1976. De methode was vergelijkend: én begaafden èn gegevens via differentiële psychologie blijken tot 98% overeen te stemmen inzake aura.-- Wat de moeite loont.

ER139

4. Steekproeven 4

25. Jezus' gedaanteverandering (verheerlijking) (139/142)

E.RF. 136 (*De aura van heilige personen*) leerde ons dat Gerda Walther o.m. de aura van Jezus 'zag'.

O.m. met rond Hem een witgouden stralenglans of 'aureool'. Dat zij, daarbij, zich a.h.w. doortrokken voelde, door juist die aura, tot in haar 'zelf' (de diepteziel) en zelfs haar 'grondwezen' (de diepteziel voor zover zij zich situeert in de hele kosmos).

Laat ons daar nu even op ingaan. Doch vooraleer dit te doen staan wij stil bij het begrip 'apocalyptiek' (*E.RF. 19*). Dit is de onthulling, bloottrekking, van het heilige voor zover het tot "de andere wereld" behoort.

Zegt de aretalogie ons hoe het heilige in deze wereld, in de vorm van het wonder, doorbreekt, de apocalyptiek zegt het ons hoe de ver verwijderde "andere wereld" toch nog, via zien(st)ers, tot in deze wereld door komt.

Bibl. st.:

-- *C. Kappler e.a., Apocalypses et voyages dans l 'au-delà*, Paris, Cerf, 1987 (een hoofdwerk terzake,-- vooral om reden van de brede definitie van 'onthulling' ('openbaring')).

-- *Fr. Bovon, Révélations et écritures (Nouveau testament et littérature apocryphe chrétienne*), Genève, Labor et Fides, 1993.

-- *L. Cerfaux, Jésus aux origines de la tradition (Matériaux pour l'histoire évangélique*), DDB, 1968 (een meesterwerk dat Jezus situeert in de apocalyptiek).

-- *G. von Rad, Theologie des alten Testaments, 1 (Die Theologie der geschichtlichen Ueberlieferungen Israels*), München, 1961, 415/439 (een protestants verslag).

-- *J. Huby, Mystiques paulininne et johannique*, DDB, 1946.

-- *J. Lambrecht, Is alle roemen onverstandig*? (*2 Korinthiërs 10* in de herziene Willibrord-vertaling), in: *Collationes* (Vl. tijdschr.v. theologie en pastoraal) 23 (1993): 4 (dec.), 359/378.

Uit die werken blijkt dat het begrip 'apocalyptiek' soms te eng, d.i. louter bedoelend de catastrofen van een of andere eindtijd, opgevat wordt,-- dààr waar het eigenlijke (en dus bredere) begrip betekent "onthulling van geheime, mysterieuze werkelijkheden die het heilige vertegenwoordigen".

Vandaar de fundamentele betekenis voor iedere religie (en religiefilosofie).-- Zoals Paulus - *2 Kor. 12: 1/5* - zegt: visioenen ('gezichten', wichelervaringen) en onthullingen zijn een objectieve waarheid en, was het niet om reden van de omstandigheden, hij kan er groot op gaan, want zij zijn geloofsbrieven die hem een sacraal gezag verlenen.

ER140

Herlezen wij *E.RF. 38* (*Sjamanisme*). -- Voegen wij daaraan toe wat volgt.

Danièle Vazeilles, Les chamanes, Cerf, heeft onlangs de aandacht getrokken op het apocalyptisch karakter van al wat sjamanisme is.

Zij stelt vast dat sjamanistische overtuigingen en riten in vele streken aangetroffen worden: Siberië (het klassieke land),-- Midden-Azië, Noord-Europa, Noord- en Zuid-Amerika, Noord- en Zuid-Korea.

Voor M. Eliade is het sjamanisme een "sacraliseringsproces van de profane werkelijkheid", waarvan het Siberische sjamanisme het echte oertoonbeeld zou zijn.

D. Vazeilles daarentegen zet zich tegen die stelling schrap: voor haar is het een transculturele (doorheen (alle) culturen verspreide) techniek, als zovele andere, om met de andere wereld, de wereld van de geesten, in contact te komen. Vandaar het wezenlijke belang van het begrip "reis in de andere wereld" van, de sjamaan/ sjamane dankzij een mania, een vervoering (*E.RF. 68; 98; 100; 130;-- niet het minst 74*), d.i. een min of meer 'verschoven' bewustzijnstoestand.

Dit zij benadrukt: een fenomeen als het sjamanisme is werkelijk 'apocalyptiek', maar op zijn archaïsch vlak, natuurlijk.

Jezus' gedaanteverandering.

Jezus' 'metamorfösis' (lat.: transfiguratio) is tweeledig. Zij is een 'wonder' en dus een aretalogisch fenomeen, maar tevens is zij een 'onthulling' en dus een apocalyptisch verschijnsel.

Lezen wij eerst de tekst. Luk. 9: 27/36.

1.-- (…) "Ik zeg u naar waarheid: "Er zijn er hier aanwezig die de dood (uittocht) niet zullen doormaken vooraleer het rijk van God gezien te hebben".

Opm.-- De term "rijk van God" ("rijk der hemelen") betekent "het (eindtijdelijk) optreden van God, de H. Drie-eenheid, als 'vorstelijke macht in deze wereld". Het gaat dus om een werking. Ja, een oplossing van problemen, nl. de hachelijke situatie op sacraal gebied van de mensheid.

Jezus nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en ging de berg op om te bidden (*E.RF. 54; 66; 86; 101; 102; 109; 114*) en, als hij aan het bidden was, veranderde het aanzijn van zijn gelaat en werd zijn kleed schitterend wit.

ER141

Opm.: --

a. *Daniël 7:9* zegt dat de verschijning van "de mensenzoon" (op het einde der tijden) delen zal in de witheid en het vuur (*E.RF. 129* (*Ps. 97 (96*)) van het hele gebeuren.

b. *Matth. 7:2* zegt: "Hij veranderde voor hun ogen van gedaante; zijn gelaat schitterde als de zon en zijn kleren werden wit als het licht (// als de sneeuw)". Vgl. *Mark. 9:3.*

c. Men vergelijke dit met de verrijzenisengelen. Zo *Luk. 24:4* ("Twee mannen stonden voor (de aromatadragende vrouwen) in schitterend gewaad"); *Mark. 16:5* ("Zij zagen een jonge man rechts gezeten, gekleed in een wit gewaad*"); Matth. 28:2/3* ("En kijk: een grote aardbeving deed zich voor! De engel van de Heer daalde uit de hemel neer en kwam de steen (van voor het graf) wegrollen. Hij zette er zich op neer. Hij had het aanzijn van de bliksem en zijn kleed was sneeuwwit").

Opm.--: Men herleze *E.RF. 129vv.*, en men zal in de fenomenen de vuur- en bliksemenergie herkennen. Want over energie,-- verrijzenisenergie gaat het. Jezus' lichaam, -- zijn zielelichaam, verborgen onder zijn biologische verschijningswijze gedurende zijn aards leven, is in de grond, in zijn diepe ziel

en in zijn grondwezen, verrijzeniszielelichaam dat blootkomt n.a.v. zijn metamorfosis.

2.-- Kijk: twee mannen hielden met Jezus een gesprek. Het waren Mozes en Elias die, verschenen in heerlijkheid, het over zijn 'uittocht' (= dood) hadden die hij straks te Jeruzalem zou voltrekken.

Opm.-- Ook Mozes en Elias tonen zich - onthullen zich (apocalyptiek) - in heerlijkheid, d.i. is Gods wezen voor zover het zich als op schitterende wijze toont,-- zowel inzake verschijningswijze zoals hier als in 'werken' (de mirakels van Jezus b.v.).

3.-- Petrus en de anderen geraakten door slaap overmand. Eens wakker geworden zagen zij zijn heerlijkheid en de twee mannen bij hem. En zie wat zich voordeed: toen die twee van Jezus afscheid namen, zei Petrus tot Jezus: "Meester, het is een gelukzaligheid hier te vertoeven. Laat ons dus drie tenten opslaan: één voor u, één voor Mozes en één voor Elias". Petrus wist niet wat hij zei.

Opm.-- Het is goed mogelijk dat de slaap, in dit geval, een reactie is van het organisme t.g.v. de hoge energie die van Jezus en de twee uitstraalde. Vgl. *E.RF. 107* (Magnetische slaap). Want de woorden die Petrus uitspreekt, getuigen ervan dat hij zich in zijn 'slaap' zalig voelde, zoals nu nog magnetisch slapenden, loom van de energieën, zich 'zalig' voelen. Dat hij niet wist wat hij zei, is op die wijze verklaarbaar: hij kwam uit de toestand van vervoering.

ER142

4.-- Het verhaal gaat door.-- Terwijl Petrus dat aan het zeggen was daagde een wolk op die zich als een schaduw over hen uitstrekte. Zij werden bang toen zij de wolk ingingen.-- Uit de wolk kwam een stem die zei "Deze is mijn zoon, de uitverkorene. Luistert naar hem". -- Eens dat die stem weerklonken had, bleef nog alleen Jezus over (…).

Opm.-- Archaïsche regeerders en vorsten aanzagen zich (en het volk met hen) als 'godszonen', d.i. van goddelijke natuur, -- wat behelst "geladen met godgegeven energieën" (*E.RF. 49: de gewijde of sacrale heerser*).

De commentaar van St.-Petrus.

2 Petr. 1:16/18.-- Niet uitgaande van overingewikkelde fabels hebben wij de macht en de komst van onze Heer Jezus Christus verkondigd, doch nadat wij de ooggetuigen werden van zijn majesteit. Inderdaad: hij ontving van God

de Vader eer- en- heerlijkheid, toen de majesteitsvolle heerlijkheid hem een woord als dit toesprak: “Deze is mijn welbeminde zoon die heel mijn voorkeur wegdraagt”. -- Deze stem hebben wij - ja, wij - gehoord: zij kwam uit de hemel, want wij waren bij hem op de heilige berg.

De ooggetuigen.

Onder meer wat men nu noemt het narrativisme, beweert dat o.m. (en volgens sommigen vooral) de Bijbelteksten slechts een product zijn van een of andere - sterk tot verhalen aangelegde - zeer religieuze geest, maar in geen geval als historisch te duiden zijn.

Waarbij de term ‘historisch’ zeer duidelijk verlicht-rationalistisch moet verstaan worden, nl. als weergave van louter aardse, liefst vakwetenschappelijk controleerbare feiten.

Gevolg: apocalyptische feiten (om van de gewone aretalogische feiten niet te spreken) kunnen, gezien de axiomatiek van het verlichte rationalisme, nooit ‘feiten’ zijn.

Het secularisme is aan het woord dat onze gezichtseinder beperkt tot al wat louter ‘aards’ is. Zoals Nietzsche zei: “Mijn broeders, blijft de aarde trouw”.

Toch blijkt uit *Luk. 1:2, Handel. 1:8, 1 Johann. 1:1/3* b.v. dat de auteurs van de nieuwtestamentische teksten zich als ooggetuigen aandienen of op ooggetuigen steunen.

Kruispasen/ verrijzenispasen.

Lukas legt de nadruk in zijn verslag op een religieuze ervaring van eerste rang, nl. de apocalyptische draagwijdte van het bidden op de hoge berg (*Matth. 17:1*), in de eenzaamheid (*Mark. 9:2*), lokt Jezus’ bidden zijn gedaanteverandering uit, voorteken van zijn nakende dood-en-verrijzenis.

ER143

26. De buitenlichamelijke ziel(estof) (143/146)

Zo-even zagen wij dat Jezus, gedurende de gedaanteverandering, een stralenglans uitstraalde die de grenzen van zijn biologisch lichaam overschrijdt.

Staan wij stil bij dit fenomeen dat wij betitelen als “de buitenlichamelijke ziele-stof”. Eén van de merkwaardige zijden van het animisme.

Nina Kulagina.

Reeds *E.RF. 130* hebben wij de vuurfenomenen vastgesteld met de sovjetparanormoloog.-- En nu de zijde van het fenomeen dat de 'wetenschappelijke' naam PK (psychokinesis; ook wel TK, telekinesis) draagt.

Bibl. st.:

-- *Les phénomènes inexpliqués*, The Reader's Digest, Montréal, 1983, 253.

Nina Kulagina - nog jong - strekt de vingers uit, zo'n twintig centimeter boven het voorwerp op de tafel. Een kompas. Zij zelf ziet er uit als een doodgewone huisvrouw uit Leningrad (het huidige Petersburg),-- een beetje mollig, in de veertig.

1.-- Toch levert zij zich over aan een zeer bevreemdende taak, want, terwijl zij het kompas met grote concentratie (*ERF. 68; 98; 100; 130; 140*) in het oog houdt, beginnen haar spieren te verstijven, tekenen diepe plooien zich op haar gespannen gelaat af. Maar, na enkele minuten, parelen zweetdruppeltjes op haar voorhoofd en … het is alsof de naald van het kompas gehoorzaamt aan het uitzonderlijke magnetisme (*ERF. 97*) - versta: zielestof - dat van deze vrouw uitgaat: de naald begint te trillen.

2.-- De vrouw houdt de handen steeds gestrekt boven het kompas maar zij voert er enkele cirkelbewegingen mee uit. De naald stoort zich blijkbaar niet aan de magnetische krachten van het krachtveld der aarde, zij lijkt te gehoorzamen aan Nina's cirkelbewegingen.

Meer nog: het duurt niet lang meer of de naald draait rond haar as!

Wij geven een uittreksel weer uit de Russische documentaire - gedraaid in 1967 - , één van de vele filmen die de uitzonderlijke prestaties van Nina Kulagina in beeld brengen.

Opm.-- Met haar energieën kan Nina een pingpongballetje in de lucht doen zweven, een kruimel brood verplaatsen, om niet te spreken van de brandwonden waarover vroeger.

Dat is animisme met de buitenlichamelijke ziel(stof).

ER144

Opm.-- Inzake de buitenlichamelijke ziel(estof) zij nog even het volgende vermeld: de aureolen b.v. van de heiligen (*E.RF. 136*) gelijken verwonderlijk

goed op de aura's die de sensitieven (heldergevoeligen) van baron *Karl von Reichenbach (Der sensitive Mensch*, 2 Bde, Stuttgart, 1854) tot op heden nog steeds zien,

-- op de aura's die *Dr. Walter Kilner* (1847/1920; Engels arts, bekend om zijn *The Human Atmosphere,* London, 1911, waarin hij von Reichenbach's aura's bevestigt) ontdekte dankzij glazen schermen die met dicyanine ingewreven waren,

-- op de aura's die de Russische elektricien Semyon Kirlian en diens vrouw Valentina zien, met een apparaat, ontdekt in 1939, zien, "Kirlian-fotografie" geheten.

In het spoor van o.m. de Kirlian's kwamen ettelijke sovjetspecialisten er publiek voor uit: "alle levende wezens - planten, dieren, mensen - hebben niet enkel een uit atomen samengesteld biologisch lichaam maar bovendien een dubbelganger of 'energielichaam' dat uit bioplasma (een naam voor zielelichaam) bestaat".

Herakleitos Van Efesos (*E.RF. 121*) heeft ons een *fragment, nr. 45*, nagelaten: "De grenzen der ziel ("psuches peirata") kunt gij, al gaande, nergens achterhalen, al doorschreedt gij iedere weg: over een dermate diepgaande geest ("logon bathun") beschikt zij". De denker van het "altijd brandende vuur" heeft klaarblijkelijk ingezien dat de aura van de ziel, wellicht in zijn ogen een vuuraura, veel verder reikt dan het zicht- en tastbare biologische lichaam.

Precisering. (144/146) *G. Welter, Les croyances primitives et leur survivances*, Paris, 1960, 53: "Indien - b.v. - de mens een ziel bezit, dan bevindt deze zich in al wat uit zijn lichaam komt: bloed, af- en uitscheidingen, melk, haren, nagelresten.

Zij bevindt zich ook in zijn schaduw, in zijn naam, in een afbeelding van hem (voor zover hij de onvoorzichtigheid beging zich in een waterspiegel te bekijken of voor zover iemand de kwaadwilligheid had zijn trekken weer te geven).

De magiër(in) kan een gedeelte van die ziel losmaken om ze in het lijf van een krokodil te doen trekken die, op haar beurt, een vrouw zal verslinden die bezig is het linnen in de rivier te wassen".

Wat volgt, is één lange commentaar op deze korte - te korte schets van wat een nieuwe perspectief steekproef is inzake animisme.

ER145

Herschikken wij een beetje: al wat bezield is (versta een zielelichaam heeft), heeft die ziel in ieder onderdeel van het biologische lichaam maar ook in al wat daarmee samenhangt (*metonymisch; E.RF. 50; 88*) en/ of in al wat daarop gelijkt (*metaforisch*; *E.RF. 50; 88*).

M.a.w.: de basisstructuur van al wat magie is, staat of valt met deze animistische structuur.

Onthouden wij goed dit basisaxioma.

1.-- De aura (de onmiddellijke aura),

- het speeksel (vgl. *Joh. 9:6:* "Jezus spuwde op de aarde, maakte modder met zijn speeksel, bracht deze modder op de ogen van de blinde aan"),

- de adem (*Joh. 20 21v.*: "Zoals de Vader mij gezonden heeft, zo ook zend ik u (de leerlingen)". Na zo gesproken te hebben blies hij over hen en zei tot hen: "Ontvangt de heilige geest (….)",

- de naam (*Hand. 19:13vv.*: "Enkele joodse bezweerders (exorcisten) op rondreis trachtten ook de naam "heer Jezus" uit te spreken over degenen die in zich boze geesten hadden (…)"; men kent de onzalige afloop: de bezetene, bewogen door een boze geest wierp zich op de onervaren exorcisten! Waarom? Omdat zij niet de juiste wijze van uitspreken hadden! In eenheid met (de levenskracht van) Jezus, ja; zonder dat: nee!).

Opm.-- De hele Bijbel identificeert de naam en het verborgen wezen van degene die door de naam bedoeld wordt. Maar de joodse exorcisten kenden niet het echte verborgen wezen van Jezus. Gevolg: hun vereenzelviging van naam en wezen was ongegrond. Gevolg: de boze geest gehoorzaamde niet aan het verwoorden van de naam.

2.-- Zoals Welter zegt: dingen als b.v. het sperma (*E.RF. 63*) of het bloed (*E.RF. 60*),-- foto's en schilderijen (in kastelen b.v.),-- gebruikte voorwerpen e.d.m bevatten een dosis zielestof (met andere namen aangeduid: levensgeest(en), wereldziel(estof), magnetisch fluïdum, 'od' in het taalgebruik van von Reichenbach), zelfs 'mummie' (= fetisj: *E.RF. 92*) e.d.: de spiritisten heten het 'ectoplasma').

Deze dosis zielematerie - eens verwijderd van het biologisch lichaam - blijft minstens nog een zekere tijd in het voorwerp 'hangen' (bij verwaarlozing sterft die dosis geleidelijk weg, behalve wanneer zij door zeer sterke magie erin gewerkt is).

Opm.-- *Albert de Rochas* (1837/1914; Frans paranormoloog), in zijn *L'extériorisation de la sensibilité*, Paris, 1977(1894-1), gaat meesterlijk en uitvoerig in op al wat buitenlichamelijke zielestof is.

ER146

Maar, o.c., 296, snijdt hij een heet hangijzer aan: n.a.v. geneesmiddelen die eigenaardig genoeg, magisch behandeld, ook op afstand werken, zegt hij: "Ik weet wel dat men suggestie kan aanvoeren". Daarop antwoordt hij:

a. de werkelijke suggestie is een zeldzaam fenomeen;

b. zij mag dus niet uitgesloten worden als agens, d.i. als dat wat het effect dat aan magie toegeschreven wordt, bewerkt.

Opm.-- Daaraan moet nog het volgende toegevoegd worden: jongleren met suggestie als vervangverklaring voor magie is verantwoordbaar indien het eenduidig en keihard wetenschappelijk bewezen is wat juist suggestie is. Welnu, tot nog toe zijn de toelichtingen der tegenstanders van de magische verklaring omtrent de juiste werking van suggestie zeer discutabel. Zij zijn dus niets meer dan één mogelijke hypothese.

Ook al wat iemand bezit, is van diens zielestof doordrongen.

P. Schebesta, Oorsprong van de godsdienst (Resultaten van het volkenkundig en prehistorisch onderzoek), Tielt/ Den Haag, 1962, 59: "Een neger die bestolen of beledigd wordt, eist geen 'schadevergoeding' of 'straf' voor de dader maar herstel van levenskracht".

Daarop steunt de hele economisch-juridische orde van sacrale gemeenschappen.-- Dit verklaart waardoor in echt ongeschonden - niet door de moderne beschaving ontwortelde - culturen b.v. diefstal zo zeldzaam is: degene die steelt, weet dat hij/ zij zich aan een occulte weerbots mag verwachten,-- om niet te spreken van het feit dat b.v. de voorouderzielen en de aangebeden godheden van de benadeelde "een waakzaam oog in het zeil houden".

Attilio Gatti, een Italiaans etnoloog die jarenlang (voor regeringen o.m.) werk verrichtte in Afrika, ten zuiden van de Sahara, vertelt dat hij eens, gedurende een paar jaren, kostelijk materiaal in een verloren dorp in Midden-Afrika moest achterlaten.

Na twee jaar kon hij het terughalen en … wat treft hij aan? Al zijn totaal onaangeroerd materiaal!

Ook vertelt hij dat één van zijn negerhelpers ooit een geit - van een tovenaar dan nog - stal: de avond zelf viel deze zwaar ziek. De anderen rond hem, negro-Afrikanen, verrieden de zaak: “Hij heeft een geit gestolen!”. Daarop werd de tovenaar benaderd: deze trok de lotsworp der zware kwaal terug en, na restitutie, herstelde de dief onmiddellijk.

ER147

27. Het buitenlichamelijke zielelichaam: voorbeelden (147/152)

-- *Carl du PreI* is gekend om werken als *Philosophie der Mystik*, Leipzig, 1910,

-- *Der Spiritismus*, Leipzig, Reclam, 1893

-- *Das Rätsel des Menschen*, Wiesbaden, 1950 (heruitgave).

-- Maar *de Rochas, l’extériorisation de la sensibilité*, Paris, 1977, 313/330 (*L’od véhicule de la force vitale*), geeft ons een vrije vertaling van een artikel van *du Prel*, verschenen in *Die übersinnliche Welt*, 1896 (Nov./ Dez.), waaruit wij het volgende, met commentaar, aanhalen.

De Rochas, o.c., 317.-- Men leest in de Bijbel dat de profeet Elias zich op het lichaam van de zoon van de weduwe van Sarépta - men dacht dat haar zoon ‘dood’ was - legde en deze weer tot leven bracht. M.a.w.: de profeet versterkte - door het od (= levenskracht),’ dat in hemzelf aanwezig was - de levenskracht van de jongen”.

Opm.-- Inderdaad: de gewijde schrijver, *1 Kon. 17:17/24,* verhaalt de redding. Doch lees eerst *E.RF. 106* (*De schim die het lichaam aan het verlaten is, kan teruggeroepen worden,-- ook door een deskundig magiër*).

De Bijbelse tekst: “De profeet legde zich driemaal op het kind en richtte een smeekgebed (*E.RF. 54; 66; 86; 101; 102; 109; 114; 140*) tot Jahweh:

“Jahweh, mijn God, doe de ziel van dit kind in hem terugkeren!”. Jahweh verhoorde het gebed van Elias de ziel van het kind kwam terug in hem en hij hernam het leven”.

Opm.-- *2 Kon. 4:8/36.*-- De profeet Eliseüs geneest de zoon van de Sunammietische.

De tekst: “Daar lag het kind, dood en op zijn bed. Elizeüs kroop het bed, strekte zich over het kind uit, legde zijn mond op de mond van het kind, zijn ogen op die van het kind, zijn handen op die van het kind. Zo hield hij zich gekromd over het kind en het vlees van het kind werd weer warm”. Dat doet de profeet tot zevenmaal toe.

Maar luister: *Kon. 4:33* zegt “Hij trad binnen, deed de deur dicht (…) en richtte een smeekgebed tot Jahweh”, voordat hij de redding begint. De magische act is religie, smeekgebed tot God! De magische act steunt op het fluïdum, de “heilige geest”, zoals de Bijbel dat heet, dat via de profeet in het kind stroomt. Mèt het fluïdum van de profeet natuurlijk.

Opm.-- Soms is de actieve aanwezigheid (samen met b.v. het vasthouden van de hand) voldoende: *Mark. 5:41/42* (*Jezus en het meisje*); *Hand. 9;36/42* (*Paulus en Tabitha-Dorkas*); *Hand. 20:7/12* (*Paulus en de jongen*).

ER148

Du Prei voegt daaraan toe.-- Dr Gilbert, getroffen door een hevige zenuwziekte, vertoonde iedere dag op welbepaalde uren zeer pijnlijke aanvallen.

Eén van zijn vrienden herinnerde zich Elias’ optreden, legde zich op hem,-- met als gevolg dat iedere keer de zieke van een zeer pijnlijke toestand overging tot een onuitsprekelijk welbehagen.

Opm.-- Het feit dat “op welbepaalde uren” een kwaal zich uit, valt nog voor: het is alsof de kwaal - of misschien het verborgen kwaad - een soort uurrooster volgt.

De bijslaap (met of zonder volle geslachtsgemeenschap).

Hiermee komen wij enigszins in het domein van wat men - met een slechte term - “seksuele magie” heet. Cfr. *E.RF. 87; 113.*

Gehuwden die in éénzelfde bed slapen, doordringen elkander met het fluïdum. Dierentemmers zijn daarvan goed op de hoogte: zij laten b.v. het leeuwenwelpje bij zich slapen, op de dekens van het bed zo dat het zich niet enkel door gewoontevorming maar ook door wederzijdse vermenging van levenskrachten aan de dierentemmer hecht. Zo ook de huiskat of -hond: slapen zij bij de meester/ meesteres, dan lopen de levenskrachten ineen.

1 Kon. 1:1/5.-- "David was een hoogbejaard man geworden. Men dekte hem toe met dekens zonder dat hij warm kreeg.-- Daarop zeiden zijn dienaars: "Laat voor de heer onze vorst een jong meisje (*E.RF. 112*) zoeken dat de vorst helpt en verzorgt. "Zij zal "in uw schoot slapen" en zoiets zal de heer onze vorst warm houden". -- Men zocht dus een mooi meisje in heel het land van Israël. Men vond Abisjag van Sjoenem en bracht ze bij de koning. Het jonge meisje was uitzonderlijk mooi. Zij verzorgde de vorst en diende hem maar hij 'kende' haar niet".

Opm.-- 'Kennen' in Bijbels taalgebruik betekent vooral "intiem omgaan met", ja, leven als gehuwden.

Opm.-- Actuele mensen - ook vakwetenschappers - zullen deze tekst, behalve met psychanalyse en zo, ook met gewone 'seks' verklaren. Toch strijdt dit met de cultuur-context: het eerste dat geldt, is de mededeling van levenskracht. Nu is het een feit dat een welbepaald type van (jonge) vrouwen over een uiterst sterke dosis levenskracht beschikt. De mooiheid ervan lijkt de lichamelijke uitdrukking te zijn juist van die dieper gelegen levenskracht die zij - dat zien helderzienden - sterk uitstralen. Abisjag moet van dat type geweest zijn.

ER149

Herlees even *E.RF. 134*, waar Gerda Walther het heeft over een aura "die de ganse ruimte vervult".

Op zekere dag bevond de mens van wie zij uitging, zich "in de andere plaats". Herakleitos van Efesos verwittigde ons: de grenzen der ziel zijn onnaspeurbaar wijds en omvangrijk!

Zo ook de aura van vrouwen als Abisjag van Sjoenem! Het is mogelijk dat sensitieven, eens dat zij bij David verbleef, het hele paleis vervuld aanvoelden, resp. zagen van haar sterke aura.-- David, die in zijn uitgeleefdheid "zijn schim van zijn lichaam voelde loskomen", leefde daarin. Ja, hij hield een soort bijslaap met haar. Het zou niet verwonderlijk zijn dat, juist door die zeer sterke

aura van “een uitzonderlijk mooi meisje”, zijn ‘schim’ terugkeerde in zijn lichaam en hij dan ook het resultaat ondervond, nl. de levenswarmte die terugkeert. Die levenswarmte - die zeer vaak door sensitieven (en anderen) ervaren wordt - is het uitwendig teken van de ziel(estof).

Opm.-- Etnologen en religiewetenschappers hebben het heden vaak over revitaliseringsreligies.

Wel, wij hebben hier het axioma of beginsel van zo’n type van religies. De klassieke kerken b.v. maar ook andere uitgeleefde of zich uitlevende religiesystemen ‘vitaliseren’ niet meer (genoeg). Het gevolg is dat een aantal mensen zoeken naar een religie waarbij zij, na het contact ermee, zich ‘opgeladen’, ‘gerevitaliseerd’, ‘herboren’ of zo weten.

Zelfoplegging met inademing.

Handoplegging, ja! Maar, zoals Elias en Eliseüs e.a., zelfoplegging! Wij zagen hierboven dat ook de adem de oude Anaximenes van Miletos (*E.RF. 120; 122*) het had over ‘aer’ en ‘psuchè’ (vergeet niet dat, in oud Grieks, ‘psuchè’ eigenlijk eerst ‘adem’ betekent) - een gedeelte van de ziel(estof) is.

-- *A. de Rochas, l’extériorisation de la sensibilité*, 318, vermeldt wat volgt.

Een zekere *Cohausen,* in zijn *Von der seltenen Art sein Leben durch das Anhauchen junger Mädchen bis auf 115 Jahre zu verlängern*, vertelt van een Grubelius die het volgende verhaalt.

Een vrouw die voor de eerste keer een kind ter wereld brengt, valt in diepe bezwijming. Men beschouwt ze als gestorven. Haar toegewijde helpster komt snel toegelopen, legt zich op haar, blaast in haar mond totdat zij bijkomt.

De arts die dat ziet, vraagt haar waarvandaan zij die opmerkelijke methode gehaald had. Antwoord: “Ik heb ze in Altenburg zien toepassen. Ik weet dat vroedvrouwen dikwijls op dezelfde wijze pasgeboren baby’s die als dood overkomen, “tot leven roepen”.

Tot daar één der verhalen van Carl du Prel.

ER150

De (warme) adem van jonge meisjes.

Du Prel zegt: de titel van Cohausen’s tekst - Over de zeldzame manier om zijn leven door het beademen van jonge meisjes tot op het 115-de jaar te verlengen - is in feite het opschrift in marmer volgens hetwelk een zekere

Clodius Hermippu 115 jaar en 5 dagen oud werd dankzij de warme adem van jonge meisjes (in het Latijn: "*puellarum anhelitu*").

Maar - aldus steeds Du Prel - het opschrift in kwestie zegt ons niet of die Romein de directeur van een instituut voor jonge meisjes was ofwel of hij door David' s voorbeeld (met Abishag van Shunem) te volgen tot dit resultaat kwam.

Nog eens: herlezen wij *E.RF. 112*, waar wij Vaughn, als "uitwendig teken' van de androgiene godheid Bafomet, uitgerekend jonge meisjes 'betoverend' (in een soort magnetische slaap), de levenskracht van wellicht sterk geladen jonge vrouwen zien 'uitputten'. In satanische en satanistische middens kent men blijkbaar het axioma der levenskracht van vrouwen zeer goed.

Herlezen wij ook *E.RF. 86* b.v.: over de wijprostitutie der Noordse wanen.-- Ook is misschien de geslachtsverandering van 'Judy' (John) - *E.RF. 80* - van hier uit 'verklaarbaar'.

In alle geval: de hindoereligies kennen het axioma van de sjakti (shakti), de vrouwelijke energie als levensbron van mannelijke godheden, zeer goed.

Cohausen.-- Hij behandelde ooit een zestigjarige. Op zeker ogenblik huwt deze man "een jonge en mooie vrouw". -- Een jaar later krijgt hij "hete koorts". De jonge vrouw verzekerde hem dat haar echtgenoot noch voedsel noch drank noch enig geneesmiddel innam.

ER151

Opm.-- Hier en daar hoort men van mensen - 'heilige' mensen, natuurlijk - die jarenlang leven zonder te eten (en misschien te drinken zoals wij allen). Zij leven - zogezegd - van de eucharistie b.v..

Maar het kan zijn - het kan: let op de modaliteit of, voorbehoud - dat zij gewoon de omgeving in haar levenskracht uitzuigen. Waardoor b.v. gaan planten dood in de nabijheid o.m. van zo'n mensen? Dit terloops.

Cohausen verder.-- Toch herwon - tot grote verwondering van Cohausen - zijn gezondheid. Ja, hij was er zelfs beter aan toe dan te voren.

Op het einde bekende de vrouw dat haar man alle dagen haar melk (*E.RF. 144*) dronk. Wat ieder ander voedsel verving.

Marsilio Ficino (1443/1499; Italiaans humanist en neoplatonieker) zei ooit: “Na zeventig jaren droogt de menselijke boom uit en gaat hij dood,- soms ook al na zestig jaren. Maar begin hem dan te ‘bevochtigen’ met de melk van jonge vrouwen, en gij zult hem dan zijn frisse jeugdigheid terugbezorgen”.

Klaudios Galenos van Pergamon (129/201; laat Grieks arts met enorme nawerking) beweerde dat Griekse artsen het drinken van de melk van jonge en gezonde voedsters aan de borst zelf aanbevolen. Hij zelf vond dat het resultaat niet hetzelfde was als men er zich toe beperkte dezelfde melk in een gewoon recipiënt toe te dienen.

Opm.:- De ‘ziel’ van zo’n voedsters is én in ieder onderdeel van de opperhuid én natuurlijk in de melk. Wie zo de melk drinkt - men zou zeggen: ritueel - , drinkt in feite niet enkel de melk als gewoon product maar meteen de levenskracht of ‘ziel-(estof)’ van de geefster.

Opm.:- Sedert eeuwen - en du Prel merkt het op - gelooft het volk dat sommige leerkrachten een hoge ouderdom bereiken o.g.v. het voortdurend contact met kinderen.

Kinderen - dat zien alle goede zienden - zijn boordevol jonge levensenergie die zij voortdurend uitstralen. Wie in de nabijheid leeft,- wie ermee vol liefde omgaat, deelt in de ziel van zo’n kinderen.

Wat niet belet dat sommige kinderen echt ‘uitputtend’ werken: in dat geval is er een andere factor aan het werk die de ziel (zielestof) van zo’n kinderen aantast. Dit zij terloops vermeld.

“Het geheugen der muren”.

De ziel(estof) dringt in de muren, in de vloer, in de zoldering.

Bibl. st.: *Dion Fortune* (= Violet Firth), *Psychische zelfverdediging*, Amsterdam, 1937, 94 (*De nagelaten sfeer*).

Haar verhaal.- Zij betrok op zeker ogenblik een appartement. Dadelijk na haar aankomst werd zij hevig neerslachtig. “Gewoonlijk ben ik niet neerslachtig. Integendeel. Ik heb een opgewekte aard. Zodra echter ik deze vrolijk ingerichte kamer binnenkwam, daalde “de wolk van die depressie” op mij neer, terwijl ik er buiten de kamer totaal geen last van had”.

Als geroutineerde occultiste zag zij snel in dat een ingreep zich opdrong. Zij informeerde zich betreffende de geschiedenis van de kamer.

ER152

De vorige bewoner was een drankverslaafde die bovendien in faling was gegaan. Zegt Dion Fortune:

a. Drugverslaafden en drank verslaafden scheppen een slechte verborgen sfeer die “blijft hangen”.

b. Maar b.v. een misdadiger “hoe slecht hij ook mag zijn” laat een snel verzwindende - minder slechte - sfeer na.-

Opm.:- Dit laatste kan zeker betwist worden. Want misdaad straalt altijd slecht uit. Zo dat men kan aannemen dat b.v. de woning ervan doordrongen raakt.

Dion Fortune.- In het geval van haar appartement is er geen sprake van een entiteit (noch een op aarde levend mens die uittreedt, noch een ontlichaamde ziel die ‘bezoekt’). “Er is slechts een sfeer geschapen door:

a. een sterke en teleurstellende levenservaring

b. die bovendien lang genoeg geduurd heeft”.

Opm.:- Keren wij even terug naar uitputtende kinderen: het volstaat dat zij in zo’ n woning leven om ze uitputtend te maken nadat zijzelf uitgeput worden! Om van de gezinssfeer te zwijgen, natuurlijk. De ziel, resp. zielestof of zielelichaam, zijn in voortdurende osmose met de sacrale omgeving. Dat is de grote les van alle goed begrepen animisme of zielsgeloof.

Opm.:- D. Fortune, o.c., 94v. - Indien zo’n sfeer zeer sterk is, blijft zij zo goed als eindeloos voortduren. Zelfs wanneer de ‘besmette’ gebouwen gesloopt worden en door nieuwe vervangen zijn, blijven de “ontaarde levensenergieën” ter plaatse ‘hangen’ en ‘werken’. Een niet-sensitief persoon wordt dit nauwelijks gewaar maar sensitieven ontkomen niet aan het afbouwend affect.

Opm.:- Daaraan zij toegevoegd dat ook niet-sensitieven die “niets gewaar worden”, toch ook de andere affecten ondergaan,- b.v. misrekeningen allerhande.

Opm.:- Zo-even kwam het probleem der onzichtbare entiteiten - een onderdeel van alle animisme - ter sprake.- D. Fortune: of er mèt de ‘sfeer’ - het geheugen der muren, zoals men vaak zegt - ook een onzichtbare entiteit

gepaard gaat, is soms zeer moeilijk uit te maken. Doch, meestal, wordt zo'n entiteit vroeg of laat door een mantisch begaafd persoon 'gezien', 'gehoord' (*opm.:-* het kraken der muren of kasten b.v. of een wenen), 'gevoeld' (*opm.:-* koude vrieslucht b.v.)

Algemeen besluit.- De ziel als buitenlichamelijke werkelijkheid zal nu wel voldoende duidelijk geworden zijn.

ER153

28. De heelalziel(estof) tantristisch (153/161)

Wanneer men de gewone woordenboeken raadpleegt, dan vindt men b.v. het volgende: "Tantra is een onzijdig Sanskriet woord, dat allereerst 'keten' (aaneenrijging) betekent (b.v. van een weefsel), maar ook, in leerstellig verband, 'theorie', 'leerstelsel' (een aaneenrijging van zinnen)".

Heel bijzonder betekent het tantra welbepaalde heilige teksten in India (en elders). die over het tantrisme handelen, waarin de goddelijke 'actieve' energie, de vrouwelijke nl.', waarvan de naam luidt 'Sjakti' (Shakti), de vrouwelijke tegenhanger is van Sjiva (Shiva), de mannelijke wederhelft.

Wij zagen dat zowel in mantiek-en-magie als in animisme het geslachtelijke leven soms een zeer doorslaggevende rol speelt. Het tantrisme is één van de steekproeven inzake geslachtelijke religie. Laat ons daar nu wat dieper op ingaan.

De Bijbel.

Behalve de zeer zeldzame passus over David en Abisjag (*1 Kon. 1:1/5; E.RF. 148*) b.v. is er *Genesis 1:27/28*: "God schiep de mens naar zijn beeld. Naar het beeld van god schiep hij hem. Man-en-vrouw schiep hij hen". Onmiddellijk daarop: "God zegende hen en zei: "Weest vruchtbaar. Vermenigvuldigt u. Bevolkt de aarde en onderwerpt ze (…)".

In het archaïsch taalgebruik is 'beeld' (weergave, gelijkenis) steevast ook samenhang. Metafoor is metonymie! Wanneer de mens, en wel als man-en-vrouw, Gods natuur weergeeft, dan betekent dat dat de mens deelneemt aan Gods natuur en juist daardoor boven de anorganische natuur, de planten, de dieren uitsteekt.

Gen. 5:3 zegt: "(…) Adam verwekte een zoon naar zijn gelijkenis, naar zijn beeld". De zoon geeft (de natuur) van de vader weer en deelt in die natuur.- Zo ook maar analoog, gedeeltelijk identisch gedeeltelijk niet-identisch, geeft de

mens God natuur weer en deelt hij erin. Of liever: delen zij, man-en-vrouw, erin.

Laat ons deze teksten als motto nemen om dieper door te dringen in wat volgt.

A. Lefèvre, La religion, Paris, 1921., 248/262 (*Les génies*), raakt ons thema aan.

De term 'genius'- aldus Lefèvre - vertoont de wortel 'gen' die 'verwekken' (zijn, worden) betekent. De term verraadt een oud Romeins geloof in de verwekkingsenergie,- geloof dat intiem ineen loopt met alle religieuze denkbeelden der Romeinen.

ER154

J. Schmidt, Griekse en romeinse mythologie, Helmond, 1968 (// *Dictionnaire de la mythologie grecque et romaine*, Paris, 1968), 151, zegt wat volgt.- Iuno (vermoedelijk van dezelfde wortel als Iupiter) is de grote godin nevens de oppergod Jupiter. "Als beschermster van de vrouwen begeleidt zij dezen haar hele leven lang, vanaf de geboorte (*opm.:*- eigenlijk vanaf de verwekking) tot aan de dood. Zij vervult de rol van een soort goddelijke dubbelgangster, daar iedere vrouw haar iuno heeft en iedere man zijn genius bezit".

Laat ons weerom naar Lefèvre luisteren.- Zoals alle mannen hun genius in zich dragen, zo dragen alle vrouwen in zich haar iuno.- Deze dubbelganger/ dubbelgangster geldt zelfs voor de godheden.

Vgl. *E.RF. 117* (Bafomet is hermafrodiet); *129* (Baal/ Astarte).- Men richt smeekgebeden (*E.RF. 54; 66; 86; 101; 102; 109; 114; 140; 147*) tot de genius van Jupiter, Janus,- tot de iuno van Mars, Ceres. Er is zelfs een "iuno Iunonis" (= iuno van Juno).

Lefèvre besluit: "Zodat genius-en-iuno de levensverwekkende kracht betekenen die in de godheden en in de (levende) wezens aanwezig is en ermee onafscheidelijk verbonden is".

Opm.:- Men zou de termen genius en iuno in het Nederlands kunnen weergeven door "mannelijke dijgeest" en "vrouwelijke dijgeest" die het gedijen beheersen.

Het tantrisme.- Er is natuurlijk heel veel geschreven over het tantrisme. Maar soms zo ingewikkeld dat men meer vergeet dan begrijpt.

Toch één artikeltje dat goed is: *Aurore Gauer, Le tantrisme (L'énergie féminine du corps*), in: *L'autre monde* No 132 1993: janvier), 64/67.

A. Gauer heeft het vooral over het hindoe tantrisme, een archaïsche religie in India (maar ook b.v. in Tibet).- Het biologisch lichaam wordt als goddelijk geduid door - vooral de hindoe-tantrika's (= aanhangers van het tantrisme). Zij zien er "het kosmische bewustzijn" in voor zover dit een biologische vorm aanneemt.-

Opm.:- De term "kosmisch bewustzijn" komt overeen met "wereld- of heelal-ziel(estof)". Men versta dus de term animistisch. Dan wordt hij begrijpelijk.

De scheppingsmythe.- Het axioma wordt in de vorm van een verhaal, een 'mythe', gegoten.- "In den beginne" (wat wil zeggen: vanaf de aanvang van de kosmos maar ook "als oorsprong die altijddurend werkt") was er paramasiva; d.i. "het universele bewustzijn" (de heelalziel(estof)). Paramasiva was in een onontvouwde, ongedifferentieerde toestand.

ER155

Opm.:- Blijkbaar 'hermafrodiet', 'androgien', 'tweeslachtig'. - Maar, in een volgende beweging, paramasiva splitst zich op in twee godheden die als elkander aanvullende tegenhang(st)ers fungeren.

- Shiva, als geest-en-besef, is de mannelijke godheid die, louter van zich uit, passief, niet tot eigenlijk gelukt handelen in staat is.

- Shakti, als verwekkende en scheppende energie, is de vrouwelijke godheid die van zich uit actief, tot eigenlijk gelukt handelen in staat is.

Beider zinnebeeld is de lingam (fallus) en de yoni (vulva). Zij - de zinnebeelden - bevatten de twee werkstoffen bij uitstek, het sperma (shiva) en het bloed (shakti).- Cfr. *E.RF. 63*.

De sjakti-religie.- Doordat zij geldt als de bewegende energie in al wat leeft, lokt Shakti een groter verering uit dan Shiva.- Zij is, in haar macrokosmische vorm, d.i. als grote godin, alom aanwezig (in al wat leeft,- dus ook in de geesten der anorganische natuur) als een soort heelalmoeder.-

1.- In India toont zij zich (theofanie) als een godin met vele verschijningsvormen en namen. Zo: Devî, Kalî, Durga, Parvati, enz.. - Schrijfster vergelijkt dit met de Franse eretitel van O.L. Vrouw "Notre-Dame", waarin 'dame' komt van het latijn 'domina', heerseres.

- 2.- Voor de 'bâul', de minnezanger in Bengalen, die één type van tantrika is, is iedere vrouw o.g.v. het mysterie van het leven dat zij in zich draagt, een 'belichaming' van Shakti. Met als gevolg een soort 'aanbidding' die in haar de grote godin vereert.

De kundalini-structuur.

E.RF. 125; 128.- In het menselijke lichaam is de (fijnstoffelijke of fluidieke) seksuele energie de tastbaarste want de meest natuurverwante uiting van Shakti.-

Deze energie situeert zich (volgens de yoga-systemen en het tantrisme) aan de basis van de ruggengraat (de onderste chakra of energiewaaier). In haar statische, in rusttoestand zich bevindende vorm heet men ze 'kundalini'. Zij wordt vaak uitgebeeld (*opm.:*- want zo gezien door mantisch begaafden) als een opgerolde slang. Zij is in zekere zin Shakti-in-het klein (microkosmische shakti).

ER156

De tweeledige activering van sjakti.

Erotiek activeert Shakti/ shakti (macro-microkosmisch).-

1.- De eerste en frequentste activering grijpt plaats wanneer twee mensen liefdespel plegen om een kind te verwekken.- Vgl. *E.RF. 63* (*TôIedôt*); *83* (*Totemisme als conceptionisme*).-

Het liefdesspel met bevruchting is het uitwendig teken van een fluïdieke mede-bevruchting. Binnen het tantrisme bevruchten Sjiva/ Sjakti mee.-

2.- De tweede, veel minder frequente activering is het doen ontwaken van de slang der vrouwelijke energie.

De subtiele of (hoog)fijnstoffelijke energie, immers, situeert zich (volgens de yogasystemen en het tantrisme althans) aan de basis van de ruggengraat, in het basiscentrum of -chakra. Cfr. *E.RF. 128* (De chakra's/ shakra's).

1. In haar statische en latente, d.i. onontwaakte, ongeactiveerde vorm wordt de kundalini, d.i. de vrouwelijke energie voor zover sterk erotisch-seksueel, door mantisch begaafden ervaren of zelfs gezien als een opgerolde slang. Zij is, maar dan erotisch-seksueel, Shakti in het klein (microshakti) in ieder van ons.

2. De tweede activering dus bestaat erin dat men "de slang" doet opstijgen -langs de ruggengraat - doorheen de zes hoger gesitueerde chakra's, - tot juist boven het hoofd (waar zij - volgens de tantrika's - "het reine bewustzijn" vervoegt).

Uitleg. -
De kundalini, indien zij zich op evenwichtige wijze wil ontplooien, moet doorheen de as (= sushumna) die zich situeert tussen het linker pad (IDÂ of maankanaal) en het rechter pad (pingalâ of zonnekanaal).

(A) Met name: in zijn opgang naar "de geest" (versta: de volledig geactiveerde kundalini) gaat het slangevuur (*E.RF. 121*) doorheen de sjakra's of energiewaaiers. Maar deze kunnen - let wel: kunnen - de levensenergie vertragen, remmen, uiteen-spreiden. Bij iedere chakra, die niet in orde is, loopt de kundalini het gevaar af te wijken nu eens naar links dan weer naar rechts.

Resultaat: een veelvoud van evenwichtsstoornissen in de energie (die zich uiten in psychische en lichamelijke stoornissen allerhande). -

(B) Ja, het ontwaken van de kundalini maakt titanische energieën of zielestoffen vrij. Deze, indien niet grondig beheerst, kunnen een werkelijke gevaar behelzen voor het algehele evenwicht van de tantrika.

Een grondige vorming vereist de leiding van een guru (wijsheidsleraar/ wijsheidslerares) of goeroe, die de axiomata kent,- die thuis is in de mysteriën van het grofstoffelijke lichaam voor zover het beheerst wordt door de kundalini-energieën.

ER157

Opm.:- Hier stoten wij natuurlijk weerom op het animisme: de heelalenergie, opdeelbaar in passief-mannelijke en actief-vrouwelijke energieën, maakt de grondslag uit én van lichaam én vooral van ziel.

Wanneer de heelalzielestof 'titanisch' is, dan stelt zij zware evenwichtsproblemen. Zoals *P. Grimal*, *Dictionnaire de la mythologie grecque et romaine*, Puf, 1988-9, 461, zegt, zijn de Titanen en de Titaniden de zonen en de dochters van het oerkoppel gaia (aarde, moeder aarde) en ouranos (hemel, vader hemel).

Wij vernoemen opzettelijk Gaia eerst want zij is de actief-stichtende energie, basis van het actieve handelen van Ouranos. De Titanen (en ook wel de Titaniden) zijn de oerlaag in de Griekse godhedenwereld. Zij zijn inderdaad 'wild-energetische' figuren.

De jongste was Kronos uit wie de latere laag der godheden in het Griekse pantheon ontstonden, nl. de Olympische of lichtgodheden, die veel beheerster zijn ofschoon nog in, de grond zeer 'titanisch' (wat blijkt uit de schunnige en gewelddadige daden die de mythologen vertellen).

Welnu, terecht gebruikt schrijfster de term 'titanisch' voor de kundalini-energie want zij is in ons allen de zielestof of het zielelichaam (iuno, vrouwelijke dijgeest) die 'wild' kan te werk gaan.

In het psychoanalytisch taalgebruik komt dit voor als 'erös' (wilde seks) en 'thanatos' (wild geweld).

Het tantrisme als religie.

Aurore Gauer haalt *A. Van Lysebeth, Tantra* (*Le culte de la féminité*), Paris, Flammarion, aan: "In India heeft men steevast op diepgaande wijze "de vrouw" vereerd en "de geslachtelijke eenwording met de vrouw" als een bij uitstek heilige praxis, - als een echt scheppende activiteit die men op religieuze wijze behoort aan de dag te leggen".

De tantrische teksten - 'tantra's geheten - zijn op dat punt overduidelijk: zonder erotiek en seksualiteit is de godheid (*opm.:-* in tantrische zin begrepen, nl. shakti/ shiva) onvindbaar.

Zo geduid gelijkt de seksuele act slechts van verre op wat wij, westerlingen (***opm.:-*** vooral sedert de doorbraak van "Make love no war" (1955+; 1962+) en nog meer de porno-industrie), daarin zien.

Maituna (tantrische ritus). (157/161) Eén van de basismethoden, aanbevolen door de tantrische guru's - om de titanische kundalini te 'temmen' is **1.** seksualiteit **2.** maar gereinigd (catharsis, reinging) door yoga-technieken,- in maituna, de tantrische ritus.

ER158

"Waarom seksualiteit?" (aldus Aurore Gauer). Omdat de seksualiteit wellicht de meest directe methode mogelijk maakt om ons van "de shakti in ons" bewust te worden.

Maar dat behelst dat 'seksualiteit' streng ascetisch, d.i. verstorven (niet 'titanisch') geduid wordt en op "het hogere" gericht wordt.

Opm.:- Dit betekent dat maituna in feite neerkomt op wat de Griekse mythen 'titanomachia', titanengevecht, vooral in de vorm van "gevecht met titanen", heten. Shakti is een 'godin' (versta: goddelijke zielestof) die uit zichzelf 'titanisch', wild, is. Wat o.m. inhoudt dat zij, eens losgelaten, gewetenloos is. Dat uit zich b.v. in de porno- vorm ervan.

1.- ***Eerste maituna-vorm.*** (156/157)
Men kan dit "huwelijk met shakti " heten.- Dit is - terloops - één der vele vormen van 'hiërogamie' of "sacraal huwelijk".

Daartoe let men zeer aandachtig (*concentratie: E.RF. 72*); 68 (*Mania*); *98; 100; 130; 140; 143*; niet het minst *74*) op Shakti, de grote godin in de partnerin of in de partner (beiden immers bezitten shakti in zich, zoals beide geslachten, in de Romeinse mythologie, èn iuno èn genius in zich dragen),- op Shakti die ons doet leven en situeert in het leven binnen de materiële kosmos.

Opm.:- Wij zeggen wel "materiële kosmos", want de zielestof is slechts één der vormen van materie.

Het mythologisch axioma.
Herlees even *E.RF. 154* (Scheppingsmythe).

Maituna, geslachtelijke eenwording, in dat licht gezien, is de zicht- en tastbare, grofstoffelijke tegenwoordigstelling van de geslachtelijke eenwording van Shakti-Shiva "in den beginne", (d.w.z. **a.** vanaf het begin van al wat leeft in de kosmos, **b.** als axioma dat vanaf dat begin voorlicht).

Let goed op: ofschoon beiden, man en vrouw, zo de tweeledige, tweeslachtige (androgyne, hermafrodiete) wereldzielestof in zich trekken, toch vangt enkel de individuele shakti in beiden de kosmische energie (verzinnebeeld in Sjakti/ Sjiva) ter verwerking, ter opwekking van de vuurslang op.

Gevolg: de man concentreert zich - scherp denkend - op de energie van de vrouw die het vuur van zijn erotiek alsook dat van haar eigen erotiek, in haar shakti, aanpokert.

Volgehouden concentratie.- De man moet zo lang één blijven met shakti/ Shakti, zich opladen met haar magnetische energie totdat "de goddelijke trilling" (*opm.:-* i.p.v. over 'energie' te spreken spreekt men over 'trilling') hem overweldigt (= piekervaring).

ER159

Daartoe is uitgerekend een ontspannen maar feilloos volgehouden concentratie op al wat lichamelijk ervaren wordt,- op de uitwisselingen, nodig.- Aldus (zo zegt A. Gauer) *Raghu Rai/ Louis Frédéric, Khajuraho (Sanctuaire de l' amour en Inde*, Paris, Bordas.

M.a.w.: in de maituna is de vrouw (shakti/ Shakti) toonaangevend. De man levert zich over aan de erotiek van de vrouw,- lijdelijk maar zich geconcentreerd geheel openstellend,- erotiek van de vrouw die van nature veel verder reikt (*opm.:-* tot in de uiterste grenzen van de kosmos, voor zover deze zielestof bevat). Door met de vrouw één te worden, wordt hij niet enkel één met het vrouwelijk orgaan (yoni) maar tegelijk met haar hele lichaam en meteen met het hele tweeslachtige heelal.

Opm.:- De beeldende kunsten - beeldhouwkunst, schilderkunst e.d.m. - geven dit weer b.v. als volgt: Shiva (door de man vertegenwoordigd) ligt op de rug tegen de aarde neer; Kali (door de vrouw vertegenwoordigd), met de fallus (lingam) in haar yoni, zit - triomfantelijk - neer op hem.

2. - Tweede maituna-vorm. De beheersing van de zaadlozingsenergie. (154/161)

Wil de man Shakti/ shakti de vrije loop laten tot en met de eindvervoering, dan moet hij de vloed van zijn eigen energieën beheersen. Weerom is de concentratie op de fluïdieke energieën doorslaggevend.

De versterving (ascese) bestaat er, in hoofdzaak, in de spermagebonden energieën op hoger vlak te verheffen (sublimering) zo dat ook het lichaam deelt in de hogere vreugde.

Axiomatiek.

Hierbij volgen de tantrika's de axiomata van de yoga-systemen. Zij schrijven het beheersen van 'prânâyama' (de ademtocht van het leven; *E.RF. 122* (*Rohde*); *128* (*Etherische dubbelganger*)) voor.

Toegepast op de geslachtsgemeenschap:

De beheersing komt ertoe naar willekeur het sperma los te laten of zelfs terug te trekken.

Iedere zaadlozing, die eigenlijk een vluchtige geslachtelijke genieting is, drijft het biologisch lichaam en meteen de geest van de man op de weg van de afgeleefdheid.

Dit terwijl het innerlijke opstijgen van het levenselixer (poëtische naam voor "seksuele energieën") - een soort levitatie (verheven worden) - de ingeslapen kundalini wakker maakt.

ER160

Wat juist de eenwording van "het hoogste bewustzijn" (mannelijk aspect) en de hoogste energie (vrouwelijk aspect) is. Deze sticht een onuitputtelijke vreugde - aldus steeds A. Gauer - als piekervaring, die het al te kortstondige genieten van de gewone zaadlozing overtreft.

Opm.:- In niet-tantrische culturen, vooral dan de verlicht-rationalistische, gelooft men dit niet. Toch moet men zeer voorzichtig zijn: op andere terreinen hebben o.m. de yogi's het westen verrast door uitzonderlijke prestaties o.g.v. concentratie (op hun wijze)

De 'alchemie' van twee (ziele)lichamen.

Dit geldt zowel voor het 'mystische' huwelijk (vorm 1) als voor de zaadlozingsbeheersing.- De term 'alchemie' wordt hier zinnebeeldig gebruikt voor 'fusie', ineenvloeiing.

Wij hernemen hier de namen van de chakra's. De eerste is de muldhara (wortelsjakra). De zes volgende heten svadhistana (navel), manipura (milt), anahata (hart), vishudda (keel), ajna (voorhoofd), sahasrara (kruin). *Cfr. E.RF. 128.*

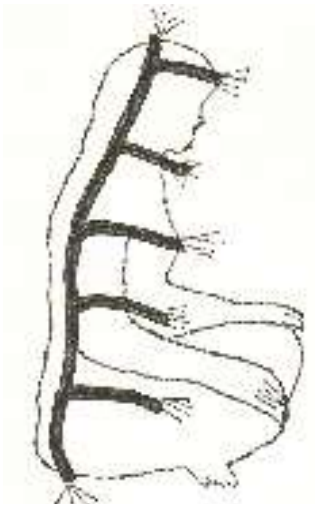

De tantrische ervaring komt neer op de onderlinge ineenvloeiing van de chakra's.- De eerste chakra (onderaan) is noch mannelijk noch vrouwelijk bij de man en bij de vrouw (onontvouwde vorm).

De zes hoger gesitueerde zijn opeenvolgend mannelijk en vrouwelijk bij de man, vrouwelijk en mannelijk bij de vrouw.

"In de loop van de geslachtsgemeenschap voert de eerste chakra (muladhar) van de man de paringsdaad uit met die van de vrouw.- Eens geactiveerd en gevitalizeerd (*E.RF. 149* (Revitalizeringsreligies) hebben zij tot taak de hoger gesitueerde chakra' s tot ontwaken te brengen door een tweeledige gekruiste ineenvloeiing". (*Mitsou Nasledníkov, Le chemin de l'extase (Tantra: vers une nouvelle sexualité*, Paris, Albin Michel).

Piekervaring.

Eens dat de vervoering haar hoogtepunt doorleeft, d.i. wanneer de twee kundalini's met elkander verstrengeld zijn doorheen de twee hoogste chakra's (voorhoofd en kruin), is er geen uiteen bestaan meer maar ineen bestaan.

ER161

Van dat onzichtbare 'huwelijk' is de geslachtsgemeenschap het uitwendig waarneembaar teken: wat "in den beginne" was, de oerandrogynie of hermafrodisie van Shakti en Shiva, wordt zichtbaar tegenwoordig gesteld.

De tweezielige structuur.

Dit is het animistisch aspect in de striktere zin.- Aurore Gauer vermeldt eventjes de beleving in zichzelf van de hermafrodiete structuur. Buiten alle geslachtsgemeenschap om 'ziet' of 'voelt' de tantrika dat hij/ zij eigenlijk, occult, tweeslachtig zijn.

Opm.:- Schrijfster is erg kort. Te kort.- Wij vullen aan. Wie 'zien' kan (*E.RF. 37* (*Wichelen*)) of 'voelen' kan (sensitief zijn, - vlg. *Reichenbach (Der sensitive Mensch*), ziet, voelt wat volgt.

1.- *Bij sterke geladenheid*

(b.v. wanneer een magnetiseur/ magnetiseuse sterk inwerkt gedurende een genezingsproces) komt enerzijds (de linkerkant) de vrouwelijke iuno, zoals de oude Romeinen ze noemen, bloot als een zwarte madonna,- zwart als de donkere aarde. Zij kijkt met haar hoofd eventjes buiten nek en hoofd van de betrokkene.

Terloops: er zijn talrijke "zwarte madonna's" in de katholieke wereld, waaronder b.v. in Roc-Amadour (Z.-W. Frankrijk) en in Czestochowa (Polen). Welnu, de vrouwelijke shakti (iuno) ziet er gewoon zo uit. Wat erop wijst dat de christenen die zo'n heiligdommen stichtten, ergens O.L. Vrouw in die verschijningswijze 'gezien' hebben.

2.- *Bij sterke geladenheid met fluïdum*

- wij steunen erop - komt anderzijds (de rechterkant) de mannelijke genius, zoals het oude Rome hem noemde, bloot,- minder geneigd zich te tonen.

Wanneer de geladenheid met energie zeer groot is, ziet men hem uittreden en de vorm van een soort grote vogel aannemen die 'zweeft' boven de betrokkene.

Wie oud-Egyptische afbeeldingen bekijkt, zal zoiets zien als een arend zwevend boven b.v. een gemummificeerde. Welnu, de genius of shiva heeft dat uitzicht. Wat erop wijst dat in het antieke Egypte mensen de genius (wellicht) zo gezien hebben. Natuurlijk overheerst bij de man "de vogel" en bij de vrouw "de zwarte madonna".

Op zeker ogenblik, wanneer b.v. het genezingsproces zijn piek bereikt naar het einde toe van de magnetische behandeling, ziet men beide 'copuleren'. Waaruit wij besluiten dat het tantrisme in de grond ontstaan kan zijn nadat zienden of sensitieven die eenwording gezien/ gevoeld hebben.

ER162

29. Wat een geestrijke drank eigenlijk dekt (162/164)

Iemand, een landgenoot, was in de loop van oktober 1994 op doorreis op het Griekse eiland Lesbos. In de hoofdstad Mytilene ontmoet hij op een avond twee jonge Griekse 'heksen'. Danig benieuwd, ofschoon hij van 'hekserij" niets

afweet (en er ook niet van wil weten), liet hij zich op de volgende avond bij haar uitnodigen.

Zodra hij weer thuis was, heeft hij vlug een aantal nota's genomen zo dat hij aan steller van deze tekst een zo nauwkeurig maar kort gehouden verslag kon geven. Geven wij eerst een aantal verklarende opmerkingen, dan zijn verhaal.

Opm.:- De term 'geestrijke drank' weze even uitgelegd. - Eén der vele betekenissen die het klassieke woordenboek geeft bij het woord 'geest' luidt: "Als stofnaam - in de algemene taal vrijwel verouderd-vluchtige stof, 'spiritus'. Zo b.v. "geest van brandewijn", zo ook: "De geest is uit de fles ontsnapt". - 'Geestrijk': "rijk aan geest, alcoholisch". Zo: "een geestrijke drank is een vocht dat veel alcohol bevat".

Opm.:- In het Frans 'spiritueux' (term die reeds voor 1478 gangbaar lijkt te zijn).

Opm.:- Het is duidelijk dat de termen 'geest' (in de zin van een stofnaam) en 'geestrijke' archaïsche termen zijn die een mantisch-magische betekenis dekken, die nog min of meer voelbaar blijft - als getuigerest - in het huidige,- gemoderniseerde taalgebruik. 'Pneuma' is 'adem' (in antiek Grieks); het antieke Latijn vertaalde door 'spiritus', dat, eveneens in zijn eerste betekenis, 'adem' betekent. M.a.w.: een term die levenskracht aanduidt. 'Geest(rijk)' betekent dus - religieus-occult - ziel, zielestof. M.a.w.: een animistische term.

En nu het verhaal.

De twee vrouwen, de ene een ware heks, blijkbaar, de andere haar leerlinge heks. Toen ik binnengelaten werd, werd ik geboden - ik werd bevolen alsof ik te gehoorzamen had - mij op één der drie voorziene stoelen neer te zetten zo dat ik zo goed mogelijk haar eerder gebroken Frans-Engels (een mengelmoesje) zou kunnen snappen. Wat, tenslotte, ook gelukte. De twee zetten zich daarop knusjes op haar plekken,- duidelijk klaar en duidelijk voorziene plekken. Rituele plekken, als men wil.

Op de tafel tussen ons drieën stonden nog ongeopende flessen, de ene goudgeel, "liqueur de bananes", de andere rozerood, "liqueur de roses". De flessen behoorden blijkbaar tot een soort dat voor uitvoer bestemd was, gezien de niet-Griekse titels.

ER163

Inderdaad: in Griekse restaurants hier in het land kan men zo'n likeuren krijgen.- Maar er was meer: er stond ook een glasheldere fles waarop, in Griekse letters 'Ouzo', een typisch lesbische drank, misschien nog erg ambachtelijk gemaakt. In alle geval: in Mytilene zelf aangemaakt. 42° .

Blijkbaar - ik viel van de ene verrassing in de andere, want ikzelf ben een soort ongelovige - waren mijn gastvrije dames - jong, 22 en 23 - zeer orthodox - gelovig. Maar - zo zegden zij - ofschoon de kerk zeer afkerig staat t.o.v. al wat wichelen en toveren is, toch hebben wij én een plaatselijke traditie, "van het volk", én een reeks boeken, nogal uit het westen, Franstalige, Engelstalige over "la voyance" en over wat de Engelsen 'spell' (lotsworp) heten. En - zegden zij - wellicht onze diepe aard! Wij zijn "de nieuwe heksen".

Opm.:- Wie daar niets over weet, kan het volgende raadplegen:

- *M. Eliade, Occultisme, sorcellerie et modes culturelles*, Paris, Gallimard, 1978 (// *Occultism, Witchcraft, and Cultural Fashions*, The University of Chicago, 1976 (waarin wij, terloops, 125/166 (*Esprit, lumière et semence*) sterk aanraden, omdat, o.c., 134/142, het tantrisme verwoord wordt).

- *Gisela Graichen, De nieuwe heksen (Gesprekken met heksen*), Baarn, De Kern,1987 (// *Die neuen Hexen (Gespräche mit Hexen*) Hamburg, 1986).

- Interview: *Hexe Petra S. und von Herzen alles Bose*, in: *Cosmopolitan 1985*: Okt., 30 / 35.

Terloops: er wordt heel wat, ernstig en niet-ernstig, gepubliceerd! Nogal wat door onwetenden!

De heks neemt twee kleine borrelglaasjes, zet ze op de tafel. Zij schenkt een kwart van een borrelglas bananenlikeur en ook een kwart rozenlikeur in voor zichzelf. Nodigt de leerlinge uit tot 'kijken' (mantisch blijkbaar) naar wat zij (voor)doet. Zij nipt en zegt 'Vader', nipt weerom en zegt 'Zoon', nipt een derde keer en zegt 'Geest'. Beiden, blijkbaar om een goeie 'orthodoxe' indruk te geven (*opm.:*- dat is de mening van de verteller), zeggen daarop: "Drie-eenheid/ Vader".

Daarop komt - wat zij heten een hoogtepunt - een tweede heildronk.- De Ouzo fles wordt geopend. Weerom een derde ervan in ieder der borrelglaasjes. Maar nu drinken beide vrouwen, diep ingetogen (ik vermoed dat zij dingen voor mij hermetisch afsluitend verbergen.- als 'buitenstaander').

ER164

Het 'ritueel'. - 'Vader' (beiden tikken het glas en nippen). 'Zoon' (beiden tikken het glas en nippen). 'Geest' (beiden tikken het glas en nippen). - Weerom: "Drie-eenheid/ Vader".

"Wat gebeurde er?" vraagt de heks. De leerlinge: "Ik zag zeer duidelijk een slangetje, zo'n twintig centimeter lang, rechtop in de fles Ouzo. Terwijl wij tegelijkertijd dronken, nippend, trokken uit de zwarte aarde, aanvankelijk gitzwarte slangetjes, even lang, via de flesslang in onze kundalinislang.

Sidderenderwijze klommen zij omhoog vanuit de stuitchakra tot de kruinchakra. Zodra zij in de onderste chakra drongen, werd die chakra bolrond, zo'n vijf - zes centimeter doormeter. De ene na de andere werden - tegelijkertijd - ieder van onze chakra's bolrond. Tot de hoogste, juist boven onze koppen. Zij waren eerst zwart. Dan hevig rood. Dan gloeiend wit.-"Meteen werd ik erg sexy".

Ziedaar een verslag,- spijtig genoeg van iemand die er, uit zichzelf niets van kent en, meer nog, die er eerder met minachting op neerkijkt.

Opm.:- Het verslag vermeldt niet dat beiden 'lesbiennes' waren. Iemand die de tantrische magie kent, weet dat, wanneer zoiets gebeurt - de vorming van 'bolvormige sferen" (de 'bollen' waarover de verhaler het had), tegelijkertijd beide drinkenden een "tantrisch huwelijk" (*E.RF. 158*) uitwerken in beider vrouwelijke ziel.

Het aspect 'shiva' (de genius of mannelijke dijgeest in beide vrouwen blijft, natuurlijk. Maar het wordt a.h.w. overweldigd door het aspect 'shakti' (de iuno of vrouwelijke dijgeest) in beiden.

Resultaat: een kundalini en een chakrasysteem die uiterst 'tantrisch' (met de nadruk op '*titanisch*' (*E.RF. 158*)) worden, gedurende uren. Zonder de geslachtsgemeenschap zoals in de manvrouwgemeenschap der tantrika's. Maar ook zonder de vrouwdierlijke copula der traditionele West-Europese heksen (*E.RF. 64).*

Indien dergelijke vrouwen echt gemeend zich afstemmen op **a.** raadgeving, **b.** bezwering (uitdrijving) en **c.** vooral genezing, dan zijn zij er occult uiterst toe in staat.

Maar, indien zij kwaadaardig zijn, dan zijn zij ook uiterst 'titanisch', onberekenbaar, onvoorspelbaar, ja tot op zekere hoogte gewetenloos. Dat is zo

nogal wanneer het pornomodel de ritus bepaalt (vooral wanneer de pornoster zich door een dier laat dekken). Dit klinkt 'rauw', maar onze ontwortelde cultuur vereist zo'n spreken.

ER165

30. Energiepunten en -lijnen in en rond het zielelichaam (165/170)

Met de oudste Griekse denkers (*E.RF. 119*) blijkt het animisme dat wij aan het uitdiepen zijn, een alom aanwezige oerstof,- ziel(estof), voorop te stellen.

De sterkste vorm van die oerstof heten wij met Herakleitos van Efesos (*E.RF. 121* (*Het altijd levend vuur*) 'vuurenergie'. Wij zagen ze aan het werk in haar misschien tweesnedigste verschijningswijzen *E.RF. 129* (*Vuurenegie*) en *E.RF. 153* (*Tantrisme*) en *E.RF. 162* (*Geestrijke drank, lesbisch*).

Binnen het menselijke lichaam zagen wij dat de kundalini (menselijke vuurenergie (*E.RF. 125; 128; 155*)) a.h.w. de spil uitmaakt die de zeven (hoofdzakelijke) chakra's of energiewervelkanalen (*E.RF. 128; 156; 160*) van onder naar boven voedt.

Nu staan wij kort (te kort eigenlijk) stil bij wat vooral het archaïsche China bloottrok, nl. de energiepunten en -lijnen.

Acupunctuur of naaldbewerking der energie.

Wat wij nu geven, is geen uiteenzetting over acupunctuur. Wel over één der grote axiomata ervan, nl. het systeem der energiepunten en -lijnen.

Acupunctuur is een archaïsche, in China ontstane therapeutische methode: o.g.v. welomschreven axiomata bewerkt zij, d.m.v. puntige middelen (aanvankelijk gescherpte stenen, later metalen naalden), in de opperhuid vastgeplant, punten en lijnen die, gestoord, daardoor hersteld worden, - binnen het algehele systeem van het menselijke zielelichaam.- Aldus *Dr. J.-Cl. Trokiner, Les aiguilles de beauté. (Lifting par acupuncture*), Ed. H. Veyrier, 1987).- Dankzij Soulié de Morant drong sinds 1929 de acupunctuur in het westen door.

De axiomatiek.

Het domein der acupunctuur wordt door *Dr. Kho Hing Gwan, Acupunctuur,* Nijmegen, Gottmer, 1975, als volgt verwoord.

De basisbegrippen zijn energie (in yin en yang gestructureerd), meridianen (energielijnen of -linten met punten). Soms worden de zgn. vijf elementen (vuur - hout / aarde - water / metaal) vermeld (o.c., 28 / 31).

Deze vooropstellingen die het domein aflijnen, worden in de diagnostische methode (o.c., 31/34) praktisch toegepast op energie-evenwichtsstoornissen die in punten en lijnen blootkomen.

Steller schetst de methode als volgt.

ER166

De acupuncturist(e):
1. bekijkt de patiënt(e) in zijn/ haar verschijningswijze: gelaat, houdingen e.d.m.),

2. luistert aandachtig (*E.RF. 68; 74; 98; 100; 130; 140; 143; 158*: *mania (concentratie*)) naar de klachten van de patiënt(e) en de wijze waarop hij/ zij deze verwoordt,

3. stelt vragen waar hij/ zij het nodig acht,

4. betast pols, alarmpunten (die hetzij uit zichzelf hetzij bij zachtaardig betasten pijnlijk overkomen), buik,- blijkbaar gericht op het energiesysteem,

5. informeert naar de geboortedatum.

Opm.:- Wat betreft een korte stand van huidige zaken: *Dr. J. Vibes, L'acupuncture aujourd'hui, in: Thérapeutiques naturelles (Médecine auxiliaire*) No. 91 (1991: mars), 6/12, waaruit blijkt dat, zoals alle traditionele systemen, ook de acupunctuur evolueert, zoals zij blijkbaar vanaf haar ontstaan gedaan heeft.

Het begrip 'Ki' (Tch'i. Tsji).
Dr. Chen You-Wa, La consultation, in: Les cahiers pratiques de médecine (Numéro spécial: Acupuncture) 1994: août - sept., 6/9, zegt wat volgt.

Begrippen als materie en energie zijn onmisbare basisbegrippen' want de traditionele Chinese geneeskunde wendt de term 'QI' (= KI) aan om de levenskracht aan te duiden. QI bezielt het leven, houdt het in stand en verdedigt iedere enkeling tegen zowel uitwendige (klimaatgebonden,

voedinggebonden,- ja, kosmisch als inwendige (psychische, erfelijke) aanvallen.

Yin/ yang.- Dr. Chen You-Wa zegt dat de energie tweepolig is. De systechie (tegenstellingspaar) “yin/ yang” (jin/ jang) beheerst het hele heelal.

Opm.:- Blijkbaar is het fluïdieke of oerstoffelijke heelal bedoeld,- animistisch.- Onder meer de gezondheid is beheerst door deze tweeledigheid: indien het evenwicht gestoord geraakt tussen yin en yang, dan heeft de mens ‘klachten’.

Opm.:- *Dr. Chao-Lai Meng/ Dr. W. Exel, De Chinese geneesmethoden*, Naarden, Strengholt, 1986, 21/22, zegt dat oorspronkelijk ‘yin’ de schaduwzijde (b.v. in een vallei) aanduidt, terwijl ‘yang’ de zonbeschenen zijde aanduidde.

Dr. F. Mann, Genezing door acupunctuur, Amsterdam, De Driehoek, s.d., 82/87 (*Het principe der tegenstellingen*), zegt ter zake: “Om het leven (…) mogelijk te maken, moest de wereld in tweeën worden gespleten (…), in yin en yang (….). Deze twee ‘principes’ vormen de diepste grondslag van de Chinese levenswijze (….)”.

Opm.:- Het probleem is dat yin/ yang zowat alle mogelijke tegengestelden aanduidt: zon (mannelijk)/ maan (vrouwelijk) b.v..

ER167

Maar ook b.v.: dag/ nacht; heldere dag/ bewolkte dag; lente- zomer/ herfst - winter; oost- zuid/ west - noord; boven/ onder; uitwendig/ inwendig; warm/ koud; vuur/ water; licht/ duisternis (als natuurfenomenen);- verder lichaamsdelen als lichaamsoppervlakte /lichaamsinwendige; wervelkolom/ borstkas; rug/ buik; helder of schoon/ troebel of lelijk; zelfs energie (qi)/ bloed; alsook ziektetekens als acuut/ chronisch; virulent/ passief; krachtig/ zwak; bloeiend/ in verval; de patiënt(e) heeft warm, voelt warm, is warm, heeft koorts/ de patiënt(e) heeft koud, voelt koud, is koud, heeft ondertemperatuur; droog/ vochtig; opkomend/ afnemend; haastig/ talmend.

Zelfs de twaalf basisorganen zijn of yin of yang: galblaas/ lever; kleine ingewanden/ hart; maag/ milt (= pancreas); grote ingewanden/ long; blaas/ nier; drievoudige verwarmer/ pericardium (= hartzakje).

Opm.:- Deze koppels herinneren aan de systechieën der paleopythagoreeërs die ook zo'n uiterst breed begrip 'koppel' hanteerden.

Opm.:- De chinezen benadrukken dat de koppels correlatief zijn, d.i. dat het ene element niet zonder het andere bestaat.

Toegepast: galblaas (yin) en lever (yang) zijn dermate onderling verbonden dat de acupuncturele behandeling van de galblaas "een zekere invloed" (het hangt van de hele situatie af welke) op de lever heeft.

Daaruit blijkt dat de koppels eigenlijk betrekkingen zijn van twee elementen, zo dat, indien het gaat over behandelingen, niet het afzonderlijke element doch de betrekking behandeld wordt. Cfr. Mann, o.c., 87.

Punten/ lijnen.

Dr. Mann, o.c., 18/27 (De acupunctuurpunten), zegt dat er "ongeveer een duizendtal punten" kunnen behandeld worden. Om ze toch enigszins overzichtelijk te maken voert men lijnen in (o.c., 28/32 (De meridianen)). Zo kent de Chinese acupunctuur twaalf hoofdgroepen en enkele aanvullende groepen van punten die door een lijn of lint verbonden zijn. De naam is 'jing', eigenlijk 'baan'.

De extra-meridianen.

Mann, o.c., 30 (tekening o.c., 45/46): "Er zijn echter twee extra-meridianen die niet gepaard zijn (*opm.:-* links en rechts van het lichaam gesitueerd), doordat zij precies midden over het lichaam lopen, nl. de conceptiegeleider ren mo (jenn mo) en de besturingsgeleider ou mo (tou mo)".

Opm.:- Gezien het animistische belang ervan staan wij, o.m. met een astrobioloog, er even bij stil.

ER168

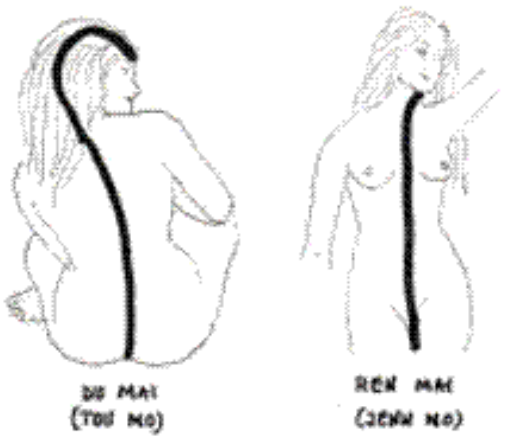

Hierbij geven wij schemata, genomen uit J. *Bossy /L. Roccia /Nguyen Tai Thu, Analgésie acupuncturale,* Paris, 1982, pp. 123 en 125. De astrobiologische mening van *J.-E. Emerit, L'acupuncture traditi-onnelle*, Paris, Trédaniel, 1986.

Steller gaat natuurlijk uit van de traditionele axiomata, hierboven summier uiteengezet. Maar hij staat bijzonder stil bij één aspect, nl. de tijdgebonden-heid.

De energie-omloop doorheen punten en linten (meridianen) wordt mede beheerst door een tijdgebonden ritme.

Zoals vloed - stijgend - en ebbe - dalend - de aardwateren een tijdgebonden ritme opleggen (model), zo ook wordt de energie-omloop in ons lichaam door een ritme beheerst.

De Chinezen, dankzij intuïtief aanvoelen en/ of eeuwenlange ondervinding (empirisme), hebben dat ritme trachten bloot te trekken. En dit voor iedere meridiaan. Zij stelden vast dat de volledige kringloop vierentwintig uren duurde, waarbij ieder der twaalf meridianen gedurende twee uren overheerst. (O.c., 27/44 (*La circulation d' énergie*)).

Opm.:- Dit onderdeel van de axiomata wordt ook door de anderen bevestigd (*Mann; Dr. G.E.R. de Smet, Fysiologie van de acupunctuur*, Deventer, Ankh-Hermes, 1978-2, 77/79 (Het diurnale (dagelijkse) ritme) (omtrent drie uur 's morgens zet het in); 79, 81(Het seizoenritme); e.a.).

Tou-mo en jenn-mo (du mai en ren mai).

"Niet veertien - aldus Emerit, o.c., 28 - want de tou-mo en de jenn-mo maken op zich een centrale en zelfstandige energie - omloop uit".

Wat verraadt dat? Steller houdt van ingewikkelde en gesofistikeerde termen: "Dat verraadt de durende voorrang van de astrale tussenlijnen (parangon's) van de twee onpare meridianen,- de voorrang van het androgiene licht dat enig is (in zijn tweeledigheid van yin-en-yang) als de verwekkende kern".

ER169

M.a.w.: wat in India, in yogi-middens, het oerkoppel “shakti/ shiva” (als uitdrukking van Shakti/ Shiva) - cfr. *E.RF. 154* (*158*) (De scheppingsmythe) - is, is, volgens Emerit, in China het koppel tou-mo/ jenn-mo.- Hij legt uit.

O.c., 10.-Tou-mo en Jenn-mo zijn meridianen zonder organen waarvan gezegd wordt dat de ene (de moeder is) van Yin en de andere de vader van Yang.- O.c., 11: Tou-mo vertegenwoordigt zonne-energie (verwijst naar het beeld “de leeuw”) en Jennmo vertegenwoordigt maanenergie (verwijst naar het sterrenbeeld “de kreeft”).

Zo-even had hij, o.c., 10, gezegd: de maan geldt als de vrouwelijke tegenhanger van de (mannelijke) zon.

Astrologie en acupunctuur.

Zoals de aarde geen eigen dierenriemteken bezit, zo ook de twee meridianen, Tou -mo en Jenn-mo - althans bij de volwassen mens -: zij bezitten geen eigen organen.

Als axioma vermeldt Emerit: de astrobiologie. Dit is het verband tussen het leven (in en buiten de mens) en de hemellichamen als studieobject.- Hij heet dat ook ‘zodiologie’ (naar het Frans woord dierenriem’) ‘zodiac’).

Emerit geeft toe dat hij vernieuwt: de Chinese ordening der meridianen laat hij als axioma hebben de westerse astrologische traditie. Cfr. o.c., 13; 131; 134.

Opm.:- Wij weten allen dat, bij zuiver rationele sterrenkundigen, de astrologie (oorspronkelijk was zij ‘astrotheologie’) als ‘irrationeel’ afgewezen wordt.

Louter astronomisch hebben zij grondig gelijk. Maar animistisch, d.i. met een open blik op de wereld- of heelalziel(estof.), hebben zij even grondig ongelijk. En daarover hebben wij het hier. Niet over gewone sterrenkunde!

Wij zagen dat alle animisten ervan overtuigd zijn dat de ziel van de mens (en het leven op de aarde b.v. ook) baadt in de zee van ziel(estof), ‘wereldziel’ geheten.

Wanneer Emerit, o.g.v. uiterst ingewikkelde redeneringen overigens, de structuur der punten en meridianen, via de twee uitzonderlijke meridianen, situeert in het heelal en diens oerstoffelijke rijkdommen, dan verraadt hij een animistisch axioma. Dat hij op zijn eigenzinnige wijze uitlegt, natuurlijk.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat hij, te midden van de heelalzielestof, ook de androgynie (manvrouwelijke structuur) meent te ontdekken. Tot daar een confrontatie "acupunctuur-astrologie".

ER170

Acupunctuur en yoga.

E.RF. 159 zagen wij dat de tantrika's yoga overnamen. Yoga diende daar als basis van energiebeheersing (bij het doen ontwaken (opstijgen) van de vuurenergie, kundalini.

Vergelijken wij nu acupunctuur en yoga met *Dr. G.E.R.- de Smet, Fysiologie van de acupunctuur*, Deventer, 1978-2.

Opm.:- Genoemd werk verklaart de term 'tsji' (qi, ki, tchi).- Het Chinese alfabet heeft daar een teken voor: onder het teken 'stoom' staat het teken 'rijst'. Dat betekent dat 'ki' de eigenschappen van beide bestanddelen vertoont: 'stoom' is de hemelse energie; 'rijst' is zuiver materiële kracht. Samen maken zij één enkele kracht uit. Zij zijn beide hetzelfde in een andere vorm.- Zo is er "het ki van het bloed", "het ki van de spieren" e.d.m..

Vergelijking.

O.c., 104/112 (Neurofysiologie en hatha yoga).- Yoga wil - aldus steller - energie ('prana') beheersen. Deze is in omloop langs de 'nadi' (kanalen), waarop de chakra's zich vertonen. De 'nadi' situeren zich in de ruggengraat en links en rechts ervan.

Het ruggengraatkanaal heet 'sushumna'; het kanaal links ervan heet 'Ida'; dat rechts 'pingala'. De zeven chakra's enten zich op het sushumna-kanaal.

Volgens De Smet stemt het verloop van het sushumna-kanaal overeen met de voornaamste meridiaan van het yangtype, nl. tou-mo.

Opm.:- Hier rijst een probleem: de kundalini is manvrouwelijk! Terwijl, volgens De Smet, Tou-mo yang is en dus eerder mannelijk.

De Smet vat samen.- Yoga als opwekking van kundalini (vuurenergie) bedoelt de activering van de totale ziel.

Acupunctuur echter bedoelt het energiestelsel der punten en linten als basis van lichamelijke gezondheid.- Yoga sluit de lichamelijke gezondheid niet uit. Integendeel. Acupunctuur sluit de totaliteit van de mens niet uit. Integendeel.- Aldus de Smet, o.c., 108.

Opm.:- Tot slot nog dit.- *Guide des techniques du toucher*, Chêne-Bourg (Genève), Recto Verseau Genève, 1989, geeft een zeer korte beschrijving van al wat massage is. Het boekje dat goed gemaakt is, vermeldt zomaar eenentwintig types van massage.

Onder die massagetechnieken inspireren zich aan de acupunctuur: voetreflexologie, shiatsu, shiatsu-vertebrotherapie (J.F.Thie) en wellicht nog andere methoden.

ER171

31. De mens als microkosmos ("nei kung"). (171/171b)

Bibl. st.: *Mantak Chia/ Maneewan Chia, Nei kung de la moelle des os*, Paris, 1991.-

Mantak Chia, schrijver van meerdere werken inzake taoïstische methoden, geboren in 1944, stichtte in 1979 het Tao Healing Center in New York. Sedertdien verspreidde zijn methode zich over vele landen. Hij bestudeerde zowel het aloude Chinese taoïsme (o.m. in Hongkong en Singapore) als de westerse geneeskunde. Zodat zijn werken, verspreid in het westen, een mengsel uitmaken van beide vakken.

"Chi kung" in China is een methode waarbij men al ademend te werk gaat ("ademend inwerken") om via 'chi' of levenskracht op het lichaam in te werken.

"Nei kung" staat dichtbij chi kung, maar in beginsel verloopt deze methode zonder ademend inwerken: geestesconcentratie (meditatie), visualisering (beelden in de verbeelding), ontwikkeling van het aanvoelen ('sensitiviteit') van de lichamelijke en psychische processen worden gericht op het beendersysteem als omhulsel van been-dermerg dat een zeer belangrijke rol speelt in de huishouding van het hele lichaam (o.m. als bloedbron).

Zodat nei kung een taoïstische methode is die tracht via chi, levensenergie, het beendermerg te regenereren.

Een parallel getuigenis.

O.c., 17s.. - Michael Winn, in de voorrede, schetst als volgt.

"Zeven jaar geleden vatte ik nei-kungoefeningen aan. -Toen werd ik mijn beenderstelsel niet gewaar: mijn gebeente leek mij hard, stijf, dicht (gecondenseerd),- het tegengestelde van wat ik in mijzelf trachtte te bereiken.

Dankzij de meditatie en de bewegingen van tai chi chuan trachtte ik mijn gebeente te cultiveren.- Ik wist niet dat mijn beenderen 'leefden' en doorlopend aan het groeien waren,- dat mijn leven afhing van de eigenschappen van het bloed dat zij voortbrengen. Ik wist niet dat ik in hoge mate op mijn gezondheid doorheen mijn beenderen kon inwerken.

Ik was aan verbazing en verrassing toe doordat zelfs op de simpelste oefeningen - b.v. "het ademen der beenderen" - mijn gebeente antwoordde met het wonderlijke gevoel dat zij 'herboren' werden. In de loop van tai chi chuan leken mijn vlees en mijn organen te verzwinden en kon ik mijn gebeente lichtjes voelen "dansen in de lucht". (…) Na een nog maar matige "geseling van de beenderen" voel ik a.h.w. een diepgaande massage die de hele dag voort zindert.(…).

ER171.2

Ondertussen zijn mijn beenderen en ik de beste vrienden geworden sedert ik geleerd heb "ermee te spelen" en mijn meditatie erop te richten. Nei kung verschafte mij het middel om het gecondenseerdste gedeelte van mijn lichaam te verbinden met de fijnstoffelijkste ('subtielste') uitwasemingen van mijn geest. (…)". - Tot daar een tekst om de hele sfeer te typeren.

Slechts een areligieuze methode?

Het boek ademt een soort "dood van God" uit.- Letterlijk wordt beweerd: "Volgens het taoïsme bevindt het lot van de mens zich enkel in de macht van de mens en niet in die van God, want wij kiezen onze daden in het leven". Gevolg: godheden, middelaars/ middelaressen, riten - al wat 'religie' is - worden uitgesloten. Zij worden o.m. aan menselijke onwetendheid en lijdelijkheid toegeschreven.

Wat is taoïsme inzake lot dan wel?

Het is een 'filosofie' van het leven die:

a. meditatie toepast alsook

b. methoden eigen aan de natuurwetenschap ('physique') om chi, d.i. de aan de zicht- en tastbare wereld ontsnappende levensenergie, te cultiveren.

Opm.:- Het animisme in alle traditionele religies aanwezig in verschillende vormen cultiveert eveneens de subtiele, ijl- en fijnstoffelijke levensenergie! Zodat het taoïsme, niettegenstaande de beweringen van de stellers, toch zeer religieuze methoden aanwendt.

Het paradoxale geval.

Dat stellers een paradox, een innerlijke tegenspraak, beoefenen, blijkt uit o.c., 20s.. - Nei kung, gericht op het merg in de beenderen, genereert enorme dosissen chi.

Er dreigt dan ook gevaar voor al te voortvarende gegadigden zonder innerlijke zelftucht wanneer zij chi versterken d.m.v. meditatie. Het lichaam kan oververhit geraken door een teveel aan energie.- Letterlijk!

Daartoe is het, in het taoïsme, noodzakelijk de meditatie gericht op de micro-kosmische omloop -

Opm.:- zie tekening - in te studeren, voordat men d.m.v. chi kung een bijkomende energie opwekt (…).

"Ik ken een gevorderd leerling die overijverig de oefeningen gericht op het gewichtheffen d.m.v. chi - dankzij nei kung der beenderen - beoefende om meer "seksuele levenskracht" te verwerven die hij, dankzij 'trillingen' (*opm.:-* energie opgewekt door gedachtekracht), in zijn beenderen dreef waarbij hij zich bediende van een geselingsapparaat.

Met zijn penis in erectie tilde hij zeer zware voorwerpen omhoog, - ver boven de 4,5 kg. die in onderhavig werk aanbevolen worden. (…). Hij beging echter de fout niet te mediteren over de wijze waarop hij de zo opgewekte chi kon verwerken.(…).

ER173

Op de duur leed hij aan een soort paranoia. Met als gevolg dat, nadat een medium hem had onthuld dat meerdere geesten van laag peil als parasieten aan hem kleefden (*E.RF. 302:* indringing) en zijn teveel aan seksuele energie wegzogen, alles opgaf (…). Het is een bizarre geschiedenis (…) die ertoe dient allen die geen maat kunnen houden wanneer het om nieuwe technieken gaat, te waarschuwen".

Opm.:- Dit gebeuren dat steller onwaarschijnlijk vindt doordat hij religie a priori uitschakelt, toont de paradox: terwijl hij beweert dat er geen religie mee gemoeid is, vertelt hij dat, bij foutieve praxis, “geesten van laag allooi” indringen. Een fenomeen dat alle religie die naam waardig zeer goed kennen. Waarom dan niet nederig bekennen dat tao en inzonderheid nei kung wel degelijk iets met religie te maken hebben? Of praat hij westerse sceptiekers en atheïsten naar de mond? Het zou de eerste keer niet zijn dat oosterlingen dit hier doen.

Nei kung en ‘onsterfelijkheid’

De lang geheim gehouden leer der Chinese taoïsten zegt het volgende.- Nei kung leert de ‘macht’ of ‘dunamis’ (tsji = chi = tchi = ki) die zonder ons weten in het beenderstelsel opgeborgen ligt, mobiliseren, activeren. In het antieke China beschouwden die taoïsten die het innerlijke leven (ascetisch-mystische zijde van het dagelijkse leven) verzorgden, een grondig besef van de rol van het beendersysteem als een wezenlijke fase op de weg naar de ‘onsterfelijkheid’, d.i.:

a. op aarde een gezonder en langer leven en

b. na de dood een ‘zaliger’ leven als onsterfelijke.

Pre- en postnatale energieën.

Indien de postnatale chi, d.i. heel de energie die voortspruit uit:

a. gedachten en gevoelens en

b. uit de voeding die de onze zijn na de geboorte, de microkosmische omloop (zie tekening) doorloopt op normale wijze, dan maakt die chi de prenatale chi of levenskracht, opgeborgen in de hersenen en het merg der beenderen, vrij. Het is die prenatale (= primordiele, voorhemelse) chi die de fijnstoffelijke basis uitmaakt van:

ER174

a. van het fijnstoffelijke zielelichaam (= lichtende lichaam, onsterfelijk lichaam) en

b. van het vergeestelijkt bewustzijn van de gerijpte mens. O.c., 21.

Nei kung als revitaliseringsreligie..

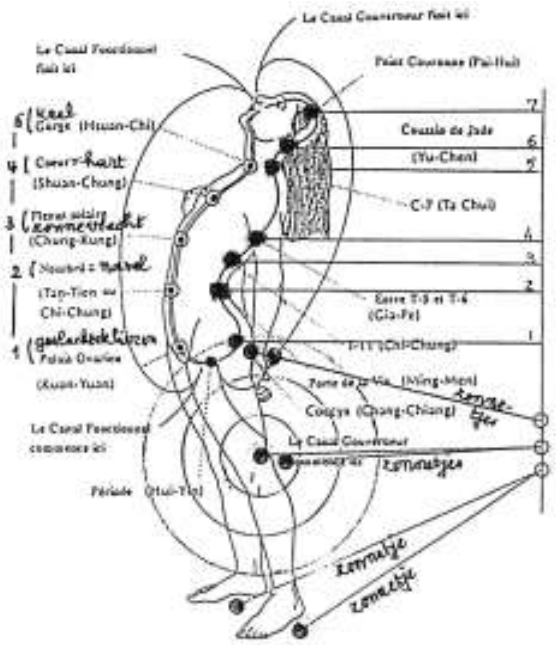

Stellers vatten het doel als volgt samen.

a.1. energieën opnemen van buiten het lichaam.
a.2. seksuele energie, (= ching chi) liefst in hoge concentratie activeren en doorheen het lichaam stuwen.
b.1.a. het beenderstelsel bewerken zo dat het die energieën opneemt om het merg te regenereren.

b.1. b. het beenderstelsel bewerken zo dat "het vet" dat de bloedvorming belemmert, verwijderd wordt.

b.2. de zenuwstelsels en het lymfestelsel (*E.RF. 171 vv.)* 'reinigen'.

Opm.:- Men ziet dat stellers doorlopend de antieke taoïstische begrippen mengen met elementen uit de westerse medisch-biologische wetenschappen. Wat niet altijd aan de juistheid en de klaarheid ten goede komt, natuurlijk. Zij willen blijkbaar ook op dit terrein 'ingang' vinden in onze westerse mentaliteit.

Terloops: het is vanzelfsprekend dat elementaire begrippen van acupunctuur en pressuur steevast een hoofdrol spelen.

De microkosmische omloop.

De basis zijn "de zes zonnetjes": twee onder de beide voetzolen, twee binnen de knieplooien, twee ineen vloeiend in de stuitstreek. Langs daar vloeien kosmische energieën binnen.

Het geslacht is, bij uitstek ofschoon niet alleen, het trefpunt van die energieën.- Langs de rug omhoog vloeit een energielijn met zeven centra (1 + 3 + 3).

Vooraan vloeit een energielijn met vijf punten of centra (eierstokken/ testikels, navel, zonnevlecht, hart, keel.

Beide energiestromen komen samen boven de mond en onder de kin, waar zij als een energieregen uiteenspatten over en doorheen het hele lichaam. Om het zowel fluïdiek (fijnstoffelijk) als biologisch (inzonderheid het merg der

beenderen en diens functies maar ook en vooral het lymfestelsel) te 'dynamiseren' (van energietoevoer te voorzien).

ER170

Opm.:- De macrokosmische streken.
Deze zijn op de tekening (p. 174) aangeduid d.m.v. concentrische cirkels.- De huidige kosmologie (heelalkunde) kent twee regionen die elk op hun beurt nog in twee kunnen onderverdeeld worden. Samen: vier regionen.

1. De aarde (de 'chthonische' of 'tellurische' sfeer (die occult het sterkst is juist onder ('hupochthonisch') en juist boven ('epichthonisch') de begane grond).

2. De atmosfeer, de siderale hemel (bekend bij de astrologen) en de extrasiderale hemel,- alle boven onze hoofden als "de hemel".

De energieën en processen, de wezens en de handelingen, gesitueerd binnen deze vier regionen, verschillen zeer grondig tot tamelijk grondig.

Nekronomikon (boek der dode namen), met als schrijver Abdul al-Hazred (een yemeniet uit de VIII-ste eeuw na Chr.), roept vooral wezens op uit de extrasiderale wereld. Zij zijn bijzonder dierlijk en gewetenloos.

Santeria, een religie in de Karaïben (vooral bij de Spaanse bevolkingen), roept eveneens op de eerste plaats extrasideralen op.

Men kan vaststellen, vooral sedert 1955+ (beatnik's) en 1962+ (hippie en yippies) en de hele tegencultuur, vooral wanneer deze postmodernistisch-anarchistisch is, dat de zielen (der jongeren vooral) 'bezield', om niet te zeggen 'bezeten' zijn door vooral extrasiderale wezens en energieën. Wat het b.v. voor een katholiek-kerkelijke bezwering aartsmoeilijk maakt om hierin met resultaat in te grijpen.

De ervaringen van missionarissen, indien zij de waarheid willen zien en zeggen, bewijzen dat de oerreligies - de aloude heidense religies - hoofdzakelijk beheerst worden door de extrasideralen. Cfr. *E.RF. 324* ('*Demonisch*'); *329* (*Santeria*);- *313* (*De nacht van een ingewijde*);- *292* (*Sheeba; ngil*).

Terloops zij vermeld dat de joodse Talmoed, een uitloper van het oude testament, een onheilsvoorspelling bevat die parallel loopt met de voorstellingen van Nekronomikon, nl. "dat er een (eind)tijd komt waarin

bijzonder woeste wezens uit de onzichtbare werelden de mensheid zullen beheersen".

Fr. Kafka wordt vanuit die hoek begrijpelijk.

Welnu, occulte ervaringen bewijzen dat wij in die periode zijn. Vandaar de planetaire cultuurcrisis waarop alle traditionele opvoedingssystemen niet de minste vat hebben. Waardoor niet? Doordat zij te eenzijdig afgestemd zijn op chthonische en atmosferische energieën en wezens die veel minder gevaarlijk en schadelijk zijn dan de astrologische (siderale) en de extra-siderale.

ER170 Acupunctuur en Yoga

ER171

32. De energiestromingen in het lymfestelsel (172/172b)

(176/180) "Zodra er ook maar iets vreemds naar binnen wordt gebracht, organiseren de lymfocyten (*opm.:*- een soort witte bloedlichaampjes) de hele afweer". (*Ilse Dorren, Natuurlijk alternatief*, Amsterdam, Sijthoff, 1987, 401).

Men kan het niet beter samenvatten. Want behalve de systemen hierboven even geschetst (kundalinistroming, chakra's, energiepunten en -lijnen), is er één systeem - dat ook onzichtbaar werkt - dat de energieën van het zielelichaam naar buiten richt.- Laat ons daar even op ingaan.

Het lymfestelsel.

Een Amerikaans 'lymfoloog' prof. Drinker, legde er de nadruk op: het lymfvaten-systeem is het belangrijkste subsysteem binnen het systeem van het lichaam én van dier én van mens.

Structuur: - Het centrum bestaat uit "een lymfehart" dat pulserend het lymfevocht doorheen het hele organisme stuwt. Het situeert zich - merkwaardig genoeg van animistisch standpunt - rond de wervelkolom.-

De periferie omvat o.m. lymfespieren die, doorheen een kleppenstelsel, de lymfe richtend voortstuwen.- Verder zijn er een stel lymfehaarvaten (capillairen) dat het hele organisme beheerst als een dicht netwerk. Deze lopen samen in bredere 'banen' die, op hun beurt, samenlopen in één van de nog bredere hoofdlymfebuizen.

Opm.:- Zonder al te gedetailleerd te zijn zie wat nu volgt.- De rechter lymfebuis vangt, in hoofdzaak, de lymfe op uit de rechterhelft van het hoofd, de hals, de borst en de rechterarm.

De borstbuis vangt, in hoofdzaak, de lymfe op van de darmen, het bekken, de buikholte en de benen.

Beide hoofdlymfebuizen worden opgevangen in de overeenkomstige sleutelbeenderen (achter het sleutelbeen - het gebogen been aan de zijden van de hals, boven de eerste ribben, tussen het borstbeen en het schouderblad -) die de verbinding voor de arm- en halsaders uitmaken.- Daar stroomt de lymfe weer in het bloed.

Lymfocyten. - In de specifiek "lymfatische organen" - milt, amandelen en lymfeklieren. - ontstaan dagelijks miljarden lymfocyten. In erge ziektegevallen echter ontstaan er omtrent twintig maal zoveel om de ziektekiemen uit te schakelen.

ER172

Inderdaad: lymfocyten ontwikkelen afweerstoffen: indien een lymfocyt een ziektekiem ontmoet, dan verwekt hij de aangepaste antistoffen. Een proces dat zeer snel verloopt (in de lymfeklieren). De lymfocytenomloop bevochtigt én het bloedsysteem én, natuurlijk, het lymfevatensysteem in alle weefsels van het lichaam.

Reiniging.- Het lymfestelsel:
a. voert uit de weefselsafvalstoffen af èn
b. voert alle levensnoodzakelijke werkstoffen naar de cellen.-

Dit tweeledig proces wordt, in hoge mate, door de lymfeklieren bepaald. Zij reinigen het lymfevocht.- Zo b.v. bij het verteren van vetten scheiden de darm-lymfeklieren 'chylus' af dat de vetten opneemt.

"Naar buiten gericht".
Dat zegden wij zo-even. Inderdaad: zelfs plantaardig en dierlijk voedsel wordt als 'indringer' beschouwd. Zo ontstaan n.a.v. dierlijk voedsel kort na het eten meer lymfocyten!

Opm.:- Lymfedrainage (Dr. Vodder, Deens bioloog).- Onze spierbewegingen b.v. en onze diepe ademhalingen houden de

lymfedoorstromingen op gang. Maar dat is, vaak gezien het huidige leven, onvoldoende.

Volgens ***R.J. Blom, Alternatieve geneeswijzen***, Houten, 1988, 160v., geschiedt de drainage of dynamisering als volgt.

Zij wordt uitgevoerd met de duimen, die afwisselend een lichte tot sterkere druk op de lymfevaatjes uitoefenen. “De massage is niet prettig en verbetering van klachten treedt eerst na langere tijd op”. Aldus Blom.

De bewegingen zijn cirkelvormig. Waardoor? Doordat de energiepunten en -lijnen in het zielelichaam die het lymfesysteem beheersen, niet de punten en lijnen zijn van de Chinese acupunctuur! Zij lopen dwars doorheen de acu-punten en -lijnen! In cirkels of liever cirkeltjes. In de diepte situeren zich daar waar die punten en lijnen zich bevinden, de haarvaatjes, de banen, de buizen.

Het staat vast dat lymfedrainage gevaarlijk kan zijn maar mensen die mantisch ‘zien’ of sensitief ‘voelen’, laten zich leiden door hun mantische feeling.

Opm.:- Tussen de schouderbladen zien/ voelen zij twee ‘blaasbalgen’ die occult het hele lymfestelsel beheersen. Dàt vooral bewerken zij met de hele hand die, zoals handlijnkundigen weten, in de handheuveltjes kleinere chakra’s bergt: deze laten de energieën uit de kundalinistromingen en de zeven ‘grote’ chakra’s via de eigen lymfepunten en -lijnen doorstromen.

Wat ons ook iets leert omtrent handoplegging b.v..

ER173

5. Steekproeven 5

33. De energieën mesotherapeutisch gezien (173/174)

Bibl. st.: *Dr. Andrée O’Dy, La mésothérapie (Une médecine d’avenir*), Paris, Laffont, 1985.

Dr. Michel Pistor ontdekt, 1955, de methode. In 1964 wordt la Société de mésothérapie gesticht. De mesotherapie situeert zich op de grens van de allopathische (versta: overheersende geneeskunde) en de alternatieve geneeswijzen. Zij werkt immers met allopathische geneesmiddelen. Maar in een sterk verzachte vorm. Met name: zo zeldzaam mogelijke, onderhuidse of

intradermische micro-inspuitingen worden toegediend daar waar “de kwaal” zich op de opperhuid aandient.

Microspuitjes.

De waaier of differentiaal ervan gaat van:

a. een ingreep niet eens doorheen de huid (in dat geval brengt men het geneesmiddel zachtjes op de ‘basale’ huid (de cellen tussen het epiderma en het derma)) tot

b. hoogstens vier millimeter.

De term ‘mesotherapie’.

Het weefsel van het embryo ontwikkelt zich tot een drieledige structuur waarin de organen en het beendersysteem post vatten.

1.- ***Het endoderma.***

Dat zijn de ingewanden.

2. - ***Het mesoderma.***

Dat omvat:

(1) het bindweefsel (verspreid over het hele lichaam,- een orgaan op zich;

(2) de beenderen, de kraakbeenderen, de pezen, de gestreepte spieren (d.i. het motorisch systeem);

(3) de effen spieren: hart, spieren van de ingewanden en aanpalende gedeelten, baarmoeder;

(4) de vaten, bloedcellen, lymfecellen;

(5) de nieren, de gonaden (teelballen / eierstokken) en haar afscheidingskanalen;

(6) de milt;

(7) de bijnieren, de bijnierschors (die klieren zijn).

3.- ***Het ectoderma.***

Dat omvat:

(1) de huid (een echt orgaan);

(2) de hersenen en het zenuwstelsel;

(3) het oogsysteem.

De spuitjes gaan dus doorheen het ectoderma tot eventjes in het mesoderma. Vandaar de naam.

De schoenmaker die doof was.

Alle mesotherapeuten kennen dat paradigma.- Pistor, nog een jong arts, wordt geconfronteerd met een schoenmaker uit Bray-et-Lû (Val d’ Oise) die aan doofheid leed.

Hij had ook astma. Rond de oren en de wenkbrauwen spuit Pistor hem een product in dat hem moest helpen ademen. Resultaat: hij begint te horen!

ER174

Het lemma.- Pistor vat de draagwijdte van de verrassing: hij veronderstelt dat het feit dat hij dààr behandeld heeft waar de kwaal zich onthult, het middel is dat de kwaal geneest. Hij ziet dit éne geval als juist één exemplaar van een algemene methode. Dus behandelen niet ver van de plaats der kwaal!

Dit wordt bevestigd. Maar natuurlijk, zoals in vakwetenschappelijke middens zo goed als altijd: hij stoot op weerstand en ongeloof. Doch dierenartsen proberen de methode uit eerst op honden, later ook op paarden. Zo dringt de waarheid geleidelijk door.

De grenswaarde.- Allopathisch ja, maar. - Want in l'Hopital de Bobigny leidt men mesotherapeutische artsen op in een driejarige cyclus. Let nu goed op: eerste jaar: homeopathie; tweede jaar: acupunctuur (*E.RF. 165*); pas derde jaar: mesotherapie.

Vandaar **a.** de ultrakleine dosissen (// homeopathie) en **b.** de micro-naaldsteken (// acupunctuur).- Wat de indruk wekt dat mesotherapie een 'zachte' methode is. Niet zonder enige reden.

De 'begrijpende' methode. - *E.RF. 30.*- Zie ook *E.RF. 55; 86; 102.*

M.a.w.: de medemenselijkheid. Dr. O 'Dy - een uitstekende mensenkenster, - heeft uren besteed om er diepgaand op in te gaan (*E.RF. 68; 74; 98; 100; 130; 140; 143; 158; 166: mania, concentratie*) hoe Dr. Didier Mrejen het haar voordeed,- hoe hij zoekend-tastend zijn vingers plaatste op de opperhuid … om de zieke punten te vinden die de dieper gelegen kwaal blootgaven.

Opm.:- kundalini en mesotherapie.- Begaafden 'zien', resp. 'voelen' (sensitief) dat stuit, navel, milt- en hartchakra's het endoderme beheersen, - dat de keel-chakra het mesoder-ma beheerst en dat de voorhoofd-chakra het ectoderma beheerst. De kruinchakra vat de vorige samen. - Geconcentreerd - mania! - op de drie onderdelen kan men dan ook, via de zeven kleine handchakra's (tekening), op het zielelichaam inwerken en zo op het biologische lichaam. Waarbij het ogensysteem een hoofdrol speelt. Maar dat is dan inwerkingstechniek.- Door de voeten heen immers kan men zich op de drie dermate concentreren,- voeten die eveneens de zeven chakra's (in het klein) vertonen.

ER175

34. De ' akasja' als animisme (175/182)

In de loop van al wat voorgaat, werd steeds weer gewezen op "mantisch begaafden" (zienden, sensitieven). Men dringt immers maar door tot al wat ziel, bezield en (heelal)zielestof is, in de mate dat men mantisch begaafd is.- Daarom hernemen wij steekproef 4 (E.RF. 37vv.) over de wichelarij. Daar waren wij te kort om echt een inzicht te geven.-

Bibl. st.: *D. Anzieu e.a., Les extra-sensoriels*, Sand, 1984-2 (een boek dat éénentwintig medewerkers aan het woord laat).

De toegang tot de akasja.

Het grote axioma van mantiek luidt: akasja (akasha).

Deze Sanskriet term betekent de totaliteit van de blijvende sporen van al wat was, is, zijn zal. Of als men wil: de totaliteit van alle lotgevallen (zodat de term de basis uitmaakt van een animistische lotskunde of lotsanalyse).

Dit sacrale, verborgen archief is eigenlijk de alom aanwezige oer- of zielestof voor zover zij getuigeresten vastlegt die het kenmodel zijn van al wat was, is en zelfs zijn zal (want de ijlstoffelijke materie bevat ook de 'sporen' van wat op ons toekomt).-

Terloops: bij de Amerikaanse psycholoog William James wordt de akasja als "kosmisch geheugen" geduid.

Typologie. (180/181) *E.J. Speer, Die geistige Welt aus dem Hintergrund der materiellen Welt*, Lausanne, Moser, 1987, 243 (*Mantische Praktiken*), deelt als volgt in:

1.- Onder 'mantiek' - in een engere zin - verstaat Speer: de vaardigheid van al wie 'ziet' dankzij een of ander afdwingend middel. Want - zo voegt hij daaraan toe - de op dat terrein begaafden hebben telkens weer getracht - o.g.v. een geëigend bewustzijns-peil - met geweld het akasja-archief binnen te dringen, - om dàt te vernemen wat andersaangelegden op louter intuïtieve wijze opvangen.

2.1.- Overwegend 'rationele' mensen - die geen persoonlijk-onmiddellijke toegang tot het akasja-archief hebben - steunen zich op vooral wetmatige processen (voorteken- vervolg, resp. oorzaak-gevolg), perioden, de micro-macrokosmische structuur e.d.m. om tot het onderkennen van het lot te komen.

2.2.a.- Aan een materiële infrastructuur gebonden begaafden komen - aldus Speer (die daarin zeer eigenzinnig is) slechts occasioneel tot één of ander doordringen in de akasja en kunnen - aldus weer Speer - de keninhouden niet ordenen.

ER176

Zij steunen op een infrastructuur: een glazen bol, een pendel, een spiegel, theebladeren, koffiedik (in een tas),- kaarten, dranken e.d.m.. - Het hele stel heet men wel eens 'kristallomantiek'.

Opm.:- De hautaine minachting van Speer klopt niet altijd, - verre van - met de werkelijkheid, zoals wij aan de hand van een steekproef zeer duidelijk zullen kunnen uitmaken.

2.2.b. Aan een subjectieve-ASC, altered state of consciousness, bewustzijnsverruiming, 'mnèmosunè' of 'anamnèsis' (in antiek Grieks) of ook

'mania' (*E.RF. 68*) - toestanden gebonden begaafden komen slechts tastend (aldus Speer) tot 'intuïties' in de akasja.- Zij steunen op (desnoods door drugs (geestrijke producten) vergemakkelijkte) roestoestanden, vervoeringen, extases, tempelslaap, droom e.d.m -

Opm.:- De opnieuw minachtende waardering van Speer klopt zeker niet altijd,- verre van. Dat zagen wij reeds meermaals hierboven.

Opm.:- Speer lijkt 'mantiek' te verengen tot 'gewelddadig' en met "afdwingende middelen" te werk gaande mantiek. Dat zoiets bestaat, is zeker. Soms zo dat dit aan kritiek onderhevig is, vooral vanwege Bijbelse theologen. Maar het veralgemenen laten wij voor Speer's rekening.- De indeling echter, in haar algemeenheid, blijft geldig.

Opm.:- *Fr. Kallenberg, Offenbarungen des siderischen Pendels (Die Leben ausströmende Photographie und Handschrift*), Diessen - München, 1921- 2, 13, zegt: "Ieder lichaam bezit een hem alleen eigene, de totaliteit van al zijn kenmerken weergevende straling (*opm.:-* fluïdum), - zowel een ons 'dood' lijkend gesteente als een plant, een dier of een mens".

De pendel b.v. - aldus Kallenberg - vangt die straling op voor zover hij in de handen van een begaafde is.- Wat hij van de pendel zegt, is geldig voor al wat "stralingen opvangend" is, zowel voorwerpen als subjectieve toestanden (of liever de twee samen, wanneer een voorwerp gebruikt wordt).

Een steekproef in mantiek. (181/187) - " *J. Pancrazi, La voyance en héritage*, Paris, 1992.- Wij hebben reeds de concentratie nagegaan met schrijfster o. m. *E.RF. 74vv.*. Wij diepen, dit nu uit van animistisch standpunt: schrijfster legt er telkens weer de nadruk op dat men de straling moet opvangen.

ER177

M.a.w.: zij situeert al wat zij inzake zienster zijn doet, in de akasja! Al wat zij "in de kaarten ziet" is een steekproef uit de onmetelijke oerstof van het heelal.

Meer nog: indien zij niet zelf over de noodzakelijke en voldoende oerstof beschikt, zal haar zien falen!- Wat zij zegt, geldt b.v. geheel en al voor al wat in oud en nieuw testament 'zien(st)er' is. Het geldt zelfs daar waar Jahweh of Drie-eenheid genadig de gave schenkt, - mutatis mutandis natuurlijk.- Daar gaan wij.

O.c. 16.- Een schijnbare tegenvaller.

Schrijfster ontvangt een dertigjarige vrouw (met een timmerman getrouwd). Zij komt "uit gewoonte", zonder enig dringend probleem. De kaarten geven een eentonig beeld. Maar plots verandert de keninhoud: wanneer ik tot de toekomst overging, verrasten de drie eerste kaarten (tarot) die ik bloot trok. Zij lichtten op! Met wat zo-even als totaal kleurloos onthuld was, hadden zij geen uitstaans: nu kwam er 'leven' in, verandering. Zelf was ik volkomen met verbazing geslagen.

Is er iets dat niet klopt", vroeg de vrouw met een stem die mij "uit mijn stomme verbazing" rukte.- Doch, vooraleer te antwoorden, concentreerde ik mij weerom,- met al mijn krachten.- "Wat gij aanvoelt, moet beantwoorden aan het fluïdum dat de raadplegende uitstraalt".

Ik herhaalde in mijn binnenste deze uitspraak van mijn moeder (*opm.:*- die ook zienster was) die - volgens haar - de sleutel van een gelukt zien is.- Ik trachtte mijzelf wijs te maken dat "dit alles" zonder samenhang was en niet bij die vrouw paste. Toch besloot ik te spreken. "Ik zie grote veranderingen. Uw leven zal onderste boven gehaald worden. Om te beginnen door een lange, lange reis".

De jonge vrouw fronste de wenkbrauwen (…). Het was evident: deze voorspelling die ik nochtans had gemilderd door ze om te zetten in een voorzichtige conditionering, viel absoluut niet in haar smaak.

"(…) Die reis is onmogelijk. (…) Ik versta er niets van".

Ik: "Gij gaat zelfs een grote liefde doormaken. Ik zie een passie, verwoestend, machtig. De liefde zoals gij ze ongetwijfeld nog nooit gekend hebt". (…).

Zij: "Wij zullen zien. Maar ik moet bekennen dat "dat alles" mij als waanzin overkomt. (…)".

Eens dat zij buiten was, zette ik mij opnieuw neer en wel tien keren overliep ik in mijn binnenste de raadpleging. Doch het zinnetje van mijn moeder liet niet af : "Het fluïdum, de uitstralingen: vang ze op zelfs indien het voor u persoonlijk nonsens lijkt. De rest heeft geen belang".

ER178

Maanden later krijgt de zienster een nerveus geschreven brief uit de Antillen. Daaruit bleek dat zij zich niet vergist had. De timmerman moest, op zeker ogenblik, op de Antillen een restaurant opknappen. Maar de eigenaar kon niet betalen. Hij nam het restaurant dan maar zelf over. Doch mettertijd had haar man haar laten vallen. Wat later was zij op een diplomaat smoorverliefd gevallen die met haar wou huwen.- Tot daar het uittreksel.

Het paranormale of 'fluïdieke' contact (183/185).

De communicatie en interactie tussen object en subject in en doorheen de akasja als medium verloopt volgens eigen wetmatigheden.- Daarover wat volgt.

1.- O.c., 59.- Haar moeder: "Gij moet, tussen iedere reeks kaarten, spreken.- Begin echter met het verleden van de raadplegende op te roepen. Zoiets geeft gezag en het is ook het middel om hem/ haar te leren kennen. Het scheppen van een vertrouwenssfeer is essentieel, want men weet nog niet met precisie wat men zal moeten onthullen".

O.c., 172.- Een zienster die, al was het maar lichtjes, ziek is of die met persoonlijke zorgen zit, moet niet de kaart leggen. Want zij loopt het gevaar het fluïdum van de raadplegenden verkeerd op te vangen. Met als gevolg dat zij zich vergist en zich bovendien uitput.

O.c., 172.-."Nooit liet ik het leven van mijn naastbestaanden en mijn ziensters-arbeid ineenlopen. Wanneer de kinderen van school - vaak luidruchtig - thuiskwamen, moest ik ze waarschuwen: "Laat mij gerust! Spreekt mij niet aan! Ik moet eerst alles (*opm.:*- de raadpleging) van mij afzetten. Dan kom ik onmiddellijk".

O.c., 172.- Ik leerde alles (*opm.:*- de inhouden van de raadplegingen) van mij afzetten. Al die levens die - één voor één - op mijn tafel terechtkwamen, leerde ik uit mijn geest bannen".

2.- O.c., 22.- Onze kaarten zijn de projectie van onze begaafdheid, die van geslacht tot geslacht (*opm.:*- schrijfster is de zoveelste van haar stamboom) werd doorgegeven. Het zijn de kaarten van mijn grootmoeder en mijn moeder. De duizenden keren dat zij gebruikt werden, hebben de meeste figuren erop, de meeste kleuren weggeveegd. De vorm is niet meer rechthoekig maar onregelmatig ovaal.-

ER179

Meer dan een eeuw gebruik heeft ze zo toegetakeld. Wij heten dat “notre support” (onze onderbouw of infrastructuur).- Let nu goed op wat schrijfster zegt (wat Speer’s minachtend oordeel op de helling zet): “Deze kaarten zijn slechts een middel dat onze concentratie opvangt, kanaliseert,- meteen de tijd schept nodig om “capter le fluïde que chacun émet” (het fluïdum op te vangen dat iedereen uitstraalt)”.

M.a.w.: doordringen tot de akasja wordt vergemakkelijkt d.m.v. “un support”, een onderbouw. Maar het eigenlijke doordringen tot de wereldziel(stof) ligt in de concentratie (mania). Vandaar het zich b.v. van de eigen gezinssfeer afzonderen. Vandaar ook, na een raadpleging, het van zich afzetten. Met tussenin het leggen van het contact, o.m. door het verleden op te roepen.

O.c., 27.- Veel te veel mensen menen dat men onmiddellijk ‘ziet’, zonder voorbereiding. Zoiets is een onmogelijkheid. De concentratie en het vermogen om ze te beheersen zijn, inzake ‘zien’, doorslaggevend.- Eens uit die toestand ‘ziet’ men niets meer en wordt men “een normaal mens”. Wat wel tussendoor doorgaat, zijn de waarschuwingen, de voorgevoelens, heel de tijd.

Opm.:- M.a.w.: het onderduiken in de akasja wordt wel als raadpleging onderdrukt maar niet als levenswijze.

Opm.:- O.c., 210.- “De begaafdheid is alom aanwezig,- in velen onder ons. Ik heb ze zelfs soms waargenomen bij het cliënteel. Eén onder hun is zelfs zienster heden. Op mijn aansturen”.

Opm.:- Het blijkt inderdaad dat, wanneer zgn. niet-begaafden er hun intentionaliteit (Fr. Brentano) duurzaam en zo deskundig mogelijk (liefst o.l.v. iemand) op richten, zij soms zeer snel het onderduiken in de akasja leren.

O.c., 60.- Een foto is een belangrijk element. Velen die u raadplegen zullen u de ene of de andere afbeelding van een naastbestaande voorleggen “om eens te horen wat gij zegt”. Opgelet: sommigen zullen u in een hinderlaag lokken door u b.v. een portret van een gestorvene voor te leggen.

Opm.:- Dat steunt op wat Kallenberg (*E.RF. 181*) zegt: de uitstraling van de afgebeelde met al zijn/ haar kenmerken is bevat in de buitenlichamelijke ziel(estof) of (uitgebreide) aura,- die vooral sterk aanwezig is in de afbeelding als model waar doorheen het origineel in zijn fluïdum kan gecontacteerd worden.

ER180

Men ziet: het is weer animisme!

O.c., 61s.. - Mijn moeder leerde mij het fluïdum van de medemens op te vangen op een simpele wijze: zij nam mijn linker hand en legde ze op het koele hout van de tafel. “Het volstaat - zelfs vooraleer de kaarten te trekken - uw rechterhand op die van de raadplegende te leggen. Eén seconde volstaat om het fluïdum door te krijgen. Lichamelijk contact is zeer belangrijk. Maar het kan zeer onaangenaam overkomen. Maar toon het nooit”.

3.- O.c., 55.- ***De grenzen van de onthulling***. (185/187).
De grenzen van het onthullen hangen af van de persoon die daar vóór u zit,- van de kracht, van de macht die hij/ zij uitstraalt.

Opm.:- Dat betekent dat, volgens schrijfster, iedere raadpleging, eigenlijk neerkomt op een stille of patente krachtmeting waarbij twee fluïda met elkander geconfronteerd worden. Het is inderdaad een feit dat zien(st)ers gewoon door de knieën gaan doordat de persoon die daar voor hen/ haar zit, op occult gebied (d.i. inzake akasja en wereldzielestof), machtiger is en onderwerpt. - Wat de raadpleging heel en al in de war stuurt.

O.c., 59.- Een dood voorspellen is één van onze verantwoordelijkheden. Of een ziekte.- O.c., 181/182. “Ik wil weten of mijn man mij bedriegt”.

O.c., 171s.. - Sommige cliënten zijn moeilijker dan andere. Zieken b.v., doordat zij zeer zwak fluïdum uitstralen. Maar ook vrouwen die haar maandstonden doormaken. Dat kan verwonderen. Toch is het geen onoverkomelijke hindernis: men voelt gewoon dat zij niet in haar normale toestand zijn.

O.c., 194.- “Ik ontmoette meermaals hermetisch gesloten cliënten/ cliëntes die “geen enkel fluïdum” lieten doorkomen”.

Opm.:- “Geen enkel fluïdum” is een stijlfiguur: iedereen, ook de meest geslotene, straalt uit. Maar wat niet doorkomt, is het noodzakelijk en voldoende fluïdum dat het probleem waarvoor geraadpleegd wordt, - waardoor de zien(st)er ervan afgesloten wordt. Dat heet men “occult verzwijgen”. In zo’n geval put men enkel de geraadpleegde uit. Meer niet.

O.c., 201.- Meermaals heb ik - vooral aan vrouwen - gezegd dat zij zich van een juweel moesten ontdoen. Ik ving dit onmiddellijk op: wanneer ik mijn

hand op die van de raadplegende legde; voelde ik onmiddellijk het juweel dat onheilstichtend was,- het juweel dat men haar had ten geschenke gegeven opdat het uitgerekend “le mal” zou verwekken.

ER181

Opm.:- Het geven van geschenken die onheilstichtend zijn, is een oeroud gebruik van zwarte magie. Het valt voor, ook in onze streken.

Natuurlijk kan een juweel of een antiek stuk ook onheilstichtend werken zonder dat het geschonken is met de bedoeling kwaad te stichten. In dat geval “hangt het kwaad erin” (*E.RF. 151* (Het geheugen der muren).

O.c.; 176.- Prostituees zijn uitstekende cliënten: haar openhartigheid verraste mij telkens weer.

O.c., 177.- Zware jongens stralen geen ‘ongezond’ fluïdum uit.

Opm.:- Natuurlijk stralen prostituees en zware jongens een “zwart fluïdum” uit (gezien hun moraliteit die hun kundalini beïnvloedt). Maar schrijfster legt uit wat zij onder “ongezond fluïdum” verstaat.

O.c., 177.- Wel voelt men sterk die verschrikkelijke boosaardigheid aan bij anderen die voor de rest volkomen eerlijk zijn.

O.c., 172.- Sommigen stralen “ongezonde fluïda” uit. Ik weigerde daarom meermaals cliënten/ cliëntes. Want men voelt boosaardigheid, soms de gewelddadigheid waartoe zij in staat zijn.- Ik weigerde en zei dat ik “te moe” was.

Opm.:- Hier raakt de mantiek de sfeer van het on- en onderbewuste zieleleven dat hetzij onbewust verdrongen hetzij bewust onderdrukt wordt. Schrijfster geeft de indruk dat de “ongezond overkomende” boosaardigheid iets met satanie te zien heeft.

‘Ongelovigen’ - O.c., 171.- Er zullen altijd twijfelenden zijn.- “Ik zeg het u vooraf: ik geloof niet in mantiek”. - Het enige probleem dat zo’n cliënten/ cliëntes stellen, is dat zij veel uitputtender zijn dan de anderen. Eenvoudigweg doordat zij een muur tussen hun fluïdum en het onze oprichten.

Gevolg: men moet ze doorlopend 'peilen' al vechtend. De concentratie moet dubbel zo groot zijn.- Natuurlijk zo'n raadplegingen overleeft men als volkomen uitgeputte wezens.

Opm.:- Indien de uitputting te groot wordt, gaat de concentratie mank en riskeert de inhoud ervan vergissingen in te houden. Gevolg: zo'n ongelovigen triomferen en zeggen: "Ziet gij wel! Het is niets!" waarbij zij vergeten dat zij uitgerekend door hun eigen ongeloof de raadpleging tot mislukken doemen en dus in een vicieuze cirkel ronddraaien: om tot de akasja door te dringen moet men 'geloven' dat die er is en dat zij informatie bevat die door begaafden kan 'gezien' of 'gevoeld' worden. Dat axioma opent pas het zicht op het domein dat akasja heet.

ER182

- o.c., 179.- Degenen die de dood van naastbestaanden wensen, stralen zeer schadelijke fluïda uit die de zien(st)er diepgaand beschadigen.

Opm.:- Doordat dergelijke gewetenlozen de zien(st)er medeplichtig willen maken, beschadigen zij niet enkel de aura maar de kundalinislang van de geraadpleegde.

Slotbeschouwing.- Ziedaar wat mantiek betekent,- existentieel, d.i. in de directe beleving ervan. Zo ging het eraan toe met sjamanen/ sjamanes, oudtestamentische en nieuwtestamentische profeten, met wat op heden in New-Age-vorm ('channels') of niet daarvan voortleeft.

O.c., 180.- Een zienster is een uiterst kwetsbaar wezen: sommige raadplegenden beseffen niet hoezeer zij ze met een probleem doen lijden.

O.c., 172.- Zienster zijn is een uiterst uitputtende vaardigheid. Voor het hart vooral. Ik denk zelfs dat, indien veel vrouwen van mijn stamboom een plotse dood gekend hebben, dit het gevolg was van de uitputting door zoveel keren de concentratietoestand door te maken.

Opm.:- Het blijkt b.v. dat, op Haiti, veel houngan's - magiërs - naar het einde van hun leven toe waanzinnig worden: dit is een ander effect van uitputting inzake levenskracht. Zij hebben zoveel kwaad fluïdum in en rond zich zonder het te kunnen wegzuiveren (catharsis, reiniging), dat hun kundalinislang verzinkt in titanische (*E.RF. 158; 164*) levenskrachten

allerhande. Wat zich op het bewuste vlak uit in de ene of andere psychiatrische kwaal.

Opm.:- Wat betreft onze inplanting in de akasja en breder in de hele heelalzielestof, zij verwezen naar *Frances Nixon, Magnetically Yours*, Chemainus (British Columbia, Canada), 1969. Het centrale begrip van deze schrijfster is 'vivaxis', Cfr. haar Vivaxis (*The Spiral of Life*).

Het zou blijken dat wij allen, occult, getekend zijn door de plek op de aardbol waar wij ter wereld kwamen. Vissen, vogels, andere dieren zijn zich ergens sensitief bewust van de plaats waar zij ter wereld kwamen.

Volgens schrijfster zou men, indien men b.v. zien(st)er speelt, zich moeten oriënteren zo dat men op een lijn komt met de plaats waar wij ter wereld kwamen.- Zij schrijft haar werken in een zeer natuurwetenschappelijke taal (biologisch vooral). Ons komt het over dat het een onderdeel van animisme is: een inplanting in de heelalzielestof!

ER183

35. Snellezen (183/184)

Men hoort geregeld zeggen dat de paranormale begaafdheden "irrationele begaafdheden" zijn.

Wanneer b.v. de intuïtie van een onderzoekende arts doorkomt" is dat - zo gezegd - het rationele begin, van een rationeel denkproces.

Maar, wanneer *E.RF. 76/78* (*Een probleem*); *79* (*De verrassing*)) een zienster of een mystisch genezer juist dezelfde intuïtie doorkrijgen, is dit - zogezegd - het irrationele begin van een irrationeel kenproces.- Laat ons met dit in het achterhoofd even ingaan op wat volgt.

Ter inleiding.- *Fr. Richaudeau/ M. et Françoise Gauquelin, Lecture rapide*, Verviers, Marabout, 1969.

Honoré de Balzac (1799/1850; Frans romanschrijver, bekend om zijn la *Comédie humaine* (zo'n negentig boekdelen)) las, van een gedrukte bladzijde, ineens zeven tot acht regels.

Jacques Bergier, bekend om zijn streng wetenschappelijke instelling bij het onderzoek inzake paranormale en occulte fenomenen, verwerkte vlot -

diagonaal lezend - in een uur tijd wat zo'n twee miljoen letters aan informatie blootgeven.

Nog vele anderen zijn in de loop der cultuurgeschiedenis opgedoken die snel lazen. Wij zeggen wel "wat een aantal letters aan informatie vrijegeven". - Wij lichten dit toe.

O.c., 59/60.- "Meisje".- Men lette, met de intentionaliteit van het bewustzijn, d.i. de gerichte aandacht, op wat zo-even getypt werd: "Meisje." - Het letterlezen let eerst op de onderdelen - b.v. "ei, sj, .", enz. .. Daarna let het op het geheel "Meisje".

Het informatielezen, echter, gelijkt op wat Julia Pancrazi - *E.RF. 183/184* - zegt: "De kaarten (van b.v. een zienster) zijn slechts een middel dat onze concentratie opvangt, kanaliseert,- meteen de tijd schept nodig om het fluïdum - *E.RF. 181* (Kallenberg: de totaliteit van alle kenmerken weergevende straling) - op te vangen".

M.a.w.: De letters, in het informatielezen, zijn slechts "un support", een infrastructuur, waardoorheen dat wat aan 'waarheid', d.i. blootgetrokken werkelijkheid, in de uitstraling of het fluïdum van de letters aantrefbaar is.- Wij maken dit duidelijk aan de hand van een oosterse leesversnellingsmethode.

Bibl.st.: *A. Lacroix, Elle peut lire 200 pages par minute!*, in: Madame Figaro (Spécial Japon), Ed. internat., No. 163, 05.12. 184, 130 / 132, 134, 136.

ER184

1.- ***Yokohama (Tokio).***

In de klas hoort men slechts de stilte (*opm.:*- zonder de noodzakelijke en voldoende 'stilte' geen concentratie: *E.RF. 68*: *mania*).

De leerlingen - de rug volkomen recht op de stoel, de ogen gesloten (*opm.:*- mania) - concentreren zich.- Voor iedere leerling/ leerlinge op een ezel een blad wit papier met een zwart punt in het midden.

"Yooo?"("Gereed?").- "Haï!" ("Ga uw gang!").- De leerkracht drukt de chronometer in: vijftig donkere blikken (…) zuigen zich op het punt vast (…). Zonder verpinken, met starende ogen (*opm.:*- mania). (…). In steeds volslagen stilte.

Ondertussen gaat de tijd zijn gang. (…).- “Rust!” zegt de leerkracht: de chronometer markeert één minuut.- De naam van deze oefening: “Oefening in concentratie op één punt voor leerlingen - beginners in snellezen.

Opm.:- De bij ons gangbare snelleesmethoden komen uit de USA en Frankrijk (+1965). Zij laten toe drie- tot viermaal sneller te lezen dan de doorsnee lezer.- Deze Japanse methode laat toe zestig tot zeventig maal sneller te werk te gaan. B.v.: vier boeken van tweehonderdvijftig bladzijden, - elk in acht minuten.

2.- Miki,

Het veertienjarig meisje.- De N.H.K. (de Japanse nationale tv) opent de camera’s op Miki. - Een boek van tweehonderd bladzijden wordt - geopend - voor haar gebracht. - Plots staren de ogen, zeer wijd geopend. De pupil zet zich uit (…) en begint in volle vaart te bewegen: Van beneden naar boven, van links naar rechts. Onderwijl vliegen de bladzijden erdoor (…).

Juist een minuut: Miki doet het boek toe,- sluit een ogenblik de ogen. Opent ze: “Het is de geschiedenis van een schrijver…”. - Slotsom: Miki bezit een leesvermogen van 60.000 tot 80.000 letters per minuut. Daarmee wordt zij geklasseerd tussen de tweede en de eerste graad van snellezen (…)”. - Tot daar het verslag van de journaliste.

Opm.:- Het is klaar, na al wat wij hierboven zagen: Miki leest doorheen de letters niet de letters zelf maar de informatie - alle kenmerken van het fluïdum van de schrijver van het boek - die de schrijver met zijn buitenlichamelijke zielestof vrijgeeft in en doorheen de tekst, - juist zoals een helderziende doorheen een foto de mens ‘leest’.

ER185

36. kleurenharmonie (185/189)
Bibl. st.:

-- *Sonja Vanoutryve, De verschraalde kleuren van het muurbloempje*, in: *De Nieuwe Gids* 15.12.1987.

- *Laurence Chauvy, A Zurich, c’est l’ année Johannes Itten*, in: *Journal de Genève* 29.10.1988.

-- *Praline E. Kubli, Ce que les couleurs nous enseignent*, in: *Pour vous, Madame*, Genève, 1988, mai 140/44.

Johannes Itten (1888/1967) studeerde schone kunsten (Genève), wiskunde en wetenschappen (Universiteit van Bern), plastische Kunsten (Stuttgart). In 1916 is hij te gast in het salon van Alma Mahler, in Wenen, waar hij behalve filosofie, occultisme en oosterse mystiek leert kennen. Later, in Weimar, in het Bauhaus, sticht hij een zeer nieuwe kunstpegagogie(k), terwijl hij daar ademhalingstechnieken, vegetarisme en theosofie beoefent.- In 1988 werd hij in Zürich gevierd.

Men kent wel het Bauhaus ("Das staatliche Bauhaus"), in Weimar, een instituut voor kunst (inzonderheid bouwkunst, gesticht door Walter Gropius (1883/1969), in 1919),- later naar Dessau (1925/1932) en Berlijn verplaatst.

Welnu, aan het Bauhaus doceerde Itten, naast een Kandinsky, een Klee, een Schlemmer.

1.- ***De individuele weerklank van kleuren.***

In zijn *Kleurenleer* vertelt *Itten*: "In een schilderklas gaf ik les over harmonische kleurakkoorden. Van "harmonische kleurakkoorden" had ik toen nog geen definitie gegeven.

Na ongeveer twintig minuten merkte ik dat de leerlingen zeer onrustig werden. Toen ik naar het waarom vroeg, antwoordden de leerlingen dat zij de opgegeven kleurenakkoorden als onaangenaam en disharmonisch ervoeren.

"Goed" zei ik "schildert dan maar akkoorden die gij als aangenaam aanvoelt". - Zij deden het.- Nadien stelde ik vast dat iedere leerling op zijn papier meerdere op elkaar gelijkende akkoorden had geschilderd. Daarop vroeg ik de leerlingen de bladen nevens hun gezicht te houden zo dat én hun gelaat én hun kleurenakkoorden konden gezien worden.

Toen ontdekten wij allen een merkwaardige overeenkomst tussen de kleuruitdrukking van ieder gezicht en de bijbehorende kleurakkoorden". - Dat is het ittense axioma van de individuele weerklank van kleuren.

ER186

Itten preciseert: "Voor de beoordeling van de subjectieve kleurakkoorden zijn maatgevend niet alleen de kleur van haren, ogen, huid. De belangrijkste maatstaf is de 'straling' die van een mens uitgaat".

Opvoedkundig komt Itten's systeem hierop neer:

a. hij gaf de objectieve kleurentheorie;

b. hij stond open voor de subjectieve en bovendien individuele reacties van de leerlingen op die objectieve gegevens.

Hij leerde "de natuurlijk gegeven individuele wijze van denken, voelen, handelen" ontmoeten.

Opm.:- Onthaal ('receptie', nawerking).- Tot na WO II (1939/1945) was het onthaal beperkt tot kunstmilieu 's en adepten. Maar 1970+ verspreidde zich Itten's leer over de hele wereld. O.m. in de VSA, waar *Carol Jackson, Colour me Beautiful*, een succes werd en het beroep "Colour Consultant" in leven riep (kleurenconsulente).

2.- ***Kleurencomplementariteit.***

Nadat men zich in Itten's kleurentheorie heeft ingewerkt, kan men duidelijk 'zien' - een vorm van concentratie (*E.RF. 65*), *mania* - hoe een blauwe vlek op een groen vlak iets geheel anders is dan dezelfde blauwe vlek op een rode achtergrond. Behalve dat dit één toepassing is van de systechie "figuur (voorgrond)/ achtergrond" (gekend in de psychologie), is dit tevens éen der vormen van de reactie van de kundalinislang op een configuratie van kleuren.

Mensen die in kleurenconfiguraties (één der vele vormen van combinatoriek,- wat de antieke Grieken heten 'stoicheiosis' (lat.: elementatio)) thuis zijn, weten allang voor Itten dat, bij het zien van 'complementaire' kleuren, het menselijk oog, d.i. zijn diepere ziel en dus zijn kundalinislang, rust, innerlijke vrede, ervaart.

Zijn de kleuren van de combinatie (configuratie) toch in contrast (niet-complementair), dan zal dezelfde diepere ziel (kundalinislang) zoeken naar een harmoniëring die zich buiten de configuratie situeert,- om toch maar 'rust' te vinden.

Zegt S. Vanoutryve: "Wie voor de spiegel zit met verschillende kleurdoeken onder het gelaat, kan duidelijk merken dat:

a. sommige kleuren de natuurlijke huidskleur doen wegtrekken,

b. andere ze breken en

c. 'goede' kleuren hetzelfde gelaat een bijzondere straling geven".

Opm.:- Schrijfster zegt hier uit wat haar kundalinislang haar ingeeft. Het is alsof n.a.v. een kleurenconfiguratie onze kundalinislang 'wegtrekt', 'breekt

of begint te 'stralen', d.i. als antwoord op 'goede' (geestrijke (*E.R.F. 162*: *geestrijke drank*)) kleurenconfiguratie.

ER187

Wij leggen de nadruk op het begrip 'configuratie', d.i. een systeem of samenhang in een veelheid van kleuren. Want één enkele kleur afzonderlijk bestaat eigenlijk niet, want zij situeert zich altijd tegenover ons oog (kundalinislang) in de context van onze situatie.

Zodat wij steeds aan kleurenconfiguraties 'onderhevig' zijn. Mèt de voortdurende 'wegtrekkende', 'brekende' of liefst 'stralende' reactie van onze diepere ziel met haar kundalinislang.

3.- *Vierledige typologie.*

Herlees even *E.RF. 168* (*Tijdgebondenheid*).- Verdere analyses hebben bloot getrokken dat wij over een vierledig kleurenpalet beschikken inzake typologie der individuen.

Volgens Pr. Kubli, a.c., verschilt de huidskleur - oppervlakkig gezien - van enkeling tot enkeling.- Maar onder en doorheen die oppervlaktekleuren schemeren grondkleuren door. Ieder mens heeft (vanaf de geboorte vaststelbaar) een (pigmentatie) die niet verandert, - tenzij onder in vloed van de zon en het verouderingsproces.

Warme of koude grondkleur.

Aldus weerom Kubli. - Het warme grondtype wordt veroorzaakt door het bloed in de slagaders; het koude door het bloed dat doorheen de aders vloeit die in de huid aan de oppervlakte komen.

Lente, zomer, herfst- en wintergrondkleur

Reeds Itten paste de namen der jaargetijden toe op welomschrijfbare kleurenconfiguraties.

Lentetype.- Frisse, heldere, lichtende kleuren die associeerbaar zijn met de globale kleurenindruk van een lentelandscap. - warm.

Zomertype.- Poederachtige, a.h.w. door het licht van een nevelrijke dag verzachte pastelkleuren.- koud.

Herfsttype.- Donkere, 'rijke' aardkleuren, associeerbaar met een zonnige herfstdag.- warm.

Wintertype.- Klare, lichtende, doorschijnende met flikkertjes bezaaide ijskleur.- koud.

4.- ***De rol van een kleurenconsulente.***

Carol Jackson kreeg op zekere dag een moeder met een vierjarig dochtertje over de vloer, - met de klacht dat, inzake kleren, dit meisje steevast zwart verkoos.- Jackson stelde vast dat het kind van het wintertype was, waarin zwart goed past.

ER188

De zin van een kleurenconsulente bestaat erin wat kinderen tegen hun eigen wezensaard in vanwege ouders en anderen, inzake kleurenaanvoeling, onderdrukt en/ of verdrongen hebben, vrij te maken. Een tweede rol komt voort uit het feit dat design (vormgeving), mode en esthetica een verpletterende veelheid van kleuren en kleurencombinaties bieden die de goede smaak verwarren.

5.- ***Kleurtypes en kundalinislang.***

Bij nader onderzoek blijkt dat volgende correlaties vaststelbaar zijn.- Cfr. *E.RF. 161.*

a. ***Lentetype.***- Warme kleuren (b.v. lichtblauw, lichtgeel, lichtroze) passen bij een kundalinislang die overwegend genius is (*E.RF. 161*: De tweezielige structuur) bij vrouwen en overwegend iuno bij mannen.

b. ***Zomertype.***- Koude kleuren (b.v. nog lichter roze, zeer lichtblauw, donkerblauw) passen bij een kundalinislang die bij vrouwen overwegend genius is en bij mannen overwegend iuno.

c. ***Herfsttype.***- Warme kleuren (b.v. fel rood, lichtblauw, zeer donker paarsblauw) passen bij een kundalinislang die bij vrouwen overwegend iuno is en bij mannen overwegend genius.

d. ***Wintertype.***- Koude kleuren (b.v. fel rood, donkerblauw, minder donker paarsblauw) passen bij een slang die bij vrouwen overwegend iuno is en bij mannen overwegend genius.

Waaruit blijkt dat kleuren iets 'geestrijks' bevatten voor zover zij met de kundalini- of geslachtsenergieën te maken hebben. Er zijn geestrijke kleuren, d.i. energie - uitstralende kleuren, zoals er geestrijke dranken zijn.- Dat

'verklaart' waardoor een Itten, bij zijn leerlingen, aangenaam en/ of onaangenaam overkomende kleurenakkoorden vaststelde en ze op de duur individueel liet combineren.

Opm.:- Kleurenkracht (Een oud geheim opnieuw ontdekt en high tech verfijnd, in: Avant-garde 15 (1594): 2 (februari), 32/35.

Een firma in lngolstadt (Breiter- Kosmetik- Medizin- Technik) brengt één- of tweekleurige apparaten op de markt (handapparaten) en ook kleurlichtpotloden waarmee dingen als acné, zonnebrand, moeheid(rood), rimpels, zwangersschapsstriemen (oranje), cellulitis, verstopte lymfen, littekens(paars) e.d.m. behandeld worden.

Deze kleurentherapie werkt ook via de sjakra's en de acupunctuurpunten.- Aldus het artikeltje.

ER189

6. - *Kleurenaanvoelen en waarde-aanvoelen.*

Max Scheler (1874/1928) is als denker fenomenoloog,- in Husserl's spoor (*E.RF. 18; 22).* Maar met een oog voor al wat waarde en 'goed' is.

Glanzend goud (anorganische waarde), gezonde lucht (biologische waarde), een pracht van een actrice (artistieke waarde), een verheven gebergte (esthetische waarde), eer gewetensvolle of 'gerechtige' daad (ethische waarde), een heilige plaats (religieuze of sacrale waarde) zijn stuk voor stuk 'goederen' want waardebehelzend.

Terloops: reeds Platon van Athene voerde als hoofdbegrip in de ontologie "het goede" (versta: al wat waardevol is) in. Dermate zelfs dat, indien iets niet een goed was, het eigenlijk eerder niets dan iets was en dus "iets onwerkelijks".

Geluk (heil).-

Indien - wat op deze aarde eigenlijk nooit werkelijk wordt - wij, in onszelf en rondom ons, niets dan goed (waardevol) ervaren, dan zeggen wij dat wij 'gelukkig' zijn en "het heil" beleven. Het heil of geluk betreft de totaliteit van ons waardevoelen betreffende onszelf en onze situatie in haar geheel.

M.a.w.: het geluk, object van de eudemonolgie of geluksleer, is geen waarde apart. Men heeft niet al wat een goed is, en is daarnevens ook nog gelukkig! Men voelt zich "in zijn nopjes" juist doordat - schijnbaar of echt - alles in orde is.

Wij zagen zo-even dat Itten's leerlingen onrustig werden bij het aanschouwen van een stel - een configuratie of plaatsing - kleuren die, althans voor een goed gedeelte van de leerlingen, als niet-harmonieus overkwamen.

Opm.:- *W. Jaeger, Paideia (Die Formung des griechischen Menschen*), Berlin/ Leipzig, 1936-2, Bd. 1, S. 224f., zegt: "Terwijl Anaximandros (*E.RF. 120*) het heelal als een 'kosmos' (*opm.:-* mooie configuratie) van de dingen ziet waarin een onverbrekelijke absolute rechtsorde heerst, komt in de pythagoreïsche zienswijze het axioma van diezelfde kosmos over als harmonie'.

Opm.:- Dit is één vorm van stoicheiosis of ordeleer.- Jaeger legt er de nadruk op dat het pythagoreische begrip 'harmonie' - (gelukte) ineenvoeging - veelsoortig is: muzikale, meetkundige, bouw- en beeldhouwkundige harmonieën b.v..

Welnu, wanneer onze kundalinislang, in de diepten van onze ziel, zich daarbij behaaglijk voelt, blijkt dat Pythagoras' heelalbeeld op zijn wijze 'animistisch' was.

ER190

37. Het etherische en het astrale zielelichaam (190/192)

Het zieleleven - inzonderheid van de mens - is een meervoud. Behalve de eigenlijke ziel als geestelijke wezenheid of 'entiteit' zijn er verschillende zielelichamen. Wij zagen er al een aantal.- Staan wij nu stil bij de tweeledige schim.

Bibl. st.: *Ch. Lancelin, La vie posthume*, Paris, Durville, s.d., 21ss..

1.- ***De waarnemingen van A. de Rochas*** (*E.RF. 147*). (*195/196*)

Charles Lancelin is een leerling van de Rochas.- O.c., 21/24.

1893.- A. de Rochas magnetiseert hypnotiserend (*E.RF. 97;107* (*De magnetische slaap of somnambulisme*),- intens en zeer langdurig, een pp..

Opm.:- Faseologie.- Men zal opmerken dat een fase van schijndood (= 'léthargie'), waarbij de pp. diep lijkt te slapen, zich toont tussen iedere fase van de hypnotiserende magnetisering. Telkens weer gelijkt die schijndood (die ook opgemerkt werd bij de heksen "onderweg naar de sabbat" b.v.) op zichzelf. Cfr. *E.RF. 106* (*Ginzburg*).

1.- ***De magnetiserende begint.***

Het wakend bewustzijn gaat geleidelijk over tot schijndood 1.

2.- ***Magnetische slaap***.- De pp. handelt normaal net als iemand bij bewustzijn. Twee verschillen: **a.** de huid is b.v. voor een neepje ongevoelig (de waarneming verandert); **b.** hij/ zij is zeer suggestiebel (*Cfr. J. Lerède, Qu'est-ce que la suggestologie?*, Toulouse, 1980).

3.- ***De eerste schim.***-

Schijndood 2. Het geheugen van de pp. trekt weg, die zich enkel bewust blijft én van de magnetiserende én van dat waarop deze de intentionaliteit doet letten. En die minder suggestiebel wordt.

Een schimmig lichaam vormt zich, concentrisch rond het biologisch lichaam,- tot op + 3,5 cm. afstand. Wat de aanvang van een uittreding is (*E.RF. 110: Zielereizen; 147*: *Teruggeroepen schim*).

4.- ***De eerste schim.***

Contactsympathie.- Onder 'sympathie' verstaat men hier het feit dat de pp. reageert. - Schijndood 3.- Het gewone waarnemingsvermogen van de pp. vérdwijnt, waarbij toch het geheugen inzake taalgebruik overblijft. De pp. deelt, indien hij niet ver van de hypnotiserende is, diens waarnemingsvermogen.

Ondertussen vormen zich - concentrisch rond het biologisch lichaam - andere schimlichamen.

ER191

5.- ***De eerste schim.***

Schijndood 4.- Afstandssympathie.- De pp. weet niet meer wie hij/ zij is, herinnert zich niets meer van zijn leven. Zijn bewustzijnsintentionaliteit let enkel nog op de magnetiserende hypnotiseur dermate dat de enige waarnemingen die hij/ zij heeft, die van de magnetiserende zijn,- zelfs indien deze zich op afstand bevindt.

Rechts van het biologische lichaam ontstaat een blauwachtige wolk en dan links ontstaat een roodachtige wolk (cfr. *E.RF. 122: Rohde*);1 28;159).

Wanneer de oplading door magnetiseren doorgaat, vloeien beide 'wolken' ineen - gewoonlijk links van de pp. - tot een enkele wolkmassa.

Deze verdicht meer en meer en neemt de gedaante van de pp. aan. Zij is met het biologische lichaam verbonden d.m.v. een ijlstoffelijke koord. Wat men traditioneel (zelfs in de Bijbel) “het zilveren koord” heet.

Opm.:- Mantisch begaafden ‘zien’, resp. ‘voelen’ de gedaante.-

Dit wordt bevestigd door:

1. wat de magnetisch slapende zelf zegt,

2. wat andere magnetisch slapenden zeggen,

3. wat schimfotografie toont,

4. wat - vooral - lichamelijk contact met de uitgetreden schim laat ervaren. Zo b.v. indien de hand - zeer voorzichtig, want de proefpersonen zijn uitermate kwetsbaar doorheen de schim in hun biologisch lichaam - in de schim gestoken wordt, dan bevriest zij a.h.w. (wat ook in spookfenomenen waargenomen wordt),- dermate kil, ja, bevriezend is de schim.

5. Laatste bevestiging: wat het in de schim uitgetreden waarnemingsvermogen blootgeeft: op een zeer voorzichtig neepje met de hand reageert via de schim het biologisch lichaam van het subject; op een beetje suiker in de mond van de schim reageert het biologische lichaam gunstig.

Opm.:- Gezien de uiterste kwetsbaarheid van de pp. ging de Rochas nooit verder.

II.- ***De waarnemingen van Hector Durville.*** (196/197)

Lancelin, o.c., 25/26.- Net als de Rochas stelt Durville vast dat de eerste schim links blauwachtig en rechts oranjeachtig is. Zij vormt mettertijd de hele éne gedaante.

Durville stelt vast - ***1909*** - dat verder magnetiseren van de pp. zelf niets oplevert, tenzij dat hij zich uitput. Hij komt op de gedachte de gedaante zelf rechtstreeks te magnetiseren.- Dit leidt hem op de weg van de tweede schim.

ER192

Inderdaad: uit de reeds aanwezige eerste schim, terwijl zij haar kleur verliest en gaandeweg donkerder wordt, ontwikkelt zich een minder gekleurde tweede schim van helderblauwe kleur en geleidelijk lichtvoller.

Ook deze schim blijft met de eerste door een zilveren koord verbonden, zoals de eerste met het biologische lichaam door een koord verbonden blijft.- Cfr. *E.RF. 136* ("*Lichtend omstraald*").

(1) Een neepje in beide schimmen toont dat de eerste schim gevoelloos (zonder waarnemingsvermogen) is geworden, terwijl op een neepje in de tweede schim de proefpersoon met zijn/ haar biologisch lichaam reageerde.

(2) De eerste schim (de levensziel van het biologische lichaam) kan slechts in de onmiddellijke nabijheid zich bewegen (haar koord is te weinig rekbaar). Maar wanneer men de tweede schim de verte in stuurt, dan trad de eerste schim weerom in het biologische lichaam.

Naamgeving.-
Cfr.. *E.RF. 123*.- Volgens Durville beantwoordt de eerste schim aan b.v. de 'jiva' (India), de 'mummie' of 'archeüs' (Paracelsus), de dubbelganger (een aantal theorieën), het "odisch lichaam" (Reichenbach). Hij heet ze, met de theosofen, "de etherische dubbelganger".

De tweede schim beantwoordt aan wat anderen, sedert eeuwen, "astrale ziel"(= 'siderische' of 'sterreziel'), 'levensziel' (wat verwarrend is, want de eerste schim is dat ook). Durville houdt zich, met anderen, aan "astraal lichaam".

Opm.:- De aura (aureool).
E.RF. 133 (*G. Walther*); *136; 144*.- H. Baraduc, een arts in Parijs, ontdekte "la boule mentale", de hoofdaura.

Durville onderzocht en bevestigt. De pp., bij doorgezette magnetiseren, ontwikkelt geleidelijk "een lichtende aura" lichtjes blauw links en lichtjes oranjeachtig rechts, rondom de omlijningen van het biologische lichaam. Aan de voeten eerder minder dicht, aan het hoofd sterk verdicht.

Hij heet dat, met de theosofen, "het mentale lichaam". Het zou de intelligentie van de pp. tot substraat dienen.

Slotsom.- Het eerste zielelichaam, de etherische dubbelganger, is sterfelijk en vergaat mettertijd na de dood. Het tweede zielelichaam, de astrale ziel, is onsterfelijk en is de schim van b.v. een gestorvene. - Beide lichamen verschillen o.m. daardoor dat de astrale ziel veel dieper doordringt in de voorwerpen e.d..

ER193

38. Het animistische zielenmeervoud (193/199)

Wenden wij ons nu een ander - soms vooral Bijbels of modern denkenden bizar lijkend - aspect van het archaïsche animisme en zijn getuigeresten, nl. het meervoud van zielen.

G. Welter, Les coyances primitives et leurs survivances, Paris, 1960, 531: "De geest is niet enkel beweeglijk en tot het verlaten van het lichaam in staat, hij is ook opdeelbaar.

Sommige Aziatische culturen geloven dat de mens vier of zeven zielen heeft (…).

Laten wij dat aspect nader toelichten.

1. *Het oud-Egyptische model.* (198/204)

Philippe Virey, La religion de l'ancienne Egypte, Paris, 1910, 244, zegt: "Terwijl de levensziel naar de sterren trekt, naar de zonneschijf of naar de 'hesperia '(de horizon bij zonsondergang, het hart voor de goddelijke rechterstoel verschijnt, de geest en de dubbelganger naar de onzichtbare wereld gaan en ervan terugkeren, blijft het lichaam ('kha') op deze aarde".

Wij gaan ons niet verdiepen in wat Virey terzake zegt, want het is zeer ingewikkeld. Maar het illustreert wat Welter zegt: de 'ziel' (versta: én de individuele ziel én de aan die individuele ziel verbonden zielelichamen en ziele- of oerstoffen) is een samengesteld iets.

Opm.:- *H. Jacobson, Das Gespräch eines lebensmüden mit seinem ba*, in: *H. Jacobson u.a., Zeitlose Dokumente der Seele*, Zürich, Rascher, 1952, 1/48, zegt o.m. dat de ba een soort ziel is die samengaat met "het zich tonen van de individuele belichamingsvorm van een godheid". (o.c., 7).

Maar dezelfde ba gaat ook samen met "de individuele verschijningsvorm van één enkel mens" (ibid.). Wat dan neerkomt op de levensziel van Virey. De wezensaard van de ba maakt dat hij - na de dood - boven de mummie neerdaalt.

De Egyptenaar die 'levensmoe' was, heeft ergens ervaren dat zijn ba tot zijn bewuste ervaring kan doorkomen "als een werkelijke macht" die desnoods anders oordeelt dan hijzelf. Ja, hij kan zich niet aan de macht van de ba

onttrekken (o.c., 17).- Zodat die Egyptenaar voor zijn dood een meestal nadoodse ervaring moet hebben doorgemaakt.

Opm.:- *G. Cantu, La civilisation des pharaons (Réalité et magie dans l'Egypte de l'antiquité*), Paris, 1978, legt even uit wat de ziel "in de put" (begraafplaats) eigenlijk uitvoert (o.c., 371/390 (*L'ame dans le puits*): in die put konden de 'zielen' ergens voortleven, indien een eredienst dit mogelijk maakte.

ER194

2.- ***Het vodoe model.*** (199/204)

De vodoe religie (men schrijft ook 'vodoen', vaudou', 'voodoo') is een uit (vooral westelijk) Afrika afkomstige Haïtiaanse religie. Met al de kenmerken van een animisme, natuurlijk.

De zombificering. (199/196)

Bibl. st.: *Wade Davis, De slang en de regenboog*, Amsterdam, Contact, 1986, 201) *(// The Serpent and the Rainbow*, New York, 1985) is het werk van Wade Davis, student aan Harvard University, die in 1982 de opdracht kreeg vorsingswerk te verrichten - in eerste instantie farmacologisch vorsingswerk - inzake twee ontegensprekelijke zombies, Francina Illeus ('Ti Femme') en Clairvius Narcisse (o.c., 65v.), beiden Haïtianen, die jaren nadat zij officieel doodverklaard waren, opeens weer opdoken als 'wrakken' weliswaar maar toch nog echt levend.

Een definitie of axiomatiek.

De axiomata van de zombificering formuleren is meteen het fenomeen zoals het is - en - verschijnt, als domein aflijnen.- Welnu, Lamarque Douyon, afgestudeerde van McGill University, was de psychiater die de zorg had gekregen over de beide zombie's. Hij werkte aan "le Centre de Psychiatrie et neurologie" (sinds 1961).

Als westers en dus 'modern' psychiater heeft hij een 'nieuwe' definitie geconstrueerd van een zombie: "een man of een vrouw die na vergiftigd te zijn ergens levend begraven wordt om minstens binnen de enkele uren weer levend opgegraven te worden" (O.c., 64).

Als symptomen voor de dood noteert Douyon:

1. longoedeem,

2. dat tot acute ademhalinsgmoeilijkheden leidt**,**

3. gepaard met snel gewichtsverlies,

4. onderkoeling (daling van lichaamstemperatuur),
5. uremie (urinestoffen in het bloed) en
6. verhoogde bloeddruk.

Cfr. o.c., 63; 118; 134.- Na het onderzoek van Javis is het vaststaande dat Douyon's definitie als lemma goed is.

Een weergave van een "zombi savane" (d.i. een gewezen zombie).
Zo'n weergave is fenomenologisch minstens even waardevol als axiomatia (= definitie) als die van een westers gericht psychiater.

O.c., 25.- Narcisse meldt zich, lente 1962, in een kliniek. In 1980 keert hij als "iemand die een reis door de aarde gemaakt heeft" en onder de levenden teruggekeerd is, in de kliniek terug.

Lichamelijk ziet hij er goed uit. Langzaam neemt hij het woord maar duidelijk. Over "zijn zombificering".

ER195

Men ziet een litteken op zijn rechter wang, vlak bij de mond: "Het is veroorzaakt door een spijker die door de kist werd geslagen".

Opm.:- Mogelijk wilden zijn familieleden dat hij werkelijk stierf, want normaal gebeurt dit niet.

1. *Ofschoon volkomen 'verlamd'*
(ook Ti Femme kon niets doen terwijl zij 'gestorven' was), was Clairvius gedurende de hele zombificering bij bewustzijn gebleven. Zo had hij zijn zuster aan zijn sterfbed "horen wenen", herinnerde hij zich dat de arts hem had 'dood' verklaard.

Voortdurend had hij het gevoel gehad dat hij boven zijn graf zweefde zowel tijdens als na de begrafenis: "Dat was zijn 'ziel' die klaar was voor een 'reis'". (o. c. 87).

Toen de bokor (de tegenhanger van de houngan die als wit-magiër doorgaat), de zgn. zwart-magiër, en zijn helpers bij zijn graf aankwamen, werd de 'reis' onderbroken. Zij vernoemden zijn naam. Onmiddellijk had de grond zich geopend. Hij hoorde o.m. tromgeroffel, gebonk, trillend geluid en het zingen van de bokor.

2. Zien kon hij ternauwernood.

Zij grepen hem vast. Sloegen hem met een sisalzweep. Bonden hem. Duwden hem een prop in de mond. - Twee mannen voerden hem weg. De halve nacht ging het noordwaarts. De ene groep na de ander nam hem over.- Totdat hij op een suikerrietplantage (o.c., 86; *opm.:-* als dwangarbeider) afgezet werd. Daar verbleef hij twee jaar.

Opm.:- Om reden van "erge afwijkingen" van de heersende moraal wordt iemand gezombificeerd.

Over wat onmiddellijk voor zijn dood voorviel, vertelt Clairvius: "Toen namen zij mij mee om mij te oordelen. Dat duurde acht dagen. - "Door wie werdt gij geoordeeld?" vroeg Rachel. (…). Hij draaide zich om en zei op heel kalme toon: "zij zijn de meesters van het land. Zij doen wat zij willen". (O.c., 90; gelijklopende getuigenissen: o.c., 91; 92).

Opm.:- Reeds in (westelijk) Afrika is er sprake van een occult gerechtshof dat afwijkingen oordeelt.

Max Beauvoir, een ontwikkeld Haïtiaan, noemt dat ook "de raden van het geheime genootschap" (o.c., 92; 114 (analoog getuigenis)).

Opm.:- Farmacologisch aspect.-

Er is een zombificeringsgif. En ook een tegengif.- Narcisse bevestigt: de zondag voor zijn dood hebben 'zij' hem voor het bad gevoerd en in zijn huid geprikt (o.c., 188).

ER196

Slotsom.-- N.a.v. het zombificeringsgif samen met andere magische middelen - wij zagen hierboven tot wat magie in staat kan zijn - verlaat een gedeelte van de zielestof de gebrandmerkte; zelfs zijn individuele zielestof verlaat hem/ haar gedeeltelijk.

Wij zullen straks het animistisch denkpatroon van naderbij bekijken om het proces van zombificering beter te begrijpen. Het gelijkt op de primitief die zijn ziel "een reis voelt aanvangen" (let op Clairvius' woorden), maar doordat het zilveren koord van het etherische zielelichaam nog niet gebroken is, kan b.v. een gewiekst magiër die 'ziel' terugroepen. Dat gelijkt dan op "een verrijzenis".

De animistische ziel volgens de voedoe religie. (201/ 204)

W. Davis, o.c., 210, vat samen.

"**(1)** De geest-zombie - ofwel de zombie van de "ti bon ange", alleen - wordt zorgvuldig in een pot geborgen en kan later - via magische weg - overgebracht worden op insecten, andere dieren of mensen,-- om de specifieke taak van de bokor te voltooien.

"**(2)** De resterende spirituele (*opm.*-- animistische) bestanddelen van de mens - de 'n' âme', de "gros bon ange" en de 'z' étoile' - vormen samen de "zombi cadavre': de "*zombie van het vlees*".

Opm.-- In de aangehaalde tekst worden de onderdelen van "de ziel" alle opgesomd. Meteen wordt de aandacht getrokken op het eigenlijke wezen van de zombificering, nl. uit de totaliteit van het animisme van iemand zondert men le ti bon ange, d.i. de zielestof die de enkeling als enkeling tot substraat dient, af.

Gevolg: de persoonlijkheid is gekraakt en de absolute onderdanigheid is er het zichtbare gevolg van. Zo toegetakeld in het zielesysteem is iemand perfect geschikt voor jarenlange dwangarbeid!

Dat daarbij b.v. een gifstof aangewend wordt, is bijzaak: ook die gifstof dient het doel, nl. het afzonderen en onderwerpen aan een dwangarbeidsdoel van "le ti bon ange".

Het gelijkt perfect op een programmering: de zombie "zit in een computersysteem". -- Wij leggen nu uit.

O.c., 204vv.. - ***Eerste aspect***.-- ***Le corps cadavre***.
Dit is de Haïtiaanse naam voor het biologisch lichaam.

De zieledelen.-- Deze maken le corps cadavre tot een levend wezen.

ER197

Tweede aspect.-- Le gros bon ange (de grote goede engel).
Men zou dit gedeelte kunnen kenmerken als "het kosmische zielelichaam". Wij zagen dat, volgens het traditionele animisme, onze individuele ziel gedrenkt is in de heelalziel(estof) of oermaterie. Welnu, le gros bon ange is het aandeel in die totale zielestof. "Dat is de ongedifferentieerde levenskracht" - aldus Davis – "die in alle levende wezens op gelijke wijze en gemeenschappelijk aanwezig is". Le gros bon ange houdt het lichaam voor zijn deel in leven.

Opm.-- Davis geeft een denkbeeld weer op Haïti: bij de klinische dood keert de grote goede engel "naar god terug" en wordt hij weerom een gedeelte van de ongedifferentieerde levenskracht. "Naar god terug" betekent hier niet de Bijbelse Godheid (Jahweh, Drie-eenheid) maar de totaliteit van al wat zielestof is.

Derde aspect.- n' âme (de ziel).

Men zou dit gedeelte kunnen kenmerken als "de bezieling van het biologische lichaam als biologisch lichaam". -- De grote goede engel wordt tot n' âme of lichaams-ziel(estof) voor zover hij iedere biologische cel van le corps cadavre toelaat een levend lichaam te zijn.

Opm.-- Davis geeft een denkbeeld weer: bij de dood trekt n' âme, de lichaams-ziel(estof), traagjes uit le corps cadavre - dat dan natuurlijk echt een 'cadavre' of stoffelijk overschot wordt - en trekt, in juist dezelfde mate, in de organismen in de grond.

Maar flarden ervan houden het stoffelijk overschot nog lang na de klinische dood bijeen. Het geleidelijk uiteenvallen van het stoffelijk overschot is het resultaat van het wegvloeien van n' âme, de lichaamsziel, uit het lijk.

Volgens de Haïtiaanse voedoe religie duurt dat proces achttien maanden (zodat pas daarna gebeurlijk aan een lijkkist mag geroerd worden).

Opm.-- Tot nog toe is de vodoe-zieleopvatting perfect 'klassiek' animistisch.

Vierde aspect.-- Le ti bon ange (de kleine goede engel).

Herlees de samenvatting (*E.RF. 201*) en gij zult beginnen begrijpen. Men zou le ti bon ange kunnen kenmerken als "de bezieling van de individuele persoon(lijkheid) als individuele persoon(lijkheid)", dankzij, weerom een portie van le gros bon ange of heelalziel(estof). Het substraat van wat iemand aan persoonlijke wilskracht en vrijheid b.v. bezit, is juist de individuele ziel(estof).

ER198

Een paar kenmerken.

Wij zullen ze herkennen van hierboven.

1. Le ti bon ange of kleine goede engel komt zeer vaak en gemakkelijk los uit de zieletotaliteit.

Opm.-- Dit is o.i. slechts waar voor naïeve, zeer voor indrukken vatbare zielen. Sterke persoonlijkheden vertonen dit zeker niet.

2.1. ***Gevolg:*** door een plotselinge schrik b.v. wordt le ti bon ange tijdelijk en tot op zekere hoogte uit de mens gestoten, met alle gevolgen vandien (bleek worden, moeten plassen, in bezwijming vallen e.d.m.).

2.2. ***Gevolg:*** tijdens de slaap maakt le ti bon ange zielereizen door die zich in tot het bewustzijn doordringende dromen weerspiegelen.

2.3. ***Gevolg:*** tijdens een bezetenheid (vervoering) wordt le ti bon ange gedeeltelijk uitgestoten uit de persoon door één of meer 'loa's' (spreek uit: 'lwa'), d.i. geesten (goddelijke en andere buitennatuurlijke wezens). Cfr. *E.RF. 72* (*Batuque*).

2.4. ***Gevolg.*** De magie - witte en zwarte vooral - maakt van le ti bon ange het mikpunt van magische inwerkingen allerhande.

2.5. ***Gevolg***. ***Inwijdingsriten,***

Waarop wij hier, wegens hun ingewikkeldheid, niet ingaan, betreffen natuurlijk allereerst le ti bon ange of de persoonlijkheidsziel(estof), nl. om ze af te harden tegen de uitdagingen op occult gebied. Dat is o.m. het kader waarin "de pot" *(E.RF. 201*: de samenvatting) aangewend wordt, d.i. een pot van aardewerk ("le canari" geheten) die in het middenpunt van een heiligdom of voedoetempel ondergebracht wordt zo dat le ti bon ange of individuele ziel(estof) "onder bescherming en bewaking van een houngan (tovenaar), de goede wijman, staat". In dat geval is le ti bon ange een soort zombie, nl. een geestzombie.

Een ander paar kenmerken.

Le ti bon ange is meer dan manipuleerbaarheid! In de mate dat de enkeling al levend ervaringen doormaakt, stapelt hij/ zij - in le ti bon enge - informatie en vorming op.

Meer nog: juist door zich te laten inwijden wordt de mens "die als een dier uit de moederschoot komt" (sic), tot een 'mens', d.i. tot een soort goddelijk wezen.

Vergoddelijking van de mens is een wereldverspreid denkbeeld (o.m. en vrl. bij de antieke Grieken).

ER199

In le dessounin, een ritus, de voornaamste doodsritus, wordt le ti bon ange uit de context van de levenden afgezonderd en tevens voorbereid op een volgende herbelichaming (reïncarnatie).

Terloops: hier stoten wij op een gebruik dat reeds antieke Egyptenaren kenden.-

Opm.: -- Er zijn nog aspecten van le ti bon ange waarop wij hier niet ingaan. De meest kenmerkende in alle geval zijn door ons weergegeven.

Vijfde aspect.-- z' etoile (de geluksster).

Men zou z' étoile kunnen kenmerken als "de dosis geluk die de enkeling wordt toegemeten vanuit 'god', d.i. de heelalziel(estof)".

"Het is het enige energiegedeelte dat niet in "het lichaam" maar in "de hemel" thuis is" (W. Davis). "De hemel" is hier weerom de als goddelijk aangevoelde wereld- of heelalziel(estof). Z'étoile gaat samen met le gros bon ange voor zover deze tot ti bon ange wordt bij de (her)belichaming.

Men heet z' étoile "de kalebas die de verwachtingen van de mens en het grote aantal geprogrammeerde gebeurtenissen in het toekomstige leven van de (enkelings)-ziel behelst". Maar z' étoile is reeds te voren ook "de blauwdruk of programmatie waarin de loop van een vorig leven zijn neerslag heeft gevonden."

Opm.:

a. Z 'étoile is blijkbaar wat de antieke Grieken heetten de daimon, de geluks-ziel(estof). Het werkwoord 'daio', toemeten (van een reeks lotgevallen, hier) vormt de wezenskern van het woord 'daimon', -- dat men ook terugvindt in de termen 'eu.daimonia', gelukkig lot, en 'kako.daimonia: ongelukkig lot. Z' étoile is dus een lotskundige term in animistische context.

b. Verleden, heden en toekomst worden in een grandioze visie verwerkt in de term 'z' étoile'. Een soort primitieve geschiedenisfilosofie maar animistisch verwoord. De ziel(estoffen)worden gesitueerd ontologisch d.i. in al wat was, is, zijn zal.- Dat is het ware denkkader waarin zoiets als reïncarnatiegeloof denkbaar wordt.

Besluit.

Wij weten nu:

a. hoe ergens de zombificering lukt, nl. door de zwart- of misschien wit-magische afzondering van le ti bon ange of het substraat, animistisch gezien, van de individuele vrijheid en persoonlijkheid zo dat de afgezonderde ziel(estof) manipuleerbaar wordt;

b. hoe de zgn. 'primitieve' voedoereligie toch niet zo simplistisch mag opgevat worden: stootten wij niet op antiek-Griekse of -Egyptische elementen?

In alle geval, indien er een illustratie is die G. Welter's stelling, dat de ziel animistisch een meervoud dekt, dan zeker de voedoe-opvatting terzake.

ER200

39. Een fallusreligie (200/205)

Het zal wellicht verwonderen dat wij nu uitgerekend de knapenliefde ('paiderastia', indertijd iets grondig anders dan wat wij nu onder 'pederastie' of 'knapenschennerij' verstaan) ter sprake brengen. Maar wij moeten het schema van de Haïtiaanse ziele-opvatting voor ogen houden en dan wordt het een exemplificatie van juist die ziele-duiding.

Fallische erediensten.

Op de achtergrond vermelden wij wat geheten wordt "fallische cultussen".

Bibl. st.:

-- *J.-A. Dulaure, Les divinités génératrices (Le culte du phallus chez les anciens et chez les modernes*), 1805-1; 1974-2;

-- *J. Marcireau, Le culte du phallus*, Nice, 1979;-

-- ook maar via een omweg: *J. Conrad, Le culte du taureau (De la préhistoire aux corridas espagnoles*), Paris, 1978 (waarin de erediensten van de wijstier steeds in verband gebracht worden met die van een wijpenis of 'fallus');

-- *H.I. Marrou, Histoire de l'éducation dans l'antiquité*, Paris, 1948 (o.c., 55 / 67: De la pédérastie comme éducation);

-- *W. Jaeger, Paideia (Die Formung des griechischen Menschen*), I, Berlin/ Leipzig, 1936-2, 182/186 (Sappho) (waarin steller zegt wat volgt: "Juist in de eredienstgebonden vorm van de humnos (lied) of het gebed (*E.RF. 54*) staat de mens als enkeling - als een naakt ik - tegenover de werkelijkheid in een tot iets anders onherleidbare ('ursprüngliche') houding.

Het aanspreken van de goddelijke macht als een onzichtbaar gij wordt voor diegene die bidt, een middel om de eigen gedachtewereld uit te spreken of de eigen levenservaringen, zonder mensen die meeluisteren, vrije loop te laten. Zoals dat op zijn schoonst de gebeden van Sapfo tonen".

De antieke Grieken waren niet geërgerd door Sapfo's lesbische liefde (*E.RF. 162*) en Jaeger, een protestant, legt er de nadruk op dat - volgens een tekst van Platon - Sapfo vereerd werd als "de tiende muze".

Dermate was het sacrale, ook in de lesbische liefde, doorslaggevend);

-- *Al. Daniëlou, Shiva et Dionysos (La religion de la nature et de l' éros de la préhistoire à l'avenir*), Paris, 1979 (o.m. o.c., 205s. (*L'amour pédérastique/ L' homosexualité*". Tot daar een steekproef. Meer niet.

De paideratia.

Wij steunen ons op *Thorkill Vanggaard, Phallos (Symbol und Kult in Europa*), München, List, 1971 (// *Phallos*, Kobenhavn, 1969) die ons menig boeiend voorbeeld geeft van wat knapenliefde archaïsch-sacraal ooit betekende.

ER201

1. -- *O.c., 10.-- Nieuw-Guinea.-- Een kiwai-papoea*

Deze zoekt zich een boom uit die hij, met het oog op het maken van een harpoensteel, geschikt acht. Naar voorouderlijke gewoonte drukt hij zijn fallus tegen de boomstam opdat de harpoensteel "recht en stevig" wordt en bij het doorboren van de buit "grote kracht" bekomt.

Vanggaard: "Er übertrug die Eigenschaften seines Phallos auf den Baum" (Hij droeg de eigenschappen van zijn fallus op de boom over). Vanggaard verwijst naar *Gunnar Landtmann, The Kiwai Papuans of British New Guinea*, London, 1927, 120.

Opm.-- De kiwai en de boomstam-als-toekomstig-werktuig baden allebei in de wereldziel (Haïtiaans: gros bon ange). In de kiwai en ook in de boomstam (zelfs nadat hij niet meer biologisch gesproken leeft) huist de verenkelde (individuele) levensziel (Haïtiaans: n' âme) die iedere cel levend maakt. Door het tegen elkander wrijven mengelt de kiwai én de gros bon ange én de n'ame maar zo dat de individuele ziel(estof) - ti bon ange - van de boomstam verrijkt wordt met de zijne. Daarbij rekent hij op het geluk dat hij met het instrument zal kennen (z' étoile, geluksster).

M.a.w.: het Haïtiaanse animistische schema is veel breder inzake toepassing dan de loutere voedoe religie. Het is in de grond een universeel schema.

Niet 'penis' maar 'fallus'.

In het zo-even gegeven model (en in dat dat straks ontwikkeld wordt) komt de reden bloot - aldus Vanggaard - waarom het zinniger is de term 'fallos', lat.: 'phallus' of 'wij.penis', in te voeren dan de 'anatomische' term 'penis'. De rol die dat gedeelte van het menselijk lichaam toegemeten wordt, toont dat het eigenlijk bedoelde van de kiwai volstrekt niet seksuele bevrediging was zoals wij, modernen en postchristelijken, dat zouden verstaan. In de ritus van de Papoea is niet eens een spoor van "seksuele bevrediging" aantrefbaar! En, zoals straks blijken zal, voor de antieke Griekse Doriërs stond knapenliefde in dienst - *opm.*-- zoals Jaeger voor Sapfische liefde opmerkt - van hogere, anagogische doelstellingen.

Zowel het model als het origineel.

De gewijde doelstelling kan ook overgedragen worden op een afbeelding ervan. "Wij moeten leren inzien dat het Helleens was de kracht - niet enkel de voortplantingskracht doch de mannelijke kracht zonder meer, zelfs van een god - in een fallos uit te beelden" zegt de classicus (klassiek-filoloog) Ulrich von Wilamowitz-Möllendorff. Zoals Vanggaard terloops benadrukt .

ER202

2. -- *O.c., 24.-- De Attische vaas.*

Zwarte figuren zijn te zien op een vaas (+/- -550).-- Een man, de 'erastès', de knapenminnaar, nadert, heftig aangetrokken - duidelijk groter en sterker van gestalte - een knaap, de 'eromenos', de geliefde knaap. De eerste links, de tweede rechts.-

De man draagt een baard, typisch voor de volwassen Griek. Zijn fallos is sterk en in erectie ("Hij is fallisch"). Terwijl de jongen, baardloos, zonder enige fallisch kenmerk uitgebeeld is.

De man reikt met de linker hand de jongen een krans toe en ook de jongen houdt een krans in zijn linker hand.-- Volgens de spelregels van de vazenkunst is een krans een liefdesteken.-- De man houdt met de rechterhand een hond aan de leiband vast die op de jongen wil inspringen.

In het kader van de Griekse beeldende kunst is de hond een (zinnebeeld van een) fallos. Overigens: de term 'kuon', lat.: canis, hond, wordt zonder schroom van de penis van de man uitgezegd.-- In deze uitbeelding heeft de hond waarschijnlijk de rol van nadruk op de fallische kracht.

3.-- *O.c., 21.-- Een rotsopschrift.*

"Onder aanroeping (*opm.-- E.RF. 54*) van de Delfische Apollon (*E.RF. 68*; voltrok ik, Krimon, hier met een knaap, de zoon van Bathukles, de liefdesdaad".

In Dorisch dialect geschreven staat deze tekst te lezen op de rotsmuur naast de tempel van Apollon Karneios, op het eiland Thera (Santorin), in de Egeïsche zee. Datum: de zevende eeuw voor Christus.

Apollon Karneios is een Dorische god.-- Het Dorische woord 'ofein' (in het Attisch 'opuiein') betekent - aldus Vanggaard - "op wettige wijze de huwelijksdaad voltrekken" (in het Latijn: 'coire' (coïtus)). De term wordt ook van vrouwen uitgezegd (en soms van prostituees).

Zo zijn er vele gelijkaardige opschriften (denk aan "Ho pais kalos", "de jongen is schoon (versta: ongewoon, be- en verwondering afdwingend) of denk aan "Ho deina kalos", "deze hier is schoon").

Zij zijn de publieke verkondiging door een man van zijn anale coitus met een knaap als een daad van eredienst,-- niet als een aanzetten tot onzedelijke en onzedige, wulpse zinnelijkheid.

ER203

Maar ook de drie grote tragici - Aischulos, Sofokies, Euripides - beamen de paiderastia. Platon heeft het erover. Latere schrijvers als Xenofon, de geschiedschrijver (± -400), vermelden dat, in Sparta, de knapenliefde met echt Griekse opvoeding ineenliep. Ook een Ploutarchos (46/120) vermeldt b.v. dat, wettelijk gezien, de erastes of knapenminnaar, in de volksvergadering of agora dezelfde rechten had als de vader of de oudere broeders inzake het verdedigen van de belangen van de eromenos of knaap.

"Volgens Bethe (*opm.-- Erich Bethe, Die dorische Knabenliebe (Ihre Ethik und ihre Idee*), in: *Rheinisches Museum für Philologie*, Neue Folge 1907) betekent het opschrift op Thera dat Krimon's copula met de zoom van Bathukles in het heiligdom verkondigt dat daarmee de knaap op cultuele wijze adellijke mannelijkheid of, zoals men in het Grieks zegt, 'aretè' (deugd, deugdelijkheid) verleend werd". -- Dat behelst dat de god Apollon zeer intiem betrokken werd in de 'adeling' van de jongen.-- In die zin is het 'religie' in de engere zin van 'gods.dienst'!

De wet.

De erastes, knapenminnaar, was een volwassen man. De eromemenos, de geliefde knaap, was een onmondige knaap, baardloos, vóór de tijd van zijn seksuele rijping.

De minnaar behoorde, voor de rest van zijn leven, als een soort 'peter' op te treden t.v.v. de knaap: een goede vrouw voor hem helpen zoeken, een degelijk huwelijk helpen stichten, een streng mannenideaal huldigen met hem - denk aan de Thebaanse soldaten, die in de gevechten als geliefden vochten. Deed de 'peter' dat niet, dan was hij wettelijk strafbaar.-- Men ziet daaraan alleen al hoe eindeloos ver de antiek-dorische paiderastia afstaat van wat wij nu pederastie heten!

Een sacrale 'overdracht'.

Vanggaard, o.c., 32f .. -- De Doriërs begeleidden de opvoeding der knapen met een ijver, een strengheid en een zin voor logica die in de rest van Griekenland de hoogste bewondering afdwong.-- Overal was het doel de 'aretè', -- een term die "edel mens zijn", betekende voor alle Grieken.

Vanggaard noteert dat 'aretè' in het oudnordisch zo goed als door 'hamingja' kan vertaald worden.-- Wie *N. Soderblom Das Werden des Gottesglaubens* gelezen heeft, weet dat 'hamingja' sacraal-occulte levenskracht betekent.

ER204

Theognis van Megara, een Dorisch aristocraat (-600/-500), aanhanger bij uitstek van paiderastia, zegt tot zijn knaap Kurnos: "U, Kurnos, wil ik, in mijn goede gezindheid als vriend-minnaar, dat bijbrengen wat ik zelf, toen ik nog een knaap was, van de aristocraten geleerd heb". M.a.w.: de godingegeven eros van een Theognis dreef hem ertoe aan Kurnos aretè over te dragen. Cfr. Vanggaard, o.c., 41.

Occult gezien: én Theognis én Kurnos baadden beiden in de heelallevenskracht (voedoe: gros bon ange), beschikten daarin over een lichaams- en een persoonlijkheidslevenskracht (voedoe: âme en ti bon ange), beheerst door beider geluksster of lotslevenskracht (voedoe: z' étoile).-

In de anale copula beoogde de minnaar de jongen te doen delen in zijn vierledig fluïdum voor altijd. Zo kreeg de jongen een deugdelijkheid overgedragen die én godgegeven (vandaar dat de ritus - een ritus was het - in de tempel van de god voltrokken moest worden) én voorouderlijk was.

De Griekse adel vooral stond erop dat zo de stamboomlevenskracht van generatie tot generatie doorgegeven werd.-- Wat inhoudt dat wij hier met een typische voor-oudercultus te doen hebben - 'manisme' ook geheten.

Cfr. *E.RF. 83*: Het natuurlijk-biologische en het sacrale zijn wel onderscheiden maar niet gescheiden. *Cfr. E.RF. 156*: fluïdieke medebevruchting. *Cfr. E.RF. 63* (*Tôledôt*).-- De afstammingsgeschiedenis is de leidende gedachte.

Het mythologisch axioma.-- De daad werd gesteld met voor de ogen van de geest de mythe.

Zo b.v. wat volgt. -- Poseidon, de god van de zeeën, had als eromenos gehad Pelops, de gekende held, naar wie de Peloponnesos genoemd wordt en die met Hippodameia gehuwd was.

Hij kreeg bij haar een zoon, Chrusippos.-- Op zekere dag bezoekt Laios, vorst van Thebe en man van Iokaste, Pelops. Laios leert Chrusippos met een viergespan rijden. Maar werd op hem verliefd "met een onstilbare eros". Hij ontvoert de knaap, zonder de vader, zijn gastheer, te verwittigen.

Gevolg: conflict tussen Pelops en Laios. Pelops, woedend, vervloekt Laios en diens geslacht (*opm.*-- de vloek of lotsworp geldt én de enkeling én diens nakomelingen,-- de stamboom).

Resultaat van de vloek: Laios wordt door zijn zoon, Oidipous, gedood (waarbij beiden dit onbewust doen, overigens) op de weg van Thebe naar Delfoi (Delphi). Oedipus huwt daarop Iokaste (hij en zijn moeder doen dit onbewust).

ER205

Blind en door een blind lot gedragen worden vadermoord en bloedschande uitgevoerd als effect van een "goed uitgevoerd" lotwerpen. 'Lot' betekent hier, natuurlijk, 'noodlot'. - Let erop dat wettelijk gezien niet de eros van Laios schuld behelst! Nee: het feit dat hij dit verschalkend doet!

Opm.-- Dat - volgens Aurore Gauer (*E.RF. 158*) - seksuele magie en religie titanisch, d.i. harmonie van goed-en-kwaad zijn, blijkt later in Hellas, toen de kunische denkers opkwamen.

Was de archaïsch-aristocratische paiderestia adeldeugdelijkheid overdragen, de kunische of 'cynische' pornoseks was allesbehalve dat.

Bibl. st.: *Maria Daraki, La sagesse des cyniques grecs*, in: *Cl. Mossé*, prés., *La Grèce ancienne*, Paris, 1986, 92/108.

A.-- De 'kunikoi', de 'hondsen', sinds Antisthenes van Athene (-455/-360), leerling van de protosofist Gorgias en ook van Socrates van Athene, en de beruchte Diogenes van Sinope (-419/-327), cultiveerden het recht op anders zijn. Deze 'dwarsliggers' cultiveerden het hondse, d.i. schaamtevrije leven dat zich in tegencultuur uitte. Zij waren anti-huwelijk (prostitutie, homoseksualiteit, bloedschande werden goedgepraat), anti-welvaart (arbeid, vooral landbouwarbeid werd geminacht); de 'diaita' (versta: de infrastructuur die woning, eten en drinken bevat) werd onderste boven gekeerd; zij waren ook anti-gevestigde religie (offer en dodenriten werden geminacht). E.d.m..

B.-- In naam van het recht op anders zijn b.v. at en dronk Diogenes publiek op de agora, (wat de andere Grieken nooit deden). "Wanneer voorbijgangers hem op de openbare plaats aan het eten zagen, betitelden zij hem als 'hond', d.i. schaamteloze, mensonwaardige".

In naam van het axioma dat al wat privé was, publiek kon en mocht gebeuren, masturbeerde Diogenes zich publiek en copuleerden Krates en Hipparchia op de agora.

De dieren en de als dierlijke entiteiten opgevatte godheden werden door de kuniekers als norm vooropgesteld. Zij hielden hun gedrag voor 'goddelijk'.

Diogenes stelde voor bij staatsdecreet als de god Serapis gehuldigd te worden.- O.m. de zich masturberende 'god' Pan gold hun als toonbeeld.-- Dat is dan de keerzijde van de goddelijke medaille.

ER206

40. Telestiek (inwijdingstheorie) (206/215)

De klassieke woordenboeken - steeds een goed vertrekpunt inzake echte wetenschap (aldus de Groot) - zullen u zeggen dat 'inwijden' betekent "iemand de axiomata en de levenspraxis bijbrengen zo dat hij/ zij tot een groep behoort". Zo b.v.: "een neofiet inwijden in de mysteriën (*E.RF. 70*) van Eleusis" (*opm.*-- waarin de aardgodin Dèmèter vereerd werd).

Terloops: 'teletè' in antiek Grieks, betekent 'inwijding' (lat.: initiatio),-- letterlijk: in het gewijde inleiden. In het antieke Grieks loopt 'inwijding' ineen met 'afwerking', tot het goede einde brengen.

Wij zagen b.v. - *E.RF. 208* - dat de act der paiderastia eigenlijk, althans de eerste keer in de tempel van de god, een inwijdingsritus was nl. de jongen werd ingewijd in (het mannelijk fluïdum of levenskracht van) de adellijke mannelijkheid.

Aangezien juist daardoor de leefbaarheid - de deugd(elijkheid) of aretè (lat.: virtus) - gesticht werd, was die inwijdingsritus een zeer belangrijk iets.-- Laat ons in dit kapitteltje daar even op ingaan.

Bibl. st.:

-- *J.Duez, Initiations à la magie d'Afrique noire*, Villeneuve-sur-Bellot, Bersez, 1984;

-- *S.Lancri, Doctrines initiatiques*, Paris, Adyar, 1975 (theosofisch);

-- *A. Chaleil, Les grands initiés de notre temps*, Paris, Belfond, 178 (Blavatski, Crowley, Evola, Guenon, Gurdjeff);

-- *Francine Gugliero, L'initiation féminine*, Paris, Friant, 1982 (de oud-Assyrische Isjtarprostituees, de oud-Egyptische Isismysteriën, de eleusinische Dèmètermysteriën, de voedoe inwijding (*E.RF. 199*), de puberteitsriten en de "geheime genootschappen" in Afrika, de traditionele heks, de kathareninwijding, de vrouwelijke vrijmetselaressen-inwijding).

Opm.-- De aandacht wordt kort gevestigd op een New-Agafenomeen, nl. de transformatie.-- Gelijkgestemden werken, eendrachtig, aan zelfomvorming zo dat de groeimogelijkheden blootkomen.

Bibl. st.:

-- *H. Warnaar/ K.Hafkamp, Wegen en dwaalwegen van de nieuwe tijd* (*Zestien gesprekken*), behandelen dingen als eenheid, nieuw bewustzijn, nieuwe ecologie, nieuwe paradigma's, transmutatie, netwerken,-- met vaak gemengde gevoelens.

-- *Jean Houston, Op zoek naar de innerlijke geliefde (Een reis door de sacrale psychologie*), Deventer, Ankh-Hermes, stelt mythen (tradities) voorop maar ontwerpt een hersticht model van "transformatie en heelmaking".

ER207

Het (wijsgerig) spiritualisme.

Bibl. st.:

-- *G.Verbeke, De wording van het wijsgerig spiritualisme*, in: *Tijdschr.v. Philos.* 8 (1946): 1 (febr.), 3 / 26;

-- *id., De wezensbepaling van het spirituele*, in: *Tijdschr. v . Philos.* 8 (1946): 4 (okt.), 435 / 464;

-- *J. De Brandt, Onsterfelijkheid*, in: *Tijdschr.v. Phil.* 10 (1948): 1 (febr.), 3/30.

Parmenides, Anaxagoras,-- de eerste door zijn ontologie, de tweede door zijn theorie omtrent de 'nous' (lat intellectus, geest) die doelgerichtheid sticht, bereiden het eigenlijke spiritualisme voor.

Socrates is wellicht de eerste bij wie wij een eigenlijk spiritualistische wijsbegeerte aantreffen, althans indien wij mogen geloof hechten aan het beeld dat *Platon* ons van zijn meester heeft geschetst. O.m. in de *Faidondialoog* (die een zieleleer ontwikkelt in Socrates' spoor).

Aristoteles, Platon's leerling tot op zekere hoogte voegt daaraan toe dat al wat onstoffelijk is, zelfbewustzijn behelst.--

Pas de laatantieke *Plotinos* kenmerkt al wat spiritueel of onstoffelijk is en zelfbewustzijn vertoont, ook noodzakelijkerwijze ondeelbaar enkelvoudig is. Wat behelst dat het in zijn wezen geen materie, zelfs geen ijlstoffelijke materie, behelst. Dus samengevat: het puur onstoffelijk zelfbewuste.

Dat - zo'n onstoffelijk - zelfbewuste, alle zijn (al wat was, is, zijn zal) vattende ziel - is eigen aan de mens als boven de anorganische, de plantaardige en de dierlijke natuur verheven wezen.

Wanneer dus sprake is van een etherische en een astrale ziel, dan is deze in het geval van de mens enkel en alleen de inplanting van de immateriële ziel in het hele animistische of fijnstoffelijke systeem. Meer niet.

M.a.w.: de onstoffelijke, van (zelf)bewustzijn voorziene, met een oog voor al wat is, was, zijn zal, begaafde ziel uit zich in de fijne of grove stof. Juist door een zielelichaam.

En dat tweevoudig: doorheen het etherische zielelichaam kan zij zich uiten in een biologisch lichaam dat er de grofstoffelijke vormgeving van is; doorheen het astrale zielelichaam kan zij zich uiten in een etherisch zielelichaam. Trapsgewijze. Met overgangen. Zo leeft de onstoffelijke ziel mee in de grote

vloed van het animistisch systeem dat wij tot nog toe hebben trachten weer te geven.

Op die spiritualistische achtergrond moet al wat voorgaat en vooral al wat volgt, verstaan worden. Want b.v. de rein onstoffelijke Jahweh of Drie-eenheid van de Bijbel kunnen pas zo goed gesitueerd worden.

ER208

De 'ziel(estof) van een plant.

Dat dieren ergens "een ziel" hebben, gaat er zelfs bij de platste materialist nog wel ergens in. Maar dat ook een plant "een ziel" heeft, verwondert nog steeds veel tijdgenoten.

Mellie Uyldert, Plantenzielen, Amsterdam, De Driehoek, s.d., 21, vertelt wat volgt: "Een Amerikaans expert op het gebied van leugenontdekkers (hij noemt ze liever 'polygrafen') is Cleve Backster in New York.

Hij begon zijn proeven met zo'n instrumentje aan de plant te bevestigen die hij water ging geven, om te zien of de elektrische weerstand van het blad zou veranderen naar gelang van de opstijging van het water van wortel naar blad.

Tot zijn verbazing zag hij een curve verschijnen gelijk aan die welke de emoties registreert bij een mens. Terwijl het apparaat nog aan de plant bevestigd was, dacht hij "Ik ga eens een blad van de plant verbranden" onmiddellijk tekende de schrik van de plant zich af in heftige uitslagen van de naald. Zij kon dus ook "gedachten lezen".

Zelfs op afstand bleek de plant die dagelijks door hem verzorgd werd en wier trillingsveld (*opm.*-- aura) daardoor met het zijne verbonden was, te reageren op wat hij deed of wat hem overkwam.

Dit houden wij voor de ogen,-- ook al zullen er altijd "keiharde wetenschappers" zijn die daar vanuit hun axiomata bezwaren tegen opperen.

Homeopathie. (213/216)

Om te kunnen begrijpen - niet enkel 'registreren' - wat wij straks over de iboga-inwijding zeggen, eerst een woordje over één der axiomata van de homeopathie.

Dr. Martine Boëdec, L'homéopathie au quotidien, Encre/Arys, 1989, 11/26, zegt ons dat, om de homeopathie van Chr. Fr.S. Hahnemann (1755/1843) te begrijpen, men wat volgt moet voorop stellen.

1.-- Hippokrates, Paracelsus, de Arabische artsen, Van Helmond, Stahl, Haller zijn voor hem a.h.w. baanbrekers.-- Van de hippokrateïsche traditie erft hij, vanaf zijn ontdekking in 1790, het axioma "similia similibus"(*E.RF. 50*).

2.-- Hij voegt daaraan toe het axioma der infinitesimalizering (uiterst verdunde werkstoffen) alsook het axioma der singularizering (individualisering) (ieder enkeling verschilt van alle andere enkelingen).-- Dat uit zich b.v. in het klinisch waarnemen en het ondervragingssysteem.

Kinapoeder.

Hahnemann behandelde ooit zieken die aan moeraskoorts leden met "het poeder van de gravin" (in Transsylvanië, in het centrum van Roemenië).

ER209

Het nadeel ervan was dat vaak de werking der maag verstoord werd dermate dat misselijkheid en braken optraden. "Hoe komt het - zo vroeg Hahnemann zich af - dat het zo goed gedocumenteerde werk van Cullen (Geneesmiddelen van Cullen) uitgerekend kinapoeder aanprijst om de maagwerking te begunstigen?.

De inwijding -- Hahnemann slikte zelf een grote hoeveelheid kinapoeder. Hij werd ziek: vermoeidheidsgevoel, spierpijnen, hoofdpijn, gebrek aan eetlust! Ging hij door, dan trad er zelfs koorts op! Geen doodgewone koorts echter! Wel aanvallen van moeraskoorts.

Ontdekking: Hoge doses kinapoeder verwekken koorts. Kleine doses genezen.

Het axioma.

a. Kinapoeder, ingenomen door een gezond mens, verwekt symptomen van ziekte.

b. Symptomen van ziekte, behandeld met kinapoeder (in te berekenen doses), geneest.

Dat is de gelijkeniswet of similia similibus. het gelijke d.m.v. het gelijke.

Inductie.

Hahnemann vermoedt dat hij een steekproef (exemplaar) ontmoet heeft uit een verzameling. Hij veralgemeent. Bij herhaling van de proef was bij hemzelf de uitslag dezelfde. Ook bij zijn vrouw en zijn vrienden.

Met andere geneesmiddelen bekwam hij steeds hetzelfde resultaat. De homeo- of gelijkenispathie was geboren. In 1810 geeft hij zijn 'Het organon der geneeskunst' uit.

Het schema.-- Homeopathie is:
a. een aangetroffen ziekte of kwaal
b. genezen door het verwekken van een geneesmiddelenziekte of -kwaal die sterker uitvalt dan de aangetroffene.

Simillimum.
Elke ziekte - zo preciseert Hahnemann het axioma der gelijkenis - moet ergens te bestrijden zijn met een geëigend middel (mineraal, plantaardig, dierlijk of wat ook) dat getrouwvol (vandaar simillimum of allergelijkendst), dezelfde kwaal verwekt.

Homeopathie: een soort toxicologie of gifmiddelenleer.-- Toxicologen leggen de fenomenen vast die gifstoffen uitwerken.

Koffie, in hoge doses, b.v. verwekt koppijn bij de gezonde mens. Koppijn met kleine doses behandeld verzwindt.

Braaknoot (nux vomica) in te grote doses verwekt o.m. maagdarmperistaltisme maar in kleine doses geneest het maagproblemen en is het een carminativum (middel dat verteringsgassen verjaagt).

Atropa belladonna in hogere doses overprikkelt het zenuwstelsel,-- in kleine doses kalmeert de plant de zenuwen (en b.v. de krampen).

ER210

Opm.-- Het is meteen duidelijk dat homeopathie het axioma der antiek-Griekse heiligdommen (Asklèpios) op haar wijze verwerkelijkt: "ho trosas iasetai" (degene die de kwaal verwekt, zal ze wegwerken). De (te hoge) doses die de kwaal verwekken, zullen (in voldoende kleine doses) ze wegwerken.

Vaccinotherapie.-- Het gelijkenisaxioma ligt ook ten grondslag aan de vaccinotherapie van Jenner (1749/1823) die de weerbaarheid (sterker

tegenwerkstof behelzen dan de kwaalverwekkende werkstof) van het organisme verzekert.

Jenner, een Engelsman, entte een kleine hoeveelheid 'miasma' (Grieks voor 'vlek') - hier: besmettelijk vocht - dat hij uit de puisten van zieke koeien (cowpox) puurde, in de huid van mensen in. De dosering is zo dat zij onvoldoende is om de pokken te verwekken maar toch voldoende genoeg om het organisme toe te laten tegenwerkstoffen ('antistoffen') te ontwikkelen.

Overigens: de huidige homeopathie wendt werkstoffen aan die gelijkenis vertonen met de entstoffen en sera van de allopathische geneeskunde.

Ziedaar wat men met 'verdunde' (indien het vaste werkstoffen zijn, dan heet de verdunning ook 'verwrijving') of, zoals men nu meestal zegt gepotentieerde werk-stoffen doen kan.

Daarin zijn drie hoofdtypes onderscheidbaar (sedert R. Arnt (1835/1900, psychiater) en H. Schulz (1853/1932) farmacoloog)):

a. zwakke prikkelingen versterken het leven;
b. middelmatige beginnen het leven te bevorderen;
c. sterke remmen en zeer sterke verlammen het leven.

Opm.-- Louter empirisch (d.i. lukraak experimenterend) en intuïtief (desnoods mantisch) hebben de magiërs/ magierinnen steeds die differentiaal (zwak/ middelmatig sterk/ (zeer) sterk) aangevoeld.

Opm.-- De doseringen verschillen naar gelang van de weerbaarheid (immuunsysteem) van het te behandelen individu. Vandaar de soms langdurige contactering om de juiste definitie van de kwaal te kunnen uitwerken.

Opm.-- Homeopaten zijn verdeeld in drie scholen.
De unicisten zeggen: één geneesmiddel tegelijk!
De pluralisten zeggen: meer dan één geneesmiddel of tegelijk of afwisselend.
De complexisten zeggen: meer dan één geneesmiddel in éénzelfde preparaat.

ER211

Hahnemann was unicist. Het geneesmiddel moet aangepast zijn aan de kwaal, liefst in haar algemene psychische of plaatselijke symptomen.

Dr. D. Gouin, Comment se soigner par l'homéopathie, Paris, M.A. Editions, 1989, 21ss., zegt daarover wat volgt.

Bij een angina (keelontsteking o.m.) is het symptoom "koorts van 40°" 'banaal', maar zijn de symptomen 'geestesverwarring', "afwezigheid van dorst', "niet eens zweten bij 40° koorts" en/ of "slecht humeur vlak vóór de maandstonden", "al slapend wenen" 'origineel', d.i. betekenisvoller.

De plaatselijke symptomen - in tegenstelling tot de mesotherapie (*E.RF. 178*) die ze centraal stelt - worden homeopathisch niet erg hoog aangeslagen. Wel de algemene en de psychische.

Opm.-- Met de journalist *N. Bensaïd, Le sommeil de la raison*, Paris, Seuil, kunnen wij vaststellen dat "de nieuwe geneesmethoden, waaronder de homeopathie, gelijklopend zijn met astrologie, mantiek en al wat paranormaal is". Dat lijkt waar te zijn o.g.v. het diepere wezen van de homeopathie die steunt op doseringen die, volgens de axiomata van de keiharde biologen en geneesheren, een nonsens zijn of het scheelt niet veel.

Opm.-- Een variante van de traditionele homeopathie is de isopathie. *llse Dorren, Isopathie (Het zieke lichaam als zijn eigen genezer*), Deventer, Ankh-Hermes, 1984, 26, zegt: "Als het gelijksoortige al zo vlot helpt, moet het exact gelijke (totaalidentische) een kwaal nog krachtiger te lijf gaan". Het verschil zit in de termen 'homeo- (gelijksoortig, dat één geval is van analogie of deelidentiteit) en iso- (totaal gelijk).

De werkstoffen die de isopathie van Ilse Dorren aanwendt, heten 'nosoden'. Zo b.v. wat volgt.

Miltvuur ('anthrax') is een rundveekwaal die, in tegenstelling tot mond- en klauwzeer, ook mensen - en dan nog zeer ernstig - aantast. Een dierenarts, geleid door homeopathie ten tijde van Hahnemann, haalde smetstof - werkstof - uit de levers van geslachte schapen die aan miltvuur leden,-- maakte er met alcohol "een werkstof" van. Het isopathisch nosood 'anthracinum' is naar dat model gemaakt.

Een inwijdingsritus. (211/ 215)

Wij beschikken nu over de noodzakelijke vooropstellingen om een inwijdingsritus beter te vatten.

Bibl. st.: *Iboga (Voyage au pays de "l' herbe miracle"*), in: Newlook (Paris) No. 128 (1994) avril.-- Het gaat over de zgn. bwiti religie.

De Fang.-- De Fang zijn een landbouwersvolk in West-Afrika (Cameroun, Equatoriaal Guinea, Gabon. Dààr gebruikt men een plant als inwijdingswerkstof.

ER212

Sinds onheuglijke tijden wordt de plant - een geestrijke plant, (*E.RF. 162; 191*) - aangewend o.m. om "de doden" te contacteren.

Tabernanthe iboga.-- Deze plant is een apocynacea. De ontdekkingsreiziger Griffon du Bellay ontdekte ze in 1860.

De pygmeeën van de regio gebruiken er een afkooksel van om gedurende verscheidene dagen tamtam te slaan zonder enige nood te voelen aan eten, drinken en slapen.

De Fang gebruiken ze als geestrijke plant die in het middenpunt van een bwiti- inwijding staat. De bwiti is een mengsel - een 'syncretisme', zoals dat heet (d.i. een vermengen van elementen van meer dan één religie) - van fangvoorouderreligie en katholicisme.

De wijmannen organiseerden deze bwiti-religie indertijd in geheime genootschappen (*E.RF. 201*) onder meer om de evangelisering der blanke missionarissen de kop in te drukken.

Omtrent 1900 krijgt deze religie grote invloed. Op zekere dag wordt één der voorstanders vermoord met als uitwerksel dat de Fang opstand plegen onder de leiding van de voormannen van de bwiti-religie.

1960: De bwiti-religie wint deze 'oorlog' en Léon M'Ba, een bwiti-ingewijde, wordt de eerste president van Gabon.

Opm.-- Het verhaal van Newlook bewijst voor de zoveelste keer dat religie allereerst 'werkelijk', (*ERF. 08*), d.i. probleemoplossend, gedacht is. Cfr. *E.RF. 49; 58; 82; 99.*

De ritus.-- De 'gewone' riten zijn publiek. Maar de 'inwijdingsriten' zijn geheim. Want deze laatste zijn de grondslag.

(1).-- *Voorbereidende riten.*-- Groepsgewijze worden de kandidaten in een hut opgesloten die bij de bwiti-tempel aanleunt. Het dieet: gekookte bananen en rijst. Volledig stilzwijgen (wat aan het "altum silentium" in de traditionele kloosters en seminaria doet denken). Het slapen geschiedt op de grond (de aarde).-- Een kom met wijplanten begeleidt de slaap.

Iedere nacht (*E.RF. 54; 67; 100; 106; 113*) nemen de inwijdelingen de kom mee in het woud waar zij zich 'reinigen' (catharsis) door zich met kaolin (soort witte klei) in te wrijven. Daarop zet men zich neer - gedurende enkele minuten - op rokende bladeren, bedekt met een laken of dekzeil.-- Na deze 'reiniging' zijn zij ertoe gereed om iboga te eten.

ER213

Opgemerkt zij dat de afzondering en de ingetogenheid noodzakelijke voorwaarden zijn van concentratie (*E.R.F. 68*) of 'mania', die de intentionaliteit van het bewustzijn der inwijdelingen richt op, doet letten op wat de axiomata van de bwiti-religie 'tonen' (het domein).

(2).-- *Eigenlijke inwijding.*

Dit is - aldus steller van het artikel de krachtproef. Dus naar de tempel waar de grote reis (*E.RF. 19; 139*) in het dodenrijk plaats heeft.

***Opm.*--** Let op een religieuze structuur in wat volgt, nl. geboorte/ dood/ wedergeboorte.

A. -- *Eerste nacht.*

De wijman geeft een glas iboga-aftreksel te drinken aan de in het rood geklede inwijdelingen. - 'Rood' is teken van 'geboorte'. -- Door de werkstof opgejaagd huppelen en dansen zij en draaien zij rond iedere paal van de tempel.

Plots stuiven zij lopend de tempel uit en gebeurlijk verbranden zij kruisen.-- Rond middernacht bestrooien mannen, vrouwen, kinderen zich het aangezicht met kaolinpoeder. Meteen dringen zij door tot de overleden voorouders.

***Opm.*--** Weerom, zoals *E.RF. 209*, manisme.

Terloops: zoals *P.W. Schmidt, Origine et évolution de la religion (Les théories et les faits*), Paris, Grasset, 1931, 89/104 (Manisme), zegt, is de manistische theorie inzake (oorsprong en wezen van) religie het werk van

Herbert Spencer (1820/1903), sociologisch gericht denker). Zij is in de spenceriaanse vorm voor veel kritiek vatbaar (o.m. het naïeve evolutionisme) maar trekt een religieus basisfenomeen bloot.

Vervolgen wij het verhaal.

Op dat ogenblik wordt de tempel tot een indrukwekkend tafereel.-- Om het uur geeft de wijman de inwijdelingen geraspte ibogawortel te eten. Effect: telkens doet dit ze braken. Ofschoon zij tenminste een beetje ibogawortel trachten in de maag te houden, moet toch alles er weer uit.

Opm.-- Herinner u nu *E.RF. 214* (*De inwijding*).-- Tot de morgen dansen allen nog op de ritmen van een betokkelde harp.-- De laatste dosis ibogawortel gaat erin,-- de uitputting ten spijt. De plant zal het slapen beletten tot het volgend gedeelte van de ritus.

Opm.-- Herinner u *E.RF. 215* (Dosering): de wijman dient blijkbaar hoge doses toe! Maar, zoals het vervolg zal tonen, hij rekent op een snelle aanpassing van de inwijdelingen.

ER214

B -- *Tweede nacht*.

De kleur is wit. Een gestorvene wordt geëerd. Eén voor één knielen de inwijdelingen aan de voeten van de wijman neer, terwijl zij zijn borst strelen. Met een krachtig gebaar doet hij ze opstaan. Op zijn bevel voeren zij een ingewikkelde reeks voetstappen uit.-- Volgens verslaggever doen zij denken aan rock 'n rollbewegingen.

Opm.-- 'Rock 'n 'roll' in Amerikaanse volkstaal betekent 'orgasme'. *E.RF. 67* (*Congo-dans*) gaf ons reeds een model terzake. Vruchtbaarheidsrituele dansen zijn legio. Vooral in Negro-Afrika.

Later op de nacht wordt iboga overvloedig uitgedeeld. Nu verteren zij de wortel zonder braken.-- Enkele uren later vangt de reis in het dodenland aan. De tempel beleeft dan het tafereel van een religieus drama.

De betokkelde harp begeestert de menigte voor de tempel. Dààr is een brandstapel in gereedheid gebracht. De wijman steekt hem in brand. Dronken van de iboga huppelen sommigen met toortsen vlammend stro.

C.-- *Derde nacht.*

De kleur is blauw. Teken van wedergeboorte. De wijman (hij alleen is in het rood gekleed) spreekt de toverformules uit en wekt de inwijdelingen.-- De aanhang(st)ers komen daar op af om het verhaal te horen over de reis in het land van de voorouders.

Het verhaal.

Eén ingewijde - met een onbeholpen en eentonige stem - spreekt: "Ik ben op stap op een smalle weg omgeven van mangobomen.-- Ik zie een menigte weerzinwekkende mensen zich voortslepen. Zij gaan maar door,-- zonder op mij te letten. Zij zijn dood".

"Hebt gij de bwiti gezien?" vraagt de wijman.-- "Ik zag een oude man, -- overdekt met wonden en etterpuisten. Weerzinwekkend.-- Hij zei: "ik ben de bwiti, het opperhoofd der doden. Ga en zeg tot de levenden dat gij de bwiti gezien hebt".

Tot daar het - blijkbaar zeer onvolledige - verslag van Newlook.

Nawoord.

1. De betekenis van de weerzinwekkende voorouders, inzonderheid hun opperhoofd, ligt daarin dat, door de missionering, de riten er zelfs het hele traditionele geloof in diepe crisis geraakt is met als gevolg dat, in de andere wereld, de voorouderzielen tekort aan levenskracht vertonen. Denk aan *E.RF. 60*, waar het bloed-(ziel)drinken aan de Griekse voorouders enige levenskracht geeft.

2. Maar luister nu naar het verrassende gedeelte van het verslag.

ER215

"Daarop - op dat verhaal - juichen de aanhang(st)ers en zingen in koor. "Verzadigd van kracht en macht zou ik een tegenstand(st)er van mijn formaat willen ontmoeten. Dat de dood mij dode als de dood dit kan!". -- Tot laat in de voormiddag zijn de inwijdelingen zo aan het vertellen".

Opm.-- *E.RF. 214* en *215*: de geneesmiddelenkwaal sterker dan de aangetroffen kwaal! Men ziet hier iets analoogs: door zich, gesterkt door de geestrijke plant 'iboga', in de weerzinwekkend dodenrijk te wagen, in groep en onder leiding van een ingewijde wijman, doet men een levenskracht op die het leven in de dagdagelijkse sfeer der voorouders die op het fluïdum van de levenden teren, doet aankunnen.

Opm.-- Wij zagen *E.RF. 212* (*Spiritualisme*) dat de immateriële ziel zich in het animistisch systeem (= al wat fijnstoffelijk is) en zo in het grofstoffelijk systeem (al wat grofstoffelijk is) inplant. De inplanting omvat o.m. heel het voorouderlijke systeem (= het geheel der voorouderzielen in de andere wereld) dat ons allen begeleidt, willens nillens. Zeker in negermilieu waar de voorouders een grote rol spelen en zeer 'nabij' zijn in het dagelijkse leven.

Door de iboga-ritus versterken de Fang zich tegen de uitputtingsverschijnselen die onvermijdelijk wegen op het milieu dat zijn traditioneel geloof heeft zien ineenstorten onder de invloeden van het westen en o.m. door de missioneringen allerhande.

M.a.w.: de iboga-ritus is een revitaliseringsreligie,-- een religie die moet toelaten te overleven.-- De inwijding verschaft een sterkere energie dan die welke de falende voorouderreligie verschaft.

Opm.-- De tabernanthe iboga heeft als plant natuurlijk, animistisch gezien, een ziel en haar zielestof. Maar - mantisch begaafden zullen dit bevestigen - zij wordt beheerst door plantengeesten. Iedere plantensoort wordt a.h.w. geschapen door eigen geesten, 'Urheber' (veroorzakers) - om het met N. Söderblom te zeggen.

Wanneer men, vooral magisch en/ of initiatiek, planten aanwendt, heeft men behalve met de ziel(estof) ervan met die geesten te doen. Sommige planten zijn beheerst door zeer gevaarlijke wezens. Zo blijkbaar ook de tabernanthe iboga.

Dezen versterken het heidense, anti-missie-effect ten zeerste. Om van het anti-westerse effect te zwijgen.-- Men vergete niet dat o.m. kruisen verbrand worden in de loop van de ritus.

ER216

6. Steekproeven 6

41. Van protowetenschap naar wetenschap (216/218)

De voortdurend zich herhalende vaststelling dat de huidige wetenschappen telkens weer wortel moeten schieten in een voorwetenschappelijk weten dat achteraf toch niet zo pseudowetenschappelijk blijkt te zijn, bewijst zonneklaar dat de premoderne culturen naast pseudowetenschap ook protowetenschap hanteerden.

-- *W.H. Calvin, Hoe de sjamaan de maan stal (Een reis naar de oorsprong van de wetenschap*), Amsterdam, Bakker,1993 (// *How the Shaman Stole the Moon* (1991)), toont dit aan inzake het voorspellen van b.v. maans- of zonsverduisteringen. Het boek is boeiend maar ontsierd door b.v. een duiding omtrent de oorsprong van het gebed (o.c., 20vv.) die gewoon simplistisch is. Typisch voor een neurobioloog die "een psychologie van het bidden" ontwerpt. Ook van religiewetenschap zal Calvin niet zoveel vergeten. Tot daar toe.

Interessanter is, gezien vanuit het doel van dit hoofdstukje, *Margaret Kreig, La médecine verte*, Paris, Plan, 1968 (// *Green Medecine* (1964)).

Kreig toont aan dat de traditionele culturen, inzake kennis der planten, een ongemeen boeiende voorraad bieden waaruit de huidige wetenschap naar hartenlust putten kan. Rond 1900 waren minstens 8.050 geneesmiddelen gebaseerd op wortels, schorsen of bladeren van planten.

De vooruitgang van de scheikunde bande deze schat uit zonder genade.-- Doch "de groene geneeskunde" is er weer! Waardoor? Doordat de biochemische analyse zeer duur is en lukraak op iets bruikbaars moet vallen.

-- *B. Holland, Pharmacie (Les médecins de l'antiquité n'étaient pas si nuls*), in: *Courrier international* 198 (18/24 août 1994), 30, zegt: het National Cancer Institute onderzocht 114.000 plantenextracten (uit 35.000 soorten) en … vond geen enkel toetsbaar anti-kankermiddel! Maar - zo zegt Holland - gelukkig zijn daar de volkstradities en de genezers/ genezeressen. Zij beschikken over een protowetenschap die veel nutteloze chemische uitgaven kan voorkomen.

Tabernanthe iboga.

Keren wij terug naar onze inwijdingsplant van vorig hoofdstukje.

R.Evans Schultes (Harvard)/ *A. Hofmann, Over de planten der goden (Oorsprong van het gebruik van hallucinogenen*), Utr./ Antw., Spectrum, 1983 (// *Plants of the Gods* (1979)), 57 (Karakteristiek) en vooral 112/115 (*Gids naar de voorouders*) geven een gedeeltelijk andere versie van wat in West-Afrika met de plant gedaan wordt.

ER217

Dit toont niet aan dat Newlook's verslag onjuist is, maar wel dat het gebruik van de iboga veelduidig is en dus afhankelijk van de plaatselijke axiomata die het gebruik richten op een domein.

Keren wij terug naar Iboga (*Voyage au pays de "l' herbe miracle*"), in: *Newlook* 128 (1994: avril).-- Ibogaine is een werkstof (in de plant) waarvan Amerikaanse onderzoekers duidelijk de fundamentele rol hebben aangetoond in de behandeling van verslaving aan hard drugs, heroïne en cocaïne.

1956.-- De laboratoria Ciba-Geigy ontdekken dat ibogaïne een even werkdadig analgeticum (pijnstillend middel) is als morfine. Doch men laat het daarbij.

1962.-- Howard Lotsof, een negentienjarige drugverslaafde, experimenteert lukraak - at random - met een dosis ibogaïne. De werking duurt 36 uren. Na deze 'reis' houdt de behoefte aan heroïne op.

Zes andere verslaafden laat hij hetzelfde uitproberen. Na een eerste proef lieten vijf ervan de drug varen.-- Lotsof gaat door. In 1966 geraakt hij in de gevangenis om reden van "onwettige verkoop van hallucinogenen" (= bedwelmende middelen).

1981.-- Howard sticht een instituutje voor vorsingswerk inzake ibogaine, het National Institute of Drugs Addicts (nida). Ibogaïne wordt gecommercialiseerd onder de naam Enabuse.-- Het instituut betrekt de planten uit Gabon. Volgens het nida doorbreekt ibogaïne de duivelskring van de drugsverslaving "in twee dagen".

1.-- De interactie tussen de serotonine (werkstof die de hersenen afscheiden) en andere neurotransmitters verwekt bij de patiënt(e) een droomtoestand, die de ervaringen van vóór de drug prikkelt. Een stroom (verdrongen/ onderdrukte) herinneringen komt uit het geheugen bloot.

2.-- Daarna begint een tijd van innerlijke introspectie die een fase van schuldgevoel en angst met zich brengt.

3.-- Dan rijst uit die 'droom' een licht op die de toekomst van de betrokkene positief doet zien. Hij/ zij ziet de film van zijn/ haar leven - mét de fouten die tot druggebruik geleid hebben.

4.-- Het ontwaken uit de droom gaat gepaard met de afwezigheid van nood aan drugs en met een gezond gemaakt zieleleven.

ER218

Opm.-- Dit verschilt weerom van Newlook's verslag en van wat Schultes Hofmann vertellen over de uitwerkingen van de iboga. Weerom: het fenomeen (het domein) wordt zichtbaar en ervaarbaar dankzij axiomata die de bewustzijnsintentionaliteit richten zo dat het domein zich toont. Welnu, verschillende axiomata omtrent hetzelfde geven andere fenomenen of domeinen.

Lotsof tracht farmacologen voor de zaak te winnen.-- Dr. Stanley Glick (Medical College of Albany) - natuurlijk eerst wantrouwig - vat het onderzoek toch aan: ibogaine reinigt ratten van de vergiftigingen door morfine en cocaïne verwekt.

Hij wil de ibogaine op mensen uitproberen. De Amerikaanse regering verbiedt het. Want andere wetenschappers ontdekken dat men, wanneer men de rat behandeld met ibogaine, opensnijdt, hersenletsels aantreft in het cerebellum (met als gevolg storing in de evenwichtszin en lichaamshoudingen). "Zou het cerebellum (= de kleine hersenen) soms drugsverslaving vastleggen en ibogaine losmaken?".

Maar Act Up - een vereniging ter bestrijding van aids en druggebruik - klaagt "het schandaal" aan: "Het is verkieslijker vijftig jaren te leven met enkele neuronen minder dan aan overdosis te sterven"!

1993 (sept.).-- De Drug and Food Administration laat the University of Miami toe ibogaïne op twaalf personen uit te proberen.

Tot daar het artikel van Newlook.

Opm.-- Bibl. st.: -- *R. Evans Schultes/ P. Mangelsdorf/ A. Hofmann, Over de planten der goden*, Utr./Antw., 1983, 112.-- Herlees *E.RF. 90* (*Dema-eredienst*).

Zame ye Mebege (de jongste van de scheppende godheden) gaf ons de eboka (= iboga) ten geschenke.-- Op zekere dag zag hij de pygmee Bitamu hoog in een Atangaboom vruchten plukken. Hij zorgde ervoor dat de pygmee uit de boom …viel. Deze stierf.

Zame ye Mebege sneed de pinken en de kleine tenen van het stoffelijk overschot af en plantte ze op verschillende plekken in het woud.-- Deze groeiden uit tot de eboka -struik.

Ziedaar een oorsprongsmythe. Zij heeft veel van de dema-eredienst, want men doodt een mens om hem te planten in de aarde en zo een plant te zien ontstaan.-- Van de geesten van een plant gesproken!

Inderdaad: Zame ye Mebege is een 'Urheber' (veroorzaker),-- zoals N. Söderblom zou zeggen.

ER219

42. Gedachten en gedachtevormen (219/223)

De ziel (o.m. als immateriële persoonskern) en haar fluïdiek veld (= aura of uitstraling) houdt ons nu al verschillende kapittels lang bezig. Het is nu de tijd om één der onmerkbaarste aspecten daarvan nader te onderzoeken.

Bibl. st.: *Bill Tracy, Se protéger contre le choc en retour*, Viels Maisons,1985, 11/14 (*L' état d'esprit*). Deze tekst van Tracy lijkt al te simpel voor …wetenschappelijk-gecompliceerde geesten en toch is hij puur goud inzake ons onderwerp. Wij nemen zijn gedachten over maar in een andere en klaardere vormgeving, natuurlijk.

Karl Ottovitsj Zeeling.

Sheila Ostrander/ Lynn Schroeder, Parapsychologische ontdekkingen achter het IJzeren Gordijn, Haarlem, Gottmer,1972 (// *Psychic Discoveries Behind the Iron Curtain* (1970)), 234v..

Zeeling was wellicht de grootste volksgenezer in de toenmalige Sovjet-Unie. In de verre Siberische stad Tomsk kwamen zieken uit alle delen van de Sovjet-Unie naar hem toe.

Een geleerde typeert hem als volgt.-- "Zeeling is een groot en knap man.-- Van de volledig geklede patiënt …weet hij niets.-- Hij strekt de hand uit. Die hand tast rustig af,-- maakt daarbij draaiende bewegingen,-- een beetje boven het lichaam.-- "Gij zijt uw blinde darm kwijt" zegt hij. "Dat is juist. Gisteren mocht ik na de operatie voor het eerst weer op" zegt de patiënt met een brede glimlach.

De geleerde verder: "Mensen - zieken - komen de ene na de andere de kamer binnen. Zeeling stelt telkens weer een diagnose op en geeft daarbij de exacte geneesmethode. -- Een ander geleerde die met Zeeling samenwerkte, zegt: "De samenwerking heeft ons buitengewoon nieuwe denkbeelden over het wezen van het leven bijgebracht,-- vooral betreffende de energetische aard van de gedachte".

Terloops: Onder de barbaarse zuiveringen van Stalin werd de man in 1937 vermoord.

Opm.-- Men ziet het: **a**. 'geleerden' leren van een volksgenezer, **b**. die het wezen van de gedachten zeer grondig moet blootgetrokken hebben.

Kristi Yamaguchi.

Carol Doi en Jim Yamaguchi, twee Amerikanen van Japanse oorsprong, krijgen een kind, Kristi, dat met x-benen ter wereld komt.-- Vooral Carol koestert maar één gedachte: "dat Kristi normaal kan gaan". -- Na vier jaren orthopedische schoenen kan Kristi op zesjarige leeftijd normaal gaan.

ER220

Maar Carol koestert een nieuwe gedachte: "dat Kristi om het even welke oefening met de benen aankan". In het meisje ontwaakt een taai volgehouden gedachte: schaatsster worden. Carol brengt ze, om vier uur 's morgens, voor bijkomende oefeningen naar de kunstijsbaan. -- Na vijftien jaar volgehouden les volgen mag Kristi naar de Olympische spelen in Albertville. Waar zij, als schitterend-vrouwelijke ster, de gouden medaille wegkaapt.

Opm.-- Herlees nu *E.RF. 79v.* (*De verrassing*). In de geslachtsverandering was blijkbaar een gedachte (vanuit het onzichtbare) aan het werk.

De axiomata. (*E.RF. 225/226*) Axioma's definiëren een domein dat, belicht door onze geconcentreerde intentionaliteit, fenomenologisch verwoordbaar wordt.-- Dat doen wij nu.

1.-- ***Axioma 1.***

Opm.-- Onder de term 'gedachte' verstaat men een bewustzijnsinhoud die én intellectueel denkbeeld én de met dat denkbeeld gepaard gaande waardering van het gemoed en waardevoelen én de daarmee samengaande wilsacten omvat.

Onze geest is én intellect én waardevoelen én wilsvermogen tegelijk en ondeelbaar.

Opm.-- Men herleze *E.RF. 10* (*Idée-force*). Fouillée, als overtuigd idealistisch denker, stelde het kracht- of energiegeladen denkbeeld centraal in zijn filosofie.

Welnu, ziehier het eerste axioma.

Iedere gedachte - vooral indien langdurig volgehouden - werkt ergens iets uit in het fluïdieke of ijlstoffelijke gedeelte van het heelal (waartoe onze onmiddellijke omgeving behoort). Negatief geformuleerd - aldus Tracy - geen enkele gedachte mist haar uitwerksel.

M.a.w.: indien gedachte (= voorteken), dan fluïdieke uitwerksel (= vervolg). Dat is de eigenaardige causaliteit of oorzakelijkheid van alle gedachten, vooral indien zij lang volgehouden worden.

2.1.-- *Axioma 2.*

In het fijn- of oerstoffelijke gedeelte van het heelal werkt iedere gedachte - vooral indien zij enige tijd volgehouden is - een fluïdieke gedachtevorm (versta: wezensvorm uit die de op zich immateriële gedachte (onze geest is op zich immaterieel) - *E.RF. 212* (Spiritualisme) - inplant in de fijnstoffelijke kosmos.

Opm.-- In het Engels heet gedachtevorm "thought-form", in het Frans "forme- pensée".

ER221

2.2.--*Axioma 3*.

De (op zich immateriële) menselijke geest schept gedachten die zich, in de fijne heelalzielestof, als gedachtevormen inplanten.

Meer nog: indien dergelijke gedachten voldoende lang volgehouden worden, dan riskeren zij de erbij horende gedachtevormen te scheppen een soort zelfstandig leven, -- dit langs het zilveren koord dat het etherisch-astrale zielelichaam uitstraalt.-- *Cfr. E.RF. 197* (*Eerste en tweede schim*); *196* (*Zilveren koord*).

M.a.w.: de zo veruitwendigde gedachtevormen zijn een soort aura-uitstraling, maar een gedachte concentrerend in zich.

3.-- *Axioma 4.*

Dit axioma betreft het unanimistisch aspect, d.i. de interpersoonlijke en sociale zijde. *Jules Romains* (1885/1972), bekend om zijn *la vie unanime* (1908) huldigde als axioma van zijn poëzie en andere literaire werken het unanimisme. In b.v. *Les hommes de bonne volonté* (27-delig roman) en in *Knock ou le triomphe de la médecine* (toneel) komen - wat men zou kunnen noemen - groepszielen bloot. Met een soort autonoom leven dat aan groepen als gezin, vriendenkring, straatbewoners, dorp, café, kazerne, leger e.d.m. eigen is.

In ons taalgebied is *Ina Boudier-Bakker* met *De straat* (1924) en vooral *De klop op de deur* (1930) - niet zonder een naturalistische ondertoon - bekend om een eigen unanimisme.-- Denk nu niet dat beide literatoren occultisten waren. Maar wat zij weergeven, komt naar zijn occulte zijde bloot in wat wij nu verwoorden.

Iedere gedachte werkt iets uit in de immateriële ziel of geest van de medemens rondom ons,-- onder meer en vooral doorheen de gedachtevormen.
Daardoor ontstaat een "una anima", een ziel(estof), een groepsziel(estof).

Positief en negatief denken. (226/228)
Uit voornoemde axioma's kunnen wij nu, deducerend, volgende ervaringen beter begrijpen.

1.-- *Positief denken.*
Reeds de stoiekers, in de oudheid (Zenon van Kition (-336/264) sticht de Stoa rond -300) staan bekend om hun inzicht in het vermogen van het denken.-- Maar het is Emile Coué (1857/1926), een apotheker, die de suggestieve of inboezemende macht van de gedachte bijzonder praktisch gezind onderkende.

Opm.-- Hij krijgt een zieke in de apotheek die om een geneesmiddel smeekt dat hij niet zonder artsenvoorschrift mag aanreiken. De man drong echter zodanig aan dat Coué hem een fles gedistilleerd water verkocht,-- met veel uitleg over het wat, het hoe, het wanneer e.d.m. Een week later komt de man hem bedanken. Hij was genezen!

ER222

Opm.-- Artsen kennen dat fenomeen uitstekend : het heet "placebo-effect". Coué verdiepte, n.a.v. die ervaring, zich achteraf in toegepaste psychologie en werkte de Coué-methode uit. In vakwetenschappelijke middens - van rationalistische aard - zal men zeggen: "Dat kennen wij. Dat is suggestie (auto- en hetero-)!

Daarop kan ingebracht worden dat dat kennen zeker niet 'rationeel' is. Waardoor? Doordat de suggestie via placebo-methode:
a. bij de ene arts beter lukt dan bij de andere (welke factor x maakt dan het verschil uit?) en
b. bij éénzelfde arts nu eens lukt en dan weer niet (welke factor x die aan de rationalistische rede ontsnapt (en dus irrationeel is) is dan aan het werk?).

M.a.w.: Het procedé is niet voorspelbaar. Meteen niet rationeel beheerst en manipuleerbaar.

Rationeel besluit: de suggestie (hoe zij juist werkt) kennen de rationalisten eigenlijk niet.

Opm.-- Wat nu, in New-Agemiddens "positief denken" (*E.RF. 09*) heet, is een herstichting van Coué's methode.

2.-- *Negatief denken.*

Nemen wij nu het tegenmodel.-- Iedereen kent mensen die heel der dagen over zichzelf klagen. Zij halen telkens weer hun mislukkingen of harde dagen op. Zij voelen meteen altijd wat dat negatief is: pijn hier; smart daar.

Het is duidelijk dat door heel der dagen maar te herhalen wat in hun leven negatief is, zij de kwalen des levens in leven houden en autosuggestief zichzelf ziek maken door hun gedachtenwereld.

Freud schreef ooit een werkje, *Die Flucht in die Krankheit* (De vlucht in de ziekte): het is mogelijk dat het negatieve denken daarvan één uiting is.

Eduard Spranger's structuurpsychologie.

E. Spranger (1882/1963) is een leerling van Dilthey en past dus de begrijpende methode toe (*E.RF. 23; 24; 27*).-- Zijn *Psychologie des Jugendalters* is een structuur-, waarden- en cultuurpsychologen. Zijn *Lebensformen* geeft ons daarvan de typologie.

Wat ons hier nu interesseert, is de persoonskern als bron van positief of negatief denken. En dus van gedachten en gedachtevormen. Die, indien voldoende volgehouden, uit het subject treden en de medemensen binnendringen.

De geesteswetenschappelijke psychologie van Spranger wil immers doordringen tot de geestelijke kern, het geestelijk ik van een persoonlijkheid. Door de mens te zien als lid van en in een 'systeem' van waarden.

ER223

De structuur van een persoonlijkheid als bron van gedachten en gedachtevormen is er een axiologische.

De persoonlijkheid wordt gevormd door een structuur op te bouwen: door het (leren) aanvoelen van één of meer waarden, door het volgehouden nastreven - Fouillée's idée-force - van één of meer waarden (versta: gedachten) die de geest (als denken, voelen, willen) beheersen.

Als men dus een medemens wil doorgronden, dan moet men letten op dat waarop hij/ zij bij voortduring let, nl. de éne of meerdere waarden.-- In model (positief denken en tegenmodel (negatief denken) onthult de persoonskern, d.i. de immateriële ziel als waardebetrokken wezen, zich min of meer duidelijk.

Magische inwerking.

Het is niet doordat juffrouw Lynn in haar afgunst voortdurend de gedachte koestert dat juffrouw Rosalin haar verloofde moet met rust laten, dat juffrouw Lynn het doel bereikt, nl. dat juffrouw Rosalin daadwerkelijk de omstreden verloofde met rust laat.

Maar indien juffrouw Lynn - omgewoeld als zij is door razende afgunst - met heel haar vrouwelijke geest (denkend, voelend, willend vooral) dezelfde gedachte volgehouden en doorlopend koestert, dan pas groeit dit intiem proces op zeker ogenblik uit tot een sterke dosis energie (fluidum) die "de gedachte" bevat.

Deze verlaat, vastgehouden door een zilveren koord, als een zelfstandig iets juffrouw Lynn. Doordat, met haar intentionaliteit, juffrouw Lynn voortdurend let op juffrouw Rosalin, begeeft die zelfstandige energie, gedachtegeladen, zich naar juffrouw Rosalin,-- trekt in haar on- en onderbewuste lagen (eigenlijk haar kundalinislang) en meteen in hààr geest.

Indien nu op magisch terrein juffrouw Lynn sterker is dan (*E.RF. 214; 220*) haar rivale juffrouw Rosalin, dan wordt de geest (en de kundalini) van juffrouw Rosalin overweldigd, onmerkbaar, sluipenderwijze, door één gedachte "Ik moet (en zal) de man in kwestie met rust laten". -- Vanuit haar zielediepten wordt juffrouw Rosalin 'gedreven' tot het met rust laten.-- Men kan dat 'hetero-suggestie' heten. Of 'telepathie' die suggestief werkt.

Besluit.-- Alle religies, alle occultismen - die naam waardig - stellen de enorme rol van de gedachten en de gedachtevormen als axiomatisch doorslaggevend voorop. Vandaar de voortdurende gedachtenanalyse individueel en intersubjectief. Wij begrijpen nu beter waardoor.

ER224

43. Werk- en weerwerk (weerbots) (224/228)

Dit hoofdstukje is het verlengde van het vorige.-- In het vorige zagen wij dat iedere 'gedachte' (geest is inzicht (verstand/ rede), waarde voelen (gemoed, gevoel, inschatting), wil (kiezen)) riskeert een gebeurlijk duurzame 'gedachtevorm' in het fijnstoffelijke (etherische en astrale) gedeelte van de totaliteit van al wat was, is, zal zijn, uit te werken.

Nu moeten wij ingaan op de weerbots die zoiets natuurnoodzakelijk behelst: iedere actie ('werk'), d.i. gedachte(vorm), riskeert reactie ('weerwerk'), d.i. occulte weerbots, uit te lokken. Met alle gevolgen vandien.

Bibl. st.:

-- *B. Tracy, Se protéger contre le choc en retour*, Viels Maisons, Ed. Faire Savoir, 1985, vooral o.c., 6/10 (*Les différents chocs en retour*);

-- *A. de Rochas, L'envoûtement*, S.E.C.L.E., s.d.

Axioma's.-- Wij geven nu al wat vooropgesteld moet worden, willen wij het domein van al wat weerbots is, goed snappen.

1.-- De 'occulte' of 'sacrale' (d.i. zich in het etherisch-astrale of fijnstoffelijke gedeelte van het heelal situerende) weerbots of reactie is één toepassing van een algemener wetmatigheid, die heet "de wet van actie en reactie". -- Eén fysicaal model daarvan is de beruchte boemerang.

2.-- Iedere magische act is het voorteken van een vervolg, dat weerbots heet.-- Onder "magische act" verstaan wij *E.RF. 43* (*De bewust-actieve magie*) en ook *47* (De onbewust-actieve magie) gezien hebben.

Opm.-- Deze tweeledigheid inzake magie wordt o.m. ter sprake gebracht in *Marcelle Delpastre, Sezs-vos sortier? (Sorcellerie et magie en Limousin*), *Lemouzin* No. 129 (Mars 1994), Tulle.-

Lemouzi is een streekgebonden tijdschrift. Het publiceert o.m. de volksgebruiken in la Corrèze. De bevolking - zoals alle archaïsche bevolkingen (en 'wetenden'), - onderscheidt tussen "des néfastes" ('débénis', 'débaptisés', "pleins de malheur'), die zelf veel lijden en onbewust onheil uitstralen, en "des sorciers/ sorcières" ("ceux/ celles qui veulent et font le mal", "qui ont le mauvais oeil").

Maar onder "magische act" verstaan wij ook - met Tracy - zowel de witte magie (gewetensvolle magie) als de zwarte magie (de gewetenloze magie).

M.a.w.: zodra men het etherisch-astrale domein betreedt - en wie doet dat niet? -, heeft men met een mogelijke weerbots te doen.

ER225

Opm.-- Waarom zeggen wij "een mogelijke weerbots", terwijl wij ook zeggen "iedere magische act"? Omdat het feitelijk doorkomen van de weerbots ook een kwestie is van occulte machtsverhoudingen: wie sterker is dan wat de weerbots verwekt, voelt hem niet. Herlees b.v. *E.RF. 215* ("*Sterker dan*"); *220* ("*Sterker dan*"); *228* ("*Sterker dan*"). M.a.w.: indien uw levenskracht (kundalini) voldoende vitaal is, dan zijt gij immuun tegen een weerbots.

3.-- ***Differentiaal.***-- Er zijn zwakke, sterkere en zeer sterke weerbotsen.-- De wet van geleidelijke kwantitatieve toename die tot een plotse kwalitatieve sprong lijdt, geldt ook hier: een zwakke weerbots, indien opgestapeld door herhaaldelijk zich voordoen, wordt plots tot een sterke weerbots.-- Het verwaarlozen - neg.ligere - ervan kan evengoed catastrofaal worden.

4.-- ***Wetmatigheid***.-- Zoals Tracy terecht onderstreept: de keten "magische act/ weerbots" is op zich niet een ingreep van hogere (engelachtige) of lagere (demonische) machten. Ook niet van het opperwezen(God, Jahweh of Drie-eenheid).

Dit belet niet dat de weerbots het teken kan zijn van b.v. wat de Bijbel "oordeel van God" heet, d.i. een directe ingreep van Godswege (denk aan het laatste oordeel b.v.).

Dit belet ook niet dat de weerbots het teken kan zijn van wat sinds Homeros de antieke Grieken heten 'atè', ingreep van een godheid (met onzalige afloop).-- Wat de gewone mensen "een straf van God" heten. Denk aan wat de traditionele catechismus zegt van "wraakroepende zonden die door God nog in dit aardse leven gestraft worden".

Applicatieve modellen. (230/233). Gaan wij nu in op concrete voorbeelden.

1.-- ***Het toeristisch centrum***.-- Reeds Tracy wijst erop.-- Het is één type van 'unanimistische' werkelijkheid (*E.RF. 226*).-- Wij kennen allen de 'glitter' van de huidige winkel- en horecacentra in onze steden. Wie zich daarin waagt, neemt "een bad in de menigte" (Ch. Baudelaire) dat u overspoelt, -- in u dringt.

Met fluïda die de talloze jongere en oudere mensen daar geconcentreerd uitstralen.

Wie heeft niet al gedronken uit de tas waarin de kelner u koffie schenkt waarin misschien een fluïdum dat “sterker” is “dan” het uwe en b.v. met kanker geladen is? Wie was ooit gezeten op de stoel waar gij nu zit,-- met een treurigheidsfluïdum, gevolg van een zware levens-ontgoocheling?

ER226

Meer nog en zeer belangwekkend: de tijdschriften- en tabakswinkels geven steevast een aanzwellende schaamteloze massa pornotijdschriften bloot! Als er iets is dat zeer sterke fluïde achterlaat - als een “herinnering der muren”, dan is het de porno!

Zien(st)ers en sensitieven vangen de sfeer beter en vooral veel bewuster op dan de rest: slijmerige fluïde walmen vanuit de mannen en vrouwen (om van de seksdieren te zwijgen) die zich in volle seks blootgeven,-- fluïde die o.m. winterkwalen verspreiden en de rest.

Opm.-- Herlees nu *E.RF. 151v.* (Het geheugen der muren), waar een Dion Fortune het heeft over de nagelaten sfeer. Juist hetzelfde maar massaal en massief is het met de winkel- en horecacentra!

“Wees er niet over verwonderd - aldus Tracy, o.c., 12 - dat eens terug thuis, gij u b.v. neerslachtig voelt,-- besmet als gij zijt met de gedachtevormen die in de ijlstoffelijke sfeer van het stadscentrum werkdadig zijn.-- Tenzij, natuurlijk, gij het middel vindt om ze uit u te weren.

De semeiologie (symptomenleer). (231/232).

Waaraan kan men nu weten dat men aan weerbots toe is? Onderscheiden wij tussen subjectieve en objectieve (= extra-subjectieve) symptomen.-- Dit blijke vooral uit voorbeelden, want de tekens van weerbots zijn overingewikkeld.

2.--*Een subjectief model.- angst.*

Een nefaste of bewuste aanval is voelbaar in de vorm van ongemakken die een diep onbehagen scheppen. Wat, terloops gezegd, opvalt, is dat drie uur ‘s nachts een soort kenmerk bij uitstek lijkt te zijn. Misschien zit wat wij *E.RF. 168* (Omtrent drie uur ‘s morgens) zegden, daarachter.

Bibl. st.:

-- *Dr. P. Steincrohn, Comment j' ai vaincu l'angoisse*, Paris/ Bruxelles, 1975 (// *Antidotes for Anxiety* (1972)), 20.

Niet dat de arts iets occults wil weergeven. Wel het feit dat wat hij zegt, perfect ervaarbaar is wanneer men occulte fenomenen grondig nagaat.

Een simpel gesprek met een patiënt(e) leert vaak meer dan een doorgedreven geneeskundig onderzoek. Waarvan een voorbeeld.

Een vrouw is aan het woord.-- Ik ben 33. In mijn gezin ben ik gelukkig. Ik hou van koken en naaien. Ook van lezen en golf. Financieel hebben wij geen enkel probleem. Geneesmiddelen nam ik nog nooit, tenzij vitamines. Roken of drinken doe ik niet.

ER227

En nu mijn probleem.

Sedert omtrent vijftien maanden heb ik plots de indruk dat "een flits" in mijn kop uiteenspatte.-- Sedertdien leef ik om de haverklap in een soort uitgetreden bewustzijn ("état second"; *E.RF. 196*) ,-- in een onwerkelijke wereld. Onwel weet ik mij,-- buiten mijzelf getreden.-- Het is moeilijk weer te geven: het is alsof ik mijzelf zie leven van buiten mijzelf.

Vooral sensitieven en zienden klagen met de regelmaat van een klok, indien althans zij aan een weerbots onderhevig zijn, in juist dezelfde zin.

'Nihilisme'.

Ook doorleef ik een gevoel van "heeft het nog zin?".

Opm.-- De term 'nihilisme' komt van het Latijnse 'nihil', niets. 'Nihilisme' hier wordt verstaan als de indruk, de soms zeer sterke indruk dat de algehele werkelijkheid en, natuurlijk, het leven daarin 'niets' is,-- zinloos is.-- Ook dat is een kenmerk van de occulte aanval. Men wordt depressief. Met een uit de zielediepten opduikende treurigheid.

Men heeft mij gezegd dat die toestand niet van blijvende aard is, maar geen enkele tranquillizer (kalmeermiddel) doet er iets aan.

Opm.-- De soms radicale onmacht van de gevestigde geneeskunde kan - let wel - kan één kenmerk van occulte aanval zijn. Want het kan zijn dat degene die de aanval uitvoert, mèt de aanval eveneens het vermogen om schijnbaar

echt door gewone medicatie geholpen te worden meegeeft. Men kan niet achterdochtig genoeg zijn.

Angst.-- En ook: ik heb al maar door angst. Ik moet de hele moed bijeen scharrelen om b.v. te winkelen of een doodgewoon ritje met de wagen te maken. Ik heb letterlijk angst om angstig te worden. Ik geraak al in paniek bij de simpele gedachte dat de crisis, voor de zoveelste keer, zal opkomen.

Opm.-- Jezus, die als "ebed Jahweh" (Isaias' lijdende dienaar van de Heer) onze angsten a.h.w. samengevat doorleefde, wordt vanuit dergelijke ervaringen begrijpelijker. In de olijfhof zweette Hij het uit …van angst. O.m. doordat hij vanwege Satan en de hele satanie aan weerbots onderhevig was. Zoals nooit iemand buiten hem het was, is of zal zijn.

Medemenselijkheid.-- En ik mag nog van geluk spreken: mijn man toonde zich tot nog toe vol begrip. Zonder dat zou ik allang alle hoop opgegeven hebben nog ooit uit die nachtmerrie te geraken. Maar, in feite, is er dan nog wel enig uitzicht voor mij? Tot daar de aanhaling.

ER228

Opm.-- Overgankelijke weerbots.-- Wij hadden het *E.RF. 229* over het tweede type van magie, nl. de onbewust-actieve.-- M. Delpastre, o.c., 13s., tekent perfect de tweesnedigheid ervan.

1. ***Zelf zijn dergelijke 'nefasten' of 'ontdoopten' "vol onheilen".***
Zelf lijden zij eronder. Zelfs indien zij schoonheid, gezondheid, verstand, geld bezitten, zijn zij ongelukkig heel hun leven. Zo b.v. wanneer zij met een werktuig aan de arbeid toe zijn, "l'outil casse dans leurs mains" (breekt het werktuig in hun handen).-- Aldus letterlijk schrijfster. Wij onderstrepen 'leurs' ('hun'), want in niet onder een weerbots lijdende handen breekt hetzelfde werktuig helemaal niet.

2. Maar zelf zijn zij dan ook vol boosaardige bedoelingen,-- afgunstig van wat anderen aan goederen vertonen.

Opm.-- Inderdaad: zelf zijn zij slachtoffers en juist daardoor zijn zij teleurgestelden. Wat zij dan in de vorm van overdragen, doorgeven van kwaad uitwerken,-- vaak onbewust. Wat overgankelijkheid ((transitiviteit) is van:
a (de bron van hun weerbots) over
b (zij zelf) naar
c (wie ermee in aanraking komt).-- Dit 'ABC'-schema is klassiek!

3.-- *Een extra-subjectief model.*

Wij kiezen opzettelijk de term 'extra-subjectief' i.p.v. 'objectief' omdat het 'subjectieve' model even 'objectief' (werkelijk vaststelbaar) is.-- Wij kijken nu naar de structuur (vooral de narratieve structuur).

Bibl. st.:

-- *Baleine De Philippe, La saison des fièvres* (Roman), Paris, Flammarion, 1991.-- Het werk is een verhaal van avonturen in Afrika.

a.-- Gérard Heuliez, een ingenieur in Equatoriaal Guinea, heeft niets dan misprijzen over voor de plaatselijke 'fetisjen' (*E.RF. 92; 145*) en godheden.

b.-- Maar hij ondergaat een weerbots ("choc en retour").-- Hij geraakt verstrikt in de netten van een negro-Afrikaanse schone, een 'kirkè' (= tovenares) met een "zijden opperhuid". Onovertroffen is zij in bed maar ook in de vaardigheid van het werpen van een (nood)lot.

c.-- Uiteindelijk geraakt hij van zijn lotsworp af dankzij een marginaal 'priester'. Sedertdien heeft hij geen overlast meer van demonische en wellustige 'spoken! -- Let wel: de roman steunt op gebeurde feiten.

ER229

44. Larvae (occulte kopvoeters) (229/235)

Wij hernemen even de grote draad doorheen onze steekproeven. *E.RF. 105vv*. leerde ons Tylor's animisme globaal genomen kennen:

a. Souls (zielen, in de voordoodse en nadoodse vorm) en

b. Spirits (geesten, godheid, Opperwezen, demonen e.d.m.).

M.a.w.: wezens. Het domein van het heilige (het occulte of verborgene) omvat processen (b.v. de wetmatigheden van de weerbots), akten (b.v. witte of zwarte magieën). Maar vooral wezens!

Opm.-- *Ch. Lahr, S.J., Cours de philosophie*, Paris, 1933-27, 604ss. (*Méthode des sciences naturelles ou biologiques*), trekt de aandacht op het feit dat de biologische wetenschappen, zelfs wanneer zij rein fysicaal (natuurkundig - scheikundig) te werk gaan, niet kunnen, ja, niet mogen vergeten dat zij met wezens te doen hebben.

"Als positieve wetenschap let de biologie op de levensprocessen en -akten om er de wetmatigheden van bloot te trekken. Als wetenschap die zich met

levende wezens bezighoudt, let zij op de enkelingen en de types waarin de ze kunnen gerangschikt worden". (O.c., 605).

Nu is een levend wezen altijd een tot alle andere - zelfs soortgenoten van hetzelfde 'type'- niet herleidbaar iets! Al wat individueel, singulier, uniek, enig is, heeft de meeste wetenschappers - behalve die van romantische strekking (de romantiek vond dat het singuliere ook object van wetenschap kan zijn, vooral wanneer het aardrijkskunde en geschiedenis betreft) - nooit erg aangetrokken: zij hebben meestal een zeer eenzijdige en enggeestige voorkeur (d.i. een meestal onbewust axioma) voor processen en wetmatigheden. Want zelfs akten (daden) zijn niet erg 'manipuleerbaar' en b.v. voor willekeurige herhaling vatbaar. Laat staan gehele wezens.

Welnu, Tylor zag juist: een zeer groot gedeelte van al wat 'heilig' is, is levend wezen.

Dat maakt dat, zoals in het geval van de aardrijkskunde en de geschiedenis de wezens a.h.w. opgaan in typologieën allerhande en zelfs in wetmatigheden. Religie is in zeer hoge mate een kwestie van levende wezens. Daardoor is zij zeer sterk onmanipuleerbaar voor vakwetenschappers.-- Nu is het terrein voorbereid voor een nieuw gedeelte van deze cursus: de wezens.

Opm.-- Een epistemologische (kennisleerstellige) opmerking komt hier op haar plaats.-- *Jacquelyn Wonder/ Priscilla Donovan, Utilisez les pouvoirs de votre cerveau*, Presses Rocket, 1990 (// *Whole Brain Thinking* (1985), 257, schrijft wat volgt.

ER230

De visualisering en de ouden.

De psycholoog *J. Jaynes*, in zijn *The Origin of Conscousness in the Breakdown of the Bicameral Mind*, Boston, 1977, toont, op grond van vergelijkende geschiedenis, aan hoezeer "de ouden" - van Mesopotamië tot Peru - inzake denkwijze van ons verschilden.

Zij 'experimenteerden met:

a/ "auditieve hallucinaties", d.i. stemmen van godheden (op juist dezelfde wijze waarneembaar als in het Oude Testament of in Homeros' Ilias) en/ of

b/ 'gezichten' ('visioenen') (zoals het braambos dat in vlammen staat (Mozes in het O.T.) en andere Bijbelse wonderverhalen.

Deze stemmen en verschijningen - product (volgens de psycholoog) van de rechter hersenlob - deelden aan een enkeling of een groep mee wat het 'numen' (de heilige wil) verlangde.

Opm.-- Deze psycholoog heeft tenminste gevat dat er een ander type van waarnemen bestaat dat hij, overigens met de Bijbel, samenvat met twee termen: stemmen en verschijningen.

Waarom vermelden wij dit nu hier? Omdat enig weten omtrent wezens enkel via communicatie en interactie gaat. Religieus leven - bij de ouden en de postmodernen - is geen laboratoriumzaak maar leven en levend samenwerken met numineuze wezens.

Dàt gaan wij nu nauwkeuriger weergeven,-- niet in (psychische of zelfs vooral psychiatrische) termen als "auditieve hallucinaties" - in termen van gewone menselijke ervaring. -- Onze methode getrouw geven wij voorbeelden. Dit is: inductieve steekproeven uit een overingewikkeld domein.

Larvae (kopvoeters) (230/235)

In het antieke Latijn is 'larva' **a.** spook, **b**. masker (maar dan spookachtig), terwijl 'larvalis' 'spookachtig' betekent en 'larvatus' 'behekst' ("van een spook bezeten").

Een goed Nederlands woord is er niet voor, maar (occulte) 'kopvoeter' geeft minstens de uitwendige vorm weer.

Titanisch-olympisch en satanisch.

Herlees *E.RF. 156v.*. -- Daar zagen wij dat de basisenergie - buiten de Bijbel - titanisch (wild) en/ of olympisch (beheerster) is. De Bijbel noemt dit het domein der "onreine (= Jahweh - en Drie-eenheidvreemde) geesten" wier kopstuk Satan is.

ER231

Wij gaan nu zien waarop zoiets kan neerkomen, wanneer ongevormde en zelfs gewetenloze personen zich aan al wat occult is wagen.

Wat nu volgt, is de rauwe blootlegging van het in de grond titanisch-olympische en satanische wezen van al wat buiten de Bijbelse openbaring occult is.

Bibl. st.:

Marguerite Gillot, Aux portes de l'invisible, Neuchatel (CH), 1968, 36ss..

Schrijfster is verpleegster in een Parijs ziekenhuis (kraaminrichting). Zij was geïnteresseerd in occultisme maar, zoals eventjes uit het verhaal blijkt, diep christelijk gelovig. Gelukkig voor haar!

A.D. wou mij te allen prijze tot haar actieve medewerkster in occulte aangelegenheden maken. Zij zag in mij "een medium" dat, onder haar leiding, een hoge graad van occulte machtigheid kon verwerven. Waarvan zij alle voordeel zou binnenhalen.-- Zij wilde dat ik mijn werk liet staan. Ik weigerde categoriek.

Opm.-- Zulke situaties doen zich heden, nu New Age in is, dagelijks voor.

Waarop zij mij trachtte d.m.v. magie te bewerken. Wat zij versterkte door herhaalde bezoeken.-- Op zekere dag - ik kraakte onder het werk - viel zij bij mij binnen "uit lust om een babbeltje te slaan". Maar dat lustte ik allerminst.-- Daarop verkoos zij "zich dan maar wat uit te rusten" op mijn bureel. Maar… 's avonds zat zij daar nog steeds.

Opm.-- Schrijfster krijgt ze buiten en zag ze nooit meer weer.

Opm.-- De methode is duidelijk: een nagelaten sfeer scheppen (*E. RF. 231* (*151*)).

Juist negen dagen later.-- Juist negen dagen later werd ik om 1 uur 's nachts opgeroepen voor een anesthesie, bij een bevalling.-- Terwijl ik bezig was, voelde ik mij door een ondefinieerbaar onbehagen (*E.RF. 231*) overweldigd worden. -- Mijn vermoeidheid was groot. Een vermoeidheid die zich reeds sedert enkele dagen liet voelen. Waartegen ik vocht en die die avond versterkt was.

Opm.-- "'s nachts": *E.RF. 54; 67; 100; 113; 217.*

Vlug liet ik mij in bed vallen. In de hoop er bij het ontwaken weer bovenop te zijn.-- Maar een uur later werd ik wakker van ondraaglijke koppijnen die, bij de minste ademhaling, nog toenamen. Het was alsof men mijn hersenpan had opengebroken en mijn hersenen bloot lagen (*E.RF. 232: 'flits'*).

Opm.-- Schrijfster had 40° 2/10 koorts.

Terwijl ik aan het nadenken was over de bron ervan, zag ik plots twee afzichtelijke, slijmerige noch dierlijke noch menselijke wezens heen en weer wiegen.

ER232

Het lichaam loopt op een soort 'staart' uit (zoals de spuwers van kathedralen). De ene was roodachtig, de andere groenachtig. Met een grijnslach schommelden zij op en neer,-- met een sarcastische glimlach.

Opm.-- De 'staart' is eigenlijk de vervanging van een lichaam: de 'kop' vloeit als waaiende gordijntjes uit in een staart.

De roodachtige kopvoeter(in) is vrouwelijk, de groenachtige mannelijk. Want eigenlijk zijn larvae (enk.: larva) androgienen, manvrouwelijke wezens (*E.RF. 160*),-- uiterst gevaarlijke titanen/ titanieden.

Meestal zijn het de occulte leermeesters/ leermeesteressen van degene die daarmee werkt: zij trekken letterlijk in degene die ze oproept a.h.w. en, met de kundalini (levenskracht) van de oproepende, treden zij uit hem/ haar uit en trekken naar het slachtoffer. Vgl. *E.RF. 228* (*Magische werking*). In vele gevallen weten degenen die ermee werken, het niet eens. Naieverwijze schrijven zij dan het 'effect' aan zichzelf toe.

Ik wist dat ik niet 'ijlde' (ijlkoorts had). Wel was ik dodelijk beangstigd. -- Vgl. *E.RF. 232* (*angst*).-- Plots was het mij duidelijk: mijn toestand had een occulte oorsprong! Op datzelfde ogenblik hoorde ik een stem zeggen: "Het zijn larvae".

Opm.-- Schrijfster verwijst hierbij naar *J.K. Hyusmans, Là-bas*, Paris, Flammarion, 1985.

De heruitgave van Y. Hersant (red.: Uitgever) is volstrekt aanbevelenswaardig. Huysmans kende grondig "New aAe" van een eeuw geleden. Het boek, *Là-bas* (Daarbeneden), tekent de satanistische inslag van al wat aan occultisme deed in zijn dagen: met de nauwkeurigheid (akribeia) van de naturalisten van zijn dagen geeft hij meteen een soort autobiografie die voor wie niet in het sacrale en het occulte thuis is, als een bizar stuk overkomt.

Inzake problematiek staan wij heden niet zoveel verder, zoals Hersant ten andere aanduidt.-- Volgens Hersant zijn de tweeëntwintig hoofdstukken de tegenhanger van de tweeëntwintig kaarten van de tarot.

Meteen wist schrijfster dat, indien, die wezens haar aanraakten (*E.RF. 50;52*), dan de schielijke dood behelsde. Zij sukkelt daarop naar haar bureel. Met de pendel o.m. (*E.RF. 181*) gaat zij, over een kaart van Parijs en omgeving gebogen, na welke bron die aanval uitvoerde.-- Plots wipte de pendel op en ontviel haar zelfs …boven de woonplaats van A.

ER233

Opm.-- Op zo'n situaties reageren de mensen, de slachtoffers, zeer verschillend: schrijfster reageert actief-ondernemend (van waar/ wie/ hoe wat te doen). Indien men gelaten reageert, dan slaagt de occulte aanval veel veel beter.

Ondertussen - door mijn 'instinkt' gedreven - bleef ik op de larvae letten die altijd maar bengelend naderden. Ik keek ze aan. Maakte het kruisteken. Op datzelfde moment - met een geluid als van gekreukt zijdepapier - verzwonden zij de lucht in. En verdwenen zij uit mijn gezichtseinder.

Onmiddellijk kon ik diep ademen en kalmeerden mijn onuitstaanbare koppijnen. Ik verliet mijn studio om mij even op te frissen.- De verpleegster van nachtwacht op het eerste verdiep daalde juist de trap af: met een kreet bleef zij versteven en ontzet staan. Zij riep het uit: "Ik ga uw moeder opbellen (…)". Ik vroeg haar mij een grog te bereiden. Tot daar het relaas.

Opm.-- Het visualiseren, d.i. in de in- en/ of verbeelding tot gegevenheid brengen (*E.RF. 01; Fenomenologie*), is één onderdeel van de mantiek of het wichelen.-- Onze geest is inderdaad meer dan enkel maar verstand/ gemoed- en waardevoelen/ wil. Hij is ook inbeelding, d.i. het in beelden (auditieve of visuele of andere) omzetten van wat er eerst niet is maar ter sprake komt. Hij is ook verbeelding, d.i. het met de beelden opvangen van wat er is en het zo waarnemen.

Het eerste type heet imaginair te werk gaan ("Ik stel mij een rode driehoek voor"); het tweede is imaginaal ("Ik hoor de innerlijke stem"; "Ik zie dààr de twee larvae").

M.a.w.: het imaginatieve leven van onze geest is scheppend-constructief (een kunstenaar ontwerpt in zijn verbeelding een beeld, d.i. hij beeldt het zich in voordat het er is) en waarnemend (occulte werkelijkheden als zich in de ijlstoffelijke wereld situerend komen in onze verbeelding, in beelden, door).--

Een ontwikkelde mantiek omvat steevast dit aspect.-- *E.RF. 135* (Zo zag G. Walther de aura: visualiserend).

Een baby als vervangslachtoffer.

Schrijfster is er dus vanaf. Maar er is meer. In de zwarte (*opm.*-- louter titanisch- olympische, satanische) magie - aldus schrijfster - is er een wetmatigheid (die ik toen niet besefte): "Indien iemand zich van larvae bedient, d.i. van wezens die enkel o.g.v. menselijk bloed (*E.RF. 60; 119; 124; 145*) kunnen bestaan, dan willen deze te allen prijze een slachtoffer".

ER234

Opm.-- Welnu, schrijfster viel sterker uit dan (*E.RF. 215; 220: 230*) A.O., doordat zij **a.** de bron had ontdekt en **b**. gebeden had (*E.RF. 54; 66; 86; 101; 102; 109; 114; 140, 147, 205; 207*), door het kruisteken te slaan.

Daarop wierpen de larvae zich op een wezentje zonder verdediging,-- een baby pas drie dagen oud. Zijn bedje stond toevallig juist boven mijn kamer. Het stierf plots.

Vgl. *E.RF. 237* (*Schielijke dood*).-- De artsen die de analyses uitvoerden en niets vonden dat de schielijke dood verklaarde, stonden voor een raadsel.-- Dit was mijn eerste contact met de magie van laag gehalte.

De nagelaten sfeer.

Enkele dagen later onderzocht ik, met de pendel de zetel waarop A.D. zich zeer lang had neergezet.-- Schrijfster ontdekt de 'stralingen' = getuigerest).-- Op dezelfde wijze ontdekt zij een kleine omslag van A.D., met daarin een gedroogde roos ("zogezegd geplukt op het graf van S. Franciskus van Assisi"): net zo onheiluitstralend als de zetel.-- Ik verbrandde de bloem op het marmer van mijn schouw. Tot mijn grote verbazing deed zich een kleine explosie voor, gevolgd door een blauwe vlam die een solfergeur achterliet. "Dat was voorzeker (wat men in de magie heet) een volt."

Opm.-- 'Volt' is een magisch geladen voorwerp,-- nogal vaak een wassen beeldje b.v..

De weerbots.-- Enkele avonden nadien deden zich 'dezelfde' fenomenen voor: vanzelf zich sluitende deuren, vanzelf lichtende lampen.-- Ik vermoedde dezelfde bron. Ik besloot er een einde aan te stellen.--

Opm.-- Schrijfster roept de hulp in van een Baskisch genezer (magnetiseur). Deze raadt haar aan in de vier hoeken van haar studio een pentakel (geladen afweervoorwerp), door hem bereid, te plaatsen. In dit geval was het een salomonszegel, d.i. een meetkundige figuur (*E.RF. 126*) gevormd door twee driehoeken die tot een zeshoek ineengevoegd zijn. Dit komt uit de joodse en alchemistische tradities.

De avond daarop -- toen ik rond middernacht een bad nam, te midden van de stilte van de kliniek - hoorde ik een zacht geluid, als van een lichaam dat valt, in de kamer boven mijn badkamer. Zij was toevallig niet bezet.

Plots kwam de verpleegster van nachtwacht de trap afgelopen, buiten zichzelf. De vrouwen naast de kamer belden verbeten in de overtuiging dat ergens een vrouw uit haar bed getuimeld was.

ER235

Ik trok naar boven, naar de kamer. Alles was er normaal. Behalve dat ik, bij het half open venster, de uitstraling van A.D. opving. Haar 'astraal' (*opm.*-- eigenlijk de juiste uitdrukking; vgl. *E.RF. 197* (*De tweede schim*)) lichaam was zonder twijfel mij eens te meer komen opzoeken maar de pentakels hadden de toegang tot mijn studio verhinderd.

De weerbots.

Schrijfster valt sterker uit dan A.O.. -- Enkele dagen later vernam ik - het is bizar maar wetmatig - dat A.D. sedert die avond ten gevolge van een val verlamde benen had. Eén van haar leerlingen zei mij dat zij voor verschillende weken niet kon gaan.

Opm.-- Dat is nu een staaltje van zwarte magie.-- Er bestaat een enorme literatuur over. Misschien is *Ghislaine Lapeyre, Envoûtements, désenvoûtements*, Ed. Al. Lefeuvre, 1982, nog van het meest overzichtelijke. Zij onderscheidt tussen lotsworp ('envoûtement'), tegenlotsworp ('contre-envoûtement') en lotsworpbezwering ('désenvoûtement'). De twee laatste zijn moeilijk heel en al te onderscheiden.

Zij rekent het 'exorcisme' (bezwering) niet tot de lotsworpbezwering, doordat, volgens haar, een bezwering enkel geldt waar bezetenheid is.

Daar moet tegenin gebracht dat wie aan bezwering van bezetenen doet, zeer zeker al de wetmatigheden van het behandelen van een lotsworp grondig

moet kennen en meester zijn. Zoniet heeft men de drama's die b.v. de beruchte film The Exorcist te zien geeft.

Schrijfster haalt *Michèle Curcio, Surprenante magie*, Ed. Desforges, aan voor een definitie: "Een lotsworp is een magische bewerking, volgens traditionele (*opm.*-- of recente) riten uitgevoerd,-- met altijd aan de basis, vanaf het begin, een sterke, welomschreven wil om schade toe te brengen,-- de wil alleszins om een mens aan de macht van een ander mens te onderwerpen".

M. Curcio onderstreept wat wij "titanisch-olympisch en satanisch" heten: "Degene die een lot werpt, oefent op zijn/ haar slachtoffer een energie uit die hij/ zij meent nauwkeurig te leiden en te beheersen, maar het is al te dikwijls een gewelddadige en onbeheersbare energie"

Wij kunnen dit laatste enkel maar bijtreden. Magie is op zich niet iets voor onvolwassen geesten. En dan nog!

ER236

45. Wezens in het onzichtbare (het astrale) (236/239)

G. Welter, Les croyances primitives et leurs survivances, Paris,1960, 52s., zei ons dat - volgens het animisme - de ziel (en de zielestof) hetzij in droomvorm (dag- of nachtdroom) hetzij door bewerkingen van magie het lichaam kan verlaten.

Zo-even zagen wij dat een zwart-magiërin uittreedt, begeleid door twee 'larvae' of occulte kopvoeters. Nu gaan wij op andere vormen van buitenlichamelijke ziel en zielestof in. Maar meteen om na te gaan wat zoal aan 'wezens' aantrefbaar is in de fijnstoffelijke werelden die ons omgeven, ja, waarin wij 'baden'.

Ch. Lancelin, La vie posthume, Paris, Durville, s.d., 140/145 (*Le cercle d'effroi*); 167/176 (*Le plan astral*), licht ons daaromtrent - gebaseerd op een hele reeks proefnemingen - in, globaal genomen.

A.-- Hij onderscheidt een drieledig peil.-- Bovenaan situeert hij de goddelijke wijsheid met haar "hogere axiomata" ("principes supérieurs"). Daaronder plaatst hij de astrale sfeer, met haar wetmatigheden.

Terloops: sedert wij het uitdrukkelijk over het animisme hebben, doen wij, in de grond niets anders dan die astrale sfeer - het animistisch systeem - bestuderen.

Onderaan situeert hij de grofstoffelijke werkelijkheid, waarin wij met onze zintuigen en ons aan die zintuigen gebonden verstand dagdagelijks leven.

Opm.-- het (occult-religieuze) mensbeeld.

Met onze immateriële, onsterfelijke ziel (*E.RF. 212*) situeren wij ons op het peil van de goddelijke wijsheid. Met ons fijnstoffelijk (etherisch-astraal) zielelichaam worden wij geplaatst in het animistisch systeem (waarvan de astrale sfeer het doorslaggevende gedeelte is) (*E.RF. 241*). Met ons biologisch (grofstoffelijk) lichaam horen wij thuis in de grofstoffelijke wereld.

Terloops: dat is één van de redenen waarom men zegt dat de mens "een microkosmos in de macrokosmos" is, een kleine wereld in de grote wereld.

Opm.-- Alle mythologieën (die de archaïsche vorm van filosoferen) zijn en alle filosofieën die 'conform' (M. Schier) zijn met die alleroudste zienswijze, vertonen op de ene of de andere wijze de zo-even geschetste drieledige structuur.

Vooral echter de laatantieke - pythagoreïzerende en patroniserende - 'theosofieën' (godgelovige filosofieën).

ER237

B.-- ***Lancelin onderscheidt o.m. de volgende soorten wezens.***

Hier is een klare typologie zo goed als onmogelijk, gezien het overingewikkeld karakter van al wat in de (etherische) en astrale sferen leeft.-- Maar wij geven dan toch wat volgt.

1.-- ***Lancelin, met vooral een zekere archaïserende traditie,***

situeert bovenaan "een gestrenge hiërarchie", d.i. een aan zeer strenge zedelijke en andere wetten onderworpen (of zich onderwerpende) rangorde van wezens.-- "Deze hiërarchie, als geheel gezien, strekt zich uit van het minst geëvolueerd wezen tot de godheid ("la Divinité"), die, terloops gezegd, bij Lancelin niet zo helder Bijbels is.

Zij omvat met zekerheid - in haar lagere en middengraden - gestorven mensen. Maar de hogere graden moeten bezet zijn door wezens van hoger peil,-- ontwikkelder dan de mens. (...).

Nog hoger gesitueerd moeten zich de dienaren/ dienaressen bevinden die direct onder de Godheid staan, die alle weten en alle goed bezit. Of men ze nu

'elementairen', zoals "het occultisme", of 'engelen' zoals het christendom heet, het gezonde redeneervermogen zegt ons dat zij er moeten zijn. (O.c., 169).

Opm.-- De Bijbelse - vooral de streng apocalyptische (*E.RF. 19*) - tradities komen, in de weergaven van de onzichtbare werelden, in hoge mate overeen met Lancelin's beeld. Maar wij gaan ons daar nu niet in verliezen.

2.- ***Elemantairen/ elementalen.***

Onder 'elementairen' verstaan wij met Lancelin hogere geesten over het algemeen. Onder 'elementalen' verstaan wij, met hem en heel wat anderen, lagere geesten.

Opm.-- Al wat 'heilig' of 'occult' is, is - daar komen wij later op terug- 'taboe' (d.i. met grote omzichtigheid te benaderen).

Lancelin, o.c., 169s., zegt wat volgt.-- Om uit te maken wat er waar is in de fameuze toverboeken (*Le petit Albert, Le dragon rouge*) - die, terloops, nog heden dagelijks door waanwijzen aangewend worden -, heeft Lancelin mensen in magnetische slaap (*E.RF. 107*) gebracht en in een "magische cirkel", op de grond uitgetekend, het gewijde zwaard inbegrepen, geplaatst.

ER238

Dit om ze te beschermen.-- Zij zien de kring als "in vlammen"(*E.RF.129*) terwijl zich rondom fantastische wezens met zeer veranderlijke verschijningswijzen bewegen (= elementalen,) en in die kring trachten binnen te dringen. -- "Eén keer is het gebeurd dat die wezens dermate angstwekkend overkwamen dat, om een mogelijk ongeluk te voorkomen, ik het experiment moest opschorten".

Terloops: de larvae in vorig hoofdstuk komen uit dergelijke toverboeken. Men vergete niet dat de lagere formules inzake mantiek en magie louter steunen op titanisch -olympische en satanische energieën en -wezens (*E.RF. 156; 235*). Let wel op de formulering: energieën-zonder-wezens en wezens-zonder-energieën bestaan niet! Wat sommige waanwijze occultisten/ occultistes die beweren zelf alleen te werken, daar ook over beweren.

3.-- ***Andere 'entiteiten'.***

De term 'entiteit' is gangbaar en betekent 'onzichtbaar' wezen. -- Lancelin noteert: uittredenden, magnetisch wakenden of -slapenden, sensitieven-in-volle-crisis (die onder de druk van de crisis noodgedwongen uittreden),-- drugverslaafden,-- 'dromers' die een zielereis doormaken.

Besluit.-- Na al wat wij gezien hebben tot nog toe inzake het heilige, is een apart kapittel over de samenhang tussen 'heilig' en 'taboe' eigenlijk niet meer nodig: de feiten spreken uit zichzelf.

Opm.-- Aan wat Lancelin zegt omtrent toverboeken, kan nog het volgende toegevoegd worden.

1. Seksboeken stralen juist dezelfde lagere elementalen uit in het astrale gebied als de vulgaire toverboeken. Enkel maar dat de valse charme de afzichtelijke energieën- en - wezens die met porno verbonden zijn (om van het verband tussen porno en maffia e.d.m. te zwijgen), beter bedekt.

2. Sciencefiction (voor een goed gedeelte) en fantastische literatuur stralen analoge energieën-met-wezens uit in het astrale gebied.

Wij verwijzen b.v. naar :

-- *N. Spehner, Ecrits sur la science-fiction* (Bibliographie), Longueil (Québec), 1988;
-- *Fr. Rottensteiner', The Fantasy Book (An Illustrated History from Dracula to Tolkien*), New York, 1978 (waarin 52/55 (*Werewolves*)).-

Merkwaardig dat een groot aantal tijdgenoten - intellectuelen dan - zo graag opgaan in 'ingebeelde' dingen, 'fictie' geheten. Zoals *A. Burms, Fictie, zelfbedrog, contemplatie*, in: *Tijdschr.v.filos*. 52 (1990): 1 (maart), 3/16, zo goed uit de doeken doet.

Ook 'alternatieven' lijden daaraan: *Fr. Mancel, Hrsg., Wunschtraum und Experiment (Vom Nutzen und Nachteil utopischen Denkens*), Freiburg, 1970 (// *Utopias and Utopian Thought*), met twaalf auteurs aan het woord, belicht het utopische denken dat desnoods met mensen en samenlevingen experimenteert).

ER239

-- *R. Ruyer, La gnose de Princeton (Des savants à la recherche d'une religion*), Paris, 1974, 26s., noteert dat de 'cosmosaanbidders' ('cosmolatres'), 'palomariërs' of 'theosofen' (zoals zij wel eens spottend geheten werden) een tweesnedige aandacht aan sciencefiction besteedden:

"Deze gnostiekers (*opm.*-- aanhangers van een 'gnosis' of occult weten) (…) koesterden een voorliefde voor sciencefiction, die ik (= steller) overdreven vond. Zij leverden er voortdurend boeiende bijdragen van af.

Men weet dat sciencefiction in de VSA, dikwijls de gelegenheid biedt tot "mentale ervaringen" met grote filosofische draagwijdte. (…). Toch bestrijden meerdere gnostiekers deze neiging: "Estheten - zo merken zij aan - geloven gemakkelijk dat een film of een toneelspel "een bewijs" is op sociaal of politiek gebied".

-- *H. Gris/ W. Dick, Les nouveaux sorciers du Kremlin, Paris,* 1979 (Ned.: *Nieuwe parapsychologische ontdekkingen achter het IJzeren Gordijn*, Haarlem, 1979), 60, schrijft: "Toen de sovjetgezagdragers - in 1968 - ermee begonnen waren de ufo's (onbekende vliegende voorwerpen) met een scheef oog te bekijken, zagen de fans van ufo's zich ertoe verplicht dekking te zoeken.

Russen zijn verlekkerd op sciencefiction. De bewindslieden vinden geen graten in discussies over sci-fi-onderwerpen. Gevolg: de "Club der fantasten" was een gedroomde dekmantel voor burgerlijke vorsers inzake ufo's".

Opm.-- Deze twee aanhalingen (VSA en ex-Sovjet-Unie) doen ons letten op een wereldwijde hang naar ficties allerhande.

Welnu, herlees *E.RF. 225/226* (*Gedachte/ gedachtevorm/ zelfstandige gedachte-vorm*): wanneer b.v. de neo-gnostici van Princeton (en andere hogere instituten) zich collectief inleven in een al was het sciencefictiongedachte, dan scheppen zij op de duur een zelfstandige gedachtevorm. Deze trekt in de geest van denk- en leefgenoten. Zo vormt zich, ongemerkt, een mentaliteit. Dit onder geleerden van (zeer) hoog intellectueel peil".

Opm.-- Vergeten wij hierbij ook niet dat sciencefiction en utopie visualiseringen (*E.RF. 238*) zijn, van het imaginaire type, maar dan zo dat door het volgehouden cultiveren ervan iets imaginaals (zelfstandige gedachte vorm) ontstaat.

Opm.-- Dat ficties wereldschalig kunnen worden, bewijst *J. Tolkien* (1892/1973) met zijn trilogie *The Lords of the Ring* (= *In de ban van de ring*), een soort epos (met Keltisch-mythologische achtergrond) dat in bijna alle talen van de planeet vertaald werd.

ER240

46.De dubbelgang(st)er (240/242)

De buitenlichamelijke ziel(estof) kan de vorm aannemen van wat men heet "een dubbelgang(st)er" (in het Frans "un double").-- In dit verband situeert zich de term 'bilocatie' (letterlijk: tweeplaatsigheid).

Bilocatie is het feit dat iemand tegelijkertijd op meer dan één plaats gezien wordt, ja, actief is.

Opm.-- De systechie (tegenstellingspaar) "asport/ apport" kan hierbij een licht werpen. Asport is het feit dat iemand, hoe dan ook, verzwindt. Apport is het feit dat iemand, hoe dan ook, verschijnt. "Hoe dan ook" betekent dat daarbij b.v. dematerialisering plaats heeft, d.i. het feit dat een fysicaal iets verandert in een fluïdieke iets en, bij (her)materialisering, een fluïdieke iets verandert in een fysicaal iets.

Bibl. st.:

-- *I. Bertrand, La sorcellerie*, Paris, s.d., 57/59 (*Emilie Sagée*);

-- *R. Réant, Parapsychologie pour tous*, Monaco,. 1982, 85/91 (*Le dédoublement;* 92/96 (*Les risques dans le dédoublement*); 97/105 (*Incorporation, vision suscitée, effet fantomatique*);

-- vooral *Charles Lancelin, L'âme humaine*, Paris, Durville, 1920.

-- Reeds Jakob von Görres (1776/1848) hield zich bezig met de stelselmatige studie van de buitenlichamelijke ziel. Zo onderscheidt hij:

a. wegvoering ("in de lucht weggevoerd worden". zoals b.v. *2 Kon. 2:16* (*Elias*) of *Hand. 8:39*. (*Filippus*) dit lijken te vermelden);
b. met het biologisch lichaam ter plaatse blijven maar met de geest elders zijn.

De notulen van het proces van Mohra (een hekserijgeval)

Deze vermelden dat de beschuldigden staande hielden dat "de duivel" ze met het biologisch lichaam 'wegvoerde' (terwijl zij daarbij bij volle bewustzijn bleven) maar 'iets' dat op het biologisch lichaam gelijkt, in de plaats stelde.

Dezelfde notulen vermelden echter ook dat enkelen - o.m. een vrouw - onder de inwoners van de stad Mohra, door "de duivel" bewerkt, met het biologisch lichaam ter plaatse bleven maar zo dat hun 'kracht' (*opm.*-- de

uittredende ziel) weggevoerd werd (waarbij het biologische lichaam natuurlijk in kataleptische toestand geraakte).

Staan wij nu stil bij de uittredingen van Émile Sagée.

De zegsman - volgens Bertrand - is sir Robert Dale Owen, ambassadeur der VSA in Napels.-- Wij zijn 1845,-- in het meisjesinstituut van Neuwelcke (op twaalf mijlen van Riga, in Vidzeme (Russisch: Lifliandiia), het land der Livs, een streek in Estland en Letland).

ER241

Toen verbleven daar tweeënveertig meisjes, meestal van adellijken bloede. Onder het hulppersoneel bevond zich een zekere Émilie Sagée, van Franse nationaliteit, 32 jaar. Haar gezondheid was goed en haar gedrag voorbeeldig. Wel kwam zij over als “une nerveuse” een zenuwlijdster. (*E.RF. 293*)

1.-- Niet zoveel weken na haar aankomst stelde men vast dat, wanneer de meisjes beweerden ze ergens gezien te hebben, vaak andere meisjes staande hielden ze elders gezien te hebben.

Op zekere dag zagen de meisjes plots tweemaal Emilie. De twee ‘Émilie’s’ verschilden in niets van elkander. Integendeel: zij deden juist hetzelfde,-- behalve dat de ene Émilie (de ‘echte’) een stukje krijt in de hand hield en de andere (de uitgetreden vorm) niet.

2.-- Kort daarop was, op zekere dag, een Antonia von Wrangel met haar opschik bezig, waarbij Émilie haar kleed op de rug dicht haakte. Antonie zag plots in de spiegel, toen zij zich omkeerde, tweemaal Émilie die haar kleed dicht haakte. Van het schrikken viel Antonia in bezwijming.

3.-- Soms, gedurende de maaltijden, verscheen de dubbelgangster rechtstaande achter de stoel waarop Émilie zat, weerspiegelde de bewegingen bij het eten maar de handen ervan waren zonder mes of vork.-- Soms verscheen de dubbelgangster in de neergezeten vorm toen Émilie van tafel rechtstond.

4.-- Op zekere dag was Émilie ziek,-- in bed. Antonia von Wrangel las voor uit een boek.-- Plots werd Émilie stijf, verbleekte en leek in bezwijming te vallen. Toen Antonia haar vroeg of zij onwel werd, antwoordde zij van neen maar met een zwak stemmetje.

Enkele seconden daarna zag Antonia zeer duidelijk Émilie op haar wandel hier en daar in het gebouw.

5.-- Op zekere dag waren de tweeënveertig jonge meisjes aan het borduren in één en dezelfde zaal, op het gelijkvloers. Vier glazen deuren geven uit op de tuin. -- Zij zagen Émilie bloemen plukken in de tuin terwijl plots haar dubbelgangster in een der zetels gezeten was.

Onmiddellijk keken de meisjes naar de tuin en zagen ze daar nog maar de vertraagde bewegingen en het 'lijdelijke' uitzicht vielen op: in de tuin was zij a.h.w. 'ingedommeld' en uitgeput.

ER242

Twee ondernemende meisjes gingen op de dubbelgangster toe en poogden ze aan te raken: zij voelden een lichte weerstand die zij verduidelijkten aan de hand van de weerstand die iets in neteldoek (mousseline) of zijde biedt. Eén der meisjes ging daarop dwars door een gedeelte van de dubbelgangster: nadat zij erdoorheen was, bleef de uittreding nog enkele ogenblikken ter plaatse om daarop geleidelijk te verdwijnen.

Dit fenomeen deed zich op verscheidene wijzen voor zolang Émilie daar werkzaam was (van 1845 tot 1846). Zo'n anderhalf jaar.-- Wel viel het voor dat zich gedurende weken niets voordeed.

Opm.-- Wat telkens weer opvalt, is dat hoe duidelijker de dubbelgangster waarneembaar was en a.h.w. materieel tastbaar (mousselineachtig, zijdeachtig), des te geremder, lijdelijker en uitgeputter Émilie zelf werd. Maar, zodra de dubbelgangster verzwond, herwon zij haar krachten.-- Cfr. *E.RF. 197* (*De tweede schim*).

Opm.-- Émilie was zich van de uittreding niet bewust. Zij vernam het doordat men het haar zei. Nooit zag zijzelf haar dubbelgangster. Zelf besefte zij ook niet welk effect dit op haarzelf had.

Einde.-- Het verhaal van Dale Owen: de ouders der meisjes maakten zich daar dermate ongerust in dat zij de meisjes wegtrokken. Zodat het instituut gesloten werd.

Opm.- Een magiër, *R. Réant, Parapsychologie pratique*, 101ss., vermeldt dat hijzelf elders 'verscheen' als een sterk licht.-- Hij deed dit experiment in het huis van een zekere Anne-Marie Goetzinger in de jaren zeventig.

Lange tijd oefende Réant zich in. Na verscheidene pogingen met anderen en dankzij sterke wilskracht stelde hij vast dat het zou lukken.

Hij zet zich rustig in een rotanzetel, op 14.04.1978 rond 22.10 uur. Concentreert zich (*E.RF. 72*) op de woning: met de indruk van een 'val' in volledige duisternis voelt hij zich zijn biologisch lichaam verlaten - met het geluid als van iets zijdeachtigs (o.c., 102). Met de indruk dat hij zich naar een lichtend punt richtte dat geleidelijk groter werd, terwijl hij uit een soort tunnel geraakte. Meteen was hij in de woning. Dwars door de deur. In de gang. "Ik concentreerde heel mijn energie om als een fel licht te verschijnen".

Zelfs de van niets wetende dochter van de Goetzingers werd iets gewaar. Mevrouw zag inderdaad het licht.

ER243

47. De kunstmatige elementaal (243/246)

De term 'elementaal' verraadt nog het verband dat bestond tussen de 'elementen' (waarvan de archaïsche Griekse denker Empedoklès van Akragas (-483/-423) o.m. de bestanddelen of 'stoicheia' van de kosmos maakte) en de geesten van lagere oorsprong en van zeer uiteenlopende aard.

En inderdaad: nog steeds zijn er vuur-, lucht-, water- en aardgeesten allerhande. -- Doch nu gaat het niet daarover: de mens, indien hij/ zij weet hoe te werk gaan, kan ook zelf - kunstmatige - elementalen maken.

Axiomatiek.-- *D. Fortune, Psychische zelfverdediging*, Amsterdam, 193, 72vv..

Een gedachtevorm (*E.RF. 225*), d.i. een dosis levenskracht opgevuld met een welomschreven denkinhoud en inbeelding (visualisering), kan tot een kunstmatige elementaal gemaakt worden (daarin gelijkt hij op een fetisj (*E.RF. 92; 145; 233*)) en wel o.g.v. zeer intense concentratie van de gehele geest (*E.RF. 228*: *Jw. Lynn*). Zo'n 'wezen' is tot op zekere hoogte onafhankelijk van degene die het maakt.

Wat wij *E.RF. 247* (*Réant als fel licht*) zagen, gelijkt daarop in die zin dat de schepper van dat felle licht verschijnt in zo'n gedachtevorm. Toch ligt het accent bij de kunstmatige elementaal eerder op de afwezigheid van de maker/ maakster in de elementaal, terwijl Réant zelf als kunstmatige elementaal verschijnt.

M.a.w.: Réant verschijnt in de vorm van een kunstmatige elementaal.

Als een elektrische batterij.

Wat betreft levenskracht, is de elektrische batterij een perfect model: indien iemand een kunstmatige elementaal gemaakt heeft, dan moet hij/ zij hem regelmatig opladen. Zoniet wordt hij geleidelijk krachteloos en verzwindt.

Dion Fortune onderkent drie aspecten.

Deze zijn de volgende.

1.-- Degene die een kunstmatige elementaal maakt, beeldt zich vooreerst een welomlijnde voorstelling in (imaginatief aspect; *E.RF. 238*: *visualisering*) die zodoende vorm aanneemt in de fijnstoffelijke wereldziel.

2.-- Hij/ zij bezielt ze met iets uit het eigen wezen.-- Een diep ingeslopen haat b.v. of een volhoudende, passionele liefde zijn, mèt de gedachten ermee verbonden, de gevoels- en gemoedsbron van de oplading.

3.-- Hij/zij situeert ze in een voor het doel geschikt element of natuurkracht.-- Herlees *E.RF. 66* (*De energie- ingrediënten in een ouanga*).

ER244

Het mikpunt.

In haar verwoording vermeldt Dion Fortune het mikpunt van de kunstmatige elementaal slechts zeer onrechtstreeks, nl. dààr waar zij zegt “voor het doel geschikt”.

Wij lichten dit nu toe aan de hand van wat een zekere oude of recente zwarte magie doet.

Bibl. st.: *A. De Rochas, L’envoûtement*, S.E.C.L.E., s.d..

1.-- In de Griekse oudheid waren de thessalische heksen, in Noordwest-Grieken-land, in een van geneeskrachtige kruiden overvloeiende streek, zeer gekend. Om haar doel te bereiken betrokken zij het mikpunt zeer nauw in haar bewerking.

Uitputting en trage dood van iemand b.v. veroorzaakten zij door volgehouden, iedere dag, de wassen afbeelding van het mikpunt met naalden te doorsteken.

Zoals de Romeinse dichters Horatius (-65/-8), *Satir 1,* 8:30/34 (lanea en cerea effigies; wollen en wassen afbeelding) en Ovidius (-43/+17), *Ep. 6; Hypsipile* 91/92 (simulacra cerea, wassen afbeeldingen), ons nog zeggen.

De twee afbeeldingen verduidelijkten het doel: de wollen afbeelding, groter en dreigend, pestte de wassen afbeelding, kleiner en smekend (deze laatste beeldde het mikpunt uit).

Waar is nu de kunstmatige, fluidieke elementaal?

Hij situeert zich in het wassen model van het mikpunt en verlaat mèt een gedachte-vorm van de heksen én de makende heks én het model om uitgezonden te worden naar het mikpunt.

2.-- ***De volt (m.).***

De Rochas, zich steunend op *Stanislas de Guaita, Le temple de Satan*, Paris, 1891, 185, zegt wat volgt.

De volt is een materiële afbeelding van het mikpunt.

a. hoe gelijkender, des te doeltreffender (*E.RF. 51* (*Gelijkenismagie*)).

b. Hoe aanpalender, des te doeltreffender (*E.RF.52* (*Samenhangsmagie*)).

Dit laatste wordt verwerkelijkt door wat aan het mikpunt toebehoorde (haar, slipje) in de volt in te werken.

Opm.-- Een kikker, een pad vooral, kan ook als volt dienst doen: men spreekt dan het dier (dat men in de plaats van het mikpunt beschadigt, door het b.v. met gifstof (H2S04 (zwavelzuur)) te bewerken) aan met de voornaam van het menselijke mikpunt (identificering).

Ja, men imiteert b.v. de katholieke sacramenten van het mikpunt (doopsel, vormsel, eucharistie, huwelijk,-- heilig oliesel) op karikaturale wijze om zo de genaden van die sacramenten te vernielen en het mikpunt dodelijk te treffen.

ER245

3.-- ***De vliegende geest.***

De Rochas, o.c., 41s.. -- De Rochas haalt *Ed. Dubus, L'art de d'envoûtement*, in: *Le Figaro* 29.02.1893, aan.-- Om het noodlot te werpen op iemand kan men "de vliegende geest" aanwenden.

Daartoe is nodig een gehypnotiseerd persoon (pp) wiens astraal zielelichaam (E.RF. *197*), op bevel van de zwart-magiër(in) uittreedt en gericht wordt op het mikpunt.

1. Het zo uitgetreden en gerichte zielelichaam, dat in feite een soort kunstmatige elementaal in zich draagt, dringt in het mikpunt in en verstikt b.v. de bewegingen van het hart zo dat het sterft, met het gevoel doodgenepen te zijn.

2. Hetzelfde zielelichaam waarin een vervluchtigd gif is ingewerkt, dringt in het mikpunt en vergiftigt b.v. de streek van de longen zo dat het stikt met de indruk van een scheikundige geur.-- Na die bewerking wordt het uitgetreden astrale zielelichaam teruggeroepen en wordt de PP. wakker gemaakt.

Daartoe is ook b.v. bruikbaar een schim van een - voor het doel geschikte - dode.

1. Daartoe nam men graag iets van een opgehangen moordenaar (zijn dolk, zijn linnen, zijn haar, een beetje aarde van zijn graf of zo) om langs die volt de schim, d.i. het astrale zielelichaam van de bandiet op te roepen. Die werd dan gecontacteerd met de juiste gedachtevorm. Eens dat de schim de gedachtevorm begrepen heeft, trekt zij ze in zich en dringt daarmee - tenzij het mikpunt sterker is dan zij (*E.RF. 214; 215; 220; 228*) - in het mikpunt en voert het noodlot uit.

Herlees nu *E.RF. 237* (*De larvae*).-- Wij leggen er de nadruk op: “sterker dan” speelt een beslissende rol, zoals blijkt uit *E.RF. 239; 240.3*.

2. Dit verklaart ook de mysterieuze dood van een aantal sterk uitstralende jonge meisjes (*E.RF. 150*). Men schaakt ze, hypnotiseert ze, laadt ze op met “volstrekte gehoorzaamheid” - verkracht ze al dan niet (meestal wel, omdat dit onteert-en-complex-aanzet van “Ik ben toch maar een slet meer in dienst van”) - en doodt ze ritueel.

Eens in de andere wereld zijn zij dan uiterst bruikbare “vliegende geesten” (die eigenlijk een soort thessalische heksen worden). Doordat de shakti (*E.RF. 155*) zeer sterk is, is de magische bruikbaarheid van zo’n jonge meisjes bijzonder geschikt. Dit des te meer daar de shakti, eens ontdaan van de bovennatuurlijke genaden van de Bijbel, ‘wild’ wordt, -- titanisch-olympisch en satanisch (*E.RF. 156*), in heidens-mythologische of Bijbelse taal uitgedrukt.

ER246

Een elementaal ‘Philip’ als ‘spook’.

Uitgangspunt: Réant die zich als fel licht toont (*E.RF. 247*).-- Vervang de éne mens Réant door een groep en vervang “fel licht” door een elementaal die kan spoken.

Bibl.st.:

-- *Iris M. Owen/ Margaret Sparrow, Philip, le fantôme*, Éd. Québec - Amérique, 1979 (// *Iris Owen, Conjuring Up Philip* (1976)).

Wij zijn 1972.

De Society for Psychical Research (sinds 1970) in Toronto (Canada) ziet een groep (*E.RF. 226; 230*) leden, rond Dr. George Owen, zich met de regelmaat van een klok zich concentreren op de vorming van een op louter inbeelding gesteund personage, dat ‘Philip’ geheten wordt, dat zich moet voordoen als een geest die spookt.

1.-- De groep verdiept zich in het midden der XVI-de eeuwen, beeldt zich een persoon in die rond 1550 zou kunnen geleefd hebben in Engeland. Maar zo dat met zekerheid die Philip nooit bestaan heeft. Wel geven zij hem een woning, een stel relaties, een persoonlijkheid.-- Cfr. o.c., 141/147 (Pensée-forme et hallucination).

2.-- Alle leden prenten alles scherp in het hoofd,-- vergaderen met als doel een gedachtevorm (‘pensée-forme’), Philip, te maken.-- Gaandeweg lukt dit en de kunstmatige elementaal ontstaat.

Eerst trachtte de groep dit niet te doen zoals de spiritisten: zij mediteerden gezamenlijk b.v. (over Philip). Doch dit gaf niet zoveel. -- O.c., 41/46 (*Nouveau départ: Philip se manifeste à l’improviste*); 149/164 (*Le phénomène de Philip et le spiritisme*).

Twijfel en wantrouwen zwakten na een jaar het experiment af. In het spoor van C. Brookes-Smith, D.W. Hunt, K.J. Batcheldor (1960) volgen zij, gedeeltelijk, de spiritistische methode van de Victoriaanse periode (1880/1910): zij zijn blij samen, vertellen geestigheden, zingen liederen (‘epoidè’,lat. carmen, is toverlied),-- maar zonder speciaal medium (d.i. iemand die gemakkelijk met geesten communiceert) en niet in een donkerte maar met roze belichting.

Zeer vlug waren er klopfenomenen (‘poltergeist’), ja, konden zij met Philip gemakkelijk converseren (met ja-en-neen methode).

Besluit.-- Het experiment 'Philip' - met al wat voorafgaat - toont duidelijk aan dat gedachten, volgehouden en met hoge geestesconcentratie geladen, gedachtevormen en dus kunstmatige elementalen kunnen maken. -- Ja, tussen Philip en een spiritistisch spook was geen verschil merkbaar!

ER247

48. Een helpster en haar meisjeshorde (247/252)

Herlees eerst goed *E.RF. 250* (Een aantal sterk uitstralende jonge meisjes), alsook *E.RF. 150* (*148*) en *112*, uitgaande van het begrip "vliegende geesten".

Wat volgt, is een verhaal dat iemand aan steller dezes heeft verteld en dat alle kenmerken vertoont van iemand die haar geluk opbouwt dankzij (in vorige levens, volgens de reïncarnisten, opgedane) vrouwelijke vliegende geesten die op het eerste gezicht overkomen als een horde van thessalische heksen.

1.-- *Wij zijn in de kempische industriezone.*

Een zeer mooie winkel. De mevrouw, wier man zeer veel in het buitenland vertoeft (hij is vertegenwoordiger), leidt een textielstoffenwinkel. Praktisch alleenstaande heeft zij twee goede helpsters en een helper.

Het probleem - De tweede helpster is een goede maar eerder kleurloze vrouw,-- deftig, werkzaam, huiselijk. De eerste helpster echter is een sterke persoonlijkheid, een "dame met klasse", -- verzot op mannen-in-bed (het gelukt haar er nu en dan eens één op de kop te tikken).-- De helper stelt geen enkel probleem.

Soms loopt de eerste helpster in de winkelruimte rond: zij raakt dit aan en dan dat; heft dat op en laat verder iets (toevallig?) vallen. - Als mevrouw dat telkens weer ziet, kan zij zich niet van de indruk ontdoen dat de helpster "iets doet". Maar wat?

Meer nog: indien de helpster afwezig is (verlof b.v.), dan lijken soms de verkoopresultaten te stijgen. Tot verwondering van de helpster wanneer zij terug op het werk verschijnt. Er lijkt "een verband" te bestaan tussen haar aanwezigheid en slechtere verkoopresultaten. Maar wat voor verband? --

Overigens: de helpster heeft - wat de mensen die haar kennen, heten - "alle geluk" terwijl haar mevrouw telkens weer met allerlei problemen (gezondheid, verhouding met man en kinderen, cliënteel, familie en vrienden/ vriendinnen e.d.m.) af te rekenen heeft.

2. -- *De helpster beschikt over een drievoudige dubbelgangster.*

Een nogal begaafd vriend en diens vrouw worden geconfronteerd met het probleem. Inderdaad: de helpster “doet iets”. Want de vrouw van de vriend voelt zich steevast onpasselijk, verstikt, in de winkel en zelfs in de loutere aanwezigheid van de mevrouw.

ER248

Men roept er iemand bij die men “een bezweerder” van “het kwaad” zou kunnen heten.

Op een rustige avond, wanneer iedereen aan week - endcocooning - die dat kan - toe is, komt deze, mèt de twee vrienden en de mevrouw, naar de winkel. Na een inleidend gesprekje tast de bezweerder alles af.

Doordat hij - en de anderen - bezield zijn met de gedachte van herstel van het kwaad (*E.RF. 224*: *de energetische aard van de gedachte*), is het aftasten niet neutraal. Plots ontwaart én de bezweerder én de vriend de helpster - die toevallig met verlof is in Zuid-Frankrijk - zittend op haar werkstoel mèt een boze, dreigende uitdrukking. “Tiens, de dubbelgangster van uw helpster!” zegt de bezweerder.

“Dààr moeten wij nader op ingaan”. Want - zo gaat deze voort - daardoor blijkt dat de helpster haar werkplaats - zeggen wij maar “hààr werkplaats” - bijhoudt, -- ook als zij op verlof is.

Het kleven aan haar werkgeefster.

Na dit eerste aftasten gaan allen zitten.-- Wat ‘ziet’ de bezweerder en zelfs zijn vriend? Dat ook de mevrouw begeleid wordt door juist dezelfde dubbelgangster! Waar mevrouw zich ook bevindt. Tot zelfs in haar bed, ‘s nachts. Dit laatste blijkt wanneer men zich naar de slaapkamer begeeft.

Daarop ‘bewerkt’ de bezweerder de ‘schimmen’ binnen de dubbelgangster (*E.RF. 197*). Door ze op te laden met goddelijke (trinitaire) krachten, splitst zij zich op in drie deelschimmen.

a.-- *De eerste dubbelgangster*

Deze heeft een vuilblauwe kleur.-- Wanneer men deze laat begaan (zoniet weet men niet zo goed wàt juist haar mikpunt (*E.RF. 249*) is)), ziet men ze in de mevrouw trekken, die dan een gevoel van ijskoudheid ervaart. Mèt zware hartkloppingen en “koud zweet”.

b.-- *De tweede dubbelgangster*

Deze is een mengsel van roodachtige en vuilblauwe kleuren. Indien deze zich doorzet, dan trekt zij in het hele bedrijfsgebouw en de goederen,-- niet het minst in de drempel.

Ja, zij splitst zich op in veelheid van deeldubbelgangsters die in de cliënten/ cliëntes trekken om ze te weerhouden van binnengaan en/ of kopen, terwijl zij in andere trekken om ze te lokken, maar dat zijn dan geluksberovende binnenkomenden, die een soort "zwart-slijmerige vloeistof" achterlaten, vooral dààr waar zij iets hebben aangeraakt of waar zij bij blijven stilstaan,-- begerig maar niet zonder te laten liggen of hangen.

ER249

c.-- De derde dubbelgangster

Zij vertoont een roodachtige kleur.- Zonder hinder trekt zij in het etherische zielelichaam van de mevrouw (de band tussen het biologische lichaam en astrale ziel).

Bij nader aftasten blijkt dat het endoderma (*E.RF. 178*), d.i. de ingewanden, het mikpunt is (met als ervaarbaar resultaat dat de mevrouw een gestoorde spijsvertering heeft). Dat noopt de mevrouw ertoe een eigen voeding toe te passen (zeer weinig kan zij eten) en vooral zeer veel alcoholische dranken te drinken. Cfr. *E.RF. 162* (*Geestrijke dranken*). Zoniet lijdt zij aan een soms zware uitputting met treurigheids-aanvallen en dergelijke.

3.-- *De uitzuivering (catharsis).*

Eens dat de drievoudige dubbelgangster en haar mikpunten duidelijk zijn, grijpt de bezweerder in. Niet door uitdrijving (zoals b.v. de katholieke kerk dit doet) maar door opslorping-en-verwerking van het kwaad, -- dat én in de mevrouw én in het hele waaien en draaien rond haar getrokken is. De bezweerder trekt het in zich. Zo dat het uit de mevrouw en wat rond haar is, trekt.

Deze methode heeft het grote voordeel - althans indien de bezweerder sterker is dan (*E.RF. 215 (214); 220; 230; 239*) het kwaad - dat de grote weerbots door hem (en niet door de mevrouw of wat rond haar is) opgevangen wordt (*E.RF. 229*). Dat is zeker nooit het geval wanneer men enkel uitdrijft,-- zonder in zich te trekken.

Men ziet daarop de drieledige dubbelgangster, met het boze, wraakzuchtige aangezicht (o.m. reden van de gedachte van herstel van het kwaad) in de

bezweerder trekken. Deze ervaart dan de kleine weerbots: koppijn en zeker druk in en rond het hoofd,-- veelal plots opkomende winterkwalen (plotse keelpijn, plotse vormen van neuslopen e.d.m., enz.). De grote weerbots gaat, indien de bezweerder echt in de H. Drie-eenheid gelooft, naar de drie goddelijke personen die het grote kwaad in zich trekken, waar het verzwindt.

Opm.-- Herlees van hier uit *Isaias 42: 1/9; 49: 1/6; 50: 4/9; 52: 13/53:12*: deze teksten geven de ebed Jahweh, de lijdende dienaar van de Heer weer. die, na een uitgieting van de geest van Jahweh, redder speelt,-- die al het kwaad van de wereld in zich trekt om het (in de Drie-eenheid) te doen verzwinden.

Want Jezus heeft zich als dusdanig gedragen. Hij "droeg onze zonden"! Vandaar dat Jezus' uitdrijvingen en genezingen geen negatieve neveneffecten hadden.

ER250

4.-- *De jongemeisjeshorde.*

Maar eens dat de drieledige schim van de dubbelgangster verzwindt, komt iets nieuws bloot: men ziet eerst één meisje, dan twee, dan drie tot dertien meisjes achter de mevrouw opkomen.

Dertien, want zij vormen een 'heksenkring' (rond de helpster maar die is uitgeschakeld). Dan dagen telkens weer andere 'groepen' - kringen - op van dertien. Het lijkt een eindeloos aantal te worden.

Er zijn, behalve blanke vrouwen, ook negro-Afrikaanse bij.-- Allen zijn zij verbonden met de verzwonden dubbelgangster door een zilveren koord (*E.RF. 197*) dat zwart is van kleur.-- Dit zilveren koord trekt de bezweerder ook in zich zo dat de meisjes in hem trekken.

Eerst met veel weerstand, want zij zijn met de eeuwen "thessalische heksen" geworden, ook als zij aanvankelijk onschuldige wezens waren, wanneer zij onderworpen werden in een ritus (*E.RF. 250*: *Schaking enz.*). Zij werden opgevuld met de gedachten, de gedachtevormen, de kunstmatige elementalen van de zwart-magische helpster.

Terloops reïnkarnisten zullen u zeggen dat dit 'karma' (negatief resultaat uit vorige levens) of 'erfzonde' is (van de helpster).

Daarbij ondergaat de bezweerder met zijn vrienden, vooral de mevrouw, weerom én de kleine weerbots (waaraan een echt meeleven nooit ontsnapt) én

de grote weerbots maar deze laatste trekt de bezweerder weerom in zich. Om hem in de hogere sterkere macht van de godheid te doen verzwinden.

Dit alles toont aan dat de helpster haar invloeden allerhande, het feit dat zij - zoals de mensen rond haar het uitdrukken - “alle geluk” heeft, te danken heeft in hoge mate aan haar vliegende geesten. Met name: de meisjes. De onderworpenen.

5.-- *Moeder Aarde.*

Wanneer de meisjes in de bezweerder getrokken zijn om aan het herstel van het kwaad mee te werken (catharsis), tekent zich ineen op de achtergrond, uit de aarde opstijgend, een logge massa af.

Harig als een harig dier. Het wezen - het zoveelste dat in de astrale of animistische wereld thuishoort - onderzoekt alles,-- kijkt naar de aanwezigen, -- behalve naar de mevrouw.

De bezweerder, de enige die ze kan zien, zegt: “Dat is Terra Mater, zoals de oude Romeinen de godin van de streek, onderdeel van de gehele aarde, heetten, Moeder Aarde. Normaal gesproken is zij “de godin van de jonge meisjes” die haar in vroegere culturen hebben vereerd.

ER251

En wel met erotiek, -- magische erotiek, liefst lesbische (*E.RF. 162*).

Opm.-- Er zijn “archaïsche venussen” - die doorgaan als afbeeldingen van Moeder Aarde - gevonden over heel grote cultuurgebieden.

Door dat bloot te trekken voelt Moeder Aarde zich verplicht zich te tonen,-- niet meer in harige vermomming maar als een zwaarlijvige maar kerngezonde vrouw, zeer moederlijk-goedaardig van verschijningswijze.

Zij is een figuur van groot formaat,-- zo tot tien-twintig meter hoog. Zeer indrukwekkend. Zodat primitieven, die altijd wel weer zeer beïndrukbaar zijn, er grote eerbied moeten hebben voor gekoesterd. Een eerbied die alleen het heilige oproept.

De bezweerder maakt haar duidelijk - door gedachteoverdracht - dat hij, met de Drie-eenheid liefst, het noodlot dat vanuit de helpster en haar “vliegende geesten” op de mevrouw woog, in zich aan het trekken is. Wanneer de godin vaststelt dat het noodlot én van de mevrouw én vooral van haar

meisjes weggezogen is, wordt zij zeer vriendelijk, ook voor de mevrouw.-- Daarop verzwindt zij geleidelijk. De aarde in.

6.-- *Afgunst.*

Wij weten het: iets in de diepe aard van de mens en liefst zo volgehouden mogelijk schept elementalen, mobiliseert via die elementalen "vliegende geesten". -- Het viel op dat de meisjes eerst erg afwijzend stonden, vooral tegenover de mevrouw en nog meer tegenover de bezweerder. Waardoor? Doordat zij de kunstmatige elementalen van de helpster met de gedachten in zich dragen en uitwerken. Deze gedachten stonden diametraal tegenover die van de bezweerder, natuurlijk.

7.-- De hoofdgedachte

Dan valt er te zoeken. Welke hoofdgedachte bezielt de helpster? Totdat een innerlijke - wellicht goddelijke - verlichting doorkomt: de helpster koestert de geheime wil de mevrouw door ze uit te schakelen, te vervangen in de winkel. Want zij is de enige die echt superieur bekwaam is. Wanneer die gedachte doorkomt, spatten de zilveren koorden die nog naar de helpster verwezen, uiteen en verzwinden.

8. -- *Onwil.*

De helpster wil blijkbaar geen bekering. Want haar drieledige schim is verzwonden. Maar laat een sfeer (*E.RF. 151; 186; 231*) achter die verstikt. Hoe onzichtbaar ook, zij straalt nog steeds haar onwil om haar mevrouw eerlijk te helpen uit. Een onbehagen blijft over.

ER252

Terug naar de winkel.

Daar, omtrent in het midden en dan nog wel juist voor de ingang (de drempel), zit de onzichtbare hoofdminnaar van de helpster. Gelukkig dat de vriend hem kent. Daardoor was het zoeken naar de ware identiteit van die dubbelganger zeer kort.

Rond die drieledige dubbelganger hangt een sfeer,

vuilblauw, roodachtig- en - blauw, roodachtig. Wij kennen de draagwijdte: leven, handelsgeluk en gezondheid van de mevrouw zijn er het mikpunt van.-- Maar die sfeer is meer dan dat. Men voelt een geheim genootschap.

Wanneer er over gesproken wordt door de bezweerder, zegt de mevrouw dat zij ook maar geen enkel teken heeft opgemerkt van het feit dat haar helpster tot "een organisatie" zou behoren. Wel spreekt zij regelmatig over

uitzendingen op tv over occultisme en aanverwante. Ook leest zij alleszins over dezelfde materie in tijdschriften en zo.-- Zou dat erop wijzen dat zij meer doet dan louter informeren?

Dit blijft duister totdat eerst drie, dan zes dan negen 'geesten' opdagen. Het zijn natuurlijk met kunstmatige elementalen opgeladen dubbelgangers/ dubbelgangsters van de grote beschermgodheden (androgienen) die iedere vereniging - van een werkplaats tot een ministerie - beheersen.

Wanneer de bezweerder de namen "Vader/ Zoon/ H. Geest" uitspreekt, innerlijk, schrikken de 'geesten' "drie/ zes/ negen" op. Die namen werden verbonden, weerom innerlijk, met de vraag "Is de helpster lid van een geheim genootschap?".

Onmiddellijk daarop spatten de drie dubbelgangers van de hoofdminnaar èn de drie/ zes/ negen geesten uiteen. Wat erop wijst dat de helpster via de hoofdminnaar door een geheim genootschap geholpen wordt.

Opm.-- Geheime genootschappen bestaan sedert oeroude tijden. Cfr. *E.RF. 200* (*Vodoe*); *217* (*Bwiti*).-- Recente sociologische onderzoeken - legden bloot dat in onze huidige grootsteden tientallen bekende geheime genootschappen, zeer verschillend van aard, actief zijn. Niet enkel in ons land maar ook elders. Zo b.v. in de stad Lyon, de tweede grootste stad van Frankrijk.-- Dit maakt dat het feit dat de helpster die in alle waters zwemt, niet zo ver van zo'n geheim genootschap zal gestaan hebben, begrijpelijker.

Besluit.-- En de diagnose én de therapie van "het kwaad" is niet simpel!

ER253

7. Steekproeven 7

49. Freud's 'oerhorde' (253/258)

Sigmund Freud (1856/1938), arts en stichter van de 'psychoanalyse' (één der mogelijke dieptepsychologiën, heeft, indertijd, veel belang gehecht aan wat men heet "de oerhorde".

Bibl.st.:

-- *P.W. Schmidt, Origine et évolution de la religion (Les théories et les faits*), Paris, 1931, 147/154 (*Sigmund Freud et son Oedipuskomplex*).-- Steller bekijkt Freud's filosofie van religiehistorisch standpunt.

-- *P. Ricœur, De l'interprétation* (Sur Freud), Paris, 1965;

-- id., *Le conflit des interprétations (Essais d'herméneutique*), Paris, 1969, 99/ 207 (*Herméneutique et psychanalyse*), -- vrl. 133/134 (*Totem und Tabu*).

-- Steller bekijkt Freud's filosofie vanuit 'hermeneutisch' (duidingsleerstellig) en 'reflectief' (introspectief) standpunt.-- Alleen al het feit dat iemand als Ricœur zoveel belang hecht aan een analyse van Freud, bewijst welke invloed Freud op talloze intellectuelen gehad heeft en nog steeds heeft. Wat enigszins verwondering kan baren, wanneer men op sommige van zijn stellingen dieper ingaat. Zo b.v. zijn begrip 'oerhorde'.

-- 1913.-- *S. Freud, Totem und Tabu (Einige Uebereinstimmungen im Seelenleben der Wilden und Neurotiker*), Leipzig, 1913-1.

-- Men ziet het al in de ondertitel afgebeeld: Freud, als atheïstisch-materialist, herleidt religie graag tot 'wildheid' (primitivisme) en 'zenuwziekte' (neurose).

-- 1927.-- *S. Freud, Die Zukunft einer Illusion*, London, 1927.

-- Nog steeds is voor Freud, vanuit zijn axiomata, religie 'Illusion' (begoocheling), onwerkelijkheid. Dat voor de axiomatische achtergrond die, het weze gezegd, zoals in alle andere gevallen, doorslaggevend is voor het oog, d.i. het fenomenologisch vermogen, van iemand, doordat de axiomata - zeker de onbewuste - het domein van het zien der gegevens en problemen afbakent.

Eén van Freud's bijzonder geliefkoosde (en voor zijn intiem zieleleven zeer betekenisvolle) themata is de oerhorde.-- Nog in 1927 geeft hij ze als volgt weer (*Die Zukunft einer Illusion, III*).

Freud werkt vanuit zijn psychanalyse, o.m. vanuit het Oedipuscomplex, een hele culturologie (cultuurtheorie) uit. Waarvan Karl Popper (1902/1994), de bekende epistemoloog (kennis- en wetenschapstheoreticus, in een vraaggesprek zei "dat zij, met zo weinig middelen, zoveel ineens 'verklaarde". Om van de kritieken der operationalisten te zwijgen.

ER254

De cultuur der mensen, vanuit atheïstisch-materialistisch standpunt, is weliswaar een verheffing boven het dierlijke stadium (zowel in de verhouding

tot de natuur als in die tot de samenleving), maar zij is en blijft beheerst door een basisaxioma, nl. het “realiteits- en lustprincipe”.

Want om te beginnen is de mens, van nature, hedonistisch-utilitaristisch ingesteld: wat aangenaam is (hedonisme) en wat als nuttig aangenaam is (utilisme), is object van allerlei begeerten. Dat is het ‘lustprinzip’.

Maar de cultuur - door haar normen - drukt loodzwaar op onze lusttendensen: wij moeten met die ‘werkelijkheid’ rekening houden. Dat is het ‘Realitätsprinzip.-- Dit verklaart *Das Unbehagen in der Kultur* (Freuds werk van 1930).

De oerhorde.

Beelden wij ons in - aldus Freud - dat ineens alle verboden wegvallen! Dan zou men zich van iedere vrouw kunnen meester maken die bevalt. Dan zou men zonder aarzelen de rivaal of al wie hinderlijk is, kunnen doden. Dan zou men de medemens van om het even welk bezit zonder zijn instemming kunnen beroven.

Freud letterlijk: “Wat zou dat schoon zijn en welke reeks ‘voldoeningen’ zou ons - in dat geval - het leven bieden”.

Opm.-- Het is alsof iets in Freud het uitjubelt!

Doch - aldus Freud - de eerste moeilijkheid laat zich in feite snel ontdekken: mijn naaste koestert juist dezelfde begeerten als ik.

Opm.-- Dat is, na, het lustaxioma, het realiteitsaxioma.

Het logisch resultaat.

Freud redeneert door vanuit de axiomata. In de grond, indien de remmingen der cultuur wegvielen, dan zou enkel een enkel man kunnen genieten van een onbegrensd geluk,-- een tiran, een dictator. - Tot daar de oerhorde.

Freuds religiefilosofie.

Wat opvalt, in Freuds teksten, is:

a. de man als ‘dictator’ over alles beschikkend,

b. de vrouw als doorslaggevend bezit van “de man”.

Zelden komt bij Freud het vrouwelijk standpunt door. Wat hem vanwege feministes de naam ‘seksist’ heeft aangezet.

A -- *De religiehistorische axiomata*.
Deze kunnen herleid tot twee.

A.1.-- *De oerhordehypothese*.-- Darwin, de evolutionist, had ze reeds geformuleerd. Atkinson werkt ze uit.

ER255

In oeroude tijden leefden de mensen in kleine groepen die uit één volwassen man, een aantal vrouwen en een aantal (mannelijke) jongeren bestonden. Zodra de jongeren groot genoeg werden om de afgunst van de éne man uit te lokken, werden zij uitgestoten.

***Opm.*--** Men ziet het: Freud valt graag in die hypothese.

A.2.-- *De offerhypothese*.
Hier neemt Freud de axiomata van Robertson-Smith over.-- De wezenskern van alle religie is het offer.-- Met name. Het ene of andere totemdier was, in de ogen van één clan, de goddelijke voorouder (manisme en totemisme).

Het doden op profane wijze van het sacrale dier was, buiten de offertijd, taboe, verboden.-- Maar, eens in sacraal verband gezien, was het toegelaten, ja, plicht datzelfde dier te doden en op te eten als offerdier.

***Opm.*--** Onder meer W. Schmidt merkt aan:
a. wat betreft de oerhorde, stellen etnologen en primitivologen vast dat deze nergens aantrefbaar is. Er is b.v. wel een monogaam of polygaam (soms polyandrisch) huwelijksleven.
b. wat betreft het offer, stellen etnologen zoiets zo goed als nergens vast, behalve enkele benaderingen -- in primitieve stammen.

***Opm.*--** Wij kunnen daar iets aan toevoegen.
R. Delorme, Les vampires humains, Paris, 1979, 45/61 (*Le cannibale écossais Sawney Beane*), vermeldt dat een werkelijke oerhorde bestond in West-Schotland, onder koning Jacob 1 (1394/1437). Zij werd in 1434 ontdekt, in een grot. De weergave van Delorme bevestigt totaal Freuds beeld van “de tiran” die alle vrouwen ‘bezit’ en alle rivale jongeren ‘uitschakelt’. Maar dat wordt gerekend tot “menselijk vampirisme” of bloeddorstigheid. En het is een unicum wellicht.

B.-- *De psychoanalytische axiomata.*

Onthouden wij uit het voorgaande: één man en een offerdier. Want daarop past Freud nu zijn psychanalyse toe. Het oedipuscomplex verklaart zowel de oerhorde als het offer.

a.1.-- Het mannelijk kind vertoont - zeer vroeg en op normale wijze - een erotische begeerte naar zijn moeder. Meteen daagt de vader, als intiem met de moeder, op als rivaal.

Gevolg: tweeslachtige houding. Als beschermende macht houdt het kind van de vader, maar als rivaal bij de moeder haat het hem, desnoods dodelijk.

ER256

a.2. -- Hetzelfde kind vertoont een fobie (vrees) voor dieren maar het vereenzelvigt er zich toch ook mee. Wat weerom een tweeslachtige houding is.-

Opm.-- Wij zien hier het oedipuscomplex,-- een gedachte die eindeloos door psychoanalisten herhaald wordt zo dat zij een soort unanimistische of collectieve gedachtevorm geworden is in onze cultuur, ook al is dat complex niet zo universeel als geïnsinueerd wordt (*E.RF. 226; 230; 251*) en al is het blind voor de vrouwelijke zijde.

Het resultaat is dat vaak "het (mannelijk) kind" zijn vaderhaat overdraagt op een dier. M.a.w.: vader en dier lijken ineen te vloeien.-- Dit zou de freudiaanse duiding van het totemisme moeten waar maken.

b.-- *De vader-, resp. dierdoding.*

Machtswil kenmerkt "de vader". Maar machtswil tot en met kannibalisme kenmerkt ook de zonen.

b.1 .-- ***De mannelijke jongeren,***

eens uitgestoten uit de oerhorde, verenigen zich om de vader te doden. Als archaïsche menseneters eten zij hem op en eigenen zich, natuurlijk, de vrouwen toe, die telkens weer de inzet bij uitstek zijn.

Want de mannelijke jongeren, in hun machtsbegeerte en geldingsdrang, koesterden én bewondering voor de machtspositie van) de vader, door vereenzelviging, èn afgunst (want zij wilden hem verdringen). Wat weerom tweeslachtig gedrag is.-- Door hem op te eten eigenen zij zich zijn macht toe. Maar, eens dat de vaderhaat en -afgunst zich uitgewerkt heeft, komt spijt en wroeging op. Wat twee 'taboes' uitlokt.

b.2.-- *De vrouwen*

Deze, door de vader voor de jongeren onbenaderbaar gemaakt - komen vrij en mogen, bij vrije onderlinge beslissing, niet meer binnen de clan (sibbe) worden 'begeerd' (endogamie): zij moeten dus buiten de clan gezocht worden (exogamie).-- Endogamie is taboe.

b.3.-- ***De doding van het totemdier***

Deze wordt eveneens taboe verklaard. Doch het rituele doden en opeten is en blijft het teken én van de ontvoogding der zonen én van hun wroeging om de vaderdoding.

Het totemistisch offermaal is, in freudiaanse duiding, de tegenwoordigstelling van de eerste of oerdoding van "de vader". Dit wordt dan het axioma bij uitstek waaruit Freud de organisatie der maatschappij en o.m. de religie 'verklaart'.

Opm.-- God is in Freuds ogen niets tenzij de vergoddelijkte totemvader.-- De oer- of eerste zonde - en dus oorsprong der erfzonde - is de vader- (versta: dier-)doding.

ER257

'God' (het denkproduct van Freud dat hij meent 'god' te zijn) zelf wordt geslachtofferd.

Freud meent dat hij zo, met dergelijke fantasmatische en pseudowetenschappelijker axiomata, Christus' dood kan duiden (Jezus immers noemde zich "de zoon van God"): zijn kruisdood, een bloedige offerdood, verzoent de oer- of eerste zonde.

Zelfs de christelijke communie stelt de vader- (versta: totemdier-)doding tegenwoordig op rituele wijze. De communicerenden eten het totemdier.

Opm.-- Indien wij daar zo uitvoerig bij stilstaan, dan is dit omdat zovele 'intellectuelen' (de intellectuele voorhoede) daar nog ergens - al was het maar fantasmatisch - voedsel in vinden.

Reductionisme.-- 'Reduceren' betekent "iets herleiden tot" (iets anders).-- In deze context: iets echt sacraals of heiligs herleiden tot iets profaans. Wat typisch is voor het moderne rationalisme, waaraan ook Freud lijdt.-- Heel zijn atheïstisch-materialistisch opzet komt erop neer de Bijbelse, monotheïstische religie te 'herleiden' tot (pseudo-) religiehistorische en psychoanalytische entiteiten.

Beoordelingen.-- Schmidt schrijft: reeds in 1913 waren de religiewetenschappers er grootstendeels van overtuigd dat het totemisme (zelfs in de niet-freudiaanse duiding) niet het alomvattend axioma van religie was. Totemisme is hoogstens één element van religie, d.i. van het heilige.

L. Kroeber (uit de school van Franz Boas): "Reeds de opsomming van de wezenlijke elementen van de freudiaanse hypothese als verklaring van de samenleving over het algemeen en van de religie in het bijzonder is ruim voldoende om ze door om het even wie te doen afwijzen".

W. Schmidt zelf: onder de theorieën omtrent de geschiedenis van de religie is de freudiaanse die welke met zekerheid het verst van de feiten afstaat.

Onze eigen duiding.

Wat opvalt, is dat Freud de mens een gedrag toeschrijft dat hedonistisch (genots-moraal) is. Dat uitgerekend treffen wij aan in de titanisch-olympische en satanische geesten en fluïda.

Herlees nu even *E.RF. 156* (*De kundalini, zonder trinitaire correctieven, is "harmonie der tegengestelden*" (W.B. Kristensen), een dooreenlopen van goed-en-kwaad (wat "de slang" aan Eva (en via haar aan Adam) voorstelt). In die zin heeft Freud zeer juist gezien. Hoe eenzijdig ook.

ER258

Opm.-- *Luisa de Urtubey, Freud et le diable*, Puf, 1983, beëindigt de hele studie met (o.c., 187) het volgende te besluiten.

Freuds werken, vanaf de brieven aan Fliess, vertonen doorlopend een tweeledige duiding van "de duivel". Nu eens is hij het onbewuste of de verdrongen aandriften, dan weer is hij de verleidende vader (met de heks).-- Deze vereenzelviging van "de vader" met "de duivel" interesseert ons hier.

1.-- De duivel is aandrift, onwil,-- het onbewuste, de verdrongen aandriften ja, de doodsaandrift. Maar hij is ook de verleidende vader.-

2.-- L. de Urtubey staat zeer uitvoerig en op teksten gesteund stil bij de vereenzelviging van Freud zelf met "de duivel" met "de tovenaar" (Faust), ja, met Mefistofeles (de tweeslachtige geest).

Het is alsof Freud, die zich zeer uitvoerig én met occultisme én met demonologie (theorie omtrent de duivel) ophield (om ze te herleiden tot 'zijn' psychoanalyse,-- wat hem nooit echt gelukte), ergens zelf de rol van de duivel in het zwarte occultisme wilde overnemen, maar vermomd met psychoanalytische begrippen.

Maar kijk wat L. de Urtubey zegt.-- In de autoanalyse wordt "de vader" snel verontschuldigd en, wat de verantwoordelijkheid voor de verleiding betreft, vervangen door de meid-als-heks.

Wij zagen *E.RF. 64* dat de echte heks met "de duivel", als 'dier' gematerialiseerd, een paringsdaad pleegde: Freud moet dit geweten hebben.-- De meid-als-heks wordt uitgeroepen als 'Urheberin' (veroorzaakster) van de neurose die Freud bij zichzelf (autoanalyse) ontdekte.

In tegenstelling tot wat hij tot dan toe bij zijn patiëntes ontdekte (en ook tot wat later zal bloot komen bij Dora, "de rattenmens", Schreber, "de wolvenmens", enz.).

"Wij denken - aldus de Urtubey - dat deze heks, die slecht is, ineen bestaande gedacht wordt met de penis van "de duivel", die ook boosaardig is, in een ogenblik van terugvallen bij Freud. Zij komt in de plaats van de verdorven vader-duivel. Of liever: zij gaat schuil in hem en komt bloot in een regressieve fase". (O.c., 182). De Urtubey merkt op: Freud houdt niet lang een vereenzelviging met een vrouw uit.

Opm.-- M.a.w.: het oedipuscomplex weerspiegelt Freuds neurose. Hij weet zich ergens "de vader" en "de verleider" van "de vrouw" (meid-heks). Maar "wil dit niet geweten hebben" (verdringing/ onderdrukking) en 'projecteert' dit in "de meid-heks" om zijn gezicht te redden.

ER259

50. Een 'goëtie' : de Russische chlysti 's (259/269)

In het antieke Grieks is 'goèteia' de naam voor dat type van, magie dat vanwege minstens één der deelnemers/ deelneemsters "het uitkrijten van onheimelijke toverformules" behelst. Cfr. *Herodotos, Hist.* 2: 33; 4: 105; *Platon, Gastmaal* 202e.

Het loopt nogal ineen met het aanmaken van toverproducten (dranken b.v., geneeskrachtige werkstoffen) en is dan 'farmakia' (*Platon, Gastmaal* 203d).

In onze moderne talen is de getuigerest 'goëtie' of "lagere magie". Zo b.v. 'goétie' in: *A. Nataf, Les maîtres de l'occultisme*, Paris, 1999, 56: "Goè betekent, in het Grieks 'uitkrijten'. Dat om reden van de oproeper die de demonen uit hun 'grot' wil doen te voorschijn komen door zijn kreten". Volgens Nataf is dit het eigene van de 'grimoires' of toverboeken (*Clavicule de Salomon; Enchiridion du pape Leon III* (Rome, 1525); *Grimoire du pape Honorius* (1670); zelfs *Eliphas Lévi, Dogme et rituel de houte magie* (1856)).

Om reden van de grote verspreiding door de pers en de media over het algemeen van de lagere toverboeken, staan wij stil bij een historisch goed gekend type van goëtie.

Voegen wij daaraan toe enige literaire werken die dergelijke lage magieën allerhande als achtergrond hebben en die vrijuit gelezen, ja, in scholen aangeprezen worden:

H. de Balzac (1799/1850), die sterk occultistisch was; Charles Baudelaire (1821/1867) die een vergleden gnosticus was; Joh. Wolfg. Goethe (1749/1832), wiens leven en werken een soort hermetisme verraden; C.G. Jung (1857/1951), die op alchemistische achtergrond veel begrijpelijker wordt; W. Shakespeare (1564/1616), wiens werk hermetisme verraadt; August Strindberg (1849/1912), die, met de andere symbolisten, esoterisch van achtergrond is. Om van vele anderen te zwijgen.

Wij verontschuldigen ons voor de rauwe inwijdingsriten die wij nu weergeven.

Opm.-- Nataf vermeldt de term 'goè', maar deze is in ieder geval niet in het woordenboek van Bailly aantrefbaar.

Bibl.st.:

-- *P. Mariel, Sectes et sexe (La sexualité dans l' ésotérisme traditionnel*), St.-Jean de Braye, 1978, 239/245 (*Les Khlystis*).-- Gekend is de Russische startz Grigori Raspoetin (1872/1916), die om reden o.m. van zijn gave om te genezen aan het hof van de tsaar zo'n grote invloed had dat men meende hem te moeten vermoorden. Niet zonder uren lang zijn enorme levenskracht te hebben moeten klein krijgen! Hij was niet een misdadiger of een gek maar een chlysti.

ER260

Grigori Raspoetin, immers, komt uit een verloren vallei in het verre Oeralgebergte waar het orthodoxe christendom een dunne bovenlaag vormt waarvan een oeroud heidendom de ondergrond is.

De chlisti's (chlysti's) of "zeer reinen" zijn de getuigerest van een archaïsche seksuele magie, die zich in de loop van de XVIII-de eeuw - om aan de politie van de tsaar te ontsnappen' - in geheime genootschappen (*E.RF. 257*) organiseerde.-- Na de Oktoberrevolutie in 1917 heeft een kommissie het wezen van Raspoetin's religie onderzocht.

Deel I. -- De eerstegraadsinwijding. (265/269)
Wij bevinden ons in een afgelegen isba, in één enkele zaal. Met naar het oosten toe - oriëntatie - een tafeltje en twee stoelen. Alle luiken zijn gesloten. Enkele kaarsen werpen een schraal licht.

Iedere zaterdag als "de nacht" (*E.RF. 54; 67; 100; 106; 113; 217; 236*) invalt, glijden een twintigtal boeren en boerinnen in doordeweekse kleren, de isba binnen. stilzwijgend nemen zij plaats: de mannen rechts, de vrouwen links.

Het oerkoppel.
De twee stoelen worden bezet door een koppel moesjiks, (boeren).-- Op het tafeltje ligt "de Bijbel" open. Twaalf lampjes worden aangestoken.

De "lieden van de godheid" rillen wanneer hun blikken met eerbied vallen op de twee uitgelezenen. Want dezen zijn de zichtbare tegenwoordigstelling van "de heer christus" (= "de goddelijke wijsheidsleraar" of "de vader") en "de heilige geest" (= de moeder). In chlysti duiding immers is God de Zoon (Jezus) mannelijk en is God de H. Geest vrouwelijk.-- Cfr. *E.RF. 153* (*Man-en-vrouw schiep hij hen*).--

Opm.-- Het hele gebeuren met de axiomata toont duidelijk dat hier één der subtiele vormen van een tantrisme aantrefbaar is. Allen beginnen litanieën te murmelen t.e.v. de Heer Christus en de H. Geest - Maria.

Opm.-- Maria, als moeder van Jezus, de tweede persoon der H. Drie-eenheid, wordt, in de gevestigde theologie, vaak met de H. Geest verbonden.-- Maar, behalve de orthodoxe heilige namen, spreken zij bevreemdende namen uit.

A.1.-- *De Heer Christus herhaalt éénzelfde hoofdmotief* (*Opm.*-- axioma)

En dit telkens weer: “Gij zijt bijeen om de stem van onze heilige moeder de aarde te beluisteren en ik zal u het zaligmakende geheim toevertrouwen dat zij mij meedeelde omtrent de heiliging door middel van “de zonde”.

ER261

Opm.-- De term “de zonde” is duidelijk een orthodox-Bijbelse term. In de ogen van de chlysti’s was dit een gewetensvolle daad. Vanuit de axiomata die hun kenmerk zijn, natuurlijk.

Opm.-- Moeder aarde.-·- Vgl. *E.RF. 255.*-- De Bijbel staat niet zo ver van een welomschreven, Bijbels aanvaardbaar Moeder-Aardegeloof, zoals *Gen. 2:7; 3:19; Job 34:15; Ps. 104 (103):29; Sir. 16:30; 17:1; Spreuk. 15:24* enz. telkens weer verwoorden.

Dit loopt wellicht, oorspronkelijk althans, ineen met het feit dat in het Hebreeuws ‘ruah’ (‘roeah’), geest of heilige geest, vrouwelijk is (zoa1s in de Semitische talen): “De aarde was vormloos en leeg. Duisternis lag over de diepte. En ruah, geest van God, zweefde over de wateren”(*Gen. 1: 2*).

Opm.-- Bibl.st.:

-- *General Spiridowitsch, Rasputin*, Bern/ Stuttgart, s.d., 15ff. (*Chlysty oder Gottesmänner*);

-- *Grigol Robakidse, Der Ruf der Göttin* (Roman), Jena, Diederichs, 1934 (het werk is de weergave ofschoon in romanverhaal van een Georgische godinneverering);-

-- *J. Van Den Ouweland, Pacha Mama en haar kinderen*, Leuven, 1991 (een werkje van een katholiek missionaris die bij de indianen actief is en die hun geloof in moeder aarde, op zijn Peruviaans, goed kent);

-- *G. De Schrijver, Pachamama (Moeder Aarde en de strijd om de democratische rechten in Peru*)., in: Streven 54 (1986): 3 (dec.), 223/236.

-- De bredere achtergrond wordt ter sprake gebracht in werken als *Merlin Stone, Eens was god als vrouw belichaamd*, Katwijk, 1979 (// *The Paradise Papers*, London, 1976);

-- *Lynn V. Andrews, Femme de pouvoir (La chamane*), Paris, 1985 (// *Medecine Woman*, New York, 1981 (Noord-Amerikaans-indiaans);

-- *B. Koole, Voorbij het patriarchaat (Tegenbeelden van de westerse cultuur*), Kampen, 1989 (de androgynie is hoofdthema, maar sterk gnostisch);

-- *W. Lederer, La peur des femmes (Gynophobia*), Paris, 1980 (// *The Fear of Women*, New York, 1968) (het werk van een psychiater).

Wij staan niet lang stil bij de theorieën omtrent "godheid als vrouw" en dergelijke. Wij verkiezen een tekst als die van Mariël: hij laat existentieel-fenomenologisch aanvoelen wàt juist een moeder-aardeverering zou kunnen zijn.

Wij verhalen verder. De ene na de andere - na het teken van de leider - ontdoen de ingewijden (*E.RF. 211: Telestiek*) zich van hun …kleren en laarzen. Terwijl de zusters haar hoofddoeken losmaken en de haren over de schouders wild laten slingeren.

ER262

A.2.-- *De moeder*

Deze geeft een teken: de jongste aanwezige begint in het midden van de zaal rond te draaien (*opm.*-- een fenomeen dat vooral in goëtische riten opvalt en dat de verwarring tussen 'mania' als concentratie en roestoestanden in hun wilde vormen in de hand werkt),-- het hoofd achterover, de armen in kruisvorm, de ogen rollend. Hij wordt tot een levende tol. Stoot plots een schrille kreet uit. Waarop hij meegesleurd wordt in een uitzinnige beweging.

Opm.-- Van hier uit verstaat men de antiek-Griekse term 'goëteia', magie met kreten.

Dit werkt besmettelijk: rillend over het hele lichaam beheersen de anderen zich niet meer. Zij doen de jongste na, als dieren kreten slakend.-- De inhoud van de kreten is duidelijk: "de h. geest is in ons".

Opm.-- Versta "heilige geest" niet in de streng Bijbelse zin, natuurlijk, maar in de titanisch-olympische en zelfs satanische zin, zoals *E.RF. 156; 235; 243; 250 262*, ons al te zien gaven.

Terloops: wanneer de godsdienstfenomenoloog M. Eliade zo sterk de nadruk legt op wat hij heet "de oerchaos", dan moet dit ongetwijfeld van hier uit begrepen worden: het wilde dansen-en-draaien en straks het wilde seks plegen zij de zichtbare tegen-woordigstelling van de wanorde (ethisch en vooral fluïdiek, d.i. astraal en (tussen aardse mensen) etherisch) die de bron van

buitenbijbelse energieën is. Allerlei onzichtbare wezens komen af op zulke goëtische taferelen en mengen hun energieën - wildere meestal - met de betrokkenen.

Allen herhalen (*E.RF. 226*: Voldoende lang volgehouden gedachten; unanimistisch aspect, zoals ook *E.RF. 230* (*Toeristisch centrum*); *251* (*Philip*) *261* (*Oidipous-herhaling*) ons leren) dat zo luid en zo snel dat de kelen vernauwen met als uitwerksel dat zij als kelende honden te werk gaan.

Plots, als de piekervaring bereikt is, geeft de moeder het bevel: de wilde dansen- en - draaiingen houden op; de kreten houden op. Onbewogen stilte volgt.-- Let wel: al die tijd bleven de vader en de moeder onbewogen.

Opm.-- Wat erop wijst dat de wildheid een gecontroleerde wildheid is, zoals overal in de goëtische orgieën. Het is rituele wildheid die welomschreven gedachte-vormen-en-energieën wil scheppen.

ER263

B.-- *De orgiastische piekervaring.*

Herlees *E.RF. 71* (*Atargatisingewijden*).-- Dit verloopt in twee tijden.

B.1.-- *De goddelijke wijsheidsleraar*

Deze begint te bewegen, te kwijlen, te grijnslachen (*E.RF. 237*), grimassen te maken. Hij uit een klaaglijk schreien als van een baby of stottert onsamenhangende woorden uit. Daarbij knielen allen neer en 'aanbidden' hem, want de heilige geest toont zich in en door hem heen.-- Waarop hij plots de Bijbel sluit, het tafeltje omver stoot. De twaalf lampen gaan uit. Algehele duisternis heerst in de heilige isba.

B.2. -- *Een naakte ritus.*

Daarop rukken alle heilige mannen en vrouwen - in dolle vervoering - elkanders kleren van het lijf om naakt (*opm.*-- ritus paganus) - "als in het aards paradijs" - te zijn.

a.-- *Flagellantisme.*

Zij geven elkander tot bloedens toe (*E.RF. 60; 119; 124; 145; 238*) met roeden uit berkenhout. Daarbij voelen zij geen pijn.

Opm.-- Dit aretalogisch element is van oudsher bekend: *E.RF. 71* (*Ongevoeligheid*).

b.-- *Seksuele orgie.*

Deze toestand groeit uit tot seksuele vervoerdheid.-- Eén der vrouwen kleeft tegen één der mannen aan en rolt met hem tegen de aarde (*opm.*-- Het is een Moeder-Aarderitus, die kenmerkend is voor chthonische of tellurische aardvererende religies). Zij plegen beiden een soort liefdespel.-- Meteen volgen de anderen dit voorbeeld.-- Deze orgie duurt tot tegen het ochtendgloren.

c.-- *Als iedereen thuis is,*

Dan duikt de nachtelijke ritus onder. Maar een diep gevoel van levenskracht en geluk blijft over.-- Daarbij is iedere chlysti ervan overtuigd dat hij het peil van goed- en-kwaad heeft bereikt. Daarom zal moeder aarde - de heilige moeder aarde - hem/ haar, bij het levenseinde in “haar schoot” opvangen.

Opm.-- Mariel gaf dit als voorbeeld. Maar hij haalt *Julius Evola, Métaphysique du sexe*, aan.-- De Siberische chlysti-groepen verschillen wel inzake leiding en rituelen maar zijn eensgezinde aanbidders/ aanbidsters van moeder aarde.

Evola aan het woord.-- De geheime riten worden om middernacht gevierd. Al wie deelneemt - mannen en jonge meisjes (*E.RF. 112; 148; 150; 252*) -, loopt naakt (“Ritus paganus”), enkel omhuld met een wit kleed.

ER264

Na een oproepingsformule begint een rondedans: de mannen - in het midden, - vormen een kring die snel beweegt met de bewegingen van de zon; de meisjes- daar rond - vormen een tweede kring en dansen in omgekeerde richting. De bewegingen worden steeds sneller en wilder. Totdat sommige leden zich afzonderen en afgezonderd dansen. Als de antieke ‘vertiginatores’ en de derwisjen (toldansers). Met een snelheid zo dat men het gelaat niet meer onderscheidt. Waarbij zij vallen en opstaan.-- Dat voorbeeld nemen de anderen over.

De onderlinge geseling volgt.-- Op het moment van de piekervaring komt het besef van de omvorming (*transformatie; E.RF. 211*) door de heilige geest gaat neerdalen. -- Op dat moment werpen allen de kledij af en plegen ‘eenwordingen’ dooreen.

Tot daar *Evola*, in zijn *Metafisica del sesso* (1958: *La métaphysique du sexe*).-- Men ziet dat de grondstructuur dezelfde is als in het model dat Raspoetin kende.

Deel II.-- De tweedegraadsinwijding: de strannik. (269/270).

Wanneer de chlysti de overduidelijke bewijzen van zijn overtuiging inzake Moeder-Aardeverering geleverd heeft, wordt hij 'strannik', d.i. zwerver.

1.a.-- ***R. Fülop Miller - aldus Mariël - schetst als volgt.***

"Wie de weg van het zwerven opgaat, verlaat zijn bezit, zijn woning en zijn gezin. (…). Mensen van iedere leeftijd laten op die wijze hun velden en hun isba achter en vertrekken naar een onbekende bestemming. Voor hun naastbestaanden zijn zij als de doden. Zij verliezen zelfs hun naam, verbranden hun paspoort, vergeten vrouwen kinderen. Nooit schrijven zij, laten nooit iets weten aan wie ook. Gedurende jaren horen gezinsleden of vrienden nooit over hen spreken".

1.b.-- ***Dit 'zwerven' was dermate verankerd in de Russische zeden.***

Zelfs zo dat vele isba's een bijzondere kelder hadden om de "heilige mannen" een onderdak te bezorgen, om ze tegen de politie en de popes (orthodoxe priesters) te beschermen. Men heette ze dan ook 'podpelnik's' (holenbewoners).

Opm.-- De chthonische of tellurische erediensten verkiezen openingen in de aarde,-- verstaanbaar, want zij vereenzelvigen, tot op zekere hoogte, de materiële aarde met Moeder Aarde en haar bergende schoot.

ER265

2.a.-- ***Wanneer de nacht*** (*E.RF. 54*) ingetreden is.

Dan begeven de stranniki zich naar een afgelegen open plek in het woud. Daar leren zij dat de popes niet de ware goddelijke boodschap verstaan.-- Op het moment dat de maan (*opm.--* over de hele aarde werden lunaire erediensten vastgesteld) ondergaat, begeleidt de strannik "de zusters" naar het diepste van het wilde woud.

Hij ontkleedt zich ("ritus paganus"). Hij danst met haar. Zij hebben immers - net als hij - "de onschuld van Eden (= het paradijs)" teruggevonden.

2.b.-- ***Soms steekt men een laaiend vuur aan.***

Daar rond draaien dansend de 'gelovigen' tot zwijmelens toe.-- Als de piekervaring bereikt wordt, geeft de zwerver, strannik, het bevel: "Vernedert u d.m.v. de zonde. Stelt dit ellendig vlees op de proef. Heiligt u d.m.v. het contact met de moederlijke aarde". -- De vernedering groeit uit tot een orgie.

Opm.-- Wanneer men de strannik vergelijkt met “de vader” - de verleidende vader dan - van Freud (*E.RF. 261: Oerhorde*), dan valt onmiddellijk een sterke gelijkenis op inzake bijeenzijn: de ‘vader’ - ‘strannik’ beheerst al wat vrouw(elijk) is. De nachtelijke bijeenkomsten rond de zwerver komen op een echte oerhorde neer. Marginaal, natuurlijk.

Een waardeoordeel. (270/274)

a. Het is evident dat de Bijbels denkende orthodoxe kerk dergelijke riten, hoe goed bedoeld ook, niet kan dulden. Zij verklaren wat zonde is, ‘goed’, ja, nederdaling van (een soort) heilige geest.

b. Maar hoe vatten de stranniki zelf de zaak op? Want dat is de fenomenologische vraag (*E.RF. 33: Korrektieve*).

Markus Adamovitsj Lepantinov.

Mariel haalt deze Russische filosoof aan.

(1). ***Ritme.***

Het antiek-Griekse woord ‘rhuthmos’ betekent geordend-doelgericht bewegen.-- Een ‘goede’ dans, in de ogen van de antieke Griek, was uitbeelding van ‘rhuthmos’, dat wij door ‘ritme’ vertalen.

Lepantinov: door zijn bewegingen aan ritme te onderwerpen keert de mens in zekere zin terug naar zijn “eerste oorsprong” binnen met heelal. Zo is hij/ zij opnieuw één-met-de-hele-schepping.

Opm.-- Dit is één van de mogelijke duidingen van “microkosmos/ macrokosmos” (die wij overigens reeds bij Platon aantreffen): de mens is de kosmos in het klein en in de mania, de vervoering - hier: al dansend -, wordt hij/ zij één met de heelalzielestof of macrokosmos.

ER233

Let wel: bij Aristoteles en andere denkers is ‘rhuthmosis’ hetzelfde als ‘ep.an.orthosis’, terugkoppeling (herstel) van een afwijking.

Lepantinov knoopt blijkbaar bij deze betekenis aan: door in het diepe woud sacraal te dansen en erotiek te plegen “in dienst van de Aardmoeder”, wilden de vereerders de afwijkingen die zij vanuit de profane, dagdagelijkse wereld in zich droegen, “herstellen, terugkoppelen”. Het is een stuurkundig begrip (cybernetica).

(2). ***Aretalogie.***

Machtvolle kosmische krachten - levenskracht - hopen zich in de dansende op die zich één weet met de bewegingen van de hemellichamen.-- Hier zij bij opgemerkt dat Lepantinov een astrologisch moment opneemt in zijn zienswijze.

Nu nog: al wie sterk denkend-geconcentreerd zich met één hemellichaam vereenzelvigt al dansend met de bewegingen van dat hemellichaam, zal zeer snel - indien hij/ zij het goed doet, d.i. desnoods onder deskundige leiding- energieën allerhande en zelfs psychosomatische fenomenen (warm krijgen, koud krijgen, diarree oplopen, koppijn krijgen, -- zich goed voelen,-- al naar gelang van de individuele persoon) ervaren op zeer duidelijke manier.

Dit energetisch aspect van de astrologie:
a. is niet strijdig met de Bijbelse openbaring en
b. is onweerlegbaar een feit.

Terloops: dit aspect wordt nog versterkt wanneer men planten en de hemellichamen waarop zij reageren, erbij betrekt.

(3) ***mantiek.***
Lepantinov.-- Op die wijze krijgt de Aardmoedervereerder/ vereerster een wichelende kennis van de onmogelijk met het dagdagelijks verstand te achterhalen wetmatigheden waaraan al wat geboren wordt en sterft, al wat groeit en doodgaat, (…) onderworpen is.

Onze Moeder de Aarde! Magna Mater! De Grote Moeder! Zij verleent aan de ingewijden, aan haar minnaars/ minnaressen buitennatuurlijke machten,-- laat ons zeggen onverklaarde machten die men moet vaststellen. Ze ontkennen zou er enkel op neerkomen dat men zich opsluit binnen een eng rationalisme (…) dat ononderbroken door de feiten weerlegd wordt (…).-- Aldus steeds de door Mariel aangehaalde Lepantinov.

Opm.-- Raspoetin oefende op alle mogelijke vrouwen een boeiing (fascinatie) uit. Waarvan hij als karikaturale starts zwaar en ergerlijk misbruik maakte.-- Lepantinov: hij werkte met de krachten van de Aardmoeder: “Vrouwen werden door Raspoetin aangezogen als vogels geboeid door slangen. Zij verloren iedere terughoudendheid, iedere moraal, iedere zedigheid”. (O.c., 245).

ER267

Vergelijken wij dit met Vaughn (*E.RF. 112; 148; 150;-- 252 (Horde);-- 263*).

Opm.-- Dit feit dat wereldbekend werd door een aantal filmen b.v., bewijst zonneklaar dat de Aardmoederkrachten harmonie der tegengestelden (W.B. Kristensen) zijn en dus én goed (Raspoetin was een goed volksgenezer dermate dat hij de tsarevitsj genas van de bloederziekte en zo gezag kreeg aan het hof) én kwaad (op moreel vlak vooral) behelst.

M.a.w.: de Aardmoederkrachten zijn titanisch-olympisch en zelfs - Raspoetin was orthodox opgevoed - satanisch (*E.RF. 161*). Wie de kundalini buiten het domein van de H. Drie-eenheid - niet in de gnostisch-ketterse zin, zoals door de Russische chlysti's, maar in de streng Bijbelse zin geduid - opwekt, komt in een tweeslachtig vaarwater terecht dat hij/ zij niet meer in handen heeft.

Opm.-- (272/274) -- De chlysti-methode is één der talloze vormen van oproepen van 'wezens'. -- Niet enkel de formele spiritisten roepen geesten op. Iedere beroering van de kundalini is ipso facto geestenoproeping. Vandaar dat weldenkenden en de kerken b.v. steeds streng gewaarschuwd hebben voor de gevaren.

Lezen wij Gen. 6:1/4 dan vernemen wij wat volgt.

'Godszonen' (= zeer machtvolle geesten) vonden dat "de dochters der mensen", d.i. meisjes, in hun smaak vielen. Zij namen al diegenen die zij wilden, tot 'vrouw'. De nefilim bevonden zich op aarde in die dagen dat de godszonen éénwording pleegden met de vrouwen op aarde en haar 'kinderen' schonken.

Deze kinderen waren "de helden van weleer", "die beroemde mannen".-- *La Bible de Jérusalem*, Paris, 1978, 36, f, zegt daarbij: het gaat om een volksmythe (wat niet zo zeker is) die het over 'nefilim' (vertaalbaar door 'reuzen' o.m.) heeft. Dit zijn waarschijnlijk oosterse titanen, geboren uit de geslachtelijke éénwording van vrouwen op aarde en "hemelse wezens".

Deze nefilim waren een schaamtevrij ras van 'übermenschen' (Nietzsche's term) die door hun zedenbederf vanwege Jahweh de zondvloed als godsoordeel uitlokten.

Tot daar de Bijbel en de commentaar van la Bible de Jérusalem.-- Men zou zeggen dat de chlysti' s die godszonen nabootsen, ja, ergens, occult gezien, nefilim zijn,-- met het zedenbederf daaraan eigen.

ER268

Een Soemerisch wijhuwelijk.

Dat in seksuele magie wezens actief aanwezig zijn - *E.RF. 70* ("*Alsof de god er zelf was*") - blijkt ook buiten de Bijbel. Zo zegt *M. Ruiz, Le temps des sumériens*: *mariages sacrés (Les premiers rites sexuels*), in: *Les dessous de l'histoire* (Paris), No. 9 (1993: août), 42/50, wat volgt.

Een opschrift van het einde van het derde millennium voor Christus zegt dat Shulgi, de soemerische vorst van Ur, in Uruk, de oude hoofdstad van Soemer, door een stoet van wijmannen en wijvrouwen tot het Eanna, de tempel van de godin Ishtar, begeleid wordt. Hij wordt er ingewijd. Als ingewijde is hij de zichtbare tegenwoordigstelling van de god Dumuzi.

Daarop begeleidt men hem naar het gebouw waar een wijvrouw, de zichtbare tegenwoordigstelling van de godin Ishtar, hem opwacht. Shulgi spreekt de hem zo-even bijgebrachte magische woorden uit. Waarop de wijvrouw - in een lang gedicht - zegt dat de godin Ishtar hem binnen verwacht.

Daar stond een praalbed: de vorst, als hoofd van zijn volk, als bron van levenskracht van zijn volk (*E.RF. 49* (*De sacrale heerser*); *55; 142*), en de wijvrouw, bron van de vrouwelijke levenskracht om te kunnen regeren, pleegden er de zichtbare tegenwoordigstelling van de sacrale eenwording van Dumuzi en Ishtar.-- Deze ritus ging gepaard met een grote viering waarin het hele volk betrokken was.

Opm.-- Dit verhaal is de top van een ijsberg: archaïsche culturen waren ermee vertrouwd dat hogere of lagere wezens deelnamen aan seksuele handelingen, vooral wanneer zij ritueel voltrokken werden.

Bovenliggers/ onderligsters.

Alexandrian, Histoire de la philosophie occulte, Paris, 1983, 364/367 (*Les unions immatérielles*), brengt kort ter sprake de 'incubi' (bovenliggers) en de 'succubae' (de onderligsters.)

Wij gaan daar niet verder op in. Maar het thema heeft veel inkt doen vloeien. Het steunt op werkelijkheid: zo was de god Dumuzi, in en doorheen Shulgi, incubus en de godin Ishtar, in en doorheen de wijvrouw, succuba.

Opm.-- *Danielle Hemmert/ A. Roudène, Histoire de la magie,* tt. 1/8, Paris, 1968/ 1971 ,-- vertellen in t.-4, 241/349 (*La belle légende de Merlin l' enchanteur*), dat Merlin (Merlijn) ontvangen werd van een 'duz' of 'cambion', d.i. een incubus. Deze was een geest van het woud die hem verwekte in de

schoot van een meisje, een wijvrouw der druïden, die zich steeds tot het woud aangetrokken voelde.

O.c., 422, zegt dat de incubus, voor wie hem direct waarnemen, een werkelijkheid is.

ER269

Slotwoord.-- *Alexandrian, Histoire de la philosophie occulte*, Paris, , 1583, 323/ 385 (*La magie sexuelle*)" vat het hele drama van de seksuele magie als volgt samen.

Seksuele magie is niet, tenzij zelden en in afwijkingen (waarvan sommige wraakroepend zijn, zoals de zwarte missen onder Lodewijk XIV (o.c., 355/364 (*La messe noire*)), een uitspatting vermomd in een liturgie. In feite gaat het over een zelftucht, met strenge gedragsregels (soms zo streng als die van de kerkvaders), om hetzij bovenmenselijke vervoeringen hetzij 'kosmische' vermogens te bereiken.

Dit belet niet dat wij het houden bij de titanisch-olympische natuur, ja, bij de satanie ervan. Tenzij misschien in zeldzame gevallen. Dit is voldoende gebleken in vorige kapittels.

Opm.-- Dat wezens ingrijpen vanuit het onzichtbare in o.m. seksualiteit, vooral als zij magisch bedoeld is, mag blijken uit het feit dat - naar onze ervaring - in Vlaanderen een geheim genootschap van de verdorven Raspoetin een vliegende geest heeft trachten te maken. Herlees in dat verband *E.RF. 251*.-- Wij kunnen geen détails geven gezien het privé karakter.

Bibliografie.

Er wordt, met de ontaarding der zeden in ons postmodern en vooral postchristelijk klimaat, dat dan nog vooral door de media aangedikt wordt van dag tot dag, van langs om meer gepubliceerd omtrent seks-en-magie.-- Hier enkele werken:

-- *P.B. Randolph, Magia sexualis, St. Jean de Braye*, Dangles, 1991 (1931-1);

-- *P. Manoury, Traité pratique de magie sexuelle*, Paris, 1989 (zeer technisch,-- met een hoofdstuk over het betrekken erin van Lilith (Isaias 34:14; de godin van de puinen), o.c., 227ss.;-- wat zeer duidelijk op het titanisch-olympische wijst);

-- *Julie Henderson, The Lover Within (Opening to Energy in Sexual Practice*), East Balmain (Australia) / New York, 1986 (eerder wat psychosomatisch);

-- *Starhawk, Wilde Kräfte (Sex und Magie für eine erfüllte Welt*), Freiburg i.Br., 1987 (// *Dreaming the D*ark (1982 (seksuele magie in het kader van een gauchistische theologie));

-- *Claudia Müller-Ebeling/Chr. Rätsch, Le guide des aphrodisiaques*, Levallois - Perret, 1993 (// *Isoldens Liebestrank* (1986);

-- *D. Cellura, Les cultes de l'enfer (Le diable parmi nous*) , Paris, 1993 (een rauwe weergave van het Amerikaanse satanisme);

-- *Y. Verbeeck, La sexualité dans la magie*, Genève, 1978 (eerder historisch overzicht).

ER270

51. Het dier in het animistische systeem (270/277)

Alfred Bertholet, Die Religion des alten Testaments, Tübingen', 1932- 2, 131.-- De profeet Daniël, in de tweede eeuw voor Christus, geeft het wereldoordeel van Jahweh weer'.

Dan. 7: 9/14.-- Daarin staat onder meer:

"Ik 'zag' (*opm.*-- mantisch) in de loop van nachtelijke visioenen (en kijk): met de wolken aan de hemel kwam een mensenzoon (…). Hem werd gegeven macht en eer en heerschappij (…)

De term 'mensenzoon' betekent dat het een wezen geldt dat, als van een mens afstammend, de natuur van een mens heeft en dus "een mens" is.

In voetnota merkt Bertholet op: "Einem Menschen gleicht das Gottesreich wie die Weltreiche Tieren gleichen". Het rijk van God, d.i. Gods machtvol optreden (hier: het eindoordeel), heeft als model "de mens" (en zijn gewetensvol peil van leven);

De kosmische of wereldrijken echter hebben als model "het dier" (en diens titanisch-olympisch, resp. satanisch peil van leven; *E.RF. 64* ("*Het sperma van de duivel*" en "*in de vorm van een dier*"); *156* (*Tantrisme*); *267* ("*als kelende honden*"; "*als dieren kreten, slakend*").

Jezus heeft de term 'mensenzoon' systematisch op zichzelf toegepast, doch niet zonder eerst met "de dieren" in contact gekomen te zijn (en met Satan), zoals *Markus 1:12/13* duidelijk zegt: "Onmiddellijk dreef "de geest" (*opm.*-- Gods levenskracht) Jezus naar de woestijn. Hij verbleef in de woestijn veertig dagen lang,-- door Satan op de proef gesteld. Hij verbleef te midden van de dieren. De engelen dienden hem (daarbij)".

In een antieke (o.m. joodse) opvatting werden dieren en demonische wezens verbonden gedacht. Net als Lilith voelt Satan zich thuis in "de wildernis": ook daar uitgerekend stelt hij Jezus op de proef.-- Onthouden wij goed dit 'goëtische' (*E.RF. 264*) aspect van dit hoofdstukje.

Dieren en spiritisme.

Dat het goëtische aspect niet te verwaarlozen is, blijke uit *Julia Pancrazi, La voyance en héritage*, Paris, 1992,193.

Schrijfster deed, met grote voorzichtigheid, aan spiritisme.-- Gedurende een zitting werd contact gelegd maar de tafel antwoordde op totaal onsamenhangende wijze.-- Ik ondervroeg ze daarop om te weten of in de kamer iets de aangeroepen geest stoorde. Het antwoord was onmiddellijk bevestigend.-- Ik keek rap eens rond: alle aanwezigen waren mij bekend; geen enkele leek remming uit te oefenen.-- Ik zocht verder en merkte in een hoek mijn kleine teckel de zonder dat iemand het merkte, binnengeslopen was. Ik verwijderde hem: de tafel begon normaal te antwoorden.

ER271

Opm.-- Schrijfster voegt daar onmiddellijk aan toe: "Planten kunnen dezelfde invloed uitoefenen en om onbekende redenen de antwoorden van de geest storen".

Opm.-- Aangezien een Pancrazi een voorname dame is die ver van iedere goëtie staat, zijn de entiteiten die zij oproept, van hetzelfde peil. Een teckel, een dier, straalt gemakkelijk lagere fluïda uit gezien zijn verhouding tot lagere natuurgeesten.

Similia similibus.-- Wij kennen het grote axioma: het kwaad kan enkel door een kwaad dat sterker uitvalt en het zwakke opslorpt, weggewerkt worden.-- Herlees nu *E.RF. 93* (*Het genezende dier in de Siberische ongon of fetisj*).

Bibl.st.:

-- *C.A. Meier, Antike Inkubation und moderne Psychotherapie*, Zürich, 1949.

De stad Epidauros hiëra, Epidauros de heilige, had een 'peribolos', een door grensstenen afgesloten domein, waar de godheid Asklèpios (Lat.: Aesculapus) als zichtbaar aanwezige genezend optrad.

Bekend is dat steevast een wijslang gecultiveerd werd.- Mettertijd wilde iedere stad, die naam waardig, een asklèpieion, een asklepiadisch geneescentrum, hebben. Dit geschiedde ritueel,-- o.m. door de overdracht van een van epidauros afkomstige heilige slang. Gewoonlijk toch. "Als des Gottes in seiner theriomorphen Erscheinung" zegt Meier.

M.a.w.: de slang gold als de zichtbare tegenwoordigstelling van Asklèpios zelf (o.c., 26).

Opm.-- Het goëtische is een goed tegengif tegen het fysische en morele kwaad. Het dier roept met gemak de goëtische oorzaken van b.v. een lichamelijke of psychische ziekte op. Het helpt degene die genezend, bezwerend, raadgevend optreedt - mens of godheid of liever de twee tegelijk - , in de afstemming op het probleem.

Herlees b.v. *E.RF. 78* (*Waarneming d.m.v. vereenzelviging*); *103* (*Weergalm*): het dier, in zijn lager statuut, is doorlopend 'goëtisch' afgestemd. De hogere mens niet. Om een probleem, dat steevast goëtisch veroorzaakt is, te vatten moet hij/ zij zich afstemmen, - in concentratie: een dier dat daarin betrokken wordt (en getraind is), kan daarbij hoge diensten bewijzen.

Similia similibus.-- *R. Peyrefitte, Les conquêtes d'Alexandre*, Paris, 1979,361.-- De inwoners van de oud-Egyptische stad Mendes (in de Nijlvallei) zagen in de bok een 'heilig' dier en zij maakten het tot voorwerp van een aanbidding.

ER272

Eén exemplaar ervan werd in de tempel gekweekt. Die bok gold als de zichtbare tegenwoordigheid van de godheid. Met die bok pleegden Egyptische vrouwen - doordat zij het niet met de god zelf konden doen - eenwording.

Peyrefitte verwijst daarbij naar een tekst van *Herodotos, Hist.*, en naar een fragment van *een gedicht* van de Griekse lierdichter *Pindaros*: "Mendes, de Egyptische (stad), bij de steile oevers van de zee,-- laatste hoorn van de Nijl,

waar de bokken -- echtgenoten van de geiten, met vrouwen eenwording plegen”--

Opm.-- Alleen al de term ‘heilig’ die op de wijbok werd gekleefd, doet ons aanvoelen dat het een animistisch fenomeen gold: een geest, -- een god(heid), bezielt de bok. Die geest, met de levenskracht van de bok op zich, straalt energieën uit. Lagere,-- goëtische, natuurlijk.

Maar de wijvrouw(en) die met de bok één werden, genazen, bezwoeren, gaven raad. Haar zo intiem contact met een lager dier vergemakkelijkte de afstemming op het goëtische probleem.

Doordat dergelijke vrouwen een grondige vorming doormaakten, -- ook doordat zij via de bok met hogere wezens communiceerden, vielen zij sterker uit dan (*E.RF. 214 inwijding*); *215* (*sterker dan*); *230; 239; 254*) het goëtische kwaad.

Opm.- Men vergete niet dat wij eerst aan fenomenologie doen - weergeven, door ‘begrijpen’, van wat werkelijk gegeven is, vooraleer een (Bijbels en dus zeer negatief) waardeoordeel uit te spreken.

Algemene bibliografie.

Het onderwerp is uitgebreid. Maar enkele werken kunnen aangehaald.

-- *J. Prieur, L’ âme des animaux*, Paris, 1986 (over het feit dat ook dieren een (dierlijke) ziel hebben);

-- *L. Verlaine, L’ âme des bêtes (Quelques pages d’ histoire*), Paris, Alcan, 1931 (steller was prof aan l’ Université de Liège; hij geeft een degelijk historisch overzicht);

-- *R. Montandon, De la bête à l’homme (Le mystère de la psychologie animale*), Neuchatel/ Paris, 1943 (Het dier vertoont alle paranormale vermogens die begaafden vertonen,-- uitvoerig toegelicht);

-- *Dennis Bardens, Dieren en hun zesde zintuig*, ‘s Gravenhage, (// *Psychic Animals (An Investigation of Their Secret Powers*), London, 1987 (Over de biologische en paranormale gaven van dieren);

-- *M. Dekkers, Lief dier* (*Over bestialiteit*), Amsterdam/ Antwerpen, Contact, 1992 (Over het seksuele omgaan van mensen met dieren).

ER273

Uitdieping van het probleem. (273/277)

Vóór alles willen wij een tekst aanhalen die de wezenskern van de copula van vrouw en dier weergeeft.

R. Ambelain, Le vampirisme (De la légende au réel), Paris, 1977, 233s., zet uiteen wat volgt.-- Het fenomeen "passation d' âme", "(ziele(stof)ruil" - eigen aan vooral de Afrikaanse voedoe riten (*E.RF. 202* (*Le ti bon ange of individuele ziel(estof*)) - toont dat men de ene dubbelgang(st)er (*E.RF. 245*) door de andere kan vervangen. Zo kan men de dubbelganger van een mannetjesdier omwisselen met de dubbelgangster van een meisje of een jongetje.

Indien men geen menselijk wezen kan als slachtoffer aanwenden - aldus Ambelain - , dan neemt men een dierlijk wezen. Doch, voordat men zo 'n ritus aanvat, verwisselt men de dubbelgang(st)ers.-- Ambelain is niet mals voor de uitwerksels.

a.-- *Het kind of het jonge meisje.*

Het wordt van dan af stompzinnig. Zo b.v. kan men noch het menselijk spreken of rechtop lopen bijbrengen.-- "Zo lopen er in menig Afrikaans dorp idioten/ idiotes rond waarvan de oorzaak de ziele(stof)ruil is".

b.-- *Het dier.*

Het dier echter, zodra het de menselijke dubbelgang(st)er in zich ingewerkt kreeg, vertoont altijd een gedrag dat, op bevreemdende wijze, aan die van een menselijk wezen doet denken.

Opm.-- Men houde deze manier van vermenselijken van het dier en het verdierlijken van de mens, inzonderheid de wijvrouw die met een dier copuleert, vóór ogen wanneer wij nu verder ingaan op het probleem.

Het is meteen duidelijk dat er een grondig verschil is met wat Ambelain weergeeft: de wijvrouw is volwassen en begeeft zich vrijwillig, desnoods goed voorgelicht door b.v. een voorgangster, aan de ziele(stof)ruil. Zij beheerst m.a.w. veel meer de uitwisseling of liever cultiveert de eenwording. Toch is er een minimale ziele(stof) ruil.

Opm.-- Het fenomeen gelijkt veel meer op de ziele(stof)ruil in de fallusreligie (*E.RF. 208: Een sacrale overdracht*) waarbij de jongen deelt in de ziel(estof) van de man en omgekeerd.

De moedergodinnenreligies (273/276). Herlees eerst *E.RF. 255* (*Moeder Aarde*); *266* (*De goëtische vorm van Moeder- Aardereligie*).

C.J. Bleeker, De moedergodin in de oudheid, Den Haag, 1960, heeft het eerst over de "voorhistorische venussen", dan over Moeder Aarde om uit te weiden over Isjtar (Babylonië), Isis (Egypte), Anahita (Iran), Athene (Hellas), Freyja (Germanië), Kubele (Frygiëj Rome), Lakshmi en Kali(India). Waaraan wij b.v. Amaterasu (Japan) kunnen toevoegen.

ER274

Opm.:
-- *Jean Shinoda Bolen, Godinnen in elke vrouw* (Lemniscaat) wil een "nieuwe psychologie van de vrouw" invoeren o.g.v. karakterbeelden ('archetypes') die de godinnen ergens, traditioneel-religieus en/ of occult, vertonen.

-- *Heleen Crul, red., Uit naam van de godin* (Gottmer), beweert dat "de godin" - in zowel man als vrouw - "een bewuste krachtbron en stroom van ingevingen" is.
Dergelijke 'verpsychologiseringen' geven wel iets weer van wat de godinnen eigenlijk waren, maar blijven beneden de echte en volle werkelijkheid.

Opm.-- Het is nu zo goed als mode: astrologie overspoelt alles! Zo: Special. -- *AstroErotik*, in: Cosmopolitan 1993: 8 (August), 131 / 143.

Men merke het op: men spreekt niet van de 'mensenriem' maar van de dierenriem. Zelfs sterrenbeelden als maagd, boogschutter, weegschaal, tweelingen zijn, astro(theo)logisch, dierlijk en harmonie der tegengestelden (W.B. Kristensen), d.i. titanisch -olympisch en zelfs satanisch (*E.RF 156*).

Wij gaan daar nu op in omdat men ook karakterbeelden toeschrijft aan de beelden van de dierenriem. Meestal verpsychologiseert men in gunstige zin (men spiegelt de mensen die van het heilige en het occulte niets of veel te weinig afweten, een vals ideaal voor) ,-- goed voor bladen en rubrieken op het tv-scherm.

Toch duikt ergens iemand op die de tweeslachtigheid van (de godheden en) de beelden van de dierenriem durft bloot te geven. Zo: *G. de Wargny, Astrologie noire*, Paris, 1977. Deze astroloog heeft de sinistere moed het tegengestelde bloot te geven. Zo b.v. geeft hij de demonologische duidingen aan alsook de immorele kenmerken.

De waterman - zo actueel naar het lijkt - heeft als topfiguur niemand minder dan Lucifer, gekarakteriseerd door de Wargny door zelfoverschatting.

De vissen spiegelen zich af in Leviathan, het diepzeemonster van de Bijbel (*Job 3:8; 40:25*),-- een 'draak' (versta: slang) die, o.m. in de Fenicische mythologie, een wangedrocht van de oerchaos is *(E.RF. 267*).

De ram b.v. is afgebeeld in Belial (als pure wreedaardigheid (zegt de Wargny". Zo overloopt steller alle dierenriembeelden.

M.a.w.: de titanisch-olympische en satanische dierlijkheid is harmonie van goed- en-kwaad, -- zowel fysisch als ethisch.

Wat de Wargny zegt van de dieren van de dierenriem, geldt evenzeer van de archaïsche venussen, de Aardgodin en haar uitloopsters, de 'moedergodinnen'.

ER275

Archaïsche Venussen. Aardmoeder en Moedergodinnen èn dieren. ((280/281).

Bleeker, De moedergodin in de oudheid, 25, zegt: "De slang is, bij alle antieke volkeren, ook bij de Grieken, het dier dat bij uitstek de goddelijke aarde representeert".

Herlezen wij nu *E.RF. 276*: *Epidauros wijslang!*

Van Mohenjo-Daro (India) en Irkoetsk (Siberië) tot de Franse Dordognevallei en Spanje werden mollige venusbeeldjes (soms waren zij slank) in prehistorische vorsingen ontdekt. -- Bleeker, o.c., 15: "Eén punt is opvallend: zowel de kleinkunstwerken als de grottekeningen vertonen zelden afbeeldingen van mannen. Blijkbaar heeft de figuur van de vrouw de verbeelding geprikkeld. Vermoedelijk als schenkster van nieuw leven.

Opm.-- Dit is niet zo verwonderlijk: algemeen heerste de overtuiging dat de sjakti, de vrouwelijke energie, doorslaggevend is, niet enkel inzake voortplantingsvrucht-baarheid bij planten, dieren mensen, maar ook en vooral inzake lotsbepaling.

Dat er getuigeresten zijn van de archaïsche venussen blijkt uit het feit dat - zoals Bleeker, o.c., 15, opmerkt - latere 'historische' voorstellingen van de

moedergodin ook 'primitieve' kenmerken vertonen die van de prehistorische niet aanzienlijk verschillen.-- M.a.w.: een lange traditie.

M. Ruiz, Le temps des sumériens: mariages sacrés (Les premiers rites sexuels) in: *Les dessous de l'histoire* No. 9 (1993: août), trekt de aandacht op het soemerische heldenepos Gilgamesj. Volgens Ruiz is het wijhuwelijk tussen Gilgamesj (zowel een mens als een godheid) en de godin Isjtar (via de wijvrouw) een getuigerest van de aardmoederreligie.

Ruiz: de prehistorie liet ons tientallen beeldjes in klei, been, ivoor of steen na die een vrouw weergeven, naakt, reuzegroot, met uitzonderlijk grote borsten en dijen, alsook opvallende geslachtsdelen.

Maar luister nu goed: "De vorsers in çatal-Häyuk (Turkije) - waar zo'n venus werd aangetroffen - zijn de mening toegedaan dat, zesduizend jaar voor Christus, wijvrouwen in gieren verkleed de plechtigheden leidden". (A.c., 44).

Wat op een duidelijk verband "godin (via wijvrouw) en dier(vogel)" wijst.

Maar ook Bleeker, o.c., II, zegt: op het eiland Malta werden beeldjes ontdekt met twee kenmerken:

a. het gezicht heeft enige uitdrukking.

b. zij maken de indruk van een persoon - een vrouw (naar men aanneemt) - die zodanig in het vel van een holenleeuw gekleed is, dat een kop het hoofd bedekt en de staart van het dier en de gestreepte huid zijn aangegeven.

ER276

Opm.-- Men vergelijke hiermee vele Egyptische beelden die zo'n dieren- of vogelkop boven het hoofd dragen.

Na het verband "godin (wijvrouw)/ dier" nu het tweeslachtig karakter van dergelijke godheden.

C.J. BLeeker, o.c., 27/28 (*Het tweeslachtig karakter van de aardgodin*), zegt dat "de godin" een 'allesgeefster' in antiek Grieks 'Pandora' - is. Dit behelst: zij schenkt goede gaven (leven, vruchtbaarheid, mantiek en magie), maar heeft toch altijd weer een ondergang van haar gaven voorzien. En

omgekeerd.-- in Bijbelse termen: wie de godin kent, beschikt over “de kennis van goed-en-kwaad”.

Het ‘demonisch’ karakter.

Bleeker praat er niet nevens: hij acht, o.c., 28, de godin een demonische figuur! “Niet zonder reden vertelden de oude Grieken dat Gaia (*opm.*-- de naam van de aardgodin) allerlei monsters had voortgebracht die een gesel voor de mensheid en een bedreiging voor de godheden waren”. -- Men kan het moeilijk duidelijker zeggen!

“Taaie gevallen”. (281/282)

Het voorgaande kan nogal theoretisch lijken. Maar nu de praxis.

Geen beter opening der ogen dan *John Pearce-Higgins, Poltergeist, Haunting and Possession*, in: *J.D. Pearce- Higgins/C. Stanley Whitby, ed., Life, Death and Psychical Research*, London, Rider, 1973, 164/192. Vooral het gedeelte ‘*Devils*’ (o.c., 188/190).

Steller die behalve goed kenner van paranormologie is, is ook een anglicaans geestelijke die als bezweerder actief geconfronteerd wordt met ‘zachte’ maar ook met ‘taaie’ gevallen. De ‘zachte’ - kerkelijke - methodes lopen te pletter op een aantal gevallen.

Opm.-- Dat merken allen die ernstig met occulte fenomenen omgaan.

Zijn verklaring komt hierop neer:

a. zo’n taaie gevallen zijn zwart-magisch veroorzaakt;

b. zij verraden gevallen engelen (satanische geesten) als actieve wezens.

Maar ziehier hoe steller typeert.-- De in zo’n taaie gevallen betrokken entiteiten tonen zich als wezens met een uiterst lage intelligentie (herlees *E.RF. 278* (*Stompzinnig*)).

Men kan nauwelijks uitmaken of zij niet ergens “elementale, subhumane schepselen” zijn.

ER277

O.c., 189.-- Verder, wanneer hij de gevallen engelen ter sprake brengt: “Zij blijken van een lager peil dan vele van de hogere dieren”.

Pearce-Higgins wil zeggen: een huishond of huiskat, zelfs een gevangen wild dier laat zich gunstig antwoordend beïnvloeden door “licht en liefde”,

maar de entiteiten (*opm.*-- en levensenergieën) in de 'taaie' gevallen, zijn voor geen enkele goedaardige invloed vatbaar. Zo stompzinnig zijn zij!

Mantisch gezien.

Wij beschikken over een zekere controle. Sensitieven en/ of zienden merken het volgende op:

1.a.-- ***Archaïsche venussen.***

Bij de confrontatie ermee daagt, op de achtergrond, een figuur op die inderdaad sterk gelijkt (soms is er degelijke afwijking, bij behoud van de grondstructuur) op de archaïsche beelden.

Maar - Bleeker legde er de nadruk op - wat opvalt, zijn de opvallende geslachtsdelen. Bij zeer nauwkeurig toezien vertoont de opgeroepen moedergodin niet vrouwelijke geslachtsdelen maar die van een of ander mannetjesdier! Paard, hond, kat, tijger, leeuw, ezel, stier (deze zeer vaak) - *E.RF. 205* (*Wijstier*) - Zodat de vrouw eigenlijk theriomorf (diervormig) is tot op zekere hoogte.

1.b.-- ***Wijvrouwen die met mannetjesdieren één worden.***

De wijvrouw van Mendes - ook de meisjes die een dierenziel(estof) kregen - vertonen, inzake zielelichaam ('dubbelgang(st)er'), een vrouwenlichaam, vaak zeer mooi, als vele actrices, maar bij zeer nauwkeurig toezien, met de geslachtsdelen van een mannetjesdier.

2.-- Deze - voor ieder welopgevoed mens van heden wansmakelijke - structuur van de kundalini en de hele ziel(estof) komt ook bloot in de taaie gevallen.-- Wij kennen het geval van een vrouw die aan haar linkervoet "een soort" - wij zeggen wel "een soort" - eksteroog vertoonde.

Hoe de voetverzorging ook werkte, na enkele tijd keerde de dame weer met dezelfde kwaal.-- Bij nader toezien vanwege zienden/ sensitieven bleek dat zij, in een vorig leven, meerdere malen betrokken was in een ritus "vrouw-diercopula". Werden opgemerkt rondom, ja, in haar - wanneer zij moe was of zich liet gaan - vele dierenzielen! Mannetjesdieren dan.-

Voor zo'n taaie gevallen - en als psychiaters, artsen, verplegenden, allerlei mensverzorgenden eerlijk willen zijn, - dan is een louter vakwetenschappelijke vaardigheid hier … ontoereikend. Men zou iets van de genezeres-met-mannetjesdier-geslachtsdelen moeten hebben (similia similibus)!

ER278

52. Spiritisme (278/282)

E. Maple/L. Myriny, Fantômes et lieux hantés, Paris, Hachette, 1980, 21, vertelt.

1. Napoleon Bonaparte (1769/1821) werd zeer vaak begeleid door een rood silhouet, volgens sommigen "de rode man" van de Tuileries. Zoals vele schimmen - ook zoals b.v. de innerlijke stem van Socrates' daimonion - toonde de figuur zich op - wat antieke Grieken heten- 'kairoi', belangrijke keerpunten, b.v. vlak voor een militaire nederlaag.

2. Napoleon was ervan overtuigd - axioma - dat doden het verloop van het aardse leven kunnen beïnvloeden. Daarom raadpleegde hij dikwijls een medium. Daaruit trok hij mede besluiten voor zijn activiteiten.-- Men kan geen beter inleiding geven dan dit om het ware spiritisme te begrijpen.

1 Samuel 28: 3/25.

1 Chron. 10: 13; Sir. (Ekkles.) 46: 20.-- Men weet dat koning Saul (-1015/ …), de eerste vorst der joden, ten einde raad en tegen zijn eigen wetgeving in, een necromantis, een dodenoproep(st)er in En-Dor raadpleegde. Zij roept de schim van de profeet Samuel op.

"Na gestorven te zijn, trad hij nog op als profeet en kondigde de vorst zijn levenseinde aan. Vanuit de schoot der aarde verhief hij de stem om te voorspellen, om de ongerechtigheid (gewetenloosheid) van het volk uit te roeien". Aldus het boek *Sirach*, dat er niet aan twijfelt, zoals zovele commentatoren (vroeger en heden), dat de profeet werkelijk opgeroepen werd door het 'medium', een vrouw.

Bibl.st.:

-- *M. Parmentier*, vert. *Goddelijke wezens uit de aarde (Griekse kerkvaders over de 'heks' van Endor*), Kampen, Kok, 1989 (zowel de joodse als de christelijke wereld heeft heftig gereageerd op het verhaal, doordat de Bijbel zeer afwijzend staat t.o.v. al wat paranormaal en occult is).

Let op de term "goddelijk wezen", want, wanneer de vrouw de schim ziet opstijgen uit de onderwereld, roept zij uit: "Ik zie een elohim uit de aarde opstijgen". Een elohim is een bovenmenselijk wezen (*Gen. 3:5; Ps. 8:6*).

Opm.-- Ook de Bijbel, sinds eeuwen voor Christus, kent het fenomeen.

Het moderne spiritisme. (278/284)

Bibl.st.:

-- *Jack Coutela, Le guide pratique du spiritisme,* Paris, 1989 (een degelijke praktische inleiding);

-- *Gina Covina, The ouija Book,* London, 1979 (een inleiding met zeer veel kritische zin);

--- *L' autre monde* No. 135 (1993: nov.), *Esprit, es-tu là?* (een bijzonder nummer).

ER279

Behalve het oui-jabord en de draaiende tafel als infrastructuur is er het mendiumnisme of, zoals men sedert New Age zegt, het channeling:

-- *Joh. Verweyen, Die Probleme des Mediumismus*, Stuttgart, 1928 (Verweyen is een denker van hoog peil);

-- *Erik Pigani, Channels (Les médiums du Nouvel Âge*), Paris, 1989 (het beste werk tot nog toe).

Wat betreft transcommunicatie of het aanwenden van magnetofoon en tv-scherm, ordinator en telecopier in het contacteren van het hiernamaals of althans de andere wereld waarvan, in het Nederlands, b.v. *Dr. Konstantin Raudive, Paranormale stemmen (Gesprekken met overledenen via geluidsband*) Bussum, 1975, één steekproefje is.

Aangezien spiritisme met allerlei traditionele religies en levensbeschouwingen samengaat, is het aangewezen kennis te nemen van wat de culturen dachten over "de andere wereld" (hemel, vagevuur, hel e.d.m.)

-- *Stanislav and Christina Grof, Beyond Death (The Gates of Consciousness) London, 1980.*

Controlegeest.-- Het 'medium' of tussenpersoon is diegene die paranormale fenomenen van hoge, ja, uitzonderlijke graad, schept of helpt te voorschijn komen.

Nemen wij het (o.m. door de psycholoog William James grondig bestudeerde) medium Mrs. Leonora E. Piper (1857/1950), uit Boston, Mass. (VSA). Zij werd door vele vorsers onderzocht en nooit op bedrog betrapt. Verweyen, o.c., 148ff ..

Een 'entiteit' of 'controlegeest' noemde zich 'Phinuit', zogezegd de ziel van een Frans arts.-- Gewoonlijk verviel Mrs. Piper in diepe vervoering (*E.RF. 72*), waarbij haar vrouwelijk stem plots veranderde in een "ruwe, mannelijke" stem.

Deze Phinuit sprak doorheen haar met een griezelig mengsel van gallicismen, negerdialect, Amerikaanse platte taal, soms doorspekt van gemene vloekwoorden.-- Deze Phinuit werd opgevolgd door ene George Palham en ene imperator.

Opm.-- Dergelijke fenomenen lokken met recht en reden voorbehoud uit van weldenkende - humanistische en kerkelijke - mensen!

Channeling.-- Zoals de titel van *W. Kautz/ M. Sranon, Channeling (L'intuition du Nouvel Âge*), Paris, 1990, het verraadt, is channeling typische mediumniteit voor New Age.-- Niet enkel gestorvenen maar gewoon buitenaardse wezens zonder meer (enkelingen of groepen (bij deze laatste denk aan *Mark. 5:9/ 10* ("*Legioen*")) komen door langs een channel.

ER280

Een channel kan b.v. via zelfhypnose of meditatie of andere technieken het gewone (zelf)bewustzijn tussen haakjes zetten en met verruimd bewustzijn doorgavekanaal ('channel') worden in de vorm van b.v. mediaal (automatisch of niet) schrijven, schilderen, muziek maken, "mentaal dictaat" (teksten doorgeven).

Hoofdaxioma: "Het oude tijdvak is voorbij. De nieuwe tijd - New Age - is aangebroken" (Jack Purcell).-- Dit loopt ineen met spiritisme maar is toch weer nieuw.

Het moderne begin. (280/281)
Halfweg verleden eeuw, wanneer het atheïstisch materialisme (waarvan Marx, Nietzsche en Freud de vertegenwoordigers zijn tot in onze eeuw) aan universiteiten en bij de "intellectuele en artistieke voorhoede" hoogtij vierde, komt het spiritisme van de grond.

1847. -- Hydesville (VSA).-- De twee gezusters Fox komen in contact met een schim.

1852.-- De stroming is al in Parijs,-- in de salons.-- Zo b.v. komt de Franse schrijver Victor Hugo, in ballingschap op het eiland Jersey, via Delphine de

Girardin, schrijfster en vriendin, met het Parijse spiritisme in contact (06.09.1853). Eerst Was Hugo sceptisch-weigerig.

1856.-- Bij de Rousten's, in Parijs, komen spiritisten bijeen. Mademoiselle Japhet, medium, contacteert er 'Zéphir', een geest met een neo-religieuze boodschap.

Denizard Hippolyte Léon Rivail (1804/1869) was een arts uit Lyon, die in het spoor van Johan Heinrich Pestalozzi (1746/1827; rousseau-achtig pedagoog) vanaf 1830 het onderwijs trachtte te vernieuwen en vele schoolboeken uitgaf. In 1856 was hij in Parijs directeur van le Théatre Marigny.

Op 30.04.1856 was Rivail aanwezig bij de Roustan's. Zeer septisch. Maar Zéphir zegt zowat wat volgt tot hem (en de anderen): "De religie zal verder wegebben. Er zal een nieuwe, ware, grote, mooie en de Schepper waardige religie nodig zijn. -- De eerste grondslagen zijn er al. Rivail, uw taak situeert zich in dat kader". -- Rivail denkt na.

Op 07.05.1856 is Rivail weer in het gezelschap.-- Mlle Japhet roept de ziel van Samuel Hahnemann (1755/1843; *E.RF. 213*), de stichter van de homeopathie op. Rivail stelt hem vragen. Omtrent zijn zogenaamde roeping. "Ja - zegt Hahnemann - indien gij uw neigingen, uw strevingen nagaat en het voorwerp van uw meditaties, dan moet het u niet verwonderen dat gij moet uitvoeren wat gij allang droomt.

ER281

Laat de Voorzienigheid haar werk doen en gij zult tevreden zijn". Zo omtrent klonk het: van dat ogenblik af was Rivail, i.p.v. sceptieker, spiritist.

Allan Kardec.

Enkele weken later komt Rivail in contact met een Keltische druïde (de naam van de wijmannen in de Keltische cultuur in Gallië en Engeland voor de Romeinse verovering), Kardec.-- Deze vraagt hem voortaan de naam "Allan Kardec" te dragen.

1857: Le livre des esprits.
1858: La revue spirite (nu: Renaître 2000).
1886: het eerste Spiritistisch congres te Brussel.

Opm.-- Het spiritisme is nog steeds een actualiteit. Maar in Brazilië is het tot een cultuurfactor van formaat uitgegroeid (in onderwijs, armenzorg enz.)

Spiritisme: een modern en postmodern animisme.

Volgens Kardec is 'spiritisme' een systeem dat staat of valt met het bestaan en zich openbaren van geesten.

Wat wij zagen *E.RF. 105*, inzake Tylor's definitie van religie, past perfect op Kardec's systeem.

1.-- *Nieuw inzicht in de ziel*.

Volgens Kardec zal het spiritisme de traditionele religies en kerken ertoe verplichten haar axiomata gedeeltelijk bij te werken en zo pas uit te groeien tot universele i.p.v. geografisch en etnisch eng beperkte religies.

2.-- *evolutionair denken.*

Het spiritisme moet zich alle wetenschappelijke ontdekkingen eigen maken en trachten zijn religie met die ontdekkingen tot een synthese - 'holisme' geheten nu - te brengen. Op natuurwetenschappelijk, biologisch en menswetenschappelijk gebied.-- Aldus Kardec.

In die zin begrepen is het één der mogelijke voortzettingen en herstichtingen van het aloude paleopythagoreïsme (-550/-300).

G. Covina, The ouija Book, 94: "De hetaireia (denkgenootschap) der pythagoreeërs kwam bijeen rond een 'mystische' (versta: occulte) tafel die op wielen draaiend naar tekens bewoog op een stenen plaat waarop de bewegende tafel werkte.

Pythagoras zou die methode geleerd hebben op zijn reizen in het oosten". -- Nu, de pythagoreeërs stelden inderdaad de ziel centraal, in het kader van een ordeningsleer (harmologie). Zij bedoelden de ziel door een algemene, filosofische vorming tot een geëvolueerd wezen op te voeden.-- Het spiritisme van Kardec is een herstichting daarvan.

ER282

Opm.-- Vele fenomenen eigen aan het spiritisme gaan wij hier niet nader nagaan.-- Herlees *E.RF. 251* (*Philip*), want het gebeuren dat daar vermeldt wordt, brengt ons in de spiritistische sfeer.

De ABC-theorie hier toegepast.

Herlees *E.RF. 12.*-- 'A' is het fenomeen of gegeven (met b.v. het gevraagde). 'B' is de axioma's waarmee men 'A' benadert. 'C' is de eindreactie.

Gina Covina, o.c., 21f., legt een doorslaggevende nadruk op de axiomata in al wie aan spiritisme doet. Voordat wij de vraag stellen waarvandaan de antwoorden (van het ouija-bord, van het medium, van de draaiende tafel) komen, moeten wij ons afvragen waarvandaan onze vragen komen. Vooraleer ook maar aan oproepen van zielen of geesten te beginnen moet men trachten zo klaar mogelijk te zien in on(der)bewuste drijfveren en bewuste beweegredenen die ons tot spiritisme aanzetten.

Waarom? Omdat onze axiomata zich zullen afbeelden in de antwoorden! "Hoe klaarder gij ziet in uw overtuigingen, des te sneller gij ertoe in staat zult zijn de afwijkingen in de antwoorden op te sporen". Aldus deze door en door ervaren spiritiste. Onderzoek dus uzelf, uw meningen, uw hele zijn in alle mogelijke details! Nothing is irrelevant (niets is zonder belang). De antwoorden zullen u doen letten op om het even welke verborgen vooropstellingen die gij in u draagt wanneer gij geesten contacteert.

Opm.-- Wat Gina Covina zegt van het spiritisme, geldt van al wat heilig is. Uiterst geslepen geesten, met de flair van een dier b.v., zullen onmiddellijk door hebben waar uw zwakke plekken zijn. Zij nemen u genadeloos, tenzij zij onder de formele leiding van de H. Drie-eenheid werken, bij uw zwakke plekken. En wel zo dat juist dàt u ontgaat, onbewust blijft.

Om u te 'hebben' zullen zij geleidelijk kleine, onmerkbare afwijkingen van de waarheid en o.m. van de moraal invoeren maar zo dat gij dat "erbij neemt" en grondig blijft vertrouwen. Zo hebben geesten met een titanisch-olympische en satanische genialiteit (*E.RF. 156)* er tallozen "liggen gehad".

Dat is het fameuze "onderscheid der geesten" dat de Bijbel en het christendom aanprijzen in het contact met al wat sacraal of neo-sacraal is.-- Gina Covina is één der zeldzame spiritisten die op dat punt grondige zelfkennis aanprijst. Graag meegenomen!

ER282b.

53. "Ontwaken in het hiernamaals" (282b/286)

Wij staan nu stil bij een Bijbels 'spiritisme'.

-- *Helene Möller, Erwachen im Jenseits*, Liestal (CH), 1955, is een werk dat zich aandient als door de aartsengel Rafael ingegeven.

Terloops: *Möller, Einsamer Weg zu Gott (Autobiographie*), Liestal, 1960, geeft ons een inzage in de zeer eigenaardige, zeer Bijbelse levensloop van schrijfster.

Ter inleiding.-- De term 'engel' - in de godbevriende zin althans - betekent, in de Bijbel:

a. Gods zichtbare verschijningswijze ("de engel van Jahweh" is Jahweh voor zover Hij zichtbaar tegenwoordig zich toont),

b. een geest, door God geschapen, gewetensvol en heilshistorisch gelovig, die zich vrijwillig in Gods dienst stelt.

Een gedeelte van de engelen maken Gods 'hofhouding' uit, d.i. een medewerk(st)ersgroep op zeer hoog niveau.-- Men vindt een aanduiding van die hofhouding - die meer is en heel anders dan een cultuurbepaalde beeldspraak - in *Job 1:6* ("*Opwachting bij Jahweh*").

God zoekt zich te omgeven van verantwoordelijke, zelfstandige wezens die hem in zijn heelalbestuur bijstaan, ja, tot op zekere hoogte vervangen. -- Nog in de werken van Sint Thomas van Aquino, de grote middeneeuwse scholastische denker, vindt men een uitgebreid hoofdstuk over dergelijk 'heelalbestuur'.

Nu eens worden 'engelen' - boodschappers, opdrachtuitvoerders - uitgestuurd met een vernielingsopdracht (*Exod. 12:23; 2 Kon. 19:35; Ezek. 9:1; Ps. 78:49*). Dan weer spelen zij een hoge, godnabije rol als beschermgeesten van volkeren of van enkelingen (*Exod. 23:20; Dan. 10:13*). Of bemiddelen zij boodschappen (*Ezek. 40: 3; Dan. 8: 16; Zak. 1:8; 2:2; Hand. 1:1; 10:1/ 11*).

Benamingen.-- Nu eens heten zij "zonen van God" (Job 1 :6; Ps. 29:1), dan weer 'heiligen' (*Job 5:1*) of "dienaren van God" (*Job; 4:18* (waar hun onbetrouwbaarheid om reden van geschapenheid benadrukt wordt). Als gegroepeerd heten zij b.v. "het leger van de hemel" (hemels heir: *1 Kon. 22: 1 9; Ps. 103:21; Ps. 148:2*).

Rafael.-- De Bijbel heeft het over zeven engelen van God onder wie Michaël, Gabriël en Rafael.-- Deze laatste wordt vermeld *Tob. 5:4; 3:17* (*reisbegeleider*); *3:17* (*genezer*); *12:12* (*gebedsbemiddelaar*).

ER283

Of nu de vele vele teksten van Frau Möller werkelijk van de aartsengel Rafael zijn, lijkt zeer onwaarschijnlijk gezien de verwarde totaalindruk die ervan uitgaat.-- Wel staat vast dat de geest die haar ingever was, een puriteinse 'verheven' geest is.-- Doch, als fenomenologen, laat ons luisteren.

Het oordeel van God.

Om de volgende teksten te kunnen Bijbels situeren, eerst dit.

Ben Sira(ch) - Ekklesiastikus -- 15:11/20 zegt: "(…) God in den beginne heeft de mens gemaakt en heeft hem/ haar aan zijn/ haar vrij oordeel overgelaten.-- Gij beslist erover of gij de geboden gaat onderhouden (…).-- De mensen kunnen kiezen tussen het leven en de dood. Wat zij beslissen, dat wordt hun gegeven".

Opm.-- 'Leven' en 'dood' zijn fluïdieke begrippen: de ziel mèt haar astraal zielelichaam haalt zich de dood, d. i. een louter titanisch-olympisch en satanisch ziele-lichaam, op de hals, of het leven, d.i. een verheerlijkt zielelichaam (*E.RF. 141* (*Verrijzenislichaam*).

Beide soorten zielelichamen zijn reeds ongemerkt in dit leven - als voorafname - aanwezig maar komen volledig bloot in het leven na de dood. St.-Paulus, *Galat. 6:7/8*, legt dit nader uit: "Misgrijpt er u niet aan: God laat niet met zich spotten. Want, wat men zaait, dat zal men ook oogsten: wie zaait in het 'vlees' (versta: armzalige menselijkheid van titanisch-olympische en zelfs satanische aard), zal daaruit verderf oogsten; wie echter zaait in de 'geest' (versta: Gods verheerlijkende levenskracht), zal uit die geest eeuwig leven oogsten'.

Opm.-- Deze zaai-oogstwetmatigheid - die in andere vormen ook in niet-Bijbelse religies gekend is - wordt in de benadering van verdwaalde zielen in de andere wereld door Frau Möller en haar 'Rafaël' duidelijk verwoord. In die zin is haar tekst echt Bijbels.

De term "oordeel van God"

Deze behelst dus de schifting der mensen o.g.v. hun keuze voor of tegen Jahweh (H. Drie-eenheid), voor of tegen de decaloog (Tien geboden), voor of tegen Jahweh's heilsdaden (Jezus' dood-en-verrijzenis èn de tweeledige nederdaling van de H. Geest (Jerusalem en huis van de heiden Cornelius)),-- schifting die zich duidelijk maakt in de ziel,-- merkbaar in het zielelichaam ten dode of het zielelichaam ten eeuwigen leven in heerlijkheid.

ER284

De bimediumniteit.-- Frau Möller vertoont een tweeledige mediumniteit, waardoor zij b.v. sterk verschilt van een Leonora Piper (*E.RF. 284*).

Enerzijds vertoeft Helene Möller, zoals ieder mens op deze aarde, te midden van de "aardse sfeer" van het hiernamaals, d.i. te midden van onrijpe, ja, boze wezens die louter titanisch-olympisch of satanisch leven. Men denke aan de profeet Samuel, die als een elohim uit de aarde opsteeg, net als iedereen die "uit moeder Aarde geboren" is (*E.RF. 283*) en nog niet de nederdaling van de verheerlijkte Jezus heeft gekend.

Jezus, onmiddellijk na zijn kruisdood, daalde als verheerlijkte (niet als uit Moeder Aarde geborene die naar de aarde terugkeert) in de onderwereld ('hellevaart'), zoals duidelijk *1 Petr. 3:18/22* zegt, neer. Om ook dààr de blijde boodschap te verkondigen.

Anderzijds blijft zij het medium van een hoge geest uit de sfeer van de hemelse 'godszonen' of 'heiligen' (die zich voordoet als de engel Rafael). Deze begeleidt haar met een innerlijke stem die zij door en door duidelijk blijft vernemen, ook als zij in direct contact is met zielen die zeer troebel zijn en normaal een medium vertroebelen.-- Zij is dus een tweewaardig medium.

De tekst.

Erwachen im Jenseits, 172f. -- Eerst stelt zij zich open - mania (*Concentratie : E.RF. 68*) - voor lagere wezens.

Een stem van een geest, een ziel, uit "de duisternis" zegt: "In mijn huidige situatie blijft het voor mij een raadsel waarom/ waardoor ik al maar door het gekke, opwindende, zelfingenomene gepraat van andere geesten moet aanhoren. Ongelooflijk armzalig komen mij deze geesten over: hun gepraat is totaal zinloos.-- Geef mij raad omtrent de oorzaak van het feit dat ik mij hier bevind en van hier niet weg kan".

Daarop de boodschap van de engel: "Op uw vraag wil de geest die u tot mij bracht ('Rafael'), zelf antwoord geven. Ziehier wat hij zegt.

Zonder enige kracht (*opm.*-- levenskracht) levend voelt gij u uitgeleverd aan "het gepraat van armzalige geesten", want gij ontkomt niet aan hun gezelschap. (...).

Bezin u over de wijze waarop gij op aarde geleefd hebt. Met nutteloos en zinloos gepraat - om ermee de tijd te verdrijven - hebt gij uw kostbaar aards

leven verbeuzeld. (…). Gij vondt immers voor het doordenken op en bespreken van werkelijk gewichtige vragen, geen tijd.

ER285

Volkomen ingebed in de banale gedachtengangen van de armzalig levende, denkluie mens hebt gij uw leven doorgebracht.-- Weliswaar hebt gij uw aardse plichten niet verwaarloosd: gij hebt immers voor de mensen die u waren toevertrouwd, gezorgd.

Maar het ordentelijke, krachtgevende tot God omhoog voerende gebedsleven bleef daarbij achterwege. Gevolg: in uw huidige situatie mist gij de wereld der hoge ideeën -- Zo b.v. bestonden voor u ideeën als 'God' of "het rijk der hemelse geesten" niet.-- Immers God heeft,- als doeltreffende methode om uw verstand en uw voorstellingswereld op de juiste wijze te vormen, aangeraden op dergelijke hoge ideeën in te gaan. Uitgerekend dàt hebt gij nu eenmaal niet gewild. Integendeel: de vormingsmethode van de ziel hebt gij verworpen.

Gevolg: Juist om die reden ondergaat gij nu het geestdodende, inhoudloze, verwarde gepraat,-- eigen aan dat soort geesten die net zoals gij er niet voor zorgden hun ziel te vormen,-- met het oog op het contact met hemelse geesten wier taak het is de weg naar God toe te wijzen.

M.a.w.: de huidige toestand die gij nu ondergaat, is slechts één toepassing van de wetmatigheid waarmee het gelijke het gelijke aantrekt".

Opm.-- Herlees nu *E.RF. 50* (Gelijkeniswet- en - samenhangswet: "Qui se ressemble, s'assemble"). Herlees vooral *E.RF. 226* (Het unanimistisch aspect van onze gedachtenwereld).

De tekst.-- Wij vertalen nu het slotwoord van *Erwachen im Jenseits*. Het typeert het hoge type van 'entiteit' of begeleidende geest in het contacteren van de onderwereld of de "aardse sfeer" van de andere wereld.

(A).-- In de dialogen zoals zij in het boek te lezen zijn, nl. met zielen van doden, werd van Godswege een leergoed (*opm.*-- een stel axiomata) ter beschikking gesteld omtrent de wijze waarop de op aarde levend mens kan vaststellen hoe hij in contact gebracht wordt met geesten uit de aardse sfeer van de andere wereld.

Vele types van zielen wie het aan kracht ontbrak nodig om zich boven de aardse sfeer te verheffen, konden (…) a.h.w. aanschouwelijk gemaakt worden juist doordat zij nog steeds boordevol aardse gedachten en aandriften zijn. -- Uitgerekend haar nog aan de aarde gebonden gedachtenwereld maakte een overdracht van gedachten die een op aarde levende mens begrijpelijk acht, mogelijk.

ER286

(B).-- Doch de zielen die tot de hoge sfeer van Gods lichtwereld zijn opgestegen, vermogen slechts ongemeen zelden zich aan een op aarde levende mens kenbaar te maken. De reden: de aardse gedachten en aandriften zijn in haar uitgedoofd. Immers in Gods lichtwereld verandert de verloste geest dermate "het aardse wezen in hem" dat hij er als wedergeboren uitkomt, -- als "engel van God".

Een gebeurlijke terugkeer naar de aardse wereld verwerpt hij dan ook als 'onwaardig' want van God aftrekkend.-- Slechts op grond van een opdracht van Godswege keert een geest van dat type tijdelijk terug in de aardnabije sfeer. Toch verliest hij daarbij Gods lichtwereld in zich niet, aangezien hij onder de invloed van Gods kracht aan het werk is.

Overigens: zijn activiteit binnen de aardnabije sfeer verraadt steeds ergens dat hij rechtens tot de lichtwereld van God behoort.

Ziedaar wat ik (= Rafael) als toelichting m.b.t. mijn activiteit d.m.v. het werkvermogen eigen aan een aan mij aangesloten mens (= Frau Möller) wilde zeggen.

Overigens deze mens zal over kort uit de aardse wereld verzwinden (*opm.*-- door te sterven), waardoor mijn activiteit op aarde haar einde zal bereiken. (…). Ikzelf zal, na de dood van deze mij dienende mens, terugkeren naar de lichtwereld van God waarin ik thuishoor (…).

Tot daar de twee aanhalingen.

De beide teksten - en zo is het werk van Helene Möller vol van dergelijke teksten - komen als verheven over: ietsje oosters, zeker Bijbels. Overigens: Helene Möller heeft met haar mediaal geschreven teksten getracht, jarenlang, kerkelijke mensen aan te spreken die haar werk moesten beoordelen. En dit in opdracht van die 'Rafael'.

Zij heeft daarbij zeer pijnlijke ervaringen opgedaan, zoals dat altijd gebeurt wanneer mensen met boodschappen uit “de andere wereld” voor de dag komen. Men verdenkt ze van velerlei.

Doch, wanneer men fenomenologisch, d.i. zich zonder vooroordelen openstellend, ingaat op een aantal teksten van haar, dan moet men toegeven dat zij een verheven indruk maken.

ER287

54. Vampirisme (287/296)

Wij blijven in het domein van de doden. Maar nu gaan wij in op een vaak al te sensationeel voorgesteld maar werkelijk fenomeen. Zo kort maar wezenlijk mogelijk. Want indien er een thema is dat de titel ‘balladesk’ verdient, dan is het wel het vampirisme.

De dood van koning Achab.

1 Kon. 22: 29 / 38.-- Achab, vorst van Israël, besluit tot een veldtocht tegen Aram. Hij raadpleegt - zo’n vierhonderd in aantal - profeten die niet erg Jahwehgelovig zijn. Zij voorspellen een goede afloop. Maar de Jahwehgelovige Micheas voorspelt het tegengestelde.

Terloops: Jahweh laat toe dat, onder zijn engelen (zijn hofhouding), er zijn die Achab bedriegen (*2 Kon. 22:19/23*).

Niettegenstaande voorzorgen (verkleding b.v.) wordt Achab - door iemand die op goed geluk af zijn boog richt - tussen de voegen van zijn harnas getroffen. Maar, doordat de strijd toen juist op zijn hevigst was, moest de vorst in zijn wagen rechtop blijven staan, ofschoon het bloed uit zijn wonde in de bak van de wagen neersijpelde.

Tegen de avond stierf hij. In Samaria aangekomen begroef men de vorst. Toen men de wagen uitspoelde bij de vijver van Samaria - waar lichtekooien aan het baden waren - likten honden zijn bloed op.-- “zo werd het woord dat Jahweh gesproken had, werkelijkheid”.

Maar letten wij op de vertaling van *la Bible de Jérusalem*: “Honden likten het bloed op en de prostituees baadden er zich in, volgens het woord dat Jahweh gesproken had.-

Opm.-- Het zou wel eens kunnen zijn dat de prostituees in kwestie zeer goed (zwarte) magie kenden, want niemand baadt zich in bloed om het pure

genot! Het Was koninklijk bloed en het fluïdum gold dus als bijzonder 'krachtig' (*E.RF. 60; 119; 124; 145; 268*).-- Dit ter inleiding.

Mircéa Eliade, Mademoiselle Christina, 1989 (// *Domnisoara Christina* (1935)), is een jeugdroman van de beroemde religiewetenschapper. Het is de geschiedenis van een vampiere. Een jonge vrouw sterft en openbaart zich als vampiere.

Eliade heeft, met deze Roemeense folklore, geen wetenschappelijke pretentie. Maar iedereen die weet te lezen, voelt dat er tussen wat de strikte wetenschapper schrijft en deze roman een verband bestaat. Roemenië, het land van Éliade, is een streek die bekend is met het fenomeen vampirisme.

ER288

Een Oudegyptische mythe.
Zij is wereldberoemd, die mythe.

-- *R. Villeneuve, Loups-Garous et vampires*, Bordas, 1991, 135s., vat ze als volgt samen.

Isis, de godin, pleegde eenwording met het na veel inspanningen weerom bijeengebrachte stoffelijk overschot van Osiris,-- dat ten andere van een kunstmatige penis voorzien was. Zo bewees zij dat "de liefde" het op de dood kan halen.

Deze mythe is niet zonder verband,-- oorzakelijk verband dan, met de dodeneredienst die als iets wezenlijks en overweldigends in het oude Egypte bestond.

***Karl-Ferdinand von Schertz, Magia posthuma*,** Olmutz, 1716.
R. Villeneuve, o.c., 7, vat één der vele feiten samen aan de hand van *Dom Augustin Calmet, Dissertation sur les revenants en corps, les excommuniés, les oupires ou vampires, brucolaques etc.*, Paris, 1751-1,-- Ed. J. Milion, 1988. Calmet leefde 1672/1757 en schreef een bizar werk maar dat de moeite loont. Van hem bestaat ook *Traité sur les apparitions des esprits et sur les vampires ou les revenants de Hongrie, de Moravie etc.*, Paris, 1751-2.

Ziehier hoe Calmet een geschiedenis uit Magia posthuma samenvat.

Een vrouw, in een dorp, sterft, voorzien van alle sacramenten en als iedereen wordt zij ter aarde besteld.-- Vier dagen na haar overlijden horen de

inwoners grote herrie en uitzonderlijk rumoer. Zij zagen een schim die zich nu eens als hond dan weer als mens toonde,-- niet enkel aan één persoon maar aan vele personen. Zij veroorzaakte grote overlast: zij kneep de keel dicht; drukte de maagstreek samen met als uitwerksel een soort verstikking. De schim radbraakt bijna het hele lichaam. Zij leidt nl. het lichaam tot uiterste verzwakking zodat de getroffenen er bleek, mager en uitgeput uitzagen.

Opm.-- Niettegenstaande het zeer grote verschil vergelijk toch maar met *E.RF. 246* (*Een zenuwlijdster*). Want er is slechts graadverschil.

Bibl.st.:

-- *T. Faivre, Les vampires*, Paris, 1962, waarin o.c., 31,. het verhaal van de 'empousa'; die Menippos Lukios, een jongeman van omtrent vijfentwintig, ontmoet onderweg van Kenchreai naar Korinthos, in de gedaante van een mooie vrouw, die zich als een Fenicische voordeed: de lange verloving loopt uit op "het feest van vlees en bloed" waarin zij hoopte te zwelgen na huwelijksviering.

Een 'empousa' is een door Hekate (in latere tijden de godin van de zwarte magie) gestuurde spookverschijning.

ER289

Verdere Bibl. st.:

-- *Dudley Wright, The Book of Vampires*, New York, 1914-1; 1973-3;-- B.J. Hurwood, Vampires, New York/ London, 1981;

-- *Robert Ambelain, Les vampires (De la légende au réel*), Paris, 1977 (het beste werk).

Naar een definitie.

De term 'vampier(e)' wordt in eigenlijke en overdrachtelijke zin gebruikt. Hier gaat het om de eigenlijke zin.

Met Robert Ambelain kan men stellen: "Een vampier is een wezen dat het bloed van andere wezens hetzij uitzuigt hetzij drinkt om er zich mee te voeden". Die definitie omvat zowel de vleermuis van die naam als de psychopaat e.d.m..

1 .-- *Plantaardig type.*

De welbekende paarse schubwortel - lathrea clandestina - is een parasietplant in vochtige schaduwrijke plekken,-- met purperrode bloemen; de stengel is heel en al ondergronds. Hij bezit geen bladgroen en leeft dus van

de gastplant. - Ook de bremraap,- orobanche (met vele varianten), is een bladgroenloze parasietplant.--

Wij vermelden dit omdat men, inzake natuur geen naïef-idyllische vooroordelen mag koesteren: “de natuur” is soms genadeloos parasitair. Ook wanneer het om “mooie bloemen” gaat.

2.-- ***Dierlijk type.***
In Zuid-Amerika (en elders) leven grote vleermuizen die het bloed van (mensen en) dieren - van de kudden b.v. - uitzuigen. Zij heten ‘vampieren’, met de beeldrijke Latijnse naam “vampirus spectrum” (‘spectrum’ is ‘spook’).

Weerom: de natuurgeesten die én met planten én met dieren verbonden zijn, hebben de natuur van de plant en het dier. Zij staan model voor de menselijke vampier(e).

Let erop dat de honden én de prostituees het bloed van koning Achab ‘waarderen’, -- dat de schim waarover von Schertz het had, én als hond én als mens verschijnt,-- dat de chlysti’s als honden kelen en tot bloedens toe mekaar geselen (*E.RF. 267v.*). De titanisch-olympische en zeker de satanische mens is in zekere zin “een dier”.

3.-- ***Menselijk type.***
Hier bestaan varianten.

3.1.-- ***De epidemie van 1650 tot 1750.*** (295/297). Hier gaat het om het post- mortem-type.-- Is een ‘vampier(e) een mens die eens begraven het graf verlaat om het bloed van levenden uit te zuigen.-- Het massieve fenomeen situeerde zich in Pruisen (Danzig = Gdansk), Silezië, Oostenrijk, Hongarije, -- Wit-Rusland, Oekraïne, Roemenië, Bulgarije, Zuid-Slavië, Griekenland, Albanië. Om de bijzonderste streken op te sommen.

ER290

1732.-- Ziehier het verkorte verslag van een heelkundige en twee officieren van het leger omtrent ene Arnold Paole die kort nadat hij begraven werd in een dorp niet ver van Belgrado, onderzocht werd.-

1.-- Paole had zijn verloofde verteld dat hij, in de loop van zijn legerdienst in het Griekse leger, gebeten werd door een ‘vampier’: hij vreesde dat hij op zijn beurt - de transitieve of overgankelijke structuur “van a naar b over c” (a = degene die de bijter tot vampier maakt; c = Paole’s bijter; b = Paole) -

bloeddorstig zou worden.-- Kort daarop loopt Paole, bij een val uit een wagen, de dood op.

2.-- Hij was pas begraven als vampierendaden het dorp teisterden. Zoals hierboven weergegeven.-- Daarop ontgraven - dat was gewoonte - de drie het lijk: het was gaaf en roze; twee stroompjes bloed liepen nog van de lippen.-- Men heide een paal van meidoorn doorheen het hart (een traditionele methode): het lijk stootte een ijselijke kreet uit. Tientallen en tientallen gelijkaardige gevallen werden zo gemeld tussen 1650 en 1730.-- Telkens weer werden de graven onderzocht en behandeld,-- met enige varianten.

Terloops: knoflook gold als afweermiddel en men beweerde dat een zilveren geweerkogel een vampier kan doder (dit is het thema van een recente Amerikaanse film *Silver bullet*, waarin een katholiek priester vampier bevonden wordt in een Amerikaans dorp).

Verklaringen.-- Er zijn er meerdere.

a. ***De kannibalistische***.-- Vampirisme is een getuigerest van de archaïsche mensen-eterij.

-- Vgl. *R. Villeneuve, Le cannibalisme (Mesures et démesures de l'anthropophagie*), Verviers, 1973;

-- *Reay Tannahill, Vlees en bloed (De geschiedenis van het kannibalisme*), Amsterdam, 1975 (// Flesh and Blood, London, 1975).

Opm.-- Deze hypothese is mogelijk.

b.-- *De psychiatrische*.-- Richard von Krafft-Ebing (1840/1902), Psychopathia sexualis, 1886. Steller steunt zich o.m. op zijn kennismaking met Vincente Verzeni die een - we bespreken dat straks - een juridisch vampier was. Verzeni dronk het bloed van jonge meisjes en jonge vrouwen (*E.RF. 60*). Hij beet ze in de dijen en in de nabijheid van de geslachtsdelen.

ER291

Wat op de erotische inslag van het vampiriseren wijst. Daarna rukte hij ze de ingewanden uit.

c.1.-- *De religieus-kerkelijke.*

Voor de clerus van die streken - katholieke, orthodoxe, protestantse, joodse, islamitische clerus - waren vampieren/ vampires ofwel mensen die een pakt met “de duivel” gesloten hadden ofwel verdoemden die hun boosaardigheid uitwerkten ofwel magiërs/ magiërinnen die aan zwarte magie deden.

c.2.-- *De occultistische.*

Deze weerspiegelt het archaïsche animisme. -- De vampier die aan een graf gebonden is, is een uittreding of “astrale projectie” van de schim van een dode die zich materialiseert om bloed(zielestof) te zuigen en op te stapelen in het stoffelijk overschot zo dat het fris en roze blijft en bloedvloeiing verwekt.

J.-J. Rousseau.

De verlicht-rationalistische XVIII-de eeuw vond in de golf van onweerlegbare vampiriseringen een uitdaging van formaat die niet paste in haar axiomata.

Rousseau is tenminste eerlijk: “Indien er ooit in de wereld een geschiedenis is die gewaarborgd en bewezen is, dan is het die van de vampieren. Niets ontbreekt: officiële verslagen, getuigenissen van gekwalificeerde personen (heelkundigen, priesters, rechters). De evidentie is totaal”.

3.2.-- *De juridisch vampieren.* (297/298).

Uitstekend werk is *Roger Delorme, Les vampires humains*, Paris, 1979.-- Het is hier dat van Krafft-Ebing’s beschrijving thuishoort.

De vampier van de gerechtshoven is iemand die vrouwen bijt om haar bloed te drinken, ze verkracht en doodt. Dat is het frequentste geval.

Het fenomeen is verwant met necrofilie, d.i. seks uitgeoefend op een lijk (denk aan Isis’ mythe), zoals o.m. *le marquis Donatien de Sade* (1740/1814), in zijn *Les 120 jours de Sodome* weergaf; -- met nekrosadisme, dat wreedaardigheid op lijken behelst,-- met nekrofagie, dat het eten van lijkenvlees en het drinken van dito bloed behelst.

Terloops: de vrouwelijke juridisch vampieren zijn veel minder in aantal dan de mannelijke.

Typologie.

Delorme heeft het eerst over *Vlad Tepez (Dracula*) IV (1430/1477), in Roemeens Walachije,-- berucht gemaakt door *Bram Stokers Dracula* (1891),--

een werk dat in de kunstwereld allerlei sensatiemakende griezelstukken deed ontstaan.

ER291.1.

Ander type: Elisabeth Bathory (1560/1614), "die Blutgräfin" die omtrent zeshonderd meisjes lesbisch benaderde en dan doodde om dankzij het drinken van hun bloed eeuwig jong te blijven.

In het dorp waar zich dat drama jarenlang afspeelde, was het pas de derde dorpspastoor die de vorst van Hongarije verwittigde.

Het geval van Sawney Beane (XV-de eeuw) in Schotland kwam reeds ter sprake wanneer wij het over Freud's lievelingskind, de oerhorde, hadden (*E.RF. 260*), waarmee menseneterij gemoeid was.

Peter Kürten (1883/1931) was de "vampier van Düsseldorf". Nadat hij verscheidene vrouwen had gevampiriseerd, werd hij gevangen gezet. Nu geschiedde iets merkwaardigs: zodra hij in de gevangenis zat, kreeg, hij - tot grote ergernis van het bewakingspersoneel - vele brieven, -- liefdebrieven, bloemen, geschenken van … vrouwen!

Misschien - om dat verbijsterend feit te 'verklaren' - is het lezen van *Erica Jong, Nana Blues* (Roman), Paris, Grasset, 1990 (// *Any Woman's Blues*, Harper/ Row, 1990), volstrekt aan te raden, waarin "de man-zonder-genade" beschreven wordt alsof *Ps. 69 (68):4* van hem geldt: "Ik put mij uit in roepen. Mijn keel brandt. Mijn ogen zijn verteerd van het wachten op "mijn heer". Dermate zijn een aantal vrouwen ertoe bereid zich te laten (desnoods juridisch) vampiriseren!

Of een gedicht van Gabriël Smit: "Je bent mij zo nodig.-- Ik weet wel dat de Heer mijn herder is en dat Hij het mij aan niets laat ontbreken. Maar wanneer jij mij dat niet bent, weet ik niet wat mijn leven nog kan zijn.-- Wanneer Hij jou niet geeft, geeft Hij mij niets. Want wat mij niet wordt gereikt door jouw hand, is dood voordat ik het ooit krijgen zou. (…). (Omschrijvingen van de liefste).

Merkwaardig type was Vera Renczi (1900/1939), "de zwarte weduwe" een blondine die haar minnaars vampirizeerde.

Merkwaardig zijn de woorden van Kuno Hoffmann, “de kerkhofvampier” van Nürnberg, 1971+, die zei: “Ik dronk het bloed van dode vrouwen omdat ik het wilde voelen in mij vloeien”.

Beroemd geworden is sergeant François Bertrand die 1847+ op kerkhoven lijken vrat (maar nooit iemand doodde), door *Guy Endore, Le loup-garou de Paris* (Roman), 1987 (// *The Werewolf of Paris*. (1933), een meesterwerk in het genre.

ER292

Opm.-- De aandacht zij even gevestigd op *Rol. Pécout, Les mangeurs de momies (Des tombeaux d’Egypte aux sorciers d’Europe*), Paris, 1981; op een uitzending van de BBC, dinsdag 06.09.1994, om 20.40 h., betiteld “*Sadhus: lndia’s Holy Men*”.

Deze uitzending betrof de verering in India van de godin Sheeba, de godin van de dood. Aghoris - zo heten de vereerders - planten zich in een territorium in nabij de Ganges waar de doden lijkverbranding ondergaan. Zij vissen o.m. een perfect bewaarde schedel uit de Ganges, bewerken hem magisch en eten en drinken eruit.

Dagelijks smeren zij zich in met de as van de lijkverbrandingen (het hele lijf behalve handpalmen en voetzolen). Die assen beschermen hen tegen de zon maar vooral zijn een infrastructuur om de goede en boze geesten van de doden in zich op te nemen.

Bij volle maan - lunaire eredienst - steken de aghoris met de resten van het brandhout een vuur aan, dansen er rond, luid gebeden ter ere van Sheeba schreeuwend (*E.RF. 264; 267* (*Goëtie*)).

Aangezien niet alle lichamen heel en al zijn verbrand, eten zij enkel en alleen menselijk vlees (bij volle maan). Waarbij zij dan in weenbuien uitvallen, -- onder de invloed van geesten - van overledenen en andere - het hele lijf bewegend.

Dag en nacht bidden zij (*E.RF. 54*: *Smeekgebed*). Slapen niet tussen middernacht en drie uur ‘s morgens (*E.RF. 168*: *Acupunctuur*); *231*: Weerbots doordat dan - zo zeggen zij - de geesten het actiefst zijn en het sterkst voelbaar.

Terloops: de aghoris zijn ook raadgevers, genezers en bezweerders.

Opm.-- *Pater Trilles, Chez les Fang (Quinze années de séjour au Conga français*), Lille, 1912, geeft o.c., 190/196 een verslag van de inwijding van de 'ngil' (de zwart- magiër in West-Afrika (Kameroen)) waarin de vlees-en-bloedpraktijken zeker een hoofdrol spelen als toegang tot een geheim genootschap.

3.3.-- *De fluïdiek vampieren*. (299/303)

Dat zijn levenden als gij en ik maar die klaarblijkelijk op onmerkbare wijze de bloedziel(estof) in hun omgeving wegzuigen.

R. Ambelain, Le vampirisme, 205, geeft volgend model.

Dr. Fortin, een arts, vertelt over een jong meisje, Eugénie, die in Giney (nabij Bordeaux) woonde, verleden eeuw. -- Zij leefde jarenlang enkel van koel water b.v.. Was een zeer goede zienster en verwekte naar willekeur allerlei paranormale fenomenen, waaronder, behalve het zo goed als niet eten, 'verschijningen' (*E.RF. 247*: *Réant*).

ER293

Haar 'gaven' hadden haar de faam van "la sainte" gegeven: van alle kanten van het departement brachten moeders hun kleine kinderen naar Eugénie om ze te laten 'zegenen'.

Maar bij die gelegenheden wierp zij zich letterlijk op die kleine wezens, omhelsde ze als waanzinnig op de lippen, de keel, het hoofd "comme si elle se fût abreuvée de leur sang" (alsof zij zich aan hun bloed verzadigde).

Een seizoenritme viel op: vooral wanneer het zomer was, bracht men kinderen tot haar. Uitgerekend dan herstelde zij zeer duidelijk en herleefde.-- Men vergete niet dat zij, wanneer zij ongeveer 35/40 jaar was, een gezwollen buik vertoonde en de benen van een waterzuchtige.

Maar 's winters waren de bezoeksters, om reden van de slechte wegen, zeldzaam. Dàn werd Eugénie 'ziek' en zelfs bedlegerig. Haar faam was mettertijd wijdverspreid: zelfs minister Adolphe Thiers (1797/1877; geschiedschrijver en staatsman) en meerdere vooraanstaanden, een groot aantal artsen kwamen ze bezichtigen.-

Zo kwam het dat Dr. Fortin, een snugger man, bekend met magnetiseren, ze leerde kennen.-- Op zekere dag kreeg hij een ingeving: plots, zonder ze te verwittigen, magnetiseerde hij ze (*E.RF. 97*: *Magnetiseren; 190*: *Etherisch en astraal zielelichaam magnetiseren*). Daarop volgde onmiddellijk - tot stomme

verbazing van de aanwezigen - een ernstige baarmoederbloeding. Na een aantal emotionele overgangen stond zij op en genas op korte tijd.

Opm.-- Fortin had dus door dat zij, n.a.v. de van levenskracht boordevolle moeders en (sommige) kinderen, zich verzadigde aan de bloedziel(estof; *E.RF. 60; 119; 124; 145; 238; 268; 293*) om haar zielelichaam in stand te houden.

Opm.-- Het moederaarde-zielelichaam.

Wanneer een kind ontvangen wordt in de moederschoot .... dan stijgt uit de diepten der aarde (*E.RF. 283:"Ik zie een schim - elohim - uit.de aarde opstijgen*") een schim op, die de toekomstige volwassen gedaante van de ontvangene is en zet zich vast in en rond de bevruchte cel. Om rond de zeven jaar (de jaren van discretie of verstand) volledig in de mens in te dringen.

Welnu, deze levensschim situeert zich in het totale animistische systeem:

ER294

Via het biologisch lichaam in het hele ecosysteem van al wat biologisch levend is, via het zielelichaam (etherisch en astraal; *E.RF. 150 (196*): de gedaante van de persoon).

Het animistische systeem - zo zagen wij, vooral sedert de onthulling ervan in het tantrisme (*E.RF. 154* (Wereld- of heelalzielestof) - is grondig titanisch-olympisch en satanisch (*E.RF. 156*),-- zeker wanneer men de kundalini- of geslachtskracht wakker maakt buiten de H. Drie-eenheid om.

De afstammingsgeschiedenis (*E.RF. 63* (*Tôlodô*t); 8*6; 156; 308*);-- *83* (*Conceptionistisch totemisme*)) behelst dat, behalve de voorouders (biologisch gesproken), ook godheden - koppels - mede de natuur van de moederaardeschim bepalen.

Welnu, in de mate dat én voorouders én godheden-verwekkers/ verweksters ('Urheber' zei N. Söderblom) leven buiten ja, tegen de H. Drie-eenheid in, in diezelfde mate zuigen zij vlees-en-bloedziel(estoffen) uit. En dus creëren zij vampirisme.

Het animistisch systeem, buiten het bovennatuurlijke leven dat met Maria en Jezus die onbevlekt ontvangen zijn (d.i. die hun zielelichaam niet uit de aarde kregen maar uit de H. Drie-eenheid rechtstreeks), aanvangt, is in de grond een vampiristisch systeem. Vooral wanneer het aan occultisme (d.i. de buitennatuurlijke of gedynamiseerde graad van levenskracht) doet.

Gevolg: een Eugénie die sterk occult begaafd is en dit ook actief uitoefent, moet noodzakelijkerwijze ofwel zeer trinitair leven (wat evidenterwijze niet waar is) ofwel uitzuigen! Wie de animistische axiomata kent, kan de deducties maken! Dat is de ware reden waarom b.v. de kerken, met de Bijbel, zo sterk tegen occultisme waarschuwden.

R. Villeneuve, Loups-garous et vampires, Ed. J'ai lu, 1970-2, 77/144 (*Le vampirisme*), zegt wat volgt.-- O.c., 78.

Een definitie.-- De enkeling hetzij levend hetzij gestorven die, d.m.v. uitstraling of osmose ***(****opm.:* onmerkbare uitzuiging), het leven van een ander levend wezen opslorpt om het zelf te bezitten hetzij om zelfzuchtige redenen hetzij om altruïstische drijfveren/ beweegredenen, is een perfecte vampier(e).

Deze definitie blijkt zeer juist te zijn.

Wat kan verwonderen, is het feit dat altruïstische mensen ook uitzuigers/ uitzuigsters kunnen zijn: inderdaad, met de levenskrachten van medemensen die zij onbewust uitzuigen, doen zij soms veel goed!

ER295

S. Franciscus Xaverius (1506/1552)
Hij was een der eerste jezuïeten, "de apostel van Indië en Japan", sterft op 02.12.1552. Het lichaam wordt in een nogal ruime kist vol met ongebluste kalk, op zijn chinees, geborgen. De kalk dient om het lijk snel te doen ontvlezen zodat het loutere gebeente naar Goa kon vervoerd worden.

Op 17.02.1553 opent men de kist: het lichaam was fris en roze als van iemand die slaapt. Geen enkel verderf vaststel baar. Bij het wegsnijden van een beetje vlees komt vers bloed vrij! Het lijk gaf een zeer aangename "geur van heiligheid" af .

In 1612 was het lijk nog even soepel en roze en bloed vloeide eruit.-- Dit vermeldt *R. Ambelain, Le vampirisme*, 112/113.-- Hoe dan ook: de heilige jezuïet deed veel goed maar heeft blijkbaar de medemensen uitgezogen net als de vulgairste vampier in de Balkanlanden.

Ambelain, o.c., vermeldt in dezelfde zin de maronietische heilige monnik Charbel Makhlouf (1828/1898) wiens graf steeds, jarenlang een stroom vers bloed afgaf.

Opm.: Mensen die het animistisch systeem zoals het nog steeds werkt, niet voldoende kennen, besluiten wel wat snel tot “tekens van heiligheid” waar het tekens van vampirisme geldt.

Gestigmatiseerden.

R. Ambelain, o.c., 150/186.-- Men kent de katholieke figuren als S. Franciscus Van Assisi (1182/1226; stichter van de franciscanenorde), de eerste bekende gestigmatiseerde in het westen, of dichter bij ons een Therese Neumann of Bernadette Soubirous, de zienster van Lourdes.

Definitie.-- Een man of een vrouw krijgt, op zekere dag, plots en met veel pijnen, de stigmata, d.i. de vijf wonden van Jezus (handen, voeten, linkerborst (speersteek) bloeden,-- soms het voorhoofd (de doornenkroon)). Uit die wonden vloeit bloed, schoon roze bloed dat na een half uur begint ros te worden.- Bij vele gestigmatiseerden is een onzichtbare figuur (engel, heilige,-- zelfs Jezus) schijnbaar aanwezig.

Opm.: De vraag is: “Waarvandaan komt dat bloed?”. De vraag luidt: “Wie is eigenlijk de onzichtbare figuur?”. En het feit is: ook niet-heilige, hysterische mensen krijgen plots de vijf wonden.

M.a.w.: alles wijst op een vampirisch fenomeen. Deze indruk wordt nog versterkt door het loodzware gevoel van vermoeidheid en uitputting dat het al te directe contact met zo’n wezens nalaat.

ER296

Het oerkoppel Shiva/ Shakti als top van de animistische ijsberg.

Herlees even *E.RF. 153* (*Tantrisme*).

-- *C.J. Bleeker, De moedergodin in de oudheid*, Den Haag, 1960, 133v. (Kali) zegt wat volgt:

1.-- *Shiva.*

Deze god is ‘demonisch’, d.i. het leven schenkt en vernietigt hij (= harmonie der tegengestelden (cfr. W.B. Kristensen)). Enerzijds is hij een vruchtbaarheidsgod; anderzijds is hij de verstorvene, half naakt, met as besmeerd (*E.RF. 305*), omgeven van doodskoppen mediterend.-- Nu eens is hij afgebeeld als orgiastisch danser; dan weer staande op een overwonnen demon in een kring van vlammen dansend als wereld-vernietiger.-- Dit loopt ineen met de wederkeer van hetzelfde (opgang/ ondergang).

2.-- Durga / Kali.

Zijn shakti, d.i. vrouwelijke energiebron, is Durga, de godin met een blauwe lotusbloem in de hand, een jong meisje. Dan heet zij 'Uma', de goedgunstige, of 'Gauri', de goudgele.-- Maar het titanisch-onstuimige overweegt - zegt Bleeker - dat is dan Kali, de zwarte, of Cendi, de onstuimige. Als Kali wordt zij uitgebeeld als een lelijke oude vrouw, met vier armen, met slangen en schedels rond de hals.-- "Kali bevecht en overwint - als bezweerster - de demonen". (O.c. 134). Dat is dan volgens het axioma "similia similibus".

Maar - zo zegt Bleeker verder - in wezen is zij een gruwelijke godin die behagen heeft in oorlog en vernietiging,-- die bloedige offers eist. De cultus die het volk haar wijdt, heeft een duister en griezelig karakter. Tot daar Bleeker.

In de grond zijn alle buitenbijbelse hogere wezens van juist dezelfde aard. Maar de mythen verbergen het soms. Of een clerus. Of zwart-magiërs/ magiërinnen die de gruwelijke waarheid niet aan het daglicht willen laten komen.

Of naïeven die niet grondig ingaan op de ware natuur die harmonie der tegengestelden is.

Alleen met Jezus, de zoon van Maria, toont zich, als een donderslag in de heldere hemel van het animistische systeem, de godheid als enkel goed.

Besluit. De eucharistie.- Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, bezit eeuwig leven en ik zal hem/ haar doen opstaan op de laatste dag" (*Joh. 6:54*).

Na het bizarre kapittel over het vampirisme verstaan wij nu duidelijker Jezus' taal. Wie het vlees (versta: de levenskracht van het vlees) en het bloed (versta: de levenskracht van het bloed) eet/ drinkt van Jezus, de Godmens, vindt pas een echt eeuwig leven, zonder op- en neergang.

ER297

55. De weerwolf als uittreding (297/301)

Beginnen wij met de wortel van de ziel(estof) in ieder van ons.--

-- Monique Thiollet, trad., Dictionnaire de la sagesse oriëntale (Bouddhisme/ Hindouisme / Taoisme / Zen), Paris, 1991-2, 304 (Kundalini), leert ons wat volgt.

Uit zichzelf is de kundalini (geslachtskracht) een latente, niet-gedynamiseerde energie aan de wortel van de ruggengraat. - Wordt deze energie, door een of andere methode, geactiveerd, dan - zo zeggen de oosterse ervarenen - ziet men ze, mantisch, opstijgen op zo'n vijf verschillende wijzen. Let erop dat het telkens weer een dier is.

Als een mier die langs de ruggengraat omhoog kruipt; als een vis die, blij, zwemt in een oceaan van vervoering; als een aap die ineens op het hoofd van degene die de energie activeert, springt als een vogel die van tak tot tak omhoog wipt; als een slang die in zigzagvorm tot boven het hoofd omhoog kruipt.

En nu ons thema: de weerwolf. Let erop: het kan evengoed een weertijger zijn of een weervogel of zo. Maar de term, metonymisch, duidt met 'wolf' alle mogelijke dieren aan.

Bibl. st.: gezien het een kwestie van verschijningen is, lezen wij eerst werken als:

-- *I. Bertrand, La sorcellerie*, Paris, s.d.;

-- *A. de Rochas, L'envoûtement,* S.E.C.L.E., s.d.

-- *Celia Green/ Ch. McCreery, Apparitions*, London, 1975 (een meesterwerk).

-- *Fr. Hamel, Les animaux humains (Loups-garous et autres métamorphoses*), Paris, 1972 (// *Human Animals (Werewolves and Other Transformations*), N.Y., 1969);

-- *Cl. Lecouteux, Fées, sorcières et loups-garous au moyen age (Histoire du double*), Paris, 1992 (een zeer degelijke studie van de 'dubbelgang(st)er');

-- *Ad. Douglas, The Beast Within (A History of the Werewolf*), London, 1992 (o.m. 41/63 (*The Bloodline Begins*: over Petronius' griezelverhaal));

-- *R. Villeneuve, Loups-garous et vampires*, Bordas, 1991 (13/79 (La lycanthropie));

-- *Reay Tannahill, Vlees en bloed (De geschiedenis van het kannibalisme*), Amsterdam, 1975 (153 / 192 (*Weerwolven en vampiers*));

-- *Dan. Logan, America Bewitched (The Rise of Black Magic and Spiritism*), New York, 1974 (*156: Werewolfism*).

De term 'lykanthropie' betekent hetzelfde als 'weerwolffenomeen'.

ER298

Een etnologisch gegeven (298/299)
-- *A. Douglas, The Beast Within*, 21f .. --

De huidige Banyang, die leven in een woudrijke streek in West-Kameroen, beschikken over een rijk en ingewikkeld geloof in een waaier van weerdieren ('weerwolven'). Zij noemen ze 'babu'.

1.-- Ofschoon de Banyang bij gelegenheid vertellen over het feit dat zij lichamelijke omvormingen van mensen in dieren hebben gezien, die weinig verschillen van die welke in hedendaagse weerwolffilmen te zien zijn, toch hebben zij meestal een veel geestelijker - *opm.:* numineuzer - begrip van wat een weerwolf is. Het valt voor dat men van iemand zegt "dat hij/ zij een weerwolf bezit".

Dat betekent dan dat hij/ zij een dubbelgang(st)er vertoont die 's nachts gebeurlijk kan uitgezonden worden terwijl "de eigenaar" ervan ligt te slapen.

Opm.: Juist hetzelfde geldt onze westerse heksen en benandanti. Het gaat dus over een uittreding met schijndood. Vgl. *E.RF. 201* (*De gedaante van de pp.*).

2.a.-- De meningen lopen uiteen omtrent de wijze waarop men een weerdier allereerst verwerft.-- Gewoonlijk beweren de Panyang dat 'het' van ouder naar kind overgaat. Anderen beweren dat men zich weerdieren kan eigen maken.

Opm.: Herlees *E.RF. 253* (*Réant*); *251* ('*Philip*').-- Of ook dat bijzondere kruiden-preparaten moeten bereid worden voordat men het weerdier in zich kan verwekken.

2.b.-- In westerse filmen b.v. is de weerwolf zonder meer kwaadaardig. Dit is niet zo bij de Banyang.-- Verschillende weerdieren gaan door als zowel voor goed als voor kwaad geschikt (het fameuze axioma van de harmonie der tegengestelden (Kristensen).

Ofschoon degene die een weerdier vertoont, dit niet op bewuste wijze aanwendt voor kwaadaardige of zelfzuchtige doeleinden, kan hij/ zij toch in moeilijkheden geraken.

(1) *Een luipaard of panter*

Dat gebeurt het meest wanneer het weerdier een luipaard of panter is,-- het dier dat bij de Banyang het dichtst bij onze wolf staat. Zoals de wolf, is een luipaard of panter een doder wiens rooftochten bijzonder onder de herders gevreesd worden.

Opm.: In de gedachtewereld van de Banyang - zoals elders in Afrika - is een luipaard of een panter een tweeslachtig dier.

ER299

Enerzijds is het dier het edele zinnebeeld van heerschappij en politieke gezagspositie. Anderzijds, als afslachter van geiten en andere huisdieren,-- bij gelegenheid ook van mensen - zo is het de overtuiging - , wordt het tot wat een boosaardig weerdier is.

Weerom: het axioma der harmonie der tegengestelden (herlees *E.RF. 310* (*Shiva/ Kali*): wat Bleeker 'demonisch' heet, dat heten wij, met Kristensen, "harmonie der tegengestelden").

De ongelukkige 'bezitter' van een weerluipaard of -panter ervaart soms dat hij beschuldigd wordt n.a.v. schade door luipaarden of panter aan de veestapel berokkend.

(2) *Een waaier van kwalen*

Degene die een weerluipaard of -panter bezit, heeft - zo gelooft men - wel vaker te lijden aan een waaier van kwalen (*E.RF. 251* (*Une nerveuse*); 288 (Bleek, mager en uitgeput)). Deze kwalen zijn kwetsuren die hij/ zij te voren in de gedaante van een uitgetreden weerdier heeft opgelopen.-- Vgl. *E.RF. 201* (*Ad 4: Lichamelijk contact met de uitgetreden schim*).

Opm.: Inderdaad: wat met de uitgetreden schim of dubbelgang(st)er gebeurt, heeft een weerbots (*E.RF. 255*: *De verlamde benen*) of weerklank in het biologische lichaam.

Zo gezien doende Banyang niets anders dan bevestigen wat westers en ander occultisme zeer goed kent.

Bij de Banyang: het niet aflatend hardlopen in de uitgetreden vorm - als een panter die urenlang een prooi lopend zoekt - kan zich in het biologisch lichaam van de bezitter/ bezitster van het weerdier uiten als weerbots in de vorm van ademnood of hoestbui.

Het besluit.-- Steller beweert dat de Banyang leven in een gedachtenwereld waarin de geest (dubbelgang(st)er) van iemand kan rondzwerven buiten het biologische lichaam.-- Verder: dieren spelen gebeurlijk een hoofdrol zoals het begrip 'babu' dit verraadt. Een grote variëteit van dieren geraakt zodoende innig verweven met het denk- en gedachtenleven van de Banyang.

Een medisch zicht. (299/301)

-- *Daniele Starenkyj, L' allergie au soleil (La photosensibilité, les porphyries et la carbothérapie*), Richmond (Québec), Canada, 1986.

Schrijfster begint haar louter medische uiteenzetting met te verwijzen naar het fenomeen 'weerwolverij'.

ER300

Een allergie tegen zonnelicht.

Ziehier, sterk verkort, waarover het gaat. Sedert de oudheid, bij monde van Herodotos,-- Vergilius, Plinius,-- inzonderheid sedert de middeleeuwen,-- op alle vastelanden (Zuid-Amerika, Azië, Afrika, Europa (inzonderheid Zuid-Duitsland)) zijn bizarre verhalen in omloop over weerwolven. Zo begint Starenkyj.

Heden zijn er die beweren dat de 'weerwolven' de eerste gevallen zijn van een nog steeds actueel fenomeen, nl. de uiterste vorm van een allergie tegen zonnelicht.

Zij verwijst naar *L. Illis, On Porphyria and the Aetiology of Werewolves*, in: *Proceedings of the Royal Society for Medecine 57* (1964): January.

Weerwolven nl. doen op verrassende wijze denken aan die patiënten/ patiëntes die aan een erfelijke ziekte lijden, nl. de overgeërfde porfyrie (Ziekte van Gunther).

In het verloop van die kwaal geraken de weefsels verzadigd van een abnormale hoeveelheid moleculen, porfyrines geheten. Met als uitwerksel lichtovergevoeligheid ('photosensibilité'), d.i. een toegenomen niet tegen zonnestralen kunnen, - of zelfs tegen fluorescerend licht, zoals de uitstraling

van een tv-scherm. Dit doordat de porfyrines lichtenergie kunnen opstapelen en erdoor geactiveerd worden.

Dat verwekt ernstige wondplekken op de huid,-- daar waar de zon eraan kan. Na genezing blijven lelijke wondplekken over.-- Aangezien de porfyrines roodkleurig zijn, maken zij de organen waarin zij zich ophopen en de urine waarin zij uitgestoten worden, rood.

Porfyrielijdenden zijn vaak bloedarmoedig, waardoor de opperhuid groenachtig of gelig wordt.-- Onder de diagnose kenmerken wordt ook een drieledigheid vermeld (o. c., 71), nl. buikongemakken, resp. -pijnen, zenuwproblemen en psychiatrische kenmerken. Wat dit laatste betreft: men weet nu dat porfyrines het zenuwstelsel vergiftigen en waanzin verwekken.--

Aangezien degenen die aan overgeërfde porfyrie lijden, zeer vlug gewaarworden dat de zon kwaad doet, blijven zij graag overdag thuis en gaan buiten wanneer de nacht invalt.

ER301

De overgeërfde porfyrie is een zeldzame ziekte.-- Maar zij is de ergste graad van een hele waaier van porfyrieën die, erg genoeg, niet enkel erfelijk zijn maar kunnen opgelopen worden n.a.v. een te sterk of langdurig genoeg contact met chemicaliën, waaronder geneesmiddelen (antivruchtbaarheidspil, barbituurproducten e.d.m.), drugs (alcohol e.d.m.) en petrochemische producten (zoals b.v. pesticiden).-- Hetgeen natuurlijk het probleem zeer actueel maakt. En overingewikkeld. - Tot daar iets dat een nieuw licht kan werpen op een oeroude zaak.

De mening van Lecouteux.

De boeken van Cl. Lecouteux:

-- *Fantômes et revenants au moyen âge,* Paris, 1986,

-- *Les nains et les elfes au moyen âge*, Paris, 1988,

-- *Fées, sorcières et loups-garous au moyen âge*, Paris,1992

Deze boeken handelen op de eerste plaats over de nordische (skandinaafs-germaanse) leefwereld en het sterke animisme dat de noordse mensheid kenmerkte.

O.c., 136ss., heeft hij het over *Willem Van Auvergne* (1180/1228; bisschop van Parijs, die in zijn *De universo* over een weerwolf schrijft.

Lecouteux vergelijkt het volksgeloof van die tijd en het klerikale standpunt als volgt.

1. *Het volksgeloof.*

Een mens beschikt over het vermogen om een dubbelgang(st)er uit te zenden. Zo'n mens zondert zich af om te verhinderen dat zijn schijndood lichaam aangeraakt wordt. De dubbelgang(st)er neemt de gedaante van een wolf aan. Zo'n mens weet dat hij/ zij over een dubbelgang(st)er in wolvengedaante beschikt. De dubbelgang(st)er treedt, na de uittreding, weer in het biologische lichaam in, dat na schijndood te zijn geweest, weer bijkomt.

2. *Het klerikale standpunt.*

Een boze geest maakt zich van zo'n mens meester. "De duivel" werpt zo iemand in een verloren hoek en laat hem/ haar als dood achter. "De duivel" treedt in een wolf in of omgeeft zich met de gedaante ervan. Zo'n mens meent dat hij een wolf 'is'. Een heilige wekt zo'n mens en bevrijdt hem/ haar van die bezetenheid.

Volgens Lecouteux projecteert de klerikale wereld van die tijd, gevangen in zijn axiomata, al wat hij niet kan verstaan, als duivels in een demonologie (duiveltheorie).

Wij mogen deze mening niet zomaar nevens ons neerleggen. Want de middeneeuwse clerus was op zijn manier rationalistisch,-- prerationalistisch. Het prerationalisme - dat zo goed aangevoeld wordt door b.v. onze oosters-christelijke geloofsbroeders en -zusters - hulde zich in een gedeelte van de Bijbelse taal. Let wel: een gedeelte van! Dit heeft als gevolg dat de missionering het animisme niet als animisme verstond en trachtte te kerstenen, maar wel als louter demonie die brutaal onderdrukt moest worden (b.v. in de heksenvervolgingen).

ER302

56. Indringing (302/304)

Wij snijden nu een delicaat thema aan. Enerzijds was het voortdurend ondergronds aanwezig. Anderzijds konden wij het niet uitdrukkelijk bespreken doordat men het hele animistische systeem eerst moet grondig leren kennen.

Gelukkig, met het einde van vorig kapittel - Lecouteux' mening -, zijn wij wel gedwongen het zo snel mogelijk ter sprake te brengen. Daar gaan wij.

Bibl. st.: *Fr. Sagnard, D.P., trad., Clément d'Alexandrie, Extraits de Théodote*, Paris, 1970.

De H. Clemens Van Alexandrië (140/230)
Deze heilige is zo goed als de eerste denker van formaat binnen het rijzende christendom. Hij werd echter wel duchtig overtroffen door zijn geniale leerling Origenes van Alexandrië (185/251).

Eén van de kwalen waarmee de eerste christenen af te rekenen hadden, was de gnosis. De gnosis van die tijd - want er is op onze dagen nog steeds een sterke, ja, steevast sterker wordende gnosis - was een neo-platonizerende strekking die 'gnosis', (occult) inzicht, als basisaxioma vooropstelt waarvan het domein is de algehele werkelijkheid (het is dus een ontologie) maar met een sterk accent op het heilige in al zijn vormen.

Tussen vele stellingen benadrukken wij er één, nl. het radicale onderscheid tussen 'rein' en 'onrein' ('bezoedeld'). (Wat zij) 'god' (noemen) is rein. De rest is onrein, tenzij die rest op een of andere manier één wordt, dankzij gnosis, met die reine god.

Drie types van materie.-- Gnostici, althans de stroming waartoe Valentinos (+ 100 /161) behoort, onderscheidt

a. *'hylische' stof*, d.i. de grove stof die sterfelijk want vervloekt is,

b. *'psychische' stof*, d.i. fijne of ijle, fluïdieke stof, maar die deelt in de vervloekte sterfelijkheid van de grove of hylische stof,

c. *'pneumatische' stof*, die ijle, fluïdieke stof is maar 'rein', onbezoedeld en dus onsterfelijk, want onvervloekt.-- Men ziet dat de tweeledigheid "rein/ onrein" ook de stof in tweeën deelt.

Nu is - volgens Valentinos - de gewone christen nog steeds onderhevig aan (hylische en) psychische stof. Maar is de valentiniaanse christen, om reden van zijn 'gnosis' inzake stof, daarboven verheven want zijn ziel is louter pneumatische, onvervloekte, reine stof en dus onsterfelijk in de ware zin.

ER303

Men ziet het: dat type van gnosis is een soort animisme. Maar dualistisch, d.i. beheerst door de tweeledigheid “rein/ onrein”.

Soorten gnosis (gnosticisme).

In de wirwar van denkwijzen eigen aan de multiculturele wereld van toen kon men:

a. een louter heidense,

b. een christelijke (Clemens, Origenes),

c. een christelijk-ketterse (Valentinos,-- Simon de magiër, Basilides, Karpokrates, Marcion),

d. een joodse en

e. later een islamitische gnosis onderscheiden.

Dat bewijst op zich al dat de gnostici een waar probleem van die tijd ter sprake brachten. Dat probleem was: de juiste verhouding van het rijzende Bijbelse (joodse en christelijke) religieuze denken en leven tot het tanende heidense animisme in al zijn vormen. Het probleem waarmee deze cursus al heel de tijd worstelt.

Oosterse, hellenistisch-Romeinse, oud- en nieuwtestamentische elementen werden door de gnostiekers tot- soms zeer sterk fantastische - systemen ineen gefutseld. Dit ‘syncretisme’ (dooreenmengen van religies) is zeker één van de doorslaggevendste redenen geweest waarom de clerus van de kerk - de katholieke - zo radicaal alle gnosis heeft afgewezen.

Dit belet echter niet dat een Clemens van Alexandrië ons zijn nota’s n.a.v. de lezing van een werk van Theodotos, die optrad tussen 160 en 170, achterliet,-- met de bedoeling er werk van te maken. Het is bij de nota’s gebleven.

Uit die nota’s halen wij nu een fragment dat van doorslaggevende aard is voor de hele cursus. -- O. c., 206/207.-- Let wel: het doopsel geschiedde toentertijd nog door effectieve onderdompeling.

Ziehier wat de gnosticus Theodotos zegt.

Het is aangewezen het doopsel met vreugde tegemoet te gaan.-- Maar, aangezien dikwijls onreine geesten (“akaktharta pneumata”) mee neerdalen en meteen het, zegel (*opm.:* sacramenteel merkteken) verwerven - iets dat dergelijke geesten in het vervolg onbeheersbaar maakt -, daardoor geraakt de vreugde in vrees verwikkeld uit zorg dat enkel iemand die rein is, in het doopwater afdaalt.-- Met het oog daarop zijn er vastenpraktijken, smeekgebeden, handopleggingen, kniebuigingen e.d.m. ingevoerd.

Tot daar de voor ons zeer belangrijke tekst. Hij trekt bloot wat een groot gedeelte van de (joodse, christelijke en later islamitische) clerici niet zien!

ER304

O.c., 231.-- Een tweede tekst herhaalt met andere termen: “De boze geesten - ‘energoun’ - maken de mens tot een geobsedeerde. Dermate zelfs dat zij dikwijls met de dopeling(e) zich mee laten dopen.

Of o.c., 238.-- Het eigenaardige van de demonen die - na met de gedoopte mee in het doopwater te zijn gedaald - ook het merkteken (nl. van het christelijke doopsel) ontvangen.

Een indringing.

De geschiedenis speelde zich af in West-Vlaanderen enkele jaren geleden.-- Een koppel, waarvan de vrouw onderwijzeres was en reeds drie kinderen had, kreeg er een vierde, -- een bloemetje van een meisje. Kerngezond. ‘s Nachts slapend als een roos.-- Na een tijd kon de moeder zelfs overdag gerust les geven.-- Komt de dag van het doopsel. Heer oom, een priester, kreeg de eer.

Van die dag af weende het kind zodra de nacht intrad, .. tot de morgen. De huisarts, later de kinderspecialist komen eraan te pas: “Het kind heeft te veel lawaai gehoord op het familiale doopfeestje”. Medicatie. Geen resultaat. Totdat men een zienster raadpleegt,-- ten einde raad.

De vrouw, wat achterdochtig omdat zij een priester in het gedrang ziet komen, zegt dan toch maar wat zij ‘voelt’ (“Gij moet mij niet geloven maar ik hou het radicaal staande”): “Ik zie, wanneer ik mij op de ritus van het gieten van het doopwater concentreer *(E.RF. 74* (“*De mantische vorm van aandacht*”), de geesten, zwarte gedaanten, die, met het doopwater, in het kind indringen.

Laat het dus door iemand die zoiets meester kan, bewerken - ‘bezweren’ misschien - maar - ik leg er de nadruk op - bewerken in die precieze zin”. -- Het koppel is op een priester gevallen die een ritus uitvoerde “in die precieze zin”. Vanaf die dag sliep het meisje weer normaal.

Opm.: Wanneer gnosis, occulte kennis, aanleiding geeft tot spookachtige, syncretistische systemen, dan moet dit radicaal afgewezen worden. Maar, wanneer dezelfde gnosis of occulte kennis dingen echt ziet, zoals b.v. het indringen van onreine, godvervreemde geesten in de structuur zelf van een sacrament - het valt ook voor met de andere sacramenten (gezien de

onwetendheid der bedienaars) dan misdoet men wanneer men dat achteloos van de kaart veegt.

Dit des te meer daar onreine geesten zich (door meedoen, op valse manier, met de sacramenten) afharden tegen verdere bekering of bestrijding, zoals een Theodotos zeer juist zag, en dus het christendom ondermijnen.

ER305

8. Steekproeven 8.

57. Theürgie. (305/309)

Sedert *J.W.E. Mannhardt* (1831/1880), o.m. met zijn *Wald- und Feldculte*, de weg baande, voor denkers als J.G. Frazer, Herm. Usener, S. Reinach e.a. classici, zijn mensen als Festugière en Dodds denkbaar.

Die verbrede studie der klassieke filologie (taal-, literatuur- en geschiedwetenschap) laat ons toe een verantwoord kapitteltje in te schakelen over theürgie. Deze wordt nogal eens gesteld tegenover goëtie (*E.RF. 264*). Wat voor veel voorbehoud vatbaar is, want ook de goëtie werkt desnoods in op de godheid b.v..

Fusika dunamera.

Deze term, de titel van een antiek boek, betekent - “natuurfilosofie die zich met occulte fenomenen bezighoudt”.

-- *R.P. Festugère, D.P., La révélation d’Hermès Trismégiste, I (L’astrologie et les sciences occultes*), Paris, 1944, 194 / 201, geeft ons de achtergrond.

Bolos Van Mendes: occulte natuurfilosofie

Deze Egyptisch magisch-denker leefde rond -200 en gaat door als de eerste die filosofie en occultisme verenigt op formele wijze. Hij schreef heel wat werken,-- zo: *Paignia* (= Geestige magische voorschriften), *Bafika* (Alchemie), enz.. Ook schreef hij over astrologie, natuurlijk. En stelde een boek samen over *Thaumasia* (Wonderen; een aretalogisch werk (*E.RF. 44;-- 19*)).-- Vooral zijn “*fusika dunamera*” occulte natuurfilosofie, had grote nawerking.

Theourgia.

Bibl. St.:

-- *E.R. Dodds, The Greeks and the Irrational*, Berkeley/ Los Angeles, University of California Press, 1966, 283/311 (*Theurgy*), handelt uitdrukkelijk over theürgie.

-- *E.R. Dodds, Der Fortschrittsgedanke in der Antike*, Zürich/ München, 1977 (// *The Ancient Concept of Progress*, Oxford University Press, 1973), 188/239 (*Paranormale Phänomene in der klassischen Antike*), heeft het over telepathie en helderziendheid, voorkennis (voorschouw), mediumnisme en aanverwante.

In dit werk, o.c., 234, zegt Dodds: "De gelijkenissen tussen de antieke theürgie en het moderne spiritisme lijken te talrijk om als pure toevalligheden van de tafel geveegd te worden".

'Theürgie' betekent die magie die als mikpunt neemt de numineuze of sacrale wezens,-- godheden, geesten allerhande, zielen van gestorvenen.

Daar waar 'theologen' spreken over de godheid en dergelijke; werken de 'theürgen' erop in. Meer nog: zij scheppen ze (*E.RF. 251* (*Philip*).

ER306

Dodds situeert de 'theürgie' in de strikte zin in leven en werk van *Ioulianos de oudere*, die leefde onder keizer *Marcus Aurglius* (121/180) en die *Logia di' epon* (lat.: *Oracula chaldaica*), schreef. Een werk eveneens met grote nawerking.

Ioulianos de jongere, de zoon van de vorige, is - naar Dodds meent te weten - de eerste die als 'theourgos', theürg, aangeduid wordt.

Vanaf Porfurios van Turos (233/305), leerling van de neoplatonieker Plotinos (die nog te rationalistisch dacht om theürgie op te nemen in de structuur zelf van zijn filosofisch en theologisch denken), wordt de theürgie en de occulte fysiek een vast bestanddeel van de laatantieke theosofieën (neoplatonismen).

Festugière's typologie.
O.c., 282 / 308 (*L' hermétisme et la magie*).-- Hij ziet volgende types.

1.-- De magiër(in) doet de godheid (geest, dodenschim) zelf verschijnen.-- Ofwel gedurende een zielereis, waarbij de dubbelgang(st)er van een mens het lichaam verlaat, "zich b.v. ten hemel opgeheven weet", waar hij/ zij de godheid (geest, schim) ziet verschijnen.

Ofwel daalt de godheid (geest, schim), nadat zij door middel van een aantal magische zinnebeelden en woorden werd opgeroepen, op aarde neer en toont

zich in hoogst eigen persoon. Dit in de loop van een droom of bij volle dagbewustzijn.

2.-- De magiër(in) doet de godheid onrechtstreeks verschijnen.-- Zo b.v. in een grofstoffelijk iets (= de vlam van een lamp of toorts ('lychnomancie') of het water in een recipiënt ('lekanomancie'). -- Zo ook in de persoon zelf van de magiër(in) - meson, medium - die ingevingen (in de vorm van een dialoog), in vervoerde toestand, doorkrijgt.

3.-- De magiër(in) doet de godheid (geest, schim) haar gedachten onthullen en dergelijke meer doordat deze zich in een voorwerp vastzet dat de godheid (geest, schim) doet bewegen of van eigenschappen veranderen.

Het is, duidelijk dat 2 en 3 indringingsfenomenen behelzen.-- Wij gaan deze nu verduidelijken aan de hand van een eigentijds voorbeeld. *D. Fortune, Psychische zelfverdediging (Een studie in occulte pathologie en criminaliteit*), Amsterdam, 1937, 91/92 (*Mej. E.).*

ER307

Een ingedrongen ziel.

Dion Fortune gaat uit van de mogelijkheid dat een ontlichaamde ziel (schim) 'ingrijpt'. Maar - zo zegt zij - 'ingreep' betekent nog niet 'aanval'. Een entiteit of wezen dat post-mortem-narigheden ("post mortem" = na de dood) veroorzaakt, is misschien een ziel die in nood verkeert en dus "de eeuwige rust" (het gevraagde in dodenmissen b.v.) mist.

De achtergrond.

Onder meer doordat de gestorvene te weinig voorbereid is op het nadoodse bestaan: hij/ zij zwerft dan rond in "een andere wereld". Bij de eerste de beste gelegenheid klampt hij/zij zich vast aan een als weldoend overkomende levende. Deze levende boet daardoor aan levenskracht in (want de zich vastklampende ziel mist deze en zuigt uit). Dit uit zich dan in verschijnselen als kwalen allerhande, dwanggedachten, bezetenheidsfenomenen. - Tot daar wat betreft de achtergrond.

De voorgrond.

De 'onmiddellijke' reden - van het zich vastklampen, ja, het indringen in een levende is vaak - aldus Dion Fortune - vriendschap of erotiek.-- Luisteren wij nu naar het verhaal over Mej. E.

Juffrouw E.

Haar verloofde sneuvelde gedurende de oorlog.-- Aanvankelijk overwon zij het verdriet. Doch een zestal maanden later stortte zij ineen (depressie). Zij is sedertdien neurasthenisch (*E.RF. 246; 294; 306*).

(1). *Indringingservaring.*

-- 's Nachts - nooit overdag - voelt zij haar lichaam ieder vermogen tot "eigen waarnemen" verliezen. Cfr. *E.R.F. 195v.* (*Waarnemingsvermogen*). "Ik heb daarbij het gevoel alsof ik langzaam vervries".

Opm.: De uittreding-mèt-uitzuiging leegt letterlijk haar lijf van haar levenskracht of fluïdum.

Soms overwint zij die vrieskoude, soms niet.-- Ofschoon zij dan bij volle bewustzijn is, verstijft zij en wordt bewegingsloos. Zelfs tot roepen is zij niet in staat.-- Die infiltratie eindigt gewoonlijk "in een soort slaaptoestand". -

Opm.: Vergelijk de schijndood hiermee.

(2).-- *Zielereis*.-- In die slaaptoestand maakt zij "alle mogelijke ervaringen" door.-- Soms bezoekt zij vreemde plaatsen, spreekt met onbekenden. Soms doorleeft zij een soort "paradijselijke toestand" die als "onbeschrijfelijk schoon" overkomt. Soms voelt zij zich vallen, ja, verdrinken maar kan zich telkens weer "in de lucht bewegen". Soms heeft zij de indruk te 'reizen', "zonder bepaald doel rond te zweven".

ER308

(3).--*Terug, van zielereis.*

Als Mej. E. bijkomt, blijft zij nog enkele tijd versteven, bewegingsloos.-- Daarop ervaart zij prikkelingen in de ledematen. Staat op. Maar… gewoonlijk dodelijk uitgeput.

Slotsom.-- "Die vreemde ervaring zelf lijkt mij soms niet erger dan het ontwaken. Toch ondermijnt zij mijn gezondheid en mijn geluk. Zij kan dus niet goed zijn". Aldus Mej. E.

Theürgische therapie.

Dion Fortune zegt dat de 'bezwering', d.i. het wegwerken van Mej. E's nare ervaringen, niet op hààr gericht werd maar op de entiteit die de stoornis veroorzaakte, de gestorven verloofde.

Deze 'obsessor' ('obsessie' is een kleinere graad van bezetenheid of indringing) trachtte te beletten dat zij uit die zielereizen bijkwam. Dion Fortune zegt dat hij "hemelwaarts gericht werd" zo dat hij Mej. E. niet meer aanklampte.

Opm.: De strikt Bijbelse ervaring inzake dergelijke indringingen - die veel meer voorvallen dan men denkt, vooral daar waar men treurend aan de overledene blijft kleven - leert dat het nieuwtestamentische dogma (axioma), nl. het feit dat Jezus als verheerlijkte ter helle (versta: in de wereld der dwalende zielen) neerdaalde, hier doorslaggevender werkt dan een vaag "hemelwaarts richten".

The entity (315/316)

Begin 1983 kwam, na een onmetelijk succes in de VSA, in de Franse filmzalen de film The Entity uit.-- Een meisje wordt gekweld ('Gepest',-- het pesten is één van de geliefde bezigheden van titanisch-olympische en satanische wezens) en zelfs 'verkracht' door een entiteit.

De Felitta, de maker van de film, ontmoette in 1977, in California, Carla Moran, een meisje dat sedert jaren aan een indringing leed.-- Howard Long b.v., Amerikaans specialist, behandelde Carla. Met andere vorsers van de University of California woont de Felitta de taferelen bij. Fenomenen: veelkleurig licht vormt de aura; in het lab zelf ziet men een griezelige schim die zich vormt (een graad van materialisering) en zich op de jonge vrouw werpt.

De aanwezigen verfilmen het gebeuren: the entity laat op de film veelkleurige lichtfenomenen en schim achter! -- Het geneeskundig verslag is formeel: Carla wordt fysicaal vaststelbaar gekweld (nagelkrassen op de borst; volkomen verscheurde schouder; kwetsuren tussen de dijen) en …verkracht.

Terloops: in andere omstandigheden doch na identische taferelen is Carla driemaal zwanger bevonden.

ER309

De Felitta, aanvankelijk uiterst septisch, kwam onder de indruk: zowel de filmopnamen van 1977 als de medische verslagen tonen meer dan louter "seksuele neurose".

Men heeft dan het fenomeen geduid als de indringing van een 'incubus', de middeneeuwse term voor "seksuele bovenligger". Deze is een mannelijk

wezen dat met vrouwen seks bedrijft o.m. in de vorm waarin Carla Moran dit ervoer.

Sinistrari d'Ameno, in een werk over 'demonialiteit', schrijft in de XVII-de eeuw wat volgt:

(1).-- ***De eerste wijze van incubusseks***

Deze betreft zwart-magiërs en -magiërinnen.-- Zij roepen hetzij een incubus hetzij een succuba (vrouwelijke onderligster) op. Gaan er een soort magische verbintenis mee aan.

O.g.v. die seksueel-magische verbintenis gedragen de numineuze wezens zich sexy met de magiër of magiërin die dit graag ondergaan… om op die wijze 'levenskracht' op te doen voor hun/ haar doeleinden.

(2).-- ***De tweede wijze van numineuze seks***

Deze betreft die mensen die zich heel èn al buiten iedere magie bewegen. Die dus slachtoffer zijn niet enkel van een gewone ingreep - om met Dion Fortune te spreken - maar van een aanval in regel.

Bibl. st.:

-- *F. Boutet, dir., Dictionnaire des sciences occultes*, Paris, 1937 -1; 1976 2, 183s..

Volgens *J. Degas, L'emprise*, in: Nostra 563 (27.03.1983, 12s.), is het mysterie in Carla's geval totaal. De 'wetenschappelijke' behandelingen waaraan zij 'deskundig' onderworpen werd, verergeren nog de narigheden der indringing en de exorcismen (blijkbaar in de ene of andere traditionele vorm) bleven zonder resultaat.

Opm.: Grondige ervaring leert dat dergelijke "sexy pesterijen" zich veel meer voordoen - in onze pornografisch-permissieve cultuur - dan "deftige mensen" weten. En dan: om een erotische indringing meester te kunnen moet men over veel meer beschikken dan de traditionele bezweringen!

Waarom? Waardoor? Doordat - indien men niet grondig mantisch begaafd is èn enkel op de H. Drie-eenheid steunt - terwijl men bezweert, wezens indringen in bezweerder en bezworene, wezens die grondig afgehard zijn tegen de louter traditionele formules. Men moet van veel verder komen.

ER310

58. Indringende, ingedrongen vooroudergeesten (310/314)

Het naïeve spiritisme stelt de gestorven familieleden centraal. Dat is - in het leven van de meeste niet-ontwortelde mensen - normaal: wie vergeet gemakkelijk zijn geliefde vader of moeder of een vriend of vriendin?

Dat is allemaal "heel schoon" maar diezelfde 'geliefden' kunnen - let op het voorbehoud of modaliteit: kunnen - zeer zware problemen stellen. Het is immers juist dat al wie wij gekend hebben als goed, eens dat zij gestorven zijn, ons begeleiden, helpen, inspireren, zoals zovele mensen dit - in alle stilte en ver van alle 'wetenschappelijke' onderzoekers - ervaren als een in privé-kader onmiskenbaar feit.-- Dit belet niet dat wij ons nu met de andere, de schaduwzijde gaan bezighouden.

Psychogenealogie. (310/312).

Bibl. st.:

-- *Psycho (Les fantômes de l'inconscient*), in: *Fémina* (Genève) 224 (27.09.1992), 75/81.

Het artikel - op journalistieke en dus simplistisch-sensationele wijze - begint als volgt; "Onze ziel wordt bewoond door 'revenants', letterlijk: wezens die terugkeren, die ons hun stem verlenen en zelfs ons ons gedrag dicteren. "Het zijn onze voorouders".

Wat die slagzin om de aandacht van het lezend publiek zegt, kan - let wel: kan - waar zijn in de letterlijke zin. Maar dat is slechts één van de aspecten van het probleem.

Op Haïti spreekt men van "l' héritage", de erfenis: daarmee bedoelt men al die wezens die, zodra wij in de moederschoot ontvangen zijn, ons begeleiden, ja, in ons indringen.

De psychogenealogie kan gedefinieerd worden als "de studie van die erfenis". Wanneer men, nl. de stamboomgeschiedenis doorvorst, dan treft men aan: gedragingen (stembuigingen, mimieken, zinnige of onzinnige trekken), gelukkige of ongelukkige gebeurtenissen (beroepskeuze, partnerkeuze, vriendschapskeuze,-- ongelukken), goede en slechte eigenschappen (neiging tot roken, bekwaamheid voor een vak), gaven en gebreken die stuk voor stuk terug te vinden zijn bij de nakomelingen.

-- *Dr. Alain de Mijolla, Visiteurs du moi* (Ed. des Belles-Lettres), tracht zo verantwoordbaar mogelijk "de bezoek(st)ers van ons ik" als de wezens van onze stamboom bloot te trekken.

Dat is 'psychogenealogie' of 'stamboompsychologie'. Het is zoals J.W. Goethe reeds duidelijk wist, alsof iets van onze voorgang(st)ers in ons herleeft.

ER311

Opm.: Wij zeggen, in de titel, 'vooroudergeesten'. Maar men moet dit metonymisch verstaan, d.i. als het noemen van het gedeelte voor een omvattender geheel.

Nathan Söderblom (1866/1931; lutheraans aartsbisschop van Upsala; religiefenomenoloog), in zijn nog steeds meesterlijk boek *Das Werden des Gottesglaubens (Untersuchungen über die Anfänge der Religion*), Leipzig, 1926-2, 54, zegt wat volgt.

Over de magische kracht of 'macht' bij de Finnen en de Laplanders vertellen Edgar Reuterskiöld en Uno Holmberg.

'Vaki' ('vahi') kan 'volk' betekenen. Vroeger werd die term uitgezegd van de geesten die water, aarde, vuur, enz. bewonen. -- Nu - aldus Holmberg - duidt diezelfde term 'macht' aan. Als wisselterm kan 'voima' (magische kracht, levenskracht) aangewend worden om de macht of levenskracht van water, aarde, bos, donder e.d.m. aan te duiden. Al wie aan magie doet, weten vaki of voima voor hun doeleinden aan te wenden.

Welnu, men vergete niet dat - zeker daar waar aan magie, vooral intense magie gedaan werd - niet enkel de geesten van voorouders in de enge zin of die van buren, vrienden/ vriendinnen enz., maar ook de daarbij horende natuurgeesten van allerlei rang en soort gezamenlijk de (onzichtbare, numineuze) erfenis uitmaken.

De overdrachtswijze.

Wij laten het aan uitrafelaars/ uitrafelaarsters over om haarfijn uit te maken of het nu de genen zijn of één of ander mimetisme (nabootsingsvermogen) of één of ander aangeboren geheugen of … indringende geesten die maken dat wij allen soms zo sprekend gelijken op al wie ons voorging.

Dr. Mijolla: "Wij worden weliswaar ter wereld gebracht met een genetisch patrimonium maar ook ingekaderd in een familie die ware, vervormde, ingebeelde of geheim gehouden verhalen bebroedt.-- Genetica en familiegeschiedenis gaan samen".

De terugkerenden.
Bibl. st.: -- *Régis Boyer, trad., Henrik Ibsen, Les revenants* (*Gengangere*), Les Editions du Porte - Glaive, Paris, 1989.--

Gengangere is een familiedrama in drie bedrijven.-- Boyer licht toe.- Als men het drama oppervlakkig leest (alsook *Ibsen: Een poppenhuis*, De steunpilaren van de samenleving), dan lijkt het een toepassing van de regel (versta: axioma) "De zonden van de voorouders wegen op de nakomelingen na".

ER312

Opm.: Dat, behalve de goede eigenschappen, ook de ethische afwijkingen nawegen, werd zeer duidelijk aangevoeld in het oude testament, zoals *Jerem. 31:29/34* het verwoordt ("De vaders hebben zure druiven gegeten en de tanden der zonen smaken er bitter naar").

Terloops: Juist in dat overdrachtsproces grijpt het verschijnen van twee onbevlekt ontvangenen, Maria en Jezus, als een donderslag in een helder hemelruim, grondig in,-- zoals de profeet Jeremias ten andere duidelijk voorspelt.

Boyer verder: Henrik Ibsen (1828/1906; Noors literator) was grondig thuis in de IJslandse saga's, die voor meer dan één van zijn werken tot model dienden. Cfr. *E.RF. 85* (*De nordische magie*). Vooral *E.RF. 86* (*Tô1edôt*).

Zo kende Ibsen o.m. de 'daugr' of 'terugkerende'. Dit is een overledene die als gefrustreerde in het hiernamaals mistevreden is.

Zo b.v. iemand die gestorven is zonder dat zijn rechtssituatie geroerd werd.-- Iemand b.v. wordt vermoord, maar de moordenaar loopt ongestraft rond - denken wij aan de film, een kassucces: Ghost.

De bres die geslagen werd in "de eer" - versta maar daarbij "de magische kracht of levenskracht" - van de familie, werd niet op gerechtige wijze hersteld. De ziel van de vermoorde heeft geen "eeuwige rust" en dus zal zij, indien zij occult sterk genoeg is, kleven aan al wat met het aangedane onrecht uitstaans heeft. Zij zal 'nawegen', onder meer door indringing.

Occulte erfenis. (319/321)
Bibl. st.:.

-- *P. Bauer, Horoskop und Talisman (Die Mächte des heutigen Aberglaubens*), Stuttgart, 1963, 169/171 (*Okkulte Behaftung*).

Het axioma luidt: occulte activiteit - magie, bezweren, ja, een bewust pakt met de duivel - veroorzaakt wellicht zware psychische stoornissen (mèt al wat daarbij hoort).

Toelichting.

Occulte activiteiten ontwikkelen enerzijds mediale begaafdheden (helderziendheid b.v., sterker zijn dan) (*E.RF. 215*). Daardoor echter komt zo' n mens terecht in "een onvermoede 'andere' wereld", waartegen hij/ zij misschien niet voldoende opgewassen is (die occulte wereld, met zijn soms gevaarlijke of althans bizarre wezens, is sterker dan hij/ zij).

ER313

Wat dan, anderzijds, bizarre effecten met zich brengt zoals soms (zelden) spookfenomenen - poltergeist - maar vooral psychiatrische stoornissen als depressies, melancholieën allerhande, 'spleen' (ontroostbare levensmoeheid), in het Duits 'Schwermut', gespleten persoonlijkheid.

"Net als in de neurosen (zenuwziekten) en de psychosen (zielsziekten)", zegt Bauer in het spoor van *Kurt Koch, Seelsorge und Okkultismus*, Wüstenroth, 1960-4.

Inderdaad: de titanisch-olympische en vooral satanische wereld van het voor-, buiten- en nog het sterkst antichristelijk animisme is door en door bedreigd door psychiatrische kwalen, in de ene of andere graad, -- neurosen, psychopathieën (het gedrag van wat men heet 'psychopaten'), psychosen. Cfr. *E.RF.156.*

Eén model.

Bauer vermeldt.-- Een familie van forse landbouwers.-- Een jonge vrouw - het zijn bij uitstek de vrouwen die het duidelijkst (niet het ergst) de nachtzijde van het occulte blootgeven doordat zij a.h.w. doorschijnender zijn - klaagt over:

a. psychische aanvallen,
b. levensmoeheid,
c. angstaanvallen

(*E.RF. 232*). De arts staat machteloos.-- Daarop komt zij bij een - blijkbaar door haar gewaardeerde - zielzorger terecht. Koch.-- De anamnese (het ophelderen van alle elementen) toont het volgende:

1.-- De overgrootvader was boerenoccultist ('Besprecher'). Hij verhing zich.

2.-- De grootvader liep in zijn spoor: hij werd onder een kantelende hooiwagen doodgedrukt.-- Diens broer vond door een ongelukkige hoefslag van een paard de dood.

3.-- De zoon van die broer was een succesrijk boerenoccultist inzake vee,-- steeds weer door de boeren geraadpleegd (de drie vierden van de stallen werden door hem magisch bewerkt). Zijn leven eindige balladesk: hij wurgde zijn vrouw en pleegde zelfmoord.-- De zuster van die broer sprong in een 'Ziehbrunnen' (een ophaalbron) en verdronk zich.

4.-- De jonge vrouw lijdt al aan psychische aanvallen, levensmoeheid en angstaanvallen.-- De stamboombalans: één moord, twee dodelijke ongevallen, drie zelfmoorden! Zij weegt na, die balans.

De nacht van een ingewijde.

Niet het deugdelijke zielzorgerlijke werkje van een Bauer maar *Dr. Philippe Encausse, Sciences occultes et déséquilibre mental*, Paris, 1959-3, komt hier van pas. Het boek van de zoon van een befaamd Frans occultist werd door de Académie de médecine bekroond.

ER314

Als model halen wij aan: *M. Magre, Les interventions surnaturelles*, Paris, 1939, 137/138 (*Le coup à l' âme*).-- Let wel: de titel heeft het over 'surnaturelles': wij vertalen door 'buitennatuurlijk' natuurlijk.

Het gaat over l' abbé Fournié, leerling van Martines de Pasquallys (1727/1774), de stichter van "*les francs-maçons christiques*" (les Élus de Cohen), die hij leerde kennen doorheen Louis Claude de Saint-Martin (1743/1803), een leerling van de Pasquallys.

Fournié was mettertijd tot ziener uitgegroeid: zeer dikwijls had hij 'gezichten' (die hij aan de Pasquallys toeschreef). Dit leidde mettertijd tot obsessies.-- Meteen doorleefde hij zware twijfels aan Gods' bestaan: een innerlijke stem zei telkens weer "er is geen god. Er is geen leven na de dood" (o c., 137).

Op zekere avond, rond 22.00 h., knielde Fournié neer: hij hoort de stem van zijn sinds meer dan twee jaar gestorven leermeester Pasquallys. Zij leek vanuit de tuin te komen, doch meteen 'zag' hij Pasquallys voor zich staan,-- in gezelschap van zijn sinds lang overleden vader en moeder en ook van een ander wezen dat geen mens was.-- Hij voerde een lang gesprek met hen.

Maar Fournié maakte een verschrikkelijke nacht door. "Ik werd onder meer lichtjes getroffen in mijn ziel door een hand die dwars doorheen mijn lijf een slag toediende. "Le coup de l' âme". Door die slag kreeg ik een pijn die in mensentaal niet weer te geven is en die meer aan de tijd dan aan de eeuwigheid ontsprong.

"Mijn God, indien dit uw wilsbeschikking is, maak dat ik nooit meer zo'n slag doorsta!". Want die slag was zo verschrikkelijk dat, niettegenstaande de vijfentwintig jaren die sindsdien verlopen zijn, ik graag het heelal met al zijn genietingen zou geven om niet meer nog eens op die wijze - al was het maar juist één keer - zo'n slag toegediend te krijgen".

Opm.: Ziedaar wat eerwaarde heer Fournié, met zijn inwijding in de vrijmetselaarsloge, ook al wou deze 'christisch' te werk gaan, aan numineuze erfenis meekreeg. De zielsgenadeslag spreekt boekdelen.

Opm.: Als men bedenkt dat, volgens de prehistorie en de paleontologie, de mens minstens een paar miljoenen jaren op aarde zou bestaan, dan kan men vermoeden welke numineuze erfenissen zich ongemerkt hebben kunnen vormen. Met de nare maar ook de gunstige uitwerkingen vandien.

ER315

59. De geheime genootschappen (315/320)

Wij ontmoetten ze reeds, de geheime genootschappen (*E.RF. 200* (*Voedoe* en *217* (*Bwiti*), alsook *257* (*Sfeer van dubbelganger*).- Wij leggen nu de achtergrond (satanie) en de structuur (geheimhouding) even bloot.

De "elementen van de(ze) wereld".

De term 'stoicheia' (lat.: elementa) is - naast de term 'archai' (lat.: principia) - één der basistermen van de antiek-Griekse denkers (wetenschappers, wijsgeren, retoren). Hij betekent "al wat begrijpelijk maakt", en wel als vooropstelling of axioma van een gegeven, een domein, dat erdoor weergegeven en begrijpelijk gemaakt wordt.

Deze wereld of de wereld, in Bijbelse taal, betekent de materiële kosmos, hetzij rein op zich hetzij als het domein van al wat zedelijk en dus ook meteen fysisch kwaad is. Zulks hangt af van de context.

De term “elementen van de(ze) wereld of kosmos” komt voor *Koloss. 2:8* en *2:20*, waar hij vooral (niet alleen) slaat op de heidense elementen die deze kosmos ten grondslag liggen, en *Galat. 4:3* en *4:9*, waar hij vooral (niet alleen) slaat op de joodse elementen die deze kosmos funderen.

Element is al wat iets tot iets maakt.

Deze wereld waarin wij leven, bestaat uit elementen die hem maken tot wat hij is. Dat zijn eerst en vooral alle dingen die rein ‘kosmisch’ zijn: grove en ijle stof, geestelijke realiteiten b.v..

Maar in de mening van Paulus (en van menig ander mens in die tijd) betekent ‘element’ ook al wat als (kosmisch) - veroorzaker/ veroorzaakster (N. Söderblom: Urheber(in)) mede iets maakt tot wat het is, in dit geval: deze wereld. Nauwkeuriger: de ‘engelen’ of hogere wezens. Deze zijn drieledig, volgens *Filipp. 2:10*: (het hoogste der) hemelen, deze aarde en de onderwereld of hel.

In *Koloss.* en *Galat.* legt Paulus nogal de nadruk op de wezens die deze wereld ‘veroorzaken’ vanuit de hemelen (*Efes. 1:20v.; 3:10*) of vanuit “de lucht” (*Efes. 2:1vv.*), d.i. sideraal (astro(theo)logisch of atmosferisch.

Maar uit *Mark. 1:12/13* weten wij dat zij ook op de aarde (in de woestijn b.v.) zeer actief zijn en dus ‘veroorzaken’ Uit *1 Petr 3:18/22* weten wij dat zij heersen en dus ‘veroorzaken’ in de ‘hel’ of onderwereld.

ER316

Het rijk van Satan.

Lezen wij *Matth. 12:22/26*.

Meteen denken wij aan *Ps. 82(81)* en *Ps. 58(57),* waarin de veroorzakende rol van de godszonen -- machtvolle wezens die ons en onze biotoop ‘veroorzaken’--inzake overheid (wetgeving, regering, gerecht) ter sprake komt.

Toen werd een bezetene (*E.RF. 315* (*The Entity*)) tot bij Jezus gebracht die blind en stom was. Hij genas hem zodat de ‘stomme’ sprak en zag. - De hele menigte was verbaasd: “Zou Hij niet “de zoon van David” (*opm.:* de verwachte Messias of redder) zijn?”.

Toen de farizeeën dat hoorden, zegden zij: “Hij drijft de duivels slechts door Beëlzebub, de vorst der duivels, uit. Maar Jezus - die hun gedachten kende (*opm.:* Jezus was blijkbaar wat men nu zou heten “een helderziende”) - zegde: “Ieder rijk dat innerlijk verdeeld is, zal verwoest worden. Iedere stad of woning die innerlijk verdeeld is, zal niet stand houden.-- Indien dus de satan de satan uitdrijft, dan strijdt hij tegen zichzelf: hoe zal zijn rijk dan stand houden?”.

Opm.: De hele redenering van Jezus staat of valt met de term “rijk van satan, de vorst der demonen”, die wel, binnen de animistische vooropstellingen, het kwaad herstelt (“Ho trosas iasetai”, degene die het kwaad stichtte, zal het herstellen,-- aldus de ervaren oude Grieken), maar in geen geval, zoals Jezus, in dienst van het rijk Gods (d.i. de uitoefening van Gods vorstelijke ‘veroorzaking’) demonen die stom en blind maken (hun veroorzakingstype) uitdrijft. Dit zou zijn rijk doen openbarsten en splijten!

Onthouden wij goed deze tekst. Hij wordt bevestigd door *Joh. 12:31* (“*de vorst van deze wereld*”) en *2 Kor. 4:4* “*de god van deze wereld*”.

Waaruit overduidelijk blijkt dat Satan als veroorzaker-medeveroorzaker - van deze wereld zo dat hij is wat hij is, niet wereldvreemd mag gedacht worden maar zeer wereldbetrokken.

Wat duidelijk bevestigd wordt in *Matth. 4:1 / 11* (Jezus wordt getoetst door Satan zelf,-- vooral door de aanbieding van “de wereldrijken met hun heerlijkheid” (begrijpelijk uit *Dan. 7:1vv.* èn uit *Dan. 10:13 en 10: 20/21* (De engelen van Perzië en Yavan (Ionië, Giekenland)).

M.a.w.: de ‘grote’ en internationale politiek (met al wat daarmee samengaat aan economie b.v. (de boze mammon)) is mede begrepen in het veroorzakingsdomein van “de vorst van deze wereld” die de kern van de “elementen van deze wereld” uitmaakt.

ER317

Indringing.

Het veroorzakingstype bij uitstek, verraderlijk maar uiterst doelmatig, is de indringing. *Joh. 8:41* (De Jezusvijandige Joden voeren de werken van hun vader uit);

Joh. 8:44 zegt: “Gij leeft vanuit de duivel, uw vader. Het zijn de begeerten van uw vader die gij wilt uitvoeren”.

M.a.w.: in de diepten van hun ziel is een ingever - 'vader' - aan het werk, Satan! Niettegenstaande de wet en de profeten zijn de joden onderhevig aan de indringing van Satan (en zijn onreine geesten), -- zo dat zij, terwijl zij menen - op bewust vlak - God te dienen, in feite- on(der)bewust - Satan's wil uitvoeren en zo met hem deze wereld veroorzaken,-- mee veroorzaken.

Dat ook het christendom onderhevig is aan satanische indringing hebben wij geleerd *E.RF.310v.*.

Zo is b.v. verklaarbaar dat de clerus enerzijds de naastenliefde predikt en tegelijk anderzijds de heksen (en andere afwijkenden) foltert en levend verbrandt, zoals de inquisitie, eeuwenlang, heeft gedaan.

De term "geheim genootschap" (324/326)

Bibl. st.:

-- *L 'Europe des sociétés secrètes, Sélection du Reader's Digest*, Paris, s.d. (Tempeliers, Ridders van Malta, Teutonische ridders, Katharen, Gilden, Rozekruisers, Vrijmetselarij, Mafia komen ter sprake met het occultisme dat ermee samengaat);

-- *J. Weiss, La synarchie (Selon l'oeuvre de Saint-Yves d'Alveydre*), Paris, 1976 (Het begrip 'synarchie' dateert van Saint-Yves d'Alveydre (1842/1909), een occult begaafde die tegenover 'anarchie' (= ordeloosheid) 'synarchie' (strenge orde) stelde);

-- *Raymond Bernard, Rencontres avec l'insloite*, Villeneuve-Saint-Georges, 1976-1; 1981-4 (waarin de leider van amorc (Rozekruisersorde) zijn ontmoetingen schetst met … mysterieuze wezens uit het onzichtbare die het verloop van deze wereld helpen mee bepalen maar geheimzinnig, d.i. zonder de mogelijkheid voor de gewone mens, die er mede door beheerst wordt, er ook maar iets in te zeggen te hebben; hij schetst ook zijn kennismaking met de geheime orde der Druzen (Libanon));

-- *J.-P. Régimbal, O.SS.T., Le Rock 'n 'Roll (Viol de la conscience par les messages subliminaux*), Sherbrooke, Québec (Canada), 1983 (waaruit blijkt dat minstens een gedeelte van de rockcultuur o.m. door de Illuminati (in Beieren gesticht in 1776; een anarchisch systeem) geheimzinnig beheerst wordt).

ER318

Meteen verdient een afzonderlijke vermelding *Baird T. Spalding, De meesters van het verre Oosten (Hun leven en hun leer*), 's- Gravenhage, s.d. *(// Life and Teachings of the Masters of the Far East*), dat een soort 'verslag' is van een verkenningstocht in het Himalayagebied waar kennis gemaakt werd met mysterieuze figuren die vanuit het onzichtbare onze wereld 'beïnvloeden' (boeddhistisch maar met een soort opslorping van 'Christus').

Opm.: Een eigenaardig maar boeiend boek is en blijft: *Jac. P. Van Term, Van heidendom tot paganisme (Studiën over de vrijmetselarij*), Hilversurn, Brand, 1925. Het 'oude' heidendom met zijn seksuele magieën allerhande ('Teelkrachtreligies') staat voorop als een soort spoorvorming waarin de vrijmetselarij mettertijd loopt.

Opm.: Dat de vrijmetselarij een rol speelt, blijke uit *Prof. Dr. D.H. Wester, Goethe de vrijmetselaar*, Amsterdam, Schors, 1932-1;1981-2 (wat zijn Faust en de eraan verbonden magie beter leert verstaan).

Neo-paganisme.

Wij vernemen het zo-even: "van heidendom tot paganisme"! In onze postmoderne en vooral postchristelijke cultuur grijpt het nieuwe - soms zeer agressieve - heidendom rondom zich heen:

-- *Raymond Abellio, Vers un nouveau prophétisme (Essai sur le rôle politique du sacré et la situation de Lucifer dans le monde moderne*), Bruxelles/ Paris, Diffusion du livre, 1947;

-- *J.-L. Brau, La sorcellerie*, Paris, 1986 (vanaf o.c., 160, komt het nieuwe heidendom (nieuwe heksen, La Vey, Nietzsche en Alain de Benoist) ter sprake).

Nazisme.

Uiterst rechts en inzonderheid het nationaalsocialisme (dat, volgens Hermann Rauschning, na zijn gesprekken met Hitler, 'magisch-socialisme' had moeten heten) vertonen de structuur van geheime genootschappen en -magie.

Bibl. st.:

-- *J. Mabire, Thulé (Le soleil retrouvé des hyperboréens*), Paris, 1978 (Thule speelde een rol in de revolutie van 1919 in München);

-- *J.-M. Angebert, Hitler et la tradition cathare*, Paris, 1971 (Hitler, Rosenberg (*Der Mythus des zwanzigsten Jahrhunderts*), Himmler zouden zich aan de katharen geïnspireerd hebben);--

-- *W. Gerson, Le nazisme société secrète*, Paris, 1969;

-- vooral: *Nicholas Goodrick-Clarke, Les racines occultistes du nazisme*, Paris, 1989 (// *The Qccult Roots of Nazism* (1985)), een oerdegelijk werk.

ER319

Opm.: Martin Heidegger (1898/1976; Fundamentalontologie), de mens van de 'Destruktion' der platonisch-christelijke traditie, ster van het postmodernisme (voor een deel althans), was nazi,-- tot aan zijn dood. Men beweert wel - om hem wit te wassen - dat hij hoger stond. Dat kan zijn maar hij moet toch geweten hebben van de concentratiekampen: hij heeft nooit de nood aangevoeld zich als anti-platonieker en a-christelijk denker daarvan uitdrukkelijk te distantiëren.

Bibl. st.:
-- *Victor Farias, Heidegger et le nazisme*, Verdier, 1987 (een boek dat gedeeltelijk omstreden is maar blijkbaar een waarheid bloottrok,-- een alètheia, om het met Heidegger te zeggen).

Opm.: Nog één werk:
-- *D. Beresniak, Fascisme/ Intégrisme (Les cavaliers noirs de l'ésotérisme*), Paris, Detrad, 1988. Een aantal 'moderne' verworvenheden - democratie, pluralisme (multicultuur), persoonlijke vrijheid - worden "in naam van" één of ander religieus of heidens 'integrisme' of fascisme veroordeeld als mislukking van een sacrale 'orde'.

Synarchieën (319/320)
Het animistisch systeem, kern van alle oerreligies - is ergens altijd streng geordend. Dat zagen wij al terloops *E.RF. 241* en vooral *242* (*een gestrenge hiërarchie*).

Bibl. st.: -- *Serge Hutin*, bekend om zijn goed boekje *Les sociétés secrètes*, schreef *Gouvernants invisibles et sociétés secrètes*, Paris, 1971.

Wij halen daaruit de wezenskern die ons hier interesseert, naar voren, nl. de term 'synarchie'.

A.-- *Een hiërarchische structuur*
O.c., 98.-- Men treft in alle geheime genootschappen die werkelijk actief en zeer machtig zijn, een hiërarchische structuur aan: de verschillende graden of

peilen zijn streng van elkander afgegrendeld. Zo dat de leidende figuren naar goedvinden het hele systeem kunnen mennen (gestreng leiden).

Delen, - groepen en cellen, van het geheel moeten “van hogerhand” - zonder de leidende figuren te kennen - alle bevelen en raadgevingen ernstig nemen. Van hoger naar lager kent men allen. Van lager naar hoger kent men al wat hoger is, niet of nauwelijks.

B.-- *Synarchieën.*

O.c., 93/99.- Volgens de initiatieke opvatting van een Saint-Yves d’Alveydre moeten de kosmische wetmatigheden - een geheimzinnig begrip - zichtbaar gemaakt worden in geheime genootschappen.-- Waarmee hij o.m. een droom van de Tempeliers herstichtte.

ER320

Saint-Yves d’Alveydre (L’archéomtètre) is de vader van het begrip ‘synarchie’, d.i. de evenwichtige samenvoeging of harmonie van de wetgevende, uitvoerende en gerechtelijke machten als zichtbare maar geheimzinnige uitwerking van ‘kosmische’ wetmatigheden.

Typologie.-- Hutin onderscheidt daarin drie types.

1. *De initiatieke of inwijdingssynarchie*.

Dat was het type dat d’Alveydre zelf voorstond. Het werd o.m. in het martinisme verwezenlijkt (o.c., 282; 289 (Papus o.m.)).

2. *De kadersynarchie*.

O.c., 282.-- V. Blanchard en C. Chevillon stonden b.v. een economisch-politieke- militaire synarchie voor. Deze variante is nationalistisch en extreem rechts. Denk aan Vivian du Mas (Synarchie van het imperium).-- Zij werft in de kaders.

3. *De terroristische of extremistische synarchie*.

Zo b.v. “La Cagoule”. Twee ‘werken’ - uitgelekt - worden als ethiek van de synarchische bewegingen uit de doeken gedaan door Hutin: *le Pacte de synarchie* en vooral *De protocollen van de wijzen van Sion*. Dit laatste werd ontdekt in 1905. Het eerste is een Frans document.

Hiërarchie.

Het werk van Hutin is één lange tocht doorheen de magere uitgelekte tekens van het bestaan én van zo’n geheime genootschappen als de

synarchie(en) én van de buitenaardse, onzichtbare wezens die zich van die geheime genootschappen bedienen om het leven op aarde,-- van ons allen, maar vooral van de wereldrijken (*E.RF. 333*: de wereldrijken met hun heerlijkheid) te beheersen, in keiharde banen te leiden. Met alle middelen. Machiavellistisch.

Zoals Walther Rathenau (1867/1922) ondervond. Hij was scheikundige maar ook, in 1921, minister die de verdragen van Versailles en van Kapallo voorstond. Hij werd door “de nationaalsocialisten” vermoord.

Zijn laatste woorden waren een toespeling op “de tweeënzeventig die de wereld leiden”. Volgens Hutin zijn dit “de onzichtbare regeerders die deze wereld in handen hebben”. O.c. 27; 35.

Slotopmerking.-- Er is een merkwaardige gelijkenis inzake structuur tussen de indringing (bezetenheid) en de onzichtbare, regering: beide gaan geheimzinnig te werk! Wie eraan onderworpen is, weet niet hoe en door wie juist. Hij/ zij ondergaat maar tast in het duister.

ER321

60. De harmonie der tegengestelden (321/325)

De Bijbel - *Gen. 2:17* - zegt: “Maar van de boom van de kennis van goed-en-kwaad zult gij (Adam en Eva) niet eten, want, vanaf de dag waarop gij er toch van eet, zult gij aan het sterven onderhevig zijn”.

De slang, een masker voor een Godvijandig wezen, zet er Eva en langs haar om Adam ertoe aan toch van die boom te eten: *Gen. 3:3* zegt: “Uw ogen zullen opengaan en gij zult als godheden zijn die goed-en-kwaad kennen”.

De mythe - want een mythe is het - zegt dat, zodra Adam en Eva, het ‘eerste’ mensenpaar, gegeten hadden, “hun de ogen opengingen en de paradijselijke toestand verzwonden was”. Allerlei misrekeningen - kwalijke arbeidsvormen, kwetsuren en ziekten en allerlei kwalen, de dood - kwamen in het spoor van die kennis van goed er kwaad.

Een radicale autonomie

La Bible de Jérusalem, bij *Gen. 2:17*, zegt: het gaat over de radicale autonomie inzake goed-en-kwaad, nl. het zich toe-eigenen van het absolute recht om zelf alleen, zonder God, ja, tegen God en de schepping in, te beslissen over wat men ‘goed’ en ‘kwaad’ noemt.

Nu weten wij, uit vorig hoofdstukje, dat “de elementen van deze wereld” - aan wier hoofd Satan staat, de wereld zoals wij hem onder vinden, mede helpen veroorzaken. En wel volgens het basisaxioma van de slang, nl. de radicale autonómie wat betreft goed en kwaad.

Vandaar dat de term ‘wereld’ - in welomschreven contexten - een pejoratieve, de zonde behelzende betekenis heeft.

In dit hoofdstukje staan wij stil bij één der basisgevolgtrekkingen uit het hoofd-axioma van deze wereld en zijn elementen of veroorzakende factoren. Met name: het door W. B. Kristensen schitterend uit de doeken gedane axioma “de harmonie der tegengestelden” (waarbij ‘harmonie’ betekent ‘ineenvloeien’).

Vanuit tegenstrijdige axiomata toch hetzelfde resultaat.

Niemand heeft zo praktisch de hoofdconsequentie uit de harmonie der tegengestelden getrokken als *Rianne van der Smitte-Groenendijk, Als het licht duisternis is… (Een aangrijpend getuigenis en onthullende feiten over New Age en occultisme*), Hoornaar, Gideon, 1989.

Rianne is een ex-newagerin! Zij weet het “door erin te staan”, jarenlang en grondig. Met haar partner.-- Beiden waren, in New-Agekader, én begaafd én gelukt.

ER322

O.c. 92/93.-- De astrologie, zoals Rianne van der Smitte-Groenendijk ze leerde kennen, berust gedeeltelijk op sterrenkundige gegevens maar ook gedeeltelijk op foutieve ‘vooropstellingen’. De conclusies komen dus - zo zegt zij - uit gedeeltelijk misleidende gegevens.

Opmerkelijk is echter dat, al klopt de achtergrondinformatie van de astrologie niet met wat zich werkelijk afspeelt aan het firmament, de astroloog toch verbluffende conclusies kan trekken uit de horoscooptekening.

Maar dit is geen conclusie vanuit de wetenschap en vanuit het verstand maar het is een conclusie die tot stand komt met behulp van een paranormaal talent.

De astroloog (*opm.:* zij bedoelt diegene die werkelijk resultaten boekt) heeft een paranormale begaafdheid nodig om de horoscoop te kunnen duiden.

In de kringen van astrologen noemt men dit liever een “invoelend vermogen” (maar men bedoelt er uiteindelijk hetzelfde mee).

De horoscoop wordt als ‘medium’, als ‘ingang’ (*opm.:* wat men beter ‘infrastructuur’ zou heten; *E.RF. 183*v.) gebruikt om belangrijke dingen van de eigenaar/ eigenares van de horoscoop te kunnen zeggen.-- allerlei elkander tegensprekende (*opm.:* harmonie der tegengestelden) astrologische systemen - waarin astrologen/ astrologes elkaar ook bestrijden, leveren desondanks kloppende uitspraken op. “Hoe dat mogelijk is?”.

Tot daar Rianne van der Smitte-Groenendijk. Zij spreekt - wij onderstrepen - uit nauwkeurige ervaringen.

“Hoe dat mogelijk is?” (329/332).
Dr. Margaret Millard, Gevallen uit de praktijk van een medisch astroloog, Amsterdam, Schors” 1984 (// *Casenotes of a Medical Astrologer* (1980)).

Deze vrouw heeft het probleem waarmee wij bezig zijn, beter verwoord. - Of liever laten verwoorden door J. M. Addey, in de inleiding. Ziehier hoe hij het zegt.-- Let er heel goed op want wat hij zegt, geldt voor alle mantische (en meteen magische acten).

1.-- *De moderne astrologie: Axioma’s? Ja of neen?*
De moderne astrologie bevindt zich op een soort tweesprong.-- Er domineren op het ogenblik twee richtingen waarin het denken van astrologen zich beweegt.

2.1.-- Enerzijds is er een aanzienlijk ‘corpus’ (stel teksten, resp. axiomata) aan traditionele kennis uit voorbije tijden. Dit corpus werd telkens weer bijgewerkt, verfijnd,-- zelfs met dieptepsychologische inzichten b.v..

ER323

2.2.- Anderzijds vinden een aantal astrologen/ astrologes dat de oude ‘regels’ - versta: axiomata - te veel twijfelachtigheden en vertekeningen en dat wij er daarom veel beter zouden aan doen deze opzij te schuiven en weer van voren af aan te beginnen. Waarbij wij niets als vanzelfsprekend aannemen maar trachten de astrologische basiskennis stap voor stap en toetsbaar weer opbouwen.

Tot daar Addey die daaraan toevoegt dat Margaret Millard traditioneel maar toch septisch ook te werk gaat.

Addey: zo weinig mogelijk vooropstellingen maar tegelijk “een open standpunt”. Wat natuurlijk, op theoretisch vlak, hetzelfde is als ‘invoelen’. Als het vermogen om te duiden. Wat dan neerkomt op een hermeneutiek of duidingsvaardigheid.

Hij waardeert ten zeerste de deskundige medische kennis van schrijfster. “Een zeldzaamheid” zegt hij.

Opm.: Het is evident dat medische kennis in medische astrologie niets dan goed voortbrengt.

Addey: “Ondanks mijn diepe overtuiging dat de astrologie behoefte heeft aan een drastische herwaardering en fundamenteel onderzoek (*opm.:* grondslagenonderzoek of onderzoek inzake axiomata die het domein goed definiëren), heb ik mij toch nooit kunnen scharen aan de kant van degenen die het verstandiger vinden om de traditie te verwerpen”.

Opm.: Wankele axiomatiek én toch vertrouwen! Waardoor? Doordat het niet de axiomata zijn maar de van ogenblik tot ogenblik wisselende en veranderende duidingen. Bij de lezing van Millard’s boek blijft zijn overtuiging “dat wij nog erg weinig weten en dat wij de uitgangspunten opnieuw moeten onderzoeken”. (o.c., 8).

Besluit.-- De axiomata zijn er en zijn noodzakelijk. Anders begint men er niet aan. Maar tegelijk zijn zij - terwijl men bezig is - aan het veranderen! En dus: hermeneutisch of interpreteervermogen! Een kunnen duiden van ogenblik tot ogenblik, van singulier geval tot singulier geval. Ook al zijn er blijvende en onveranderlijke axiomata! “Hoe dat mogelijk is?”.

Wetenschap en animisme, resp. animistische methoden.

Hier tasten wij de ware reden waarom animisme altijd niet-gemeenschappelijk beheersbaar zal zijn en blijven. Juist dat zal de reden zijn waarom het voort zal bestaan.

ER324

De werkelijke werkelijkheid immers is, in een aantal gevallen (nl. de rein animistische), wisselvallig inzake axiomata en dus een kwestie van duidingsvermogen doorheen de wisselingen der vooropstellingen heen,-- gesteund op de feitelijke gegevens, -- die op hun beurt ook wisselvallig zijn animistisch gesproken!

Kristensen terzake. (324/325)

*-- W.B. Kristensen**,** Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten*, Amsterdam, 1947.

Het hele boek is één lange illustratie van het basisaxioma, nl. dat axiomata noodzaak zijn maar tevens in zekere mate bijzaak. Dat ligt aan "de elementen van deze wereld" (*E.RF. 322*) en inzonderheid aan de 'Urheber/ Urheberinnen' (N.Söderblom) die tot die elementen behoren en ons lot mede bepalen.

"De demonische godheden der totaliteit" O.c. 272 --

Deze beheersen de Babylonische mythologie. Wat het meest opvalt, is - zegt Kristensen - het tegenstrijdig wezen der factoren (*opm.:* elementen) die samen de totaliteit uitmaken.

Zo b.v.: "In Anu, de babylonische god(heid) van het heelal, de vader van de zevengoden, waren alle goddelijke energieën verenigd. Hij was de unversele lotsbepaler: heil-en-onheil gingen van hem uit. (…). Menselijke wensen en idealen waren voor de wereldleider geen wet. Zijn natuur was 'demonisch' (in de godsdienstige zin van dat woord), d.w.z. ondoorgrondelijk en onberekenbaar; bovenrationeel en bovenetisch".

Met dit laatste wordt gezegd dat Anu als lotsbepaler geen vaste structuur inzake axiomata kent: wat "het verstand" (ons verstand) en "het geweten" (ons geweten) zegt, kan hij aanvaarden of ook niet aanvaarden. Hij eet van de boom der kennis van goed en kwaad, zoals Genesis zegt.

Gevolg: "Zijn wil was het noodlot dat de mensen evenzeer vrees als vertrouwen inboezemde". Vrees om het onberekenbare. Vertrouwen om het berekenbare, wanneer men over het duidingsvermogen beschikte dat 'raadde' wat hij aan het willen was.

De totaliteit van het leven

Dat is wat Kristensen 'totaliteit' heet, nl. het ineengevoegd zijn van én heil én onheil, van waar en onwaar, van berekenbaar en onberekenbaar.

O.c.. 273.-- Dit type van godheidsvoorstelling was bij de meeste oude volken bekend vooral de hoogste godheden werden zo aangevoeld.

"De god van Job, de Griekse Zeus, de dubbele Fortuna in Rome, de Indische Varuna, eens zelfs Ahura Mazda die beide hemelgeesten omvat heeft,

allen vertonen de natuur van de Babylonische Anu. Heil-en-onheil waren van hem afkomstig,-- ondergang en opgang".

ER325

Opm.: Ook de oudtestamentische god van Job?

Kristensen vergeet hierbij dat Jahweh heel goed die 'totaliteit' of harmonie der tegengestelden vanwege zijn 'godszonen' en 'godsdochters' (deze laatsten zijn de godinnen), die samen met hem het lot van de kosmos bepalen, kende en tot op zekere hoogte duldde.

Zo zelfs dat 'Satan "de vorst van deze wereld of kosmos" heet,-- in Jezus' mond zelf. Of "de god(heid) van deze 'aion' lat. saeculum, 'eeuw' (dit is: volkomen tijdvak)" zoals Paulus hem betitelt.

Maar juist daardoor deelt Jahweh (en de H. Drie-eenheid) in de onberekenbaarheid van de godszonen en -dochters! Vandaar de indruk b.v. van een "Deus otiosus", (een opperwezen met vakantie), ja, zoals sedert Nietzsche, van een "Gott ist tot" (God is dood). Het is alsof Jahweh, resp. de H. Drie-eenheid er niet is!

O.c., 273.-- "Rechtvaardig in de gewone zin van dat woord waren de godheden (van de oudheid) niet: door hun handelwijze verloochenden zij de wetten die zij toch voor de mensen hadden vastgesteld.-- De ouden waren zich van deze tegenstrijdigheid in het goddelijke wezen volkomen bewust.

Daarvan getuigen enkele van de meest indrukwekkende stukken godsdienstige literatuur die wij bezitten: het boek Job, de Babylonische klaagliederen, de (mythe van de) gebonden Prometheus".

Taalkundig.-- Zo verstaan wij beter bepaalde lotskundige termen. -- Woorden - zo zegt Kristensen - als 'rechtvaardigheid' en 'wijsheid' betekenden wat wij, met ons verstand en onze gewetensaanvoeling, daaronder verstaan.

Maar - aldus Kristensen - tegelijk waren deze woorden 'kosmische' of 'goddelijke' (versta: demonische) begrippen "die boven menselijk inzicht en gevoel van billijkheid uitgingen". De goddelijke (versta: demonische) raad - b.v. de 'moira' of lotsbepaling, het aandeel geluk-en-ongeluk dat ons toegemeten wordt,-- b.v. de 'harmonia', het ineen gevoegd zijn van heil-en-onheil, zijn daarvan voorbeelden.

C. *A. Meier, Antike Inkubation und moderne Psychotherapie*, Zürich, 1949, 17, formuleert de optimistische zijde van wat wij uiteenzetten.

"Similia similibus curantur", "Ho trosas iasetai", de (demonische) godheid of element van de wereld die het kwaad stichtte, zal het ook herstellen! Nl. indien en voor zover het, onberekenbaar, 'behaagt' aan de veroorzakende instantie.

ER326

61. Leven in het animistisch systeem (326/334)

Wij hebben, al die kapittels lang, het heelal leren kennen voor zover het een animistisch stelsel is, d.i. een geheel van zielen en geesten badend in het heelalfluïdum (wereldziel).

Wij hebben, vooral sedert onze kennismaking met het tantrisme (*E.RF. 156*), het animistisch systeem leren kennen als een titanisch-olympisch (heidens gezien) én een satanisch (Bijbels gezien) systeem o.l.v. "de elementen van de wereld!

Dat is het gegeven. En nu het gevraagde: hoe (over)leven als gewetensvol en gelovig mens in zo'n systeem? Wij trachten daarop (een schets van) een antwoord te geven.

Deze wereld psychopathologisch gezien. ((333/334)

Wanneer de kundalinistroom gestoord is - in brokken b.v. of 'uitgemergeld' - , dan doen zich, behalve lichamelijke ('somatische') symptomen als b.v. uitputting, ook en zelfs vooral psychische symptomen voor. Zij kunnen met de psychiatrie samengevat worden in drie termen: neurose (zenuwziekte), psychopathie (een kenmerk die de hele psyché stoort zonder psychotisch te maken), psychose (zielsziekte: manisch-depressief syndroom, schizofrenie b.v.).

Opm.: Wij kunnen daar nu niet dieper op ingaan. Toch dit: vele "elementen van deze wereld" - goden (godszonen)/ godinnen (godsdochters), voorouderzielen, vele natuurgeesten - zijn gewoon psychiatrisch gestoord in één van de zo-even vermelde varianten. Het is dan ook niet verwonderlijk dat zij, als veroorzakers/ veroorzaaksters (vooral door indringing), hun psychiatrische kwalen doorgeven in deze wereld.

Dat weten allen die tantrisme beoefenen en dus met kundalini, op zich een goede energie (eigen aan de aardmoederschim die, bij de bevruchting, uit de

aarde opstijgt en de levensziel wordt van de bevruchte eicel), op ondeskundige en onvoorzichtige wijze werken.

Toch nog dit

S. Kierkegaard, Kritik der Gegenwart, Basel, 1946, 21, zegt: "Het onderscheid tussen goed en kwaad wordt ontkracht door een lichtvaardige, 'voorname', theoretische kennis van het kwaad, -- door een hoogmoedige sluwheid die weet dat al wat goed is, in deze wereld niet gewaardeerd wordt. Zodat het om te beginnen 'domheid' is".

Opm.: Wij geloven dat de vader van het existentiële denken en leven hiermee én onze tijd typeert én, onbewust, "de elementen van onze wereld"!

ER327

En daarop nog dit.-- *Paul Diel, Psychologie curative et médecine*, Neuchatel (CH), 1968 (in de nieuwe uitgave: *Psychologie, psychanalyse et médecine*, Paris, 1987.

Diel heeft een hele school gevormd in Frankrijk, ofschoon hij Oostenrijker was, rangschikt het cynisme, d.i. het koel-afstandige, zeer kritische denken en leven onder de titel 'neurose', omdat - volgens zijn methode - een cynieker een psychische storing is,-- evengoed als de gewone neurose. Ja, wellicht erger maar met de schijn van "normaal zijn" (wat in onze cynische, schaamtevrije wereld zoals Kierkegaard hem schetst, 'normaal' heet).

Welnu, wie het animistische systeem in zijn hoge elementen kent, weet zeer goed dat de Veroorzakers/ veroorzaaksters in zeer hoge mate cynisch te werk gaan en - wat meer is - zijn.

Slotsom.-

Gegeven: deze wereld zoals hij is, d.i. door en door gestoord en cynisch gestoord,-

Gevraagd/ gezocht: hoe als gewetensvol en gelovig mens leven, overleven, in zo'n wereld?

Heilshistorische situering.

De gewijde of 'heilige' geschiedenis, die onze animistische situaties als domein van Gods ingrepen bloot trekt (apocalyptiek; *E.RF. 19; 139; 218; 242*) leert ons wat volgt.

F. Gils, C.S.Sp., Jésus prophète (d'après les synoptiques), Louvain/ Leuven', 1957, 100, drukt het klaar uit: "Voor de oude profeten - de 'apocalyptische' schrijvers inbegrepen (*opm.:* hier wordt de term 'apocalyptiek' in een engere zin verstaan) - kon de Messiaanse gemeenschap (*opm.:* degenen die in de Messias geloven) slechts uit 'reinen' (*opm.:* in hun diepere ziel godbevrienden) bestaan.

Jezus voorspelt dat dit zo zal zijn in de definitieve fase van het Rijk Gods na het laatste oordeel. Maar - zo voorspelt hij ook - ditzelfde rijk zal beginnen op deze aarde en, gedurende deze eerste fase, zullen zondaars/ zondaressen en 'rechtvaardigen' (*opm.:* gewetensvollen) dooreen leven".

Opm.: Deze mengeling geeft aanleiding o.m. tot God als deus otiosus en als God-is-dood (zoals wij Zagen *E.RF. 332*). "Het is alsof God zich niets van deze wereld aantrekt".

De H. Drie-eenheid.

Bibl. st.:

-- *O. Odelain/ R. Séguineau, Concordance thématique du Nouveau Testament*, Paris, 1989, 205s., geeft de teksten aan die God - Jahweh - als Vader/ Zoon (Jezus) / Geest omschrijven.

ER328

Aangezien, in ons postchristelijk midden, toch de meesten nog gedoopt worden "in (de naam van) de Vader, de Zoon (Jezus), de H. Geest" veronderstellen wij het dogma (versta: heilshistorisch basiaxioma) der Drie-eenheid gekend.

Dit behelst dat b.v. onze H. Drie-eenheid vereenzelvigen met de ene of andere sacrale triade of drieledigheid uit een of andere mythologie (de hindoe mythen b.v.) een volstrekte vergissing is. Waardoor? Doordat de H. Drie-eenheid volstrekt én transcendent (alles overschrijdend wat eindig en geschapen is) én toch tegelijk immanent (alom aanwezig) is. Wat de godheden van de mythen volstrekt niet zijn: zij zijn gewoon geesten ('ghosts' in Tylor's taalgebruik) binnen het animistische systeem,-- niet erbuiten of erboven.

Bibl. st.:

-- *J. Lebreton, Les origines du dogme de la Trinité*, Paris, 1919-4 (een dogmatisch -historische studie met diepgang);

-- *M. Brauns, S.J., Het geheim der goddelijke persoonlijkheden (Een Drie-eenheidsdogmatiek*), Brugge, 1958 (een studie van de traditionele dogmatiek terzake maar personalistisch).

Gegeven:
De tussenfase van het rijk der H. Drie-eenheid waarin zij zeer permissief optreden, van "de elementen van deze wereld" duldt.

Gevraagd:
Hoe als gewetensvol en Drie-eenheidsgelovige leven - overleven in zo' n wereld?

Mystiek (335/339)
Zoals *Fr. Staal, Het wetenschappelijk onderzoek van de mystiek,* Utr./Antw., 1978 (// *Exploring Mysticism* (1975), 225/235 (Mystiek en religie), zegt: de methoden, in de religiegeschiedenis vaststelbaar -- wat wij "animistische methodes" heten -- leiden zowel tot buitennatuurlijke vermogens (denk aan mantiek en magie) als tot mystische ervaringen.-- Dat nemen wij als axioma.

Verwezen zij ook naar *Gerda Walther, Phänomenologie der Mystik*, Olten/ Freib.i.Br., 1955 (*E.RF.133*), een boek dat Staal's thesis bevestigt;

-- *Br. Borchert, Mystiek (Geschiedenis en uitdaging*), Haarlem, 1989;

-- *M. Grandjean, Rush sur les mystiques*, in: *Journal de Genève/Gazette de Lausanne* 24.12.1992 (een vraaggesprek met *A. Vaucher*, n.a.v. zijn *La sainteté en occident aux derniers siècles du Moyen âge* (1988-2)), waarin Vaucher zegt: "Hoe" meer onze studenten/ stundentes ontkerstend zijn, des te meer is er een rush naar de godsdienstgeschiedenis".

Laat dit gezegd zijn o.m. aan het adres, van o.m. onze 'kritische' theologen die nog volop seculariseren en demythologiseren. De tegenstroom is er,-- onbetwijfelbaar.

ER329

Het meervoudige wezen der mystiek.
Staal onderscheidt nog streng - zo lijkt het - mantiek en magie van mystiek.-- Zij lopen echter ineen. Maar het onderscheiden, ja, scheiden van mantiek en magie en mystiek staat of valt met de definitie (= axiomatiek) van de mystiek.

1.-- *Borchert.*-- 'Mystiek' - volgens zijn fenomenologie - is:

a. onmiddellijke ontmoeting (met wat?)

b. ontmoeting die - zo zegt hij tot onze verwondering - kortstondig is maar diep transformerend (de wezenheid der persoonlijke ziel omvormend),

c. met het heelal als een samenhangend geheel zo dat de mystiek - zo zegt hij - "vaag en alomvattend" is.

Daarbij legt hij, zoals zo vaak in de wereld der mystiek, de nadruk op het emotionele leven. 'Liefde', liefde zo veel en zo intens mogelijk ervaren! Net zoals pas verliefden: zij hebben van de zalige gevoelswereld - niet gebonden aan "een vaag en alomvattend geheel" maar aan de geliefde - nooit genoeg. Maar ja, het leven is meer en anders dan louter baden, zwemmen in liefdeservaringen allerhande: de 'dorheid' loert overal,-- met haar lusteloosheden, haar donkere nachten.

2.-- Santeria.
Bibl. st.:

-- *Migene Gonzalez-Wippler, The Santeria Experience (A Journey into the Miraculous*), St. Paul, MN, 1992-2.-

Santeria is een afro-Amerikaanse religie, die op voedoe gelijkt. Oorspronkelijk een clandestiene religie, om reden van de onverdraagzaamheid van de blanken (missionarissen b.v.), is zij nu een over Zuid-, Midden- en zelfs Noord-Amerika verspreide religie. Tot en met Canada. Sterk Spaans van inslag.

Schrijfster heeft ze als blank kind leren kennen van huis uit doordat Maria, een aanhangster, als kinderverzorgster bij haar thuis was en … haar vanaf haar prilste jeugd 'inwijdde' (in de letterlijke zin).

Santeria is een mengverschijnsel: "Wanneer de Yoruba (een negro-Afrikaans volk uit W.-Afrika (Nigeria,-- Benin, Togo) naar de nieuwe wereld kwamen (*opm.:* als slaven/ slavinnen) -- volgden de 'orisha's' (de 'heiligen' die de numineuze wereld uitmaken) hen, -- vermomd als katholieke heiligen. Zo kwam het dat zwarten de orisha's in de kerk vereerden zonder conflicten met de blanke mens. Zo licht Maria toe.

Tot daar een achtergrondweergave.

ER330

Het basisaxioma der 'santero's' luidt als volgt.

De lotsbestemming begint voor de geboorte in Ilé-Olofi, d.i. "het huis van god", de hemel.-- Lang voordat Obatala (de Vader der orisha's, de stichter van vrede en reinheid, vermomd in Onze Lieve Vrouw van Barmhartigheid) zijn werk waarbij de *baby in de moederschoot* gevormd wordt, afgewerkt heeft, is het kind wat zijn leven betreft, vooraf bepaald door Olorun-Olofi ('Olorun' = God; 'Olofi' = de bron der orisha's en de schepper van de mensen) en de andere orisha's.

Opm.: Men ziet dat Söderblom's basisbegrip 'Urheber(in) veroorzaker/ veroorzaakster, hier perfect in herkenbaar is.

Schrijfster gaat verder. -- Zoals de Babyloniërs geloven de Yoruba dat wij "godskinderen" zijn.-- Ras, taal en geboorteplek zijn voor de orisha's bijzaak: zij omvatten de hele wereld met hun goddelijke machten en beschouwen alle mensen als "hun kinderen".

Opm.: Wij stoten hiermee op het Bijbelse begrip 'tôledôt' (*E.RF. 81; 83*), afstammingsgeschiedenis, want 'veroorzaken' is 'verwekken'. Vandaar de centrale rol van de geslachtskracht (in India 'kundalini' geheten).

O.c., 30.-- Maria tot Migene.-- "De orisha's zijn niet zoals wij. Wij zijn zoals zij! Herinner u wat "het goede boek" (de christelijke Bijbel) zegt: "de mens is Gods beeld".

Cfr. *E.RF. 153* ("*God schiep de mens naar zijn beeld*"). Cfr. ook *E.RF. 265.* Waarmee, ongezegd, man-en-vrouw zijn, in God wortelen.

Opm.: Deus otiosus.-- O. c., 21.-- Maria. -- Olorun (God) - Olofi (God als veroorzaker van orisha's en mensen) is papa dios, god de vader.-

Olofi schiep de hele wereld en de zon en de sterren. Daarop schiep hij de orisha's: zij moesten zorg dragen voor de dingen hier op aarde, terwijl hij elders in het heelal aan het werk was".

Men kan het niet kandieder zeggen: God, in de beginne, schiep al wat eindig is. Hij schiep als eerste van de orisha's Obatala, de vader van alle

orisha's alsook van ons allemaal. Obatala is altijd in het wit gekleed doordat hij "een zeer reine geest" is.

Daarna konden de orisha's als Gods hofraad. Zoals *Job 1:6* zegt. De godszonen en -dochters vormen mèt Jahweh de veroorzakende macht die het heelal beheerst.

Opm.: *O. Willmann, Geschichte des Idealismus*, Braunschweig, 1907-2, III, 1032, zegt het met de woorden van het grote, klassieke christelijke platonisme.-- Willmann, door en door christelijk-platonieker, ziet het drieledig, nl. het geschapen worden.

ER331

a. Door de mystiek hebben wij direct contact (wat nog niet wil zeggen: volkomen contact) met de veroorzakende macht van God (Jahweh/ H. Drie-eenheid).

b. Door onze denkende geest hebben wij contact, direct ook hoewel niet volmaakt, met het wezen der (geschapen) dingen als uit God voortkomend.

c. Door ons geweten hebben wij, direct ofschoon soms zeer tastend, contact met God en de door hem veroorzaakte werkelijkheid (onszelf inbegrepen,) als in geweten bindend gegeven.

Het mystische aspect wordt door atheïsme en materialisme (secularisme) prijsgegeven, door pantheïsme vertroebeld. Het denkaspect wordt door al wat het reine, werkelijke denken vertroebelt, ongedaan gemaakt. Het ethische of morele aspect wordt door gebrek aan gewetensvol handelen - in de vorm van 'autonoom' en eigenzinnig zelf bepalen wat goed of slecht is (de slang in het paradijs), vooral - afgebouwd.

Opm.: Willmann formuleert hiermee op zijn wijze een structuur die het wezen van iedere echte religie uitmaakt. Willmann, die van huis uit verlicht-rationalistisch was opgevoed maar later tot christelijk-platonieker uitgroeide, bleef echter onder twee oogpunten steken in het moderne rationalisme:

i. hij zag de enorme rol van de orisha's, de godszonen en- dochters (*Job 1:6*) niet voldoende;

ii. hij miskende zo goed als radicaal iedere vorm van (zelfs gewettigd) occultisme, doordat hij het ware (godsdiensthistorisch duidelijk bewezen) animisme, net als alle echte rationalisten, niet zag.

Besluit -- Eens dat de volksvrouw Maria op wijsgerige wijze doorgedacht wordt, komt een "christelijk platonisme" bloot.

Een 'werkelijk' begrip 'mystiek'.

'Mystiek', indien zoals een Maria als santera ze doorleefde, ervaren en fenomenologisch gedefinieerd in de vorm van de werkelijkheidsgetrouwe axioma's, is allesbehalve emotionalisme en "vaag-alomvattend" ervaren!

Mystiek is zo gezien zich in de diepten van de ziel (het grondwezen van G. Walther) ergens één weten met zowel God (Jahweh/ Drie-eenheid) als b.v. de bewaarengel, om het zuiver Bijbels te zeggen.

De bewaarengel is immers ook een 'godszoon' of godsdochter. Hij/ zij veroorzaakt mee met God ons leven. Ons lot is door dat mystisch aspect door en door veroorzaakt.

ER332

Dit uit zich vooral in het vatten van gegevens die een probleem (gevraagde, gezochte) behelzen dat om een oplossing vraagt, waardoor de religieuze mens, één met God en de engel b.v., 'werkelijk' (probleemoplossend) wordt.

Het gebed als mystiek. (339/401)

St.-Paulus, in zijn beoordeling van de charismata (sociaal gerichte goddelijke genadegaven zoals genezen, raad geven, bezweren e.d.m.), zegt *1 Kor. 15*: "Ik zal "in de geest" (*opm.:* charismatisch bewogen) bidden. Maar ik zal ook bidden met verstandelijk inzicht. Ik zal een hymne uitzeggen met "de geest" (*opm.:* charismatisch gedreven) maar ik zal ze ook uitspreken met verstandelijk inzicht".

De extatische mystiek staat nogal dicht bij de charismatische manier van God ervaren. Paulus is daar niet tegen. Maar hij benadrukt toch het met de verstandelijke geest bidden! -- Laat ons op dat type van bidden ingaan.

Bibl. st.:

-- *Friedrich Heiler, Das Gebet (Ein religiongeschichtliche und religionspsychologische Untersuchung*), München, 1921-3 (een meesterwerk);

-- *Alfonso di Nola, La prière (anthologie des prières de tous les temps et de tous les peuples*), Paris, 1958 (// *La preghiera dell' uomo* (1957));

-- *A. Lefèvre, La religion*, Paris, 1921, 531 . /551 (La prière).-- Wij geven juist één exemplaar,-- zo gekozen dat weerom eens *duidelijk blijkt dat magie en religie ineenlopen*.

Di Nola, o.c., 29.: "O gij die de kracht beheerst,-- gij, geest van de mannelijke energie. Gij kunt alles en zonder u kan ik niets, kan ik niets. -- Ik die mij aan u toegewijd heb, ik die u verkleefd ben, geest, van u komt mijn kracht, mijn macht. Gij hebt mij de gave geschonken.

Geest van de kracht, tot u roep ik: ga genadig op mijn lied in. Gij 'moet' gehoorzamen, want ik heb u gegeven wat gij gevraagd hebt, geest. Het offer immers werd voltrokken, offer in het woud.-- Geest, ik ben te uwer beschikking. Gij zijt te mijner beschikking. Kom".

Opm.: Het offer waarvan hier sprake, is wellicht een mensenoffer.

Opm.: Iedere eigenmachtigheid, waarover zovele theologen en religiespecialisten het hebben, is hier duidelijk afwezig. en toch is het een echt magisch, gebed, want het gaat over energieschenking,-- mannelijke dan nog.

Terloops: het gebed komt uit de cultuur der Fang (West-Afrika, Gabon).

Magisch gebed. -- Herlees *E.RF. 224* vv. (gedachten en gedachtevormen) want bidden is gedachten hebben, koesteren, verwoorden.

ER333

En dus gedachtevormen - gedachten in een fijn- of ijlstoffelijke 'vorm' gegoten scheppen. Denken wij aan onze modellen: *E.RF. 247* (*Réant*);-- *248; 251; 298; 305*).

Welnu, zoals *J. Murphy, La prière guérit*, Paris, 1975 (// *Techniques in Prayer Therapy*), 22, zegt: "Wat wij kunnen visualiseren met het oog van onze geest, bestaat reeds in de onzichtbare gebieden van onze geest". Het imaginale element dat een gedachte omzet in beelden, wordt door Murphy onderstreept. Waarin hij gelijk heeft.

Dus kan men door tegelijkertijd te bidden het in beelden omgezette denkbeeld situeren in Gods perspectieven.

Een model.-- Wij bevinden ons bij een zienster. Voor haar twee mensen. De vrouw komt haar nood klagen:

- "Mijn man hier is bouwvakker. Hij is een echte onvoorzichtige, een waaghals. Breekt dingen. Valt. Op ongelukkige wijze komt hij tussen. Voor de werkkameraden "een last".

- Ik vraag hem dagelijks toch voorzichtig te zijn. Maar, ja, hij komt thuis en het is weerom hetzelfde. Met een kruiwagen b.v.. -- Wat moeten wij doen? Mijn ouders zeggen "Verlaat hem!". Wij weten het niet meer".

- De zienster: "Houdt gij nog ven hem?"

- Zij : "Ja! Ik hou zeker van hem,-- nog altijd. Maar ik ben radeloos".

- De zienster: "Zijt gij gelovig?".

- Zij en hij : "Ja".

Zij kijkt naar de vrouw. Om haar kundalini af te tasten. Zij heeft geluk: het vrouwtje is 'begaafd. Haar kundalinistroom ziet zij zo uit het vuur der aarde opstijgen en via haar stuit in haar trekken. Zo goed als ongeschonden.

Op een mooi papiertje schuift de zienster een gebed voor. Het vrouwtje, op haar aanbeveling, legt er de stuitsjakra van haar linker hand op (*E.RF. 179* (*Tekening*)).

- De zienster: "Tracht met God contact te hebben. Doe alsof gij met Hem samenvalt. Kijk met Zijn blik op het probleem. Doe alsof gij reeds door God verhoord zijt. Kijk dan hoe de sjakra's van uw man eruit zien.

- Concentratie van het vrouwtje. (Cfr. *E.RF. 72; 95; 134; 158; 203; 247; 284*.) Na een tijdje: "Ik zie de energiestroom".

- "Welke kleur?" vraagt de zienster.

- "Zwart".

- "Dàt is het teken van zijn grondig gebrek aan energie, zijn geluksbron. Met zo'n kundalinistroom kan hij gewoon geen geluk hebben. En kan hij b.v. een onbeheerst gedrag vertonen. Bid nu stil tot God. Dat Hij het probleem radicaal aanpakt. Bid traagjes. Met volstrekte zekerheid. Wil nu dat uw man in zijn kundalinistroom hersteld wordt".

ER334

- Het vrouwtje concentreert zich. Traag. Zoiets is zij niet gewend. Zij gelooft wel, praktiseert zelfs. Maar magisch bidden, -- dat heeft niemand haar ooit bijgebracht. Na een tijdje:

- "Zijn kundalinistroom is nu groen-lichtend. Met kringen er rond." Zij kijkt de zienster aan om te weten wat zij daarvan denkt.

- "Gij hebt hem voorlopig gered. Kijk nu eens waarvandaan die stroom bij u komt" zegt de zienster.

Concentratie. Na een tijdje:

- “Uit de aarde. Heel heel diep uit de aarde. Ik zie een groot vuur,-- in het centrum der aarde. Daaruit stijgt een witte stroom op die via mijn stuit in mij hogerop klimt”.

- “Goed zo. En ga nu eens na waarvandaan de stroom bij uw man komt”.

- Concentratie. Weerom na een tijdje: “Hij komt uit mij!”. Verrast is zij want zij verwachtte dat hij uit de aarde zou komen net zoals bij haar. De zienster: “Inderdaad: wanneer twee mensen door echt gemeende liefde verbonden zijn, dan komt de kundalinistroom van de man ook uit de aarde maar via de vrouw”.

Opm.: Herlees nu *E.RF. 153* (“*actieve energie, -- de vrouwelijke”*).

- “Hou uw linkerhand met de stuitchakra maar goed op het gebed. Zeg kort, innerlijk, uw gebed op. B.v.: “Red ons, Vader”, En kijk nu in de toekomst: hoe ziet uw man eruit (*opm.:* visualiseren) een jaar verder?”.

-- Het vrouwtje concentreert zich. Lang. Plots zegt zij: “Zijn kundalini ziet er zwart uit!”.

- “Op wat wijst dat, denkt gij?”.

- Het vrouwtje bidt opnieuw, prevelend. Concentreert zich. Plots zegt zij, verwonderd: “Ik moet dagelijks nagaan hoe de kundalini van mijn man eruit ziet. Dat wordt mij ingegeven. Klopt dat?”.

- De zienster: “Ja, dat klopt. Als men niets ziet, dan komt b.v. een ingeving door. Soms is die ingeving verdacht. Dan herneemt gij het gebed, doet alsof gij de zaak met Gods ogen bekijkt en tracht te zien of te horen.

Het eerste dus, als hij thuiskomt, wat gij doet, is zijn chakra’s nagaan. Als men van het werk komt, zijn de chakra’s meestal zwart. Onze wereld van de arbeid vooral leeft in dikke duisternis. Verschiet er dus niet in dat uw man met zwarte krachten van zijn werk komt.

Dus dagelijks u concentreren (gij zult dat vlug leren). Bidden a.u.b. Maar rustig bidden. Thuis, alleen, zult gij moeilijker zien. Maar moed houden!”.

ER335

62. Het christelijk bidden (335/341)

Juist hiervoor zagen wij dat een zienster, Godgelovig, een vrouw die begaafd is, helpt bidden “tot God” (zonder uitdrukkelijke vermelding van de H. Drie-eenheid die toch, Bijbels gesproken, het ware onthulde wezen van God uitmaakt).-- Laat ons daar dieper op ingaan.

“Ouk estin ouden euchès dunatoteron, ouden ison” (Niets is machtvoller dan bidden. Niets is daaraan gelijk). Aldus de H. Johannes Chrusostomos (344/407; Oosters kerkvader).

-- *Fr. Heiler, Das Gebet*, 495, vermeldt die spreuk. Let op de term 'dunatoteron' waarin de term 'dunamis' (levenskracht) steekt!

Een praktisch model.

Wanneer men denkt aan de werkelijke situatie van het hele animistische systeem (met zijn titanisch-olympische en vooral, Bijbels gezien, satanische structuur), dan is het niet verwonderlijk dat Jezus zegt "Men moet altijd bidden en nooit ophouden".

Ziehier een model.-- " + (Alle problemen).-- Vader. Zoon. H. Geest, H. Drie-eenheid.-- Vader. + (Alle problemen).

Komt rechtstreeks tussen met uw levenskracht die trinitair (Vader/ Zoon/ H. Geest) is, - die op de Tien Geboden steunt (decaloog),- die gelooft in de heilsgeschiedenis (wij sterven en verrijzen met U, Jezus; wij worden met u, Maria, door de H. Geest overschaduwd),-- die aandeel geeft aan uw inzicht in al wat was, is, zijn zal,- die aandeel geeft aan uw beheersing van al wat immaterieel, fijn- en grofstoffelijk is.

Komt dus tussen zo dat + (alle problemen) door u - en enkel door u - opgelost worden.-- Waarvoor wij, in de absolute zekerheid dat wij in uw geest reeds verhoord zijn, u eeuwig dank verschuldigd zijn.- Vader".

Deze formule is overladen. Omdat zij de structuur blootlegt van het magisch werkzame gebed.

Wij leggen nu die structuur nader uit. Men kan dus, met dezelfde axiomata (die in de bovenstaande formule verwoord zijn) in het achterhoofd gerust de verwoording versimpelen,-- zonder de structuur te schenden.

Het noemen van namen.

Men ziet de herhalingen. Vooral de eerste persoon wordt herhaaldelijk vernoemd. Waarom? Omdat grondige occulte ervaring bewijst dat de Vader de persoon is die het heilige/ occulte weliswaar met de Zoon en de Geest beheerst maar toch als leidende figuur binnen en buiten de H. Drie-eenheid optreedt.

ER336

Bibl. st.:

-- *E. Vanden Berghe, Het noemen van zijn naam (Over het vaderschap van God*), in: Collationes (*Vlaams Tijdschr.v.Theologie an Pastoraal*) 15 (1985): 1 (maart), 33/ 53.

Vooral a.c., 38/39 is interessant waar het gaat over Jezus' gebed dat begint met 'Abba' (Vadertje). Let wel: Jezus bad, bad veel, bad doorlopend. Leefde één met zijn hemelse Vader (wat zijn gezonde vorm van 'mystiek' is) en vanuit die eenheid verrichtte hij "de werken" (de term, vooral bij Johannes, die zijn genezingen, zijn bezweringen èn zijn raadgevingen ('leer') aanduidt).

Jezus m.a.w. stond voor gegevens - ziekten, bezetenheden (in huidige termen psychopathologische gevallen), religieuze onwetendheid - die telkens weer problemen (het gevraagde of gezochte in de gegevens) behelsden, en die hij wou oplossen: in eenheid – mystische eenheid, actieve eenheid - met de actieve Vader, die hij aanspreekt zoals de kinderen in Israël hun vader aanspreken, met 'abba', vadertje. Zo dat de hemelse Vader eigenlijk, in Jezus' taalgebruik, onze lieve Vader is.

Opm.: *E.RF. 19* leerde ons de term 'apocalyptiek' kennen. Dit is het onthullen in aards verband van dingen die letterlijk tot "de andere wereld" behoren (vaak o.g.v. zielereizen).

Jezus vat zijn werken, in eenheid met zijn Vadertje, samen in de term 'apokaluptein', onthullen van het onzichtbare.

Matth. 11:25vv.. -- "Ik zegen u, Vadertje, Heer van de hemel en van de aarde, omdat gij 'dat' (*opm.:* de mysteriën of de occulte zijde van zijn werken) verborgen hebt voor de 'wijzen' en de 'verstandigen' en het onthuld hebt voor de kleintjes. Ja, Vadertje, dat hebt gij goed gevonden!".

'Onthullen' in de apocalyptische zin, nl. het blootgeven van wat, meestal, verborgen (occult) is, - dàt - zo zegt Jezus opnieuw in *Matth. 11: 27* - is gegeven door de Vader aan Hem.

Zijn werken of tekens (tekens van het onzichtbare, dat onzichtbare onthullend) verraden zijn mystieke eenheid met de Vader. Jezus handelt letterlijk "vanuit de Vader, zijn Vadertje", ziet de gegevens, de problemen letterlijk met de ogen van zijn Vadertje en lost ze op mèt zijn Vadertje, zijn 'abba'.

Dat is het zoonschap of 'kindschap' (voor vrouwen heet dat 'dochterschap') van God, zoals de Godszonen en -dochters (de engelen of heiligen, zoals het

Oude Testament ze heet) het op soms povere wijze vertonen ,-- bij Jezus in een allen overtreffende graad.

ER337

Het feit dat Jezus' werken de Vader - zijn Vadertje - onthullen - apokalupsis, lat.: revelatio - als aan het werk doorheen Jezus, toont dat het animistische systeem zware leemten vertoont. Zijn werken onthullen die leemten door ze als problemen n.a.v. gegevens bloot te trekken.-- Dat doet overigens al de hele gewijde geschiedenis!

Opm.: Het begrip 'apocalyptiek'.

Er zijn twee definities in omloop, een engere, die 'apocalyptiek' met eindtijd-rampen verbindt, en een bredere, die wij nu omschrijven.

-- *S. Reinach, Cultes, mythes et religion III*, Paris, 1913-2, 284.-- "Een apocalyps is wezenlijk - zoals de Griekse term 'apokalupsis' het zegt - een onthulling van feiten die de kennis van de mensen ontgaat: het is het verhaal - door een bevoorrechte - van iets dat gezien werd maar waarvan de bevoorrechte de enige getuige is of althans de enige waarborg.

-- Deze brede definitie wordt schitterend bevestigd door *C. Kappler e.a., Apocalypses et voyages dans l' au-delà*, Paris, Cerf, 1987 (vooral o.c., 31/37 (*La notion d' apocalypse*).

-- Lezenswaard is ook terzake *G. von Rad, Theologie des alten Testaments, I en II*, München, 1961 (zo in II, 314/318 (*Daniel und die Apokalyptik*), waarbij von Rad er de nadruk op legt dat de leefwereld van de apocalyptiek nogal wat verschilt van de rest);

-- *Fr. Bovon Révélations et écritures (Nouveau Testament et littérature apocryphe chrétienne*), Genève, Labor et Fides, 1993 (o.m. o.c., 113/146 (*apocalyptiek*) en 163/ 178 (*mystiek*)).

Het merkwaardige is dat Jezus zijn intieme betrekking met de Vader zoals hierboven even geschetst, centraal stelt in zijn apocalyptisch of onthullingswerk.-

Die mystische zijde wordt uitvoerig ter sprake gebracht in *J. Huby, Mystiques paulinienne et johannique*, DOS, 1946.

Het ineenlopen van apocalyptiek en mystiek is overduidelijk bij onze oosterse geloofsbroeders, zoals *Julius Tyciak, Morgenländische Mystik*, Düsseldorf, 1949, schitterend (en doorlopend comparatief (vergelijkend oost en west)) uit de doeken doet.

Kijken wij nu naar de axiomata die "het godaanvaarde noemen van namen" beheersen.-- Zij zijn verwoord in twee gebeden.

ER338

1.-- *De decaloog (tien geboden*) (344/346)
Wij laten de vrije vertaling (een actualisering) nu volgen.

a. Bovenal bemin de drieëne godheid.-- Zweer niet ijdel vloek noch spot.-- Heilig steeds de liturgie des Heren.

b. Ouders, kind'ren zult gij eren.

c. Dood niet. Geef geen ergernis.-- Doe nooit wat onkuisheid is.-- Vlucht het stelen en bedriegen.-- Ook de achterklap en 't liegen.-- Wees steeds kuis in uw gemoed.-- En begeer nooit iemands goed.

Opm.: Culturologen (etnologen) stellen vast dat, in alle archaïsche beschavingen, de morele gedragscode diezelfde structuur, met variante, vertoont.

M.a.w.: wat de Bijbel verwoordt, is niet zozeer een aantal raadgevingen alleen, maar een structuur of stel gemeenplaatsen van raadgevingen, die op de weg zetten naar een gewetensvol - 'gerechtig' - gedrag.

Opm.: Reeds binnen de Bijbel zijn er twee versies: *Exod. 20: 1/17* en *Deut. 5:6/ 21.* Wat erop wijst dat de structuur telt.

Bibl. st.: Er is natuurlijk enorm veel gepubliceerd over de decaloog. Toch het volgende.-- *E. Fuchs, "Le décalogue? Connais pas*! ", in: *Journal de Genève* 14.04. 1990 (een artikel van een Zwitsers theoloog die vaststelt dat, door de grondige secularisering (verwereldlijking) van gezinnen en scholen, de jongeren zelfs niet eens van de tien geboden gehoord hebben; wat op de religieuze en morele ontaarding van onze cultuur wijst).

-- *Fernand Nicolay, Histoire des croyances, superstitions, moeurs, usages et coutumes (selon le plan du décalogue*), Paris, s.d. (= drie boekdelen die een

godsdienstwetenschap bieden door na te gaan hoe de tien geboden over de hele planeet werden geduid;-- een goudmijn inzake informatie).

-- *Georg Braulik, Die deuteronomischen Gesetze und der Dekalog (Studien zum Aufbau von Deuteronomium 12/26*), Stuttgart, 1991 (steller tracht aan te tonen dat *Deut. 12/26* tien teksten geeft die elk der tien geboden nader uitwerken).

--*F. Lefevre, De Tien Geboden (Bijbelse en actuele betekenis*), in: *Collationes* (*Vlaams Tijdschr. v. Theologie en Pastoraal*) 15 (1985): 2 (juni), 161/189; 16 (1986): 1 (mrt), 5/36.

Het is evident dat, indien de H. Drie-eenheid een gebed moet verhoren, dit gebed uitgezegd moet worden door een gewetensvol mens! Ook al is die gewetensvolheid nooit volmaakt (wat O.L. Heer zeer goed weet), toch is de eerlijke wil om de tien geboden te verwerkelijken een noodzaak.

ER339

Meer nog: wanneer God de biddende aandeel geeft aan. zijn hoge levenskracht - *E.RF.141* (*Verrijzeniszielelichaam*) - , dan grijpt Hij in in de kundalinistructuur (*E.RF. 156: Titanisch -olympische aard van de buitenbijbelse levenskracht*), maar dit lukt enkel wanneer de biddende de (wilde) energieën in de kundalinistroom aanwezig leert beheersen.

Dit volgens een structuur:

a. aanvaarding,

b. uitzuivering (katharsis of reiniging),

c. verheffing op hoger vlak.

De psychische zin van de tien geboden ligt daar!-- Meteen ziet men het verschil met b.v. yoga: de yogi/ yogini vormt ook zijn/ haar kundalini maar door er veel directer op in te werken en mee te werken.

2.-- *Het onze (lieve) Vader*. (346/348).

Was het gebed in de decaloog een eerst luisteren naar de stem van het geweten, in ons aller diepteziel, het gebed in het Onze Vader is een direct smeekgebed. Iets dat wij sedert *E.RF. 54* (*Het smeekgebed van de zwart-magiër*) reeds ettelijke malen hebben ontmoet als een voorname invariante van alle religie.

Ziehier de enigszins verduidelijkte tekst.

Onze Vader, die - met uw Zoon en uw beider H. Geest - in de hemelen zijt,-- geheiligd zij uw naam,-- uw rijk kome,-- uw wil geschiede, zoals in de hemel, zo ook op aarde.-- Geef ons heden ons 'dagelijks' brood. En vergeef ons onze zonden, zoals ook wij de zonden vergeven. En leid ons niet in bekoring maar verlos ons van de boze/ het kwaad.

De aanspreking.

"Onze Vader!". -- *Sint Jan, 1 Joh. 2:12*, zegt dat de zonden vergeven worden dankzij de kracht van 'zijn' naam". Dit is één - en wel een Bijbelse - toepassing van het 'dynamisme' (*E.RF. 45/46*) of machtsgeloof: iemand noemen - vernoemen - of zeker aanspreken is degene die genoemd, vernoemd, aangesproken wordt, tot gegevenheid brengen (*E.RF. 01* (*Fenomenologie*)), oproepen, aanwezig stellen.

Meer nog: met die aanwezigheid - zich in Gods tegenwoordigheid stellen (zo heette dat in de dagen van het rijke roomse leven) - komt de occulte kracht of fluïdum tot gegevenheid. Heeft men contact met die levenskracht. Zo kan men ze in zich laten trekken door er zich voor open te stellen. Dat uitgerekend is de macht van het bidden.

Terloops: juist om het dynamistisch karakter van het (smekend) bidden passen - vooral zwart magische-mensen het bidden toe.

ER340

Christelijk idealisme.

'Idealisme' betekent hier "het vooropstellen van het feit dat al wat bestaat in feite, reeds 'bestaat' in Gods geest (in de vorm van een preconstitutieve idee)".

Herlees *E.RF. 337 v.* (*Willmann's christelijk platonisme*).

Wie mystisch één wil zijn met onze Vader "in de hemel(en)" (d.i. in zijn hoge, ontoegankelijke en toch alom aanwezige werkelijkheid), lette allereerst op het feit dat in de innerlijkheid of geest van onze hemelse Vader alles vooraf bestaat (in de vorm van een voor de constitutie of totstandkoming van alles bestaande 'preconstitutieve' idee). Dat is nodig wil men tot éénzelfde zicht op het gegeven, het gevraagde en de oplossing komen, mèt de hemelse Vader.

Het is dat wat o.m. bedoelt "uw wil geschiede, zoals in de hemel, zo op aarde" : die wil is die (preconstitutieve) idee of gedachte (*E.RF 225* (*gedachte*).

En wel “in de hemel”, d.i. in de Drie-eenheid zelf. Want de Zoon en de Geest delen in die gedachte.

Hebr. 11:3.-- De tekst bij uitstek waar dit verwoord wordt, is *Hebr. 11:3.*-- “Dankzij het geloof verstaan wij (met onze geest) dat de ‘eeuwen’ (‘eonen’, wereldtijdperken, d.i. al wat was, is, zijn zal, “rhèmati Theou”, dankzij Gods (scheppend) woord tot stand kwamen. Zo dat al wat gezien wordt, voortkomt uit wat zich niet toont”.

La Bible de Jérusalem commentarieert: “Voordat zij geschapen worden, bestaan de dingen in God (H. Drie-eenheid), uit wie alles voortkomt”.

Dat dit pas o.g.v. geloof ‘gezien’ wordt - let erop: ‘gezien’, ligt daaraan dat het doordringen tot het onzichtbare en de axiomata die dat onzichtbare juist weergeven (definiëren), aangeduid wordt met de term ‘geloof’, geloof dat, Bijbels gesproken, een soort zien is van wat is.

Vladimir Soloviev terzake.

Vl. Soloviev (1853/1900; Russisch denker) in zijn *La justification du bien (Essai de philosophie morale*), Paris, 1939, 185, 187, 192, ontwikkelt, uitgaande van die werkelijkheid, een evolutietheorie.

De steen (anorganische natuur), de plant, het dier, de mens, Jezus als Messias bestaan van alle eeuwigheid - als preconstitutieve ideeën - in Gods geest.

De feitelijke evolutie ontvouwt in de tijd die ideeën. Maar zo dat het anorganische, plantaardige, dierlijke en menselijke rijk uitmondt in het Godsrijk: “uw rijk kome”. Het christendom, indien juist begrepen, leeft in die perspectief.

ER341

Het Onze Vader is een heilshistorisch gebed.

-- *H. Van den Bussche, Het Onze Vader*, in: *Collationes Brugenses et Gandavenses* 5 (1959): 3 (mrt), 289 / 335;-- 4 (juni), 467/495, legt het breedvoerig en zeer gefundeerd uit.

Wij vatten samen.-- Zo-even hoorden wij *Hebr. 11:3* spreken over de ‘eonen’ (werelden, wereldtijdperken). Inderdaad: de H. Drie-eenheid grijpt

voortdurend in, in het animistisch systeem “vanaf de grondvesting van de wereld” (*Matth. 25:34*)- gericht en alles richtend naar de terugkeer van Jezus.

Zoals Van den Bussche zeer goed zegt: “In functie van Christus’ terugkeer”, “tussen Christus’ dood en zijn wederkomst” leven wij, bidden wij. A.c., 491.

Al de onderdelen van het Onze Vader zijn eschatologische, eindtijdelijke (op Jezus’ terugkeer in heerlijkheid gerichte) beden.

Zo is “Uw wil geschiede” het willen van “Gods eindtijdelijke wil” (a.c., 470/473). Ja, “Wij leven - aldus Van den Bussche - in een eindtijd: het wereldoordeel kan elk ogenblik voltrokken worden”. (A.c., 491).-- In die evolutionaire perspectief wil het Onze Vader begrepen worden.

Keren wij naar de tekst *E.RF. 342* terug. -- Het ‘+’ doet denken aan Jezus’ kruisdood (zijn kruispasen). Maar zo dat staande aan de voet van het kruis wij denken, ons concentreren (*E.RF. 72* (*Bewustzijnverruiming*)), op het probleem dat aan een gegeven waarmee wij geconfronteerd worden, kleeft. Zonder het tot gegevenheid brengen van het gegeven en het gevraagde zweeft het bidden, occult, in het luchtledige! Door de concentratie op het gevraagde roept men immers én de gegevens én alle mogelijke wezens die met dat gevraagde samenhangen, op. Voor de rechterstoel van God.-- Door de namen te noemen brengt men de Drie-eenheid tot gegevenheid. In haar tegenwoordigheid komt het gevraagde bloot.--

Eens dat men zo ver is, kan men het smeken inluiden. “Komt rechtstreeks tussen (…)”.

Waarom ‘rechtstreeks’? Omdat, terwijl men bidt, boze wezens uit het onzichtbare - op de eerste plaats de synarchieën (*E.RF. 328*) - trachten in te dringen, (*E.RF. 317* (*Reeds in de moederschoot*); *310* (*Reeds gedurende het doopsel*)) om d.m.v. een ‘atè’, een ingreep die afbouwt, het gebed als krachtbron in de kiem te smoren.

Zij bidden, subliminaal, mee maar in satanische zin, de omslag in het tegendeel bewerkend.-- Daarom ook steeds met ‘Vader’ eindigen!

ER342

Capita selecta.

Van nu af geven wij geen systematische teksten meer maar wel losse kapittels die ‘uitgekozen’ (selecta) zijn ofwel om reden van. hun illustratieve

waarde (zij verduidelijken wat hoger aangevat werd) ofwel om reden van hun verdiepende waarde.

63. "Andranga, de 'wotsi' (342/353)

Onze bron: *J. Ch. Souroy, Sorciers noirs et sorcier blanc (La magie, la sorcellerie et ses drames en Afrique*), Bruxelles, Libr. Encycl. 1952, 81 / 104.

Let wel: met 'Afrique' bedoelt schrijver gewezen Belgisch Congo, nu Zaïre (Red.: nu Congo-Kinshasa). Steller is iemand die blijkbaar de feiten van zeer dichtbij gevolgd heeft.

Juist daarom - en omdat hij geen universitair (en dus bevooroordeeld) waarnemer is en meteen - zoals terecht de epistemoloog der menswetenschappen zeer juist voorstaat - weergeeft in de taal van degenen die het beleven - staan wij bij zo'n verslagen stil.-- Daar gaan wij.

Een veldtocht.

Steller beschrijft een 'expédition' van een stukje koloniaal leger der Belgen. In de loop van die veldtocht komen de militairen doorheen het oerwoud, dat toen nog veel gaver was, van het ene dorp in het andere,-- van de ene 'geschiedenis' in de andere.-- Zo komen zij in contact met een 'wotsi' (een door zwarte magie getekende vrouw).-- Het verhaal is aangrijpend, ja, rauw.

Andranga.

Alle blikken waren plots gericht op de ingang van het dorp. Een jonge negerin kwam met lichte trad aan. Zij was mooi. Met reden leek zij fier op haar zware borsten die zij voor iedereen bloot gaf.

Er was meer: viel op de echt uitzonderlijke allure van haar verschijning: een dikke laag kaolien (porseleinaarde) bedekte het gelaat en het hele lichaam zo dat de witheid van het geheel slechts onderbroken werd door de mond en het enige stukje kledij, een tutu in raffiavezels die tot - ternauwernood - halverwege haar dijen neerviel. Bij een mangoboom stond zij stil,-- blijkbaar wachtend op een uitnodiging.

- "Spijtig dat zij zo lelijk toegetakeld is" merkte D. op.
- "Welke ouderdom - denkt gij - heeft deze witte schoonheid?" vroeg de kapitein.
-- "Zestien/zeventien, kapitein".

ER343

De kapitein die de zeden der Congolezen kende, zei:

-- “Mbote, Mama”(“Goeiedag, moeder’).

-- “Mbote” antwoordde zij, naderend.

-- “Wat verlangt gij?”.

-- “U zien” zei zij zelfverzekerd.

- “Een sigaret?

- “Ja, krijg ik er geen twee?”.

Allen boden haar sigaretten aan.

- “Waarom zijt gij met pembe (witsel) ingesmeerd?

- “Omdat ik een wotsi ben”.

Daarop liet men een soldatenbeker halen. De jonge vrouw dronk in één trek de boordevolle beker whisky uit:

- “Een smaken dat dat doet! Het is stromend vuur. Nog een beetje”.

De kapitein, goed op de hoogte van de inlandse beleefdheid, zei daarop:

- “Mama adjali?” (“Uw moeder is er nog?”).

- “Akufi” (Zij is gestorven).

- “Tata?”(Vader?).

Het leek alsof een wolk voor de ogen van de vrouw voorbijtrok. Zij zei niets.

- “En, gij, hoe heet gij?”.

- “Andranga”

- “Hebt gij een mobali (man, echtgenoot)?”

- ”Ja”.

- “Hoe heet hij?”.

- “Bandengwe”.

- “Hebt gij kinderen?”.

Weerom die sluier voor haar gelaat. Maar deze keer gaf zij een antwoord dat enigszins ergernis prijsgaf, alsof die vraag zinloos was. En dan:

- “Nee! Kijk: wij kunnen geen bijslaap plegen. Wat wilt gij?”.

De kapitein had door dat een verdere dosis whisky niet zonder nut zou zijn. Gretig dronk zij. Haar ogen glunderden.

- “Leg ons eens een beetje uit wat een wotsi is”.

- “Het zal een lang verhaal worden. Mag ik even gaan zitten?”.

Vlug werd een zetel bijgehaald,-- met een nieuwe sigaret.

Het wotsi-verhaal.

Opm.-- Toen, in augustus 1985, paus Johannes Paulus II in Togo (West-Afrika) was, vloog hij naar Lomé om in Togoville, het religieuze centrum van het land, wijmannen en magiërs van de traditionele stamreligies te ontmoeten. Deze gelden nog bij omtrent zeventig procent van de Togolezen. “Tijdens die ontmoeting werd de nadruk gelegd op de overeenkomsten tussen het plaatselijke geloof en het katholicisme” (aldus de internationale pers).

Volgens Paolo Corazza, een Italiaans missionaris aldaar, kent de inheemse religie een opperwezen (vergelijkbaar met onze oudtestamentische Jahweh) en een groot aantal geesten (godheden o.m.).

Verder is er een sterke voorouderverering.-- Dierenoffers zijn algemeen gebruik.-- Bij sommige stammen neemt de religie vormen aan die aan vodoe (*E.RF. 198;-- 221*) doen denken.

Wij gaan nu, in de loop van het wotsi-verhaal, kunnen nagaan hoe, naast overeenkomsten met het katholicisme ook zeer sterke verschillen aantrefbaar zijn in de animistische Afrikaanse religies.

ER344

Opm.-- Men kent wellicht Faust van Goethe.
In de vertaling van C.S. Adama van Schelterna luidt Mefistofeles' axioma als volgt:

"Ik ben de geest die steeds ontkent!-- En dat met recht (*E.RF. 331: Basis-axioma*)! Want alles wat ontstaat -- is waard dat het te gronde gaat.-- 't Waar beter dus dat niets ontstonde.-- Zo is dan alles wat gij als zonde,-- verderf - kortom als 't boze - kent,-- mijn eigenaardig element".

Bij de lezing van Andranga's verhaal houde men dus goed voor ogen "de geest die steeds ontkent": d.i. 'deconstrueert', afbouwt,-- al wat hij niet aan zich en aan de louter egocentrische doelstellingen ('gedachten') kan onderwerpen.

Met aarzelende stem vatte Andranga haar verhaal aan. Men had zelfs de indruk dat zij, door haar verhaal bloot te geven, vreesde zich onheilen op de hals te halen.

Het is - zo begon zij - de moeder van mijn moeder die mij daarover als eerste iets kwijtwilde. Zij werd, op zeker ogenblik, gewaar dat ik geen klein meisje meer was,-- dat mijn borsten de blikken van de mannen lokten,-- dat vooral hun ogen de mijne niet meer naar de grond deden kijken. Zij nam mij alleen in de hut en zei wat volgt.

Kwale' s ellende.
"Andranga, gij zijt aan de ouderdom toe waarop uw moeder - de arme Kwale - haar ellende heeft weten beginnen. Ik moet het u vertellen.-- Heel het dorp zei "de mooie kwale". Net als gij was zij groot en sterk".

Op zekere dag begon een zekere Kelekele rond haar te draaien. Het was reeds een oud man en, indien hij een mooie bruidsschat had aangeboden, zou ik ongetwijfeld op zijn voorstel ingegaan zijn. Maar hij wou niets betalen: hij was een machtig magiër! Om die reden tevens durfden wij niet hardhandig met hem omgaan,-- vooral ook omdat uw grootvader gestorven was en uw oom Sambo nog zeer jong was. Op een dag liet hij mij verstaan wat hij wilde.

Opm.-- Herlees *E.RF. 112*;-- *148; 150; 252; 268; 272*). Lees vooral *E.RF. 153* (*Actieve energie*). -

Wanneer ik hem gezegd had dat, indien hij een mooie bruidsschat aanbood, wij de palaver (bespreking) zouden kunnen aanvangen, antwoordde hij mij dat hij wel wou betalen, maar niet vooraf "Kwale moest naar hem toe gaan!". Op ieder ander mens zouden wij niet eens geantwoord hebben.

ER345

Maar Kelekele was drager van het kwade oog. Zijn grote haakvingers voerden al bevreemdende tekens uit.-- Ik heb het gesprek beëindigd met te zeggen dat hij nog een jaar moest wachten.

Kamba.

Het verhaal van de mama gaat verder.-- Uw moeder was nog te jong om zich veel zorgen te maken. Vooral doordat een jonge man uit het dorp, Kamba, haar reeds betekend had dat zij hem in de smaak viel. Kamba was overigens een goed jager en een onvermoeibaar arbeider.

Doch ik voelde dat het onheil reeds rondom ons loerde. Iedere keer dat uw moeder wegging, kwam Kelekele haar tegen en trachtte ze schrik aan te jagen,-- ze mee te lokken.-- Wel gelukte ik erin te maken dat ze nooit alleen op weg was. Nogal dikwijls begeleidde Kamba ze, want, op zekere dag, had hij mij reeds een geit gebracht. Ik heb ze als begin van de bruidsschat aanvaard omdat Kamba "de schoonzoon van mijn hart" was. Maar een duister gevoel hing rond mij.

Sambo en Kamba.

Uw oom Samba en Kamba werden twee vrienden. Zij hadden het listige optreden van de magiër doorzien. Zij haatten hem. Maar hem doden,-- dàt zouden zij nooit aangedurfd hebben. Ook dachten zij er niet aan hem in koelen bloede af te ranselen.

Andranga sprak nu met zelfverzekerde stem. Doch doorheen haar nadrukken klonk een bevreemdende weerklank. Men voelde overigens dat zij haar verhaal al geruime tijd grondig voorbereid had.

Het hele kader, de situatie, ik weet niet wat voor iets dat mysterieus was en over lotsworp ging - in de Franse tekst: 'envoûtement', gaven aan het tafereel dat wij beleefden, een dramatische ondertoon.-- Doch Andranga zette het verhaal van haar grootmoeder voort.

Misschien zes maanden gingen voorbij. Kamba had al zijn tweede geit gegeven: nog enkele kippen en een beetje koperdraad, en de bruidsschat zou betaald zijn. Uw moeder zou zijn vrouw worden.

Maar Kelekele wist dit alles! Ook: hij volgde van dan af Kwale overal op de voet. De zeldzame keren dat hij haar alleen kon aanspreken, herhaalde hij zijn voorstel. Op zekere dag voegde hij er zelfs aan toe: "Indien gij niet aanvaardt, dan zal u onheil overkomen. Let goed op: nooit meer laat ik u een verwittiging geworden".

ER346

Uw moeder herhaalde die dreigingen in een gesprek met haar trouwe Kamba.

Deze begon overigens zich over zo'n situatie te verwonderen: hij was toch een man en wachten hitste hem op. Ik geloof zelfs dat hij stil de verwachting koesterde de magiër eens en voor goed te ontmoedigen door van Kwale zijn vrouw te maken. Want op zekere dag op de plantage vertelde Kamba zulke lieve woorden dat zij haar hak liet vallen en met hem het oerwoud introk.

Maar zoiets is slechts één keer voorgevallen want dat tafereel had Kelekele als ooggetuige gehad. Altijd die Kelekele! Bij hun terugkeer uit het oerwoud straalden de ogen van Kelekele vlammen uit: zonder op Kamba te letten ging hij op uw moeder toe en zei: "Kwale, voor de laatste maal doe ik het aanzoek: wilt gij, ja of nee, mijn vrouw worden?".

Ik zei al dat uw moeder jong en mooi was: zij kwam pas uit het oerwoud waar Kamba ze genomen had. Op zo'n ogenblik - i.p.v. gewoonweg 'neen' te zeggen - amuseerde het haar de oude magiër te vernederen. Heel haar vreugde van jonge vrouw kwam los. "Nee! Kelekele, nooit! Ik ben echt de vrouw van Kamba. Hebt gij het goed in uw oren geknoopt? Maak dat gij wegkomt. Vraag mij nooit meer iets!".

Waarop de magiër begon te trillen. De razende woede maakte zijn al versleten verschijning nog onheilspellender: “Gij zult nooit de vrouw van om het even wie zijn, Kwale” zei hij, terwijl hij ze doordringend aankeek.

Daarop richtte hij zich tot zijn zegevierende rivaal en siste - een slang gelijk -: “Op u zal ik mij ook wreken, Kamba. Kijk goed naar de zon ….”.

Kamba wou opspringen om de smerige magiër te doden. Spijtig dat hij het niet gedaan heeft! Maar uw moeder is er tussengekomen: zij kalmeerde hem.-- Wat wilt gij: wellicht was zij niet zo moedig als Kamba en vreesde zij voor alles hem te verliezen.-- Kelekele trok weg.

Het drama.

Kamba nodigde daarop Kwale uit in zijn hut zodra haar werk gedaan was en in ieder geval vóór het invallen van de nacht. “Tot straks” zie hij”. “Ik wil eerst Kelekele in de gaten houden”. -- Uw moeder heeft haar man sedertdien nooit meer gezien.

Andranga zweeg enkele ogenblikken. Een soort dierlijke angst maakte ze tot ijs. Wij, als te Europees denkenden, vatten die schakering amper.

Wat daarna is voorgevallen, heeft mijn grootmoeder - zo ging Andranga door - mij niet onmiddellijk verteld.

ER347

Kamba en Samba waren plots verdwenen: de mama van mijn moeder leefde in een ononderbroken angst, want - dààr was zij zeker van - erge dingen moesten voorgevallen zijn.

Een tijdje later dook mijn oom Samba weer op. Op een avond. Hij was angstig. Bijna de hele nacht daal vertelde hij aan mijn moeder wat zich zo-even had voorgedaan.

De dag van het twistgesprek bij de plantage tussen Kwale en de magiër was hij bezig zijn jachtnet te herstellen. Opeens zag hij Kamba, zijn vriend, komen gelopen, als een verwilderde, druipend van het zweet “Luister, Samba, ik heb u nodig”. Daarop vertelde hij wat zich bij de plantage had voorgedaan.

“Daarop heb ik de magiër gevolgd om hem in de gaten te houden. Ik vreesde de ene of andere lotsworp op ons.-- Hij is naar zijn hut getrokken. Ik

verborg mij, -- heb hem lange tijd bespied. Gij weet waar hij woont: tegen het oerwoud aan, -- ginds. Het viel mij niet zo moeilijk.

Kamba.

Niets dat bewoog. De deur van de hut bleef maar gesloten.- Toen heb ik als een slang geslopen tot aan de voet van de hut. Het venster was met een sluier of zo afgesloten. Maar doorheen een spleet kon ik toch naar binnen kijken. -- Samba, mijn vriend, wat ik gezien heb, gaat gij niet geloven. En toch: ik zag het zoals ik u nu zie!

In het midden van de kamer bevond zich een opening in de aarde, een groot gat. Net zoals het aardvarken (*opm.*-- een zoogdier zonder tanden, de grootte van een zwijn, dat zich o.m. met mieren voedt, een schuw nachtdier overigens dat onderaards leeft) zijn hol in de grond graaft. De uitgehaalde aarde was tot een grote hoop opgestapeld,-- juist naast de ingang van het hol.

Maar: de hut was leeg! Keleke was er niet! Ik zweer het u: ik heb hem zien binnengaan en heb de deur ononderbroken in het oog gehouden! M.a.w.: hij was doorheen het hol als dier vertrokken, na de grond met zijn handen te hebben uitgegraven. Iets als een werktuig viel niet te bespeuren.

Ik keer nu naar de hut terug: er moet iets gedaan worden! Samba, Kwale vertrouw ik u toe. Hou ze bij. En kijk goed toe: dit mes zal Kelekele doden! Het is plicht! Hij is een demon!

Kamba verdween. Samba - zo ging Andranga door - hield veel van zijn zuster. Van Kamba hield hij als van zijn broer.-- Hij keek na of Kwale soms het dorp ingetrokken was, nam zijn lans, liep tot aan de plantage.

ER348

Daar was niets te zien. “Kwale” riep hij luid, en kwam dichter bij. Mijn moeder lag neer aan de rand van het oerwoud. Zij leek te slapen. De angst van mijn oom trok weg toen hij zag dat zij ademde. Maar, toen hij dichterbij kwam, overviel hem een panische angst. Daar, ter hoogte van de knie en vlak ernaast, was een opening, een gapend hol. Het verhaal van zijn vriend klonk nog in zijn oren na: bevend schudde hij lichtjes Kwale. Zijn stem stokte: “Kwale! Kwale!”

Mijn moeder opende de ogen: een doodsangst was erin te lezen. Zij richtte zich op, stak de handen voor zich uit als om iemand af te weren, maar herkende haar broer en wierp zich in zijn armen. wenend.

“Sambo! Wat voor droom heb ik toch doorgemaakt! Afschuwelijk!”. Mijn oom was opgelucht: “Het was maar een droom!”.

Helaas! Het hol was daar. Onmiskenbaar. Het was dus meer dan een droom. Maar hij zei niets, nam Kwale onder de arm en leidde ze naar het dorp. Daar legde hij rijn zuster op de kitiwala (ligstoel) en vroeg haar te vertellen wat zich had voorgedaan.

Maar het verhaal van mijn moeder die nog heel en al in de war was, was zonder samenhang.-- Ziehier: zij was eerst in slaap gevallen,-- in de schaduw van de bomen,-- doordat een plotse onverklaarbare vermoeidheid haar lijf loom had gemaakt zo dat haar hoofd er duizelig van werd.

Opm.-- Vgl. met *E.RF. 113* (*Zij konden zich maar niet herinneren…*”).

Een loodzware slaap had haar onmiddellijk overvallen.-- Een droom was opgekomen: een enorm gewicht had zich op haar borst geworpen; haar armen had zij niet meer kunnen verroeren; haar mond werd toegesmakt,-- als met een hand van staal.

Daarop had zij hetzelfde doorgemaakt als wat zij, een uur voordien, in het oerwoud met Kamba had beleefd. Maar zij had zich geweerd tegen een greep en een verstikkingsgevoel,-- in de greep van iets brutaal griezeligs.

Sambo had meer bijzonderheden willen vernemen doch het verhaal had de angst van mijn moeder doen herleven. Enkel tranen kwamen nog over haar mond.

Sambo had begrepen: zijn zuster de naakte waarheid bijbrengen kon hij niet. Hij vertrok. Met heel zijn wezen werd hij één bloeddorst. Hij ging recht op de hut van Kelekele in: zowel om Kamba te helpen als om zijn zuster te wreken.

ER349

Jammer genoeg: de afschuwwekkende magiër had geen ogenblik verloren want, op tien meter van de woning, lag de arme Kamba uitgestrekt, het gezicht tegen de aarde. Geen enkel spoor van enig bloed. Geen enkel teken zelfs van geweld. Snel echter ontdekte Samba de ware reden van de dood: in de nek was een lange doorn gestoken,-- zowat de lengte van een pink.

Sambo wilde hem uittrekken doch hij brak af. Gevolg: de met vergif, dodend vergif bewerkte punt bleef in het vlees steken. Een vergif dat de onmiddellijke dood veroorzaakt.

Hij keek op,-- bekeek de hut van de magiër: met een razende wil om te doden wierp hij zich met zijn lans op de hut maar … zij was leeg.

De aarde binnenin was geëffend: geen opening of hol was zichtbaar. Alleen in het midden leek de aarde zo pas omgewoeld te zijn.-- Kelekele was er dus vandoor: men kon aannemen dat zijn wraaklust gekoeld was.

Kamba's lichaam - zoals dat van de dieren die door de jagers gedood worden - was stijf en zwaar. Sambo kon het nauwelijks bewegen. Hij besloot hulp te halen en liep het dorp in. Maar, toen hij met een broer van het slachtoffer terugkwam, was het lichaam al verdwenen.

Bij het zien van deze nieuwe schurkenstreek zwoeren mijn oom en Kamba 's broer plechtig de doder - voordat zes dagen verlopen waren - om te brengen.

Maar een pijnlijke taak moest nog volbracht worden: mijn moeder op de hoogte brengen. Sambo kon de naakte waarheid niet aan. De twee zwoeren het geheim te bewaren en richtten een schijngraftombe op.

Na deze vrome leugen ging Sambo naar de hut: mijn moeder zag hem komen. Zij had op de slag de griezelige waarheid door. Luidkeels wenend wierp zij zich om de nek van haar broer en vroeg hem waar Kamba was.

"Zuster, Kamba was een moedig man. Wees gij nu ook niet zonder moed. Kelekele heeft uw mobali gedood. Maar zijn broer en ik hebben zo-even de eed gezworen hem te wreken.

Doch eerst moet ik omtrent uw lot volstrekte zekerheid hebben: zweer mij dat, voordat ik terug ben, gij deze hut niet zult verlaten. Misschien duurt het wel enkele nachten. Luister toch naar mij: eens dat ik het onrecht hersteld heb, keer ik terug om u alles te vertellen. Daarna verdwijn ik om aan het gerechtelijk onderzoek van de blanken te ontsnappen".

ER350

Doch mijn moeder was aan een soort waanzin toe: zij wou te allen prijze weten hoe Kamba aan zijn dood gekomen was en waar juist hij begraven lag. Daarop zag Sambo in dat verder aarzelen tijdverlies was, en geleidde ze tot het

hoopje aarde dat zo-even opgericht was : zijn zuster en hij plaatsten er - in alle vroomheid - de voorwerpen der doden bij.

Opm.-- O.c., 93.-- Wij stoten hier op Congolees manisme of voorouderreligie. Op het graf brengen de mensen voedsel en plaatsen er de persoonlijke voorwerpen van de gestorvene bij,-- zijn stoel, zijn kalebassen, zijn teljoor. Want als zeer zware heiligschennis geldt zelfs de gedachte dat men een lichaam onbegraven zou laten. Wat gebeurlijk jakhalzen of gieren zou aantrekken.

In dit geval was de heilige plicht des te dringender dat de magiër quasi-zeker het hart had uitgehaald om er zijn amuletten of toverdranken uit te vervaardigen. Daarop kalmeerde Kwale enigszins. Zij beloofde te doen wat men haar vroeg. Waarna Sambo mijn moeder naar de hut terugleidde.

Sambo was nog niet helemaal buiten de hut of Kwale wierp zich op de aarde, bedekte hoofd en lijf met aarde en likte de grond. Om enkel en alleen de aarde - (*opm.--*: dit lijkt duidelijk een Moeder-aardereligie) heel haar smart toe te vertrouwen.

De verschalking van de magiër.

Andranga.-- Toen de duisternis ingevallen was, slopen Sambo en Kamba het oerwoud in. De plek der wraak was zodoende in de nabijheid van de plek waar Kelekele mijn moeder verkracht had.

Om van het oerwoud naar de plantage te geraken, was er juist één mogelijkheid: een eng pad.-- Zij zetten zich aan het uitgraven van de aarde. Met hakken en machetes bewerkten zij haastig de grond van het pad, want voor de dageraad moest alles klaar zijn.

Na lange uren was de put twee stappen lang en twee stappen breed. Een rechtopstaand mens kon erin verdwijnen. Daarop scherpten zij met grote zorg zes of zeven stokken, elk een arm lang, en plantten ze vast in de bodem van de put met de punten omhoog gericht. Daarna - met een zorg die die van de luipaardjagers overtreft - bedekten zij de opening met takken en planten en brachten mooi verzorgend de uitgehaalde aarde weg.

Toen de nacht haar einde naderde, was de hinderlaag gereed: Zij was even dodelijk als onzichtbaar. Nu was het wachten op het beest.

ER351

De morgen daarop bereidde Samba een list voor. Hij keerde naar de hut terug en had een lang gesprek met mijn moeder, Kwale. Daarop zag men beiden - met de hak op de schouder - de weg naar de plantage op gaan. Twee uren lang werkten zij er alsof er niets aan de hand was. Daarop rustten beiden even uit. En ging mijn oom eventjes weg.

Plots, vanuit het struikgewas - Kwale was pas aan rust toe -, hoorde zij een lokkende stem: “Kwale! Kwale!”. Mijn moeder keert zich naar de stem toe, doch, met de nadrukkelijke raadgevingen van Samba in het hoofd, bedwong zij haar grondeloze woede die zich van haar meester maakte toen zij die stem herkende. Het was wel degelijk nog steeds Kelekele: de doder van Kamba was daar,-- op twintig stappen van haar.

“Nog steeds dezelfde, gij, Kelekele!” riep zij met nauwelijks zenuwachtige stem.-- “Ja, ik ben het. Nog maar weer eens ik! Totdat gij ‘ja’ zegt. Ik zoek u al sinds gisteren. - Zijt gij daar alleen? Waar is Kamba?” vroeg Kelekele.

“Ja, ik ben hier alleen. Kamba is gisteren weggegaan. Ik wacht gewoon op hem. Maar gij: maak u uit de voeten, nu ik zijn vrouw ben. Laat mij a.u.b. gerust!”.

“Kamba! Kamba! Maar dat is geen man voor u!”.

Terwijl hij zo aan het spreken was, trad Kelekele vooruit op het pad. Toen hij heel dichtbij was, werd hij opdringeriger: “Ik, ik zal u sterk en machtig maken! Gij zult mijn geheimen leren. Ik zal u leren genezen en ook zal ik leren uw vijanden … doen sterven. (…).

Mijn moeder stond recht: “Kelekele, ik heb ‘nee’ gezegd en het blijft voor altijd ‘nee’. Gij: gij zijt oud en lelijk. Ik heb mij aan Kamba gegeven. Met hem was ik gelukkig, -- gisteren op enkele stappen van hier. Nooit zal ik van u zijn”.

Daarop lichtte zij haar schaamdoekje op, toonde haar jong vrouwelijk lichaam: “Kijk maar, Kelekele: dat alles is van Kamba. Nooit zult gij daaraan raken. Kom, indien gij dat durft, op mij af: dit mes zal u doden”.

Meer was natuurlijk niet nodig: het zicht van Kwale’s lichaam en haar taal brachten de magiër buiten zichzelf. Hij sprong toe.

Maar, na drie sprongen, zakte hij plots de diepte in. Met een rauwe kreet. De hinderlaag had hem verslonden. Ondertussen was Sambo er terug. Gebrul kwam uit de put.

ER352

Broer en zuster namen de nog resterende takken weg om niets van het tafereel te missen. Met dronken ogen keken zij toe: de wraak! De zoete wraak! De magiër was afschuwelijk verminkt en trachtte zich los te wringen: vruchteloos. Hoe meer hij zich weerde des te meer pijn leed hij.

Kwale: “Kelekele, ik zal nooit uw vrouw zijn! Ga maar dood, smerig beest, in de diepte van uw hol”. Maar de magiër nam zijn laatste levensmomenten te baat om zijn kwaadaardigheid af te werken: “Kwale, gij hebt mij verschalkt. Maar mijn wraak is er reeds en zij zal eeuwig zijn: uw Kamba is al door de jakhalzen opgevreten en ik heb u verkracht.

Ik was daarbij in een aardvarken omgetoverd en dus zal het kind dat daaruit te voorschijn komt, van mij zijn. Van mij! Maar het is een beest!-- Voortaan zijt gij een vervloekte. Geen enkel ander man zal …”. De rest van wat Kelekele zei stierf weg.

Sambo trachtte daarop met zijn lans de magiër te doden. Opdat mijn moeder zijn verdere woorden niet zou moeten incasseren. Maar de oude Kelekele was taai en mijn moeder moest hem wel alles horen toeroepen. Daarop nam zij een grote steen en gaf hem daarmee - uit alle macht slaande - de genadeslag. -- Daarop - met verwilderde ogen, als waanzinnig geworden - vluchtte zij het dorp in.

Samba en Kamba’s broer dichtten het graf, deden ieder spoor verdwijnen,-- namen na een lange kus van elkander afscheid. Mijn oom wou de wraak afwerken: hij liep op de hut van de magiër toe en stak ze in brand. Hij staarde naar de reinigende vuurhaard. Voordat de dorpelingen er waren, sprong hij met een zegevierende kreet het oerwoud in.

De kapitein: - “Dus waart gij, Andranga” de baby die “het beest” moest zijn”. …

- Andranga.-- De vloek was wel degelijk op ons neergedaald. Overigens: het hele dorp koesterde zware vermoedens. Mijn moeder durfde nauwelijks de hut verlaten.-- Haar zwangerschap vorderde goed. Maar telkens weer dacht zij aan de baby en meteen rilde zij telkens weer

De gedachte dat kelekele of een aardvarken haar had verkracht, kon zij niet uit haar hoofd zetten. Zij vermagerde zienderogen, verzwakte en haar

spreken was meermaals dat van een krankzinnige. Een mysterieuze ziekte, waarin niemand klaar zag, ondermijnde ze.

ER353

Zij baarde voortijdig en met erge barensweeën. Bevend - net een oud geworden vrouw - heeft mijn moeder mij voor het eerst in de armen genomen: “Een wonder!”. Ik was nl. een baby als alle andere baby’s! Mijn moeder en haar mama herleefden: “Misschien had Kelekele gelogen!”.

Jammer maar mijn moeder genas niet en acht dagen na mijn geboorte stierf zij op mysterieuze wijze. Geen enkele vrouw uit te dorp wou mij voeden want het was algemeen gekend dat “het boze noodlot” in mijn moeder en in mij was.

Daarop at mijn moeders moeder de nodige plantebladeren en ‘s anderendaags gaven haar borsten al melk af. Zij kon mij voeden. Welke bladeren weet ik niet: met mijn mama is het geheim der familie verloren gegaan. Als alle kinderen ben ik opgegroeid. Van heel de geschiedenis wist ik niets af: voor mij was mijn mama mijn moeder.

Op zekere dag zei mijn mama dat “aoki mobali” (“Zij heeft de man gevoeld”). Toen heeft zij mij alles verteld.

Mettertijd huwde ik met Bandengwe.-- maar: jammer genoeg heeft mijn man nooit met mij liefdespel mogen plegen. De eerste keer dat hij mij tegen zich aandrukte, rees een vreemde macht tussen ons beiden op en werd mijn man het bed uitgeslingerd. Meermaals trachtte hij de onzichtbare vijand te overmeesteren. Tevergeefs.

Toen begreep ik dat Kelekele er nog altijd was. Van toen af liet een dodelijke angst mij niet meer los.

In de nachtelijke duisternis voelde ik telkens weer ijzige handen mij betasten. Meteen begonnen mijn nagels te groeien. Om aan die greep te ontkomen krabde ik de aarde even snel als een aardvarken open en verborg mij in het hol.-

‘s Morgens werd ik in bed wakker. Mijn nagels hadden hun normale omvang hernomen. Maar, zodra ik de ogen opende, verscheen de beeltenis van Kelekele zoals mijn mama hem beschreven had, vóór mij. Daarop nam ik mij voor mij te witten: eens gewit zou een geest mij niet meer zien. Overdag lukte

mijn list wel, maar 's nachts werd het weer hetzelfde tafereel. Ik werd nooit de vrouw van Bandengwe.

Tot daar het relaas.

Opm.-- Steller verhaalt hoe vier militairen, onder wie de kapitein, een soort 'exorcisme' uitoefenen waaruit 's anderendaags Andranga 'verlost' te voorschijn komt. Onzes inziens is ofwel dat verhaaleinde ingebeeld ofwel is het echt maar is de 'bevrijding' niet durend geweest.

ER354

64. Een satanist over de tempeliers (354/356)

Bibl. st.: *Jean Lignières, Les messes noires (La sexualité dans la magie*), Astra, s.d., 153 / 164 (*XIII: Les Templiers*).-

Ter inleiding.

De tempeliers zijn een religieus-militaire orde, gesticht na de Eerste Kruistocht (1096/1099). Zij werd door de Islam verslagen en trok zich terug in Europa,-- na verwerving van aanzienlijke rijkdommen.

Het kwam tot een confrontatie met o.m. en vooral de Franse vorst Filips IV de Schone (Philippe le Bel: 1268/1314; koning vanaf 1285),-- in de vorm van een lang proces. Met terechtstelling van vele ridders der orde.

De vorst gelukte erin van de toenmalige paus de opheffing der orde los te krijgen in 1312.

Tot daar wat achtergrondinformatie.

A.1.-- "Is het doenlijk de doeltreffendheid van zwarte missen te ontkennen? Werden niet personages vastgesteld wier naaldje geknoopt werd (wier seksueel leven door zwarte magie geremd werd)? Dankzij de werking van een zwarte mis (d.i. een 'omgekeerde' mis ter ere van demonen, o.m. van Satan)? Heeft men niet mensen zien wegteren en doodgaan. ten gevolge van een zwarte mis die door een vijand(in) uitgevoerd werd? Men behoort dus de reden te zoeken van dergelijke feiten,-- reden die zich buiten de invloed van engelen en demonen situeert".

Ziedaar de aanhef van het boek. Boek dat principieel zwarte missen goedpraat! In bedekte vorm eerder.

A.2.-- "Was er werkelijk onzedigheid ('obscénité) in het naaktvertoon, in de schaamteloze gebaren, in de aanwezigheid van abnormale figuren? Ofwel hebben die gebaren, dat naaktvertoon een reden die aantrefbaar is in de riten der oudheid?".

Ziedaar de hoofdstelling van Lignières: de tempeliers en hun riten zijn de zoveelste herstichting van een oeroude religie, gesteund op louter natuurlijke wetmatigheden.

Hij duidt ze aan in een taal die o.m. en vooral aan een soort natuurwetenschap ontleend is. Maar het hele boek verraadt dat dit slechts een taal is die bedekt wat er eigenlijk gebeurt. Want er worden fantastische dingen verteld die een rookgordijn uitmaken, door iemand die zeer goed op de hoogte was.

Juist daardoor is wat hij zegt over de riten der tempeliers, voor ons zo interessant. Hij geeft de indruk dat in bepaalde kringen de tempeliers nog steeds ondergronds voortbestaan.

ER355

B.1.-- Uit uittreksels uit o.m. het aanhoudingsbevel der tempeliers op aandringen van Filips IV de Schone haalt steller wat volgt.-- De volgende betichtingen bevatten waarschijnlijk een kern van waarheid.

1. Bij de intrede in de orde wordt een belijdenis afgenomen: een kruisbeeld wordt getoond. De inwijdeling(e) zweert driemaal Jezus af en spuwt driemaal op de gekruisigde.

2.1. Daarop ontdoet men zich van de kleren in de aanwezigheid van degene die onthaalt of diens plaatsvervanger. Deze laatste 'kust' de inwijdeling(e) op de stuit, op de navel en dan op de mond.

2.2. Daarop nemen de ingewijden de verplichting op zich tot onderlinge magisch-seksuele riten zo dat, indien zij daartoe opgeroepen worden, zij niet mogen weigeren

Dàt uitgerekend rekent steller tot "de antieke traditie". Hij haalt daarbij *Georges Lizerand, Le dossier de l'ordre des Templiers*, aan.

"Men kan dergelijke beschuldigingen bij benadering werkelijk heten. De dwaling bestaat in de duiding die men er indertijd aan gaf". (O.c., 156).

Lignières voegt daaraan toe: waarschijnlijk heeft zo'n plechtigheid plaats vanaf een zekere graad van inwijding. Wat de vele verschillen in de bekentenissen van getuigen en beschuldigden zou 'verklaren'.

B.2.-- De sodomie - *Genesis 18:16 / 19: 29* (*Het godsoordeel over Sodoma en Gomorra*) - of homoseksuele, tegennatuurlijke bevrediging was niet het enige middel om aan seks te doen. Ponsard de Ghizy haalt volgende beschuldiging aan: "Item, wanneer genoemde zusters haar intrede gedaan hadden, onderwierpen genoemde meesters ze aan ontmaagding.-- De andere zusters die een zekere leeftijd bereikt hadden en die meenden in de orde te zijn getreden om haar ziel te redden, moesten het vanwege de meesters ontgelden en genoemde zusters werden er zwanger van".

B.3.-- Uit het verhoor van Hugues de Pairaud blijkt de verering van het hoofd of het beeld dat de tempeliers zouden 'aanbidden'.

Voor de enen was het een ongewoon, afzichtelijk wezen. Voor de anderen was het de kop van een bejaard man met lange haren en lange baard.-- "Men kan vooropstellen dat geen der betichten het hoofd of het beeld werkelijk gezien heeft. Enkel de groten onder de ridders kenden er de betekenis van die zij slechts aan adepten van een zekere graad blootgaven.

ER356

Wat ons - aldus Lignières - zou aantonen dat de orde een soort Kabbala (= Joodse mystisch-magische duiding van het Oude Testament) en een herstichting van de antieke traditie.

Terloops: één bekentenis zegt dat "het hoofd" vier voeten had,-- twee vooraan en twee achteraan.

Opm.-- Lees nu *E.RF. 117.* Beweerd wordt dat "het hoofd" in feite Bafomet was. Een stelling die natuurlijk zoals alles inzake de tempeliers omstreden wordt.

C.-- *O.c., 161.*

Lignières wijst daarna op de magische bewerkingen die (wat hij benadrukt) duisternis nodig hadden.

"Hun macht, hun onmetelijke rijkdommen zouden, in die hypothese hun oorzaak hebben - de reden waarover Lignieres' boek gaat". - Cfr. *E.RF. 54*

(*Zwarte magie heeft met de nacht te maken*); *67; 100; 106; 113; 212; 231; 260; 265*. Wij hebben in de loop van onze steekproeven telkens weer het nachtelijk element kunnen vaststellen. Lignières is kenner, blijkbaar.

Hij voegt daaraan onmiddellijk toe: “Het is evident dat door hun manier van leven de tempeliers het geestelijke leven verwaarloosden om slechts tijdelijke goederen te zoeken die zij met grote snelheid wisten te verwerven”.

Voor Lignières is rijk worden op opvallend snelle wijze één der tekens van het feit dat er occulte praxis mee gemoeid is.-- Een stelling waarmee hij verre van alleen staat. De boze mammon, waarover Jezus in het evangelie het heeft, gaat zeer gemakkelijk samen met ongeloof.

Op dat punt was de Griekse arts *Lucas*, in zijn *evangelie*, zeer nadrukkelijk: *3:11; 5:11; 5:28; 6:30; 7:5; 11:41; 12:33v.; 14:13; 14:33; 16:9; 18:22; 19:8;-- Handelingen 9:36; 10:2; 10:4; 10:31.*

Lignières benadrukt het nachtelijke: “Omdat zij hun kapittels en samenkomsten ‘s nachts hielden. Wat de gewoonte der ketters is. En omdat wie zo te werk gaat, het licht haat”. Dit is een tekst van G. Lizerand die Lignière’s stelling bevestigt.

O.c., 32s.. -- Lignières somt een reeks door de kerk veroordeelde ketterijen (Gnosis, Manicheïsme e.d.m.) op. Hij beweert dat in al die stromingen de seksualiteit een rol speelde,-- nu eens op het hogere gericht dan weer op het ‘tijdelijke’ (rijkdom).

In deze tweede variante kwam sacrale seks voor. “Het was dus terecht dat men ze van uitspattingen beschuldigde,-- zoals later de tempeliers”(o.c., 33).

ER357

65. “De man wiens hart gestolen werd” (357/359)

Bibl. st.: *J. Ch. Souroy, Sorciers noirs et sorcier blanc (La magie, la sorcellerie et ses drames en Afrique*), Bruxelles, 1952, 207/261 (*L’homme au cœur volé*).

Wat steller vertelt, kent de magie - de echt zwarte - ook elders op deze aardbol.-- Het gaat over een korporaal van het toenmalig Belgisch koloniaal leger, Maya. Hij stond bekend als een der voorbeeldigste Congolezen. Tot op de dag dat zijn gedrag omslaat in het tegendeel. De aanleiding was een intieme

verhouding met een Tesesa, de vrouw van Djilapamba.-- Wij laten hem aan het woord (o.c., 255ss.).

Ik was ten einde raad: ik heb alles opgebiecht aan Tesesa. Ogenblikkelijk begreep zij alles. Zij vernam snel dat de magiër een lotsworp aan haar man, Djilapamba, verkocht had. Lotsworp tegen mij gericht.

Zij beloofde mij verder dat zij, zodra de maan gunstig stond, zich tot bij de magiër van het meest nabije dorp zou begeven om een andere kisi (lotsworp) die ertoe in staat zou zijn de eerste die mij als mikpunt had, te bestrijden, te halen. Op een avond is zij weggegaan. Doch ik voelde dat het te laat was,-- dat ik ze nooit meer zou weerzien.

Die dag heeft "het kwaad" angstwekkende vooruitgang geboekt. 's Avonds was ik in mijn hut die ik sloot met een hangslot. Ik heb mij bedronken. Ik heb gerookt. Ik heb diep nagedacht. Waarop ik loodzwaar in slaap gevallen ben (Vgl. *E.RF. 355*: "*Een loodzware slaap*").

Ik herinner mij dat een tornado juist begon te woeden. Een schrikwekkende wind beukte op mijn hut in. De donder rolde. De bliksems flitsten. -- de nachtmerrie.

Vgl. *E.RF. 355*: "*Een droom was opgekomen*". -

Op een gegeven ogenblik rukte een geweldige inslag mij uit mijn slaap: een verblindende bliksem zette mijn kamer in lichterlaaie. Die bliksem bleef duren: hij duurde een hele dag.-- Uitgerekend dàn zijn mannen - ik heb er zes gezien (ik zweer het u) - dwars doorheen de muur, zonder iets te openen, gekomen. Groot van gedaante waren zij, groter dan ik (*opm.*-- Maya was een stoere negro-afrikaan).

Hun ogen en tanden straalden een reeks groene schijnsels uit. Naakt als zij waren, zag ik hun glimmende huid.-- Ik tracht uit mijn bed te geraken maar ik ben krachteloos (*E.RF. 355*: "*Haar armen had zij niet kunnen verroeren*").

ER358

Ik kan mij niet bewegen. Ik wil roepen doch mijn keel is als met een koord toegesnoerd. Niets kan eruit. Ik hoor enkel het bibberend geluid van mijn tanden.-- De mannen met de groene vlammen omgeven mij al.

(1) De twee eersten kwamen aan het hoofdeinde van mijn bed staan. Zij hebben zich van mijn polsen meester gemaakt,- met hun handen die branden als vuur.

(2) De derde zette zich neer op mijn, benen. Ik ben verlamd.

Vgl. *E.RF. 355*: "*Een enorm gewicht op haar borst*". -

De mannen zeggen geen woord: enkel het geluid van mijn klappertanden was hoorbaar. Ik kon het klappertanden niet tegenhouden.-- ik heb plots begrepen: "Het zijn Babatu (*Opm.*-- een door hem als vijandig aangevoelde stam). De echte wraak van Djilapamba gaat beginnen".

(3) Een vierde 'demon' komt bij mijn borst: met een flits grijpt zijn rechterhand mijn hemd dat scheurt als een papiertje. Zijn vingers - in puntvorm als dolken - dringen in mijn huid, in mijn vlees. Maar ik word het niet eens gewaar! Wel hoor ik gekraak: zijn vingers rukken mijn borstgebeente uiteen. Op dat moment - met een plotselinge greep - sluit hij zijn hand rond mijn hart en rukt het uit.

Een stekende pijn doorklieft mij,-- van mijn voeten tot mijn hoofd. Mijn keel gaat open en ik gil het uit.-- Grijnslachend opent de man die grote hand en ik zie mijn hart op zijn handpalm in brand. Het bloedde,-- mijn hart. Ik zag het bewegen, glijden, rollen. En die man maar lacher terwijl hij het aan de anderen toonde!

(4) Daarop de vijfde die op de achtergrond gebleven was. Hij grijpt mijn emmer water en reikt hem aan: de hand van mijn beul keert om. Ik hoor het: "Plof! Plof! Plof!". Mijn hart werd verdronken.

(5) Ik zie de laatste die zich tot dan toe verborgen had gehouden, op zijn beurt afkomen: in zijn hand een handvol kruiden. Hij rukt opnieuw mijn borstkas open: meteen glijdt het handvol kruiden in de opening zodat mijn hart vervangen was door dat handvol.

Daarop buigt hij zich over mij, likt mijn wonde en hij drinkt het bloed dat wegloopt. Daarop wrijft hij traagjes - met uitgestrekte handen - over mijn borstkas: de wonde sluit zich. Ik voelde niets meer maar een nieuwe bliksem, even schitterend als de eerste, verblindde mij: de zes waren meteen verzwonden,-- weerom doorheen, de muren.

ER359

Ik was net een dode en toch had ik alles gezien. ik had geen hart meer. Ik ben zeer laat wakker geworden. Mijn hoofd was wel leeg maar mijn weerzinwekkend avontuur stond mij nog vóór de ogen.

Ik heb rondom mij gekeken: alles leek als te voren! De muren waren ongeschonden en wat verder in mijn hut zag ik de emmer met water.-- Eerst durfde ik niet uit bed komen. Tenslotte nam ik het besluit.

Ik ben tot aan de muur gestrompeld: niets! Geen enkel spoor van het komen en gaan van de zes mannen! Van op een afstand bekeek ik mijn emmer, ging naderbij: er was enkel water in,-- heel helder water! En toch was ik een mens zonder hart!

Ik heb mij aangekleed.-- Eerst wilde ik de blanke geneesheer opzoeken. Maar ik besefte goed dat hij niets zou kunnen ondernemen. Vooreerst: hij zou mij toch niet geloven,-- zou beweren dat ik krankzinnig ben. En ook: zo'n dingen zijn geen histories voor blanken!

Ik ben buitengegaan. Ik moest toch aan iemand kwijt wat gebeurd was! Het voor mij alleen houden was niet te dragen.- Op dat moment zie ik twee gevangenen komen. Twee Babatu. Twee van dat ras dat mij vernield had.

Plots wist ik mij tien man sterk: geen twijfel! De haat en de wraakzucht bezielden mij. Ik hoorde een soort stem die mij in de oren blies dat, indien ik de twee doodde, mijn hart zou weerkeren. Ik riep ze. Ze komen binnen: ik - net zoals men een gevaarlijk dier doodt - heb één van de twee neergeslagen. Met een bajonetsteek.

De tweede wilde ik ook doden maar hij kon ontkomen. Ik heb mijn wapen uit het lijf van de eerste moeten rukken: hij loste het niet. Om zijn rasgenoot te redden. Toch kreeg ik de bajonet te pakken en liep met alle mogelijke snelheid als een waanzinnige.

Maar hij kon zich uit de voeten maken.-- Later kon ik twee kleine meisjes vatten. Ook twee Batatu. "Nog twee exemplaren van dat vervloekte ras" zei de stem tot mij.

"Dood ze!". Ik heb ze gedood. En ik heb mijn hart voelen weerkeren. Luister: het is er nog. Het klopt.

Het is evident dat het Belgisch koloniaal gerecht zoiets niet kon dulden. Tesesa was op de zitting. Hij werd veroordeeld tot eeuwigdurende dwangarbeid. Hij was in de gevangenis een zeer voorbeeldig man.

ER360

66. De tragiek vaneen 'masikini' (arme drommel) (360/363)

De doorsnee definitie van 'tragisch' luidt: "Al wat slecht afloopt *zonder uitzicht op beter*". Het is het uitzichtloze dat het tragische schept.

In het christendom waarin de H. Drie-eenheid uiteindelijk het laatste woord kan hebben, indien het schepsel wil geloven, is er niets echt tragisch. Doch in het louter buitenbijbelse animisme, waarin zelfs de machtigste godheden - Satan inbegrepen - in situaties verzeilen die een slechte afloop behelzen zonder uitzicht op een oplossing, heeft al wat echt tragisch is, zijn ware plaats.

Bibl. st.: *J. Ch. Souroy, Sorciers noirs et sorcier blanc (La magie, la sorcellerie et ses drames*) , Bruxelles, 1952, 161/206 (*Le likundu).*

Deze tekst toont ons een religie - en meteen godheden of numineuze machten - die wel het gegeven en het gevraagde (slechte afloop en uitweg) ziet maar geen oplossing.

Zodat zo'n religie en haar numineuze machten onwerkelijk blijken te zijn, d.i. niet in staat tot oplossen van het probleem. En dit voor altijd. Wat echt tragisch is.

De 'held' van het verhaal - een tragisch verhaal - "is voor het ongeluk geboren", -- heeft geen geluk,-- meer nog, door het mikpunt te zijn van het kwade oog, deelt hij rondom zich niets dan onheilen uit. Hij is 'nefast' (*E.RF. 43; 47*).

Terloops: in het antieke Grieks heet dit 'kako.daimonia', door een boze of onheil-volle daimon, geluksfactor (in de vorm van een entiteit b.v.) in zijn lot bepaald worden. Het tegengestelde van 'eu.daimonia', d.i. over een heilvolle daimon of gelukstichtende factor beschikken, -- over een gunstige lotsbepaler beschikken.-- Wij zijn hiermee in volle lotskunde.

Meteen zal uit het verhaal, voor de zoveelste keer, blijken dat J.J. Rousseau met zijn "bon sauvage", de goede 'wilde' of primitief, eerder een naïef primitivoloog was: een primitieve samenleving is verre van een louter idyllische

samenleving. Aan die naïefheid lijden alle hedendaagse primitivismen. Het lot van Makolopembe toont het op schrijnende wijze: hij is een uitgestotene zonder uitzicht. Tragisch.

Souroy.-- Armzalige Makolopembe! De man die men nooit anders aanduidt dan met het woord 'maskini', een arme drommel, onhandige idioot, mislukkeling". Zo typeert steller de 'held' van het drama. Een drama o.m. van de heersende magie die, in haar onwerkelijkheid, voor zijn lot geen enkele ernstige uitweg weet.

ER361

Souroy.-- Natuurlijk is hij lelijk, zielig. Zijn x-benen plooien onder het nochtans vederlichte, holle gewicht van zijn borst. En - wat meer is -: hij is lui, aartslui.

Opm.-- Steller drukt zich niet zo goed uit: bedoeld is in feite wat in de lijst van de zeven hoofdzonden 'traagheid' (inertie) heet. Dit is het gebrek aan dynamisme, eigen ondernemingsdrang. "Er zit niets in".

Dat is zo al tien jaar lang.-- Zijn vader, Gilima, was een nogal stevig gebouwd jager, ja, een opgemerkt man. Maar dan als de grootste dronkenman van het dorp. Op zekere dag bracht men hem thuis van de jacht nadat een buffel hem de buik met zijn horens had opengereten,-- diep in het oerwoud.

Op de bijna leeggebloede Gilima hadden de middelen van de magiër een "radicaal effect": de man stierf in de loop van de nacht.

Zoiets gebeurt nog en, normaal gesproken, zou enkel de familie daaronder te lijden hebben gehad. Maar de magiër in kwestie was pas aan een van zijn eerste optredens toe en toevallig waren er vele aanwezigen bij wie het prestige van de magiër keihard op het spel stond. Er moest dus gereageerd worden: de levende kip die bij de bereiding van de middelen een rol had gespeeld, was perfect gezond; de woorden waren, in de loop van de ritus, perfect uitgesproken.

Gevolg: wie ongelijk had, was het slachtoffer! Gilima had de magiër willen bedriegen. Inderdaad: voor de jacht had Gilima hem slechts een goedkope kisi (tovermiddel) gevraagd,-- juist goed voor antilopen. Maar met zoiets was hij een buffel te lijf gegaan. Zo is het maar natuurlijk dat het onheil gebeurde.

Toch kwam zo'n fout wel meer voor en dus was er meer en anders aan het werk geweest. De armzalige mislukkeling Makolopembe duidde zichzelf aan: van hem, het schurftig schaap, kwam alle onheil.

De dorpelingen, meer bevreesd voor de magiër dan voor Makolopembe, waren het met die mening eens: "makolopembe vertoont het kwade oog".

De slechte afloop van Tabo's plantagewerk.

De lokale mythen zeggen dat een masikini tot mislukken gedoemd is door een onbekende macht.

M.a.w.: een doem weegt op zo'n mensen,-- een ondefinieerbare doem.

ER362

Maar zo nu en dan komt die onbekende 'x' (doemfactor) naar boven en toont zij zich. Zo in volgende slechte afloop.

Mettertijd geraakt Makolopembe toch gehuwd. Met Tabo.-- Maar hij was blijkbaar niet voor geluk geboren. Op zekere dag kwam Tabo terug van de plantage met een voet die door een slangenbeet sterk gezwollen stond. De kwaal nam toe en tastte haar been aan. Makolopembe werd ongerust.

Hij verwarmde water maar het bad gaf geen verlichting. Dan werd de magiër op de hoogte gebracht: deze voerde een inkeping in de wonde uit, legde er de bereide verbanden op. Geen resultaat. Het vergif stroomde reeds doorheen Tabo's aders: in de loop van de nacht ging Tabo ter ziele.

Beetje bij beetje werd de weduwnaar de algemene vijandigheid tegen hem gewaar: "Andere inwoners werden wel door slangen gebeten maar de magiër redde ze. Waardoor komt het dat hij Tabo niet kon genezen?".

De kwalijkste onder de kwatongen herinnerden aan een zekere Djiadjoko, die -- enkele jaren geleden-- in dezelfde omstandigheden gestorven was. Waarbij iedereen wist dat het aan haar man lag die zich van haar had willen afmaken omdat hij bij haar geen kinderen kreeg: de man had de boze geest in zich! Ja, nog meer: net als Makolopembe had die man een witte vlek in zijn oog, zijn rechter oog.

"Gij hebt geen geluk". -- Op een avond kwam zijn schoonvader hem opzoeken: "Makolopembe, mijn dochter is in uw handen gestorven. Ik weet wel dat een slangenbeet ernstig is maar men geneest er toch van.

Waardoor heeft die beet Tabo het leven gekost? Uw vader werd, toen gij nog een kind waart, gedood. Uw moeder heeft u als een wees achtergelaten (*opm.*-- zij ontvluchtte het dorp). Gij hebt geen geluk! Gij hebt geen geluk! Wat hebt gij de geesten aangedaan?". De schoonvader maakt de slotsom.

Maar er is meer: "En als men geen geluk heeft - aldus de schoonvader, - dan hebben degenen die in uw nabijheid leven er ook geen. Nooit hebt gij iets ondernomen om dat noodlot te lijf te gaan: weet gij het nog: zelfs de kip die gij, zes jaar geleden, n.a.v. uw huwelijk met Tabo aan de magiër gegeven hebt, is twee dagen later doodgegaan. Iets dat de magiër u ongetwijfeld nooit vergeven heeft".

Ziedaar in een hartig gesprek van de schoonvader, die hem in beginsel goed gezind is geweest, een structuurinzicht in de stijl van zijn religie.

ER363

Likundu.

-- o.c., 201.-- Makolopembe trekt weg uit het dorp. Bij familie. Om een "nieuw leven" te beginnen.-- Een eerste zoontje van Basa (familielid) werd ziek.

Op een avond werd een tweede zoon van Basa, Makolopembe's halfbroer, ziek. Het kind klappertandde van de koorts. Een erge hoest reet hem de borst uiteen. Op enkele dagen tijd stierf ook dit kind.-- Ditmaal waren niet enkel de blikken vol haat: men uitte bedreigingen. Meermaals hoorde men het woord 'likundu' uitspreken.

Basa raadpleegt daarop de dorpsmagiër: "Sedert Makolopembe bij mij inwoont, zijn twee van mijn kinderen gestorven. Op geheimzinnige wijze.-- Gij die alles weet, kunt gij mij zeggen waardoor?

De oude magiër sloot de ogen. Lange tijd bleef hij zwijgen. Onderwijl streelde hij zijn tovergerief.-- Daarna stond hij op, greep in een hoek enkele planten. Hij wierp ze in een vuurtje. Starend keek hij naar de rook die naar het dak toe opsteeg.

Opnieuw stilte. Plots: "Makolopembe vertoont likundu en dus zal hij allen met wie hij leeft, ongeluk brengen. Gij moet hem dus wegjagen. Als hij weg is, breng mij dan een jonge geit. Het offer zal u reinigen,-- u en de uwen".

Opm.-- Wat steller hier weergeeft, is wellicht miljoenenmaal over de hele aarde geschied in de oerreligies: concentratie, - versterkt door een rookmantiek, - mantische uitspraak of orakel.

Basa, thuisgekomen, tot Makolopembe: “Gij hebt likundu. Gij hebt ons een noodlot berokkend. Ga weg. Zo niet moet ik u en uw zoontje doden. Want het is alom bekend dat likundu zelfs de doden belet te slapen”.

Hij nam zijn zoontje in zijn armen. “Wij vertonen likundu. Een boze geest is in ons die ons in onze buik beet heeft. Geen enkele magiër kan hem uitdrijven.-- Ik heb grote pijn in mijn hart maar - om ons te genezen - moet ik u doden”.

Plots greep hij het kind bij het hoofd, legde het op de grond, nam zijn mes en wenend sneed hij het de keel over.

Opm.-- Het Belgisch koloniaal recht zet Makalopembe in de gevangenis. Hij gedroeg er zich voorbeeldig. Maar werd als een zombie: zielig als een automaat.

ER364

67. Magie d.m.v. Tovervoorwerpen (364/376)

Dit hoofdstukje vervalt in enkele verhalen.-- Doch eerst een inleiding.

Bibl. St.: *M. Gillot, Des sorciers, des envoûteurs, des mages*, Paris, La Table Ronde, 1961.

Schrijfster kennen wij reeds door haar: *Aux portes de l’invisible, Neuchêtel* (CH), 1968 (*E.RF. 234vv.*: *Larvae (Kopvoeters*).-- Ditmaal halen wij enkele sprekende teksten aan (Marguerite Gillot is een ervaren occultiste) inzake het gebruik van voorwerpen in de magie. Wij onderscheiden, met haar, twee types:

a. De volt, ofwel een beeld(je) in was of klei, ofwel algemener elk voor werp dat in magie gebruikt wordt,

b. De dagyde, die eveneens een afbeelding aanduidt (in het Frans: dagyde, figurine, éparge, poupée).

Samengevat: een volt of dagyde is een geladen voorwerp dat aangewend wordt om een of ander mikpunt - ten goede of ten kwade - te beïnvloeden.

Inleiding.

O.c., 18.-- Hoeveel mensen, zonder het te beseffen, drinken een drank die in schijn onschuldig is maar waarin een magiërin of magiër de eigen werkstof - bloed, speeksel,-- urine - gemengd heeft met de bedoeling haar mikpunt definitief te onderwerpen? Of: men kan zich tot een magiërin wenden om een elixer of een poeder te bekomen die ritueel bereid zijn.

Het ei.

O.c., 18.-- De ei van de kip is een volt die vaak aangewend wordt hetzij om b.v. de 'begeerte' van een persoon,- 'begeerte' die 'liefde' geheten wordt op zich of een andere te betrekken hetzij om zich b.v. van een vijand(in) te ontdoen.

Methode (algoritme).

Om de begeerte te richten van een persoon neemt men een vers ei (dat de kip nog de dag zelf gelegd heeft). Men brengt in de schaal een klein openingetje aan. Doorheen dat gaatje schuift men de foto of b.v. de handtekening van het begeerde wezen. Men plaatst dit bewerkte ei de hele nacht door - steeds de nacht - onder het hoofdkussen waarop men slaapt. De morgen daarop zuigt men dit ei uit en eet men de foto of de handtekening op terwijl men driemaal - *opm.:* ter ere van de drie hoogste oerkoppels die een karikatuur vormen van de H. Drie-eenheid - de naam van de begeerde persoon uitspreekt. - Indien dat lukt, dan moet de zo grofstoffelijk verorberde - gevreten (kumo, d.i. heksendier dat vreet) - persoon: binnen de drie dagen opdagen.

ER365

Opm.: De feiten bewijzen dat dit - in een zeer beperkt aantal gevallen bewaarheid wordt.

De ervaringen van dr. Teutsch.

Schrijfster, verpleegster in Parijs, heeft vele relaties gehad met artsen.-- Ziehier wat zij uit de mond van één hunner vernomen heeft.-- Dr. Robert Teutsch vertelt.

Eén van zijn cliëntes - een bejaarde juffrouw V. - werd op hem verliefd. Zij kwam hem vaak "zonder reden" opzoeken, zocht hem buiten de raadplegingen te ontmoeten, nodigde hem op etentjes uit, trachtte hem te verleiden.

Aanvankelijk oefende Dr. Teutsch geduld en gaf haar te verstaan dat zij haar tijd verloor, dat hij iemand had van wie hij hield, dat hij ze niet wilde bedriegen.

Gaandeweg werd de cliënte echter meer en meer verliefd. Zij bleef maar aandringen. Zo kwam zij steeds als laatste op raadpleging om, na alle andere cliënten aan de beurt te komen.

Op zekere dag herhaalde hij haar op brutale wijze dat zij werkelijk haar tijd verloor, dat zij hem zijn tijd nutteloos deed verliezen, dat zij zich maar een andere arts moest zoeken, dat hij bevel zou geven ze niet meer toe te laten.

Buiten zichzelf van woede en wrok (*opm.:* teleurgestelde begeerte) vertrouwde zij aan een dame, die gelukkig ook cliënte van Dr. Teutsch was, toe: “Aangezien hij mij afwijst, zal ik hem wel iets aansmeren”. De persoon in kwestie schoot daarop in een lach, in de overtuiging dat zij onzin uitbraakte.-

Maar kort daarna werd Dr. Teutsch aan bevreemdende kwalen ten prooi en zijn echtgenote moest het bed houden (zij kon niet meer op haar benen staan, was iedere eetlust kwijt en kon niet meer slapen).

Noch analyses noch doorlichtingen gaven enige oorzaak van zo’n kwaal te zien. Zelf verloor de arts zich in allerlei hypothesen, gezien het feit dat ook hij aan “onverklaarbare kwalen” leed.

Tot op de dag dat de cliënte wie mej. V. haar machtswellustig opzet had toevertrouwd, bij hem op raadpleging kwam. Zij vond haar arts vermagerd, zeer vermoeid. Zij zei het hem. Vroeg hem met aandrang of hij zich niet ziek voelde.

Hij bekende dat hij zich niet goed voelde sedert enkele dagen. Waarop de cliënte hem meedeelde wat zij uit de mond van Jw. V. zelf had vernomen.

ER366

Als een flits ging het door het hoofd van de arts. Onmiddellijk zocht hij iemand op die terzake deskundig was, die hem de technieken van de tegenlotsworp bijbracht.

Deze technieken - want het zijn echte technieken - laten toe, indien zij goed uitgevoerd zijn, degene die het lot het eerst geworpen heeft, genadeloos ten dode op te schrijven, hoe deze zich ook te weer stelle. Zoiets overkwam de oude mej. V., die, terwijl Dr. Teutsch en zijn vrouw vlug herstelden, binnen de vijf dagen stierf.

Daar hij het zelf aan den lijve had ondervonden, ontpopte Dr. Teutsch zich tot een deskundige terzake. Waardoor hij personen die niet zomaar gewoon ziek waren maar in feite slachtoffers van lotsworpen, op doelmatige wijze kon helpen.

Dr. Robert Teutsch, die een klein werkje schreef over de lotsworp waarvan hij zelf ooit het slachtoffer was, is formeel wat betreft de band tussen de dagyde en de enkeling: wat met de dagyde (voorteken) uitgevoerd wordt, dat overkomt de in die dagyde afgebeelde en bedoelde enkeling (vervolg)

Of het nu uit liefde of uit haat is, de techniek (*opm.:* op zich neutraal op ethisch gebied) 'werkt': hetzij d.m.v. het liefkozen, omhelzen e.d.m. hetzij d.m.v. doorsteken (met naalden b.v.) slagen toebrengen, 'brutaliseren'- begeleid door geëigende bezweringsgebaren en aanroepingen - men bekomt resultaat.-- Cfr. M. Gillot, o.c. 86.

Wij staan nu stil bij een aantal voorbeelden die M. Gillot zelf van dichtbij heeft beleefd.-- Doch voordat wij daaraan beginnen, vermelden wij dat M. Gillot niet helderziende (mantisch begaafde) is maar wel louter sensitieve en wel voor zover zij zich bedient hetzij van de pendel hetzij van de wichelroede. Meteen dus maken wij kennis met haar methode.

I. -- Het toverei. (366/369)

O.c., 19ss.. -- Het geldt een volt die breuk of haat uitwerkt.-- Ik heb die methode zien toepassen door een zigeunerin ("une bohémienne").

Het betrof een jonge vrouw die na WO II (1939/1945) betreffende een erfenis verontrecht was door een afgunstige 'cousine' (nicht) wier pesterijen haar telkens weer vernederd hadden. De wraaklust, ten top gedreven door dit laatste rechtsgeding, dreef haar ertoe op de voorstellen van een zigeunerin in te gaan aan wie zij gewoon was wat geld of gedragen kleren te schenken wanneer deze, bijna iedere maand, bij haar aanbelde.

ER367

Op de bewuste dag trof de zigeunerin haar vol bittere gevoelens aan, want zo pas had zij de zekerheid verworven dat de erfenis van een gemeenschappelijk familielid haar door een hatelijke list van la cousine die alles opstreek, afhandig gemaakt was.

De notaris had haar gezegd dat ieder beroep op het gerecht onmogelijk was. De zigeunerin beseft die bittere teleurstelling: zij biedt haar diensten aan!

Met name: de schuldige zo straffen dat zij aan een diepgaande wroeging ten prooi valt en een gedeelte van de erfenis terug schenkt. Waarbij de zigeunerin haar beloning ook niet wou missen. Het koopje wordt gesloten. Men spreekt af voor de week daarop: het zou volle maan zijn.

Het jonge meisje moest in een nieuwe handdoek een ei dat pas binnen de vierentwintig uren gelegd was, verschaffen. Zij ging het vroeg in de morgen op de markt kopen.-- Ik persoonlijk was van de zaak op de hoogte. Gezien mijn verlangen die bewerking bij te wonen werd ik -- een beetje tegen het voorbehoud van de zigeunerin in -- toegelaten.

De zigeunerin

Bruin van huid - met de nodige fierheid om reden van haar eersterangsrol - was in een lange rok van rode zijde gehuld, droeg zilveren sandalen om haar voeten. Haar vest was van een spinaziegroene wol en vormvast rond haar lenige en uitstekende borsten. De haren waren in een rode en gouden sluier gewikkeld. Zecchino's waren als halsketting rond de nek gehangen. Oorhangers bengelden aan haar oren.

Zij nam plaats met het gezicht naar het oosten.

Prevelde in een onverstaanbare taal een gebed. Daarop - met een ernstige stem - sprak zij drie woorden uit: 'Mani. Padme. Om'.

Zij nam het ei, zij tekende met een potlood op de schaal van het ei driemaal de voornaam van degene die het mikpunt (vervolg) van de volt was.

Zij murmelde daarna nog enkele woorden, concentreerde zich in diepe stilte gedurende een tijdje,-- plooide de handdoek in tweeën, plaatste het ei in het midden, vouwde het doek weer toe. Meteen verpletterde zij in volle woede het ei tussen haar handen.

Daarna ontplooit zij de handdoek: stomverbaasd zagen de jonge vrouw en ik -- in het geel van het uiteen vloeiend ei-- een haarlok bestaande uit kastanjekleurige haren.

ER368

De zigeunerin: "Het is gelukt: gij hebt gezien dat ik het ei verpletterd heb in de handdoek die gij mij bezorgd hebt; gij kunt zelf vaststellen dat de haren van "la cousine" zich er in bevinden. Over drie weken kom ik terg. Ik vertrouw u ten volle". Daarop ging de zigeunerin heen.

Wat mij betreft: ik was nogal septisch. Ik had alles gadegeslagen met een dosis wantrouwen. Maar daarbij ben ik er zeker van dat - materieel (*opm.:* grofstoffelijk) gesproken - het onmogelijk was geweest de haarlok in het ei aan te brengen,-- haarlok die de jonge vrouw formeel herkende als van dezelfde kleur als de haren van la cousine. Een verklaring voor dat fenomeen heb ik niet.

Maar het is een feit dat, vijf dagen na deze bevreemdende ritus, het slachtoffer van deze magie van in haar bed aan haar familielid telefoneerde om te zeggen dat zij zich - sedert enkele dagen - onwel voelde en dat, gezien het feit dat zij bedlegerig was, zij haar met aandrang smeekte tot bij haar te willen komen.

Dat gebeurde.-- Tot grote verbazing van de jonge vrouw vertelde la cousine malade dat zij de nacht te voren een bevreemdende droom had doorgemaakt: duivels, met de grijnslach op het gezicht, omringden haar en riepen: “Dievegge! Dievegge! Uw straf zult gij niet ontlopen. Voortaan zijt gij één der onzen”.

Terwijl zij zo spraken, bespotten zij haar en grinnikten zij.-- Zij werd wakker uit die nachtmerrie maar toen overviel haar een angst. Zij had besloten het onrecht te herstellen, haar nicht vergiffenis te vragen en ze te verzoeken de helft van de erfenis te willen aanvaarden.-- Eens dat de jonge vrouw het voorstel aanvaard had, herstelde la cousine.

***Opm.:* 1.** De ware achtergrond van deze zigeunerin was in feite een magie die mooi beschreven staat in *H.P. Lovecraft e.a., Le Necronomicon*, Paris, Belfond, 1979 (// *Neville Spearman, The Necronomicon*, Jersey, 1978), 134/169 (*Al-Hazif, Le livre de l’Arabe Abdul al-Hazred*, 730, à Damas).

“Al-Azif” (schrijft rond 730, in Damascus (Syr.) de Arabier Abdul al-Hazred) betekent, in het Arabisch, “het nachtelijk brommen van insecten”.

Waarmee het murmelen van demonen metaforisch aangeduid wordt. Abdul al-Hazred was een dichter, iemand die gek was, die o.m. de puinen van Babylon, de ondergronden van Memfis en vooral de eenzaamheid van de grote woestijn in het zuiden van Arabië bezocht had.

“Men beweert dat die woestijn bewoond wordt door geesten die het kwaad begunstigen en door “de monsters van de dood”. Degenen die beweren er geweest te zijn, vertellen over bizarre en buitennatuurlijke fenomenen die er zich in voordoen”. (O.c., 11).

ER369

In alle geval twee dingen:

a. Wie het boek, de blz. 134/169 (de rest is commentaar), toepast, kan zich aan de ene misrekening na de andere verwachten (wat zij/ hij pas na jaren begint te beseffen: dermate sluw zijn de brommende nachtgeesten),-- zowel naar lichaam als naar geest;

b. De zigeunerin in dit verhaal kent uitstekend die geesten en heeft ze via seksuele magie aan zich onderworpen; gevolg: haar rituele magie werkt aanvankelijk weldadig (om achteraf kwaadaardig te werken,-- volgens het axioma: harmonie der tegengestelden, gekend in alle heidense culturen en inzonderheid religies). De jonge vrouw kan zich dus, na die 'weldaad' - een financiële - verwachten aan een nauwelijks merkbare reeks misrekeningen zo dat zij, in wanhoop eindigend, inderdaad riskeert "tot de hunnen/ haren - de brommende geesten van de nacht - " te behoren; tenzij zij zich tot God bekeert.

***Opm.* 2.** Bemerk de ceremoniële magie die de zigeunerin pratikeert: haar kledij, haar gebaren, haar woorden zijn tekenend voor één type van magisch te werk gaan dat zich in een waas van liturgie hult.

***Opm.* 3**. Bemerk - wat Marguerite Gillot niet ontgaan is - dat de jonge zigeunerin zich erotiserend opstelt: om de nekronomikongeesten gunstig te stemmen.

***Opm.* 4**. In de Bijbel stoot men heel even op de brommende nachtgeesten, nl. wanneer de profeet Isaias het over Lilith heeft en haar woestijnwezens (*Is. 13:19/22; 34: 1/17 (vrl. 34:14*)).-- *Markus 1:13* verwijst daarnaar: "Jezus verbleef in de woestijn gedurende veertig dagen, door Satan op de proef gesteld. En hij was er met de wilde dieren. En de engelen dienden hem".

Het is verre van toevallig dat Jezus - eens gedoopt in de heilige geest (Gods levenskracht) - onmiddellijk daarheen trekt waar het heetste van zijn gevecht met "het kwaad" ("de bozen") te situeren is: uitgerekend daar stelt Satan hem op de (drieledige) proef; uitgerekend daar valt het oordeel der satanische geesten: "Hij zal sterven".

De tekst van Gillot verbergt veel meer dan hij onthult.

ER370

II.-- De mogelijke symptomen (370)

O.c., 16.-- Mevr. X, een lieve dame die ik gekend heb, beleefde - na vijfentwintig jaren van volmaakt echtelijk geluk zonder enige feil - in radicale machteloosheid de even radicale gedragsverandering van haar echtgenoot.

Deze werd plots hard, onaangenaam, zelfs boosaardig. Hij liet ze van dan af 's avonds alleen thuis, antwoordde kortaf op alle vragen.

Die plotselinge verandering verontrustte ze. Haar eerste gedachte was: "Hij is ziek". Enkele weken later verliet de man het huis. Hij die tot dan toe verliefd was zoals op de eerste dag van hun ontmoeting, -- vol voorkomendheid en attenties, ze omgevend met zijn hele gemoed, bekende koudweg dat er "een andere" in zijn leven was: "Hij zou "die andere" nooit meer laten, maar zou in geen geval uit de echt scheiden".

De mooie en lieve dame stortte ineen: zo nu en dan moest zij zich tevreden stellen met enkele minuten die zij dan nog van haar rivale a.h.w. moest stelen. Deze rivale was al tweemaal uit de echt gescheiden en weduwe van haar derde man. Wat betekende: zij was aan haar vierde 'verovering' toe. Wegens het omvangrijke bezit.

Opm.: Steeds de begeerte.

De wettige echtgenote viel ten prooi aan een nooit eindigend verdriet, werd zwaar ziek, stierf enkele maanden later,-- alleen gelaten in een vreemd land waarheen haar man ze had afgevoerd om bij zijn minnares te kunnen zijn.

Een dame, een arts, met een gouden hart kwam ze alle dagen bezoeken: zij was de enige mens die haar doodstrijd van dichtbij meemaakte.

Marguerite Gillot: "Hoe was de gewetenloze rivale erin gelukt op zo snelle wijze haar wil door te zetten?".

Gillot beëindigt met deze hoofdvraag haar verhaal. Want haar bedoeling is niet zoals in deze cursus door te dringen en te onthullen tot op de bodem (voor zover dit op deze aarde mogelijk is).

Toch nog dit: zulke dingen vallen heden quasi-dagelijks voor zonder dat onze ethisch ontwrichte, postmoderne cultuur ook maar iets vermoedt van "de brommende nachtgeesten", waartoe de waanzinnige Abdul al-Hazred indertijd in Syrië inleidde, terwijl hij daarbij voorspelde dat, op het einde der tijden, zijn bromgeesten van de nacht terug volop op aarde zouden komen. In alle geval: dergelijke symptomen kunnen erop wijzen dat hij gelijk had.

ER371

III.-- Het ei aan de voet van een boom begraven. (371/372)

O.c., 21s.. -- De jonge minnares van een politicus wou het tot het huwelijk brengen zij raadpleegde een zienster-magiërin in les Ternes (een wijk van Parijs). Na vooraf een mooi borgsommetje te hebben gevraagd gaf deze de volgende raad.

Aangezien de jonge vrouw geen foto bezat, moest zij eigenhandig de voornaam van de wettige echtgenote - die zij wou uitschakelen - op een stukje papier schrijven,-- een vers ei nemen en er een openingetje in maken en het papiertje erin schuiven. Daarop moest zij het ei in de aarde begraven aan de voet van een boom. Liefst een dennenboom. Daarbij twee stukken hout in kruisvorm bovenop het ei leggen vooraleer het met aarde toe te dekken.-- Dat werd letterlijk uitgevoerd.

Drie weken later

"Haar vriend" kwam terug van een reis overzee naar Brazilië waarheen zijn vrouw hem vergezeld had. Hij liet haar weten dat zijn echtgenote aan boord van het schip zwaar ziek gevallen was,-- dat de scheepsarts en de artsen in Rio de Janeiro in allerlei hypothesen verloren gelopen waren, gezien het feit dat zij "geen enkele oorzaak" gevonden hadden die de bevreemdende kwalen waaraan de patiënte leed, alsook de plots zwart geworden en gezwollen benen konden verklaren.

Een prof in Parijs - geraadpleegd na de thuiskomst - had het over slagaderontsteking ('artérite').-- Alle energieke zorgen ten spijt was de zieke aan het wegkwijnen daarbij ten prooi aan toenemende pijnen.

Tegelijkertijd was de jonge rivale - die ik in een club waarvan ik toen lid was, had leren kennen - diep in haar aan gewetenskwellingen ten prooi om reden van de uitwerking van wat zij gedaan had. Zij vertelde mij het hele gebeuren en vroeg om raad. Want wat zij eigenlijk beoogde, was dat de politicus - "haar vriend" - zijn 'vrijheid' verwierf, niet dat hij weduwnaar werd.

Ik was grondig verveeld en wist geen raad.-- De heks opzoeken om haar te vragen wat zij bewerkt had, ongedaan te maken? Daar was geen denken aan. Gesteld dat deze daarop inging, dan was zij ertoe in staat een nog hoger bedrag te vragen dan de oorspronkelijk bedongen som.

Misschien was zij ertoe in staat haar cliënte zelf tot slachtoffer van haar smerige praktijken te maken.-- Ik dacht na.

ER372

Misschien was het nog het verkieslijkste dat zij zich tot een priester wendt aangezien zij gelovig-christelijke was. Wat zij deed. Zij ging door met haar 'vriend' regelmatig te zien maar, volgens de raad van de priester, begaf zij zich negen avonden naar de kerk van le Sacré-Coeur (Montmartre) waarbij zij een bezweringsformule opzegde.

Daarna keerde zij terug naar de plek in le Bois de Boulogne waar zij de volt had weggeborgen. Zij haalde hem uit de aarde, goot er wijwater over en sprak de wens uit dat de zieke echtgenote zou genezen.

Ik moet eraan toevoegen dat zij ook vreesde dat, indien degene die zij begeerde vrijkwam ten gevolge van de wansmakelijke methode die zij had toegepast, zij dat mettertijd zeer duur zou bekopen.

Die weken later

Toen was het slachtoffer buiten gevaar. Het kreeg er de schijn van dat een nieuw geraadpleegde prof "het doeltreffende geneesmiddel" gevonden had.

Maar, terwijl haar verhouding doorging als te voren, liep zij - niettegenstaande alles - toch een weerbots op: haar benen geraakten gedurende een zekere tijd met puisten overdekt. De gevestigde geneeskunde was radeloos. Daarom ried ik haar wijwaterkompressen aan.

Tegelijkertijd liet zij zich door een gewetensvol magnetiseur verzorgen.- Blijkbaar: doordat zij haar misstap had willen herstellen kwam uiteindelijk alles in orde.

IV.-- Het hart van een kalf. (372/373)

O.c., 23.-- Als volt wordt, in Frankrijk, vaak aangewend het ei, maar het kan ook anders.-- Een boer in Normandië, het slachtoffer van de afgunst van een buurman - om reden van rivaliteit en om reden van 'gevoelens' (zijn vrouw had de buurman afgewezen) - , zag plots heel wat sterfgevallen in zijn veestapel en dit zonder voldoende reden.

De dierenarts besteedde er zijn zorgen aan. Zonder resultaat. Een koe bracht een doodgeboren kalf ter wereld. De melk, net zoals die van de andere

koeien, droogde op. De varkens stierven de ene na de andere. Ten gevolge van “een bevreemdende kwaal”.

De eigenaar, een begoed man, geloofde niet aan lotswerpers. Maar na een jaar vechten zag hij zijn bezit bedreigd. De kop naar beneden zocht hij “een hekser” op en dit op een dertig kilometer van zijn dorp. Hij zette zich over zijn eigendunk en zijn misprijzen voor “de dienaars van de duivel” (zo heette hij al dergelijke lui) en smeekte de hekser tot op zijn bedrijf te willen komen en uit te zoeken of er soms niet “un maléfice caché” (een verborgen hekserij) aan het werk was.

ER373

Een redelijke overeenkomst werd gesloten. De magiër - zelf een gewezen herder - beloofde te komen bij de eerstvolgende volle maan.

Hij doorliep de velden, onderzocht het vee, de stal. Uit zijn zak haalde hij een wichelroede, doorliep het hele erf in alle richtingen, de roede in de hand. Stond plots stil voor de drempel, vroeg een spade en spitte zo’n dertig centimeter diep. Het hart van een kalf dat - met de nagels erin - al half verrot was, kwam bloot. Hetzelfde ontdekte hij aan de ingang van de varkensstal.

Daarop liet hij een houtvuur aansteken in het midden van het erf, wierp er de twee voltes in onder het prevelen van magische formules, maakte er het kruisteken over, zette zijn voetstappen viermaal over die voltes in het vuur in de richting van de vier windstreken.

Daarop keerde hij terug naar de stal: daar maakte hij een kruisteken over iedere koe afzonderlijk, waarbij hij enkele onverstaanbare woorden murmelde. Na dat bezoek van deze “witte hekser” kwam alles in orde: het vee genas en de arbeid hernam de gewone gang.

Maar diegene die de lotsworp had gepleegd, kreeg plots een dubbele longontsteking; hij werd verscheidene weken bedlegerig. Wat hem de tijd tot nadenken gaf. Misschien leerde hij inzien dat hij de wet van de weerbots aan het ondergaan was.

V.-- Een wassen bol in twee ijzerdraden. (373/376)

O.c., 25.-- Enkele jaren geleden kreeg ik een telefoontje: een lieve kunstenares riep mij om hulp. Ik moest zo vlug mogelijk komen, want haar arts stond machteloos tegenover een bevreemdende kwaal waardoor zij het

bed moest houden sedert meer dan een week. De arts vond maar niet de oorzaak.

Zij was van een rondreis in de vreemde - met een uitstekende gezondheid - teruggekeerd. Maar nauwelijks terug in haar koket appartement kreeg zij zware koorts en heftige koppijn.

De dokter had ze daarvan genezen. Maar wegens een onverklaarbare duizeligheid die ze deed wankelen, kon zij niet eens op haar benen staan en ieder voedsel deed haar walgen.

Zodra zij in bed was, kwamen maagpijnen op. De vorige nacht was zij opgestaan maar in bezwijming gevallen.

ER374

Geïntrigeerd door de onverklaarbare fenomenen eiste de arts “een volledig onderzoek” (bloed, urine e.d.m.). De uitslag: “alles normaal”. -- Daarop stuurde hij op een doorlichting aan.

Maar de jonge vrouw herinnerde zich een gesprek waarin wij het ooit hadden over lotsworpen en mijn vermogen om d.m.v. mijn wichelroede lotsworpen bloot te trekken. Zij liet mij dus roepen. Dezelfde avond nog was ik bij haar.

Ik begon met de prachtige boeddha-beelden en de vele oosterse voorwerpen die haar interieur versierden, te toetsen: geen enkele kwaadaardige uitstraling kwam bloot.

Opm.: Men denke niet dat dergelijke artistieke en religieuze kunstwerken schuldeloos zijn. Niet dat zij altijd kwaad uitstralen. Maar occult behoort men, -- bij het kopen of krijgen, zeer op de hoede te zijn. M. Gillot had dus duchtig gelijk erop in te gaan.

Daarna toetste ik de kunstenares zelf. Ter hoogte van de zonnevlecht (plexus solaris) trilde de wichelroede heftig naar de aarde toe. Dat gebeurt anders wel wanneer ik ze over bezoedeld water of een dood organisme houd. Blijkbaar was een lotsworp aan het werk. De vraag rees: “Waarvandaan komt die lotsworp?”.

Ik deed ze uit bed stappen. Zij liet zich in het midden van de kamer zetten. Ik maakte, met de roede, een beweging rondom haar. Op een dertig centimeter

afstand liep ik rond haar met de wichelroede in de hand. Deze boog naar de plankenvloer wanneer ik mij tussen haar en haar bed bevond. Meteen wist ik de richting.

Ik volgde de lijn loodrecht op haar en kwam bij het bed terecht. Daar, in het midden van het bed draaide mijn instrument snel, altijd maar in de slechte richting.

Ik liep rond het bed: een uitstraling die van buiten af had kunnen komen (uitstralingen kunnen desnoods doorheen de muren), was er blijkbaar niet. Bijgevolg: een volt moest zich wel in het bed zelf bevinden.

De kuisvrouw hielp mij het bed toetsen. In de matras - ter hoogte van de chakra (wervelkanaal) die aan de zonnevlecht (de maagstreek als en wil) beantwoordt - merkten wij een scheur die d.m.v. een grof afgewerkte naad weer toegenaaid was. Wij sneden die stof door: tot onze grote verbazing vonden wij een wassen bol die tussen twee ijzerdraden in x - vorm geklemd zat.

ER375

Ik haalde de volt eruit en stelde vast dat hij een uiterst kwaadaardige uitstraling uitzond.

Nu moest nog worden uitgemaakt hoe dat ding daar geraakt was.
Ik telde, altijd d.m.v. de wichelroede, sedert hoeveel maanden de lotsworp al aan het werk was: ik vond “drie maanden”.

De kunstenares was buiten zichzelf van de uitleg van haar mysterieuze kwalen alsook van de nauwkeurigheid van de informatie.

Daarop vertelde zij mij dat zij gedurende een maand haar appartement ter beschikking gesteld had van een kennis afkomstig van de Antillen, toen zij voor haar rondreis vertrokken was. Deze had zich zeer afgunstig getoond van haar bijval en had haar kwalijk genomen dat zij op zijn voorstellen niet was ingegaan.

De dag daarop was zij al te been. De onrustwekkende kwalen waren volledig verzwonden.

VI.-- Een geelachtige wassen bol (375/376)

O.c., 27.-- G.C., een schrijfster, werd verzorgd door één van mijn vriendinnen, een arts. Haar cliënte kon maar niet slapen doordat zij, zodra zij

in bed neerlag, de prooi werd van angsten en ondraaglijke maagkrampen. De vriendin verzocht mij om hulp.

Wat mij opviel, was dat de echtgenoot van de patiënte dezelfde symptomen vertoonde en dit ook slechts ‘s nachts.

Ik stemde toe. De dokteres kwam mij halen op een avond, na de raadpleging, om mij tot bij de jonge vrouw te voeren. Sedert zes maanden had zij alle kalmeermiddelen en tranquillizers uitgeprobeerd zonder het minste resultaat. Dat had haar doen denken aan een occulte oorzaak.

In de studio, een grote ruimte, ontdekte ik niets kwaadaardigs. De patiënte zei dat zij vanaf middernacht tot aan het opstaan geen slaap kon vatten. Ook dat zij, eens doodop van de uitputting, begon in te sluimeren maar telkens daarbij wakker schoot van een pijn in de maag die op een messteek geleek die dwars door haar ging. Juist hetzelfde ondervond haar man.

Ik onderzocht dus de slaapkamer.-- Te midden van het bed vond ik een volt. Maar trof niets aan in de matras. De divan was zeer groot en de plankenvloer was bedekt met een dik tapijt.

Ik vroeg dus haar man het bed te verschuiven naar de naastbije living (waar ik geen kwaadaardigheid ontdekte) en het tapijt los te maken om na te gaan of niet een onverwacht voorwerp aangebracht was op de plek die beantwoordde aan het midden van het lichaam van de vrouw en de man.

ER376

Daarop vertrok ik. Inderdaad: de morgen daarop vernam ik telefonisch dat zij goed geslapen hadden. Allebei. En dat onder het tapijt een bol uit geelachtig was, geronnen bloed, twee zwarte pluimen in x-vorm aangetroffen waren. Zij hadden alles in het vuur geworpen. Een lichte knal volgde daarop terwijl een hoge steekvlam ontstond.

Ik vroeg G.C. mij op te zoeken in de namiddag en brieven en foto’s mee te brengen van personen van wie zij kon vermoeden dat zij achter die lotsworp stonden.

Tussen de brieven was er één die mij de ziekte-uitstraling bezorgde die ik zocht. Waarop zij vertelde dat die brief van de hand van haar eerste man was, een schrijver net als zij, van wie zij uit de echt gescheiden was enige maanden te voren.

Haar ex wou ze verplichten tot een samenleven met drieën,-- met een secretaresse waarvan hij reeds de minnaar was. Zij had geweigerd. De echtscheiding was weliswaar “in der minne” verlopen. Maar haar boeken verkochten beter dan de zijne!

Haar ex had haar dus willen vernietigen, -- althans als intellectuele. Een resultaat dat hij volstrekt zeker zou bereikt hebben overigens, was deze volt niet ontdekt geworden.

Wel betreurde ik dat de volt verbrand geworden was. Want, indien overeenkomstige uitstralingen bestonden tussen de volt en de brief of de foto die zij mij daarop toonde, dan had dit mijn uitleg kunnen bevestigen.

Zij was er zich van bewust dat haar ex zich wel eens had kunnen willen wreken. Ik toetste almaar door de foto om de oorsprong van zo’n magie te achterhalen.

Plots riep ik uit: “Is uw ex lid van een voedoe, sekte?”. “Daarvan weet ik niets. Al wat ik kan zeggen, is dat hij veel gereisd heeft in Afrika, Oceanië, op Java en Bali, om de zeden van de inboorlingen te bestuderen”.

Welnu, Bali is een pleisterplaats van zwarte magie! Ook wist ik dat men in de vodoe religie zich van zwarte pluimen bedient. Meer wist ik ter zake niet.

Eén punt moest nog opgehelderd worden: hoe was de volt aangebracht onder het bed? Toen zei zij dat zij hem op haar appartement had laten wonen toen zij op reis was in Scandinavië. Dat maakte de hele zaak begrijpelijk.

ER377

9. De kumo mens

68. De kumo-mens, inleiding (377/379)

De tekst die nu volgt, is allereerst een uitgebreid en zo nauwkeurig mogelijk verslag.

Een verslag is een zo juist mogelijke weergave van een gebeuren of een tekst. Men zal zien dat wij zo tekstueel mogelijk weergeven in Nederlandse vertaling.

Maar de tekst die nu volgt, is meer dan dat: regelmatig, in kort gehouden tussenvoegingen, wordt een waardeoordeel geveld om de kwetsbare tekst van Sterly, de steller, bij te werken. Een waardeoordeel vellen inzake dingen die men zelf niet ervaren heeft, is gewaagd. Maar inzake de dingen die Sterly beschrijft, resp. verhaalt, is er een tweede weg; wie de cursus "*Elementen van religiefilosofie*" heeft doorgemaakt,-- vooral wie grondig thuis is in occulte dingen, heeft een ander waarderingsvermogen dan - wat men zou kunnen heten - een tegenonderzoek ter plaatse.

Inderdaad: wat Sterly weergeeft, klinkt voor al wie thuis is in religiewetenschap en -filosofie, dermate bekend dat hij de weg van het waardeoordeel via eigen waarnemingen inzake dingen als magie, kumo-magie e.d.m. als het ware zelf aanduidt.

Zelf tracht Sterly, in het spoor van Heidegger, de existentiële filosoof die één der merkwaardigste vormen van postmodernisme inluidde, hier en daar tot een 'verklaring' (niet in de lopende vakwetenschappelijke zin, maar in de heideggeriaanse zin) te komen of tot een kritiek.

B.v. waar hij zich verzet tegen de sancties die naar oeroude tradities de Simbu zelf willen toepassen, toont hij dat hij, niettegenstaande zijn radicaal fenomenologische methode die registreert zonder verpinken wat de mensen zelf, de betrokkenen, verklaren, toch soms een 'modern' of misschien Bijbels waardeoordeel velt.

Wij geven dus de volgende tekst in de hand als een kritisch verslag van een meesterlijke beschrijving van een cultuur die aan het ondergaan is doordat zij onder de pletrol van moderniteit (en postmoderniteit) alsook van de Bijbelse openbaring, zoals zij door de missie verkondigd werd en wellicht nog wordt, niettegenstaande de opening der kerken naar de primitieve culturen toe in haar definitieve crisis aan het geraken is. Een soort heimwee hangt over het hele boek daarover.

ER378

Bibl. st.: *J. Sterly, Kumo (Hexer und Hexen in Neu-Guinea*), München, Kindler, 1987.

Dit werk, onze enige bron, is een meesterwerk. Het is in de geest van Martin Heidegger (1889/1976; fundamenteel-ontoloog) geschreven. Wat betekent dat het louter fenomenologisch tracht te werk te gaan,-- zonder enig traditioneel (zeker zonder enig modern) vooroordeel.

Waarbij men zich, op enkele plaatsen van het boek, van een zeer klein aantal heideggeriaanse termen, bedient (die, terloops, onzes inziens zeer ontoereikend zijn om het fenomeen 'kumo' nauwkeurig te bepalen).

Het reuzenaandeel van het werk is louter verhalend en beschrijvend weergeven, -- typisch voor de onbevooroordeelde fenomenologie of fenomeenweergave.

Dat dit zo is, blijkt o.m. o.c., 183: "Onze voorstellingen, omgeven ons met een soort schild, waarachter wij slechts dat waarnemen dat wij met onze rede kunnen verklaren".

De term 'rede' staat vooral voor al wat moderne axioma's zijn. De term 'voorstellingen' slaat op de denkbeelden van onze (moderne) rede. De term 'waarnemen' slaat op het directe contact met de gegevens, de 'fenomenen' (dat wat zich, buiten de rede en haar voorstellingen om, -- ja, tegen die rede en haar voorstellingen in, toont als gegeven).

Het is dus zo dat fenomenen weergeven zoals zij uit zichzelf zijn, pas mogelijk wordt voor zover men alle mogelijke vooropstellingen (axiomata) uitschakelt die met het gegeven of het fenomeen niets te zien hebben, en zich streng houdt aan de vooropstellingen of axiomata die het gegeven rein en onvertroebeld weergeven.

Daarbij kan het zijn dat de enkele basisbegrippen die Sterly aan Heidegger ontleent, wel noodzakelijk maar onvoldoende blijken, vooral wanneer men het fenomeen 'kumo' niet enkel beschrijft of verhaalt maar het uitdiepen wil.

Zoals ook de basisbegrippen van b.v. de huidige paranormologie, zoals zij door vele wetenschappers geduid worden, wel noodzakelijk maar niet voldoende zijn.

Sterly aarzelt nooit de huidige paranormologie - meteen ook de etnologie - als onvoldoende te brandmerken, -- althans voor zover deze door de meeste wetenschappers (die van de rede en haar voorstellingen uitgaan) geduid worden.

ER379

Terloops: het spreekt vanzelf dat, voor steller van deze kritische weergave, de 'rede' (bedoeld is vooral de westerse rede, tot en met de rede zoals het

moderne rationalisme ze opvat) en haar 'voorstellingen' wel degelijk werkelijkheidswaarde hebben. Ook al is die werkelijkheidswaarde soms zeer beperkt als het gaat over 'obscure' dingen - beter gezegd: 'sacrale' dingen - als het kumo-fenomeen op Nieuw-Guinea. Sterly overdrijft in het spoor van de (postmoderne) Heidegger.

69. De aretalogische benadering (379/380)

'Aretalogia' was ooit de Oudgriekse naam voor "uiteenzetting over al wat als onverklaarbaar wonder overkomt". Doordat de 'aretè' (latijn: 'virtus'), de macht of levenskracht, in zo'n wonderlijke dingen bloot komt, past de term 'aretalogie' uitstekend. -- Wij halen gewoon aan.

(1). -- *O.c., 348f. (Die Hexe Mayugl).*

29.11.1983.-- Ik ging op weg. Voor een politiegebouw zag ik een stel mensen bijeen. In het midden een vrouw, van rond de veertig, op een stoeltje. Op een afstand van zo'n tien meter zat een kip vastgebonden. De vrouw zat er rustig bij en keek voor zich uit. Zij zag eruit als iedere vrouw. Twee politiemannen en meerdere "grote mannen" stonden achter haar. Het was muisstil. -- Ik vroeg Muglua wat er gaande was. "Ambu kumo" (Een heks).-

Ik volgde de kip. Met ingetrokken hals zat zij daar. Zij trachtte zich op te richten en met de vleugels te slaan. Daarop tuimelde zij om en viel neer. Als dood bleef zij liggen. -- Een politieman nam ze op: "Zij is dood" zei hij.

Een Numbulsi (een der stammen) sneed de kip open. Daarop drongen de omstaanders dichterbij maar bleven op eerbiedige afstand van de vrouw.

"Ye konduagl demkane bolkwa" (Zij heeft de ingewanden van de kip in stukken gesneden).

Een de politiemannen sprak met de vrouw. "Zij zegt dat zij driemaal 'geschoten' heeft" zei hij.

"Dat klopt want de lever van de kip vertoont drie scheuren".
"Het volstaat" zegt daarop de andere politieman. "Werp de kip weg".
Waarop iemand ze in het stromend water van een rivier wierp.

Ik vroeg Muglua wie die vrouw was. -- "Het is een Komkane (een andere stam)" zei hij. "Haar naam is Mayugl. Zij was met Gin bogl, een Numbulsi gehuwd. Deze is gestorven, verleden week. Zij heeft hem met 'kumo' getroffen en gedood.

ER380

Een heks, een Kuglkane, uit onze clan heeft het onthuld en Mayugl heeft het bekend". Ik vernam dat men de vrouw i.p.v. ze te berechten op traditionele wijze of op moderne wijze naar haar clan teruggestuurd heeft. Waardoor zij b.v. aan de doodstraf ontsnapt is.

(2).-- *O.c., 349f.*
(*Nina Kulagina tötet einen frosch*).
Waarom hadden de Numbulsi de politie in Gembogl gevraagd Mayugl, een Komkane, de heksenproef af te nemen? Niet om te tonen hoe dat gebeurt. Niet om te tonen dat hier "iets buitennatuurlijks" - levenskracht, 'aretè' - aan het werk is. Wel om publiek te tonen dat leven - van een kip b.v. - op kumo - wijze kan gedood worden. Want: zoals kumo-begaafden kippen, honden, zwijnen doden, zo doden zij … mensen.

"Kumo golkwa" (De heks treft en doodt).
De aandacht van moderne mensen - missionarissen inbegrepen - die 'kumo-macht' als 'bijgeloof' van de tafel vegen, miskennen de feiten. Controleerbare feiten. Die aantonen dat modernisering of verbijbelsing dingen toelaten die voor primitieven als zij ontoelaatbaar zijn en blijven, alle moderniteit en christendom ten spijt.

Bij het onderzoek naar het wezen van 'kumo' viel ik op een tekst over een proefneming waaraan de Russische fysioloog Genadij Sergeiev, Nina Kulagina, een mediaal begaafde, onderwierp.

"Bevreemdend komt volgend experiment van Dr Segeiev met Nina Kulagina over. Het medium was ertoe in staat dankzij psychische concentratie het hart van een kikker - door wetenschappelijke middelen gecontroleerd - tot stilstand te brengen. Pogingen om het hart weer tot leven te brengen mislukten. De kikker werd door PK (psychokinese) gedood".

Opm.-- Sterly, als heideggeriaan, verwerpt, als grondige verklaring van 'kumo', alle paranormologie. Toch vermeldt hij het experiment met Nina Kulagina. Wat erop wijst dat hij, noodgedwongen, zijn heideggeriaanse uitsluiting moet milderen. Wat insluit dat de 'rede' en de 'voorstellingen' der parapsychologen dan toch 'werkelijkheidswaarde' vertegenwoordigen.

Wij wijzen op deze 'contradictie', -- niet om Sterly's methode te verwerpen, maar om op de grenzen ervan te wijzen.

Hiermee zijn wij volop in het thema van onze afrekening met Sterly 's schitterend verslag beland.

ER381

70. Kumo en gewone magieën (381/385)

Vooraleer dieper in te gaan op wat kumo juist is, staan wij eerst even stil bij een paar lokale vormen van 'gewone' magie.

'Magie' is wezenlijk het beheersen - manipuleren - van (levens)krachten allerhande (in het antieke Grieks 'dunamis' (een term die o.m. in het Nieuwe Testament voorkomt en in het Latijn vertaald wordt door 'virtus')).

1.- *O.c., 20.-- (Irian Jaya).*

Irian Jaya is het westelijk gedeelte van Nieuw-Guinea, dat Indonesisch grondgebied is. Steller leefde jarenlang in Papua-Nieuw-Guinea, het oostelijk gedeelte, en wel zowat in het midden ervan,-- ten zuiden van Mt. Wilhelm (een berg van 4.510 m. hoogte).

Overal in Melanesië (dat Nieuw-Guinea en de westelijke eilandengroepen van Oceanië omvat) doch in sommige gebieden meer dan in andere waar men hekserij vreest, wordt zij van beschadigings- en dodingsmagie onderscheiden.

(1). -- Beschadigings - en dodingsmagie wordt meestal door een man uitgeoefend. Hekserij - o.m. kumo - wordt overwegend door een vrouw uitgeoefend.-

(2).-- Wie magisch te werk gaat, doet dit overwegend bij volle bewustzijn, bij dagdagelijks bewustzijn. De heks daarentegen bevindt zich in een of andere graad van vervoering (trance) - bij de oude Grieken 'mania' geheten.

Dit kan gaan tot 'lethargie' (schijndood). De heks ligt er schijndood (verkild) bij terwijl zij in dieren- of ook wel mensengedaante (dubbelgangster) haar biologisch lichaam verlaat om op tocht te gaan.

Dat ook hekserij een vorm van magie is, dat staat vast. Vandaar dat de grenzen nooit absoluut te trekken zijn.

2. - ***O.c., 50.-- (Toka, die Heilerin).***

Hier gaat het over genezingsmagie.-- In de zomer van 1971 bezocht Sterly de genezeres Toka in Kagagl. Zelfbewust en zonder omwegen legde zij haar werkwijze uit.

De magische krachten heeft zij als jong meisje van haar moeder ontvangen (stamboombegaafdheid) die haar in dat domein onderwees.

1.- De aanduidingen (problemen) zijn: genezing van onvruchtbare vrouwen, contraceptie in de eerste maanden van de zwangerschap.

2.-- Daarbij past zij magische riten toe en wendt zij planten aan.-- Enige jaren later had Sterly de gelegenheid ze aan het werk te zien.

ER382

Haar 'nimbine' (magische kracht, levenskracht) wordt actief in het uitspreken van machtgeladen woorden, in het beademen - denk aan Jezus toen hij over zijn apostelen 'blies' - van planten (fytotherapie) waarmee zij massages uitvoert en in het bestrijken met haar handen.

1.-- Toka legt uit. Kumo-mensen houden alles geheim.

2.-- Wanneer Toka aanraakt, geneest zij. Wanneer kumo-lui iemand aanraken, wordt deze ziek of sterft zij/ hij.

3. -- Bedwelmingsmagie.-- Wanneer wij de termen 'beschadigings- en dodingsmagie' of 'genezingsmagie' gebruiken, dan hebben wij het over het uitwerksel. Ditmaal ligt het accent op de subjectieve toestand die het effect is.

3.a.- ***Kui torra, die blaue Blume.*** (O.c., 162).
1980.-- Begin september.-- Begeleid door twee Vandeke-mannen begeef ik mij op weg - doorheen het nevelwoud van Wuon mauglo - om de Mount Wilhelm (4.510) te bestijgen. Bij Kombugl mambuno rusten wij. Daar begint het alpine grasland (alpages). De morgen daarop gaan wij hogerop.

Toen wij op 3.800 m. hoogte de beide bergmeren Piunde en Aunde voorbij waren, was het alsof ik mijn beide benen niet meer voelde. Een lichte bedwelming overviel mij en ik had de indruk te vallen.-- Hoogteziekte,-- Maar ik ging door, ademde diep en de bedwelming trok weg.

Mijn ogen vielen op een houterig kruid met knotsvormige, gesloten bloemen van een lichtend-blauwe kleur. Kui torra. Wetenschappelijk: detzneria tubata (scrophulariaceae). Vrij vertaald: "machtvol bedrog".

Mooi. Maar wie ze, plukt - zo luidt de mening - , krijgt koppijn, wordt bedwelmd, moet zich neerleggen. De Simbu beweren: “Kui torra ye sungwa” (Koppijn, bedwelming heeft hem getroffen).

Kui torra geldt als een gevaarlijke magische plant. Vroeger werd zij als pijlgif (yerekirai) gebruikt: de erdoor getroffene wordt ziek en sterft. Beoefenaars van magie steken een tak van het kruid in het dak van het huis om de bewoners ervan koppijn, bedwelming, braaklust - al de tekenen van hoogteziekte - en jeuk te bezorgen.

3.b.- ***Tabu-Zauber.*** (O.c., 163f).

“Kepe nimbine yongwa” (Hij legt afweermagie). Vooral om tuinen tegen diefstal (door jongeren, door uitgehongerden) af te schermen. Men knoopt ‘bingwa’ (varenpluimen) aan de afsluiting of aan een suikerrietstengel vast, terwijl men de zon aanroept.

ER383

“Vader Zon, opdat gij op de dieven/ dieveggen let, bind ik deze varen vast”. Daarbij is de bedoeling: wie het taboe overschrijdt, krijgt vanwege “de zon” (*opm.*-- bedoeld is de occulte machten - numina, wezens met levenskracht) - een roofvogel op het lijf…die met beven, bedwelming, bewusteloosheid treft.-

Opm.-- Dat numineuze wezens in de gedaante van een roofvogel iemand treffen, gelijkt sprekend op wat wij verder in deze tekst zullen leren omtrent de werkwijze van kumo-magie.

3.c.- ***Kumo tongen.*** (O.c. 158/160.)

Opm.-- Wat Sterly nu vertelt, toont aan dat roken één der vele vormen van “in mania, vervoering, komen” inluidt. Het verwijst naar druggebruik. Onder meer de magnetische slaap (hypnotische toestand waarin men nochtans actief optreedt).

De heksenmeester Siwi Getne stierf in februari 1970.-- Zijn tot dan toe geheime nalatenschap was opgeborgen in een oude koffer.-- Vol afschuw keken de naastbestaanden naar de ronde toverstenen, de kleine toverboog, het stuk ombu-schors. Er was ook een verdroogde zwaluwvleugel (die zij kumo tongen of kumo tongon heetten) bij.

Deze middelen ter ziekmaking en/ of doding - o.m. de naar kaneel riekende ombu - schors - waren van Ramu afkomstig.

Siwi Getne had de ombuschors in gloeiende as gehouden, de rook ervan over zichzelf en de vleugel van de zwaluw gehouden en geblazen, daarbij magische woorden prevelend. Daarna had hij zich te slapen gelegd - bedwelmd - waarna “zijn ziel” (*opm.*-- dubbelganger) in de gedaante van een zwaluw weggevlogen was.

Opm.-- Let erop dat hij én zichzelf én de zwaluwvleugel (pars pro toto, het deel voor het geheel) berookt, bedwelmd heeft. Zo slorpt hij in zich de ziel - een dierlijke, onderwerpbare ziel - van de zwaluw in zijn ziel op om ermee te ‘werken’.

Polydoxie.

‘Polus’ betekent ‘veel’. ‘Doxa’ betekent ‘mening’. Ook primitieven kunnen meer dan één mening huldigen omtrent iets.

1. Sommigen beweerden dat Siwi Getne een kumo-man geweest was die “het binnenste” (biologische organen èn psyche) kan ‘uitvreten’. Wat hem tot een door allen gevreesd man maakte.

2. Anderen zegden dat zijn ziel niet weggevlogen was,-- dat hij met de zwaluwvleugel veeleer magie gepleegd had tegen vrouwen die van hun man weggelopen waren.

ER390

Daarbij had hij de ombubast laten aanbranden, de naam van een weggelopene samen met een magische formule uitgesproken en de rook op de zwaluwvleugel geblazen. Zodoende zou de vrouw zich met vele mannen op weg begeven hebben om zich tenslotte op te hangen.

Bij de Kamanuku heet dit type dodingstover kumo sangen. Het woord tongen of sangen is verwant met de term sang(g)uma, waarmee dodingsmagie op de noordkust van Nieuw-Guinea aangeduid wordt.

De praxis kumo tongen is weliswaar die van de kumo-hekserij benaderend maar de Simbu houden ze niet voor kumo, omdat zij **a.** magische spreuken behelst en **b.** slechts door mannen beoefend wordt.

Een bizarre geschiedenis

Kumo sangen en rookmagie lijken hetzelfde volgens een verhaal van Sundu Gamba (1971). Deze beweerde dat de Bundi de rookmagie ook in

opdracht van de Simbu uitoefenen, wanneer zij de dood van “een groot man” willen wreken.

I. De magiër begint met kaketoe- of neushoornvogelveren in de vorm van een vliegende vogel op de grond te leggen. Daarnevens legt hij zijn kimagl kombugl, zijn magische steen ( ).

II. Terwijl zijn biologisch lichaam als bedronken (bedwelmd) neerligt en door een andere man bewaakt wordt, vliegt de ziel (*opm.*-- uittredende dubbelganger) in de gedaante van een kuglame (witte kaketoe) of kauglia (neushoornvogel) weg.

De bedwelmde toestand werd te voren verwekt door sterk te roken en de rook op de vogelveren te blazen totdat hij inslapend zich neerlegt en bewaakt wordt.

Opm.-- Men ziet het: én magiër én door de veren tegenwoordiggestelde vogel(ziel) zijn ergens één (magische identificering) bij de inwerking door de rook.

Het hele procedé doet denken aan wat men bij ons “de methode van de vliegende engel” heet (men hypnotiseert iemand en men doet hem in opdracht uittreden; desnoods hypnotiseert men de ziel (schim) van een overledene en doet ze, als onderworpene, uittreden om één met de magiër(in) een opdracht uit te voeren.

Het verschil zit hem in het feit dat men geen vogel onderwerpt maar een mens hypnotiseert.

De uittreding bij kumo-praxis omvat ook een vliegende ziel. Vandaar de gelijkenis.

ER385

3.d.-- *Windkopf spricht.* (O.c. 161f.)

1969.-- De oude Ganga met een gezelschap verbleef een week lang in het huis van zijn vriend Aba. Deze oudere man was een magiër: “Iri mbirre ndungwa yagl” (Rookkop hij spreekt man).

'Iri' is 'wind' maar ook 'tabak' (nicotiana tabacum; een nachtschadige) die ook 'iri' of 'ussi' genoemd wordt. "Iri ndongwa" is "hij eet wind", d.w.z. "hij rookt". -- Aba verborg niets en legde uit (waar de kumo-lui zwijgen).

(1) 's Avonds tegen 19.00 u. draait hij een lange sigaar. Terwijl hij de tabak in een droog bananeblad (embilame) rolt, prevelt hij magische formules.-- Hij rookt ononderbroken totdat alles in zijn kop draait en als een bedronkene ('spak' van het Engels 'spark') wordt en zich moet neerleggen.

Terloops de pidginterm "spak brus" - letterlijk: dronkenheidstabak - is het woord voor marihuana (cannabis sativa).

Opm.-- Hier wordt men gewaar dat de rookmethode mèt haar bedwelming de drugmethode benadert.

(2)a. Hij valt in slaap. Onmiddellijk vliegen 'vogels' met hem weg. Zo b.v. de rode paradijsvogel (baundo), de gele paradijsvogel (yambagl), of de neushoornvogel (kaugla).-- met die 'vogels' gaat zijn nimbine, zijn magische kracht, mee in de vorm van 'adem' of 'wind'.

Opm.-- Deze beide termen doen denken aan Anaximenes van Miletos (-588/-524), de vroeggriekse denker der Milesische school die als 'oerstof' 'aër', lucht, en 'psuchè', adem, vooropstelde.

(2)b. De 'vogels' treffen degene die hij wil doden met zijn nimbine. Gevolg: de morgen daarop sterft het mikpunt! Let wel: al wat die 'vogels' (*opm.*-- dierlijke zielen) doen, doet hij bewust mee! De vervoering is dus zeer beperkt.

Waarschuwingsmagie.

Wil Aba iemand met wie hij in conflict leeft, zijn "macht tonen" om hem tot inschikkelijkheid te brengen, dan breekt hij - op de hierboven geschetste wijze - een tak van een boom die naast het huis van zijn mikpunt staat, af.

Volgens Sterly lijkt zijn nimbine ('dunamis', lat.: 'virtus') ertoe in staat daarbij wind en rukwindstoten te veroorzaken.

Ganga legde er de nadruk op: Aba is een magiër, "een man-met-magische-woorden" (ka nimbine yagl). Geen kumoman!

ER386

71. Symptomen van een kumo-aanval (386)

O.c., 143f..o -- Diagnose der kumo-Krankheiten.-- Dit is om te beginnen met het eigenlijke kumo - fenomeen een semeiotiek (symptomenleer).

A.-- ***Het binnenste.***

A.I. Voordat een kumo-aanval zich voordoet, kunnen chronische kwalen als malaria of astma de gezondheid van het mikpunt reeds aangetast hebben. Axioma der kumo-lieden: “Mensen wier weerstandsvermogen reeds aangetast is, treffen”.

A.II. Frequente kwalen die gebeurlijk kumo-effecten zijn, zijn longkwalen, leverkwalen, bloedige stoelgang.

Minder frequent zijn gezwollen lichaamsdelen. Verder: acute longontsteking en pleuritis, besmettelijke leverkwalen en leverbeschadiging, darmkwalen waaronder enteritis necroticans en amoebedysenterie.

Longontsteking en leverkwalen waren - tot voor kort - kwalen met de hoogste sterftecijfers. Ook darmkwalen zijn vaak dodelijk.

Verdere symptomen zijn stekende hoofdpijn, stekende pijnen in de zijde, in de bovenbuik, stuitbeenpijnen.

Het binnenste in de taal die de kumo-aanvallen uitdrukt, is breed te nemen: het omvat zowel de organen als de psychische zijde.

Gevolg: verzwakking, aanvallen van bewusteloosheid, gevoelloosheid en apathie kunnen op kumo-aanvallen wijzen.

Neiging tot zelfmoord en uitvoering ervan, geestesstoornissen (waanzin) kunnen het effect van kumo-hekserij zijn.

Opm.-- Enkele jaren geleden stootte schrijver dezes op een jong meisje in de streek van Morzine (de stad in la Haute-Savoie), bekend om “le mal de Morzine”, dat de inwoners der streek, op de eerste plaats de ouderen, zich nog zeer goed herinneren dankzij traditie, - op een meisje dus van zo’n tweeëntwintig jaar, dat hotelleriestudies aangevat had, dat vaak met het weekeinde en in gezelschap van kameraden in bezwijming viel. Bij zover dat de verontruste ouders een grondig wetenschappelijk onderzoek deden uitvoeren. “Wij weten het” zei iemand uit de streek.” C’est le mal de Morzine”. Die kwaal deed zich verleden eeuw voor jarenlang en heeft nooit een wetenschappelijke uitleg gehad. De mensen spraken van magie!

B. *Het binnenste*

Maar dan in de vorm van een ongeluk (uit een boom vallen b.v. of met de wagen verongelukken).

ER387

72. Een meervoud van kwaadstichtende elementen (387/388)

'Polydoxie' heet het: behalve de (zwarte of gewetenloze) magieën en de kumo-methode zijn er nog andere factoren aan het werk, wanneer nl. zich de hiervoor vernoemde symptomen voordoen.

O.c., 138f. (*Geister und Krankheitsdämonen*) geeft ons een overzicht. Het bewijst dat de diagnose van primitieven verre van simplistisch is.

A.1.-- *Dowe (= gitne dowe).*

Dit is de term voor wildernisgeesten in het oerwoud. Meestal niet te zien tonen zij zich toch soms in een mensengedaante (met bladeren over de huid).-- Hun mikpunt zijn mensen en zwijnen.

Terloops: 'dowe' is ook de naam van een boomsoort, nl. phyllanthus flaviflorus (een wolsfmelkachtige). Het mocht wel eens zijn dat juist die plant, in vroeger tijden, gold als de toegangsplant tot dat soort geesten.

A.2.-- *Dingan.*

Eveneens wildernisgeesten. Zij tonen zich in de gedaante van "dengreme amban", regenwormen.-- Deze bizarre ziektedemonen veroorzaken gezwollen organen (vooral de geslachtsdelen), bloederige urine, nierkolieken en natuurlijk uitputting.

B.1.--*Dire duruagle korara.*

Dit zijn vrouwelijke geesten - withuidige feeën - die met de kangi verwant zijn.-- Zij verleiden jonge mannen tot bijslaap (denk aan onze succubae of onderligsters) en treffen ze met geslachtsziekten.

Terloops: "diri duruagle" is ook de naam van een orchidee met roodgele bloemen (dendrobium phlox). Weerom waarschijnlijk in vroeger tijden de contacteerbloem.

B.2.-- *Kangi (ook: kumo kangi. Gigl kangi.-- Masalai).*

Sterly bestempelt ze als ‘mythische’ geesten.-- Deze numina zijn boomgeesten (in de keme-bomen, bischofia javanica) of moerasgeesten (langs de rivieren).

Zij tonen zich als mensen doch ook als aglandua-slangen. Als veroorzakers (‘Urheber’ in de taal van N. Söderblom) zijn zij tweesnedig:

zij zijn de beschermgeesten van de zwijnen (de naam voor die functie luidt ‘huisvaders’ of ‘oorsprongsmannen’); zij zijn tevens ziekteveroorzakers (gezwellen, maagpijn).-- Zij hebben zich aan de modernisering aangepast (kledij, petroleumlamp) maar moderne banen en autoverkeer kan ze zo storen dat zij in afgelegen oorden huizen.

ER388

Opm.-- o.c., 191.-- De kangi zijn lijkenvreters als de kumo-lieden. Maar zij graven de lijken niet uit de graven: zij werpen zich op de lijken van mensen die van steile rotsen in stromen geworpen worden.

In dat geval zijn dat dan heksen of mensen met een voor de gemeenschap gevaarlijke ziekte.-- Het zachte fluiten van de kangi klinkt als dat van een klein knaagdier. Sterly hoorde het zelf in 1980 terwijl een langwerpige lichtschijn binnenshuis traag voorbijgleed. Wat behelst dat zij zich ook in die gedaante tonen.

Opm.-- Wildernisgeesten en feeën of kangi hebben het vooral op het onderlijf en de geslachtsdelen gemunt.

C.1.-- *Vooroudergeesten en gerua.*

De “gerua gigi” zijn, met de voorouderzielen, mogelijke oorzaken van kwalen en ongelukken. Maar zij zijn ook de beschermgeesten van de voorouders en werken weldadig in op het goede gedijen van planten, zwijnen, kinderen.

C.2.-- *Dodengeesten.*

De geesten van gestorvenen straffen met verstopping, pijnen in het lichaam, epidemieën,-- razernijaanvallen.

Opm.-- Necromantie.

Totenbefragung (o.c., 281).-- Bij de Gende (in het Bundi-gebied) werd in de loop van een lijkviering publiek een dodenondervraging, necromantie, gepleegd.

Een man uit de klasse der Owo trad nader. Hij klopte met een pijl(schacht) op de lijkbaar die door twee mannen werd vastgehouden. Hij vroeg: “Hebben zij u wellicht met dodingsmagie bewerkt?”. Zo konden meerdere vragen gesteld worden.

Indien de baar heen en weer bewoog, nam men aan dat de ziel van de gestorvene ‘ja’ antwoordde. Bewoog de baar niet, dan was het zeker dat noch magie noch kumo-methode noch inwerking van geesten die de dood veroorzaken in het spel waren. Wat insluit dat de dood een natuurlijk fenomeen was.

Het bevragen van zielen van overledenen moet, aldus Sterly, vroeger een verspreid gebruik geweest zijn in het Simbu-gebied. Daar dit niet met het zielsbegrip van de Bijbel en met de zielsopvattingen der modernen overeenstemt, wordt zo’n necromantie heden nog nauwelijks gepraktiseerd.

Terloops: bij ons leeft zoiets voort als ‘spiritisme’. Ook New Age (Nieuw tijdperk) pleegt dergelijke dingen.

ER389

73. Het onthullen van kumo-aanvallen (389/391)

Heksenvinderij.-- Er zijn kumo-mensen die ontdekken of er kumo-aanval in het spel is.-- Een paar voorbeelden.

-- O.c., 255.-- “Hij is een kumo-man” zei Indanda, toen wij het over Kuglame hadden. “Hij is geen slecht mens (de gewone term voor een gevaarlijk kumo-mens). Hij heeft weliswaar kumo maar zijn kumo treft geen mensen. Hij is “kumo kanungwa yagl” (“Hekserij hij ziet man”).

Een vrouw van dat type heet “kumo kanungwa amsu” (Hekserij zij ziet vrouw). Hekserijzien kunnen meestal vrouwen, zeldener meisjes of mannen.

Zähmung des kumo (o.c., 258f.).- Ook ziende heksen, resp. heksers hebben een kumo in het hoofd. Maar zij zijn geen “yomba kinde” (slechte mensen).

Net als de sjamanen over een helpende geest beschikken en deze beheersen, zo ook de heksen-ziensters. Zij geraken niet in vervoering, weerstaan de boosaardige ingevingen. Zelf zijn zij sterk genoeg om de ‘thumos’ (een term die Sterly meermaals aanwendt en die zelfs als een soort Oudgriekse

uitleg fungeert), levensmoed, levensbeheersing, in zich te beheersen.-- Zij zien - vinden (vandaar de term 'heksen-vinderij') - het kumo in de kumo-mensen. Ja, zij kunnen het eigen kumo-dier, als dubbelgang(st)er, uitzenden om ergens informatie in te winnen (zoals wij hoger zagen (*K.-M. 04*)).

Ontdekt dankzij kumo-hout.-- O.c., 168f. (Kumo ende, das Hexenholz).

'Mantiek' is 'onthulling' (lat.: divinatio), 'wichelarij'. -- Het kumo en meteen de kumo-mens worden schuldig bevonden n.a.v. treurplechtigheden: ofwel roept men er heksenvind(st)ers bij of waarzeggenden ofwel verraadt de kumo-mens zichzelf. Dit laatste vooreerst doordat zij/ hij 's nachts in mensengedaante rondtrekt of doordat men de heksenfakkels nagaat.

Gedurende de treurviering houden kumo-mensen 'hout', stokjes - b.v. 2, 5, 8, 10 cm. lang - in de hand verborgen en trachten ze ongemerkt in de nabijheid van het lijk in de aarde te steken. Soms merkt iemand het op. Of men ontdekt de stokjes achteraf.

Ook gebeurt het dat de stokjes op de begraafplaats in de aarde gestoken worden, op de gigl pene, de plaats der geesten (schimmen).

390

Ook gebeurt het dat kumo 'ende' (de stokjes) in de gevlochten muur van het huis in de nabijheid van het lijk steeds gestoken wordt.

De reden.

De mening bestaat - aldus Sterly - dat, met dergelijke magische stokjes (alsook met magische steentjes (*K.-M. 06*)), de kumo-lieden de schim (geest) van de dode afweren (afweermagie) zo dat deze ze niet ziek maakt of beticht.

Opm.-- Nu is het een feit dat dieven/ dieveggen wier diefstal gelukt is, gelijkaardige dingen doen. Wat bewijst dat kumo-methode ook (gewone) magie omvatten kan.

Kumo-mensen verraden zichzelf ook nog op andere wijzen.

(1). *Koprofagie.*

'Kopros', in oud Grieks, betekent 'uitwerpselen'. 'Koprofagos' betekent "die uitwerpselen eet". -- In de biologie staat de mestkever daarvoor bekend.-- In de psychiatrie komt coprofagie ook voor en in de porno komen dergelijke dingen ook wel voor.

Hexen essen Kot (o.c., 203f.).

"Ik eet uw uitwerpselen" (denie) is een aloude uitdrukking: bij het ontmoeten van iemand drukt die stijlfiguur eerbiedige genegenheid uit. De term is figuurlijk doch wortelt in de opvattingen der Simbu omtrent kumo. Met de modernisering verdwijnt die uitdrukking.

Alfons Kumba vertelt.

Korumbi, een Kamanuku, trok er 's nachts op uit, met zijn vrouw, om uitwerpselen te zoeken.-- "Welke uitwerpselen?", vroeg ik. "Van mensen en zwijnen".

Wat deden zij daarmee?". -- "Zij wikkelden ze in bladeren, bakten ze in de hete as en aten ze op".

Kumo-lui der Simbu eten uitwerpselen: de berichten bevestigen het. Weinig mensen krijgen het te zien doordat kumo-mensen het in het geheim doen.

Toen drie jongemannen der Gandiglnem, 's nachts, hun clanbroer Thomas Siwi - december 1982 - verrasten, zagen zij dat hij een bundel bladeren onder de arm hield waarin pekpek, uitwerpselen, gewikkeld waren.

Volgens de duiding der Kamanuku is het het kumo-dier dat "zijn vader" of "zijn moeder" ertoe noopt: "Laat ons uitwerpselen eten". -- Men weet dat kumo-dieren o.m. kevers kunnen zijn: waarom niet een mestkever?

Kuchen aus Kot (o.c., 206).-- Het gebeurt dat men koeken bakt uit pekpek!

ER391

Waardeoordeel.-- O.c., 204f. (gier auf kot).-- De Simbu verafschuwen het drek-vreten.

Zelfs - in aanwezigheid van medemensen - een wind lossen geldt als onvoornaam.-- Bij de kumo-lieden slaat die afkeuring om in het tegendeel: "gier auf kot" zegt Sterly ('Gier' is heftige begeerte).-- Dat uitwerpselen rauw gegeten worden heeft hij nooit gehoord.

(2).-- *Lijkenvreterij.-*

Schlimme Nachricht (o.c., 182ff.).

Sterly verneemt van Gande dat het lijk van Anton Gamba uit het graf verdwenen was.-- “Hoe kondt gij zien dat het lijk weg is?”.

“Het graf was open. Met rondom vele voetsporen van mannen, vrouwen, honden. De kumo-lui hebben het lijk uit de aarde gehaald, het verdeeld en opgegeten. Dat is zeker.

Sterly kon zoiets niet geloven: “Onze voorstellingen omgeven ons als een schild waarachter wij slechts waarnemen wat wij met onze rede kunnen verklaren”. Axiomatiek bepaalt fenomenologie!

Zusammenkunft der Kumo-Leute (o.c., 186f.).
Begin juli 1980.-- Op het kerkhof boven Kama mambuno was Gundu kumugl begraven.

In de nacht tussen 7 en 8 juli zag ik vanuit Morumbi mambuno hoe zich talloze lichten op het kerkhof verzamelden dat ongeveer op gelijke hoogte ligt, op de tegenovergestelde oever van de Kuman.

Wat ik toen zag, waren kumo-mensen (zoals mijn buurman Gamba Gona ‘s anderendaags zei): zij waren bijeengekomen om het lijk uit te graven en te verdelen.

Leichenzehren ist nicht Fressen des Inneren (o.c., 191f .).
Mij werd verzekerd dat kumo-lui de lijken als biologische werkelijkheid uit de graven halen, verdelen, en vlees en bloed en vet eten. Dit in mensengedaante (niet in ‘s nachts uitgetreden dubbelgang(st)ertoestand).

Herausholen der Leichen aus den Gräbern (o.c., 192ff.).
“Kumo yomba yaurikwa” (De kumo-mensen graven de lichamen uit). Zij bootsen kangi-geesten na (K.M. 10: Kumo kangi). Sterly: zij doen het - dat is zeker - in het biologische lichaam maar in een buitennatuurlijke zieletoestand.

Zubereiten und Verteilen des Fleisches (o.c., 194/197).
De Kamanuku kennen een ‘geestenspel’, met als titel “Zij verdelen het lijk in stukken”: de spelers/ speelsters komen, met bamboesnijmessen, aan het graf en doen zo alsof zij het lijk verdelen met de messen en het vlees en bloed verslinden. -- O. c., 234: “gigl dailkwa” (Zij bootsen de schimmen na).

ER392

74. Kumo-lieden zijn danig anders (392/395)
A.--*Inbreuk op bloed - en aanverwantschap.*

Hexenschätzung (o.c., 216f.)
In hun heimat treden de Simbu als volk op, niet als massa.- Zij maken een "organisch lichaam" (primitief organicisme) uit: zelfs als enkelingen zijn zij wezens binnen het omvattende geheel en reeds onder oogpunt van ruimtelijke verbondenheid onverwisselbaar. Geleid binnen éénzelfde lotsbeschikking maken zij geen 'enkelingen' uit in onze zin.

De 'organen' van hun samenleven
Familie, stamboomlijn, clan en stam -- maken samen de stammengroep uit. De stammengroep der Simbu onder oogpunt van geschiedenis, taal en zeden maakt een geheel uit en weerstaat aan de individualisering zoals deze zich in de moderne maatschappij doorgezet heeft.

Ook de kumo-lieden behoren tot en leven binnen dit 'volkslichaam'. Gevolg: wanneer blijkt dat zij er organen van vernielen - door ziekmaking, doding b.v. - , dan worden zij uitgestoten. Want zij zijn danig anders.

Angra/ Ambara, Mein Bruder/ Meine Schwester (o.c., 207f).
Zelfs vrienden spreken mekaar aan met de term 'angramo'!

1.-- De term angra (mijn broer) is verwant met 'angre' (jachtpijl), want de pijl (en de boog) zijn betrouwbare vrienden.,-- In een onherbergzaam land,-- zonder wegen, met steile bergwanden, geweldige stromen en koude en natte bergwouden betekent "al wat broederlijk is" een niet in woorden uit te drukken band.

Broers helpen broers in nood. Ook indien deze misdadigers zijn, rovers, vrouwenverkrachters, doders. Enkel wanneer een gevaarlijke ziekte - melaatsheid of framboesia tropica - ze treft, worden zij uitgestoten en later gedood.

2.-- De term ambara.-- Gezusters zijn onderling minder onder gezusters dan in samenhang met haar broers verbonden. Zij worden uitgehuwelijkt, vaak ver weg van huis.-- 'Ambara' drukt "al wat vrouwelijk is" uit.

Kumo is binnen dat organische kader dermate als ziekte, als kwaad uit te stoten, ja, uit te roeien doordat het de onderlinge, organische verbondenheid frontaal in twijfel trekt.

ER393

Immers de kumo-dieren, met hun dierlijke begeerten, zien in de medemens (clangenoot/ clangenote) iets dat uit te vreten is en wel in het binnenste (zoals hierboven (*K.-M. 09*) omschreven),-- iets waarvan de uitwerpselen en de lijken dienen 'gevreten' te worden.-- O.c., 215 (Trauergebaren) zegt dan ook terecht dat deelname aan een treurfeest (rond een lijk) vanwege kumo-mensen pure huichelarij is.

B.-- *Schaamteloosheid*.

O.c., 58ff. (Scham). Kumo-mensen zijn danig anders.

a. Oppervlakkig bekeken onderscheiden zij zich niet van andere mensen.

b. Wat echter opvalt, is hun houding t.o.v. de medemens.

B.I.-- *Een schaamtecultuur.*-

De Simbu zijn door en door beschaamde mensen: het schaamtegevoel omgeeft hen als een tweede huid. Indien iemand zich schaamt, zegt men "angai golkwa" (Hij sterft zijn plaats). Wij zeggen: "Hij verliest zijn gezicht".

Het beschaamdst zijn meisjes en jonge vrouwen.-- Een meisje dat onverwachts aangesproken wordt, knijpt de ogen dicht en glimlacht. Een soort schaamteglimlach. Of het steekt onwillekeurig de tong, of liever, de punt van de tong uit.-- Ook oudere vrouwen en mannen kunnen zich schamen. Echt oude mensen daarentegen vertonen nauwelijks schaamte.

"Dem kumburu erukwa". Schaamtegevoel kan diep "in de ingewanden" aanwezig zijn.

Zo stortte zich - 1982 - een jonge vrouw, met haar zoontje, in de rivier, nadat haar man ze in de tuin op de grond geworpen en daar beslapen had waar haar moeder erbij stond. Een echtpaar schaamt zich als het bij het liefdespel verrast wordt.

Men schaamt zich wanneer de genitalia, geslachtsdelen, onbedekt zijn. Ja, wanneer men, in gezelschap, een wind lost (behalve de mannen onderling in het mannenhuis of wanneer daarbij gezien wordt hoe men zich ontledigt).

Men schaamt zich wanneer men in het bijzijn van anderen uitgescholden, verdacht gemaakt of beledigd wordt. Zo schaamde zich de vrouw van Uru wanneer men ze van hekserij beschuldigde.

Men schaamt er zich ook voor iets te vragen zonder iets als tegengave te kunnen aanbieden, of wanneer men bij de ceremoniële uitwisseling ontvangen giften (zwijnen, geld, waardevolle dingen) niet op de aangewezen wijze kan vergelden.

ER394

Toen Gembe koglma in de zomer van 1976 een verkoudheid opliep, was hij erin beschaamd mij (Sterly beschikte over geneesmiddelen) op te zoeken om hulpmiddelen te krijgen zonder dat hij iets als tegengift kon geven. Zoals hij mij later zei.-- Dit “do-ut-des” (ik geef opdat gij geeft en omgekeerd) is een keiharde gedragsregel.

Mannen schamen zich wanneer zij, in een gevecht b.v., overwonnen worden: zo waren de Gandiglsunanem beschaamd toe zij zagen dat kumo-lui het lijk van hun broer Anton Gamba uit het graf gehaald hadden want zij beschouwden dit als een nederlaag, een eerverlies. Een eerverlies in de strijd tegen de kumo-vraatzucht.

B.II.-- ***Een schaamtevrije cultuur.***

Kumo-mensen, ofschoon levend te midden van clanverwanten, ofschoon levend te midden van schaamtegevoel voorziene mensen, lijken van ieder schaamtegevoel beroofd te zijn.

Als gevolg daarvan worden zij als slechte mensen afgewezen, uitgestoten, gedood. Dat kwetst ze in hun overdreven eergevoel met als gevolg dat zij bestendig leven met de noodzaak zich over hun gekwetst eergevoel te zetten.

De levensgeschiedenissen van kumo-lui tonen dat zij een gevaarlijk leven leiden juist doordat zij anderen die hun zeer nabij zijn, in gevaar brengen. Zelfs heden nog (1987) kunnen zij geslagen, uitgestoten, omgebracht worden.-- Zo bij de Niglnumbulnem Yaugl omba en bij de Inaugl Maria Mandigl: zij werden in hun woning verbrand.

Geen heks/ hekser zou anderen iets over zichzelf vertellen - zelfs niet wanneer het vreemden geldt - , uit voorzichtigheid, niet uit schaamtegevoel.

Sterly: “Mij leek het alsof een kloof tussen de alledaagse wereld en de nachtelijke kumo-wereld ligt.-- Enkel mij als vreemdeling leek dat zo! In het Simbu-dal betwijfelt niemand dat kumo-mensen en andere mensen in een en dezelfde wereld leven: dagelijks heeft men immers met kumo-lui te doen;

dagelijks komt men ze onderweg tegen, spreekt men ermee, is men ermee op weg,-- arbeidt, eet men ermee". (O.c., 60).

Zodat men kan samenvatten: binnen een schaamtecultuur vormen de kumo-lui een schaamtevrije maar uiterst voorzichtige subcultuur.

ER395

Een model.-- ***Die scharfsinnige Gewa.*** (O.c., 62f.)

(A) Zij is behendig. Maar zij is vlug opgewonden.

In tegenstelling tot haar man Uglka die over een rustig, evenwichtig temperament beschikt.-- Gewa is middelmatig groot. Zij was slank voordat zij, in 1982, ronder werd doordat zij naar de vijftigerjaren toe leefde. Gewa is katholiek. Moeder van zeven kinderen: twee zonen en vijf' dochters waarvan Marta Dua de oudste is.

Zij is een actief wezen. Haar ogen kunnen boosaardig fonkelen wanneer zij een snedige opmerking maakt. Gesloten is zij niet: zij lacht en praat met anderen zonder een kletskous te zijn.-- Wat het meest opvalt, is haar hoge stem, die, wanneer zij opgewonden is, schril klinkt.

Gevreesd is haar scherpe tong: ik hoorde b.v. wel dat zij, over mij, ongunstige opmerkingen maakte, waarbij ik… niet kon verstaan wat zij zei.-- Zij vertelde o.m. sprookjes, maar sprak daarbij zo snel dat ik moeite had om ze te volgen.

(B)1. Haar terughoudende houding tegenover mij gaf zij pas op in 1980.

De dertigjarige Georg Mondo die met Gewa's oudste dochter gehuwd was, stierf plotseling. Marta Dua werd verdacht, aangeklaagd. Een menigte was toegestroomd. Marta loochende. Waarop men besloot ze te folteren. Toen ik dat zag, sprak ik de mensen toe om mijn voorbehoud te tonen. Ik werd bijgestaan door de councillor die zich opmaakte om de werkwijze te verbieden.-- Sedertdien beschouwt Gewa mij als haar vriend en als vriend van de familie en … spreekt zij mij met mijn voornaam aan.

(B)II. Ik wist toen niet dat zij en haar familie kumo had.

Uglka ken ik sedert vele jaren. In 1983 vernam ik wat zich het jaar te voren in Gandigl had voorgedaan: Thomas Siwi, Uglka's oudste zoon, en Mume, zijn derde dochter, waren als kumo ontmaskerd geworden. Als heksendier had Thomas Siwi een kasuaris en Mume een varken.-- Zo beweerde men. Mijn buren zegden dat het kumo- dier van Gewa afkomstig was. Maar dat van de ouders en de andere familieleden kenden zij niet.

Tot daar één der meerdere beschrijvingen die Sterly ten beste geeft in zijn werk. Door er één uit te halen zijn wij een stapje dichter genaderd bij wat een kumo-mens eigenlijk zijn kan.

Letten wij vooral op de kwetsbaarheid inzake eergevoel eigen aan kumo-mensen: zij zijn “snel geraakt”, ‘lichtgeraakt’.

ER396

75. Drijfveren en beweegredenen der kumo-lieden (396/399)

De misdaden der heksen/ heksers kunnen beschreven worden in termen van voorteken (VT)/ vervolg (VV). Het vervolg is de daad. Het voorteken is dan ofwel een onbewuste drijfveer ofwel een bewuste beweegreden. Laat ons daar nu dieper op ingaan.

1.-- ***Motive der Hexen*** (o.c., 127f.)

Heksen/ heksers worden ertoe genoopt - dwangmatig gedrag - ‘s nachts rond te trekken zonder dat zij daarbij de bewuste bedoeling koesteren mensen b.v. te doden.

Maar de drijfveren of beweegredenen die tot een kumo-aanval aanleiding geven, zijn de Simbu welbekend. Wraakzucht, vaak ook nijd, -- vraatzucht die op het binnenste (vlees en bloed, -- vet, lever) van medemensen gericht staat.

Wanneer die ‘thumos’, die opgewondenheid, opkomt en tot ‘aanval’ aanzet, eindigt dit vroeg of laat met de dood van het mikpunt of slachtoffer.

Een aanslag - want dat is het juiste woord - vindt steeds plaats binnen de woongemeenschap van de clan of de afstammingslijn. Daarbij kent iedereen iedereen! Zo weet men waar iemand uit de clan of de lijn zich vermoedelijk heeft opgehouden of wat hij/ zij gedaan heeft.

Dat is de reden waarom men uit de voortekens, de voorafgaande gebeurtenissen, zal trachten te besluiten tot het vervolg, (de daad van) de schuldige.

Zo weten de Simbu bij benadering wie in de groep kumo heeft en ook blijft het nauwelijks verborgen wanneer b.v. mensen in conflict geraken of in mekaar geërgerd zijn, -- wanneer een verdachte persoon - kort vóór de dood van het slachtoffer - in de nabijheid van diens woonplaats tracht te geraken, -

- wanneer een heksenfakkel (nacht-lijke lichtverschijning) telkens weer dezelfde weg doorloopt.

Ergernis (teleurstelling, frustratie).

Ergernis is gestoorde innerlijke vrede, -- het kenteken bij uitstek van zwarte magie en hekserij.

De 'thumos' of levensdrang in zijn gefrustreerde vorm overheerst dan de zakelijke geest en diens innerlijke vrede. Een heks/ hekser ergert zich wanneer zij geen zwijnenvlees of een ander geschenk krijgt.

Een kinderloze heks doodt, geërgerd en nijdig, een zwangere vrouw of een pasgeboren baby.

Een hekser, geërgerd en wrokkig, wreekt zich op de vrouw die zijn voorstellen afwees.

ER397

Geërgerd eergevoel.

Opm.-- Men kent in de huidige chaologie (theorie omtrent het overingewikkelde) de term 'vlindereffect', waardoor men aanduidt het feit dat op een minieme oorzaak (voorteken) een enorme reactie (vervolg) volgt. Luisteren wij naar Sterly.

Bij de dodingen die als wraakactie geduid worden, staat de vergelding vaak in geen verhouding tot de aanleiding.

De Simbu zien dat maar zij letten daarbij op de woede van de kumo-mens: "ye mundo kama si erukwa" (Het doet haar lever slaan). In een land waar de mensen toch al een uitgesproken eergevoel hebben, is het eergevoel der kumo-lui - de meeste althans - ziekelijk overgevoelig.

Opm.-- Dit illustreert de opgewondenheid of diep gestoorde innerlijke vrede.

O.c., 129f. (Rachedurst). -- De wraaklust van een kumo-mens is "als een grasbrand waarbij het vuur door een vonk ontstaan zich met windsnelheid voortplant" (aldus Sterly).

Omdat het hem niets te eten gaf toen hij om voedsel vroeg, doodde Aglua, een jong kumo-man, een meisje uit zijn clan.

Bij de Inaugl vroeg Maria Mandigl een man uit de lijn waarin zij gehuwd was, om het schuldgeld voor haar dochter - 7,50 kina (de munt sedert 1975) - Hij wees ze af en beschimpte ze. Daarop doodde zij zijn klein dochtertje.

Onverzadigbare vraatzucht.

De 'thumos' of levensdrang hoeft niet eens teleurgesteld te zijn. Heksen/ heksers neigen tot onverzadigbaarheid: vraatzucht drijft ze tot het eten van halfverteerd voedsel in de darmen van slapende mensen

O.c., 130 (Freszgier). -- De heks Wangla Werai doodde de zuigeling van haar zwager Martin Waiangl, omdat zij "de zoet smakende lever" van de baby wou eten maar ook omdat, nadat hij verboden had zoete bataten op de markt te verkopen, zij woedend geworden was.

Opm.-- Hier hebben wij twee motieven: geërgerd eergevoel èn vraatzucht. -- De kumo-dieren van de heksen Kewan Kangigl en Maria Mandigl namen uit de slachtoffers de lever en gaven hem aan "hun moeders" (de heksen) die hem bereidden en opaten.

Opm.-- Hieruit blijkt de dierlijke oorsprong van de vraatzucht.

Opm.-- Wij staan hier voor een soort dieptepsychologie. -- Het kumodier waarvan de kumo-lui zeggen dat het het is dat ze ertoe drijft, waarbij zij slechts schoorvoetend ingaan op die dierlijkheid, is de in de diepten der ziel van de kumo-lui actieve levensdrang die aanzet tot al wat afwijking is van de normen binnen de gemeenschap.

ER398

Let er wel op dat die levensdrang niet zozeer het biologische binnenste maar het fijnstoffelijke (fluïdieke) binnenste bedoelt.

2. -- *"Böser Blick"* (o. c., 133f.)

Hiermee raken wij een ander aspect van de dieptepsychologie, nl. de onbewuste of onderbewuste levensdrang.

a.1. De term "het kwade oog" ("evil eye") wordt door *John Nilles, The Kuman of the Chimbu Region*, in: Oceania xxi (1950/1951) gebruikt om de term "toro kinde erukwa" te vertalen. Deze drukt zowat uit "Hij kijkt slecht (boosaardig) aan".

Maar dat zeggen de Simbu wanneer iemand woedend is of doordringend aankijkt zonder dat daarbij meteen aangenomen wordt dat hij/ zij de medemens door het aankijken wil schade toebrengen. Kijkt iemand een medemens boosaardig aan, dan zegt men ook “ye kan kince yongwa” (Boosaardig hem aankijkend hij legt).

Dat kumo-lieden over het kwade oog beschikken, dat zij levende wezens door de boze blik kunnen schade toebrengen of doden, blijkt op het eerste gezicht uit de notulen der politie omtrent de toetsing van twee heksen in 1982/1983.

Opm.-- De vraag rijst of die verslagen niet door westerse vooroordelen beïnvloed zijn.

a.2. In de Europese volkstraditie - aldus Sterly - wordt het kwade oog geduid als een aangeboren eigenschap waarvan heksen, magiërs en vreemden zich bedienen. Althans volgens *TH. Hauschild, Der böse Blick (Ideengeschichtliche und sozialpsychologische Untersuchungen*), Berlin, 1982,-- een werk waarop Sterly zich steunt.

Opm.-- Wanneer de boze inwerking, door de blik of iets anders, on(der)bewust is, dan heten Fransen dit “être néfaste(s)”, onheilbrengend zijn zonder het te weten.

De ‘wil’ om te beschadigen of te doden of wat ook te doen is dan een in de on(der)bewuste diepten aanwezige ‘wil’ of ‘aandrang’.

b.1. Sterly.-- Een heks/ hekser moet in feite de onheilstichtende macht van het kumo-dier in zich “in herinnering brengen” voordat zij/ hij een mens, een zwijn, een kip treft.

Zo komt het dat de Simbu zeggen: “Kumo is in een mens ingedrongen en heeft hem getroffen (sungwa) of de lever en de darmen in stukken gesneden (balkwa), gebroken (bugun-dungwa) of opgevreten (nongwa), -- zonder dat zij van het kwade oog gewagen!

ER399

Kumo is de actieve macht die aan het werk is,-- niet een on- of onderbewuste blik.

b.2. Sterly. - De vrees voor het kwade oog zoals dat in Europa bekend is, is de Simbu onbekend. -- Dat dit zo is blijkt uit het feit dat kumo-mensen meestal anderen beschadigen wanneer hun 'oorspronkelijk' (*opm.*-- Sterly bedoelt 'biologisch') lichaam niet aanwezig is, in de gedaante van een dubbelgang(st)er. Het kumo kijkt niet aan: het treft. Een andere term daarvoor heb ik niet gehoord.

Opm.-- O.i. is Sterly hier niet in het klare.

O.c., 92, zegt hij: "Als onbewust aandeel aan het individuele zieleleven - zoals S. Freud dat verstaat - kunnen wij kumo niet duiden. Een heks b.v. is zich van haar kumo op ieder ogenblik bewust, ook wanneer het dier als dubbelgangster in dieren- of mensengedaante haar lichaam verlaat.

Wanneer het kumo erop uittrekt, gaat het bewustzijn mee, gedreven door de begeerte waarvan het "de belichaming" lijkt zijn. -- Slechts van kinderen met een kumo wordt gezegd dat zij de werking nog niet kunnen inschatten".

Opm.-- Dat zal waar zijn. Maar, wanneer de heks bewust met het kumo-dier uittreedt, -- wanneer het dier haar begeerte belichaamt zoals Sterly beweert, dan heeft zij een bedoeling en let zij op haar mikpunt. Dat letten op een mikpunt is een blik! Een blik die van de ogen van het dier of de mens in de gedaante van dewelke de heks erop uittrekt, uitgaat.

Dat zij daarbij met meer dan haar blik - haar kwaad oog - aan het werk is, is ook het geval bij de Europese heksen. De ogende blik is de intentionaliteit van het bewustzijn dat let op het mikpunt-slachtoffer en op wat ermee moet gedaan worden aan boosaardigs.

Dat volgens het taalgebruik der Simbu daarbij niet uitdrukkelijk de term "kwaad oog" gebruikt wordt, belet niet dat het kwade oog er wel degelijk bij is. Dit blijkt des te meer daar de heks dagen of weken tevoren haar aanval voorbereidt en bij het voorbereiden het mikpunt opzoekt, nagaat met de ogen die reeds dan boosaardig toekijken.

Wanneer zij dan 's nachts met diezelfde blik en bedoeling let op het mikpunt, dan is dat maar de voortzetting van wat zij reeds tevoren deed. Of dat nu bewust is of on(der)bewust, is hier van minder belang: zij 'oogt' en wel boosaardig.

ER400

76. Het 'binnenste' (400/403)

Reeds *K.-M. 09* en *16* b.v. bleek dat het begrip 'het binnenste' een sleutelbegrip is. Wij gaan daar nu dieper op in.

Aufessen des Inneren (o.c., 23f).

Alle verslagen zeggen hetzelfde: heksen/ heksers nemen het binnenste van een mens uit hem/ haar om het te bereiden en op te eten. -- Dat binnenste is op de eerste plaats de ziel of schim ('schaduw'), d.i. een soort fluïdum (*opm.*-- niettegenstaande het feit dat Sterly reageert tegen aan de Simbu vreemde termen, gebruikt hij toch die term) dat het biologische lichaam doordringt en het tot een levend wezen maakt.

Opm.-- Voegen wij daar onmiddellijk aan toe: dat binnenste, in de fluïdieke zin, is tevens de dubbelgang(st)er! O.c., 24: "Die Hexe nimmt nicht das vorhandene Organ sondern dessen Fluïdum oder Anwesenheit".

De termen 'vorhanden' en 'Anwesenheit' komen uit Heidegger' s werken: zij zijn ontoereikend want veel te algemeen (ontologisch bedoeld immers) om juist één soort 'Vorhandenheit' (onmiddellijke gegevenheid in onze dagdagelijkse ervaringen van westerse mensen) en juist één soort 'Anwesenheit' juist weer te geven.

Sterly haalt *Bronislav Malinowski, Argonauts of the Western Pacific*, New York, 1922, 243f., aan. -- Wij zijn op het Trobriand-eiland Boyowa.-- Een vrouw vertelt hoe haar kind door een heks van zijn binnenste - lopoulo - beroofd wBoyowa. --n zij een klein meisje was, kwam op zekere dag een vrouw, Sewawela, bij haar ouders om hun een mat te verkopen. Sewawela kwam van het eiland Kitava maar was in Wawela gehuwd.

Voorteken: De ouders kochten de mat niet en boden haar maar weinig eten aan. Vervolg: wat de teleurstelling en wrok (*K.-M. 19*) van de als heks bekende Sewawela uitlokte die eraan gewend was "met eerbied" behandeld te worden. Het werd nacht. Voor het huis was het kind aan het spelen op het strand.

Plots zien de ouders een grote lichtkever (glim- of gloeiworm; ***opm.***-- vgl. kumo-dier) rond het kind cirkelen. Waarop de kever rond de ouders cirkelde en het huis binnenvloog.

Opm.-- Wie denkt hier, na vorig hoofdstukje, niet aan de boze blik gericht op kind en ouders?

De ouders zagen dat zoiets “niet normaal” was: zij riepen het meisje binnen en legden het te bed. Onmiddellijk daarop werd het ziek en kon de hele nacht geen oog toedoen. Ouders en andere verwanten waakten erbij. De morgen daarop was het kind “zo goed als dood”: enkel het hart sloeg nog.

De aanwezige vrouwen zetten de dodenklacht in. Maar de grootvader van moederszijde spoedde zich naar Wawela en zocht er de heks Bomrimwari op.

Deze nam kruiden en wreef er zich het hele lijf mee in. Daarop nam zij de gedaante van een ‘mulukwausi’, een vliegende heks, aan om, in die gedaante, het binnenste van het kind op te zoeken.

Zij zocht en trof het aan in Sewawela’s hut: het lag op een plank waarop de grote lemen schotels stonden waarin taro (= me, colocasia esculenta, een aronskelkachtige knolplant) in puddingvorm bereid was. Daar lag het binnenste “rood als kaliko” (*opm.-*: calico(t), katoendoek). Sewawela had het daar gelegd en was met haar man de tuin ingegaan met de bedoeling het te eten nadat zij teruggekeerd was.

Zodra Bomrimwari het binnenste gevonden had, voerde zij er op staande voet magische bezweringen op uit. Daarop begaf zij zich naar het huis van de vader, oefende verdere magie uit over gember-en-water en deed het binnenste in het lichaam van het kind terugkeren. Daarop begon het te beteren.

De weldadige heks kreeg van de ouders een aanzienlijke vergoeding voor de redding van het kind.

Opm.-- Vergelijk de methode van mulukwausi met die van de vliegende engel of die van de vliegende vogel (*K.-M. 07*).

Het begrip “het binnenste”.

Eigenlijk staan wij voor twee correlativa: het binnenste en dat wat het binnenste uitvreet (kumo). -- O.c., 86 : Het binnenste staat niet tegenover al wat buiten de mens is.

Opm.-- Ook deze twee zijn op elkander betrokken: K.-M. 09 leerde ons dat men als kumo-begaafde kan inwerken op “het binnenste” zo dat men uit de boom valt of een ongeluk met de wagen heeft. Het occulte binnenste en de occulte omgeving hangen samen, vormen een eenheid.

O.c., 86. -- De huid is het geheel van het biologische lichaam als omhulsel dat het binnenste omvat.

Opm.-- Maar die huid is doorlaatbaar, occult gesproken: zij is als een zeef waar doorheen zich processen afspelen.

ER402

Letten wij er weer eens op dat Sterly het regelmatig heeft over het 'eigenlijke' binnenste (o.c., 23, 190, 86, 141f.): "De Simbu weten dat zij uit een zwijn de lever kunnen halen wanneer zij het geslacht hebben.

Van de heksen echter wordt gezegd dat zij de lever uit haar slachtoffers halen zonder de huid te beschadigen: een spreuk (…) zegt dat de term 'kumo' betekent "het uitvreten der levenskracht, het eigenlijke binnenste". (O.c., 142).

Dit betekent dat kumo een fluïdieke (ijl- of fijnstoffelijke) activiteit is die erin gelukt, na het fluïdieke of zielelichaam te hebben uitgevreten, het materialiseert en tot grofstoffelijke werkelijkheid maakt.

Opm.-- Eigenaardig genoeg staat Sterly, uit heideggeriaanse vooroordelen, nooit uitdrukkelijk stil bij dit aspect en verwoordt het steeds in vage termen. Waaruit wel blijkt, dankzij redenering, dat er dematerializering en hermaterializering is. Dit dankzij greep op het fijnstoffelijke lichaam.

(1) Indien iemand bedroefd of ziek is zegt de Simbu: "Zijn binnenste spreekt zwaar of sterft". Indien iemand in wie een kumo is ingedrongen doordat zij/ hij een zoete bataat gegeten heeft, onrustig wordt en tot rondtrekken, resp. ronddwalen genoopt wordt, dan zegt men dat "het binnenste" onrustig is. -- Dit betekent duidelijk dat het binnenste het psychische leven omvat.

Opm.-- Dit doet denken aan uitdrukkingen in de Bijbel als "het hart en de nieren" die door Jahweh doorzien worden, -- als "het gebeente" dat vermorzeld wordt, -- als "het vet" en dergelijke meer.

(2) Maar indien men het heeft over vlees en bloed - eigenaardig herinnerend aan Jezus' woorden wanneer hij het over de eucharistie heeft (als "mijn vlees en mijn bloed") -, long, lever, milt - vooral de lever -, dan gebruikt de Simbu ook de term "het binnenste". Wat dan bewijst dat het biologische leven mede behoort tot het binnenste.

Verdere teksten. -- Wij geven nu een aantal aanhalingen.

1.a.--Meestal is het het kumo-dier dat het binnenste - de lever b.v. - rooft of uitvreet. Daarbij wordt het biologische lichaam van het mikpunt, ofschoon binnenin gekwetst, niet fysicaal opengesneden om b.v. de biologische lever eruit te halen.

ER403

Voor de Simbu is het feit dat kumo-lui het gestolen binnenste bereiden en opeten, niet een tegenstrijdigheid want - aldus uitdrukkelijk Sterly - de kumo-lui hebben het op de dubbelgang(st)er van het binnenste - b.v. de lever - gemunt.

1.b.-- O.c., 142. -- De kumo-lui, in het lichaam van hun slachtoffers 'aanwezig', halen er het eigenlijke binnenste uit en laat het overige gevoelloos achter. "Ye kuiama taia ongwa" (Zijn levenskracht, ziel, of schim) is heengegaan). Wat niet belet dat het eruit gehaalde biologisch gegeten wordt.

Opm.-- Wie ook maar een beetje in occultisme thuis is, weet dat men dankzij denken het fijnstoffelijke beheersen kan en het de- en hermaterialiseren!

2.a.-- Het strikte lijkenvreten is anders.
De kumo-mensen halen fysicaal het biologisch lichaam uit de graven, verdelen ze en eten vlees en bloed en vet.-Voor zover de gewone Simbu daarover oordelen kan, doen de kumo-mensen dit in hun mensengedaante.

2.b.-- Wij moeten dus vooropstellen dat de kumo-lui het vermogen om een dubbelgang(st)er te vormen, op het slachtoffer toepassen wanneer zij het eigenlijke van het binnenste van de rest van het lichaam losmaken.

Kumo = levenskracht.
O.c., 142. -- Wanneer een vrouw zoete bataten uitwoelt en de aan de wortels hangende kleinere knolletjes niet meer met aarde bedekt, verbranden zij door de zonnestralen. "Ogai ande kumo iungwa" (De zon heeft de zoete bataten kumo ontnomen).

In de zon opdrogende knollen verdrogen, verschrompelen: het leven - kumo - gaat eruit! Zodat de term 'kumo' zowel levenskracht als levenskrachtvreten kan betekenen. Wat een geval van metonymie is. Nu is die levenskracht (dat

wat iets tot een levends iets maakt) het binnenste. M.a.w.: kumovretende lui hebben het op het kumo gemunt dankzij hun eigen kumo!

Aangezien het biologische binnenste solidair is met het psychische, berooft de kumobewerking het slachtoffer - behalve van diens organen zelfs als de lever b.v. - ook van diens gevoel en levensdrang, -- zelfs van de wortel - mem - van zijn leven waarmee het eigenlijke binnenste in zijn geheel staat of valt.

'Mem' is 'wortel', 'wortelstok: -- ook 'grond' of 'oorsprong'. Het binnenste is niet meer gaaf (mundu). -- Opdat het slachtoffer zou kunnen herstellen - herleven - , moet het geroofde teruggegeven worden (zoals hierboven *K.M. 24* Bomrimwari deed).

ER404

77. Beschadiging (404)

Schädigende Einflüsse (o.c., 131f.)

De kumo(ziel) van de kumo-lui die occult sterker en vooral die agressiever zijn dan de andere kumo' s (zielen), vreten deze uit om zich die macht (kumo) toe te eigenen en dit vooral in dierengedaante. -- Dit loopt niet altijd uit op de dood. --

1. Het kumo-dier kan b.v. een geleidelijk in ziekte wegkwijnen veroorzaken.

2. Ook kunnen meer dan één kumo-mensen tegelijk éénzelfde mikpunt uitknagen. - De symptomen zijn: verzwakking, -- vermagering, uittering. Vgl. *K M. 09.*

Net zoals het lichaam van een heks/ hekser koud en bewusteloos in de woning ligt, terwijl de dubbelgang(st)er erop uittrekt, zo ook blijft, nadat het kumo-dier het eigenlijke binnenste weggehaald heeft, het slachtoffer koud en gevoelloos achter. -- Zo zegt mij een verpleger in het Gembogl-hospitaal omtrent het uitteren.

Opm.-- Wij verwijzen hierbij naar *Carlo Ginzburg, De Benandanti (Hekserij en vruchtbaarheidsriten in de 16de en de 17de eeuw*), Amsterdam, 1986.

Het werk - o.m. o.c., 54, 67, 100 - vermeldt hoe heksen en benandanti ook in een schijndood - koud en bewusteloos - vielen, eeuwen geleden in Noord-

Italië. De gelijkenis is opvallend en wettigt de term 'heks(er)' als vertaling van 'kumo-mens'.

Onbewuste beschadiging.

Vaak lijken kinderen die kumo-begaafd zijn de verderfelijkheid van hun kumo-praxis niet te beseffen.

Een achtjarig jongetje dat van zijn moeder een kumo-dier gekregen had, gaf zijn kleinere halfbroertjes en halfzustertjes uitwerpselen te eten.

Hij bracht ze bij dat het 'voedsel' was! Sedertdien werden de kinderen ziekelijk en bleven in hun groei achter.

Wat zo-even van kumo-kinderen gezegd werd, wordt ook wel beweerd van volwassenen: kumo-volwassenen zouden soms andere mensen beschadigen of de dood aandoen zonder dit bewust te willen.

Opm.-- Men moet opletten wanneer het gaat om 'bewust/ onbewust', omdat het menselijke bewustzijn weliswaar bewust te werk gaat maar niet zonder soms zeer erge dosissen on- en onderbewuste invloeden die zo zijn dat zij moeilijk onderscheidbaar blijken van bewuste daden. Wie in een klimaat van kumo-dierlijke begeerten leeft, beseft dit en beseft het ook niet!

ER405

78. Nog eens: kumo en gewone magieën (405)

Wij hebben dit thema al aangesneden *K.-M. 04*. Wij hernemen het nu omdat wij nu veel beter weten wat kumo-methode is.

O.c., 165 (*Hexenwesen und Zauberhandlung*). Zegt Sterly: "Kumo is een wezen of onwezen ("Wesen oder Unwesen"). Beschadigings- en dodingsmagie zijn praktische handelingen". Dat is het heideggerianisme van Sterly! Maar wij luisteren verder naar hem.

Volledig opklaren laat dit onderscheid zich niet, want magie en heksenwezen geschieden beide binnen de horizon (*opm.*-- axiomata) van de magische machtigheid ('Mächtigkeit').

Is het nu magie of hekserij wanneer een vrouw een man" een slechte spijs" geeft en hij daardoor ziek wordt? Ook de Simbu weten het niet altijd goed. Tenzij wanneer b.v. een vrouw reeds tevoren als kumo-vrouw bekend staat.

Wat niet belet dat zij het onderscheid tussen “kumo nongwa” (Een heks/ hekser vreet) en “pelpegl yongwa” (Een slechte spijs ligt) niet bestrijden.

Wanneer een heks(er) iemand, met boosaardige bedoelingen, iets te eten geeft, doodt in dat geval (nl. het kumo-diergeval) niet de spijs op zich maar het kumo-dier.

Afvalmagie (die met resten van mensen b.v. werkt) is met hekserij niet verwant. -- Maar de vervoeringspraktijken kumo tongen (*K.-M. 06*: vooral in de vorm van de vliegende vogel) en iri mbirre ndungwa (*K.-M. 08*: Rookkop hij spreekt man, -- met de vliegende vogel) zijn blijkbaar verder uitgewerkte vormen van de man, --aloude tijden overgeleverde kumo-praxis der Simbu.

Vergeleken met die praxis geven de vervoeringstoestanden der Simbu-hekserij de indruk een minder ontwikkelde vorm van hetzelfde te zijn.

Opm.-- Sterly zegt dat het kumo-dier “een (on)wezen” is en magie een praktische handeling. - Maar het kumo-dier handelt ook en dan nog magisch (want het beheerst - manipuleert - ‘kumo’ (zielestof)). Terwijl magie, - in de vorm van kumo tongen en iri mbirre ndungwa ook een vliegend (on)wezen, een vogel b.v., omvat.

Waarom niet simpelweg gezegd dat kumo-methode een soort magie is,-- verschillend van de andere types van magie maar fundamenteel ermee verwant en dat magieën die vliegende vogels aanwenden, gebeurlijk kumo-dieren bevatten?

ER406

79. Contactmagie (406/409)

Wij beginnen met een fundamenteel hoofdstukje.

Seele und Schatten (o.c., 157).

‘Ziel’ en ‘schim’ (‘schaduw’) duiden de Simbu met één en hetzelfde woord aan: kuia of ook kuiamo. Dat betekent ‘levensgeest’, ‘levensziel’, d.i. dat wat - als wortel van leven - iets dat op zich dode stof (ijle of grove stof) is, tot levend wezen maakt.

Thumos. -- Volgens Sterly beantwoordt dit aan het Oudgriekse 'thumos'. -- Zo - aldus Sterly - wanneer de mens droomt, verlaat kuia voor een tijdje het biologische lichaam en is kuia aanwezig bij dat waarvan het droomt.

Opm.: Het staat vast dat, bij de antieke Grieken, de term 'thumos' inderdaad "ziel, levensbeginsel" betekent maar met de nadruk op de ziel als bron van voelen en willen en denken. Vandaar dat 'thumos' gemakkelijk 'levensdrang' en gebeurlijk "teleurgestelde levensdrang" betekent.

Opm.: Dat in de droom de ziel het lichaam op een of andere wijze verlaat (niet zozeer in schijndood of lethargie), is een gegeven dat vele etnologen ontmoeten.

Aangezien al wat de mens aan ruimte inneemt, d.i. zijn lichaam, zijn woning, zijn gerief, tot de levensziel behoort (*opm.:* men kan ook zeggen dat kuiamo uittreedt en in die dingen trekt als buitenlichamelijke ziel(estof)), kan men via deze dingen (waarin kuia aanwezig is) ook op de levensziel invloed uitoefenen. Die invloed kan zover gaan dat, wanneer er de wil toe is, de levensziel definitief uit de ingenomen ruimte (lichaam, woning, gerief) trekt, waardoor hij/ zij sterft.

Opm.: Als heideggeriaan verwerpt Sterly termen als 'animisme' of "pars pro toto" (het deel staat voor het geheel) en vervangt ze door (te algemene) termen uit het heideggeriaans taalsysteem ('aanwezigheid'/ 'afwezigheid'; omkering e.d.m.). Het is duidelijk dat die afgewezen termen minsten even goed weergeven als die van Sterly. Al was het maar doordat zij nauwkeuriger en door gebruik ingeburgerd zijn.

Contacttover steunt blijkbaar op het begrip "ingenomen ruimte".

Aanraking, indringing in de ingenomen ruimte kunnen magisch werken. -- Dat het hierbij allereerst om fijnstoffelijkheid gaat, blijkt uit o.c., 139.

ER407

Het bloed van een vermoorde kan in ons lichaam dringen en gezwellen veroorzaken. De huidbesmetting van een lijk kan de treurenden errond, vooral degenen die het lijk dragen, met "yono sungwa" (verzwakking en lamheid) slaan.

Opm.: Hier situeert zich het begrip "occulte besmetting": het (lichamelijk) contact met b.v. een lijk kan het indringen van een ziekmakend of dodelijk werkend fluïdum (kumo) veroorzaken.

Contactmagie. -- O.c., 154ff. (*Kontaktzauber*).

Over een bevreemdende soort contactmagie gaf mij Siwi Kamuna 1971 uitleg.

Het gaat over een hoge boom, de andembugl, die zeer giftig is. Hij vertoont hand-grote bladeren, witachtige bloemen. In zijn onmiddellijke omgeving groeien geen andere planten (grassen, bomen b.v.). De dieren mijden hem.

Indien een vogel erin terecht komt, valt hij dood. -- Volgens Sterly verwijst dit verhaal naar de beruchte upas-boom (antiaris toxicaria) uit wiens melksap in Indonesië pijlgift gewonnen wordt.

Welnu, de magiër - vader van de andembugl geheten - schiet met een viertandige vogelpijl bladeren van de andembugl, schuift ze met een stok in een bamboestengel die hij goed afsluit en in zijn huis bewaart.

Indien hij een 'vijand' schade wil toebrengen of een dief betrappen, strooit hij enkele bladeren zo op de grond dat zijn mikpunt er moet over stappen of er zich op zetten.

Door het contact met die bladeren haalt het mikpunt zich "andembugl yongwa" op de hals, -- een ziekte die krabben en mager worden behelst. -- Slechts de vader van de andembugl kan deze kwaal bezweren. Iets waarvoor de zieke hem een vet varken moet schenken als tegengave.

O.C. 155f. (Gespräch über Abfallzauber).

Kimagl betekent 'afval'. Of resten die tot de onmiddellijke omgeving van iemand behoord hebben.

In de zomer van 1971 in Tora mambuno waren vier arbeiders aan de opbouw van een zaagmolen bezig. Zij rookten sigaretten. Daarvan legden zij de restjes, de peukjes, op een hoopje. Dat is één type van 'afval'.

"Hier zijn oude vrouwen" zei één hunner. "Zij komen uit het Bundi-gebied en trouwden hier in de clan in. Indien zij de peukjes vinden, kunnen zij daarmee "kwaad stichten" en ons b.v. ziek maken. Daarom 1eggen wij de peukjes bijeen en werpen ze later in het vuur.

ER408

Eén der arbeiders: "Zo'n vrouw wikkelt ze in bladeren en neemt ze mee. Dan wikkelt zij er boombladeren rond terwijl zij er magische woorden over uitspreekt.

Zo'n bundel verbergt zij in haar huis onder het dak boven het vuur. -- Velen beweren dat de Bundi de kimagl, de afval, in een bamboe steken en deze dan roken.

Wanneer een vrouw dat doet, dan wordt de man wiens kimagl zij heeft, nog binnen de maand ziek: hij kan kortademig worden of zijn gezicht zwelt op of hij bloedt uit de neus of krijgt verzweringen.

Opm.: Men ziet dat, via contact, men de buitenlichamelijke ziel, in de ingenomen ruimte aanwezig, kan misbruiken tegen degene van wie die ziel(estof) is. Afvaltover is één toepassing van contactmagie.

De magische boog. -- O.c., 156 (*Der Zauberbogen*).

Zie ook o.c., 77; 158. -- Kimagl kimbre is de kleine magische boog, gemaakt uit de pennenschacht van de kasuaris (casuarius bennetti,-- een dier van een meter hoogte). Hij diende Siwi Getne als magisch dodingsmiddel tegen vrouwen en mannen. Zo, wanneer er iets gestolen werd uit zijn tuin, schoot hij in het voetspoor van de dief / dievegge. Deze moest daarop verzweringen aan de benen krijgen, doorgaan met stelen, het huwelijk zien uiteenvallen en tenslotte sterven.

Opm.: Het voetspoor drukt in de grond de buitenlichamelijke ziel(estof). Iets dat vele dieren - honden b.v. - zeer goed ruiken zo dat zij de ingenomen ruimte van iemand gewaarworden.

Toen een man uit een ander stam naar Gandigl kwam - uit een stam die vele Gandiglnem en andere Kuglkane gedood had -, schoot Siwi Getne in alle geheim met de magische boog een pijl in zijn ye kuia, zijn schim (schaduw, uitgetreden ziel(estof)). Wanneer bloed aan de grasstengel te zien was die als pijl diende, moest het mikpunt daarop gestorven zijn.

De Gandiglsunanem beweren zelfs dat de kumo-man Siwi Getne de mensen met zijn magische boog in het geheim bloed afgetapt heeft.

O.c., 157f. (Der geschabte Totenknochen).

Een dief/ dievegge die bananen gestolen heeft, kan zijn/ haar aanwezigheid (*opm.:* ingenomen ruimte mèt buitenlichamelijke ziel(estof)) niet ongedaan maken.

Een magiër(in) betrapt langs die weg zijn daad en werkt zodoende op zijn levensziel in.

Wanneer bij iemand bananen gestolen zijn, moet de bestolene op de begraafplaats gaan en daar een stuk been van een dode zoeken.

ER409

Hij raspt er een beetje van op een blad en legt het been terug in het graf. Daarop graaft hij de wortelstok van de bananenstam waarvan de bundel gestolen werd, uit en snijdt er een stuk uit. Hij boort er een klein gaatje in, steekt het blad met het beenstof erin. Daarover strijkt hij aarde glad.

Dan legt hij dat in een ondiepe kuil in de nabijheid van het mannenhuis, yagl ingu, een meestal rechthoekig, soms rond gebouw waarin de mannen en de jonge mannen van een grote familie of een lijn slapen. Hij bedekt alles met aarde.

Een maand later gaat hij na of de stomp vergaan is. Is deze zwart geworden en verrot, dan weet hij dat de dief/ dievegge een zwarte huid zal krijgen en sterven.

De uitleg van Sterly: “Het overmachtige - Sterly’s eigen term voor “buitennatuurlijke macht” - dat de dief treft, is de geest van de dode wiens beenraspsel in de bananenwortel steekt’.

Opm.: Ook de beenderen van een gestorvene bevatten diens buitenlichamelijke ziel/ zielestof of kumo en behoren tot diens “ingenomen ruimte”.

Kumo en ingenomen ruimte.

Men kan de vraag stellen waarom wij zo lang stilstaan bij contactmagie die, op zich, niet zo nabij is t.o.v. kumo-activiteiten. En toch! O.c., 132. -- “Een onheilstichtend fluïdum” (*opm.:* in tegenstelling tot wat Sterly o.c., 156 zegt, gebruikt hij hier toch de term ‘fluïdum’ - zo lijkt het) - gaat van alle mogelijke kumo-dingen uit: van kookstenen, beenderen van kumo-slachtoffers, van haren van heksen, kumo-stokjes (die, in de nabijheid van een lijk, door kumo-mensen in de aarde gestoken worden).

De Simbumensen duiden ze als gevaarlijk, ziekmakend. De dreigende macht wordt in en rond die dingen aanwezig geacht. Zij werden vroeger in de magie gebruikt.

Opm.: Dat betekent dat kumo-dieren ook een ingenomen ruimte hebben en een buitenlichamelijke zielestof. Ja, dat zij doorheen die ruimte en zielestof nog steeds werken! Wat weerom aantoont dat kumo tenslotte een vorm van magie is.

Taboe-magie.

O.c., 227. -- De lijken van gedode kumo-mensen werden als onrein gevreesd: "met nangie diglmbi, huidvlek, omgeven". Zij werden ook wel om reden van de geesten der dode kumo-mensen gemeden. Wat het begrip 'taboe' (te mijden) behelst.

Opm.: Ook dit is het geloof in ingenomen ruimte. Zo dat contact "te mijden" is.

ER410

80. Kumo-inwijding (410/411)

Hoe wordt de kumo-begaafdheid doorgegeven? O.c., 80f. (*Gespräch mit Gamba Gona*). Dat is de vraag naar de initiatie of inwijding.

1.-- "Hoe komt het dat sommige vrouwen en mannen kumo hebben en andere niet?". -- Waarop Gamba: "Mensen die heksen/ heksers zijn, hebben het hun gegeven.

O.c., 81f. (Obertragung des kumo). -- "ye kumo ye tongwa" (Hij geeft hem kumo). Heksen lijken aan een soort dwang te lijden: zij moeten kumo doorgeven en wel binnen de clan.

Een heks/ hekser die kumo doorgeeft, verliest het eigen kumo-dier niet. Ook is het dier dat zij/ hij geeft, niet hetzelfde als het hare/ zijne: meestal is het een ander dier.

De ritus. -- Algemeen wordt aangenomen dat degene die kumo krijgt, iets eet dat de heks/ hekser bereid heeft. Ook dat het heksendier met het eten of onmiddellijk nadien in degene die het krijgt, indringt.

Opm.: Het is dus een fenomeen van indringing, -- iets dat, in occultisme, danig gekend is. Denken wij aan de vele graden van 'bezetenheid'.

Opm.: Denken wij aan het hoofdstuk van het Johannesevangelie waar verteld wordt hoe Jezus, door middel van in een saus gedoopt brood, Satan in Judas laat trekken.

2.a.-- O.c., 83 (Korumbi gibt seiner Frau kumo).

De vrouw van Koumbi wou geen heks zijn, maar uit schrik voor haar man onderwierp zij zich. De man ving een muis. Hij verschroeide ze (ontharing), braadde ze in hete as, nam ze eruit en deelde ze in twee. De vrouw wou eerst niet eten doch zij werd ertoe verplicht. Samen aten zij de muis op,- ieder zijn helft.

Onmiddellijk daarop voelde de vrouw haar binnenste (haar levensziel of natuurgegeven kumo) zwaar worden. De nacht daar op sliepen beiden niet: zij trokken erop uit en zochten uitwerpselen,

2.b.-- O.c., 83f . (*Eine Frau wird wider Willen initiiert*).

Mogume, een heksenvindster, vertelde dat zij kumo had gekregen zonder het te weten of te willen. In 1982 werd zij naar Gembogl geroepen om de verdachte dood van Waiangl op te helderen. Nadat zij de schuldige had ontmaskerd, vertelde zij de mensen hoe zij kumo gekregen had.

In haar lijn was een vrouw uit een andere clan een huwelijk aangegaan: zij was een heks. Toen de latere heksenvindster al geruime tijd gehuwd was en bij haar man leefde, bezocht zij op zekere dag de verwanten van haar vader.

ER411

De heks aldaar vond blijkbaar smaak in Mogume. ‘s Avonds gaf zij haar kumo d.m.v. een gebakken zoete bataat. Mogume at de knol op en liep zo kumo op.

Daarop werd het haar vreemd te moede: zij werd een onrust in haar gewaar en dwaalde twee nachten lang, met andere heksen en heksers, rond.

In de loop van de derde nacht haalden de kumo-lui een lijk uit een graf. Zij verdeelden het: Mogume kreeg een hand. Doch zij weigerde van dat vlees te eten: een heks wou zij niet zijn! De morgen daarop nam zij de hand mee en toonde ze aan de Tiannen in het mannenhuis.

(2) Vgl. o.c., 269f.. -- Toen zij de hand zagen, riepen zij aiyaa! Zij vluchtten op hun bedstellage. Daarop vertelde zij hun alles. De hele dag beraadslaagden zij. ‘s Avonds zei mijn broer: “Morgen gaan wij allen naar het politiebureel en naar de kiap (captain, regeringsbeambte). Gij neemt de hand mee en brengt de kiap op de hoogte. -- Wij nemen ook een varkentje mee: de kiap kunt gij

dan tonen dat gij kumo hebt wanneer gij het zwijntje met uw kumo doodt. -- Vgl. *K.-M. 02*.

's Anderendaags werd dat plan uitgevoerd. -- Het varkentje werd vastgebonden. Ik zette mij ervoor. Rondom stonden politiemannen en toeschouwers. Ik zond mijn kumo in het dier: na enige tijd viel het neer en begon het met de benen te spartelen. Daarop was het dood. Ik kwam ervoor uit dat ik geen kumo-vouw zijn wou, -- dat ik met mijn kumo geen mensen wou doden maar dat ik - dankzij mijn kumo - het heksendier in het binnenste van andere mensen die kumo hebben, kon zien. Waarmee ik kan helpen kumo-mensen te ontmaskeren die iemand ziek gemaakt hebben of gedood. -- De kiap gaf Mogume daarop een getuigschrift.

Opm.: Wij kennen alle het axioma inzake sacrale en occulte dingen: similia similibus (Het gelijke door middel van het gelijke). Dit is: men verwerft of men kent het origineel (het gegeven) door middel van het model (het juiste begrip dat het gegeven weergeeft).

Of men doodt of maakt althans ziek door in het origineel (het mikpunt) het kwaadaardige model (ziektemodel, doodsmodel) te laten trekken. Met het gekende gevolg. -- In die zin is al wat Sterly over kumo schrijft, niets anders dan wat etnologen, kolonialen, missiemensen telkens weer vaststellen.

ER412

81. Het kumo- of heksendier (412/416)
Das Tier im Kopf

Kumo-dieren - zo beweren de inlanders - nestelen zich in het hoofd, juist achter het voorhoofd, tussen de wenkbrauwen. -- Daarbij is het van geen belang hoe groot het dier uitvalt wanneer het die plek verlaat en uittreedt.

Opm.: Zieners/ ziensters zien het zitten in een soort blaasje of 'luchtbel'.

Sterley's toelichtingen. -- Het loont de moeite Sterley's uitleg even na te gaan.

1.-- De thermografische vorsingen van Dr. Rost (Tübingen) tonen aan dat de lichaamstemperatuur op die plek - de glabella ('kaalkopje') in anatomisch taalgebruik - onveranderd blijft zolang de mens gezond is, terwijl zij op andere plekken van het lichaam verandert. Rost betitelt ze dan ook als 'kerntemperatuur' en betrekt er de andere metingen op.

2.-- In de Indische yoga situeert zich op die plek de zesde van de zeven meditatiepunten waarvan de 'opwekking' of activering de yogi/yogini de gave der helderziendheid en der intuïtieve verlichting oplevert.

Opm.: Zoals ook in het tantrisme, waar men van 'sjakra's' (wervelkanalen) spreekt.

3.-- Volgens de Chinese geneeskunst ligt tussen de wenkbrauwen het bovenste van de drie dan-tian-concentratiepunten. In de acupunctuur is dit gekend als "P.a.M.3" ("Point de merveille", Yin-Yang).

Het heksendier - zo wordt beweerd - verlaat "zijn vader" of "zijn moeder" doorheen de ooropening of doorheen het achterhoofd en kan doorheen het oor of doorheen de huid in het binnenste terugkeren. Ofschoon het het uitzicht van een dier heeft, beweegt het zich met grote snelheid - als een geest - voort en kan het doorheen vaste voorwerpen gaan.

Opm.: Dit toont duidelijk aan dat het kumo een ijl- of fijnstoffelijk ('subtiel' of 'fluïdiek') wezen is dat doorheen de grove stof gaat. -- Denk aan Jezus, de verrezene, die binnenkwam zonder dat de deuren geopend werden.

De verzameling der kumo-dieren.

Versammlung der kumo-Tiere (o.c., 102/104).

A.-- Het valt op dat heksendieren meestal flinke, beweeglijke dieren zijn, vooral nachtdieren.

Opm.: Etnologen betitelen zo 'n dieren als zieledieren en menen dat zij even vluchtig zijn als de ziel die zij 'belichamen' (*opm.:* van een dierenlichaam voorzien).

ER413

Opm.: Met de term 'vluchtig' bedoelt Sterly 'fijnstoffelijk'.

Ik echter heb nooit gehoord dat de Simbu kumo met kuiamo (kuia) vereenzelvigen (vgl. *K.-M. 29*). Wel zeggen zij dat kumo met kuiamo meegaat. Zeker is dat - voor de Simbu - kumo-mensen door dieren gegrepen zijn en deze in hun ziel hebben opgenomen.

Opm.: 'Gegrepenheid' is een ander woord voor 'bezetenheid' (ofschoon in de omgangstaal de term 'bezetenheid' een erge en patente graad van gegrepenheid betekent).

Wanneer Sterly de term 'vereenzelvigen' gebruikt, dan bedoelt hij blijkbaar "totale vereenzelviging" (wat een onklaarheid is) ,-- iets dat wel weinig etnologen bedoelen met de term 'zieledier'.

(a) nachtdieren - uilen, vleermuizen, ratten, katten - beantwoorden aan de nachtelijke activiteiten der heksen/ heksers.

(b) Vaak zijn het vliegende (vgl. *K.-M. 06* (*kumo tongen*), *07* (*vliegende engel*), *24* (*mulukwausi*)) en op de grond snel voortbewegende dieren - vogels, vleermuizen, ratten, kruipdieren - De kasuaris (casuarius bennetti, een één meter hoge loopvogel) geldt als weerbaar en, als de hond, is hij een snelle loper.

(c) De koe zal wel om reden van haar formaat en vreemdsoortigheid indruk maken.

B.-- Toch tonen zich kumo-mensen, wanneer zij op de begraafplaats bijeenkomen, in mensengedaante, -- niet in dierengedaante.

Opm.: Ofwel treden zij in fluïdieke gedaante uit en materialiseren zij zich op het kerkhof, ofwel vertrekken zij in hun biologisch lichaam naar het kerkhof.

Sterly's lijst.

O.c., 103. -- De zwarte hond, het varken, de koe, de kat, de vliegende hond (dobsonia moluccensis, een grote zwarte vleermuis die bananen steelt), de vleermuis (syconycteris crassa), de rat, de muis, de kasuaris, de kwartel (synoicus ypsilophorus, een kleine bruine vogel in het grasland), de uil (ninox), de zwaluw (collocalia esculenta), de honingeter (melidectes belfordi, een zwarte vogel met lange snavel), de hagedis, de sprinkhaan, de wesp, de snuitkever komen voor.

ER414

Vermoedelijk ook buideldieren, vogels, kikkersoorten, cicaden. -- De slang (amphiesma (colubridae)), een kleine, een meter lange niet giftige slang, geldt tevens als kangi-geest (*K.-M. 1B, 14*).

Kumo kama.

O.c., 104 (*Die Spinne kumo kama*). -- Kumo kama (zwarte heks).-- Het is een twee centimeter l). -- zwarte wolfsspin (lycosidae) die op de grond leeft en de eieren op haar rug draagt. Kinderen roosteren ze en eten ze op.

Sprookjesfiguur.

Kumo kama is een boosaardige vrouw. Zij neemt de sieraden van en jonggehuwde vrouw weg, stoot ze van de helling de Simbu-stroom in. Meteen doet zij zich voor als de huisvrouw. Tenslotte wordt zij, met de talrijke kinderen die zij baarde, door de man omgebracht. -- Net als de kumo-vrouw geldt de kumo kama als “slechte vrouw” maar, in de mening der Simbu is zij geen kumo-vrouw.

Geheimhouding.

Kumo-mensen gewagen niet van hun kumo. Tenzij wanneer zij - door een heksenvindster ertoe genoopt - met de dood bedreigd worden. Gevolg: de meeste mensen weten niet welke kumo-dieren de heksen/ heksers in de omgeving dekken. Geraken zo’n dieren toch bekend, dan wordt er openlijk over gesproken voor zover men er zeker van is dat geen kumo-mensen in het gezelschap zijn.

Het gedrag der kumo-dieren.

O.c., 104ff. (Die Hexenratte).-- Ofschoon kumo-dieren er als natuurlijke dieren uitzien, is hun gedrag anders. -- Zo kunnen zij zwevend lange afstanden afleggen en moeiteloos doorheen hindernissen dringen.

Opm.: Zij zijn immers vluchtige of ijlstoffelijke wezens.

A.-- Een kumo-hagedis kan ‘s nachts in huis komen terwijl andere hagedissen slapen: daaraan uitgerekend herkent men ze. -- De sprinkhaan der heksen/ heksers - zo die van de hekser uit Bona, op een avond - kan springen van de Simbu-rivier naar Port -Moresby (omtrent vijfhonderd kilometer ver).-- De rat van de heks der Inaugl, Maria Mandigl, sprong van de Boven-Simbu naar Kundiawa en keerde dezelfde nacht nog terug.

B.-- De volgende geschiedenis werd door Waruwo, een Kuglkane, verteld. -- Hij had - toentertijd was hij nog een jongen of een jonge kerel - bij een gerechtszitting toegezien: hij zag hoe een rat uit de heks wegsprong.

Een bejaarde vrouw werd aangeklaagd: zij zou haar bloedeigen zoon gedood hebben! De jongeman was inderdaad getrouwd en was kort daarop onverwachts gestorven. Op het huwelijksfeest waren meerdere zwijnen geslacht geworden.

ER415

De behandeling van het geval vond plaats beneden op de straat in Womatne. De verdenking viel op de moeder van de gestorvene. De vooraanstaanden - “de grote mannen” - van de clan kwamen samen en klaagden de bejaarde vrouw aan.

Met klem ontkende zij dat zij een heks was en wees iedere schuld af. Men trachtte ze te overreden doch zij gaf niet toe. Toen greep een jonge man woedend zijn bijl, slingerde ze over haar hoofd en dreigde ermee ze neer te slaan. “Wij hebben met eigen ogen gezien hoe gij de kumo-stokjes (*K.-M. 12*) in de aarde gestoken hebt” schreeuwde hij haar toe. “Nu dood ik u”.

Op hetzelfde ogenblik Sprong een rat uit het oor van de vrouw, snelde naar het regeringshuis toe en verzwond doorheen de gevlochten muur zonder een opening na te laten.

“Nu hebben wij gezien hoe uw kumo uit uw oor gevallen is” riepen de mannen. “Nu kunt gij ons niet meer beliegen”. Daar het namiddag geworden was, verdaagde men de handeling tot de volgende morgen.

In de loop van de nacht kwam de heksenrat naar de bejaarde vrouw terug. Zij zei: “Moeder, wij hebben beiden iets dat slecht is, gedaan. De mannen zouden ons bijna gedood hebben. Daarom ben ik voortgelopen. Maar nu kom ik naar u weer. “Ga weg!” riep de vrouw haar toe. Maar de rat drong doorheen het oor weer in het hoofd van de vrouw.

‘s. Anderendaags kwamen de mannen weer bijeen. Zij onderwierpen de vrouw aan een verhoor. “Om welke reden juist hebt gij uw zoon gedood?”.

“Mijn zoon gaf mij op het huwelijksfeest maar weinig varkensvlees” bekende zij. “De ouders van zijn vrouw schonk hij echter een groot stuk. Daarom heb ik hem gedood”. (Vgl. *K.-M. 19: Drijfveren en beweegredenen*).

Nadat niemand er nog aan twijfelde dat zij zelf haar zoon gedood had, wilde haar man ze niet langer als zijn vrouw. Hij stuurde ze naar haar verwanten terug.

Polydoxie (multicultuur).

‘Polos’ = ‘veel’ , ‘Doxa’ = ‘mening’. -- Zonder twijfel zou deze vrouw door de woedende clanleden gedood zijn geworden, indien de regering zulke eigenmachtige rechtshandelingen niet had verboden.

1. De Simbu zijn er nog steeds zoals vroeger van overtuigd dat een heks de wraak-neigingen van haar kumo-dier - zelfs tegen haar eigen familie leden - niet beheersen kan.

2. Opvallend is dat de rat in het regeringshuis vluchtte want de heks wist dat zij op geen hulp kon rekenen tenzij vanwege de regering en de missie, wier vertegenwoordigers niet aan kumo geloven.

ER416

Voor hen is het 'bijgeloof' (het steunt op niets). -- Zo wordt de dood van een mens na het eten van zwijnenvlees heden door de beambten van de officiële gezondheidszorg aan darmontsteking of andere tropische ziekten toegeschreven. -- Men ziet dus de multicultuur of culturenveelheid en het misverstand dat tussen beide types ervan heerst.

Dialoog.

Dat het kumo-dier, in feite, een intelligentiebegaafd wezen is dat goed weet wat het doet, blijkt o.c., 109f. (*Erzählung des Waruwo*).

Een jongetje was in het vuur gevallen en was erg verbrand. Tussen meerdere klagers bevond zich ook een vrouw van ouderdom. Het kumo in haar hoofd zei: "Moeder, doden wij het kind".

"Toch niet!" zei het oudje en trok huiswaarts. -- Zij wou gaan slapen. Haar kumo opnieuw: "Moeder, laat ons samen het kind doden". "Doe dat niet!" zei zij. "Ik zal alleen gaan. Gij blijft hier'.' Zo klonk het. -- Het dier ging weg en kwam met het binnenste - dem munduo - van het kind terug.-- De vterug. -- het binnenste en kookte het. Beiden aten zij het op. 's Morgens daarop was het kind dood.

De mensen gingen alle aan het klagen. Ook het oudje kwam erbij. Stiekem stak zij een kumo-stokje in de aarde maar werd betrapt. Men ondervroeg haar: zij bekende haar misdaad. Enige mannen gingen in haar huis en treffen de kookpot aan waarin zij het binnenste van het kind gekookt had: hij stak vol muggen.

De mannen keerden terug, slachtten een kip, kookten ze en gaven ze aan de vrouw. Deze legde ze aan de ingang van haar woning. Daarnaast legde zij een stuk hout. Op zich hield zij een scherp mes verborgen.

Plots viel het kumo uit haar achterhoofd in de gedaante van een vleermuis. Zij lokte ze om ze op het stuk hout te krijgen. De vleermuis zette zich op het stuk hout en at van de kip. Plots doorboorde de vrouw de vleermuis met het mes: uit de wonde stroomde een massa bloed. Maar de afgesneden kop leefde voort! Daarop wierp de vrouw hem in het vuur. Daar brandde hij op tot hij as werd.

Opm.: Wie goed het begrip 'vampier' kent, ziet dat hiermee het vampirisme dat zich in onstilbare vraatzucht uit, klaar wordt.

ER417

82. Heksenfakkels (417/419)

Het thema kwam reeds ter sprake (*K.-M. 23: Een grote lichtkever*).-- Wij gaan er nu dieper op in.

De fakkel.

O.c., 95. -- Een heks/ hekser straalt een licht uit rond het hoofd, in de mond, uit de wijsvinger. -- O.c., 121 (Farbe der Lichter).-- Heksenfakkels zijn ronde stralende lichten. Benadert men ze echter, dan worden zij onzichtbaar.

Opm.: Dit behoort tot de geheimhouding aan het kumo-wezen eigen.

Een model.

December 1982. Drie jongens wilden 's nachts van Gandigl naar Yongo gaan om er een paar meisjes te bezoeken. De nacht zat vol heldere sterren maar er was geen maan. Alle andere mensen sliepen allang.

Plots dook daarboven in Morugl bolkwa waar de weg steil naar beneden loopt, een blauwachtig licht op. Zij slopen erheen: het verzwond. Daar zagen zij Thomas Siwi en zijn zuster staan.

O.c., 231 Zij konden hem en zijn zuster duidelijk herkennen want zij straalden een blauwachtige lichtglans uit. Later werden Thomas Siwi en zijn zuster Mume als kumo -lui ontmaskerd.

Die lichtfenomenen treden afzonderlijk op doch zij kunnen ook ineenvloeien. -- Aan de Kuman (een rivier) zag ik meermaals hoe twee, meermaals drie heksenfakkels zich aaneensloten en één groot helder licht vormden dat van een stralenkrans omgeven was.

Kleuren.

Wij zien al blauwachtig, helder wit. -- Het licht van de heksenfakkels is ook geel-achtig-wit. Men ziet ook geel-roodachtige en helder-witachtige lichten met een blauwachtige inslag. -- Kleur en lichtsterkte lijken in de loop van drie, vier maanden niet te veranderen.

De lichtbewegingen.

Het voortbewegen der lichtfakkels is, bij enige oefening, onderscheidbaar van de lampen of fakkels die mensen op de wegen 's nachts bij zich hebben.

Rondzwervende heksen /heksers houden zich - meestal maar niet altijd - aan de wegen maar zij lijken meer te zweven dan te gaan. Zij kunnen ook heen en weer zweven. Of plots wegtrekken en de hoogte ingaan.

Het uitgaan der fakkels lijkt erop te wijzen dat de kumo-mensen zich in hun dier veranderen en huiswaarts trekken.

ER418

De nacht.

O.c., 121f. (*Zeit der Lichterscheinungen*). -- De Simbu beweren dat heksen/ heksers, wanneer hun fakkels erop uittrekken, op tocht zijn of in hun woningen liggen en slapen.

Weinig huishoudens in het Simbu-dal beschikken over lampen. Ook: na het invallen van de duisternis zit men rond het vuur samen en gaat men vroeg - zo omtrent 20.00 u., ten laatste 21.00 u. - slapen.

Dat is de reden waarom er voor 20.00 u. nauwelijks heksenfakkels te zien zijn. Tussen 21.00 u. en 22.00 u. treden zij vaak op. Vanaf 23.00 u., ten laatste rond middernacht verzwinden zij. -- Wel ziet men ze, bij gelegenheid, tegen 04.00 u. en 05.00 u. weer opduiken.

Van Morumbi mambuno zag ik - 1981 - vaak een heksenfakkel over de Guru nigl, een bijrivier in het gebied van de Inaugl, de hele nacht door op en neer bewegen.

In februari en maart 1984 - als de geheimzinnigheden van de heks Erekina ontdekt waren en zij door haar vriend Bendigl verlaten was - kon men van de Guru nigl, een rivier, uit, langs de helling boven de straat, tussen de Augl-niglmarkt en Kangi kanamugi, van omtrent 22.00 u. tot in de vroegte (04.00u./ 05.00u.) een licht rusteloos heen en weer zien zweven. De mensen beweerden dat het de heksenfakkel van Erekina was.

Slaapstoornissen.

Ook heksen/ heksers lijken aan slaapstoornissen onderhevig te zijn. Mijn notulen wijzen erop dat zij in de fase van de diepe slaap geen lichtfenomenen uitzenden.

Ik tekende natuurlijk niet alle heksenfakkels op die ik zag. Toch viel het mij snel op dat zij vaker optraden op bepaalde tijdstippen.

Nooit heb ik ze gezien bij maneschijn. -- In het Simbu-dal schijnt de maan klaarder dan bij ons: haar licht laat de mensen niet slapen. Overal in het dal hoort men roepen en lachen. Jongens zoeken meisjes op in haar woningen om liefdesliederen met haar te zingen. De mannen trekken de wildernis in om buideldieren te vangen.

Aannemelijk is dat ook heksen/ heksers door deze onrust aangegrepen worden en wakker blijven. Het kan ook dat velen schrik hebben van de rondtrekkende jonge mannen die er niet voor terugschrikken een heks/ hekser af te rammelen, zoals wat met Thomas Siwi gebeurde, dat aantoont.

Bij gietende regen is het nauwelijks mogelijk de fakkels te zien. Ik in alle geval heb er zo nooit gezien: zij werden, zodra de regen begon, onzichtbaar.

ER419

Motregen weliswaar lijkt ze niet te hinderen. -- Zij zijn het frequentst wanneer het onweerachtig en zwoel is en de lucht verstikkend en niet al te droog is.

Opm.: Wat nu volgt, versterkt nog de experimentele waarheid: occulte fenomenen worden door elektriciteit in de hand gewerkt. Vandaar dat onweer, bliksem en donder begunstigend kunnen inwerken.

O.c., 123f. (*Luftelektrizität*).-- Onbetwijfelbaar is dat wij heksenfakkels kunnen waarnemen.-- Volgens mijn notulen lijken zij zich bij voorkeur te tonen in de loop van onweerachtige dagen, wanneer het spanningsverval tussen de overwegend positief geladen lucht en de negatief geladen aarde stijgt.

In de klimatologie wordt aangenomen dat het spannings- of potentiaalverval zich daarbij, dankzij bliksemontladingen of door de spitsstroom, in stand houdt. Waardoor de negatieve lading der aarde bewaard

wordt. De spitsstroom kan zich ontladen hetzij op onzichtbare wijze, hetzij in de vorm van sint-elmsvuur dat vooral bij onweers-neiging uit omhoogstekende voorwerpen tevoorschijn treedt.

Niet anders steekt de heks haar vinger uit en de heksenfakkel komt tevoorschijn. Ware het niet een taak voor parapsychologen om, met behulp van een alti-electrograaf, de elektrische ontladingen van vliegende heksen te meten?

O.c., 115ff. (*Tagebuch Morumbi mambuno 1980/1981*). -- Ik kende die mensen en wist dat zij mij geen sprookjes wijsmaken. Het lichtfenomeen heetten zij kumo ken gailkwa (heksenfakkel).

Ik stelde vragen aan Gamba Gona, mijn buurman. “Heksenfakkels bestaan. Dat is waar”, zo zei hij. “Het licht komt uit de wijsvinger” zei Gamba, zette zijn arm in een hoek en strekte de wijsvinger uit.

“Trekken de heksen/ heksers er zelf op uit of zijn zij als geesten?”. Gamba: “Zij zelf trekken erop uit”. “Zij bevinden zich weliswaar in hun woning en slapen. Het is “ye kuiamo”- hun ziel, hun schim - die uittreedt zo dat zij zelf uittreden en hun ziel meegaat”.

Sterly bekent dat hij, aanvankelijk, alle moeite van de wereld had om aan te nemen dat heksen in hun woning liggen en toch op verscheidene kilometers afstand een lichtfenomeen veroorzaken!

ER420

83. Heksenliefdeliederen (420/422)

Tot nog toe was geen sprake van erotiek of seksuele magie. Wat op het eerste gezicht verwonderlijk is. -- Doch zie wat volgt.

De meisjeshuizen.

Het is zede bij de Simbu dat de jongens ‘s avonds de vrouwenhuizen van een andere clan opzoeken. Om met de meisjes samen kaungo, meisjes- of liefdeliederen (oude en moderne), te zingen.

Op zo’ n bijeenkomsten - kuanande - leren de jongeren mekaar kennen. Vooral voor de vrouwen is dat de gelukkigste tijd van hun leven waaraan zij zich later telkens weer herinneren. Het gezang is kunstvol: de jongens passen zich aan de toonhoogte der meisjes aan en zingen met hoge falsetstem (ginglange dingwa). De liederen en de melodieën zijn eenvoudig.

Angigl kuie, sime, dina,	Broederbloem, Sime, mijn naamvriend
Anguglwane kuie, sime, dina,	Vriendsbloem, Sime, mijn naamvriend
Si kor karpgl yeyor.	Gij maakt dat ik weerom gezond ben

Vele vaders bouwen voor hun huwbare dochters meisjeshuizen - ambai ingu ('ambai' = 'meisje') -, waarin zij met hun vriendinnen slapen en van jongens bezoek ontvangen.

Het kumo-dier wordt door andere mensen niet enkel gezien maar ook gehoord. Zijn stem is echter niet die van de heks/ hekser: het roept als een dier of spreekt als een mens. -- Verteld wordt ook dat jonge, ongehuwde heksen zich door de bijeenkomsten van jongens en meisjes aangetrokken voelen.

De dubbelgang(st)ers van de heksen die 's nachts erop uittrekken, horen wanneer in zo'n huizen gezongen en gelachen wordt: zij zetten zich op het dak en zingen mee. -- Naar verluidt komt het ook voor dat zij ook zingen wanneer geen jongere aanwezig zijn.

Het zingen van een heksengeest.

O.c., 97 (*Der Gesang des Hexengästes*). -- In de herfst van 1982 had Bindai, een huisvader der Gandiglnem, voor zijn dochter daarboven in Gandigl een meisjeshuis gebouwd. Daarin sliep zij met haar vriendin Kauna en andere opgegroeide meisjes uit haar clan. -- Op zekere nacht in het begin van 1983 sliepen Boma, Kauna, Torame en Mume (deze laatste de dochter van Uglka en Gewa) in het huis.

ER421

Na middernacht ontwaakte Torame plots: zij hoorde een meisjesstem zingen die zij niet kende.

Het gezang kwam van de plek op de bedstellage waar Mume sliep. Torame hoorde het gezang zeer duidelijk: het was een ambai kaungo, een meisjeslied. Maar het was niet de stem van mume! Zij voelde daarbij een koude rilling door haar rug lopen.

Voorzichtig - zonder enig geluid te maken - wekte zij haar vriendinnen Boma en Maria Kauna. Ook zij hoorden het zingen. Alle drie zaten rechtop in bed en hoorden hoe 'iemand' het huis binnenkwam zonder dat de deur openging. Zij kregen schrik.

“Dat is Mume’s kumo” fluisterde Boma. “Ik roep mijn vader”. Zij riepen eerst zacht. Dan luider. Eindelijk hoorden zij buiten iemand aankomen. Het waren Bindai, de vader, en twee andere mannen uit de buurt. Het zingen van de heksengeest viel stil. De mannen kwamen binnen en de meisjes vertelden wat zij gehoord hadden. De mannen gingen op de slapende Mume af en schudden ze. Met moeite kregen zij ze wakker. Haar lichaam voelde koud aan. “Wie is bij u geweest?” vroegen zij. Mume zweeg. “Ga weg!” zei Bindai. “Ga naar het vrouwenhuis (een ambu ingu is een huis waarin een vrouw met haar kleinere kinderen woont en slaapt, meestal voorzien van een hok voor de zwijnen) van uw moeder en slaap daar!”. -- Mume pakte haar spullen bijeen en zonder iets te zeggen verliet zij het huis.

Opm.: Om het gedrag bij het gewaarworden van heksen beter te begrijpen het volgende. O.c., 127 (*Nächtliches Grauen*).

Wanneer al wie aan het slapen is, ‘s nachts in de woningen wakker worden en buiten het slaan van vleugels, het kraaien van een haan, de stemmen van vogels of het standvastig kwaken van kikkers horen, dan overvalt hen een koude rilling: zij vrezen dat het misschien een kumo-dier zou zijn.

Onheimelijker dan de nachtelijke geluiden is de geruisloosheid waarmee het kumo -dier aankomt. Het kumo-mikpunt wordt angstig: het weet niet uit welke richting de aanval komt. Dikwijls vermoedt het die aanval, een overval eigenlijk, niet eens. De heksenfakkel boven op het huis kan het niet zien.

Wanneer iemand anders de fakkel uit de verte waarneemt, weet hij/ zij meestal niet wie het kumo-dier is. Mannen en jongens die ‘s nachts een kumo-licht in de nabijheid ontdekken, verwittigen de buren. Het beste middel om een kumo-dier op afstand te houden is waakzaam zijn en zich te weer stellen.

ER422

Een ‘vrouwenmiddel’.

O.c., 262f .. -- Voordat ik Kundiwa (1971) verliet, vroeg ik Kuglame of hij iets van ambu kirai (vrouwenmiddel) afwist.

Terloops: ‘ambu’ = ‘vrouw’; ‘kirai’ = ‘tovermiddel’, resp. ‘geneesmiddel’. -- Enige dagen later bracht hij mij een in bruin verpakkingspapier gewikkeld pakje. Glimlachend opende hij het: uit het coconomhulsel van een soort grote mot haalde hij een zwartachtig stuk hout tevoorschijn. “Dat is de vruchtstengel van een ugl-boom” zei hij.

De ugl (= wigl) is de ficus calopilina, een in grasland en tuinen groeiende moerbeiboom, waarvan de ronde vrucht vliegende honden lokt. “Ik heb die stengel als jongeman van mijn vader gekregen. Het is een vrouwenmiddel. Gij krijgt het”.

Ik dankte. Was er wel over verwonderd dat hij dit vrouwenmiddel van zijn vader (en niet van een vrouw) gekregen had. Pas wanneer hij zei hoe ik ermee moest omgaan en wat ik ermee kon aanvangen, werd mij klaar dat hij iets anders bedoelde dan ik.

1. Ambu kirai is een middel dat vrouwen in het geheim nemen als voorbehoedsmiddel, als middel tot vruchtafdrijving, als middel ter begunstiging van de geboorte van een jongen.

2. Ambu kirai wordt ook aangewend om vrouwen te lokken, -- een magisch liefdesmiddel.

Het algoritme.
De gebruiksaanwijzing luidt als volgt. -- Iets van de vruchtstengel afraspen. Met droge leem vermengen. -- Ondertussen geen huidpoeder nemen omdat deze een te sterke parfum afgeeft en het uitwerksel van dat soort magie ongedaan maakt. -- Het mengsel naast de slapen in de ooghoeken tippen.

Indien ik zo te werk ging, zouden alle meisjes en vrouwen zich tot mij aangetrokken voelen.

Tweede gebruiksaanwijzing. -- Gewoon het middel op zich dragen. In dat geval zouden meisjes en vrouwen bestendig mijn gezelschap opzoeken in de mening dat ik een rijk man was. -- Voor een copieuze maaltijd mocht ik er niet aan roeren.

Indien ik ooit wegens vrouwenhistories in de gevangenis geraakte, kon het middel de gerechtelijke handeling te mijnen gunste beïnvloeden. -- Indanda vertelde mij later dat Kuglame in de gevangenis gezeten had om reden van een verhouding met een gehuwde vrouw maar er kort nadien weer uitgeraakt was.

Besluit. -- Over de gehele aardbol komt men telkens weer zulke ‘middelen’ tegen!

ER423

84. De geesten der doden (423/426)

O.c., 274/279 (*Lebensgeist und Totengeist*).-- In hoofdzaak gaat het nu om de nadoodse ziel of geest.

1.-- De Simbu geloven vast dat de mensen onmiddellijk na de dood aanwezig zijn - althans de meesten - dààr waar zij geleefd hebben: een tijd lang leven zij daar onzichtbaar en onhoorbaar. -- Indien zij het slachtoffer geweest zijn van een kumo-aanslag, dan weten zij wie gedood heeft.

2.-- ***Terminologie.***

De Simbu beschikken over een woordenschat terzake.

a. ***Kumo***. -- Herlees *K.-M. 26*. -- Kumo is daar gebruikt als het binnenste voor zover het levenskrachtige wil is ('thumos'). Het is de levensziel maar als daadkrachtigheid.

b. ***Kuia.*** -- Dat is dezelfde levensziel maar als zich in de mens bewegende schim b.v.. Dat iets leeft - een mens b.v. - ziet men aan het feit dat het beweegt van binnenuit. Het binnenste als beginsel van eigenmachtig zich bewegen.

"Na eimbo kuiana weremane erukwa" (Wanneer ik ga, is mijn schim levend). De schim in het biologische lichaam die datzelfde biologische lichaam tot een zich bewegend levend wezen maakt. (O.c., 277).

c. *Gigl*. -- Wanneer na de dood een gestorvene waargenomen wordt, dan heet men dat gigl, schim van een dode. -- Zo het hoesten van Anton Gamba dat onmiddellijk na zijn dood hoorbaar was - alle nachten - daar waar hij sliep. Zo ook het kletteren van afgeworpen brandhout voor zijn huis. -- Zo'n waarnemingen wijzen op de gigl van Anton Gamba.

d. *Kuiamo* (ye kuiamo).-- De term heb ik als aanduiding van een dode enkel in mythen en sprookjes aangetroffen, nl. wanneer verteld wordt hoe een dubbelgang(st)er van een dode, onmiddellijk na het sterven, andere mensen opzoekt die van zijn/ haar dood niets afweten.

Opm.: Ter illustratie van een feit dat zich ook elders op de aardbol met de regelmaat van een klok voordoet, volgende mythe.

De geschiedenis van mondo en zijn zuster wowo.

Beiden verwijlen in een jachthut in de wildernis. Mondo jaagt op buideldieren. -- Wanneer hij ziet dat, beneden in het dal, een gevecht

uitgebroken is, haast hij zich naar beneden, werpt zich in het gevecht en sneuvelt door speren dodelijk getroffen.

ER424

Hij wordt in de nederzetting opgebaard. -- In de loop van de namiddag echter komt zijn 'belichaamde' dubbelganger - ye kuiamo - bedekt met wonden de hut in de wildernis binnen, voert een gesprek met zijn zuster Wowo en overnacht ter plaatse. Wowo hoort het bloed zo uit de wonden druipen.

s' Morgens keren beiden naar de nederzetting terug. Voordat zij op de dorpsplaats aankomen gaat Mondo naar de beek om zich te wassen. Daarop verdwijnt hij. -- Wowo treft het stoffelijk overschot van haar broer opgebaard aan het dringt tot haar door dat Mondo dood is. Zij verhangt zich.

De term 'kuiamo' wordt hier aangewend omdat de dubbelganger in een biologisch lichaam aanwezig is en een gesprek voert net alsof hij nog leefde. 'Gigl' daarentegen wordt gezegd van de geest van een dode als een louter schimmig wezen.

Als men wil: 'kuiamo' is de 'gigl' voor zover deze in een biologisch lichaam verschijnt.

Opm.: Merken wij op dat in de verrijzenisverhalen Jezus nu eens als schim verschijnt, onaanraakbaar, dan weer als 'kuiamo' (wanneer hij eten gereed maakt voor de apostelen b.v.), zo dat b.v. de apostel Thomas zijn zijde kan materieel betasten.

3.-- *Toelichtingen.*

Geruime tijd na de dood verblijven de giglgeesten:

a. op de gigl pene, *de geestenplaats, de begraafplaats*, of

b. op afgelegen plekken zoals gongigl, het woud der geestenstemmen, bij Kura-glemba.

Terloops: op gigl pene, de schimmenplaats, brengt men de voorouderlijke geesten zwijnenoffers (wat de zoveelste vorm van manisme of voorouderreligie is).

Meestal tonen de gigl zich als schimmen in de gedaante die zij bij de dood hadden. Soms ook als levend lijk. Soms in dierengedaante (uil, vliegende hond). Dan neemt men geluiden waar (kloppen, fluiten).

Opm.: Hiermee zijn wij in het domein dat door paranormologen poltergeist geheten wordt.

Kwaadaardig is de gigl wanneer hij/ zij de nakomelingen - om ze te straffen - met razernij, verstopping, verlamming, verminderd gezichtsvermogen - treft. *Vgl. K.-M. 11* (*Gerua, vooroudergeesten, -- dodengeesten*).

Dodengeesten die kumo vertonen.

O. c., 331 f. (Totengeister der kumo). -- De Simbu zeggen: wanneer kumo-lieden een gewelddadige dood gestorven zijn, kunnen zij als spoken ronddwalen.

ER425

Evenzo de geesten van zelfmoordenaars, verongelukten en andere op ongelukkige wijze gestorvenen. -- Zo'n geesten kunnen zich o.m. in dierengedaanten voordoen: als vleermuizen, vliegende honden, nachtvogels.

Opm.: Letten wij erop dat, behalve echte kumo-mensen, ook de andere zo-even opgesomde 'afwijkelingen' in dierengedaanten actief kunnen zijn. Alsof het feit dat men b.v. verongelukt is, doet gelijken op kumo-wezens! Vgl. *K.-M. 35*.

Een model.

O.c., 66/69 (Yaugl omba verbrennt in seinem Haus).-- Januari 1976. -- De oudste zoon van Yaugl omba (een alleenwonend lutheraan: zijn vrouw woont elders), een vijfentwintigjarig politieman, sterft in het hospitaal. De enen beweerden: hij is ten gevolge van dodingsmagie gestorven; de anderen: het kumo van zijn vader heeft hem gedood (polydoxie).

Yaugl omba wordt op de lijkviering beschuldigd, bestrijdt iedere schuld, dreigt met een bijl. Daarop slaan enkele jongemannen op hem in met handen en stokken zodat hij bloedt. In zijn hoofdhaar en tussen zijn tenen had hij immers een steentje gestoken: "Dat is afweermagie. Een bewijs van de schuld". Zo de omstaanden.

Wanba, een jong en sterk man uit zijn lijn, springt op hem toe en graait het steentje van tussen zijn tenen. Yaugl omba zegt daarop dat hij naar de politie gaat om allen aan te klagen. -- Hij deed het niet.

In de nacht van 17.09.1977 op 18.09.1977 laait een vuur. Yaugl's woning stond in lichterlaaie. Het halfverkoolde lijk legde men in een graf nadat men

de door de hitte gekromde benen aan de knieën gebroken had. Zijn eigen vrouw had, na door hem brutaal behandeld te zijn, zijn woning in brand gestoken.

Twee weken na zijn dood begon Yaugl omba als spook rond te trekken. Op 01.10.1977 was zijn weduwe met haar twee jongste kinderen en een andere vrouw in haar huis toen zij plots het knetteren en sissen van een hevig vuur hoorden.

Meteen hoorden zij krachtige voetstappen van een man. De deur werd opengestoten maar 'niemand' stond daar.

Familieleden en buren hoorden en zagen hem (gigl, schim). Anderen namen niets waar. -- Zijn gigl toonde zich met verbrande huid en toegezwollen ogen, op de knieën voortbewegend en het vuur met de handen afwerend. Zijn zoon Josef zag hem plots langs de weg: "Vader!" riep hij en wilde zijn arm om hem leggen.

ER426

Maar de schim was verzwonden. Hij zag er toen uit zoals hij leefde. -- Twee van zijn kinderen, het meisje Kiange en haar jongere broer, waren in een suikerrietveld bezig. Plots horen zij een stem: "Kiange, Kiange! Snijdt hier geen suikerriet! Ik ben hier! Hebt gij mij niet gezien?". - Tot daar een applicatief model.

De gigl van gedode kumo-lui gaan door als afgunstig en wraaklustig.

Opm.: Herlees *K.M. 19, 23; 38. Teleurstelling, gekwetste eer, onbeheerste aandrangen.*

Het kumo-dier - zo menen de Simbu - overleeft "zijn vader" of "zijn moeder" niet om als vampier(e) in andere mensen te dringen en het binnenste uit te vreten of om kumo door te geven.

M.a.w.: het kumo-dier loopt ineen met de aardse fase van de levensziel. Dus niet om reden van het kumo-dier maar om reden van de teleurgestelde en begerige zieletoestanden wierp men vroeger (voor de modernisering en de kerstening) de lijken van kumo-mensen in de Simbu zo dat zij in vreemde gebieden terechtkwamen waar niemand ze te vrezen had. Dermate achtte men de gigl aan het lijk gebonden.

Transcommunicatie.

'Transcommunicatie' is de recentere naam voor fenomenen van communicatie en interactie tussen levenden en wezens in de andere wereld, maar zo dat deze communicatie en interactie via moderne apparatuur (radio, televisie) waarneembaar wordt.

Ook kumo-slachtoffers kunnen zich waarneembaar als schimmen tonen.

O.c., 332. -- Toen Gande uit Nieuw-Britannië teruggekeerd was, zag hij gedurende een klare nacht de reuzegrote schim van een man. Hij hoorde meteen de stem van Kerenge, zijn oom langs vaderszijde, die gedurende zijn afwezigheid gestorven was.

De transistorradio die Gande had meegebracht om hem aan zijn familie te tonen, gaf geen geluid meer. Pas toen hij op het graf bankbriefjes en kledingstukken had neergelegd, verzwond het spook en hoorde hij een stem: " pra iwe ! Het volstaat".

Plots functioneerde de radio weer. -- De morgen daarop nam hij de offergaven weer van het graf weg.

Besluit. -- De gegevens die Sterly - zo nauwkeurig mogelijk - verschaft inzake het nadoodse bestaan en zich openbaren, blijken ook overal elders en zelfs in onze westerse kontreien voor te komen.

ER427

85. Kumo en totemisme (427/428)

O.c., 110ff. (*Kumo und Totem*). -- Sterly stelt *S. Freud, Totem und Tabu*, Wien, 1913-1; 1956-2, een van de aanvang af zeer omstreden boek, voorop.

Opm.: Totemisme is inderdaad voor een zeer groot deel iets anders dan wat Freud, uit dieptepsychologische overwegingen, ervan gemaakt heeft.

Terloops: een voorwerp (een paal), een plant, een dier (of groepen ervan) kunnen als totem(s) dienen.

Sterly: daar het kumo-dier gezien wordt als behorende tot de verwantengroep van de kumo-lui, kan de indruk gewekt worden dat het een persoonlijke totem is.

Opm.: Men denke aan de nahual in Mexico b.v.. 'Totemisme' is voor Sterly, in Freud's spoor, het feit dat een groep mensen zich beschouwt als behorende tot een diersoort, waarbij het dier vereerd wordt als voorouder of broeder/ zuster door bloedverwante mensen. En wel zo dat het dier niet mag gedood of gegeten worden. --

Sterly is formeel: zo begrepen treft men totemisme slechts sporadisch aan.

1.1.-- Zo mogen de Denglagu de gelijknamige vliegenvanger (rhipidura leucophrys) niet doden. Zo doden de Komkane en Kamanuku niet de uil (tyto tenebrosa). Maar deze vogels duiden zij niet als voorouders.

Terloops: de Denglagu zijn een exogame clan (de huwelijkspartner(in) wordt 'exo' (buiten) de clan gezocht.

1.2.-- Een soort verering gold bij de Kuglkane de hond. Maar een totem in de hierboven gedefinieerde zin was hij niet. -- Wel beweert men dat vroeger de mensen, wanneer zij hondenvlees aten, ziek werden en stierven. Gevolg: ettelijke Kugkane mijden hondenvlees ('taboe').

2.1.-- Het feit dat het wezen en het gedrag van de kumo-mensen - denken wij aan het verbod kumo-dieren te doden - gelijkenissen vertoont met wezen en gedrag van totems, pleit er enigszins voor dat het kumo-dier "een totem" is.

Maar totemdieren zijn in de natuur levende dieren, terwijl de kumo-dieren - terwijl zij er de gedaante van vertonen - geen zulke dieren zijn.

Opm.: De Mexicaanse nahual, een persoonlijke totem, vertoont zeker kenmerken van het kumo-dier. Maar Sterly gaat op het nahualisme niet in. Verre van voorouder te zijn noemt het kumo-dier de mens in wiens hoofd het verblijft, "mijn moeder" of "mijn vader".

ER428

Wat wel op een verwantschap "mens/ dier" wijst maar niet in de verhouding "dier / mens" zoals Freud het voorstelt.

2.2.a. Het kumo-dier - aldus Sterly - gedraagt zich in feite als een ander ik van de heks/ hekser. Het beschikt, in haar/ zijn dienst, over de macht haar/ zijn lichaam te verlaten om andere mensen te kwetsen en te doden. -- Wat Freud's model tegenspreekt.

2.2.b. In de Simbu-streek mag men slechts exogaam huwen, d.i. buiten de clan. -Heksen/ heksers daarentegen mogen slechts te werk gaan endogaam, binnen de clan. Zij doden en eten slechts bloedverwanten.

2.2.c. Volgens Freud wordt in het totemisme het dier op rituele wijze geslacht en gegeten. -- In het kumo-wezen echter wordt het lijk van het slachtoffer van het dier - niet het dier - gegeten. Het verse lijk wordt uit het graf gehaald en, als een zwijn, in de loop van een viering, verdeeld, gekookt, gebraden en opgegeten.

2.2.d. Bij de inwijding wordt de heks/ hekser erop voorbereid uitwerpselen te eten. Waarin, zoals in het eten van lijken, een ontaarding van de smaakzin bloot komt.-- Bij totemvereerders treft men dit niet zomaar aan.

3. Freud ziet in het zieleleven der 'wilden' sterke gelijkenissen met dat der neuro-tiekers neurotiekerinnen. Sterly: heksers en vooral heksen kunnen seksueel ongeremd zijn maar aan een actuele neurose lijden zij niet.

Opm.: Het kumo-dier is een machtig dier. Vergelijken wij het met de mythische held Mondo. Deze kon zich in een zwijn veranderen. Hij werd op bevel van zijn broer Ganda als zwijn geslacht en verdeeld.

Ter herinnering aan die toonbeeldige oerdaad - typisch voor de mythe wordt het zwijnenfeest (bugla gende, bugla ingu) nog steeds gevierd. - Freud duidt, dieptepsychologisch, het totemdier als een vervangstuk van "de oervader" die, in den beginne; gedood en later vereerd werd.

Sterly: dit soort dierenverering moet bij de Simbu, indien het al bestaan heeft, in vergetelheid geraakt zijn, -- verdrongen door de eredienst van Mondo.

Besluit. -- Freud werd van in 1913 weerlegd. Sterly stelt op zijn beurt vast het grote verschil met hem, bij de Simbu.

ER429

86. Het uitgediepte wezen van kumo (429/435)

Wij hebben, in de loop van de opeenvolgende steekproeven, een inductief inzicht verworven in wat kumo is. Gaan wij daar nu nog wat dieper op in, nu de wezenlijke kenmerken ervan hierboven duidelijker zijn geworden.

De levensgelijkloop.

Het is gekend dat, in Mexico, bij de indianen de nahual (= nagual) of persoonlijk - individuele totem levensgelijkloop vertoont met zijn beschermeling(e).

Merkwaardig: Sterly, te recht, houdt staande dat het kumo-dier geen totemdier is in de freudiaanse (zeer betwistbare) zin van dat woord, maar vermeldt een fenomeen dat het kumo-dier dichtbij de nahual brengt.

O.c., 98 (*Lebensgleichklang und Tod*)
Een heks/ hekser en haar/ zijn er dierlijk uitziend 'kindje' - zo beweren de Simbu - zijn beiden "in eenzelfde huid".

Als de huid van een kumo-dier gekwetst wordt - zo beweert Kaumane - treedt bij de kumo-vrouw of kumo-man op dezelfde plek een kwetsuur op.-- Weliswaar wordt het kumo als een zelfstandig wezen opgevat dat "in de huid" van de heks/ hekser of "in haar/ zijn kop" een onderkomen gevonden heeft. Toch weten dezelfde Simbu dat beiden slechts een enkel leven te verliezen hebben.

Deze levenseenklank toont zich in de gedaanteverandering van de dubbelgang-(st)er: de mensgelijke dubbelgang(st)er zou - aldus de Simbu - de gedaante kunnen aannemen van een dier om zich daarna weerom in een mens te veranderen. -

Ik tikte slechts weinig mensen op de kop die ervoor uitkwamen die verandering ooit gezien te hebben: twee jongens der Gandiglnem en een man der Kamenuku.

Opm.: Ieder ervaren occultist(e) weet dat het ijl- of fijnstoffelijk zielelichaam verandert van gedaante volgens de gedachte.

Kumo en 'bezetenheid'.
Wij hebben hoger het onderwerp reeds aangeraakt. Letten wij erop dat Sterly 'bezetenheid' in een zeer beperkte zin aanwendt.

O.c., 90f. (*Kumo und Besessenheit*). -- Is het kumo-dier iets van de ziel van de heks/ hekser of is het een onafhankelijk wezen?

a.1.-- Siwi Kamuna had beweerd dat kumo niet …de heks(er) zelf is: "Wel is kumo in de heks(er)". De Simbu zien het kumo als een zelfstandig wezen dat in het hoofd van de heks/ hekser steekt, buitengewone macht verleent en tot wandaden drijft.

ER430

Maar tegelijkertijd zeggen zij dat een heks/ hekser voor al wat haar/ zijn kumo-dier doet, verantwoordelijk is.

a.2.-- Kumo, zodra het uit zijn moeder/ vader treedt, heeft de gedaante van een dier. Het kan gekwetst en gedood worden. Het kan grote afstanden afleggen, doorheen de muren der huizen gaan zonder er een opening in te maken. Het kan in het binnenste der mensen dringen om er de ingewanden uiteen te rukken of er de lever te roven zonder de huid te schenden.

Opm.: Voor de zoveelste maal blijkt dat materialisering, dematerialisering en hermaterialisering in het "grote machtsvermogen" van het kumo-dier aanwezig zijn.

Blanke polydoxie.

De verslagen der blanken lopen uiteen.

b.1.-- Wij, blanken, verstaan kumo als 'heksengeest' doordat wij in onze talen daarvoor over geen andere term beschikken. -- Zo nemen wij aan dat kumo-mensen "door die geest bezeten" zijn.

-- *Wilhelm Bergmann, Die Kamanuku (Die Kultur der Chimbu-stämme*), 4 Bde, Mutdapilly, Queensland, 1969/1970, gebruikt de term 'geistbesessen' door een geest bezeten).

-- *V. Ivinskis, e.a., A Medical and annthropological Study of the Chimbu Natives in the Central Highlands of New Guinea*, in: Oceania vol. xxvii, 1956/ 1957, gebruikt de term "boze geest" die volgens hem in het lichaam gedrongen is.

-- *J. Whiteman, Customs and Beliefs relating to Food, Nutrition and Health in the Chimbu Aree*, in: Trop. Geogr. Medecine 17 (1965), beweert bij de Nareku vernomen te hebben dat 'hekserij' de uiting is van "vrouwelijke geesten die de mensen beschadigen en de zwijnen beschermen".

Zij schijnt kumo 's met Kangi-geesten (*K.-M. 10; 14; 36*) die inderdaad beschermers der zwijnen zijn, te verwarren. Whiteman meent verder dat de begeerte dezer "vrouwelijke geesten" op die der voorouders gelijkt, -- dat vele vrouwen niet eens beseffen dat zij door deze wezens 'bezeten' zijn.

b.2.-- Bergmann geeft toe dat de vertaling “door een boze geest bezeten zijn” niet de volle betekenis van de term ‘kumo’ weergeeft.

Sterly: al die duidingen komen niet overeen met wat de simbu zelf denken en zeggen.

Opm.: Inderdaad: Sterly’s grote inspanning is erop gericht enkel weer te geven wat de betrokkenen zelf zeggen. Dat is voor hem “de volle betekenis’.’

ER431

Sterly verstaat dit als volgt: “Met name: door een ‘geest’,-- de geest van een dode, (o.c. 98, 153, 158, 171) of een ‘demon(e)’, bezeten zijn is iets anders dan door een kumo geleid worden.”

Verder zegt Sterly: kumo-mensen zijn niet geestgestoord (“birre menine kinde erukwa”). Zij lijden niet aan aanvallen van razernij zoals deze bij ‘bezetenheid’ optreden.

Opm.: Men ziet dat Sterly de term ‘bezetenheid’ beperkt tot “acute, patente bezetenheid” en niet ziet dat bezetenheid in die graad noodzakelijkerwijze de “latente bezetenheid”, die men merkt o.m. aan het afdwalende gedrag dat uitwerpselen eten en mensen doden of ziek maken werkelijk is, vooronderstelt in de ‘rustige’ tussentijden tussen de bezetenheidsaanvallen in.

Of is b.v. uitwerpselen eten, ook als deze in houtvuur ‘gebraden’ zijn, niet een teken van ‘geestesgestoordheid’? Het is niet doordat die daden door kumo-lui a.h.w. cynisch-overwogen bedreven worden, dat zij niet van storing in de geest getuigen. Maar tot daar toe.

Sterly: dat kumo als ‘gigl’ (*K.-M 46*), schim van een dode, opgevat wordt, heb ik noch aan de bovenloop van de Simbu noch bij de Kamanuku gehoord.

(1) Toen ik het daarover met Alfons Kumba had, was hij de mening toegedaan dat kumo ‘s geen geesten van doden zijn, “onze oudergeesten” (nenomanoma gigl), -- ook geen mythische geesten als de gigl kangi (de oorsprongswezens). Ook geen wildernis-geesten als de gigl dowe (gitn dowe) die in het oerwoud thuis zijn. -- Vgl. *K.-M. 10*.

(2) Kumo ‘s gelijken nog het meest op de krijgsdemon (yogondo yombugl), een wildernisgeest die zich toont in de gedaante van een kokerneus (pijpneus: nyctimene) of in die van een vliegende hond (dobsonia moluccensis), die roept

als een man met een hoge stem en kleine kinderen opvreet. Maar een kumo-dier is geen yogondo yombugl.

c. -- Kumo-dieren kunnen actief zijn als een geest maar zijn geen geesten. Althans niet in de zo-even omschreven zin.

Kumo is veeleer als "onze ziel" (kuia, kuamo; *K.-M. 26; 46*: *levenskracht*) doordat het in de kumo-lui blijft (pangwa), ook al kan het ze tijdelijk verlaten. Sterly verkiest tenslotte termen als 'heksenmacht', 'heksengeest', omdat kumo-dieren op magisch terrein machtig zijn en wel verderfstichtend en omdat zij als welomschreven 'geesten' in dierengedaante optreden.

ER432

Opm.: Als men het kumo in de mens met wiens dubbelgang(st)er het samenvalt (zonder er zonder meer identisch mee te zijn), vergelijkt met de thumos, de levensgeest der Griekse godinnen en goden (de titanische of wilde oergeesten maar ook de 'beschaafdere' olympische godheden) of met de kundalini (levenskracht) der tantristen in India (die ervoor uitkomen dat de levenskracht in ons, vooral wanneer wij ze ontwikkelen door meditatie of magie, 'wild' kan zijn), dan valt de gelijkenis op.

Het omgaan met kumo of thumos of kundalini vergt grote zelf- en kumo-beheersing (die juist bij bezetenen mankeert).

Zielegedeelte.

O.c., 92 (Anteil der Seele). -- Sigmund Freud heeft het over het onbewuste gedeelte van de individuele ziel. -- Zo kan het kumo-dier niet geduid worden: een heks(er) is zich te allen tijde bewust van het kumo,-- ook wanneer het als dubbelgang(st)er in dieren- of mensengedaante het lichaam verlaat.

Opm.: Het (zelf)bewustzijn gaat mee met de dubbelgang(st)er (terwijl het lichaam in schijndood koud daar ligt). Dat toont aan dat vooraleer in die toestand in te treden, de kumo-mens heel goed weet wat hij/ zij gaat doen (dit is het koel-overwogene en schaamteloze (K.-M. 17: *een schaamtevrije cultuur*), ja, cynische ervan) en zich daarvan ook bewust blijft eens dat hij/ zij uitgetreden is.

A.1.-- Wanneer het kumo-dier zich laat gaan, gaat het bewustzijn mee, -- gedreven door de begeerte (*K.-M. 19*: *het voorteken*), waarvan het, volgens Sterly, de belichaming is. Enkel kumo-kinderen kunnen de werking in hen van het kumo nog niet ten volle beseffen.

A.2.-- Toch is zonder twijfel kumo een persoonlijk wezen, wiens identiteit onveranderd blijft. Alle heksen/ heksers hebben hun eigen kumo dat zij als één en hetzelfde het hele leven lang in zich dragen.

De antiek-Griekse denker Herakleitos van Efesos (-535/-465) heeft het over de thumos ('Zornmut' in Sterly's vertaling). Een thumos is moeilijk te beheersen "daar hij met de ziel gekocht werd".

Dat geldt ook voor de beheersing van het kumo. Kumo moet een zielegedeelte zijn of een gedeelte van de levensmacht (kuiamo) der kumo-lui. Want een heks sterft wanneer haar kumo-dier gedood wordt.

Zo wordt het begrijpelijk dat de heks Erekina het meisje Miri ertoe aanmaande zijn snuitkever (een zwarte, 0,8 cm. lange kever met lange poten die de groenten opvreet) - gimbugl kambu (curculionidae) - niet te doden.

ER433

B.-- Wel wordt - als een gerucht - verteld dat heksen/ heksers zich vrijwillig van hun kumo afmaken. -- Zo verkondigde Umba koglia, een Komkane, het luidop van zichzelf.

Opm.:

1. Men ziet, zoals elders bij grondig onderzoek, dat primitieven wel over een uiterst nauwkeurig vocabularium beschikken dat dat van westersen soms verre overtreft (zoals Sterly terecht beaamt), doch wanneer het op structureren aankomt, te kort schieten en soms in contradicties of althans onklaarheden vervallen.

2. Het kumo komt over als een kunstmatige elementaal, geschapen door de eetritus (*K.-M. 33: inwijding*). Deze kunstmatige natuurgeest identificeert zich dermate met de ziel(estof) van de moeder of vader ervan, dat inderdaad Sterly (uit de woorden der Simbu) moet opmaken dat het dier een gedeelte is van de ziel. Of liever een driftmatige informatie en programmering der ziel in de vorm van een elementaal.

3. Wanneer men de heksenformules der middeneeuwse heksen nagaat, valt het op dat b.v. om liefdesdrankjes te maken, zij als 'ingrediënten' ook op haar beurt dieren gebruiken: muizen, hagedissen (ook in Nieuw-Guinea), -- padden, adders e.d.m..

Het verdierlijken van het menselijke bewustzijn wordt verwerkelijkt door een fluïdum van dierlijke aard te vermengen met het fluïdum van de menselijke ziel. Dat fluïdum is dermate 'levend' dat het een onafhankelijk wezen vormt binnen de ziele-structuur van de betrokkene … dat sterft met die zielestructuur.

Kuno en nimbine.

Wij hervallen in K.-M. 04 (*Gewone magieën*).-- O.c. 93 (*Kumo als kind*). -- 'Nimbine' is de Simbu term voor "magische kracht" bij mensen. Denken wij terloops aan de Griekse term 'dunamis', lat.: virtus.

Anders dan de 'nimbine' wordt kumo als een concreet wezen geduid dat zich in dierengedaante kan tonen. Het neemt bezit van heksen/ heksers (wat ze tot 'bezetenen' maakt) en gaat ermee gepaard. Het verblijft in hen. Dit behelst o.m. medeverantwoordelijkheid voor het kind dat in hen is.

Kumo en kind.

De kumo-dieren zijn 'gangigloma', nakomelingen, kinderen van de heksen/ heksers.

ER434

De bezitter van een eigendom - van een zwijn b.v. - heet "de vader van de eigendom", "de vader van het zwijn". Eigendom, resp. zwijn zijn onvervreemdbaar.

Zo is het kumo-dier blijkbaar 'eigendom', onvervreemdbare eigendom van "zijn vader", "zijn moeder".

Ingever (innerlijke stem).

1.-- Het kumo spreekt in het binnenste van de heks(er) in de taal der Simbu. Het spreekt aan met 'nina' ("mijn vader") of 'mana' ("mijn moeder"). Slechts bij gelegenheid verneemt men iets over die innerlijke dialogen: zo wanneer een aangeklaagde heks(er) haar/ zijn misdaad openlijk bekend heeft.

2.-- De ingevingen van het kumo zijn verleidelijk: vraatzucht, wraaklust komen erin bloot (*K.-M. 19*). Vol onrust zoekt het "zijn moeder", "zijn vader" te overreden tot ronddwalen, tot het vreten van het binnenste van een mens (diens vet b.v.) of ook van de uitwerpselen in de wildernis, tot het wreken van een opgelopen belediging.

Het blijft zolang doorpraten en overreden tot wanneer de begeerte of wraakzucht overweldigt en de kumo-lui die innerlijk stem involgen.

Over de tegenwerpingen der kumo-lui kan het kumo-dier zich heen zetten net als een onopgevoed kind.

“Ik zelf wil de mensen niet doden. Mijn kumo doodt ze” zei de heks bij de Vandeke. Door deze bewering wou zij zich weren tegen de aanklagers, -- misschien ook om haar gevoel van eigenwaarde op te kikkeren.

Toch besefte zij dat het kumo-dier “haar kind” was en dat zij, volgens de rechtsbegrippen der Simbu, voor de schade die haar kumo aangericht had, medeverantwoordelijk was.

Opm.: **1.** Bezetenen getuigen ook van dergelijke innerlijke stemmen en bekorings-toestanden.

2. De bekoring is blijkbaar een wederzijds fenomeen: de begeerte van de moeder/ vader wacht op de verleiding van het kind en omgekeerd! Het is als een mekaar iets wijsmaken.

Dubbelgang(st)er.

O.c., 94ff. (Doppelgänger). -- De Simbu beweren dat het kumo-dier twee gedaanten aanneemt:

1. ‘Kumo’, de dubbelgang(st)er in dierengedaante.

2. “Yagl kumo” (ook: yagl kumo gogl), kumo-man, en “ambu kumo”, kumo-vrouw, de ’s nachts rondzwervende mensengedaanten.

ER435

Het heksendier kan “zijn moeder”, “zijn vader” zowel ‘s nachts als overdag verlaten om het binnenste van een mens uit te vreten, een slapend mens van de lever te beroven of de ingewanden te verscheuren, -- maar ook om een informatie in te winnen of uit vrees te vluchten.

Als een heks/ hekser ‘s nachts ronddwaalt, gebeurt dit bijna altijd in de eigen gedaante, -- als “de heks/ hekser zelf” (zo drukken de Simbu dat uit).

Op de vraag of het biologische lichaam (zonder bilocatie (d.i. op meer dan één plaats tegelijk zijn)) ofwel de gedaante van een als lichaam waarneembare dubbel-gang(st)er ronddwaalt, antwoordt de Simbu niet klaar en duidelijk.

Beide vormen van ronddwalen lijken mogelijk te zijn, ofschoon zegslieden telkens weer benadrukken dat de heks/ hekser zelf - ambu kumo kunere dungwa - 's nachts ronddwaalt, --

Geen spook of schim.

"Ambu kumo gogl" wordt uitgezegd van een heks die "op tournee" is: daarbij kan 'gogl' zowel 'gestorven' als 'bewusteloos' alsook "volledig, d.i. in hoogst eigen persoon" betekenen.

Opm.: -- Dit verklaart waardoor Sterly telkens weer in herhalingen valt wanneer hij, tekst na tekst, vertelt, resp. beschrijft. Primitieven kunnen zich vaak niet samenhangend uitdrukken: in het antieke Grieks uitgedrukt: zij beschikken wel over 'mnèmè' (lat.: memoria), los samenhangende herinneringen, maar niet over 'anamnèsis', lat.: reminiscentia, goed geordend en gestructureerd geheugen. Wat niet betekent dat er geen toegepaste logica in steekt.

Het verhaal van de drie jonge mannen, bij de Gandiglnem, die 's nachts hun clanbroer Thomas Siwi en diens zuster Mume ontmoeten, wijst erop dat ook de verschijning in mensengedaante een dubbelgang(st)er is.

Toen zij gedrieën de twee verrasten en erop afgingen, zou het meisje zich in een varken (haar kumo-dier) veranderd hebben en zo weggelopen zijn. Zo'n gedaanteverwisseling (waarvan ik uit het Simbu-dal slechts van de Kamanuku vernomen heb) is toch maar mogelijk met de dubbelgangster.

De dubbelgang(st)er of "zwevende heks(er)" dwaalt rond om andere mensen in hun huizen af te luisteren, drek in te zamelen, slapende mensen schade toe te brengen of te doden of ook om met andere kumo-mensen bijeen te komen (***opm.:*** denk aan onze heksensabbat). Maar wanneer zij lijken uitgraven en verdelen, doen zij dit in het biologische lichaam (zo beweren de Simbu).

Opm.: Het kan dan het gematerialiseerde ijlstoffelijke lichaam of dubbelgang(st)er zijn!

ER436

87. Het verweer (436/440)

Bestaan er, bij de Simbu, middelen om de gevaarlijke activiteiten van kumo-lieden tegen te gaan? O.c., 145f. (Abwehr des kumo).

1.-- Het feit dat de huizen der betrapte kumo-mensen zo nu en dan in brand gestoken worden, schrikt ze af. Want, wanneer dat platbranden voorvalt indien zij in een schijndood slapen terwijl het kumo-dier aan het werk is, is het noodlottig: zij weten dat zij mede met het huis in de brand omkomen.

2.-- Nachtwachten worden op touw gezet om de kumo-dubbelgang(st)ers (*opm.:* en heksenfakkels) te betrappen en te verdrijven. Gebeurlijk na een desnoods zwaar pak slagen.

3.-- Ook gebeurt het dat men de aan de rand van scherpe stekels voorziene bladeren van de pandanusboom (amugl kama, schroevenboom) inwerkt boven de huisingang en aan de zijden van de deuringang met de bedoeling te verhinderen dat de 's nachts erop uittrekkende kumo-mensen de kop in de huizen steken.

4.-- Volgens de oorsprongsmythe der kumantalige stammen opende de zoon van Yomuglengle - de held Siambugla - de vagina van de moeder van Mondo met een pijl. De ruit (met punt in) is de afbeelding van de vulva met kittelaar van de vrouw. De naam "mondo mambuno" (oorsprong van Mondo), gegeven aan de ruit, drukt dit mythische oergebeuren uit. Die ruit wordt op bomen, aan de ingang van nederzettingen, ja, zowat overal aangebracht.

Volgens Sterly moet - vroeger (voor de modernisering en de kerstening) - die mythische ruit als afweerteken aangewend zijn.

5.-- Men geeft een vervangstuk aan de kumo-mensen - kip, zwijn, spijzen, dranken, kleren, tabak e.d.m. - ten geschenke om de begeerten der kumo 's te stillen.

Wanneer men b.v. een zwijn slacht, geeft men de kumo-mensen in de omgeving steeds een stuk vlees ten geschenke uit voorzorg.

Opm.: Tot enkele jaren geleden, wanneer bij de buitenmensen een varken geslacht werd, werd steevast één der mooiste stukken aan de parochiepriester geschonken … hier in traditioneel Vlaanderen.

Gembe koglma, een hekserijgenezer (kumo giai yagl), rookte een tijdje en mediteerde, -- het gezicht beschilderd en het hoofd met pluimen en bladeren versierd. Daarna blies hij rook op het hoofd van de patiënt(e), op het voorhoofd en de slapen.

ER437

Hij nam in beide handen bladeren van de peperstruik gakiglawa en van de gembersoort nugunugu (geanthus goliathensis), waartussen een heksenkever - ambu kumo kambo - geklemd zat. Hij bestreek daarop het kumo-dier van de slapen naar het midden van het voorhoofd, terwijl hij steeds rook blies en een bezwering - ka nimbine - prevelde.

Op het einde draaide hij de bladeren samen terwijl hij daarbij de heksenkever verpulverde. Hij dreef het kumo-wezen met een vegende beweging voor zich uit tot aan de rand van het dorp. Daar legde hij de bladeren in een knoop onder het gras in de wildernis.

Opm.: Het kumo-dier zit, verkleind, in het voorhoofd. Herlees K.-M. 08 (*Roodkop spreekt*) om het (be)roken te begrijpen.

Opm.: Wanneer wij de verschillende methodes vergelijken, dan moet, normalerwijze, de ruitmethode de doeltreffendste zijn. Maar de verdringing, resp. onderdrukking door moderniteit en Bijbel van al wat ook maar enigszins aan seksuele magie doet denken, heeft verhinderd dat Sterly nog de volle draagwijdte van de ruit besefte.

Zelf zegt hij o.c., 146: De ruit is een vruchtbaarheidsteken, de weergave van de vulva van de vrouw met clitoris (sumbuno kuo). Die ruit ziet men overal waar versieringen of toonbeelden aangebracht zijn - armbanden, rotangordels, bijlen, houten platen, gevlochten huismuren, ja, op de wangen van de vrouwen als tatoeëringen. De simbu kennen dat zinnebeeld uitstekend.

Door zo te schrijven verraadt Sterly dat hij het uitsterven van een oercultuur, gecentreerd rond de vrouwelijke vruchtbaarheid, meemaakt.

De teruggave van de occulte diefstal.

Het agressieve kumo-dier van de gewetenloze kumo-mens steelt het kumo, de levenskracht of 'binnenste', van het mikpunt.

O.c., 147f. (*Rückerstattung des gefressenen Fleisches*).-- 1982. -- Een bejaard man uit Konmagl, tot dan toe van een goede gezondheid, vermagert, wordt tot een wrak. De familie ontbiedt een heksenvindster.

(1) Het was een veertienjarig meisje. -- Toen het begon, sprak het zo goed als niet. Zij monsterde echter één voor één de aanwezigen. Toen zij ze alle overlopen had, richtte zij de blik op de heks Kewan kangigl:

"Uw kumo is een muisje".
Tot Ningre Siglmbi: "Uw kumo is een zwarte hond."
Tot haar echtgenoot Giglmai: "Uw kumo is een vliegende hond (een grote zwarte vleermuis)".
Tot een oude vrouw: "Uw kumo is een kat".

Onderwijl heerste volstrekte stilte. -- "Gij zijt vier kumo-mensen. Gij hebt de oude man ziek gemaakt: gij zijt in zijn buik gedrongen en teert op zijn vlees, bloed, vet. Op die wijze is hij een uitgemagerd man geworden". Kewan kangigl en de oude vrouw bekenden. Ningre siglmbi en haar man zeiden niets. Ook niet toen de heksenvindster aandrong.

(2) Daarop zei de heksenvindster dat de vier verantwoordelijken de oude man zijn vlees, bloed en vet moesten teruggeven. Kewan kangigl was de enige die zich daartoe bereid verklaarde. De oude man zat in het gras. De drie heksen en de hekser zetten zich voor hem. De anderen met de heksenvindster met haar begeleiders zaten in een kring rondom.

1. De zoon van de oude man geeft Kewan kangigl een doos vis. Zij nam de doos, houdt ze een wijle vast terwijl zij naar de aarde kijkt. Daarop brengt zij ze bij haar mond en eet van de vis zonder de doos te openen.

Opm.: Het is niet het biologische lichaam van de vis, maar het gelukstichtende fluïdum - kumo - of levenskracht van de vis die het kumo-dier, in zijn occulte vraatzucht zo nodig heeft. Het ijlstoffelijke gaat dwars door de doos.

2. De beide andere heksen, de hekser en de oude man "aten uit de doos" totdat zij leeg was.

Opm.: 'Leeg' betekent hier "beroofd van de kumo of levensziel" .

De heksenvindster zei tot Kewan kangigl dat zij met de oude man naar Konmagl moest gaan en de komende nacht in zijn huis slapen.

Opm.: Denk eraan hoe Abisjag van Sjoenem bij koning David, toen hij 'koud' (te weinig levenskracht bezittend) werd, de nacht doorbracht.

De Vergadering werd besloten. De heksenvindster kreeg haar 100 kina en ging huiswaarts. -- Kewan kangigl ging mee naar Konmagl en sliep samen met de andere oude heks in het huis van de oude man. Deze werd snel gezond.

Opm.: Let erop hoe het enkel de vrouwen zijn die zoals Abisjag van Sjoenem, bij de oude man slapen. Waarom? Omdat zij als vrouwen met de occulte macht van de ruit (oorsprong) daartoe in staat zijn en dus de man haar levenskrachten doorgeven.

Let op: dit behelst niet dat er seksuele bijslaap is. Er is enkel in de nabijheid - de ingenomen ruimte (*K.-M. 29*) - te slapen, meer niet.

ER439

De verbranding.
O.c., 108f. (*Die Frau Wela verbrennt eine Eidechse*)

1. Maart 1984.
Ik stond, na het invallen van de duisternis, in de tuin achter mijn huis aan de Guru nigl ('Donderrivier'), toen een sprinkhaan tegen mij aanvloog en mij in de kuit beet. Ik joeg hem weg. Maar hij kwam terug en beet opnieuw in mijn been. Ik greep hem en wierp hem weg. Doch hij keerde terug en gaf mij een beet in de linkerwang. Ik kneep hem vast, ging binnenshuis en bekeek hem: hij was zo'n vijf centimeter lang. Het was een lichtgroene loofsprinkhaan (dign dogo) met lange voelhorens.

"Werp hem in het vuur" opperde Kaumane. "Het is misschien iets boosaardigs". Ambako, mijn gewezen burin die in Gemboglap bezoek was, wakkerde het vuur aan en ik wierp de sprinkhaan in de vuurgloed.

2. *Ambako's verhaal.*
Opm.: kuanande (kuanande dingwa) is een nachtelijke ontmoeting van jongemannen en meisjes waarbij men met hoge stemmen kaungo-liederen (ook: amba kaungo) zingt, lacht, de neus wrijft en mekaar aanraakt. Kuanande is een soort zitdans waarbij jongens en meisjes tegenover elkander zitten en heen en weer wiegen. De liederen klinken melodieus, innig en ietsje melancholisch. Die der Gumini eentonig.

Het verhaal.
Toen ik nog een jong meisje was, heeft mijn moeder Wela een hagedis verbrand. Het was een kumo. -- Ik ging toentertijd naar de kuanande (in pidgin: karim lek).

Mijn vader Ande slachtte op zeker dag een zwijntje. Het werd in de namiddag in de kooktrommel bereid. Mijn moeder bracht er een stuk van naar een oudere vrouw, een weduwe die in onze nabijheid - in Miane mambuno - woonde.

Nog voordat zij haar huis bereikt had, haalde ik ze in, ontnam haar voor de huisingang der burin het vlees en at het op. Waarop mijn vader boos werd: "Die vrouw moest dat vlees krijgen" zei hij. "Zij woont vlakbij en heeft gezien dat ik het zwijn geslacht heb".

Het werd nacht.

Wela en wij, de drie kinderen, zaten in huis bij het vuur. Plots kwam een hagedis - guru mam (dondermoeder) - een kleine hagedis met witte buik - het huis binnen. Als eerste merkte mijn broer Wamugl ze op: hij gaf moeder een stoot maar zei niets. Die hagedis liep niet zoals in andere gevallen hagedissen doen: zij verplaatste zich langzaam naar de plek waar het zwijnenvlees in een houten schotel lag.

ER440

Snel greep mijn moeder ze bij de staart en wierp ze in het vuur. De morgen daarop hoorden wij een dodenklacht.

Opm.: *K.-M. 52* (*Levensgelijkloop*); *55*. Dit is de weerbots in de 'moeder' van het kumo-dier o.g.v. levenseenklank. -- Een dochter van de oude vrouw - zij was ooit gehuwd met een Wopana-man - was in de vroegte aangekomen en had haar moeder dood aangetroffen in haar huis.

"Was die dochter ook een kumo-vrouw?" vroeg ik. "Ik weet het niet" antwoordde Ambako.

O.c., 109. -- De Simbu zeggen dat, wanneer haar kumo-dier gedood wordt een heks moet sterven. Sterly: als driftziel, als zelfstandig geworden 'deel' van haar leven, is het kumo-dier de samengebalde begeerte van de heks.

Gevolg: indien het kumo eens van haar bezit heeft genomen, kan zij er zich niet zomaar van afzonderen.

1. Van lui die vroeger kumo waren en nu niet meer, heb ik nooit iets gehoord.

2. Heksenvind(st)ers kunnen wel hun kumo beheersen maar ervan loskomen nooit.

Opm.: Dat is typisch voor Sterly's verklaringstype: de thumostheorie!

Opm.: Wela doodde de vrouw overgankelijk (transitief): doorheen de doding van haar kumo-dier doodde zij de vrouw zelf. Zoals in het geval van de Mexicaanse nahualisten zo ook hier: nahual (kumo) en bezitter/ bezitster van nahual (kumo) zijn op vitaal-occult vlak lotsverbonden.

Besluit. -- De studie van het kumo-wezen is tegelijk een lotsanalytische studie.